

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Данило С. Алексић

**КАТЕГОРИЈА АНИМАТНОСТИ И
ФОРМА АКУЗАТИВА У СРПСКОМ
ЈЕЗИКУ**

докторска дисертација

Београд, 2019

UNIVERSITY OF BELGRADE
FACULTY OF PHILOLOGY

Danilo S. Aleksić

**THE CATEGORY OF ANIMACY AND THE
FORM OF THE ACCUSATIVE IN
SERBIAN LANGUAGE**

Doctoral Dissertation

Belgrade, 2019

УНИВЕРСИТЕТ В БЕЛГРАДЕ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Данило С. Алексич

**КАТЕГОРИЯ ОДУШЕВЛЕННОСТИ И
ФОРМА ВИНИТЕЛЬНОГО ПАДЕЖА В
СЕРБСКОМ ЯЗЫКЕ**

докторская диссертация

Белград, 2019

Ментор:

Проф. др Весна Ломпар, ванредни професор, Универзитет у Београду, Филолошки факултет

Чланови комисије:

Датум одбране: _____

КАТЕГОРИЈА АНИМАТНОСТИ И ФОРМА АКУЗАТИВА У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

САЖЕТАК

Предмет рада је однос категорије аниматности („живо/неживо”) и форме акузатива једнине у промени именица мушког рода I врсте; циљ је да се одреди када је овим именицама ак. јд. једнак генитиву једнине, а када номинативу једнине.

Истраживање је било корпусно засновано. Из *Обратног речника српскога језика* ексцерпирани су именице мушког рода I врсте. Тај списак је затим сужен на оне именице које су у номинативу једнине потврђене у корпусу *СрпКор2013*. Значења одабраних именица проверена су у одговарајућим лексикографским изворима, како би се пронашле оне именице које могу имати и аниматни и инаниматни референт. Такође, написани су програми који су у медијима на српском језику тражили одабране именице, и који су изградили богате корпусе.

Испитивање односа између аниматности и полисемије дало је табеларни преглед значења, са примерима у акузативу једнине, у Корпусу најфреквентнијих именица које могу имати и аниматан и инаниматан референт. Те именице су класификоване по обележју или обележјима која се јављају у њиховом акузативу једнине.

Табеларни преглед значења са примерима проистекао је и из испитивања именица које према лексикографским изворима не могу имати и аниматан и инаниматан референт, а код којих се јавља неочекиван облик ак. јд. Понуђена су објашњења за њихову проблематичност.

Три најважније групе изузетака од основног правила, називи спортских тимова, називи аутомобила и називи награда, обрађене су, уз податке о фреквенцији, у засебним поглављима.

Закључује се и потврђује да идеално стање у српском језику ремете полисемија, гранични статус референта, антропоморфност и антропоморфизација

са зооморфношћу, аналогија, меронимијски принцип, принцип збирности, градивност и збирно-градивност и принцип бесмртности.

Кључне речи: српски језик, морфологија, акузатив, аниматност, живо, неживо, Python.

Научна област: српски језик, рачунарска лингвистика

Ужа научна област: савремени српски језик (морфологија и лексикологија), обрада природних језика.

УДК број: _____

THE CATEGORY OF ANIMACY AND THE FORM OF THE ACCUSATIVE IN SERBIAN LANGUAGE

ABSTRACT

The subject of this dissertation is the relation between animacy and the form of the accusative in the paradigm of the 1st declension masc. nouns; the goal is to determine when the acc. sg. of these nouns is equal to the gen. sg. and nom. sg. respectively.

The research was corpus-based. 1st declension masc. nouns were excerpted from *Obratni rečnik srpskoga jezika*. This list was then narrowed to the nouns the nominative case of which had been attested in the corpus *SrpKor2013*. The meanings of the selected nouns were taken from the corresponding lexicographical resources, so that the nouns which can have both an animate and an inanimate referent could be found. Also, programs were written which searched the media in Serbian for the selected nouns, and built abundant corpora.

The investigation of the relation between animacy and polysemy yielded a tabular overview of meanings, with examples in the acc. sg., of the nouns that are the most frequent in the Corpus which can have both an animate and an inanimate referent. Those nouns were classified according to the features that appear in their acc. sg.

Another tabular overview came from the investigation of the nouns which according to the lexicographical sources cannot have both an animate and an inanimate referent and which are used in the unexpected form of acc. sg. Explanations of their problematic nature are offered.

The three most important groups of exceptions to the basic rule, the names of sport teams, the names of car makes and models, and the names of awards, are dealt with in separate chapters, with data on frequency.

It is concluded and confirmed that in Serbian the ideal state is disturbed by polysemy, borderline referent status, anthropomorphism and anthropomorphization with zoomorphism, analogy, the meronymic principle, the principle of collectivity, „massness and collective-massness”, and the principle of immortality.

Key words: Serbian language, morphology, accusative, animacy, Python

Scientific field: Serbian language, computer linguistics

Scientific subfield: modern Serbian language (morphology and lexicology), natural language processing

UDC: _____

САДРЖАЈ

1. Увод	1
1.1. Основно о раду	1
1.2. Основно о аниматности	4
2. Историја питања	14
2.1. Аниматност и форма акузатива код именица – чланци и монографије	14
2.2. Аниматност и форма акузатива код именица – граматике	45
2.3. Форма акузатива једнине придева у функцији актуелног квалификатива и заменице <i>који</i> – чланци и монографије	55
3. Корпус и његова обрада	71
3.0. Метод	71
3.1. Корпус: лексеме	71
3.2. Корпус: текстови	77
3.3. О презентацији грађе	87
4. Аниматност и полисемија (са фразеологијом)	91
4.0.1. Обим појма полисемије	91
4.0.2. Статус фразеологије	91
4.0.3. Подела најфреквентнијих именица са семантичким расцепом	92
4.1. Именице које у ак. јд. и у аниматном и у инаниматном значењу одн. значењима, и/или када су у изразима са одговарајућим значењима, имају наставак <i>-a</i> (однос <i>-a</i> : <i>-a</i>)	93
4.2. Именице које у ак. јд. у аниматном значењу/значењима имају наставак <i>-a</i> , а у једном истом инаниматном значењу или у изразу са инаниматним значењем потврђене су и са наставком и без њега (однос <i>-a</i> : <i>-a/-∅</i>)	94
4.3. Именица која у ак. јд. у аниматном значењу има наставак <i>-a</i> , у једном инаниматном значењу се јавља без наставка, а у другом инаниматном значењу са наставком (однос <i>-a</i> : <i>-∅ / -a</i> : <i>-a</i>)	98
4.4. Именице које у ак. јд. у аниматном значењу/значењима и/или у изразима са аниматним значењем имају наставак <i>-a</i> , а у инаниматном значењу/значењима немају наставак или имају наставак <i>-e</i> (однос <i>-a</i> : <i>-∅/-e</i>)	99
4.5. Именице које се у ак. јд. у аниматном значењу јављају и са наставком и без њега, а које у инаниматном значењу/значењима немају наставак (однос <i>-a/-∅</i> : <i>-∅</i>)	102
4.6. Именице које у ак. јд. ни у аниматном значењу ни у инаниматном значењу/значењима, као ни у изразима са аниматним значењем, немају наставак (однос <i>-∅</i> : <i>-∅</i>)	104
5. Именице без семантичког расцепа са неочекиваним обликом акузатива једнине	111
5.1.1. Микроорганизми	112
5.1.2. Физиолошки несамостални организми у раној фази развоја	116
5.2.1. Назив институције <i>осигуравач</i>	119
5.2.2. Назив награде <i>Оскар</i>	119
5.2.3. Називи мртвих људских бића <i>покојник</i> и <i>првомученик</i>	120

5.2.4. Називи карата за играње <i>доњак, пуб</i> и <i>џокер</i>	124
5.2.5. Називи шаховских фигура <i>лауфер</i> и <i>топ</i>	124
5.2.6. Назив аутомобила <i>стојадин</i>	125
5.2.7. Именица <i>снешко</i>	125
5.3.1.1. Полусложеница <i>секс-симбол</i>	126
5.3.2.1. Именица <i>кумир</i>	128
5.3.2.2. Именица <i>лик</i>	130
5.4. Називи риба и ракова, морских или слатководних, који се користе у исхрани.....	130
6. Називи спортских тимова	137
7. Називи аутомобила	145
8. Називи награда	164
9. Закључак	171
9.1. Полисемија.....	172
9.2. Гранични статус референта.....	172
9.3. Антропоморфност и антропоморфизација са зооморфношћу.....	172
9.4. Аналогија.....	173
9.5. Меронимијски принцип.....	173
9.6. Принцип збирности.....	174
9.7. Градивност и збирно-градивност.....	174
9.8. Принцип бесмртности.....	174
9.9. Даљи рад.....	174
Литература	176
Прилог 1	186
Прилог 2	188
Прилог 3	192
Прилог 4	193
Прилог 5	194
Прилог 6	213
Прилог 7	214
Прилог 8	215
Прилог 9	216
Прилог 10	229
Прилог 11	230
Прилог 12	284
Прилог 13	291
Прилог 14	304
Прилог 15	317
Прилог 16	383

1. УВОД

1.1. ОСНОВНО О РАДУ

1.1.1. ПРЕДМЕТ И ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА. Овај рад за предмет има однос категорије аниматности (живо/неживо) и форме акузатива једнине у промени именица мушког рода I врсте у савременом српском језику. Наиме, генерално гледано, именице мушког рода I врсте које означавају органска бића у акузативу једнине гласе исто као у генитиву једнине, док је таквим именицама које означавају неживе ентитете акузатив једнине формално идентичан номинативу једнине. Одређене појаве ремете идеалну ситуацију коју описује наведено правило. Циљ истраживања је да се у репрезентативном узорку повуче граница између именица које значе „живо” и именица које значе „неживо” (у оној мери у којој је то изводљиво), и да се објасне најважнији типови изузетака од основног правила.

Истраживање је дескрипцијски усмерено. То значи да се, прво, подаци не тумаче унутар једног научног оквира, нпр. когнитивнолингвистичког (осим ако се одсуство оквира схвати као оквир; уп. Хаспелмат 2010), премда се при анализи могу користити тековине различитих теорија – поменуте когнитивнолингвистичке (Драгићевић 2004) и теорије поља (Нарушевич 1996). Друго, нема нормативних препорука, већ само основâ за њих, пошто се заузима став да је спрега категорије аниматности и акузатива једнине именица мушког рода I врсте у српском језику ипак недовољно проучена, и да овај део језичког система можда (још увек) није потребно ригорозно регулисати.

1.1.2. ОПШТА МЕТОДОЛОШКА ПОСТАВКА. Да би се испитао именички акузатив једнине спрам категорије аниматности у српском језику, неопходно је проверити значења именица (нпр. због полисемије) и употребе именица у том падежу. Избор ресурса за утврђивање значења пада, природно, на једнојезичне и друге речнике, али не и избор ресурса за проналажење употреба, јер речници

ретко пружају примере са акузативом једнине. Стога су за потребе овог истраживања бирани или грађени корпуси (збирке текстова).

Кроз ресурсе се пролази „одозго наниже“: најпре се из једног општег инвентара (*Обратног речника српскога језика*) ексцерпирају све именице мушког рода I врсте, затим се из одговарајућих лексикографских извора прибављају значења фреквентнијих ексцерпираних именица (око 45% укупног броја), и на крају се један део фреквентнијих ексцерпираних именица тражи у корпусима, како би се нашли примери са акузативом једнине. Тај смер кретања има предности и недостатке. Предности су, на пример, то што се добија високорепрезентативан узорак, и што се на основу таквог узорка може проценити колико у српском језику има аниматних именица, или колико именица у српском језику означава и аниматне и инаниматне ентитете. У недостатке се може убројати обавеза да се изгради корпус који би одговарао потребама истраживања. Такође, речнички инвентар именица за овај рад морао је бити допуњен неким називима спортских тимова, аутомобила и награда, а врло је вероватно и да је било занимљивих типова примера који нису регистровани зато што је корпус само претраживан, а не читан у већим одсецима, тј. не обрађиван „одоздо навише“, од примера ка лексемама.¹ У роману *Витез* Цина Вулфа наилази се на следећи такав, занимљив пример:

Вероватно сам опет извукао *Мачоломца* [буздован].

Идући за неким интерпретацијама (Стефановић 2008: 133, 138), могло би се претпоставити да је ак. јд. с наставком *-а* преводилац употребио због значаја оружја за јунака приче или због саме чињенице да је оружју наденуо име. Првој интерпретацији могло би се приговорити да се јунак определио за буздован јер је

---

¹ Уп. приступ у одељку „Неметафорична употреба лексема које су представљене као полисемантичне“ монографије М. Стефановић (2008: 114–115): „Анализирали смо само примере из корпуса“; „Примери су узети из *Речника српскохрватскога књижевног језика* Матице српске и из речника *Словарь русского языка* С.И. Ожегова. [...] Наш циљ није био да се понуди потпуни списак лексема које могу имати различит облик акузатива, већ само да упоредимо како се појава описује у различитим језицима”.

чврсто одлучио да неће носити ниједан мач док не пронађе легендарни мач Етерну:

„Ал’ да сам на вашем месту, сер, прво бих набавио мач.”

[Јунак:] Одмахнух главом, сетивши се Дизире.

[...] „И нећу га ни набављати. [...]"

[...]

„[...] Ако... ако сада узмем мач, никада нећу добити онај којем се надам, што значи да се нећу срести ни са особом која ће га донети. [...]"

Јунаку је заправо стало до Етерне, а не до буздована. Опет, тај буздован је специфичан по томе што има корице, и док је у њима изгледа као мач. То је, биће, главни разлог из којег га је јунак купио; ако не би имао оружје које макар делује као да је мач, не би му се веровало да је витез. Иако је то „лажни” мач, можда носи присенак Етерне. Такође, чињеница је да је јунак свом буздовану дао име, што истиче „Мачоломца” у односу на друге буздоване. Интересовање побуђује и творбена страна проблема, јер се модел „именица + спојни вокал + глагол + суфикс” можда чешће користи за именовање аниматних ентитета (уп. *мачоносац*, али и *ледоломац*). Напокон, ваљало би прегледати цели роман, како би се видело да ли је употреба ак. јд. на *-а* константна или има варијација. – И да је роман *Витез* део корпуса, сва ова запажања и потенцијални истраживачки задаци тичу се лексеме која (скупа са својим апелативским корелатом, *мачоломац*) као одредница није забележена у ОР, РМС, ни РСАНУ,² и коју би доследно спровођење приступа одозго наниже кроз одабране и прикупљене ресурсе оставило ван видокруга.

1.1.3. СТРУКТУРА РАДА. Поглавље *Увод* завршава се тиме што се дају основни подаци о категорији аниматности уопште, у словенским језицима и у српском језику. Потом се представља историја питања, укључујући граматике, али и радове о акузативу једнине мушког рода заменице *који* и акузативу једнине

---

² Скраћенице за лексикографске изворе са пуним су насловима упарене у списку литературе.

мушког рода придева у актуелном квалификативу, иако те две теме не спадају у предмет проучавања. У поглављу *Корпус и његова обрада* детаљније се говори о селекцији лексема и прикупљању текстова за грађу. У следећих пет поглавља спроводи се анализа грађе, а девето и последње поглавље садржи закључна разматрања. После *Закључка* долази шеснаест прилога. Посебну пажњу треба обратити на 11, 14, 15. и 16. прилог, јер су у њима примери са акузативом једнине.

1.2. ОСНОВНО О АНИМАТНОСТИ

1.2.1. ТЕРМИН. За именовање категорије аниматности у домаћој литератури користе се различити термини: категорија „живо” : „неживо” (Брозовић 1976/1977: 45, Дешић 1997, Ивић 2000, Кордић 1993, Пипер *et al.* 2005: 43), аниматност (Пипер *et al.* 2005: 43, Пипер, Клајн 2014: 60, Стефановић 2008), живост (Благус Бартолец 2006, Зника, Зника 2017, Марковић 2013: 239), животност (Брозовић 1976/1977: 109, Мареш 1977, Пипер *et al.* 2005: 43), одуховљеност (Павловић 2009). Чини се да је оно прво термилошко решење најчешће,³ али овом приликом предност се даје краћем и једнозначном термину (ин)аниматност (са придевима *аниматан*, *инаниматан*).

1.2.2. ОПШТЕЛИНГВИСТИЧКА ПЕРСПЕКТИВА. Под одредницом *animate*, Кристал (2008) наводи да је то „термин који се користи у граматичкој класификацији речи (посебно именица) да би се означио подкуп чији су референти особе и животиње, насупротив неживих ентитета и појмова”. Категорија аниматности (*animacy*, одушевљеност) сматра се „ванлингвистичком појмовном одликом”, „универзалном појмовном категоријом која постоји независно од своје реализације у било ком посебном језику” и која се у структурама различитих

---

³ Николић (2002/2003: 181) узгредно запажа „да термин ’живо/неживо’ [...] није најпрецизнији јер називи за биљке [...] нису обухваћени овом категоријом, мада су биљке биолошки живе”, и да би „можда боље било употребљавати антон[и]мски пар *биће/небиће* (у недостатку бољег, типа руског *не/одушевљенность*)”. За израз *(не)биће* могло би се рећи да је прецизнији, али му недостаје придевски корелат, као *аниматан*.

језика „манифестује на формално прилично различите начине”, мада „није апсолутна универзалија, па не треба да нас изненаде појединачни примери у појединачним језицима који иду против опште тенденције” (Комри 1989: 185–187). Аниматност се дефинише као „хијерархија чије су главне компоненте, од највишег до најнижег степена аниматности, људско > животињско > неживо, иако неки језици заправо користе мање fine дистинкције (нпр. људско : не-људско, живо : неживо), или финије дистинкције” (Комри 1989: 185).

Према руском *Лингвистичком енциклопедијском речнику* (ЛЭС),⁴ аниматност (одушевлѐнност) јесте „појмовна категорија која одражава човекову поделу окружења на живо и неживо”. Широко је прихваћена теорија „према којој категорија аниматности представља протокатегорију за трородне системе; у индоевропеистици такву позицију образложио је А. Меје, сматрајући да су мушки и женски род – резултат цепања древног живог рода, а средњи род – одраз древног неживог рода”. Додаје се да се сфера живог „шири путем метафоре и персонификације (уп. рус. ’побить туза’ ’победити кеца/аса’, пољ. *zatańczyć poloneza* ’одиграти полонезу’). Напомиње се да је „важност категорије аниматности порасла [...] у савременој синтаксичкој теорији и типологији, где се користи појам тзв. хијерархије (скале) живости, тј. давање предности живим именима (а међу њима – личним) за одређивање синтаксичких функција, на пример, субјекта”.

Јамамото појам аниматности види „као неку врсту претпостављене когнитивне скале која сеже од људског, преко животињског, до неживог”, подсећајући да когнитивни домен аниматности осим појма живог укључује друге, сродне концепте, нпр. способност кретања и способност опажања и осећања (Јамамото 1999: 1). У „језгру појма аниматности” налази се Општа скала аниматности (континуум „човек – животиња – неживо”), а придружују јој се Хијерархија лица (тврђено је да 1. и 2. лице имају вишу аниматност од 3. лица), Скала индивидуације („Individuation”, тј. степен до ког нешто опажамо као јасно издвојен ентитет који се може идентификовати), скала семантичких улога (агенс – доживљавач – бенефицијар – инструмент – пацијенс – место и време) и учтивост (чин који прети образу може се ублажити избегавањем непосредности, нпр.

---

⁴ Кандидат се захваљује колегиници Јелени Радовановић на преводу овог дела Речника.

избегавањем заменица 1. и 2. л. јд.; в. Јамамото 1999: 2–6). Са Хијерархијом лица повезан је појам емпатије: „природно је да говорник приписује највећу аниматност/емпатију самом себи, а другу највећу ономе коме се обраћа”. Наиме, појам аниматности има „егоцентричну природу”: „мислимо о свету као о свету организованом око живих бића, која опажају своју неживу околину и делују на њу”, и слика света која се види у људском језику формирана је „са тачке гледишта живих бића” (Јамамото 1999: 11–12). Тзв. „више животиње”, нпр. пси, називане су и „антропоморфизованим животињама”, према којима човек гаји већу емпатију него према нпр. амебама, које се могу видети само микроскопом, „биолошки су удаљене од човека и припадају доменима потпуно различитим од човековог” (Јамамото 1999: 16).

Крофт (2003: 130) помиње „проширену скалу аниматности”, у којој се налазе: „заменица за 1/2. лице < заменица за 3. лице < властита имена < апелатив који означава човека < аниматни апелатив који не означава човека < инаниматни апелатив”, и затим указује на то да ова хијерархија „заправо укључује три засебне али повезане функционалне димензије” – лице (прво, друго < треће), референцијалност (заменица < властито име < заједничка именица) и аниматност (људско < живо < неживо; уп. Комри 1989: 185).

Аниматност се у различитим језицима манифестује на различите начине. У језицима Аустралије, „посебан падеж акузатива често је ограничен на именичке синтагме које су близу врха хијерархије аниматности”: у језику *dyirbal* среће се само код заменица за 1. и 2. лице, у језику *arabana* само у именичким синтагмама које означавају човека, а у језику *thargari* само у именичким синтагмама које означавају живо (Комри 1989: 130). Ограничавање акузативног обележја на именице које су високо на скали аниматности „веома је распрострањено у језицима света”, и среће се „чак и” у енглеском, где дистинкција номинатив : акузатив постоји само код неких заменица, а не и код именица. Комри овде издваја и словенске језике, „код којих је аниматност један од кључних параметара који одређују да ли ће именичка синтагма имати засебан акузатив”. Поређење руског и пољског показује разлике у тачкама пресека („cut-off point”) на хијерархији аниматности. Тако „у руском све аниматне именице у множини имају

посебан акузатив”, док се у пољском то дешава само код оних аниматних именица које означавају људско биће мушког пола (Комри 1989: 132):

Widziałem chłopcow/dziewczyny/psy/dęby/stoły.
(Видео сам дечаке/девојке/псе/храстове/столове.)

Према *Лингвистичком енциклопедијском речнику*, степен изражености категорије аниматности различит је у различитим језицима. Она може имати „само споредан и нерегуларан израз”, а „најчешће је, у одсуству њеног формалног израза код именица, изражена код заменица, као у фр. *qui/que* (*quoi*), узб. ким/нима, мађ. *ki/mi*, арап. *man/mā*”. Што се тиче именица, „категорија аниматности може се испољавати као скривена категорија, мање или више редовна”. На пример, „у енглеском језику код збирних именица глагол је могуће употребити у множини само са именицама које означавају живо (*My family are here : My library is here*).” Даље се каже да се „у језицима који имају именске класе или род категорија аниматности може са њима преплитати, образујући јединствен систем”. Тај систем може бити разгранат, као „у низу нахско-дагестанских језика”, или сведенији, као у мађарском, „где се у некој мери може појавити само опозиција блиска категорији аниматности ’личност : неличност’, која има израз у збирним бројевима [...] и у употреби личне заменице трећег лица”. У словенским језицима, „категорија аниматности значајно се развила”, и „заједно са родом образује јединствену категорију конгруенцијске класе”. Понегде је „овај систем усложњен категоријом персоналности”, нпр. „тзв. лично-мушки род у пољском језику: акузатив множине *widzę koty, kobiesy* ’видим мачке, жене’ – *widzę robotników* ’видим раднике”. У руском пак „категорија аниматности налази регуларан граматички израз, делећи сваки род на 2 класе, у вези са чим је предлагано (Н. Н. Дурново) да се говори о 6 родова у руском језику”.

1.2.3. АНИМАТНОСТ У СЛОВЕНСКИМ ЈЕЗИЦИМА. Г. Благус Бартолец (2006: 2) наводи да је „[k]ategorija živosti odlika [...] slavenskih jezika”, уз примере – „[r]uski: N *студент, кузнец* / A *студента, кузнеца*; N *завод, нож* / A *завод, нож*; slovenski: N *mož, pes* / A *moža, psa*; N *razred, svetilnik*, A *razred, svetilnik*; ukrajinski N

po[bi]tnik, školjar / A robitnika, školjara ; N niž, motor / A niž, motor; češki: N pán / A pána, N hrad / A hrad; poljski: N brat, pies / A brata, psa; N ser[,] zeszyt / A ser, zeszyt.”

У Стефановић 2010 „представљају [се] истраживања категорије аниматности која су имала утицај на развој идеја о пореклу и развоју разматране категорије и даје се преглед најзначајнијих ставова исказаних у репрезентативним монографијама и чланцима посвећеним развоју аниматности у словенским језицима (а посебно у руском језику)” (2010: 177). На почетку рада скреће се пажња на то да „[к]атегорија аниматности у словенским језицима, без обзира на дугу историју истраживања, још увек привлачи пажњу лингвиста”, и да су бројни лингвисти били заинтересовани чињеницама „да су облици које данас сматрамо маркерима аниматности присутни и у најстаријим писаним споменицима, и да се варијативност у оквиру категорије није изгубила до данас” (2010: 177). Питања која су се у лингвистици постављала о овом предмету „тичу се карактера категорије аниматности, њене семантике, избора средстава за обележавање, а унутар општијих”, додаје се, „често су се појављивала и друга питања, која су указивала на изузетно велик[и] степен испреплетаности елемената различитих језичких нивоа у оквиру категорије” (Стефановић 2010: 178). Као пример овога наводе се следећи факти: „неки савремени словенски језици у именичком систему разликују само аниматност-инаниматност – нпр. руски, где су људи и животиње у једној групи, а неживи објекти у другој; у неким језицима опозиције аниматност – инаниматност и личност – не-личност функционишу самостално и подељене су (у пољском), или се обједињују у један систем (у лужичким језицима, на пример)”; „[н]еки језици који су територијално блиски (украјински, белоруски, пољски, кашупски, словачки) уводе, осим категорије аниматности, и лични род [...]”; „[с]инкретизам акузатива и генитива се користи у свим језицима са падешким системом, а у неким се појављују и специфични наставци у номинативу и генитиву плурала, најчешће у вези са изражавањем мушкоперсоналности” (Стефановић 2010: 178).⁵

---

⁵ Брозовић (1976/1977: 109) напомиње да категорија „životnosti” у „standardnoj novoštokavštini ima [...] stanovite specifičnosti u usporedbi s drugim slavenskim idiomima”, и то

1.2.4. АНИМАТНОСТ У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ – ГЕНЕРАЛИЈЕ. Најуочљивији ефекат ове категорије у српском језику јесте утицај на дистрибуцију обележја за акузатив једнине код именица мушког рода I деклинационе врсте. Како бележи Стевановић (1986: 190):

Све именице м. рода немају исти облик акузатива једнине. Док тај облик у именице *јѐлен* и осталих именица које означавају жива бића има завршетак *-а*, – именице које означавају било шта друго у акузативу једнине се завршавају сугласником, немају, дакле, колико ни у номинативу, никаквог наставка за облик; друкчије речено: код именица које означавају жива бића облик акузатива једнине једнак је с генитивом једнине, а код именица што означавају предмете (или било шта друго) акузатив је једнак с номинативом [...].

Говорећи о пореклу ове дистинкције, Александар Белић (1969: 9) наводи „да се још у општесловенском језику код личних заменица *ја*, *ти* употребљава генитив = акузатив [...], затим да се код заменице за лице *кѣто* употребљава облик *кога* (= *кого*) опет и за генитив и за акузатив једнине”, те „да је употреба генитива за акузатив код именица које значе жива бића производ утицаја заменице за лице *кѣто*”.⁶ Белић додаје „да је овим несумњиво тачно објашњено: 1) зашто се поменуто једнакост акузатива и генитива јавља код имена која значе живо биће (*кѣто* се односи само на живо биће), 2) зашто је то само код именица мушког рода (*кога* је облик само мушког рода) и 3) зашто се то врши, бар у нашем језику, само у једнини (заменица *кѣто* нема множине)”.

Према Корбету, аниматност у „српскохрватском” је „подрод” мушког рода (1991: 161–163).⁷ Посматрајући, наиме, акузатив једнине заменице *овај* у именице *студент*, *закон*, *школа* и *вино*, Корбет издваја четири конгруенцијске класе и сматра да би се могло „просто рећи да у српскохрватском постоје четири рода”, али да то решење „делује незадовољавајуће”, јер су разлике између

„[s]amo m. r. i samo u jednini, nepostojanje potkategorije osobnosti i još neke druge manje važne osobine”.

⁶ Белић ту преноси мишљење А. Мејеа.

⁷ Уп. Стефановић 2008: 35.

именица *студент* и *закон* мање него разлике између ових именица и именица попут *школа* и *вино*. Такође, предикат са партиципом има исти облик и уз им. *студент* и уз им. *закон* (Жорбет 1991: 161). Зато се „чини бољим” да се задржи традиционални систем рода из „српскохрватских” граматика – женски, средњи и мушки, али подељен у два подрода: мушки аниматни и мушки инаниматни.

Маројевић (1999: 20–21) пак, питајући се да ли је категорија „б и ћ а (живо, неживо) самостална морфолошка категорија, наводи да би се у случају да је одговор потврдан „морала [...] поставити четири степенаста ограничења: 1° категорија се остварује само у акузативу, 2° али само у једнини, 3° али само у мушком роду, 4° код придевских речи без даљих ограничења, а код именица само у првој деklinацији”. „Зато се са више основа”, закључује се, „наведена дистинкција може посматрати у оквиру категорије падежа”. Према овом аутору, то значи да би се разликовала три акузатива: акузатив први, „који је једнак номинативу”, акузатив други, „који је једнак генитиву” (и он би одговарао аниматним именицама м. рода I врсте), и акузатив трећи, „различит и од номинатива и од генитива”.

Бавећи се третманом конкурентности обележја акузатива једнине именица I врсте у седам репрезентативних граматика, В. Ломпар (2000: 162), осим аниматних и инаниматних именица (уз напомену да се биљке „граматички понашају као неживи ентитети”), издваја и трећу групу – именице „које према свом двојаком значењу могу имати оба облика, а у контексту реализују одговарајући (нпр. *дух*, *рак*, *члан*, *гласник*, или оне типа *разарач*, *бријач*, *копач* које поред вршиоца радње могу значити и оруђе којим се врши радња основног глагола)”, и то зато што је „[к]ритеријум за ову дистинкцију [...] строго семантички”.

В. Ломпар у граматицама налази и „појединачне примере обрнуте употребе: када се именице које значе нешто неживо употребљавају као да означавају живо (*месец*, *ветар*, *покојник*, *мртвац*, *топ* (као шаховска фигура) и сл.) и када се именице које значе нешто живо употребљавају као да означавају нешто неживо (*нараштај*, *народ*, *чопор*, *пук*, *батаљон* и сл. именице које означавају скупове живих бића)”. Додаје се: „Посебно се може издвојити неколицина примера са потпуно факултативном употребом једног или другог

облика. Готово све граматике наводе именице које су назив за неко друштво или организацију: *Партизан*, *Хајдук*, *Металац* и сл. Овде је у оквиру једног постојећег значења дозвољена двојака употреба (нпр. *Навијам за „Партизан”*. / *Навијам за „Партизана”*.)”

Аниматност има и друге ефекте осим у домену акузатива. Према Стевановићу (1986: 215), ако именица м. рода са дугосилазним акцентом означава живо биће, у лок. јд. ће задржати тај акценат, а у супротном ће у том падежу имати дугоузлазни акценат, нпр. *на зиду*. Ј. Јокановић Михајлов (1995: 108) закључује да „појава или изостављање покретног вокала” код придевско-заменичког облика у именичкој служби зависи „најчешће од тога да ли се овим обликом означава категорија живог или неживог”. О аниматности се говори и у творби речи. На пример, Стевановић (1939/1940: 11) дистрибуцију суфикса *-ов/-ев* и *-ин* објашњава позивајући се на ову категорију: „[с] овим наставцима [*-ов/-ев /уз -љев?/* и *-ин* – Д. А.] најређи су придеви од имена претстава које нису никаква жива бића [лица, животиње, фиктивна жива бића] већ штогод неживо”.⁸ Такође, о аниматности се говори у синтакси: Стипчевић (2010) преноси мишљење да у конструкцијама типа *почети с нечим* субјекат не може бити „нежив”, а Г. Штрбац (2005: 76, 81), представљајући „модел израде морфосинтаксичког речника у којем би биле представљене валенцијске и рекцијске карактеристике једне лексичко-семантичке групе глагола”, у валенцијским формулама обележава допуне по „категоријалном обележју живо/неживо”; ова ауторка слично поступа у Штрбац 2011, раду о рекцији глагола *говорити*. Алановић (2011: 250) пак износи опсервацију да „[м]анипулативност [...] представља у основи каузативност волунтативног типа, која почива на принципу прелазности радње на објекат с категоријалним обележјем живо /+?”. Аниматност се огледа и у лексичкој спојивости речи. Дешић (1997: 185) запажа да „категорије ’живог’ и ’неживог’” ограничавају компатибилност других врста речи са именицама. На пример, „глагол *говорити*, у основном значењу, има за субјекат именицу са карактеристиком ’живо(људско)”, глагол *лајати* – „са ознаком ’живо (животињско)”, а *кључати* – „неживо”; слично је примећено и код придева (*беспослен*, *рогат*, *жидак*). Као морфолошка пак разлика глагола *лајати*, *кључати*

---

⁸ Уп. Савицка 1978: 3, 7 и Зника, Зника 2017: 246.

у односу на глагол *говорити* (свих „у примарном значењу“) наводи се одсуство првог и другог лица у њиховој промени.⁹ Бавећи се називима за боје у лирској поезији, Д. Станић (2015: 7) уочава да „[j]език фолклора са творбено-морфолошке стране карактерише присуство [...] једног броја оријентализама који су творбено неадаптирани српском језику, моносемични и фокусирани само за именичке денотате из сфере ’неживо’, што је углавном одлика и европеизама у савременом српском језику”.

Ова дистинкција помиње се и у радовима из (лингво)стилистика: у функционисању персонификације као стилске фигуре И. Грицкат (1967: 220) види замену „по критеријуму живо – неживо или човек – животиња, евент. биљка”.

За аниматност је веома важан однос *ко : шта*. Наиме, како указује Пешикан (1967: 254–256), тај однос је сродан „још неким појавама” – разлици „између номинатива и акузатива заменица типа *ко* и *ја, ти*”, одговарајућој разлици „код именица мушког рода које значе живо биће”, и изостанку „те разлике код именица средњег рода”. Даље се каже да „[с]мисао ових појава кад су у питању жива бића није једнакост или неједнакост генитива и акузатива (како се често из практичних разлога оне називају) него неједнакост или једнакост номинатива и акузатива, док би за неживе појмове могло бити обрнуто; у основи ових обличких подударња и неподударња стоји *различита потреба за диференцирањем* ових облика, првенствено падежа субјекта и објекта”. Наиме, иако и „неживи појмови” понекад могу имати функцију субјекта, она је ипак „много више својствена именицама које означавају жива бића, поготово људе”. „Другим речима”, наставља се, „кад је прасловенском редуцијом елиминисана разлика *-os/-on* или сл., која је карактерисала однос *номинатив: акузатив*, појавила се могућност мешања облика, нејасних реченица типа ’Град село снабдева’ (где се не зна шта је субјекат а шта објекат) – али су се такве ситуације много чешће наметале кад су у питању људи и животиње него за неживе појмове (где је вероватно потребније разликовати нпр. партитивни генитив и падеж

---

⁹ Кристал (2008, s. v. *animate*) напомиње да се у енглеском дистинкција аниматно : инаниматно, занемаривши извесну подударност са личним и односним заменицама, може правити само семантички. Тако је придев *elderly* аниматан, *antique* инаниматан, а *old* неутралан, будући применљив на обе категорије.

нормалног објекта)”. За новонасталу потребу диференцирања „искоришћен [је] заменички модел, где се разлика номинатива и акузатива сачувала одраније”, и то не само однос *ко* : *кога*, „како се понекад објашњава”, него и модел личних заменица 1. и 2. лица, код којих, „иако [...] не морају значити живо биће, ипак је то реално тако”. Пешикан скреће пажњу и на то да је „за средњи род типичнија [...] функција објекта, а потреба диференцирања номинатива и акузатива мања”. „Није случајно”, додаје се, „што се облик *ко* генетички изводи из прајезичког облика мушког рода, а *што* из средњег рода, или што је и данашња конгруенција таква (*ко је дошао*, али: *шта је дошло*)”, и „у светлости овога” је јасно „зашто се код заменице *ко* разликује номинатив од акузатива, а код *што* не разликује”. Пешикан посебно истиче појаву „да и сам новији (регионални) облик заменице за неживе појмове (*шта* уместо ранијег *што*), који долази из зависних падежа, сведочи о њеном својеврсном пасивном, објекатском карактеру”, што „ову реч потискује из централне, самосталне субјекатске позиције”.

2. ИСТОРИЈА ПИТАЊА

2.1. АНИМАТНОСТ И ФОРМА АКУЗАТИВА КОД ИМЕНИЦА – ЧЛАНЦИ И МОНОГРАФИЈЕ

2.1.1.1. Лалевић (1933/1934) примећује да, без обзира на то колико добро „знају наш језик”, играчи шаха кажу нпр. „Имам коња и топа”, „Узео сам му топа”, „Изгубио сам коња и топа”, иако „та именица казује име предмета, нечега што је неживо”, па се очекује да се каже „Узео сам топ, Изгубио сам топ”. Лалевићево тумачење ове ситуације састоји се из два дела. Прво се скреће пажња на то „да су све фигуре углавном једнаке, исте, и по изradi и материјалу сличне”, и да су све „неживи предмети, ствари исте врсте”. „Дакле,” пише Лалевић, „јасно је да ни у ком часу не мислимо да су те фигуре живе” и „[и]грачи су довољно свесни да су то мртви предмети”. Овиме се може објаснити само аналошко изједначавање акузатива једине код ових именица, а не и смер тог изједначавања. Наиме, очекивало би се да у „шаху” превлада инаниматна форма акузатива 1) „јер су сви предмети подједнако *неживи*” и 2) због именичких облика као у „Читао сам 'Сокола', 'Змаја' и сл.”, према којима нема „паралелних примера”, тј. назива са искључиво инаниматном референцијом (нпр. *Телеграф*) у акузативу на -а. Зато се изводи други корак анализе: премда све фигуре имају „сличан назив”, „за нас [су] подједнако *ствари*, не крећу се, мртве су” и „[и]сте су вредности [...] с језичке тачке гледишта и у погледу осећања значења те представе” – ипак „у памети још стоји живо осећање из природнога живота где *војник*, *офицер* и сл. означавају извесна *лица*, жива бића, а не ствари, мртве предмете”. Додаје се да „имена живих бића” носи већина шаховских фигура, што је „у осећању” таквим називима и само по себи могло донети победу над именима „као *топ* и сл.”

Лалевић се осврће и на нормативни статус ак. јд. *топа*. Према његовом мишљењу, иако је ак. јд. *топа* неочекиван и неприхватљив „с обзиром на граматичку правилност”, „ипак је то [грађење тог облика? – Д. А.] учињено на један оправдан и примљив начин са чисто асоцијативног везивања речи у језику”

(Лалевић 1933/1934: 212). Будући да је „више знак животног развитака језика него његове ћудљивости”, ово одступање, Лалевићев је став, не треба посматрати као „просту и бесмислену неправилност”.

На крају се тврди да се и остала одступања „у овом правцу и код других игара (карата и сл.) могу [...] лако протумачити на сличан начин”.

Вреди напоменути да Лалевић наводи и општије особине језичког варијетета о коме је реч, дајући и историјска и психолошка објашњења. Тако се појачан продор „провинцијализама и у опште простонародних, народских речи, израза и конструкција” у шаховски језик (највероватније) приписује контактима „људи из најразличитијих крајева и средина” током рата. „И иначе”, наставља се, у шаховском језику има необичних „израза”, који „су [...] могли доћи и из које друге игре”. Затим се каже да „играчи (психолошки је јасно) обухваћени игром, заборављају често на логичност у изражавању, [...] на правилност језика уопште”, говорећи „само тако да се говори, да се бар нешто каже, макар и без речи и без смисла”, „да им време пролази као заслађено макар каквом причом” (Лалевић 1933/1934: 211).

2.1.1.2. Инхоф (1938/1939: 58–60) пише да „[p]rema poznatom pravilu, po kojem imenice muškog roda na konsonant, kad znače što živo (čovjeka ili životinju), imaju akuzativ jednak genitivu, imamo akuzativ jednak genitivu i od imenica, koje same po sebi znače što neživo, ako se upotrijebe za prezime ili ime čeljadetu ili životinji”. Примери су *Глада*,¹⁰ *Мака*, *Облака*; *Велебита*, *Јаблана*, „*Robinsonova Petka*”, *Палчића*, али и *палчића* (: презимена *Глад*, *Мак*, *Облак*; имена *Велебит*, *Јаблан*, вероватно *Петак*, *Палчић*; птица *палчић*). Дају се и случајеви „kad se što neživo personificira”: ак. „*Mjeseca, Vjetra i Usuda*” („iz narodnih pripovijedaka”), *трбуха* („[u] Reljkovićevoj basni (prema Ezopu) o uroti udova proti trbuhu”, са 4 потврде) и „*Lješnika, Pasulja, Boba* i dr.” („[u] starinskoj šaljivoj pripovijeci 'Muke blaženoga Grozdija'”). Као изузетак спомињу се „imenice zbirna značenja za živa bića, na pr. *čopor, narod, puk, rod, odbor* i dr., koje imaju akuzativ jednak nominativu”. Потом се говори о обрнутој ситуацији, „gdje se imenica, koja po sebi znači što živo, prenosi kao ime za što neživo”, а где „akuzativ može biti jednak nominativu i genitivu”. Према

---

¹⁰ Према РМС, ова им. је двородна.

Инхофу, ак. јд. без наставка *-а* имају географски називи, нпр. „idem u Sv. Ivan (selo), u Soko (grad), na Ivan (brdo), na Soko (brdo)”, док се ак. јд. с наставком *-а* јавља код девет група примера, и то:

1) код називâ за „književna djela”: „čitam *Mažuranića*, '*Osmana*', '*Mujezina*', '*Zmaja od Bosne*'; slušao sam '*Porina*' i dr.” „Tako bi trebalo”, наставља се, „i '*Apostola*' (jedna crkvena knjiga), premda Arj. ima primjer: Nekakav đak čitao *Apostol*”. Инхоф сматра „da bi se reklo: čitam '*Bранич* hrv. jezika' N. Andrića”, пошто је „branič u značenju branitelj provincijalizam, pa se ovdje više osjeća značenje: obrana”.

2) код називâ за „n o v i n e”: „čitao sam '*Zmaja*', '*Ulaka*' [...], '*Pobratima*' [...], '*Sokola*' [...], '*Ošišanoga ježa*' [...], '*Hrvata*', '*Zatočnika*' i dr. Ali: čitam '*Glasnik* sv. Josipa' (kao da se tu osjeća značenje: glas).”

3) код називâ за „d r u š t v o”: „vidio sam mostarskoga '*Sokola*', gdje vježba [...], '*Orla*', '*Građanskoga*', '*Gusara*', '*Hajduka*'; upisao sam se u '*Hrvatskog rodoljuba*', '*Reljkovića*'.”

4) код називâ за „l a đ e”: „ukrao sam se u '*Galeba*', '*Starčevića*'.”

5) код називâ за „z v i j e z d e”: „Velikoga *Medvjeda*, *Ovna*.”

6) код називâ за „b l a g d a n e”: „na Sv. *Josipa*, to će biti na *Svetoga* Nikada [...], ali na *Božić*, jer se *Božić* tu ne osjeća kao deminutiv od *Bog*.”

7) код називâ за „n o v c e”: „prodao za *jurja* (t. j. za banku od 1000 D).”

8) код називâ за „b i l j k e”: „lijepoga *čovjeka* [...], *kaluđera* (tako valjda i kad znači jaje našarano za Uskrs).”

9) код назива за разне предмете и појаве: *ороза* (на пушци), *рака* (обољење); „sломio sam *konjica* (na guslama)”, „dobio *vuka* od jahanja” (тј. отеклину или рану), „metnuti kome *crva* u glavu, t. j. kazati mu što, da se uznemiri; ima *kukca* ispod nokta (čir); pojeo sam *biškupa*, t. j. trticu od pečene ili kuhane živadi (ime je valjda od sličnosti s biskupskom mitrom); kajkavski: ima *jopca* (od njem. Affe), t. j. nakresao se; ostavio *šoštara*, t. j. ostavio vina (i sl.) u čaši, a nije ga popio.”

Уредништво („U.”) *Хрватског језика* за крај Инхофовог чланка везује фусноту са оградом и објашњењем: „S učenjem, što ga g. Inhof iznosi u drugom dijelu svoga članka, ne slaže se svagdje većina naših pisaca, jer se obično govori i piše na pr.: upisao sam se u '*Sokol*' ili '*Građanski*', – čitajte i širite '*Hrvatski Zagorac*'!

Članak g. Inhofa donosimo, da potaknemo i druge, da nam kažu svoje mišljenje, da onda kažemo i mi svoje.”

2.1.1.3. Већ у следећем броју, на овај позив одговара М. Зеленика (1938/1939: 89–90). Аутор пориче да називи за „новине и лађе” имају само акузатив једнак генитиву, наводећи да се говори и пише „и овако: читам *'Hrvat'*; купујем *'Hrvatski Zagorac'*; купио сам *'Ošišani jež'*; укрцао сам се у *'Galeb'*”. „[К]ао што се [...] значење именика, које значе нешто неживо, често personificira”, објашњава Зеленика, тако се „значање оваквих именика у овим случајевима [...] impersonificiralo”, па се у њиховој промени „akuzativ izjednačuje s nominativom.” Именицама „које значе друштво” – *Орао, Соко, Хајдук...* – приписује се „zбирно значење”, тј. својство да „naznačuju [...] skup или zбир јединика, као на пр. и именце *narod, odbor, rod* и сл.”, па се те именце „izuzimaju од познатог правила, по којем би, кад naznačuju што живо, morale имати akuzativ једнак генитиву”. Додуше, аутор у наставку каже да би нпр. „*'Krka'* је *robijedila 'Gusar'*” (а никад *Гусара*) било правилно по његовом „jezičном осјећању”. Зеленика се осврће и на 9. групу примера које издваја Инхоф и износи мишљење да се „у неким примјерима” могу употребити обе форме акузатива јединице, а не само с наставком *-a*, „јер се чује у народном говору и једно и друго” (*коњиц/коњица, ороз/ороза, рак/рака*).

2.1.1.4. Спорним случајевима у дистрибуцији акузативног наставка код им. м. рода I врсте бави се М. Гарић (1975). Преглед литературе (Караџић 1818, Даничић 1892, Маретић 1899, Белић 1972 [1969], Брабец *et al.* 1952, Стевановић 1954, Стевановић 1964 [1986], Павеша 1971) резимира се констатацијом да „у оквиру ове проблематике има доста неразјашњених појава, колебања, па и neslaganja међу ауторима”, да је Маретић „najbolje показао у чему је основни problem, istakavši своје dvoumljenje, да ли је обичније рећи: *'napni kokot или kokota'* и *'izliječio rak или raka'*”, и да је „[v]ећина аутора [...] slijedila Т. Maretića рјешавајући ова питања, dok се М. Stevanović издваја по sklonosti ка чврстој normi и ograničavanju колебања између облика акузатива за живо и неживо”. Затим се представља корпус, сачињен од текстова из домена „literarnог и novinarsко-publicističkog stila”. Књижевноуметнички стил представљен је са 12 публикација, „7 са

bosanskohercegovačkog” и „5 iz ostalih područja srpskohrvatskog jezika”, а новинарски – текстовима из периода 1960–1974, такође махом „sa bosanskohercegovačkog područja”, из 38 бројева *Ослобођења* и „po nekoliko brojeva” 24 друге серијске публикације, укључујући *Гласник Института за геолошка истраживања* (у ову последњу подгрупу убачен је *Велики народни кувар*), и „više emisija Televizije i Radija Sarajevo” (Гарић 1975: 38–40). Напомиње се да је „u ovoj oblasti” (највероватније се мисли на новинарски стил уопште) „[j]ezička praksa [...] donijela mnoštvo novih kategorija riječi koje su počele da se kolebaju u pogledu oblika akuzativa jednine”. Циљ истраживања је да се представи „stanje u savremenom jeziku, uglavnom na bosanskohercegovačkom terenu” и да се укаже „na to koje tendencije prevladavaju u praksi”, и то са обзиром на „propisanu normu”.

Предмет проучавања подељен је у седам група, према референцији ексцерпираних именица.

1) „OBLIK AKUZATIVA IMENICA POKOJNIK, MRTVAC, LEŠ”.¹¹ Овој групи изузетака, коју је „[j]oš [...] Maretić ozakonio” – тј. именицама „које означавају жива бића, али која више нису жива”, *мртвац* и *покојник* – М. Гарић додаје именицу *леш* (и *кадавер*). То што је ак. јд. првих двеју именица „увјек [...] jednak genitivu” (потврђено у грађи) објашњава се разлозима који су „највише психолошке природе”, тј. „vrlo složen[im] splet[om] психолошких и емоционалних чинилаца”: „[m]rtvac i pokojnik означавају нешто што је још недавно било живо, на чију неживост се још нисмо навikli па се то одражава и у граматичком облику riječi” (уп. Лалевић 1935/1936: 53). Исто се тумачи случај им. *леш*, која у корпусу доследно одудара од овога (и чији је ак. „u skladu s osnovnim pravilom”), „iako također označava nešto što je bilo živo”. Наиме:

- она има „mnogo šire” значење него *мртвац* и *покојник*, тј. „[l]eš može biti i ljudski i životinjski”, а „[t]o je nešto mnogo dalje nego *покојник* или *мртвац*”,
- „[n]еćемо никад, осим у изузетним ситуацијама, рећи за nekog bliskog и познатог да ’idemo vidjeti njegov *леш*’, него ’vidjeti *мртвача* или *покојника*”, што значи да „izbor između tri različite imenice[...] изражава и емотивни однос govornog lica prema onome ko je tom imenicom označen”,
- „[l]eš je lišen osobina subjekta, on je samo objekat”,

---

¹¹ Називи група су у чланку штампани верзалом.

- ове именице „могу се степеновати према снази емотивног односа говорног лица”, од најјаче (*покојник*) преко слабије (*мртвац*) до нулте, када говорно лице изражава „potpunu emotivnu neutralnost” (*леи*),
- „[š]irina semantičkog polja ovih imenica je u obrnutoj srazmjeri sa emotivnom angažovanošću govornog lica” (Гарић 1975: 40–41).

Сви примери су из „literarnog stila”.

2) „АКУЗАТИВ ИМЕНА ШАHOVСКИH ФИГУРА” „redovno” је једнак са ген., а и иза тога, према мишљењу М. Гарић, стоје „razlozi psihološke prirode”: „[u] šahu igrač ne posmatra figure kao predmete, nego kao aktivne učesnike igre, one koji napadaju i koji se brane”. Секундаран значај („[t]ome doprinosi”) приписан је чињеници „da većina šahovskih figura imaju nazive koji u svom osnovnom značenju nose obilježja živih bića [...], a samo jedna (*top*) nosi naziv čije je osnovno značenje, značenje predmeta”, па је он „analogijom” добио дужи акузатив, али – одмах се понавља – „[v]idnu ulogu u tome imala je i svijest igrača o nekoj vrsti života samih figura na tabli i u toku igre”. Тврди се да ово потврђује корпус, нпр. „*имао активног топа и краља*”, „*освојио противничког топа, имао слободног пешака*”, „*јури противничког ловца ... осигурао краља*”, „*полажући наде у овог јаког пјешака*”, „*повлачи тог маторог краља*” (овај последњи пример је из књижевности); уп. „*поставио свог краља*”, „*узети скакача ... узети ловца*” (Гарић 1975: 41).

3) „АКУЗАТИВ ЗБИРНИH ИМЕНИЦА ЗА ЖИВО”. Мисли се на именице типа *нараштај*, *народ*, *одбор*, *пук*, које се „u svijesti doživljavaju kao neizdiferencirani skup jedinki, pa im je akuzativ jednak nominativu, kao i kod imenica koje znače nešto neživo i apstraktno”. Наведеним именицама прибрављају се „*двор* (у значењу људи на двору)”, *клуб*, *колектив*, „*materijal* (у значењу људи)” и *митинг* (Гарић 1975: 41–42).

4) „АКУЗАТИВ У СЛУЧАЈУ ПЕРСОНИФИКАЦИЈЕ ПРЕДМЕТА И ПОЈАВА, SPECIFIČNOSTI LITERARNOG STILA”. Персонификовани предмети и појаве „smatraju [se] živim i redovno im je akuzativ jednak genitivu”. Овом механизму придаје се стилистички значај: када књижевник „želi da oživi neku pojavu ili predmet, on to može učiniti i mijenjanjem njenog gramatičkog oblika, stavljajući je u oblik koji se upotrebljava za nešto živo”. М. Гарић наводи десет примера.

- „Stigao sam ja njega, *metka*”: „Tu je metak doživljen kao protivnik koji progoni glavnog junaka, želi da ga stigne. Da bi iskazao koliko je nesrećan, Dinko kaže da je on sam svojom nesrećnom sudbinom 'stigao *metka*', ovaj se nije morao ni truditi da njega pronađe, sam je na njega natrapao. U ovom slučaju metak više i ne znači predmet, nego zlu kob koja vreba čovjeka”,
- „municiju za *šarca*”: „u '*Bašti sljezove boje*' mitraljez nosi naziv šarac, koji je inače uobičajen kao ime konja. [...] Ovaj akuzativ koji je jednak genitivu pokazuje da se mitraljez doživljava kao živo biće, naročito u jeku bitke, kada je on, ili vjerni saborac, ili ljuti protivnik”,
- „Tutnem u ruke jedan šaržer, zobi' za *moga* „*Šarina*,” (из листа *Слобода*): „[...] mitraljez je personificiran, a personifikacija je proširena i poređenjem municije sa zobi – hranom za konje. Ime Šarin stavljeno je pod navodnice, što takođe upućuje na preneseno značenje”,
- „Pogleda plavo i crveno cvijeće, *Vida i Vidu*”: „U istom djelu B. Ćopića (*Bašta sljezove boje*) nalaze se primjeri za akuzativ koji je jednak genitivu u slučaju personificiranja predmeta. Cvijeću su data imena živih bića”,
- „posjekli su *Jelu i Jovana*”: „Slična je [примеру с цвећем – Д. А.] personifikacija u '*Lelejskoj gori*' *M. Lalića* gdje drveće nosi imena ljudi”,
- „da sam nekim čudom natrapao na *dvojnika Jablan – katuna*”: „jedno naselje – katun Jablan doživljava [se] kao živo biće [...]. I ovdje se jednakost oblika akuzativa – dvojnika – sa genitivom može objasniti izuzetnim psihološkim trenutkom Lalićevog junaka. Izgubljen u planini, podivljao, progonjen, Lado Tajović u košmaru doživljava okolinu pa je i Jablan – katun živo biće koje ga vreba i koje ima svog dvojnika”,
- „da gine za *onog svog kukastog pauka*”: „misli [se] na njemački kukasti krst. Oživljavanjem tog simbola postignut je snažan stilski efekat i istaknut piščev emotivni odnos prema nosiocima kukastog krsta”,
- „Sačuvao Partiji *jednog dobrog kadra*”: „pod pojmom kadar misli [se] na pojedinca, pripadnika Partije i zato je oblik akuzativa kao kod imenica koje znače nešto živo”, али „ta ista imenica u romanu *Uhode, Derviša Sušića*, iako se odnosi na pojedinca ima oblik akuzativa koji je jednak nominativu: 'vidim ja, odvede mi *dobar kadar*'”,

- „dočarati *lirskog tenora*“: „prevladala [je] svijest o tome da je tenor, ne samo vrsta glasa, nego i čovjek koji ima određenu boju glasa“,
- „ne ispušta uspavanog *medijuma*“: „[o]snovno značenje riječi medijum je nešto neživo (sredina), ali u ovom slučaju medijum označava hipnotisanog čovjeka pa je akuzativ jednak genitivu“ (Гарић 1975: 42–43).

5) „OBLIK AKUZATIVA U SLUČAJU KADA SE IMENIMA ŽIVIH BIĆA OZNAČAVA NEŠTO NEŽIVO“. На основу парова примера из новинарског стила као „scenario za film *Kum*“ : „snimaju *Kuma*“, М. Гарић закључује „da u jezičkoj praksi važi pravilo da kada se imenicama koje znače biće imenuje nešto neživo, ako je upotrijebljena imenica sama, tada joj je akuzativ jednak genitivu, ali ako se uz nju nalazi bilo koja riječ koja objašnjava to ime, tada je akuzativ jednak nominativu“. Случај када „nema te dodatne informacije“ илуструје се примерима из литерарног (попут „*Čitao Gida*“) и научног стила; научни стил није експлицитно издвојен у прегледу корпуса, али се сигурно мисли на пример „Kad je Katzer napisao *svog Vodiča* (Geološki glasnik Instituta za geološka istraživanja, Sarajevo 1974)“ (Гарић 1975: 43–44).

6) „OBLIK AKUZATIVA IMENICA KOJE MOGU IMATI ZNAČENJE I ŽIVOG I NEŽIVOG“. Овде су набројане именице *змај, кухар, рак, савјетник* и *члан*. Примери које М. Гарић наводи (без им. *змај* и *члан*) откривају да је „[p]raksa“ одговорила на поменуту Маретићеву дилему о им. *рак*: „kada se ove imenice upotrebljavaju u značenju živog, akuzativ im je jednak genitivu, ali kada se upotrebljavaju u značenju neživog, akuzativ im je jednak nominativu“ (1975: 44–45).

7) „OBLIK AKUZATIVA IMENICA – NAZIVA AUTOMOBILA I SPORTSKA TERMINOLOGIJA“. „[O]d Maretićevog vremena“ је, наставља се, „uzus [...] nametnuo izvjesna pravila“ дистрибуције акузативног наставка *-a* у промени именица из група 1–6, али „jezička praksa neprekidno donosi nove probleme i traži njihova rješenja“; „[d]ok se ne pronade rješenje, u praksi vladaju kolebanja među kojima će prevladati neke tendencije i stvoriti novo upotrebno pravilo“. У таквом колебању су „danas naročito nazivi automobila i sportska terminologija“. Код назива аутомобила ситуација је непревела јер „prosječan govornik teško može na osnovu naziva automobila zaključiti, je li njegovo osnovno značenje za živo ili neživo“. Тај проблем настаје код именица „*fijat, ford, moskvič, opel, benc, krajzler, citroen, folksvagen, union, zarogožec, vartburg*“, док код назива као *јагуар* и *принц* преовлађује ак. на *-a*.

М. Гарић у истом броју ревије *Ауто* налази примере „kupio sam *forda* u Subotici” и „stigla je roba za *ford*”. „Zbog toga je”, повезује се, „kolebanje i kod naziva automobila kada ne znače živo” – „pristigla je roba za *vartburga*” (из истог броја). Одмах затим, каже се да у „literarnom stilu nema potvrda za ovakva odstupanja”. Ексерпирани примери из спортске терминологије подељени су у пет група по томе да ли имају „osnovno značenje нечег живог” или „неживог”, да ли су употребљени са предлогом или без предлога, и да ли у ак. јд. имају наставак *-a*. У прве две, подједнако бројне групе – назив „s osnovnim značenjem нечег живог, upotrijebljen bez prijedloga, a akuzativ je jednak genitivu” односно „nominativu” (*Борац, Железничар, Спартак...*) – „do kolebanja u obliku akuzativa [...] dolazi zbog toga što se u svijesti govornog lica bore dva značenja ovakvih naziva, osnovno značenje живог бића и значење назива спортског клуба”. Назив клуба значи „skup pojedinaca kao i kod zbirnih imenica tipa narod” (в. 3. групу), али је код њега „snažno [...] prisutno osnovno značenje imenice, pojačano i doživljavanje [вероватно треба „доживљавањем” – Д. А.] значења назива клуба као врло активне сјелине која djeluje као jedno živo биће”. Међу примерима је „da treba da računa i na *Željezničara* i *Partizana*”, али ће се рећи како „[p]regledani korpus ne pruža nijedan primjer koji bi opovrgao [...] pravilo” да „naziv sportskog kluba sa osnovnim značenjem нечег живог upotrijebljen sa prijedlogom” има „akuzativ [...] jednak nominativu”.¹² Примећено је да су „opravdana” колебања, тј. колебања из првих двеју група (*Борац* и сл.), „prenesena [...] i u oblast u kojoj za njih nema opravdanja”, тј. међу називе „sa osnovnim značenjem нечег неживог[,] kada je jedino ispravan oblik akuzativa koji je jednak nominativu”, нпр. *Вележ, Марибор, Челик* (Гарић 1975: 45–48).

На крају чланка, из резултата се изводи „da je uzus izgradio prilično određena pravila u vezi s jednakošću akuzativa s nominativom ili genitivom”. „[U] svim krajevima srpskohrvatskog jezičkog područja”, наиме, „podjednako [su] prisutne tendencije da se u okviru ove kategorije imenica akuzativ izjednači s genitivom u slučaju kada se imenicama koje znače živo биће именује нешто неживо, ако је употребљена именика сама, без могућности да се на други начин истраже њено пажљиво значење”.

---

¹² Исто запажа М. Стефановић (2008: 141), али у чланку *Кунити fiat или fiat-a?*, од ауторке М. „Караце Гарић”.

2.1.1.5. Клајн (2006 [1991]: 140) примећује да се „често јављају” „[н]едоумице [...] између живе и неживе промене у именима клубова (победили смо **Хајдука** или **Хајдук?**), понеких листова (читам **Јежа** или **Јеж?**) и аутомобила (возим **опела** или **опел?**)”. За оба облика „има оправдања”: „акузатив једнак генитиву одговара првобитном живом значењу именица (**хајдук**, **јеж** и сл.) а непромењени акузатив – секундарном значењу ’клуб’, ’лист’ односно ’аутомобил’”, с тим да је овај други „много обичнији” „после предлога”. Акузативе *Динама*, *Фијата*, *Фолксвагена* и сл. Клајн проглашава неправилним, „јер такве именице нису никада ни означавале живо биће”. Њима придружује и марке *Опел*, *Порше*, *Ситроен* и *Форд*, које су „по пореклу презимена, али се – бар у нашој употреби – асоцијација с именом човека потпуно изгубила”. Назив *стојадин* „јасно” се пак „везује за лично име и отуда тражи живу промену”. О шаховским фигурама овај аутор каже да се „схватају [...] персонифицирано” и да се њихови називи м. рода I врсте користе само у акузативу једнаком генитиву, укључујући и *тон*, „иако је у основном значењу неживи појам”.

2.1.1.6. Називе спортских клубова испитује и Б. Чигоја (1991). У уводу се о односу ном. и ак. јд. именица м. рода I врсте говори из савремене и из историјске перспективе (Чигоја 1991: 233–234). Наиме, преноси се Стевановићево правило да „[i]menice m.r. које означавају *živa bića*[...] имају данас у српскохрватском језику у акузативу једнине, исто као и у генитиву једнине, наставак *-a*, а именице што означавају предмете, и све друго неживо, имају акузатив једнак номинативу једнине”. Уз то се парафразира Брозовић, Ивић 1988 (22; 21): „[i]menice муш[ог] рода још у позном прасловенском језику počele су да разликују у акузативу једнине облике за живо и неживо”; „[d]оцније, после губљења полугласника, стари акузатив био је једнак номинативу, са наставачком морфемом-Ø”; „[k]ада је[...] именица обележавала живо биће, акузатив је добијао облик генитива (*-a*)”; „proces морфолошког једначења са генитивом био је ту поступан, тако да се у нашим писаним споменицима и неким дијалектима све до XV века могу наћи[...] примери са старим акузативом”. Овај развој објашњава се са Белићевог гледишта, тј. променом заменице *ко*, која је „још у прасловенском језику [imala] једнак генитив и акузатив (*-kogo*), односила се само на именице мушког рода и долазила је увек у облику једнине”.

Затим се наводе одступања од правила. У „srpskohrvatskom standardnom jeziku”, почиње се, има „dosta primera kada ista imenica, ovisno od onog što znači, dobija nekad [u] akuzativu nastavak nominativa, a nekad genitiva”: „[a]ko se po[j]edinim predmetima daju imena živih bića, akuzativ jednine ovih imenica, obično”, према Стевановићу, нема наставак *-a*, нпр. „Pokrenuli su *Orao* (književni list). Posetili su *Zrenjanin* (grad)”. „[S]tandardnojezička norma ne dopušta”, додаје се, да се каже „Čitam *Ježa*”. У примеру из граматике Брабец–Храсте–Живковић „*Pomeri kralja, lovca*”, каже се даље, „оčekivali [bismo] oblik nominativa s obzirom na to da se radi o figurama, dakle, o predmetima”. Појава акузатива на *-a* објашњава се тиме што „већина figura ima imena živih stvorova” и што се „u samoj šahovskoj igri, koja je vrlo dinamična, stalno pomeranje figura, lako mogao u akuzativu proširiti nastavak *-a*, onaj, dakle, završetak koji je morfološko obeležje živih stvorova” (Чигоја 1991: 234).

Најзад, долази се до назива спортских тимова, чији ак. јд. у случајевима „kada se pojedinim klubovima daju imena živih bića [...] može biti, isto kao i u šahovskoj igri, jednak genitivu: *Hajduk* je pobedio *Metalca*” (цитира се *Приручна граматика хрватскога књижевног језика*). У грађи за ово истраживање, коју је Б. Чигоја ексцерпирала „iz različitih listova (*Politika, Sport i Svet, Borba, Sport, Večernje novosti, Oslobođenje* i sl.)”¹³, „javljaju [se] naporedo dva oblika”. Издвајају се им. *Вележ*, која је као топоним ж. рода, а као назив клуба – мушког, и примери са конструкцијама *за* и *на* + акузатив, јер се уз ове предлоге нашао само акузатив једнак номинативу. Објашњење гласи: „nikad [se] predlozi ne javljaju u nominativu, pa je onda, jasno, morfološka padežna oznaka tu manje bitna i redovno je stoga u tim slučajevima akuzativ jednak obliku no[m]inativa” (Чигоја 1991: 235).¹⁴ „[K]ontekst igra presudnu ulogu u izboru padežnog oblika” и у примерима попут „Partizan pobedio *Željezničar*”, где „bez navođenja rezultata može doći do komunikacijskog šuma, nejasnoće[...] jer postoji u obliku subjekta i objekta potpun morfološki sinkretizam” и „jedino [bi se] po redu reči moglo utvrditi da je subjekat na prvom, a objekat na drugom mestu”. Отуда не изненађује „što su u novinama česti primeri tipa: Partizan je pobedio *Mornara*”. Поменути нејасноћу могу отклонити „drugi rečenični delovi”, као „tačno navođenje rezultata utakmice”, нпр. „Vardar savladao *Željezničar*

¹³ У раду има скраћеница за изворе које нису разрешене у одговарајућој, осмој фусноти.

¹⁴ Не помиње се рад М. Гарић (1975).

sa 4 : 1”, или „glagol u predikatu” у одређеном роду, нпр. „Vojvodina iznenadila *Čelik*”; „onda je oblik imenice irelevantan” (Чигоја 1991: 236–237).

Нестабилност у „upotreb[i] ovih oblika” илуструје се њиховом појавом у оквиру исте реченице: „Partizan savladao *Dinama* na stadionu JNA, *Čelik Slobodu*, Olimpija Sarajevo, Borac *Radnički*, *Željezničar Hajduka*, a Vojvodina *Spartaka*”. Овакво двојство запажено је и код назива страних тимова, иако „bismo očekivali da je akuzativ uglavnom uvek isti, jer nam samo izvorno značenje naziva stranog tima nekad nije jasno, pa je tu apelativna obeležnost pojma živo–neživo manje vidljiva i onda, logično, ređe dolazi do morfološke varijantnosti”. Као доказ дају се примери „Liverpool stigao *Arsenala* (N, 26. II 1973); Građanski je pobedio *Liverpul* (MS, Zgb, 23. V 1990)”.

Закључује се да „u jeziku dnevne štampe[...] naporedo dolaze dva nastavka” и преформулише: „Javljaју se, dakle, obično dubletne forme”. Међутим, „[i]pak se, može reći da su tu danas češći oblici na -a”, и томе се „ne treba čuditi”, пошто се њиховом употребом избегава „morfološka homonimičnost” која се јавља у реченицама типа *Партизан победио Жељезничар*, чинећи их „dosta nejasnim”. Напомиње се „da je u našem jeziku red reči uglavnom slobodan” (1991: 237).

2.1.1.7. М. Ивић (2000 [1996]) на примеру „kriterij[a] ’živo’ / ’neživo’” показује „u kojem bi smislu pojedina opštelingvistička znanja[...] mogla doprineti tome da se u tom [граматичком – Д. А.] udžbeniku smanji procenat neoprezno sročениh formulacija, koje neizbežno prerastaju u zamke za njegove korisnike” (2000: 55). Као такве разматрају се формулације правила о форми ак. јд. код именица „koje su ne samo kongruencijskim pokazateljem nego i paradigmatskim likom određene kao ’muške’” – у Стевановићевој граматичкој и граматичкој Станојчић–Поповић (изд. из 1992): облик ак. јд. једнак је са ген. јд. у промени именица „’koje označavaju živa bića’ [...] / ’bića (kategorija ’živo’)” (Ивић 2000: 56).

Почетак општелингвистичког осврта гласи: „U kategoriju ’živo’ spadaju, zna se, ne samo ljudi i životinje, nego i biljke”. Затим се каже: „Ima jezika koji jednakim načinom suprotstavljaju te tri pojavne vrste svemu ostalom (takav je, na primer, indijanski jezik zuni [...])”, али „čovečanstvo neuporedivo češće izdvaja jezičkim putem, nasuprot svemu drugome ovozemaljskome, ili samo ljude [...] ili i ljude, i

životinje”. Што се тиче српског језика, ако су и биљке део „svet[a] živog” и ако „preminule (uginule) stvorove njihova lišenost svojstva ’biti živ’ svrstava uz predmete”, из наведених двеју формулација следи да су правилне нпр. реченице „*posmatra HRASTA*” и „*spominjao je POKOJNIK*”; Стевановић на случај ове последње именице и именице *мртвац*, „*doduše, naknadno upozorava*” (2000: 56–57).

Обим категорије „живо”, дакле, треба сузити. М. Ивић то чини додатним „podatkom” „osposobljen za kretanje, za akciju”, који има својство „samoaktivnosti”, „vič[an] kako pokretu, tako i voljnom, ciljnom vršilaštvu”. Из тако циркумскрибираног простора предмети су искључени „samim faktom nepripadanja svetu živih”, а биљке „svojom onesposobljenošću za kretanje” (2000: 57). У центру тог простора налази се човек, који „oličava sobom na prototipski način ono što poimamo kao istovremeno i živo, i sposobno za voljnu, osmišljenu akciju” (2000: 58).

На периферији би биле оне животиње које су „po svojim biološkim svojstvima [...] dalje” од човека. Поменувши такве животиње, М. Ивић говори о организмима „koji su takođe sposobni za akciju – napadaju druge žive organizme”, али који припадају „svet[u] golim okom nevidljivih bića”, у акузативима јединичних назива „govorni predstavnici srpskog jezika nisu uvek sigurni koji nastavak treba upotrebiti”. „Prema [...] maloj anketi” коју је ауторка спровела „u Biblioteci SANU i u Institutu za srpski jezik SANU”, „izrazu *mikrob* pretežno [se] dodeljuje akuzativni oblik sa *-a*”, а именици *вирус* ак. јд. без *-a*, али се скреће пажња на то „da bi krug anketiranih trebalo znatno proširiti kako bi se potpuniје sagledalo pravo stanje stvari kod tih ’prelaznih slučajeva”.

У српском је, међутим, „nastavačka *-a* verzija prihvatljiv izbor čak i u prilikama kad nije živ човек u pitanju, pa ni човек uopšte, već neki други entitet, stvaran ili izmišljen, koji nečim (svoјim izgledom ili postupcima, ponekad i јednim i drugim), neodolјivo podseća na ljudsko biće”; ово се тумачи као знак „da je (pod)svest govornih predstavnika [...] antropocentrično orijentisana u meri možda i većој od očekivane”. Им. *покојник*, тако, користи се када се говори о „određenom, znanom (sada mrtvom, ali nekad živom) pojedincu”, док им. *мртвац* значи „mrtav човек” (курзив Д. А.). Када се „podsećanje na svojstvo ’biti човек’ potpuno potisne iz vidokruga pažnje, pa se u umrlom ljudskom stvoru sagledava isključivo neka beživotna telesina”, користи се им. *леш* и изостаје „morfologizacija *-a*

тира”. Наведена анализа поткрепљује се цитатима одговарајућих дефиниција из РСАНУ, који садрже им. *човек*, односно, у трећем случају, *тело* (Ивић 2000: 58–59). Им. „*vanzemaljac, marsovac, Bog, anđeo, svetac, đavo, vilenjak, satir, kiklop, kentaur, zmaj, vampir*” и сл., мењају се као им. *човек* зато што „[l]judi veruju da su im [stanovnici drugih planeta i razne 'više sile' o kojima govore religiozni tekstovi, odnosno mitska predanja], ako ne baš po obličju, a ono svakako po akcionim sposobnostima, veoma srodni” (Ивић 2000: 59). Лутак је један од ентитета „направљени[h] ljudskom rukom” који „нечим uverljivo podsećaju na čoveka” – у овом случају „obličjem” – и зато им. *лутак* има ак. јд. на *-а*, као и им. *змaj*, код које „se želi sugerisati da dati predmet ovarploćuje sobom onaj 'samoaktivni' entitet čije ime nosi” (Ивић 2000: 59–60). Дистрибуција зам. *ко* и *шта* у контексту „Ко/шта је то?” такође је представљена као знак антропоцентризма, јер се говорници српског језика за употребу прве заменице „opredeljuju isključivo u prilikama kad računaju s tim da se o ljudskom stvoru radi”, а за употребу друге „i onda kad razabiraju da je posredi neka (njima neznana) vrsta životinje”.

Именице које означавају „*kolektiv (= po važnosti primarna informacija) živih stvorova*”, нпр. *народ, чопор*, имају ак. јд. једнак са ном. јд. зато што „regulatorska моћ” податка „i živo, i osposobljeno za kretanje, za akciju”, тј. утицај на форму акузатива, нестаје ако у „*значењском sadržaju*” дате именице нема „*istaknuto, središnje mesto*”, него остаје „*na marginama pažnje*”. Другачије је код властитих именица, тј. кад се „*неције лично име / prezime ili i име, i prezime, односно neki dati opšti naziv takve i takve vrste ljudi, upotrebi naknadno i kao leksička oznaka nečega što, po prirodi svojoj, nije ljudsko biće, ali što se, po nekom osnovu, direktno asocira sa ličnošću / s vrstom ljudi na koju data imenica u svojoj primarnoj upotrebi ukazuje*”, нпр. „*Zadato im je da čitaju ČEHOVA*”, „*Videli smo POBEDNIKA, poznati vajarski rad na Kalemegdanu*”. Употреба акузатива на *-а* види се као последица „*neposredne asocijacije s onim što data imenica primarno označava, a to je određeni човек / određeni tip човека*”. Ово се демонстрира трансформацијама наведених примера: „*Zadato im je da čitaju književna dela koja je napisao Čehov*”, „*Videli smo vajarski rad koji predstavlja sobom pobednika*”. Случајеви колебања илустровани су Стевановићевим примером *Навијам за Партизан(а)* и објашњени тиме што „*nikakva čvrsta asocijativna nit ne*

udružuje ono što reč *partizan* primarno znači sa fudbalskim klubom koji je nazvan tim imenom” (Ивић 2000: 60–61).

М. Ивић (2000: 61) сматра да поменути запажања треба да се нађу „у свакој експликативно оријентисаној граматичкој српског језика”, а „за практичне потребе језичке наставе” формулише „једно сасвим кратко обавештење”, које је у ствари прецизно упутство за грађење ак. јд. именица м. рода I врсте:

Типично „мушке” именице којима се примарна комуникативна служба састоји у означавању онога што јесте или се замишља да јесте / да може бити / да представља собом људски створ, или животињу, или какво неовоземалско биће (када се уметне у живот човека) обликују у једнини акузативни наставак по моделу генитивног без обзира на то, прво, у каквој су конкретној значењској употреби у датом случају затечене – примарној или секундарној (пренесеној) и, друго, да ли је исказани створ жив или не; свим осталим именицама овог морфолошког типа у акузативу једнине припада номинативни наставак.

2.1.1.8. Према Дешићу (1997: 187), утицај аниматности на форму ак. јд. „именица мушког рода” јесте један од знакова „да су граматичке и семантичке структуре језика доста повезане”. Преносе се Стевановићева запажања о овој категорији (укључујући акценолошка) и о заменицама (дистрибуција *ко : што* и *који : којег*), као и нека из Ивић 2000, да би се напоменуло:

Питање облика акузатива једнине, и поред свега што је досад написано, није још у потпуности ријешено. Проучавањем обимније грађе доћи ће се до нових сазнања, добиће се можда унеколико друкчија слика од досадашње.

Затеченом репертоару проблематичних група именица прибрављају се:

- 1) „именице које немају наставак *-а* мада су својим значењем везане за ’живо’”:
  - „живо биће у првој фази развоја”: „*заметак, ембрион*”,
  - „дијелови људског и животињског организма, од којих су неки веома покретљиви”: „*прст, језик, зуб, врат, грљан, желудац*”,

- називи колектива, уз *народ* и *чопор*: „*живаљ, жири, збјег, кадар, колектив, нараштај*”; „*завод, музеј, институт, факултет, деканат, комбинат*” (као скупови људских бића),
- 2) уз *мртвац* и *покојник*: „мученик (’онај који изгуби живот у борби за неку идеју, идеал и сл.’)”,
- 3) презимена, имена и надимци „који су настали од апелатива, и то оних који се морфолошки понашају као ’неживо’”, а „[п]ошто су имена важне ознаке идентитета људи и животиња, природно је да им је акузатив једнине једнак генитиву”: „*Будак, Дроњак, Зубац, Кантар* (презимена), *Каранфил* (име), *Зуб*¹⁵ (презиме, име и надимак), *Јаблан* (презиме, име особи и домаћој животињи, обично волу)” (Дешић 1997: 187).

Сада се прелази на предмет проучавања, а то су полисемичне именице „мушког рода које садрже и значења из категорије ’живог’ и значења везана за ’неживо’”. Дешића интересује „да ли таква именица има два акузативна облика, један једнак генитиву (за ’живо’) а други номинативу (за ’неживо’), или се употребљава један облик за обје семантичке категорије”. Овакве лексеме и њихови акузативи једнине тражени су у првих 14 томова РСАНУ.

Прву групу случајева чине именице које су у неким значењима аниматне, а у неким не („поред књижевних, савремених значења јављају се и покрајинска и застарјела”) и чија су оба та типа значења у РСАНУ егземплификована одговарајућим акузативом једнине: *годишњак, жир* („покр. ’свиња, вепар”), *калауз, калемар, капуцинер, колос* и *молитвеник*. На основу примера из РСАНУ закључује се „да су значења полисемичне ријечи удаљена, да су семантичке разлике између ’живог’ и ’неживог’ оvdје толике да захтијевају и морфолошке разлике” (Дешић 1997: 188).

Друга група обухвата („[з]натно бројније”) именице „код којих је потврђен само један облик акузатива једнине или ниједан, а могу се сврстати у претходну групу зато што, највјероватније, и оне имају у оквиру једне лексеме двије једнакости: А=Г и А=Н, зависно од припадности категорији ’живог’ или

---

¹⁵ У лок. јд., према Дешићу, властита им. *Зуб* има дугосилазни, а апелатив *зуб* дугоузлазни акценат (1997: 187).

'неживо'". Дешић (1997: 189) наводи само део нађених именица из ове групе: *боксер, горостас, епископ* (цркв. : физ.), *играч* („покр. 'појас [...]’”), *клинац, козлић, копач; буздован, декламатор, десетерац, јабучар, крсташ; берач* (инаниматно значење потврђено ван РСАНУ). Код две именице дужи акузатив у примерима „обухвата и 'живо' и 'неживо'” – *изазивач* („оно што подстиче [...]”, „раствор”) и *коњ* („справа” и сл., „штап” /фиг./), што се тумачи ширењем наставка -а из „примарног значења” на „она секундарна значења која су блиска примарном, која су с њим, на било који начин, задржала тјешњу везу”. У случају лексеме *змај*, обе форме акузатива нађене су у примерима под једним те истим значењем („играчка”), с тим што се за ову именицу каже да у „данашњем српском језику [...] у значењу играчке обично има акузативни облик на -а”. И код им. *миш* „облик акузатива *миша* исти је за 'живо' и за 'неживо'”; у најновијем значењу, „везано[м] за компјутерску технику”, „колебамо се између *Узми миша* и *Узми миш*” (Дешић 1997: 189–190). Последњу издвојену групу чине полисемичне именице „са једним обликом акузатива, истим и за 'живо' и за 'неживо'”. Код њих је „акузативни облик примарног значења уопштен за цијелу именицу, чиме је исказано не само морфолошко јединство него и чвршћа семантичка повезаност и цјеловитост”. То су им. *егземплар* (предмет : живо биће), *језик* (орган : „вој. 'заробљеник [...]’”) и *карактер* („морално-психички лик” : човек), са једнакошћу „А=Н”, одн. *замјеник* („службено лице” : „оно што” замењује), *јарац* (животиња : предмет), *ловац* („онај који лови” : авион), затим „именице које чине саставни дио лексике разних игара” (*жандар, краљ, ловац*) и именице „које у истом значењу обједињавају појединачно 'живо' и колективно 'живо'” – *извођач* („лице или предузеће”), *издавач* („лице, установа”), са једнакошћу „А=Г” (Дешић 1997: 190–192). На крају чланка закључује се да би „[р]јечници српског језика требало [...] да читаоцима дају информације о акузативу једнине полисемичних именица мушког рода – како би знали када је овај падеж по облику једнак номинативу, а када генитиву” (Дешић 1997: 193).

2.1.1.9. Према Р. Драгићевић (2004), „[п]ошто је аутомобил постао нераздвојни део наше свакодневице, понекад га доживљавамо као пријатеља или најближег рођака”, а за то се „много доказа” налази у језику. У наставку се наводе

примери (из „часописа о аутомобилима”) за „мноштво метафора испод којих се криј[е] она основна – АУТОМОБИЛ ЈЕ ЧОВЕК” (Драгићевић 2004: 48). Дејство ове метафоре Р. Драгићевић види и у форми акузатива јединице: „[н]еке именице које означавају аутомобиле имају акузатив једнак генитиву, као да се њима исказује нешто живо”, па се „често каже” нпр. „*Купио је југа* или *Возио је форда*”. Ауторка напомиње да „[и]зједначавање акузатива са генитивом у овим случајевима није допуштено са становишта језичке норме, али је често у разговорном језику” (Драгићевић 2004: 49).

2.1.1.10. У Пипер *et al.* 2005: 43 казује се да се „[н]а семантичкој периферији [...] аниматности [...] налазе [...] многе именице мушког рода које објективно не значе нешто живо, али се понекад ипак тако језички перципирају и граматички уобличавају, нпр. називи неких објеката који имају облик човека (нпр. *Види пајаца*), или називи карата за играње (нпр. *Баци краља*), што може бити и одлика колоквијалног изражавања, нпр. у називима апарата (нпр. *Продаје 'Атарија'*), аутомобила (нпр. *Купује 'Сначека'*) итд.”

2.1.1.11. У Благус Бартолец 2006 описују се „semantički parametri koji uvjetuju genitivno-akuzativni sinkretizam u sklonidbi imenica muškoga roda u suvremenome hrvatskom jeziku koje označuju što neživo” (2006: 1). После прегледа литературе, посебно граматичке (Благус Бартолец 2006: 2–6), примећује се да се „često ne razlikuje zbiljska (izvanjezična) živost od semantičke živosti koja utječe na stvaranje G/A sinkretizma u imenica koje označuju što neživo”. „Načelno se”, утврђено је, „prema postojećim gramatičkim priručnicima u kojima se tumači kategorija živosti u imenica muškoga roda koje znače što živo i mogu ubrojiti **samo imenice kojima se označuju ljudi i životinje**”. „Nesrazmjer između zbiljske i jezične živosti” налази се (уз помињање Ивић 2000) код именица м. рода „које означавају *билке*” (Благус Бартолец 2006: 7). Овде се издвајају и „imenice muškoga roda koje označuju skup živih bića (*narod, razred, puk* i sl.)”, које „posjeduju zbiljsku živost, ali se gramatički ponašaju kao nežive”, и „imenice kojima se označuju dijelovi tijela – *prst, vrat, nos, nokat, palac, zub* – који имају своје vitalne функције и способност раста, али

vjerojatno zbog 'nametničke' živosti u sklopu čovjekova tijela, dijelovi tijela imaju pasivan status u jeziku i smatraju se neživima" (Благус Бартолец 2006: 7–8).¹⁶

Грађа за истраживање обухвата „leksik koji pripada standardnomu jeziku s proširenjem na razgovorni i žargonski stil te publicistički funkcionalni stil, u kojima se najviše ostvaruju sadržaji svakodnevnoga sporazumijevanja". У раду се „искључиво износе примјери који упућују на G/A sinkretizam imenica muškoga roda kada znače što neživo", а не и „примјери N/A sinkretizma за исте ријечи, тј. иста значења", који се „одређеном [...] učestalošću" јављају зато што су „извори из којих је српљена грађа врло широки и разnorodni" (Благус Бартолец 2006: 8–9).

У прву издвојену групу, „Polisemija 1", спадају примери у којима се „[r]azlika [...] između značenja за живо и значења за neživo на морфолошкој разини очитује у G/A sinkretizmu за живо и N/A sinkretizmu за neživo", нпр. „*Izvadio Panonski glasnik*": *вјесник, вук, гласник, кокот, носач, писач, рак и члан*.

У групи „Polisemija 2" налазе се примери код којих „не постоји морфолошка разлика између значења за живо и значења за neživo", нпр. „*Podloge за miša*", што се објашњава „јаким утјецajem њихових примарних значења за живо (osoba, vlastito ime, životinja)". Подгрупу „рачунални лексик" чине именице *миш* и *црв* („potvrde G/A sinkretizma" именице *вирус* „врло су ријетке у обата значењима те ријечи"), у подгрупи „prehrana" су именице *јањац, јастог, копун, одојак, ослић, смуђ, сом, шаран* и *шкaмп*, у подгрупу „нараве различитих памјена" сврстане су именице *козлић* и *коњ*, а у подгрупу „nazivi nagrada" – *лав, мачак* и *медвјед*. Код именица из домена прехране додаје се да је њихово „obilježje neživosti veoma rubno zbog jakoga utjecaja primarnoga značenja koje se odnosi на њихову биолошку живост па је свакaко упитно је ли само докидање биолошке живости (угинуће животинје) увјет за укидање семантичке живости и појаву N/A sinkretizma", и да се зато „[p]римјери [...] односе искључиво на прехрану, односно примјери су узимани у значењу које referira на meso".

У трећој групи (у ствари, изгледа, подгрупи друге), „Osobe i њихови neživi sadržaji", прва подгрупа је „орце именице које значе neživo": *горњак, дечко* (карта), *доњак, драговољац* (фудбалски клуб), *идиот* (фотографски апарат), *краљ* (карте, шах), *ловац, милијунаш* (квиз), (вртни) *патуљак, пјешак* (у шаху), *рибар* (вино),

---

¹⁶ Уп. Дешић 1997: 187.

скакач (у шаху), *Хајдук*. Напомиње се да „primjeri G/A sinkretizma u nazivima sportskih momčadi nastalih od riječi koje primarno ne znače što živo”, нпр. *Вартекса*, *Динама*, „nisu uzimani kao relevantni zbog moguće dijalektne obilježenosti” (Благус Бартолец 2006: 11–12). Друга подгрупа треће групе јесу „osobna imena i etnici sa neživim značenjem”, која „označavaju nežive pojmove i predmete (nagrade, proizvode različite namjene, umjetnička djela, kolektivne sadržaje (sportske momčadi, društvene udruge različitih oblika djelovanja) koji su u metonimijskom odnosu sa živim pojmom istoga naziva”. Од награда то су именице *Cesar*, *Emmy*, *Felix*, *Grammy*, *Oscar* и *Rorin*,¹⁷ од фудбалских клубова – *Славен*, од производа – *Mr. Proper*, од објеката – „sv. Mihael” (црква), а од назива уметничких дела – *Хрватски бог Марс* и *Коњаник*.

У другој од две групе примера под ознаком 3, „Polisemija 3”, налазе се именице чије је примарно значење „za što neživo iz kojega se razvilo značenje za živo” (Благус Бартолец 2006: 14). „Neke od tih imenica”, бележи се, „razlikuju N/A sinkretizam u značenju za neživo od G/A sinkretizma kada znače što živo” – *комад* (део : особа, али са *-а* кад означава оцену), *модел* и *талент* – „а у неких се именица та разлика губи, тј. и значења за живо и значења за neživo имају G/A sinkretizam”: *ас* и *пијун* (Благус Бартолец 2006: 14).

Четврта група обухвата „[i]menice koje znače neživo” а у својој промени имају „G/A sinkretizam”. То су „proizvodne marke” (*Canon*, *ericsson*, *Ford*, *Mercedes*, *Nikon*, *Opel*, *Panasonic*, *samsung 9500*, *seat*), „igračе figure i karte” (*пук*, *тон*, *треф*) и именице „muškoga roda koje označuju bića iz nerealnoga svijeta, odnosno virtualne stvarnosti: mitova, legendi, bajki, religije, stripa i sl., koje u govornikovoј svijesti имају одлике прaviх живих бића, па се и на језичној разини тако доживљавају, тј. подлијежу G/A sinkretizmu”: *анђео*, *враг*, *дух*, *ђаво*, *змај*, *лутак*, *мртвац*, *покојник* и *робот* (Благус Бартолец 2006: 15–16). Именица *мртвац* (и *покојник*) „čest је примјер у граматикама јер нема обилежје стварне живости, али с обзиром на то да је везана уз особу, govornici је у својој svijesti доживљавају као дјелатно живо биће па је на тај начин и скланјају”, док именица *леш* „такође означава

---

¹⁷ Није објашњено зашто се нпр. *Греми* и *Еми* подводе под лична имена и етнике са инаниматном референцијом. Према ОД, ови називи нису били ни лична имена ни етници, нити воде порекло од таквих речи.

mrtvu osobu, ali u značenju mrtvoga ljudskoga tijela, pa stoga u svijesti govornika nema djelatno obilježje i sklanja se kao imenica muškoga roda koja znači što neživo” (Благус Бартолец 2006: 16).

Пета и последња група примера су називи за биљке, које, „iako sadrže biološku živost”, „u jeziku vrlo dosljedno podliježu N/A sinkretizmu”. Додаје се да се „često u metonimijskom odnosu naziv vina personificira: *kupiti babića, naručiti dingača, popiti plavca*”, а ти називи потичу од назива „sorta vinove loze”; због недостатка информација у корпусу, каже се да се оваква употреба може сматрати „ronajprije dijalektnom i idiomatskom” (Благус Бартолец 2006: 16–17).

Пошто је критеријум аниматности сам по себи „nedosljedan”, придружују му се још четири значењска параметра, која се доводе у везу с појединим групама примера: „antropomorfizacija”, „osobnost”, „djelatnost (aktivnost)” (упућује се на Ивић 2000) и „metonimija” (Благус Бартолец 2006: 17–18).

У закључку се разматра статус „kategorije živosti na razini G/A sinkretizma u hrvatskom standardnom jeziku”. Виде се два могућа смера у истраживању ове проблематике: 1) свођење синкретизма о ком је реч на „idiomatsku pojavu na razgovornoj (i dijalektnoj) razini, koja nema normativne opravdanosti” и 2) прихватање „G/A” синкретизма као граматички релевантног, „uz proširenje postojećih semantičkih parametara u vezi s tumačenjem kategorije živosti i njezina formalnoga opisa na morfološkoj razini, čemu bi pridonijele opširna korpusna analiza javnih medija te terenska anketa” (Благус Бартолец 2006: 20).

2.1.1.12. У кратком уводу Д. Настановић (2007) осврће се на Ивић 2000 и Николић 2002/2003, поменувши биљке као специфичан случај. Затим се омеђава предмет рада – „група именица мушког рода које у појединим својим значењима припадају категорији ’живо’, а у другим категорији ’неживо’”, које „представљају изоловане случајеве јер представници српског језика често нису сигурни који би наставак доделили тој именици у акузативу једнине”; то су именице „које су добиле назив на основу појмовне везе са именицама у значењу живих бића (нпр. миш, јагуар) или су називе предмета добиле према називима живих бића (нпр. Форд, хајдук, железничар, партизан)” (Настановић 2007: 119–120). Да би се испитала ова појава, спроведена је анкета у којој се 170 испитаника „различите

старосне доби, различитих професија и занимања и из различитих српских крајева” опредељивало за један облик ак. јд. у контекстима попут „Добио сам вирус/вируса (компјутерски)” и „Читам *Јавор/Јавора* (часопис)”. Примери су из следећих домена:

- 1) компјутерска терминологија (*вирус, миш*),
- 2) врсте пића и прехранбених производа (*вранац, јелен, лав, ојачар /бомбоне/*),
- 3) фудбалски клубови (*Жељезничар, Партизан, Хајдук*),
- 4) часописи (*Јавор, Јеж, Орао*),
- 5) марке аутомобила (*јагуар, опел, порше, стојадин, форд*),
- 6) остало (*ловац /авион/, лосос, мистер пропер, Оскар,¹⁸ Стриљен*).

Код им. *вирус* скоро сви испитаници изабрали су краћи акузатив, што се објашњава другим значењем те именице у РСАНУ, „отров који луче паразитни микроорганизми”. Им. *миш* најчешће је аниматна (119), због облика, начина кретања и функције означеног предмета (Настановић 2007: 122).

Већина говорника бира краћи акузатив код им. *јелен* (135) и *лав* (129). Закључује се да „представници српског језика марке пића доживљавају као неживу категорију” и да се „у свести говорника предност [...] даје означеном појму, а не имену којим се појам означава”. Уводи се и „[с]итуациони аспект”, који се „презентује кроз фамилијарну употребу”; употребом исказа *Дај ми једног лава* представници „изражавају своје емоције и присан однос према саговорнику и задовољство нарученим пићем у кафани”, и „осећај пријатности, удобности, блискости” чини да се те им. „перципирају [...] као жива категорија”. Код им. *вранац* само 12 говорника бира дужи ак., што се тумачи као недостатак фамилијарног односа (Настановић 2007: 123). Појава дужег акузатива код им. *ојачар* приписује се томе што „лексему *ојачар* путем метафоре перципирамо као чистача грла и свежег даха”.

Само је 13 говорника бирало дужи акузатив именице *Партизан*. То што је код им. *Хајдук* тај број већи (52) објашњава се „лексичком спојивошћу”: у том примеру користи се глагол *победити*, „који уз себе везује и живу и неживу категорију”. Исто се тумачи мали број акузатива на *-а* код им. *Жељезничар*: у тој

---

¹⁸ У цитираном раду им. *Оскар* се пише малим почетним словом.

реченици употребљен је глагол *прећи*, који „захтева допуну за место, што није жива категорија”.

Код назива часописа, испитаници се махом одлучују за акузатив без *-а*. Двадесет један испитаник је бирао облик *Јавора*.

Говорећи о им. *јагуар*, *опел*, *порше* и *форд* ауторка преноси запажање И. Клајна да се „асоцијација с именом човека потпуно изгубила” и да је „због тога [...] обичнији облик акузатива једнак облику номинатива”. Анкета је, међутим, дала супротне резултате. Им. *порше* и *јагуар* ређе имају ак. на *-а* него *опел* и *форд* јер су „*порше* и *јагуар* веома ретки аутомобили код нас, па те лексеме нису толико учвршћене у језичком осећању наших говорника” (Настановић 2007: 124–125).

Слично се објашњава колебање код им. *лосос* (105 за *-а*) – именица је „страног порекла и није у језичком осећању наших говорника”.

Стање код им. страног порекла *Оскар* (131 за *-а*) тумачи се „раширеном употребом ове именице као властитог имена”.

Код назива филма *Стриљен*, 102 испитаника бирају акузатив без *-а*, а код назива *мистер пропер* – 155. Скоро сви испитаници су код им. *ловац* одабрали ак. на *-а* (Настановић 2007: 125–126).

Закључује се да „постоје бројна колебања” у употреби акузатива једине и да на њега утиче контекст. За именице типа *јеж*, *јелен*, *лав*, *Оскар* и *стриљен* каже се да „не показују полисемичност”; оне „у основном значењу означавају нешто живо, а служе за именовање разних предмета, уметничких творевина и сл.” Њих „[в]ећина испитаника [...] перципира као неживо и у том смислу је анкета дала добре резултате”. На крају се истиче значај не само природе ентитета него и поменутог ситуационог и емотивно-експресивног контекста.

2.1.1.13.1.1. Једино монографско дело о аниматности у српском језику јесте *Категорија аниматности у српском и руском језику*, дакле, једна компаративна студија. Штавише, како се каже у уводу, „можда ће неки закључци до којих смо дошли моћи да се примене и на друге словенске језике, пошто сви аутори граматика (и посебних радова посвећених овој тематици) оних словенских језика који су сачували падешки систем (значи и српског и руског), прилазе проблему аниматности на истоветан начин”, тј. по следу правило – низ изузетака од правила

– покушаји објашњења изузетака (Стефановић 2008: 8–9), а међу изузецима је „неколико лексичко-семантичких група које се понављају у разним језицима”, нпр. називи гљива, карата за игру, болести итд. У центру ауторкине пажње налази се „синкретизам акузатива и генитива, односно акузатива и номинатива”, који се сматра „основним показатељем категорије аниматности у српском и руском језику”. Књига садржи обиље теоријских запажања, везаних и за дијахронију и за синхронију, али ће овом приликом бити представљена у краћим цртама, при чему ће се пажња посвећивати емпиријским погледима на савремено стање код именица м. рода I врсте у српском језику.

2.1.1.13.1.2. КОРПУС. Главнину корпуса коришћеног у овом истраживању чини „више од 10.000 страна оригиналне и преведене књижевности на српском и руском језику, углавном из друге половине двадесетог и са почетка двадесет првог века, као и од примера из новина и часописа објављених истих година”, уз примере из радова лингвиста и анкете.

2.1.1.13.1.3. ТЕОРИЈСКИ ОКВИР. М. Стефановић као основно наводи правило „да у словенским језицима који чувају падешки систем именице за жива (аниматна) бића које имају одређени морфолошки облик добијају облик акузатива идентичног генитиву, а да именице које означавају нежива (инаниматна) бића и имају исти морфолошки облик добијају акузатив идентичан номинативу” (2008: 13). Морфолошки облик о ком је реч у српском језику дефинише се као „именице мушког рода на сугласник у једнини”¹⁹. Примери се деле према обавезности избора одређеног облика акузатива. У првој групи су они са обавезним обележавањем аниматности, и ако „и постоји варијација у примерима из ове групе, они се сматрају оцазионализмима или су на граници прихватљивости за носиоце језика” (2008: 13–14). Подгрупе прве групе су семантички предвидиви примери и семантички непредвидиви примери (нпр. *батаљон*, *дете*). Другу групу чине примери где је „обележавање референата као граматички аниматних или инаниматних [...] факултативно” и „зависи, пре свега, од контекста” (2008: 14). Међу таквим примерима су полисемантичне речи (као *носач*) и „примери када се инаниматни објекти именују према аниматнима” (*форд* /аутомобил/ : *Форд*

---

¹⁹ Овима нису обухваћене именице м. рода I врсте као *Ра*, *аташе*, *киви*, *депо* и *ему*, као ни именице код којих завршни вокал у ном. јд. није део основе, нпр. *геније*, *манго*.

/особа/). Међутим, „’обавезно’ обележавање може бити и факултативно” ако има „контекстуалне зависности, која је неодвојива од говорникове намере да пренесе поруку на тачно одређен начин” (2008: 16).

М. Стефановић уводи тезу да је „’неочекиван’ облик акузатива (у обе групе примера) намерно [...] нарушавање правила како би се скренула пажња на неки аспект садржан или у самој речи, или у целој конструкцији у којој се она налази”, позивајући се на „говорникову субјективну процену референта (објекта у реченици) као типичног или нетипичног.”

2.1.1.13.1.4. (ПРОТО)ТИПИЧНИ ОБЈЕКТИ. Полазећи од Сандерсове дефиниције правог објекта („relatively less active, less controlling, or less initiative argument of two-place predicates”), М. Стефановић закључује да је „инаниматан објекат [...] ’типичан’ или ’нормалан’ објекат”²⁰ (2008: 19) и сматра да је „атипичност објекта мотивисала иновацију [ак. = ген. у словенским језицима – Д. А.] и помогла ширењу новог маркера”. Жели се доказати „да су говорници имали тенденцију да синтаксичком објекту доделе облик идентичан генитиву кад год су га сматрали атипичним, било на основу семантичких, било морфолошких карактеристика, било на основу неких фактора који су доприносили његовом посебном положају у дискурсу” (2008: 21). Жива бића „су прототипични агенси и субјекти у реченици; они нису (прото)типични пацијенси нити објекти, па синкретизам акузатива и генитива ово и маркира” (2008: 22). Као пример ситуације када је „аниматан објекат [...] мање важан за говорника”, па зато има „облик акузатива идентичног номинативу”, даје се реченица *На исти црвић може се ухватити више риба* (2008: 25), а им. у реченици *Купио сам мерцедеса* (2008: 26) пример је објекта са увећаном вредношћу због емоционалне везаности говорника.

Неочекиване форме акузатива лингвисти су покушавали да објасне „различитим особинама објеката” (2008: 70). То су одређеност, истакнутост (*salience*), појединачност (*individuation*), референцијалност и фокалност (са топикалношћу и редом речи). Међутим, М. Стефановић указује на то „да су многи фактори који су раније били сматрани важнима и за историју, и за значење

---

²⁰ Д. Гортан Премк (1997: 34) примећује да „[о]бличка разједначеност акузатива и номинатива код ових именица [речи које означавају људска и животињска бића (не и биљке)] одговара потреби маркирања објекатске функције која је неприродна за жива бића”.

категорије аниматности, у суштини зависни од контекста, и да није продуктивно занемарити улогу говорника који бира који ће део информације коју преноси бити обележен и на који начин” (2008: 93).

2.1.1.13.2.0. ИЗУЗЕЦИ. Изузетке, „то јест случајеве где је облик акузатива неочекиван са семантичког аспекта категорије аниматности”, према узроку „могућег неочекиваног избора облика акузатива”, М. Стефановић (2008: 94–95) дели на пет група:

- 1) именице код којих варијацију изазива несигурност говорника „у погледу статуса референта”,
- 2) именице које означавају жива бића, а користе се за инаниматне објекте,
- 3) именице код којих варијацију узрокује несклад између статуса аниматности властите именице и статуса референта,
- 4) именице код којих је неочекивана употреба акузатива традиционално објашњавана као метафорично значење или уопште није објашњавана,
- 5) именице код којих је неочекивана употреба објашњавана као траг старијег стања у језику.

2.1.1.13.2.1.1. МИКРООРГАНИЗМИ. Код именица типа *бацил*, *вирус*, *микроб* најчешће се користи инаниматни акузатив. Појава акузатива без наставка *-а* приписује се малој величини ових бића и томе што су невидљива „просечно[м] говорник[у]”. Код стилски маркираних конструкција, извор варијације је „професионално знање неких говорника о реалном статусу микроорганизама, које је у контрадикцији са популарном перцепцијом ових створења као неживих” (Стефановић 2008: 99). Акузативи *вируса*, *микроба* нађени су „у ’научном’ (то јест научнофантастичном) контексту”. Анкета спроведена међу српским биолозима показала је да професионалци користе дужи акузатив именица *бацил*, *бичар*, *микроб* и *парамецијум*, а краћи код им. *вирус*. И овај последњи податак узима се као назнака утицаја професионалних знања на аниматност, јер се „вируси налазе на граници између света живих и неживих створења” (Стефановић 2008: 100–101).

2.1.1.13.2.1.2. НЕПОТПУНО РАЗВИЈЕНИ ОРГАНИЗМИ. Помиње се само им. *ембрион*, чији је акузатив у грађи свуда једнак с номинативом. (Стефановић 2008: 102).

2.1.1.13.2.1.3. БИЋА КОЈА СЕ НЕ КРЕЋУ. И код ових бића, као што су *полип* и *сунђер*, стилистички неутралан је акузатив једнак номинативу, док српски биолози користе дужи акузатив „када су бића очигледно жива”. (Стефановић 2008: 103).

2.1.1.13.2.1.4. МАЊЕ ПОЗНАТА ЖИВА БИЋА. Ради се о егзотичним животињама које се „користе као храна” – *бакалар*, *јастог*, *лист*, *ослић*. Њихови називи „најчешће имају акузатив једнак номинативу”, али не и „када се ради о једном примерку таквих бића”. Ово се тумачи тиме што је „очигледно” да то јесу или су биле животиње, чиме се оне ближе типичним животињама, као што је шаран.²¹

2.1.1.13.2.1.5. МРТВА БИЋА. Код именица *мртвац* и *покојник*, које имају ак. јд. на *-а*, „њихов статус пре смрти се сматра релевантним за избор облика акузатива”. Именица *леш* односи се „само на посмртне остатке”, без „везе са стањем (и статусом) објекта пре смрти” (2008: 106–107).

2.1.1.13.2.1.6. СТВОРЕЊА ИЗ МАШТЕ. Именице *враг*, *вукодлак*, *киборг*, *киклоп*, *фантом*, *хомункул* и *хомункулус* увек имају ак. јд. на *-а* (Стефановић 2008: 107–109).

2.1.1.13.2.2.0. У 2. издвојену групу спадају примери код којих не постоји несигурност говорника у погледу статуса референта, него облик акузатива зависи од контекста. Ово може бити моносемантична реч или хомоними и полисемичне лексеме.

2.1.1.13.2.2.1. МОНОСЕМАНТИЧНЕ ЛЕКСЕМЕ. Овде се наводи поменути пример с им. *црвић*, која је нађена и у акузативу на *-а*. Појава оног првог се тумачи тиме што се „односи на црва као на мамац, то јест, условно речено, врсту алата”, док је код примера *На добро припремљеног црвића може да се улови и по тридесетак риба* „аниматни статус живог бића утицао на његово обележавање аниматним акузативом” (Стефановић 2008: 111–112).

2.1.1.13.2.2.2. ПОЛИСЕМАНТИЧНЕ ЛЕКСЕМЕ. Код полисемантичних лексема нађених у корпусу показало се „да је, по правилу, употреба облика акузатива семантички адекватна: синкретизам акузатива и генитива се користи када се

---

²¹ Не помиње се могућност да су у случајевима акузатива једнаког номинативу називи егзотичних животиња попримили градивно значење.

именица односи на аниматне објекте, а акузатива и номинатива када се односи на инаниматне”. Српски примери су узети из *Речника српскохрватскога књижевног језика* Матице српске, при чему се напомиње да „циљ није био да се понуди потпуни списак лексема које могу имати различит облик акузатива, већ само да упоредимо како се појава описује у различитим језицима”. Анализирани су „само” примери из корпуса (Стефановић 2008: 114–115). Именице о којима је реч су *дух, змај, идол, јеж, језик, субјекат, тенор и тип*. У корпусу су се нашли примери полисемије која није забележена у речницима, код им. *манипулатор* и *програмер* (Стефановић 2008: 121–122).

Пронађени су и изузеци од правила семантичке транспарентности – нпр. ак. *свог моторног змаја*²² тумачи се, додуше опрезно, наликовањем „на фантастично биће према којем је добио име”, а ак. *златног идола* (статуа) аналогично према аниматном значењу лексема или атипичношћу која потиче од значаја за јунака (Стефановић 2008: 132–133). Додаје се: „Змај је такође и врста играчке, а за играчке које изгледају као жива бића карактеристично је да чувају синкретизам акузатива и генитива” (Стефановић 2008: 132).

Забележена је и метафоричка употреба полисемантичних лексема, код које „референт није фиксиран, односно, иако се на неки објекат у конкретној ситуацији указује користећи именицу чији је избор мотивисан најизраженијим својством објекта, то није његово право име, и може се односити на било који објекат који у одређено време одговара том опису” (Стефановић 2008: 123).

Примери метафорички (и метонимијски) употребљених инаниматних именица за аниматне објекте с краћим акузативом јесу *ауторитет, драгуљ* и *извор*. Појава акузатива без *-а* тумачи се тиме што „говорник жели да истакне своју намерну емоционалну дистанцу од објекта у покушају да се представи као објективан” (Стефановић 2008: 125). У обрнутој ситуацији, када аниматне именице упућују на инаниматне објекте, „користи се облик акузатива једнак с генитивом”. Међу примерима су „карте за играње, шаховске фигуре, неки

---

²² „Облик акузатива који је једнак са генитивом је [код ове именице /у овом значењу/ – Д. А.] прилично чест [...]” (Стефановић 2008: 132).

плесови” – (маков) краљ, ловац²³; бећарац, сватовац. Ак. Великог гутача (објекат у свемиру) и *Стражара* (монолит) тумаче се тиме да се објекти давањем властитих именица промовишу и маркирају као атипични (Стефановић 2008: 129). Додаје се да сама метафоричка употреба „неопходно доводи до тога да се објекат посматра као индивидуализован и референцијалан” (Стефановић 2008: 130).

О лексеми *робот* се каже да форма њеног ак. јд. зависи од функционалног стила – у научној фантастици и публицистици користи се ак. на *-а*, а у техничкој литератури, где је маркиран као професионализам, користи се ак. без *-а* (Стефановић 2008: 134–135).²⁴

Издвојене су и тзв. „метафоре – сложенице” – *књигу-фантома*, *текст-уљеза*. Код оваквих израза „у српском је обичније да је аниматна именица друга у сложеницама и она доприноси да се цела конструкција третира као аниматна” (Стефановић 2008: 136).

Закључује се да у овој групи „семантички фактор (то јест, стварни статус објекта) доминира у неутралним, неемфатичким контекстима и ситуацијама, а да је синкретизам акузатива и генитива за инаниматне, и акузатива и номинатива за аниматне објекте типичнији за стилове у којима се јасније види постојање посебног става субјекта према објекту”. Акузатив без наставка *-а* „упућује на непостојање емоционалне повезаности са објектом у одређеној ситуацији, а акузатив који је једнак генитиву говори о постојању такве везе (што није уобичајено када су у питању типични објекти)” (Стефановић 2008: 136–137).

2.1.1.13.2.3.0. ВАРИЈАЦИЈЕ КОД ВЛАСТИТИХ ИМЕНИЦА. Код ове групе изузетака, варијација је узрокована „дискрепанцијом између уобичајеног статуса аниматности властите именице и статуса објекта који је добио име” (Стефановић 2008: 138).

2.1.1.13.2.3.1. ТОПОНИМИ, АСТРОНИМИ ИТД. Без обзира на порекло назива, „користи [се] синкретизам акузатива и номинатива”, нпр. *Посетили смо Свети Стефан*.

---

²³ Овде би се могло рећи да референт ипак јесте „фиксиран”, тј. да се не ради о метафоричкој, *ad hoc* употреби.

²⁴ О лексеми *робот* и сродним лексемама из перспективе аниматности в. Алексић 2017.

2.1.1.13.2.3.2. НАЗИВИ ЗА СПОРТСКЕ ТИМОВЕ. М. Стефановић примећује да су називи спортских тимова из перспективе аниматности „један од најупадљивијих и најчешће спомињаних проблема и за лингвисте који описују, а и за оне који прописују правила за употребу облика акузатива у српском језику” (2008: 139). С друге стране, „тешко је наћи примере са именом тима у акузативу, посебно у писаном облику” (Стефановић 2008: 140). Кратак преглед литературе који следи показује да „еминентни лингвисти” препоручују супротна решења. Наводи се мишљење „да се синкретизам акузатива и номинатива чешће користи после предлога, а да су оба облика акузатива допуштена када предлога нема” (Стефановић 2008: 141). Помиње се и семантички фактор – „познавање стварног статуса објекта по којем је клуб добио име”. М. Стефановић додаје да се уз ове називе среће „и ограничени број прелазних глагола чији су аргументи најчешће аниматни: *победити, поразити, надиграти, навијати за...* и сл.”, па се примери као *Савладали су панчевачког Динама* могу објаснити аналогичном „с конструкцијама где су оба аргумента аниматна” (2008: 142). Такође, примери као *Надиграли су Радник* су „највероватније мотивисан[и] постојањем имплицитне синтагме *'фудбалски/одбојкашки/кошаркашки/рукометни* итд. *клуб*”, где је име тима апозиција, а не објекат”, што „би могло бити објашњење [...] и за случајеве са предлозима” (Стефановић 2008: 143). Анкета „у којој је учествовало 40 млађих говорника” показала је да се говорници српског опредељују за акузатив без наставка *-а*, а неки од њих сматрају да је акузатив с наставком *-а* „стилски мање прихватљив”, што наводи ауторку да предвиди елиминацију ове варијације.

2.1.1.13.2.3.3. НАЗИВИ ЗА ПЛОВИЛА, РЕСТОРАНЕ ИТД. На основу анкете закључује се да постоје варијације „када именице означавају релативно мање познате инаниматне објекте који су добили име према аниматнима (као што су ресторани и пловни објекти, нпр.)”, а анализирани материјал „показује да постоји тенденција ка обележавању инаниматних објеката обликом акузатива који је једнак са номинативом” (Стефановић 2008: 146–147).

2.1.1.13.2.3.4. НАЗИВИ ЗА ВРСТЕ И ТИПОВЕ АУТОМОБИЛА. Ови називи врло често имају ак. јд. с наставком *-а*, иако „веома често постоји однос [-anim]/[-anim] имена и стварног статуса објекта”. М. Стефановић сматра да се дистрибуција не може приписати „несигурност[и] говорника у стварни статус имена”, јер

„говорници најчешће нису ни свесни порекла назива за аутомобиле”, а „постоје и случајеви када се аниматан облик користи за скраћеницу или за страну сложеницу”, као *ГТЛ* и *пик-ап*. Ак. јд. с наставком *-а* „колоквијалан [је], и користи се често када постоји нијанса емоционалне везаности за аутомобил”. Запажено је да улогу у одабиру форме акузатива игра и референцијалност, као у примеру *Гледајте да стигнете оног плавог фијата*, емфатичност (насупротив објективном тону) и присуство модификатора (Стефановић 2008: 147–153).

2.1.1.13.2.3.5. НАЗИВИ ЗА ДРУГЕ ОБЈЕКТЕ. Мисли се на објекте именоване по живим бићима који не припадају ниједној од претходних група. Ако је такав назив постао „заједничка именица, што је последица уобичајене и честе употребе, увек има облик акузатива који је једнак са номинативом”, због „сигурност[и] у реалан статус аниматности објекта”. Варијација се јавља „ако [се] име за објекат не користи често”. У овој разлици се види тенденција система да се помера према очигледнијој семантичкој транспарентности која се испољава избором облика акузатива (Стефановић 2008: 155).

2.1.1.13.2.3.6. НАЗИВИ ЗА УМЕТНИЧКА ДЕЛА, НОВИНЕ, ЧАСОПИСЕ И СЛИЧНО. Региструје се разлика између назива часописа с једне и наслова „књига, драма, опера, филмова и сл.” с друге стране. Код ових других, наиме, чешћи је синкретизам акузатива и генитива. Ово се објашњава постојањем „специфичног референта по којем су књига, опера или филм названи, док у случајевима када се именују часопис и новине то углавном не стоји” (*Гледам Оца на службеном путу : Читам Студент*; Стефановић 2008: 156–157). Синкретизам номинатива и акузатива код имена уметничких дела „упућује на то да се ради о апозицији”, нпр. *Јеси ли гледао Отац на службеном путу? = Јеси ли гледао филм Отац на службеном путу?*²⁵ Код часописа и новина, „новија тенденција је референтно одговарајуће маркирање”, чему је разлог вероватно „распрострањеност знања о стварном статусу објекта”. Старији примери са акузативом на *-а* указују да је тенденција некад била другачија (Стефановић 2008: 157–158).

2.1.1.13.2.3.7. НАЗИВИ ЗА НАГРАДЕ. Акузатив је углавном једнак генитиву, што се, уз нешто резерве, објашњава тиме „да су они [инаниматни објекти као што су награде – Д. А.] не само издвојени тиме што имају име, већ представљају и

---

²⁵ У овом случају очекивали би се и примери као **Јеси ли гледао Алиса у земљи чуда?*

специфичну награду (нпр. неко је добио Оскара, а не Феликса)” и „да се ради о емоционалном значају добијања награде” (Стефановић 2008: 159).

2.1.2. Преглед домаће литературе сведочи да аниматност није одвећ захвална тема – број пронађених радова није велик, и у оквиру њих се издвајају нека стална места. Пада у очи и недостатак континуитета у истраживању, пошто су поједини радови превиђани или занемаривани. Чак се десило да се иста тема – називи спортских тимова – независно обради два пута у размаку од двадесет пет година (Гарић 1975, Чигоја 1991), на сличан начин и без нарочитог помака. Анализе грађе биле су углавном дескриптивно усмерене, и карактеристично је да се на основу њих не може увек предвидети дистрибуција акузативних обележја.

2.2. АНИМАТНОСТ И ФОРМА АКУЗАТИВА КОД ИМЕНИЦА – ГРАМАТИКЕ

2.2.0. У овом одељку дат је преглед начина на које се у деловима граматика српског/хрватског/српскохрватског језика посвећеним морфологији третира однос категорије аниматности и форме акузатива једине.

2.2.1.1. В. Карацић (1818: XXXVIII) код прве именичке деклинације напомиње: „Имена бездушни ствари имају у јед. броју вин. као именителни.”

2.2.1.2. Бабукић (1854: 172) запажа да „[i]mena mužkoga spola pèrvoga sklonjenja, *tvérda* i *mekana* svèršivanja, ako su stvari živuće (res animatae, lebende Wesen), imaju *Akusativ* jednak s *Genitivom*; ako li su stvari neživuće (res inanimatae, leblose Wesen), imadu *Akusativ* jednak s *Nominativom*”.

2.2.1.3. Описујући именице мушког рода „које сада за први падеж једине немају наставка”, Даничић (1863: 2, 6) бележи правило: „Које се ријечи говоре за човјека или за каку животињу оне у једини узимају други падеж и за четврти, а осталима је четврти једнак с првијем”.

2.2.1.4. Према Новаковићу (1902: 155), „[к]оје речи [тј. им. м. р. без наставка у ном. јд. – Д. А.] значе једно живо чељаде или живинче – у њих је сад четврти падеж изједначен с другим; у речи пак, које не значе ништа живо, четврти је падеж једнак с првим.”

2.2.1.5. У одељку о именицама прве врсте, у својој *Српској граматици за II разред гимназије* Љ. Стојановић (1928: 37) пише да „[и]менице које су имена ствари немају никаква наставка (као ни у 1. падежу)”, и да „[и]менице које су имена лица и животиња имају наставак **а** (као у 2. падежу)”.

2.2.1.6. У *Граматици хрватскога или српскога језика за I разред средњих и њима сличних школа* (Мусулин 1928: 42) констатује се да је „**[а]kuzativ jednine onih imenica muškoga roda, koje znače lice ili životinju (mladić, junak, jelen, crv), jednak [...] genitivu jednine, а u onih imenica muškoga roda, koje znače nešto neživo (val, šešir, prozor), [...] nominativu jednine**”.

2.2.1.7. Ово правило подацима о им. типа *народ* и *мртвац* допуњава *Грамматика хрватскога или српскога језика за II разред средњих и њима сличних школа* (Мусулин 1929: 43): „**Imenice muškoga roda, koje znače skup živih bića, imaju akuzativ jednine kao nominativ jednine, t. j. kao one imenice muškoga roda, koje znače nešto neživo, а imenice, koje znače i neživo čeljade, ipak imaju akuzativ jednine kao one, koje znače živo biće**”.

2.2.1.8. У *Граматици хрватскога или српскога књижевног језика* Маретић (1963 [1931]: 149–150) износи „[p]ravilo” да „imenice које значе *što živo*” имају ак. јд. с наставком *-а*, а „[imenice] које значе *što neživo*” – ак. јд. без наставка *-а*, уз примере *јелена* и *орача*, одн. *храст* и *посоа*. Изузеци, којих „*нема много*”, јесу им. *дух*, која се „*kad znači 'Geist'*” јавља и у ак. *дух* и у ак. *духа*, и *Израиљ* (народ), чији је ак. јд. у Вук–Даничићевом преводу Библије само „*Izrailja*”. Кад се „*uzimaju za štogod živo*”, и инаниматне именице имају ак. јд. с наставком *-а* – *вјетар* и *мјесец* као персонификовани ентитети, *идол* и *члан*. Када је обрнуто, тј. када се аниматна именица „*uzima za nešto neživo*”, ак. јд. им. *улак* (новине) и *роб* (у датом

примеру, језик) опет је једнак са ген. јд. Маретић претпоставља да је ак. јд. назива *лијени човјек* (биљка) *лијепога човјека*, а није сигуран „*što bi* [тј. која форма ак. јд. – Д. А.] *obišnji je bilo*” код им. *ороз* у значењу „окидач” и *рак* у значењу „болест”. Ак. јд. им. *мртвац* и *покојник* гласи *мртваца* и *покојника*, „јер знаће *čovjeka, premda neživa*”. Према Маретићу, називи *Св. Иван* (село) и *Соко* (брдо) користе се у ак. јд. без *-а*.

2.2.1.9. У *Граматници српскохрватског језика за први разред средњих и стручних школа* из 1932, Белић (2000: 57–58) пореди промене именица *град* и *орач*, истиче њихову разлику „у акузативу једнине” и пита „[у] чему је она”, да би одговорио: „Именице м. рода, ако значе ствар, имају у јд. једнак акуз. са ном.; ако значе човека или животињу, имају једнак акузатив са генитивом”. Слична је формулација у *Граматници српскохрватског језика за I разред средњих школа* А. Белића и А. Жежеља (Белић 2000 [1940]: 332): „Именице мушког рода, ако значе нешто живо (бића), имају акузатив једнак са генитивом (*орача, јелена*); а ако значе нешто неживо (ствари), имају акузатив једнак са номинативом (*град, камен*)”.

2.2.1.10. У *Граматници српскохрватског језика за средње и стручне школе* Ж. Стефановића (1932: 14–15) напомиње се да „[и]менице прве групе [тј. без наставка у 1 пад. једнине] 1 врсте које значе нешто **живо** имају 4 пад. једнине једнак с другим (тј. имају наставак **-а**); а ако значе нешто што **није живо**, имају 4 пад. једн. једнак с првим (тј. немају наставак)”. „Именице друге групе”, тј. им. м. рода I врсте на *-о* или *-е* (у примерима су им. *Марко, Милоје, Ђорђе*), „имају 4 пад. једн. увек једнак с другим, јер увек значе нешто живо”.

2.2.1.11. У Белићевој *Граматници српскохрватског језика за други разред средњих и стручних школа* из 1934. (Белић 2000: 136–137), о им. „мушког рода са сугласником у номинативу једнине” каже се да је „[к]од живих бића (*јелена* ген. и ак., *човека, старца, вука, роба* и сл.) увек [...] генитив једнине једнак са акузативом јд.”

2.2.1.12. Према *Хрватској словници* Ј. Флоршица (1943: 23), „[k]оје именице [мушкога рода] назначују ljуде и животиње, имају акузатив једнак с генитивом[...] а које именице значе што неживо, имају акузатив једнак с номинативом”. Додаје се да је „[a]кузит[a]в једнак [...] с генитивом и у оних именица, које додуше значе што неживо, али су негда значиле нешто живо, или их ми узимамо као да значе што живо”. Наведени примери за такве именице гласе: „*Oplak[u]јето покојника. Ћитам Османа (пјесму)[.] Купио сам дрвена коња. Направио сам змаја*”.

2.2.1.13. *Граматика српскога језика за средње школе* (Алексић, Стевановић 1947: 45) пружа податак да „[с]ве именице мушкога рода прве врсте које означавају живо биће имају једнаке завршетке у 2 и 4 падежу”, а да „[и]менице мушкога рода које означавају предмет, или уопште нешто неживо, имају исте завршетке у 1 и 4 падежу.”

2.2.1.14. У једном задатку, Стевовић (1960: 104–105) пита: „Код којих је именица м. р. акузатив једине једнак с номинативом, а код којих с генитивом? У чему је разлика у значењу именица *град* и *орач*?”

2.2.1.15. Према *Граматичи хрватско-српскога језика* групе аутора (Брабец *et al.* 1970: 44–45), именице мушког рода на сугласник имају ак. јд. једнак са ген. јд. ако „значае *челjade* или *животинju*”, али „и онда када именицом означено *челjade* или *животinja* више нису живи или уопће нису живи (нпр. *slike*, *figure* њихове)”. Примери су: „*Poznaо sam mu покојнога оса. Sаhrанили су свећано покојника, mrtваса. Zakопали су uginуla psa. Nacrтао је slоna. U шаhu је izgубио коња*.” Напомиње се да „[š]аhistи употребљавају и од нежива акузатив једнак генитиву, нпр.: *Uzeо mi је topа, јер shваћају шаhovске figure као живе вршioце kretanja и radnje*”. Ак. јд. једнак са ном. јд. имају „[z]бирне именице за живо: *naraštaj, odbor, narod, puk* и именице за неживо и апстрактно”. У случају када „su исте rijeчи за живо и неживо”, форма акузатива једине одговара значењу (примери садрже им. *vјесник, рак* и *члан*), а аниматне именице као називи уметничких дела имају „samo” ак. јд. на *-а*. Аниматна именица као назив „*dруштву*” „moже imати akuz. једнак генитиву”, нпр. „*Haјduка*”, „*Partizана*”, „*Pобратима*”.

2.2.1.16. У Прегледу граматике хрватскога књижевног језика (Тежак, Бабић 1973: 85–86) правило о ак. јд. именица „muškog roda bez nastavka u nominativu” гласи: „Акuzатив једнине једнак је генитиву ако именица означаје што живо (čovjeka или životinju)[...] Ако именица означаје биљку (која се у граматичи узима као неживо), ствар или појаву, акuzатив је једнак номинативу”. Примери за последње три референције садрже именице *дан*, *гром*, *ножић*, *филм* и *храст*. Затим се каже да „[j]ош неке именице за живо имају акuzатив једнак номинативу” – *народ* и *пук*. Код именица мушког рода с наставком *-о* или *-е* понавља се „да је акuzатив за живо једнак генитиву (*Posjećujem Mirka*), а у именица за неживо – номинативу (*Posjećujem Maroko*)” (Тежак, Бабић 1973: 89). У Граматици хрватскога језика (Тежак, Бабић 2003: 100) овоме се, уз примере с им. *Вјесник*, *Јупитер* и *рак*, додаје да ак. јд. без *-а* имају именице „које значећи живо služe као име нечему неживоме”. Издвајају се и именице које „могу значити живо и неживо”, уз примере с им. *носач* у аниматном и инаниматном значењу; за њихов ак. јд. каже се да одговара референцији. Оба облика ак. јд. могу се употребити када „[i]менице које значе живо биће [...] означају друштво (организацију, клуб)”.

2.2.1.17. Граматика српскохрватског језика за ученике гимназије (Алексић, Станић 1978: 117) поучава да „[и]менице мушког рода [I врсте] које значе нешто живо имају исти облик за генитив и акuzатив једнине, а именице које значе нешто неживо имају исти облик за номинатив и акuzатив једнине”.

2.2.1.18. У делу о именицама „muškog roda које nisu imenice odmila [...], niti завршавају на *-а*”, у Приручној граматичи хрватскога књижевног језика (Барић *et al.* 1979: 71–72) даје се основно правило о ак. јд. именица „које значе што неживо” и „које значе што живо” и наводи се да именице које „значе skup бића” имају ак. јд. без наставка *-а*. О именицама које значе „i што живо i што неживо”, каже се да имају „облик према значењу”, уз примере са именицама *гласник*, *разарач* и *члан*. Када „именица која значи што живо служи као име чему неживом, обично је,” каже се даље, „akuz. jedn. = gen. jedn. (prema osnovnom značenju), а може бити akuz. jedn. = nom. jedn. (prema izmijenjenom značenju)”; примери су „*Hajduk je pobijedio Metalca*” и

„*Hajduk je pobijedio Metalac*”. Одговарајуће тачке у Барић *et al.* 1997 (104) нису значајније измењене.

2.2.1.19. Према Стевановићу (1986: 190–191), „код именица које означавају жива бића облик акузатива једнине једнак је с генитивом једнине, а код именица што означавају предмете (или било шта друго) акузатив је једнак с номинативом”. Већ у примерима помињу се изузеци *мртац* и *покојник*, именице које у ак. јд. имају наставак *-а* јер „означавају бића која су живела”. Затим се каже да се ак. јд. имена „колектива (скупова живих бића)”, нпр. *батаљон*, *народ* и *чопор*, не завршава наставком *-а*. „[О]бично” је тако и када се „појединим предметима дају називи живих бића”, нпр. *Јеж* и *Орао* (листови) и *Зрењанин*, *Соко*, *Свети Иван* и *Свети Стефан* (места), али ће се „[п]онеки пут [...], истина, рећи и читам ’*Јежа*’, ’*Крокодила*’”. Међутим, „ако неко књижевно, односно уметничко дело, као и неки објекат носи име или презиме неке личности”, нпр. *Бизмарк* (брод), *Дон Кихот*, *Зрењанин* (поема), *Кањош Мацедоновић*, *Краљ Лир*, *Његош* (скулптура), *Радмиловић*, *Тито Дорчић*, *Шћепан Мали* – „његов се наслов у акузативу једнине употребљава у облику који је једнак с генитивом”.

2.2.1.20. У књизи *Повијесни преглед, гласови и облици хрватскога књижевног језика* (Бабић *et al.* 1991: 500), акузативу једнине именица мушког рода *a*-врсте посвећено је пет тачака. Основно правило формулисано је овако: „Akuzativ ovih imenica jednak je genitivu ako znače što živo ili što se zamišlja kao živo, a nominativu ako znače što neživo ili nestvarno”; међу примерима су реченице са им. *врат* и *таленат*. Затим се издвајају „[i]менце које значе билке и skupove živih bića”, које се „vladaју [...] као именце које значе што неживо, тј. имају akuzativ jednak nominativu”. „Ако [...] služe као име чега неживог”, ак. јд. без наставка *-а* имају и „именце које значе што живо”, нпр. „*Mars*”, „*rak*”, „*Sveti Ivan*” и „*Vjesnik*”. Обе форме ак. јд. може имати аниматна именица која „služi као име skupu živih bića, као што су društva i organizacije”, нпр. „*Hajduk*”. Називу уметничког дела ак. јд. једнак је са ген. јд. ако је оно именовано „po glavnom junaku ili osobi koju predstavlja”. Даље, према овој граматичкој ак. јд. се завршава наставком *-а* када се

„pod imenom autora misli na njegovo djelo”. На крају се каже да се такав ак. јд. користи и код им. *мртац* и *покојник*.

2.2.1.21. У дѐлу о *a*-деклинацији, Рагуж (1997: 8–9) примећује да „[u] m. rodu postoji opće pravilo za jedninu o jednakosti GA ako imenice znače štogod živo, a o jednakosti NA ako imenice znače što neživo”. У дѐлу „Алтернације падежних наставака” додаје се: „Ако именца значи неки skup живих бића или биљке [*simpozij, skup, ružmarin, šafran, orah, jasen, hrast, luk*], onda se ponaša kao imenica za neživo”.

2.2.1.22. У одељку о промени именица мушког рода I врсте, у *Српској граматици* Р. Симића (2001: 133) каже се да је „[a]куз. једн. једнак [...] ген. једн. у именица које означавају нешто живо, или пак ном. једн., у именица које означавају (неживе) предмете и појмове”, уз напомену да се именице које „обележавају скупове живих бића”, нпр. *народ* и *чопор*, „[п]онашају [...] као именице за неживо”. Овај део градива на скоро је исти начин обрађен у *Малој српској граматици* (Симић, Јовановић 2007: 76–77).

2.2.1.23. У *Краткој прегледној граматици српског језика* (Остојић 2002: 68–69) даје се правило: „[и]менице [прве врсте] које означавају бића имају изједначен облик генитива и акузатива, а именице које означавају предмет номинатив с акузативом”, и „[и]зузеци”: именицама „које значе колектив бића акузатив је једнак номинативу”, именицама „које означавају предмете, а носе имена живих бића, акузатив је опет једнак номинативу: Чита ’*Јеж*’. Покренули су ’*Орао*’ (лист)”, а називима „дела која носе имена живих бића акузатив је, међутим, једнак генитиву – Читао сам *Кањоша Мацедоновића*. Читао сам *Шћепана Малог*.”

2.2.1.24. У *Граматици српског језика* (Клајн 2005: 50), у одељку о првој деценији каже се да је „[k]od imenica muškog roda **akuzativ** jednine [...] **jednak genitivu** ako imenica označava ljudsko biće ili životinju, a **jednak nominativu** ako označava neživi pojam”. Од изузетака помињу се „nazivi biljaka” и „imenice које

označavaju kolektiv živih bića, kao *narod, skup, čopor* i sl.”, одн. именице *мртавац* и *покојник*.

2.2.1.25. *Грамматика хрватскога језика* Ј. Силића и И. Прањковића (2007: 98–101, 107) карактеристична је по томе што се наглашава да је код именица „**muškoga roda što znače neživo**” и „*imenica* које представљају *živo*” „*akuzativ* једнине *izrazom* (*samo izrazom – ne i sadržajem!*) *istovjetan s nominativom једнине*” одн. „*s genitivom једнине*”. Такође, потпуне парадигме по једне именице која значи „*živo*” и једне која значи „*neživo*” дате су као пример за именице чија „[o]snova [...] *završava* на *nepерчани* (*nepalatalni*) *suglasnik*” (*кандидат* и *пароброд*), чија се „*osnova završava* на *перчани* (*palatalni*) *suglasnik*” (*ковач* и *усисавач*) и чији ном. јд. садржи непостојано *a* „у *skupini -ak-*” (*голубак, присобак*), а у табеларном прегледу на крају одељка о именицама мушког рода посебно су наведене парадигме инаниматних и парадигме аниматних именица (овим редом: *пароброд, присобак, дефиле, хоби, арго, интервју, одвијач* и *кимоно*, одн. *сусјед, ученик, голубак, спасилац, домородац, дјед, стриц* и *пјевач*).

2.2.1.26. Према *Граматици српског језика за странце* (Мразовић, Вукадиновић 2009: 261), „[i]менце [muškog roda na konsonant] које означавају бића имају *nastavak -a* (као у *gen Sg*)”, а „[i]менце које означавају нешто *neživo* немају *nastavka* (као у *nom Sg*)”. У парадигмама датим у тачки о именицама „*muškog roda* на *-o* или *-e* код којих се крајњи глас – *vokal* у *nominativu једнине* понаша као *nastavak*” (примери су им. *Ђорђе, Марко, поспанко*), ак. јд. је изједначен са ген. јд. (Мразовић, Вукадиновић 2009: 266–267).

2.2.1.27. У *Граматици српског језика за основну школу* Д. Кликовац (2010: 73) наводи се да „*именице мушког рода које означавају бића* имају у једнини облик *акузатива једнак облику генитива*, а *именице мушког рода које означавају предмете* имају у једнини облик *акузатива једнак облику номинатива*”.

2.2.1.28. У *Граматици српског језика за гимназије и средње школе* (Станојчић, Поповић 2012: 83) парадигма именица мушког рода I врсте

пропраћена је коментаром да именице „са значењем ствари/биљке” у ак. јд. имају наставак „-Ø”, а именице „са значењем људског/животињског бића” – наставак *-а*.

2.2.1.29. У *Нормативној граматици српског језика*, „[к]атегорија аниматности (живог или неживог)” добија посебан одељак (Пипер, Клајн 2014: 60–61). Њен ефекат „у граматици” јесте то „што је у једнини именица мушког рода на -Ø акузатив једнак генитиву ако именица значи живо (или оно што је по нечему слично живом), а ако именица значи неживо, акузатив је, по правилу, једнак номинативу”. За разлику од других, ове именице „имају у једнини или обележје живог или обележ[ј]е неживог као одлику своје промене”. Категорија аниматности је „селективна, а не парадигматска категорија”, јер се по њој „[и]менице [...] не могу мењати”, као ни по роду. „На синтаксичком плану”, „именичка” категорија аниматности има израз „у особини именица да траже да им се зависни синтаксички елементи конгруенцијски прилагођавају у погледу изражавања живог или неживог, уп. *Види тог шампиона*, али *Види тај шампон*”.

Изузеци од правила о дистрибуцији акузативних обележја јесу следеће групе именица мушког рода „на -Ø”:

- „именице које не значе живо, нешто што према извесној особини личи или подсећа на живо” (*лутак, мртвац, пајац, покојник, робот*, али не и *костур, леш, скелет*),
- „називи за биљке и групе живих бића” (*батаљон, маслачак, сунцокрет*),
- „именице [...] које значе имагинарна бића” (*вампир, вештац, дух*),
- „именице које значе месо од неког живог бића” (*зец, петао, шаран*),
- („често”) „називи објеката који носе имена људи” (роман *Обломов*, брод *Петар Велики*, ресторан *Руски цар*), али не и називи „места насталих према именима људи” (*Свети Стефан, Светозар Милетић*),
- „називи адута у картама” (*ас, жандар, краљ*),
- „називи шаховских фигура” (*коњ, краљ, топ*),
- у неким случајевима, називи листова (*Оковани патак*),

- називи „бића која не одговарају представи просечног говорника о типичним животињама” (ак. јд.: *бацил, микроб, сунђер*).

Према овој граматичи, форма ак. јд. „именице која може имати и аниматно значење (живо или као живо) и инаниматно значење (неживо или као неживо)”, нпр. *рак*, одговара значењу у ком „је [...] именица употребљена”.

У нормативној напомени каже се да „[н]азиви аутомобила, компјутера и различитих апарата, као и називи спортских тимова, када су мушког рода, у акузативу имају облик као називи за неживо [...], али се у разговорном стилу допушта акузатив једнак генитиву”. Затим се „препоручује” да у „конструкцијама с предлозима” (у разговорном стилу?) „акузатив именица које значе спортске тимове и марке аутомобила и техничких апарата буде једнак номинативу”.

У одељку о првој именичкој деклинацији (Пипер, Клајн 2014: 67) правило о ак. јд. формулише се овако: „Код именица мушког рода акузатив једнине је једнак генитиву ако именица означава људско биће или животињу [...], а није збирног значења (*народ, пук, чопор* и сл.). Акузатив једнине именица прве деклинације једнак је номинативу ако именица означава нешто неживо или биљку [...] или колектив живих бића (*народ, пук, чопор* и сл.). С друге стране, именице као *мртавац, покојник, робот* имају акузатив једнине као именице за живо”.

2.2.2. Како се види, релацију између аниматности и ак. јд. им. м. р. I врсте граматике третирају врло слично. Ова дела дају поједностављену слику појаве, што се може објаснити њиховом наменом, поготово код уџбеника. Симплификација је нарочито уочљива када се посматра однос аниматности и полисемије: Дешићева студија (Дешић 1997), заснована само на примерима које даје РСАНУ, показује да правило семантичке адекватности ак. јд. које се може наћи у граматицама не одговара ситуацији у језику.

2.3. ФОРМА АКУЗАТИВА ЈЕДНИНЕ ПРИДЕВА У ФУНКЦИЈИ АКТУЕЛНОГ КВАЛИФИКАТИВА И ЗАМЕНИЦЕ *КОЈИ* – ЧЛАНЦИ И МОНОГРАФИЈЕ

2.3.0. У овој дисертацији, феномен аниматности испитује се у вези са акузативом једнине именица, а не и са акузативом једнине заменице *који* и акузативом једнине придева у функцији актуелног квалификатива. Због конгруенције, стање код њих сматра се секундарним, те се само даје преглед релевантних чланака и монографија, уз следеће податке из корпуса које су прикупили програми БЛИЦ, ННЕТ и ПОЛ о савременом стању код релативне заменице, и из корпуса *СрпКор2013* о савременом стању код придева :

- претрага без разликовања великог и малог слова по регуларном изразу „^[^A-Ža-ž](u|na|o|po|uz|niz|kroz|pod|pred|nad|za|među) који^[^A-Ža-ž]” даје 89.588 примера (без апсолутних дупликата),
- претрага без разликовања великог и малог слова по регуларном изразу „^[^A-Ža-ž](u|na|o|po|uz|niz|kroz|pod|pred|nad|za|među) (којега|којег|ког)^[^A-Ža-ž]” даје 6.021 пример (без апсолутних дупликата) са релативном заменицом *који*,
- од овог последњег броја, 405 примера (неки су ијекавски; в. нпр. листу извора сајта *Наслови*) садржи употребу облика *ког*, *којег* или *којега* у односу са инаниматном именицом мушког рода попут *гребен*, *препарат*, *чај*, или са именицом средњег рода, нпр. *место*, *лице*, *чудо*,
- претрага корпуса *СрпКор2013* по изразу „[word = "ga"] [pos = "A" & word = ".*(tog|nog|toga|noga)"]” даје, међу осталима, примере „Не можемо да га [спорт] ставимо у машину за прање и извучемо га *чистог*” и „Чуо сам ја већ негде то име. Видео га *записаног*”,
- претрага корпуса *СрпКор2013* по изразу [word = "ga"] [pos = "A" & word = ".*(n|t)"]” даје и пример „Из цепа на прслуку он извуче пикавац и стави га *незапаљен* у уста”.

2.3.1.1.1. Лалевић (1935/1936: 53–55) испитује проблем ак. јд. м. рода код **актуелних квалификатива** при именицама одн. заменицама. Овај аутор прво

подсећа читаоце на „правило да именице које казују име нечега жива, имају акузатив једнак генитиву, а ако казују име нечега нежива, имају акузатив једнак номинативу”, од чега се „изузимају случајеви који су добили пренесено значење као: *Читам „Орла”* (лист), *Прелиставам „Змаја”*, *Купио сам „Ошишаног јежа”* и сл., па онда и именице *покојник* и *мртвац* [...] (сећање на лице које је доскора било живо протеже се и сад на покојника и мртваца)”. Лалевећ затим најављује питање којим ће се бавити – „један *акузатив* који се, на први поглед, не слаже с досадашњим одредбама граматичким”, када се изостави „име на које се односи атрибут, и атрибут остане сам, без имена, али које се подразумева, јер је већ речено у претходној реченици”. Последњи од датих примера ове појаве гласи „Нађоше *оборен храст*, па га онако *оборена* исекоше” уместо „Нађоше *оборен* храст, па га онако *оборен* исекоше”, што „бисмо очекивали”, а против чега се, ипак, „језичко осећање буни”. Мада је, тумачи се, овај „[о]блик [...] као такав [...] нешто неправилан”, он „у ствари и није настао на *неправилан начин*”. Наиме, у „истом делу реченице” као „тај мало необични акузатив” јавља се „и *лична заменица 3 лица мушког рода*” у ак. јд. м. рода, који у њеној промени увек има исту форму као генитив. Атрибут „губи везу с правим објектом” из претходне клаузе, на који се односи (*храст*), „па је логички пришао уза замену његову, уза заменицу *га* и добио аналогичном облику какав има нови објекат, [...] а то је облик једнак генитиву”. Мада ту „постоји граматичко неслагање”, закључује се да је оваква конструкција „правилна”, пошто је „логички сасвим правилно поступљено”.

2.3.1.1.2. Према С. Марковићу, појава да „лична заменица 3-ег лица (сва три рода) има исти облик и за бића и за предмете” представља „један недостатак нашег језика који може понекад да доведе у забуну, нарочито кад се има у виду правило код именица м. рода на сугл. (I врста) о једнакости акузатива с генитивом (за именице које означавају нешто живо), односно акузатива с номинативом (за именице које означавају нешто неживо)” (Марковић 1950/1951: 292). Као пример такве забуне Марковић „из једне уредбе” узима реченицу „*Ако прималац прими налог који је непотпун, вратиће га несвршеног*”. Наиме, тумачи се, „[с]а граматичког гледишта ова би реченица била неправилна, јер *налог* значи нешто

неживо”, па би се очекивало да се у њој употреби облик *несвршен*, док је пак „језичко осећање” прихвата, пошто је „[у] нашој свести *га* (њега) више [...] везано за појам нечег живог, изазива у нама пре претставу неког бића него неког предмета” (1950/1951: 293). Марковић анализира и одговарајући случај у реченици „*Позајмио сам му кишобран и вратио ми га је свег исцепаног*” и тврди да аниматна форма придева отклања амбигвитет: када би се рекло „*вратио ми га је сав исцепан*”, не би било јасно „да ли је исцепано оно што је враћено или онај који враћа”. Контрапример „*вратио ми је кишобран сав исцепан*” овај аутор не посматра из аспекта амбигвитета, већ само из аспекта граматичности, оцењујући да је у том примеру употреба краћег акузатива „једино правилна” и одмах затим указујући на то да је „[в]еза са именицом која претставља нешто неживо врло [...] блиска” (Марковић 1950/1951: 293).

2.3.1.1.3. О неочекиваном акузативном облику придева у функцији „привеска (адјункције) или атрибутско-прилошке одредбе” говори и Д. Гортан Премк (1971: 15–16). Ова ауторка у литератури налази два објашњења: прво из Лалевић 1935/1936 и друго, с којим се слаже и „по коме је до једначења ових облика дошло из тежње за јаснијом диференцијацијом јер би се придев у акузативном облику, који је једнак номинативу, могао односити на субјекат”.

2.3.1.1.4. Марију Стефановић (2008: 218–223) интересује ак. јд. придева „који се односе на инаниматну именицу имплицитно присутну у конструкцији”, дакле не само придева у функцији актуелног квалификатива. Ауторка се не слаже са Лалевићевим (1935/1936) мишљењем да се против примера типа *Нађоше оборен храст, па га онако оборен исекоше* „**језичко осећање бун**” због синкретизма акузатива и номинатива ум. генитива (*па га онако оборена исекоше*), већ сматра да ту „осећање да *’нешто није у реду са конструкцијама’* може бити условљено гомилањем истих облика”, и да је, „[а]ко је понављање неопходно због комуникативног значаја придева, могуће [...] употребити и један, и други облик акузатива”. Појава акузатива једнаког генитиву тумачи се као последица „атипичности референта” – такви примери „често изражавају контраст међу објектима” и „емфазу”, а помиње се и „изненађење”.

2.3.1.2.0. Говорећи пак о акузативу једине мушког рода **придевских заменица**, Стевановић (1986: 310) успоставља правило: ако заменица одређује „неки предмет или било шта неживо”, тај њен облик једнак је с номинативом, нпр. „При поласку су направили план који имају да изврше” – а ако „одређује живо биће, али не и колектив живих бића”, њен ак. јд. м. рода једнак је генитиву, нпр. „Јесте ли нашли онога коња којег сте тражили?” Међутим, овај је систем „јакко поремећен уколико се односи на релативну заменицу *који*”, јер се у „више народних говора, па и у културним центрима, у свакодневном језику и врло често у језику дневне штампе, ова [...] заменица обликом акузатива једине подудара с обликом генитива и када се односи на предмете или било какве појмове, као и када се тиче живих бића”, нпр. *Заједно смо направили план за напад којег сам изложио.*

2.3.1.2.1. На појаву оваквих грешака нормативистичка литература указивала је и доста раније. На напомену једног читаоца, која гласи: „Na str. 23. [првог броја *Хрватског језика* – Д. А.] у citatu из Ljubiše: gradić, *kojega* su Paštrovići gradili – trebalo је *kojega* ispraviti у *koji*”, „S[tjepan] I[všić]” (1938/1939: 65–66) каже да посреди јесте грешка и наводи још примера за њу, дајући податак да је праве „danas најчешће наши kajkavci”, али да „nije[...] rijetk[a] ni у drugih pisaca”. На крају је пример из Вуковог језика, преузет из Маретићеве граматике.

2.3.1.2.2. Порекло све чешћих грешака у употреби ак. јд. м. р. заменице *који* запаженој у „дневној штампи” настоји да расветли И. Стевовић (1949/1950: 163–165). У уводу, он даје податак да ова „[р]елативна (и упитна)” заменица у ак. јд. м. р. „има два облика: *кòји* кад се односи на предмет (неживо) и *кòјега* (кòга) кад се односи на лице или животињу (живо) мушког рода”, што је запажено „код наших именица мушког рода”. „Ова особина” тих именица, наставља се, „проширила се и на заменицу *кòји* у мушком роду”, па је „једино правилно” поштовати наведени критеријум дистрибуције, као у примеру „Будимпештански процес *који* је организовала...” (Стевовић 1949/1950: 163), али „и у другим положајима”: „у атрибутој служби”, нпр. „*Кòји* пласт (сена) си развршио?”, „у самосталној употреби са значењем упитне заменице”, нпр. „*Кòји* си купио?”

(шешир, од њих више)”, и „у самосталној употреби са значењем неодређене заменице”, нпр. „[...] видели смо много топова, *кòји* под земљом *кòји* на земљи”. У атрибутој служби, према Стевовићу, „ова заменица сигурно је и примила ову особину од именица мушког рода, па ју је после развила као своју сталну особину” (1949/1950: 163–164). У наставку се грешке попут оне у примеру „*Заједно смо направили план за напад којег сам изложио другарици*” објашњавају поклапањем неких форми заменице *који* и неких форми заменице *ко*, која има само један облик акузатива, „*кòга*”. Наиме, Стевовић тврди да се „изговор краћег облика *кòга* [...] може мешати са обликом упитне заменице *кòга*”, „обично онда када је заменица *кòји* употребљена самостално”, тј. не „атрибутоски” (1949/1950: 164); тако се десило да се „акузатив од *кò* [...] употребљава каткад и за предмете”, што је „повукло за собом и *кòга* (*кòјега*) за предмете у акузативу” (1949/1950: 164–165).

2.3.1.2.3. Стевовићеву језичку поуку Св[етозар] М[арковић] (1949/1950: 261) допуњава примерима из књижевности. Они су узети „из књиге једног нашег писца који иначе пише врло лепим језиком”. Закључује се да посредни није „случајност”, него „ширење те особине у разговорном језику”.

2.3.1.2.4. Још крајем четрдесетих и почетком педесетих година XX века, на грешке у употреби ак. јд. заменице *који* пажња се скреће и у публикацијама намењеним широкој публици. У 20[.] *октобру* од 18. 11. 1950, у рубрици *Како се каже*[.] *како се пише*, аутор „ЕЛ.” појаву примера попут „то је онај **сто кога** сам купио” објашњава аналогијом према случајевима када се зам. *који* односи „на лице, на име онога што је живо или се узима као живо (то[ ]јест, што је било живо)”, нпр. „тада је говорио **известилац кога** смо саслушали”; аналогија је међу овим облицима деловала „јер [им – Д. А.] је исто значење у реченици, иста [... им – Д. А.] је служба”. ЕЛ. као погрешне примере наводи и реченице у којима је антецедент релативне заменице им. средњег рода, као „добио сам **писмо кога** ти шаљем”.

2.3.1.2.5. У *Одјеку* од октобра 1950, у рубрици *Примјери погрешног писања у нашој штампи*, М. Б. наводи и реченицу „Упутио се према десном углу доста

пространог дворишта, према стогу кога је примијетио још кад је долазио овамо”, а затим правило: „Облик односне замјенице ’кога’ употребљава се када се односи на именицу која значи лице (живо биће), а не може се употребити кад се односи на именицу која значи ствар (предмет)”.

2.3.1.2.6. У 287. броју недељника *Република*, под рубриком *Ситнице језикословне*, „ЕМ.” упозорава да се „погрешна употреба поменутих заменице [који – Д. А.]” среће „и у говору и писму чак и врло образованих људи”, односно „и у најбољим нашим дневним листовима и часописима, белетристичним делима и научним радовима”, укључујући дела „најистакнутијих културних и просветних радника и научника”. У једном од наведених примера зам. *који* односи се на им. ср. рода: „У овом граду није остало жива човека него се све склонило у оближње сеоце **кога** и сад памтим”. Правило за употребу придевске односне заменице аутор формулише овако: „ако се реченица која се везује том односном заменицом наслања на именицу мушког или средњег [!] рода која казује што живо, онда треба да акузатив те заменице буде једнак свом генитивском облику; ако се пак везује за именицу која казује име предмета, дакле што је неживо, онда треба да акузатив те заменице буде једнак свом номинативском облику”. „Простије речено”, понавља се, „ако се односи на лица и животиње (тј. њихова имена), треба да буде облик **кога** за мушки и за средњи род [!]”. Касније ће се рећи да „заменица средњег рода **које** има акузатив једнак номинативу”, нпр. „Дошло је **ждребе које** је добре пасмине; Дошло је **ждребе које** смо купили”.

Запитавши „[о]ткуда таква грешка”, аутор пише да „заменица **који** има исти облик за акузатив и номинатив кад се односи на предмете [...]”, а „[а]ко се односи на бића, облик [...] акузатива једнак генитиву”, те да је „[т]а [...] једнакост, [...] тај [...] паралелизам учинио да се аналогично помешају два облика”, што су наводно подржали поменути синкретизам у ак. јд. ср. рода и рекција појединих глагола – „Дошао је **брат** [ном.] **кога** [ген.] се бојим; Видео сам **друга** [ак.] **кога** [ген.] се стидим; Чуо сам **друга** [ак.] **кога** [’у генитиву’ /!/] избегавам; На улици је био **друг** [ном.] **кога** [’у генитиву’ /!/] избегавам”.

2.3.1.2.7. М. Мулић (1953/1954: 86) пише да питање када је ак. јд. м. рода заменице *који* једнак са ном. јд. м. рода „није ни ново, нити је на њ досада изостао одговор у граматикама нашега језика”, и цитира Маретића: „Kad se relativna zamjenica proteže na imenicu muškoga roda, koja znači što neživo, a zamjenica stoji u akuzativu singulara, onda joj *po pravilu* (podvukao М. М.) taj padež glasi: *koji*”. Мулић затим скреће пажњу највише на огрешења о ову регулу запажена у наставном раду (у школи „на међи шtokавског и kajkавског govornог područja”) и у дневним новинама (*Вјесник* и *Народни лист*), и пита се „odakle ta nepravilna upotreba akuzativa sing. m. r. odnosno zamjenice”.

После прелиминарне напомене да се „relativna [...] zamjenica [...] slaže sa svojim subjektom u rodu, broju i padežu”, а да се „i druge promjene imenice, na koju se proteže zamjenica, po zakonu analogije odražavaju [...] i na zamjenici” – најпре се нуди дијалектолошко објашњење: „[u] Zagrebu i po Slavoniji” ова појава се могла проширити због kajkавског супстрата. Наиме, „[u] samom kajkавском narječju odavno se već počela gubiti razlika za akuzativ sing. imenica, koje znače što živo, od onih, koje znače što neživo”, а у посавском говору, који „[u] NRH” захвата „velik dio područja, gdje se govori štokавски” (Мулић 1953/1954: 86–87), „ovaka [se] služba genitiva [(posici) *rásta* (mjesto *hrast*)] mogla razviti na isti način, na koji se razvila u kajkавском narječju, t. j. iz težnje, da bi se akuzativ razlikovao od nominativa” (Ившић према Мулић 1953/1954: 87).

Потом се износе тврдње које се тичу историје језика: „u praslavenskom, pa i u starocrkvenoslavenskom akuzativ imenica muškoga roda – bez obzira na to, znači li ta riječ što živo ili neživo – bio [je] jednak nominativu”, а „i u našim starim spomenicima sve do 16. stoljeća nalazimo još pored genitiva-akuzativa stari oblik nominativ-akuzativ i za imenice, koje znače što živo”. Појава аниматног акузатива приписује се, идући за Мејеом, аналогiji према 1) „deklinaciji singulara ličnih zamjenica 'ja' i 'ti', koje su već u praslavenskom imale jednake genitive i akuzative 'mene' i 'tebe’”, „a osobito prema [2] zamjenici 'tko', 'što’”: „[z]amjenica 'tko' ima akuzativ jednak genitivu 'koga' i odnosi se samo na živa bića”, а „nema ženskoga roda, te nam tako objašnjava, zašto samo imenice muškoga roda mogu u singularu imati genitiv jednak akuzativu”. Додаје се да су заменице *тко* и *што* „zapravo [...] arhaizam iz vremena, dok u indoevropskom još nije bilo ženskoga roda pridjeva, imenica i zamjenica kao posebne

kategorije, nego je postojala samo podjela na živa bića i stvari (neživo), odnosno na aktivnu klasu (masculina) i pasivnu (neutra)”.

Мулић се сада враћа на случај „кајкавског нарјеђја и посавских говора”: „тај је процес” тамо „пошао даље, па се већ М. А. Рељковић у својој граматици борио против употребе генитива сингулара мјесто акузатива именца м. рода, које значе што неживо”. „No takva upotreba”, тумачи се, „вјероватно се развила из хомонимних паралела, које су, подчинјавујући се формалној аналогји, dovele до систематског изbacivanja из употребе старог акузатива сингулара мушкога рода”, нпр. *нуштату* „*змаја* (од папира)”, *јахату* „*дрвеног коња*”, *читату* „’*Јежа*’, ’*Керемпуха*””. Мулић се на ова разматрања надовезује тврдњом да у примерима које је дао „именца ’народ’ има функцију агенса, иако је граматички више појам него група људи, а камоли конкретна активна особа (предикат јој, међутим, даје карактер нечега живог)” (1953/1954: 87).

Закључује се да се нови, аниматни акузатив развио „под утјецajem личних замјеница”, да би онда, када се „стала губити разлика међу категоријама именца, које значе ствари или живо биће”, он „почео дјеловати на свој атрибут – релативну замјеницу те потискује стари акузатив, који је био једнак номинативу”. „Али”, каже се на крају, „данас *još uvijek* вриједи” поменуто правило.

2.3.1.2.8. Питање облика релативне заменице *који* појављује се и у кратким напоменама у рубрици *Језичке поуке* часописа *Наш језик*. Тамо се исправљају примери *кисеоника кога треба давати* (*Наш језик* IV/1–2, 69–70), *његов рад, кога он означава као прилог* и четири друга, где се аутор, Св. П[редић], с обзиром на ступањ образовања писаца којима је нашао ову грешку, пита „није ли, можда, створена нова употреба”, али ипак сматра „да то још не може бити прихваћено” (*Наш језик* IV/9–10, 351); затим *да у њих стане живот једног села кога је покрио први лед четништва* (*Наш језик* V/7–8, 206), *Тек сада наступио је догађај за кога се може рећи да је раван највећем злочину* уз још два примера (*Наш језик* VI/1–2, 58) и *На највишем брду ... налазио се у то време рудник злата за кога нико није знао сем непознатог Петроварадинца* (*Наш језик* VII/1–2, 54–55). Иста грешка, али не у употреби зам. *који* већ заменички употребљеног броја *други*, подвлачи се у примеру *где један народ прелази у другога* (*Наш језик* VII/6 /с. с./, 187).

2.3.1.2.9. Према Марковићу (1957: 86), „samo [je] djelimično tačno” да је погрешно употребити ак. јд. м. рода „k o j e g(a), k o g a” када се он „odnosi na predmet”. Као аргумент аутор уводи „teritorijalnu rasprostranjenost” ове појаве – „u centraln[i]m štokavskim oblastima” – која се доказује примерима из сарајевске штампе и из Андрићевих, Ћопићевих и Вукових текстова (говори се и о примерима из РЈАЗУ), односно анкетом.

Бројност потврда у оном првом делу корпуса („na desetine” по једном броју „ma kojega sarajevskog lista”) упућује Марковића на закључак да је „na ovom dijelu štokavske teritorije u jezičkom osjećanju u znatnoj mjeri izgubljena razlika u akuzativu jd. pomenute zamjenice između živog i neživog” и да је „ovaj [...] padež uglavnom sveden samo na oblik k o g a – k o j e g(a).” Што се тиче Андрића и Ћопића, „u svakom [њиховом – Д. А.] djelu će se naći primjeri sa ovakvom upotrebom relative zamjenice”; на страницама *Сурове школе* „broj takvih primjera [je] vrlo znan, bolјerečeno, u ovom djelu imamo dosljedno k o g a” (Марковић 1957: 87). Код Вука „preovlađuje upotreba k o j i, ali nisu rijetki ni primjeri sa k o g a”, у продужетку цитирани из Маретићеве граматике. На један од њих се скреће пажња: „Eto, beže, dva mača zelena, ti izberi koga tebi drago, uzmi bolјeg, ostavi gorega”. Наиме, Вук ту напомиње само зашто није исправио *бољег* и *горега* (у *бољи* и *гори*), а не и зашто је оставио *кога*, што Марковић тумачи као знак да се „Vukovo jezičko osjećanje [...] није бунило – Д. А.] protiv oblika zamjenice k o g a”. У том примеру, додаје се после, „[v]јероватно је облик k o g a повукао за собом и облике bolјeg i gorega” (Марковић 1957: 87–88).

Сложивши се са Стевовићевим мишљењем о пореклу ове појаве (1949/1950), аутор истиче и друге факторе „које би требало узимати u obzir”. Један од њих је тежња ка отклањању двосмислености, као у примеру „Vog postavi sve ude u tijelu, kako je k o g a htio”, јер би се у њој ак. *који* могао „shvatiti i kao subjekat (tj. kako je k o j i u d htio), a ne samo kao objekat” (Марковић 1957: 87–88). Значај се придаје и томе што лична заменица „3 lica jd. m. goda” у акузативу гласи „g a” било да се њојме „урицује na [...] неко biće ili neki predmet”. Прво се каже да је једнакост у паровима као „Čovјek što smo ga vidјeli, i: Grad što smo ga vidјeli” могла „doprinјeti” да се међусобно изједначе и конструкције са *који* (Марковић 1957: 88–89). Објашњење ситуације да се у служби актуелног квалификатива уз

ак. (ње)га „придевска ријеч [...] често јавља” у акузативу једнаком генитиву „иако се [...] односи на неку именицу која означава неживо”, нпр. у „Узму јој вео с главе и држећи га раширена изнад нје” – јесте да придевску реч „повлачи за собом” именичка заменица (Марковић 1957: 89). На примерима из савремене штампе (попут „Он га испи [...] неразблаженог” : [конструисано] „Он испи сок... неразблажен”) показано је да „[b]ез личне замјенице колебања не би било”; „ријетко”, дужи акузатив се јавља „и без непосредног утицаја, по аналогији”, нпр. „Концерт овакав каквог ćete чути није nigdje изведен” (Марковић 1957: 89–90).²⁶

Марковић је нашао и примере код ак. јд. ср. рода зам. *који*: „У музичку проб[л]ематику дјела којег изводи” (1957: 87), одн. у апозитиву: „Тако је... позориште спасило главу, а ту скоро су га, јадног, опет обасули клеветамa” (1957: 90).

Резултати анкете показали су „да је мањи број оних [ијекаваца – Д. А.] код којих се у језичком осјећању чува разлика у употреби акузатива ове замјенице”, као и то да „[n]је, изгледа, постепено nestaje и код млађих представника екавског нарјечја, а што би могло представљати ширење те crte од запада према истоку” (Марковић 1957: 90).

2.3.1.2.10. Вуковић (1957) прихвата паралелу коју Марковић (1957)²⁷ повлачи између заменица *који* и *он*, али не и Стевовићеву паралелу *који* : *ко* (Стевовић 1949/1950), заменици *ко* признајући само улогу у развоју аниматности уопште: „Заменица *ко*, и у својству упитне и у својству релативне заменице, односи се само на живо биће, и то на лице највише, и самим тим нема услова да се у језичком осјећању промени што у погледу употребе заменице *који* (и то само у њеној употреби у функцији релативне заменице), – ништа више од онога што је ова заменица својим облицима генитива и акузатива (њиховом једнакошћу) дала именицама за жива бића и свим придевским заменицама преко оваквих именица” (Вуковић 1957: 93). Овај аутор мисли да „језик писане ријечи [...] не може дати потпун одговор” на питање да ли је у централним штокавским областима (в. Марковић 1957: 86) ак. јд. м. р. заменице *који* заиста „углавном сведен само на облик *кога* – *којег(а)*”, и позива се на своја испитивања „говора Босне и Херцеговине”. Вуковићева грађа је о тим говорима као целини показала следеће: „1) да ће се врло ретко рећи *и*: *во*, *кога* сам

²⁶ У овом раду се не помиње Лалевић 1935/1936.

²⁷ Ни овде се не помиње Лалевић 1935/1936.

proljetos prodao, – običan je oblik izraza: vo što sam ga proljetos prodao (a sasvim naporedo po upotrebi ide: č o v j e k (č o e k) k o g a sam juče sreo, – i: č o v j e k š t o sam ga juče sreo), – i 2) da jezičkom osećanju, kao gotovo bezizuzetno, odgovara: k a m e n š t o sam ga doćerao da gradim kuću, – ili: k a m e n k o j i sam doćerao...” (1957: 94). Вуковић сматра да се за „klasične pisce” са територије о којој је реч не може рећи да „u svom jezičkom osećanju ne nose [...] razliku izraza: č o v e k k o g a sam upoznao, i kamen koji sam bacio, [...] koliko god mi mogli primetiti da je kod koga od njih u tome osećanju ponešto i poremećeno”. „То осећање”, наставља се, „[...] u punoj je meri poremećeno u jeziku naših gradova, a to je izraz uopšte slabije kulture književnog jezika, pri čemu se i jedna jezička osobina kao neobičnija u dobrom narodnom sklopu izraza može proširivati i pokazivati tendenciju da postane opšta jezička pojava” (Vuković 1957: 94).

На крају се истиче једна системска релација која делује у супротном смеру од паралеле *који : он* – „ovoga č o v e k a, toga č o v e k a, k o g a (k o j e g a) č o v e k a; o v a j k a m e n, t a j k a m e n, k o j i k a m e n; [...] o v o g a t r a ž i m : k o j e g a t r a ž i š – s a m o z a ž i v o”. Наиме, „[n]išta se u ovakvim upotrebama pridevskih zamenica nije pomerilo”, и „[j]edino je u relativnoj upotrebi zamenice koji moglo biti u izvesnom procesu isklizavanja iz sistema”. Стога се закључује да је „potrebno [...] suzbijati pojave koje remete harmoniju u jednom sistemu oblika kad ju je narodni jezik, ako ne potpuno, a ono u dobroj meri, očuvao neporemećenu” (Vuković 1957: 95).

2.3.1.2.11. Д. Гортан Премк (1971: 14–15) бележи да је „[p]аширена [...] појава, чак и код писаца који се узимају као узор доброг језика, једначење облика акузатива с генитивом релативне заменице *који* у функцији објекта и када се она односи на појмове који означавају што неживо”. Према овој ауторки, „[с]вакако је на измену акузативне форме[...] утицала тежња за јаснијим истицањем објекатске функције релативне заменице *који*, а тиме и за разједначавањем њене форме од форме субјекта”. Упућује се и на „нешто друкчије тумачење” из Марковић 1957 и Вуковић 1957, а помиње се и Мулић 1953/1954.

2.3.1.2.12. С. Бошков (1979/1980: 177) примећује да у примерима „благо врту *кога* очи грију, ваздуху *кога* сви удишу, благо дому *ког* снови гнијезде и др.” долази до „интерференције облика који се односе на жива бића и оних који се односе на објекте” и „да је у језику све присутнија тенденција која доводи до брисања разлике између ове две форме, што је несумњиво потпомогнуто и чисто фонетском могућношћу контракције облика *којега* у *кога*”. Ипак, правилним обликом у наведеним примерима сматра се облик *који*, на чијој би дистинкцији у односу на *којег* „требало [...] инсистирати”.

2.3.1.2.13. С. Кордић (1993: 104–105) изједначавање „akuzativnog oblika [заменице *који* – Д. А.] s genitivnim i kod imenica muškog roda za neživo” налази и у савременим медијима и „у новинама с почетка столјећа”, „usprkos već stoljetnom normativnom upozoravanju” из пера Т. Маретића, Брабец–Храсте–Живковића, Љ. Јонкеа, М. Стевановића, и Мразовић–Букадиновић, и пита се шта је узрок ове појаве. Полазећи од тезе да је „kod imenica za živo bitno da se objekt i subjekt razlikuju i na morfološkoj razini jer kontekst često nije dovoljan da bi ih razlučio”, и осврнувши се на фреквентност заменице *који*, изводи се да је код ње наступило ширење „morfološke razlike između objekta i subjekta i na muški rod za neživo”, и то стога што се „ponekad покаже потреба nedvosmisleno razgraničiti objekt od subjekta i kad je zamijenjena imenica koja označuje neživo” (Кордић 1993: 105–106). „Међутим”, наставља се, „*којег(a)* се појављује и у примјерима гдје ни облик *који* не би проузрочио двосмисленост”, „чак и у akuzativu jednine srednjeg roda, dakle i preko granica na koje je dosad u literaturi upozoravano” (Кордић 1993: 106). Анкета са двадесет реченица (подразумева се, само са инаниматним антецедентима) коју је ауторка спровела „na dvadeset ispitanika, studenata prve godine kroatistike” показала је да су се испитаници „prosječno čak u deset od dvadeset primjera odlučivali za *којег(a)*”. Сви испитаници су се одлучили за дужи облик у примеру који би с *који* „bio [...] besmislen”, и у два примера која би с *који* „bila [...] dvosmislena”, али и у појединим примерима где не би било двосмислености. „Izgleda da pritom nije nebitno”, тумачи се, „у којој мјери је испитаницима блиско оно што је именовано, односно колико то њима успије постати нешто конкретно”: „[š]то је у свјести испитаника именовани предмет/појава одређенији, prije će se odlučiti za oblik *којег(a)*” (Кордић

1993: 106). На ово се надовезује тврдњом „да већа samostalnost односне рећенице (нјезина samostalnost узрокована је нјезином улогом *nerestriktivne* одредбе), а тиме и већа 'одвојеност' замјенице *koji* од именике, повећава потребу за наглашавањем објектне функције замјенице”, и да су, дакле, „*nerestriktivne* односне рећенице погодније [...] за појављивање облика *kojeg(a)* на мјесту облика *koji*” (Кордић 1993: 106–107). Додаје се фактор наглашавања „promјене функције pronominalizirane именике у примјерима гдје именика има функцију субјекта унутар главне рећенице, а замјеница има функцију директног објекта унутар односне рећенице, нпр. *Zanima ga нјемачки језик, којег ће усавршавати у школи страних језика*”, „кад из лица и броја које показује глагол односне рећенице није видљиво што је субјект, а што је објект те рећенице” (Кордић 1993: 107). У анкети се облик *koju* јављао и у двама примјерима гдје је антецедент именица средњег рода „*također sa својством неживо*”, а релативна заменица у ак. јд.

Описано ширеће форме *kojeg(a)* „није sasvim у neskladу s језичним sustavом ако то повежемо s чињеницом да и *ga* (облик за akuzativ једнине особних замјеница *on* и *ono*, једнак genitivу) може upućivати и на именике које се односе на нешто неживо” (Кордић 1993: 107–108). Ово се доказује трансформацијом нерестриktivне односне реченице, која је „ионако veoma близу nezavisности”, у независну реченицу, приликом чега ће односна заменица бити замењена „obликом *ga* без обзира је ли riječ о мушком роду или о sredњем роду и без обзира на категорију *живо/неживо*”: „*Ovaj zamrznuti potok, којег сада prekrива snijeg, dubok је pola metra*” → „*Ovaj zamrznuti potok, сада ga prekrива snijeg, dubok је pola metra*” (Кордић 1993: 108). Уз то, тврди се да се „primјери ширења облика *kojeg(a)* уклапају [...] у opću тенденцију све веће upotreбе genitiva за akuzativ”, видљиву „i у neким другим slavensким језицима”. На крају се каже да „obлик *kojeg(a)* има практичну vrijedност јер одмах даје до znanја да је riječ о објекту, а не о субјекту”, што „може бити dovolјан razлог за даље ширење облика *kojeg(a)* у akuzativу” (Кордић 1993: 108).

2.3.1.2.14. М. Стефановић (2002) поставља питање да ли проблем „'неправилне' upotreбе облика akuzativa (идентичног genitivу) релативне заменице *koju* када се односи на инаниматни антецедент” треба разматрати „са становишта категорије аниматности” (Стефановић 2002: 140). Наиме, иако је „[c]а

становишта прескриптивне граматике овај облик [...] проскрибован”, „чињеница је да се он сусреће у савременом говорном језику, језику масовних медија, књижевности, у многим дијалектима српског и хрватског језика, а први записани примери овакве употребе датирају, према Ван Тилбургу [...], још из XIII века” (Стефановић 2002: 140). Такође, тврди се да „[п]овезивање тзв. аниматне форме облика заменице *који* (када се она односи на инаниматни антецедент) са традиционалним приступом категорији аниматности није помогло ни да се утврде механизми функционисања аниматности као такве, нити да се изолују разлози вековне паралелне употребе двеју форми релативне заменице”.

Затим се скреће пажња на то да је „опсег у којем се појављују примери са синкретизмом акузатива и генитива код заменице *који/којег* [...] много шири него у случају именица: он обухвата не само антецеденте – именице мушког рода у сингулару, него и именице средњег рода, именице које означавају групу живих бића, као и збирне именице, што су групе које у нашем језику никада не добијају аниматну форму акузатива” (Стефановић 2002: 141).

Као објашњење нуђено у литератури узгредно се помиње и „експлицитно или имплицитно присуство заменица за треће лице у генитиву” (Стефановић 2002: 141). Умањује се значај „формалног разликовања предмета са истим референцијалним статусом аниматности у транзитивним двоаргументским конструкцијама”, представљеног примером С. Кордић „Возио се у аутомобилу *који* је ударио аутобус; Возио се у аутомобилу *којег* је ударио аутобус”, пошто је „број таквих примера [...] релативно мали, осим у стручној и техничкој литератури”, а цитира се и Бабићево мишљење да „у језичкој пракси нема двозначности јер контекст искључује једно од значења” (Стефановић 2002: 141). Даље, анализа корпуса „не показује постојање директне везе” између генитива као падежа антецедента, односно присуства предлога, који се „[у] литератури” наводе као фактори избора, са једне, и „облика *којег*” са друге стране, „јер се он налази и после антецедента у свим другим падежима, и после разних предлога” (Стефановић 2002: 141–142). Закључује се да „формални (то јест морфолошки и синтаксички разлози као што су род или падеж антецедента, или присуство предлога) нису довољни да би се дошло до задовољавајућег одговора на питање зашто се користи облик *којег* уместо *који*” (Стефановић 2002: 142). Критикује се и

повезивање ове појаве са одређеношћу антецедента. Тако се као аргумент против Ван Тилбурговог тумачења дају примери у којима је антецедент „већ [...] маркиран као [+одређен] другим средствима”, па је додатно маркирање обликом релативне заменице „излишно” (Стефановић 2002: 142). Прихвата се став С. Кордић да су од значаја за употребу облика *којег* конкретност, одређеност и блискост говорнику онога што је именовано; међутим, њеном истраживању се замера то што се „ослања на резултате анкете која садржи двадесет конструисаних примера, датих изоловано, ван контекста” (а конструисање и изоловање примера је „типично [...] и за низ мањих (и већих) чланака који се баве питањем употребе облика *којег*”), и што су „реченице углавном истог типа (са антецедентима мушког рода)” (Стефановић 2002: 142–143).

Анализирајући примере у ширем контексту, М. Стефановић запажа употребу облика *којег* „када је у питању контрастирање двају или више објеката”, нпр. „Постојао је свијет какав су познавали, а постојао је и онај други, *којег* су хтјели наметнути генерали”, и када се сигнализира „[п]ромена фокуса и топика”, као у одломку: „Купио сам онај ’Фрукталов’ сок од кајсија који смо пили пре десет година на Брачу, кад смо се упознали. То уопште није био глуп него одличан сок *којег* је сад у Београду било све теже наћи: у Србији је било све мање производа из Словеније”, где се фокус помера са сока „на чињеницу да га је било све теже набавити” (Стефановић 2002: 143–144). Закључује се да се у „великој већини случајева [...] ради о намерном скретању пажње говорника на информацију садржану у зависној реченици”, и да би даља истраживања „требало да иду у смеру испитивања контекста” (Стефановић 2002: 144).

2.3.1.2.15. Акузативом једнине заменице *који* М. Стефановић се на сличан начин бави и у својој монографији о аниматности (Стефановић 2008: 200–223), где тврди да је неочекивани „синкретизам акузатива и генитива [код зам. *који* и придевâ – Д. А.] маркер атипичности објеката” (Стефановић 2008: 202). „Атипичност је” пак „последница референцијалности објекта и/или процене говорника да он има већи значај за контекст или ситуацију, што је слично са примерима у којима се појављују именице”; такође, као и код именица, „синкретизам акузатива и генитива се не појављује у плуралу” (Стефановић 2008:

204). Шири опсег појаве него код именица тумачи се као начин да се привуче „већа пажња на информацију значајну за комуникацију, а садржану у зависној реченици”. „[П]рилично [су] ретки [случајеви]” када „говорници користе аниматни облик акузатива да би избегли нагомилавање истих облика” (Стефановић 2008: 213–214). Појава акузатива *ко(је)џ(а)* приписује се субјективној процени говорника да је инаниматни објекат у зависној реченици „од већег значаја” или „да су оне [особине објекта – Д. А.] неуобичајене, тј. атипичне” (Стефановић 2008: 214–215), и сигнализирању промене фокуса (Стефановић 2008: 216–217; уп. Стефановић 2002: 143–144).

3. КОРПУС И ЊЕГОВА ОБРАДА

3.0. МЕТОД

Однос категорије аниматности и форме акузатива код именица мушког рода I врсте биће проучен помоћу метода корпусне лингвистике. Корпусна лингвистика „[...] u najširem smislu) obuhvata istraživanja jezika zasnovana na korpusu”;

корпус је пак генерално „empirijski materijal namenjen istraživanju jezika” (Утвић 2013: 1). Бибер и Репен (2015: 1) корпусну лингвистику дефинишу као „истраживачки поступак који омогућава емпиријска испитивања промене и употребе језика, пружајући налазе који имају већу валидност и на основу којих се могу правити шире генерализације него што би иначе било изводљиво”. Према овим ауторима, „студијама из домена корпусне лингвистике заједнички су одређени истраживачки циљеви и специфичне аналитичке карактеристике:

- емпиријске су, јер анализирају стварне обрасце употребе у природним текстовима;
- засноване су на анализи велике и уређене збирке природних текстова, познате као 'корпус'; вредност корпуса процењује се по томе у којој он мери представља одабрани домен употребе језика;
- при анализи обилно користе рачунаре, примењујући и аутоматске и интерактивне технике;
- ослањају се и на квантитативне и на квалитативне аналитичке технике.”

3.1. КОРПУС: ЛЕКСЕМЕ

Грађа за ово истраживање прибављена је из *Обратног речника српскога језика*²⁸, који је у време излажења био (а и данас је) „вероватно најпотпунији (што не мора значити и најоптималнији) инвентар речи српскога језика” (ОР: IX–X).

---

²⁸ Код ове и других скраћеница

Ексцерпирани су (без *pluralia tantum*) именице мушког рода I врсте, као *човек*, *град*, именице које могу бити мушког рода и I врсте, као *плесан*, *спадало* одн. *медо*, *тајо*, и деадјективи настали конверзијом који имају промену придева у мушком роду, као *Нови*, *преосвећени*.²⁹ Све ове именице у ОР су дате у преко 34.200 лема, међу којима има и полусложеница (нпр. *кромпир-пуре*) и вишечланих јединица (нпр. *перпетуум мобиле*). Од укупног броја, 1.197 лема отпада на ијекавске форме, а 1.400 на мушка властита имена везана за *Речник личних имена код Срба* М. Грковић. Због величине укупног броја лема и због тога што су многе ексцерпирани именице ретке и слабо познате (нпр. *ђор*, *црнокруг*), пре испитивања како су именице из корпуса обрађене у речницима изворима спроведена је селекција. Најпре су искључене ијекавске форме и властита имена. Тако је поступљено и са већином од 5.702 леме чији је извор РСАНУ, пошто то није био базни речник за ОР и пошто није довршен.

Преостале леме, којих је било око 26.000, подвргнуте су вишестепеној провери фреквенције у *Корпусу савременог српског језика СрпКор2013*, који развија група истраживача са Филолошког факултета, Математичког факултета и Рударско-геолошког факултета Универзитета у Београду.³⁰ Циљ провере

---

²⁹ Прегледане су само оне именице које су у ОР означене као именице мушког рода, пошто исправљање и унапређивање овог важног лексикографског дела превазилази оквире предузетог посла. То је битан податак због, додуше сразмерно малог, броја грешака. На пример, им. *Бугарин* је према ОР именица средњег рода. Судаћи према изворима Обратног речника, чини се да су у њему погрешно (са *м*) означене и именице *авет*, *бит*¹, *гладеж*, *зет*², *изјед*, *кап*, *обитељ*, *плџт*, *пиено*, *ремек-д(ј)ело*, *скрб*, *ћуд* и *уш*; међу именице сврстане су и одреднице *англофон* (у извору је прид.), *неоштар*, *повратит*, *разгласно*, *тробок*, *храбар*, *цепак* и *честит*. Има и јединица које се, како изгледа, не могу наћи као одреднице у назначеном извору: *бел*² („физ.”), *вџднџк*, *гел*, *ген*, *Горажданин*, *Гот*, *Грмеч*, *жџенско*, *званац*, *интернунције*, *Казан*, *Ладо*, *луцифер*, *магнум*, *маститис*, *Меркур*, *мјаук*, *модул*, *мормон*² („зоол.”), *Орао*, *ораховац*, *Сладоје*. Код именица *микробиолог* и *митоман* ОР упућује на „*Речник српскога књижевног језика* (радни наслов), групе аутора, припремљен за штампу у издању Матице српске”, а те именице нису наведене као одреднице у РСЈ. Именице које нису пронађене у назначеном извору тражене су у РСАНУ.

Неке речи овој групи припадају само на први поглед. На пример, именицу *комешиај* је у РСМ могуће превидети јер тај део речника није узбучен (им. *комет* долази после им. *комеи*).

³⁰ Овај корпус (са 122 милиона корпусних речи) садржи „књижевнoу[mе[t]ничке текстове српских писача у XX и XXI веку, као и научне и научно-популярне текстове из различитих домена (природне и друштвене науке), административне текстове и опште текстове”; последња наведена група обухвата

фреквенције био је да се листа ексцерпираних именица додатно сузи на оне које су у релативно живој употреби у савременом српском језику, тј. на оне које су у Корпусу, као репрезентативном узорку, посведочене макар једним примером. Претрага је конципирана тако да јој промакне што мањи број потврда тражене речи. Разликовано је велико и мало слово, и имала се у виду појава да према траженим заједничким именицама, које се великим почетним словом пишу само у одређеним позицијама, понекад постоји властита именица, тј. друга лексема, која се великим почетним словом пише увек. На пример, једноставна претрага која не разликује велико и мало слово показује да је заједничка именица *дренић* („дем. од *дрен* и *дријен*“) у Корпусу заступљена једном потврдом, али је то заправо потврда презимена *Дренић*. Такође, лематска претрага са позиционим атрибутом „[pos = "N" & lemma = "sad"]“ даје и резултат „nedaleko od Sadove“, где је (на страну што се ради о лажном поготку) облик са великим словом у средини реченице, као да је тражена (и) властита именица. Ако је дата лексема почињала малим словом, тј. ако је посреди била заједничка именица, прва је била 1) лематска напредна претрага именице са малим почетним словом, нпр. „[pos = "N" & lemma="derivatolog" & word="d.*"]“. Ако она није давала резултате, следила је 2) лематска претрага именице са великим почетним словом иза интерпункцијских знакова који обележавају крај реченице или почетак управног говора, нпр. „[word="[\\.\?!\\-"] [pos = "N" & lemma="derivatolog" & word="D.*"]“³¹. Ако ни овде није било погодака, 3) основни облик је тражен простом претрагом, нпр. „derivatolog“, а затим, у одсуству резултата и те претраге, 4) претрагом типа „[word="[\\.\?!\\-"] [word="Derivatolog"]“. Трећи и четврти регуларни израз били су неопходни јер неке именице које Корпус садржи нису

текстове из штампаних и електронских медија (*Политика*, *Пешичаник* и др.; в. <<http://www.korpus.matf.bg.ac.rs/prezentacija/korpusi.html>>). *СрпКор2013* нуди могућност једноставне (са регуларним изразима) и напредне претраге – по позиционим атрибутима word („конкретна реализација токена у тексту“), lemma („лема придружена токenu аутоматском аотацијом програмом TreeTagger“) и pos („врста речи придружена токenu аутоматском аотацијом програмом TreeTagger“; в. <<http://www.korpus.matf.bg.ac.rs/prezentacija/uputstvo.html>> и <<http://www.korpus.matf.bg.ac.rs/prezentacija/primeriNapredna.html>>). Више података о Корпусу пружа Утвић 2013.

³¹ Регуларни изрази и URL-ови на крају реда су дељени без додавања цртице, пошто тај знак унутар њих има посебне функције.

сврстане у леме, нпр. *осигуравач* и *цајтнот*. Ако је пак дата именица почињала великим словом, тражена је 1) напредном претрагом помоћу израза који форсира велико слово, нпр. „[pos = "N" & lemma="Vojnik" & word="V.*"]” (назив планине), односно 2) простом претрагом, нпр. „Vojnik” (опет за случај да Корпус садржи именицу, али је не препознаје као лему, као код ове властите именице). Идеално би било да је код именица које нису нађене лематском претрагом проверен био сваки падеж, а не само номинатив, али би, због морфонолошких алтернација и због кратких речи, ово било превелик посао за прелиминарну фазу обраде. Ближом провером избачени су лажни погоци као поменута именица *ђор*, чијих је 12 потврда из просте претраге последица одређених грешака у кодирању Корпуса. Када је нека именица имала релативно велики број сумњивих потврда, чије би прегледање одузело доста времена, она је аутоматски сматрана потврђеном, нпр. именице *играм* (справа за лов; уп. презент глагола *играти*), *јер* (старословенско слово; уп. везник), *код* (шифра; уп. предлог) и *су* (новац; уп. 3. л. мн. глагола *јесам*)³². Потврђеним одредницама додато је 229 одредница из РСАНУ – око 150 у *Корпусу савременог српског језика* најфреквентнијих лема из РСАНУ (нпр. *детерџент*, *камерман*), неки појединачно пробрани слабији потврђени случајеви (нпр. *круњач*, *металоглодач*), и оне леме из РСАНУ које са неком од потврђених речи стоје у односу хомонимије и хомографије; нпр. именица *нарџис*¹, преузета из РМС, има хомоним у РСАНУ, и зато је тај хомоним прибројан релевантним одредницама. Потоњих има укупно 14.958.

Будући да ОР не пружа дефиниције, значења релевантних лексема тражена су у изворима, који су назначени уз сваку реч.³³ На пример, код именице *грејпфрут* дато је слово „В”, која одговара Вујаклијином *Лексикону страних речи и израза*, те је њена дефиниција тражена тамо. Притом су коришћени они извори

---

³² Именица су касније је потврђена у ЕК: „Према способностима, сто суа или три франка стубац од педесет редова са четрдесет слова, без празнина, ето вам”.

³³ Ни један извор, Оташевићев *Речник нових и незабележених речи*, не садржи дефиниције. *Речник штампарства и издаваштва* првенствено нуди преводе термина, без дефиниција какве се срећу у једнојезичним речницима, што понекад оставља места недоумицама. Код им. *избацивач*, на пример, дати су само немачки и енглески еквивалент („Auswerfer”, „ejector”), док је стање код им. *макро/макрокоманда* јасније – „macro (command) (comp.)” (истина, ОР под им. *макро*² упућује и на *Оксфордски речник рачунарства*). Слично је код *Српскохрватско-енглеског речника*.

који су наведени у листи на почетку ОР, осим „*Речник[a] српскога књижевног језика* (радни наслов), групе аутора, припремљен[ог] за штампу у издању Матице српске” (алтернатива је РСЈ), и докторске дисертације Ђ. Оташевића, у списку извора наведене уз коришћени *Речник нових и забележених речи*. Дакле, на пример, дефиниција именице *рефрактометар* из *Мале енциклопедије Просвета* преузета је из трећег издања овог извора, пошто је то издање користио аутор Обратног речника, а не из новијег, четвртог.

У погледу значења, издвајају се четири групе именица:

- 1) именице са јасном аниматном референцијом (4.983 од 14.958 одредница), тј. непроблематични називи за људска бића, животиње, ишчезла бића (нпр. *Сумер*, *тираносаур*; уп. т. 5.2.3 и 9.7) и бића која постоје само у одређеним митским, религијским и сл. системима (нпр. *анђео*, *елф*, *киклоп*, *лар*, *Марсовац*, *Перун*),
- 2) именице са семантичким расцепом (132 фреквентније одреднице и 604 мање фреквентне одреднице³⁴), тј. 2а) именице које према лексикографском извору³⁵ у својој полисемантичкој структури (в. одељак 4.0.1) имају и аниматно и инаниматно значење, при чему се аниматно значење дефинише као значење биолошки живог изузимајући биљке, делове „људског и животињског организма” и жива бића „у првој фази развитка” (емпиријски се показује да се именице с таквим значењем увек или скоро увек³⁶ понашају исто

---

³⁴ Природно, инвентар ових именица не остаје исти током времена. На пример, им. *трансформатор* према РМС има семантички расцеп („физ. *справа* [...]” : „*мађионичар*”), а према РСЈ нема. Обрнуто, код именице *манипулатор* РМС не бележи расцеп, док РСЈ ту наводи значења „техн. *механизам* [...]” и „фиг. *онај који се служи разним машинацијама*[...]”.

³⁵ Код сваке одреднице бирани су лексикографски извори на које упућује ОР. Према томе, именица која је у назначеном извору нерасцепљена семантички расцеп може имати у неком другом (тј. игнорисаном) извору. На пример, им. *кривац* према извору што ју је дао за ОР (РМС) може означавати само особу, а према РСАНУ и РСЈ особу и ветар; *маркер* је у РМС особа, а у РСАНУ особа и справа.

³⁶ Примере назива за биљке у ак. јд. једнаком ген. јд., појавѐ која је „изузетно ретка у нашем језику”, налази М. Петровић (1993: 38): „Непрекидни довод воде представљао би највећу опасност за *сагуара* [врста кактуса - *Nom saгуаро* -М.П.], јер он нема могућност да заустави примање воде у себе” и „Упознао сам га кад сам за себе покушао да пронађем једног *тартуфа*”.

као именице са инаниматним значењем; в. Дешић 1997: 187, Ломпар 2000: 162 и Николић 2002/2003: 181), а укључујући бића која постоје само у одређеним митским, религијским и сл. системима, уз оживљена мртва бића и утваре живих бића³⁷ (нпр. *вампиr*, *инкубус*, *Пегаз*, *привид*, *симулакрум*, *фантом*),³⁸ и 2б) именице које према лексикографском извору³⁹ имају фразеолошки расцеп (в. одељак 4.0.2),

---

Појавили су се и нови такви примери са им. *saguaro*: „I za *saguara* mozemo da se dogovorimo” и „Za *saguara* bi se naćekao da mu poraste(i wećina nas ne bi ni doćekala) koliko on hoće,ali Austrocyliindropuntia za 3 godine oko 1m” (<http://www.svetbiljaka.com>). Додуше, у обзир треба узети могућност да је посреди конструкција *за* + ген.; в. дискусију о им. *случај* у т. 4.4. Што се тиче именица које означавају бића у првој фази развитка, уп. примере са им. *плод* у Прилогу 13.

³⁷ Понекад је тешко пресудити да ли је референт утвара, а то значи натприродно биће, или више нечија утварна слика, сродно им. *лик*. Референт им. *спектар* у трећем значењу није сматран утваром јер је дефиниција тог значења „фиг. слика, привиђење, визија”. Уп. дефиницију примарног значења им. *привид* – „привиђење, приказа, утвара” – и значења им. *симулакрум* – „слика и прилика, привиђење, утвара, авет”.

³⁸ Овиме је из именица са семантичким расцепом искључена нпр. им. *лауфер* (ловац у шаху : варв. простирка), која је у значењу „фигура” потврђена у ак. јд. на *-а* (в. Прилог 13). Именице *мрав* (инсект : мн. трнци), *пијанац* (човек : мн. покр. колач) и *трстењак* (птица : мн. трска) нису дате међу именицама са семантичким расцепом зато што се у инаниматним значењима јављају само у множини, па расцеп не може имати ефекта на избор форме акузатива једнине. Међутим, када у лексикографском извору квалификатор „мн.” прати именицу у значењу „животиња”, нпр. *плућњак*, у том значењу именица није третирана као *plurale tantum*; уп. одредницу *потрк*, чије зоолошко значење упућује на одредницу *потрци*, и податак „јд. пџтрк” под овом другом одредницом. Им. *влас* у петом значењу наведеном у РМС, „мн. *црви у рани*” (без квалификатора „зоол.”), јесте сматрана именицом која има само облике множине.

³⁹ Уп. случај им. *луталац*. Пошто лексикографски извор из ког је ова именица унесена у ОР, РМС, под одредницом *луталац* не наводи ниједан израз са инаниматном референцијом (нити иједно инаниматно значење), ова именица није придружена именицама са „семантичким” расцепом иако је у РСАНУ наведен израз *живац луталац* („вагус”).

- 3) именице са хомонимијским расцепом (99 именица),⁴⁰ тј. именице различите по аниматности које чине хомонимски пар (или тријаду),⁴¹
- 4) именице без семантичког расцепа (како је дефинисан под 2) и без хомонимијског расцепа са, бар при једној референцији, неочекиваним обликом акузатива једнине (*амур*, *арбун*, *бакалар*, *бандар*, *бандаш*, *барбун*, *бацил*, *брљун*, *буцањ*, *буцов*, *вирус*, *вуковац*², *греч*, *доњак*, *ембрио*, *ембрион*, *заметак*, *зачетак*, *зубатац*, *инђун*, *јастог*, *кантор*², *караш*, *крап*, *кумир*, *лангуст*, *лауфер*, *лик*, *лињак*, *липљан*, *лос*², *лосос*, *манић*, *мањак*, *осигуравач*, *Оскар*,⁴² *ослић*, *парамецијум*, *плазмодијум*, *плод*, *пнеумокок*, *покојник*, *првомученик*, *пуб*, *рарог*, *рачић*, *секс-симбол*, *сараг*, *сим*, *скобаљ*, *смуђ*, *снешко*, *сомић*, *сомчић*, *стојадин*, *топ*, *трихомонас*, *туњ*, *угор*, *фетус*, *хлап*, *ципал*, *ципол*, *чик*, *чиков*, *џокер*, *шаран*, *шкамп*, *шкобаљ* и *шпар*; в. т. 5.0),
- 5) именице са инаниматном референцијом.

3.2. КОРПУС: ТЕКСТОВИ

Након прелиминарне обраде лема, указала се потреба за корпусом у ком ће се моћи наћи потврде одабраних лексема и са аниматном и са инаниматном референцијом. У одабиру корпуса значајну улогу је одиграло искуство кандидата стечено приликом ранијег истраживања аниматности, које је обухватало само именице *аватар*, *андرويد*, *бот*, *дроид*, *дрон*, *киборг*, *клон* и *робот* (Алексић 2017).

---

⁴⁰ Неке именице припадају и другој и трећој групи (*корал*², *ледењак*¹). То значи да, прво, у својој полисемантичкој структури имају расцеп између живог и неживог и, друго, према себи имају хомоним.

⁴¹ Нису издвајане именице са хомографијским расцепом, нпр. *вџак* („во”) : *вџак* („биљка”) и *гриф* (мит. „крилати лав”) : *гриф* („држак”), будући да су њихове форме сматране јасније сепарираним.

⁴² У ОР ова именица је написана малим почетним словом, као и у лексикографском извору (Клаићевом *Рјечнику страних ријечи*).

Наиме, *Корпус савременог српског језика* пружио је мањи број потврда него прилагођени корпус, који је настао претрагом по форми номинатива и форми генитива наведених именица на сајтовима *Наслови*,⁴³ *Блиц*, *Курир* и *Политика*⁴⁴ (в. Алексић 2016, Алексић 2017: 228) и прикупљањем резултата претраге, тј. новинских чланака који садрже дате форме: према 84 облика акузатива једнине им. *робот* које даје претрага у *СрпКор2013* стоји 928 облика акузатива једнине им. *робот* из циљаног новинског корпуса. Пошто се, поред уштеде времена, очекивао већи број примера него у *СрпКор2013*, и за ово истраживање је одабран аутоматски метод прикупљања корпуса.

Аутоматски метод подразумева писање програма који одлази на одређени сајт, са њега прикупља грађу и похрањује је. Како је описано и илустровано у Алексић 2016, за потребе истраживања аниматности код назива за „живе машине” (Алексић 2017) у Python-у⁴⁵ је написан програм чији је циљ био да прикупи што већи број чланака са одређених медијских портала и тако сачини корпус довољно обиман за извођење закључака о ситуацији и тенденцијама у домену проучаване појаве. Овај посао програм је обављао у следећим фазама:

- тражење вести са задатом речју на сајту *Наслови*,
- сакупљање и чување линкова који раде са сајта *Наслови*; у супротном, тј. ако линк зауставља програм или је само мртав, вест се узима са самог сајта *Наслови*,
- тражење вести са задатом речју на сајтовима *Блиц*, *Курир* и *Политика*,
- похрањивање листе линкова,

---

⁴³ „Naslovi.net jeste specijalizovani pretraživač informativnih sajtova u Srbiji. Pored toga što omogućava pretraživanje svih vesti objavljenih na sajtovima koji su uključeni u bazu, Naslovi.net takođe sortira vesti po kategorijama i kreira indeks najvažnijih dnevnih vesti prema njihovoj važnosti” (в. <<https://naslovi.net/naslovi.php>>).

⁴⁴ <<https://www.blic.rs>>, <<https://www.kurir.rs>>, <<http://www.politika.rs>>.

⁴⁵ Python је интерпретиран програмски језик опште намене, који је према ТИОВЕ индексу од јануара 2018. четврти најпопуларнији програмски језик на свету (иза језика Java, C и C++). Одликује се минималистичком филозофијом, коју документ *Зен Пајтона* (*The Zen of Python*) резимира афоризмима попут „Лепо је боље него ружно”, „Експлицитно је боље него имплицитно”, „Просто је боље него комплексно”, „Комплексно је боље него компликовано” и „Читљивост је важна”. Име је добио по комичарској групи *Монти Пајтон*. (В. <[https://en.wikipedia.org/wiki/Python_\(programming_language\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Python_(programming_language))>.)

- избацивање дупликата из листе и похрањивање листе без дупликата,
- одлазак на линкове са формиране листе,
- извлачење текста из одређених HTML етикета и његово похрањивање,
- контрола: бележење сваке екстракције у логу; ако у задатим таговима нема ничега, бележи се да је екстракција била неуспешна.

Написани програм је прикупио „бар 11.318 јединствених линкова ка текстовима са 96 сајтова” (Алексић 2017: 228). Иако „неки од тих текстова нису преузети или нису преузети цели”, прикупљена је велика грађа, са довољно података за спровођење потребних анализа – састоји се из 3.425.669 речи. Како изгледају преузети текстови из овог корпуса може се видети у Прилогу 1.

Већ у Алексић 2016 наводи се пет начина да се примењени метод унапреди, од којих су следећа три у задовољавајућој мери спроведена за ово истраживање:

- поуздана подела на реченице,
- етикетирање реченица – индекс, сајт, датум, извор/аутор, позиција у чланку,
- паузирање програма, чекање на поновно успостављање интернет конекције.

Унапређени програми, БЛИЦ, ННЕТ (скраћено од *naslovi.net*) и ПОЛ (скраћено од *Политика*), такође написани у програмском језику Python (у верзији 2.7), истовремено су по суженој листи од 14.958 одредница претраживали и преузимали текстове са сајтова *Блиц*, *Наслови* и *Политика*.⁴⁶ Текстови су преузимани на латиници, пошто се она чинила лакшом за обраду и пошто сајт Блица нема ћириличну верзију.⁴⁷

Програми су за претрагу користили обе форме акузатива једнине, дакле онај који је једнак номинативу и онај који је једнак генитиву (уз засебни акузатив,

---

⁴⁶ Текстови су преузети искључиво у научне сврхе, за потребе овог истраживања, и нису даље дистрибуирани.

⁴⁷ Додуше, потпис слике („caption”) на сајту Политике увек је на ћирилици, без обзира које је писмо одабрано за приказивање текста.

као *зеку*). Ове облике програми су преузимали из датотеке у CSV формату⁴⁸ која садржи следеће податке:

- да ли се ради о хомониму и хомографу,
- облик номинатива или номинативу једнаког акузатива,
- облик генитива или генитиву једнаког акузатива,
- неке друге форме акузатива (уп. *медо* : *меда* : *меду*).

CSV датотека направљена је од улазне листе која је изгледала као следећи узорак:

```
beg
beg
ćale
kilobajt
Malajac
Novi Sad
ogranak1
ogranak2
postimpresionizam
taksi-vozač
```

Облици акузатива једине различитог од номинатива једине нису коришћени у ранијој фази сужавања грађе претрагама у *Корпусу савременог српског језика*, тако да их је за ову фазу било потребно додати одговарајућим основним облицима. За прављење „генитивне” форме акузатива у Python-у је написан програм типа оног из Прилога 4. Како се види у коду, прво се (помоћу slicing операције⁴⁹) проверава да ли се дата именица завршава на *-ак*, *-ац* и *-изам* (има их 2.714), како би се умањио обим ручног уношења облика са алтернацијама. Код таквих именица ти завршеци се замењују завршецима *-ка*, *-ца* и *-изма*. Именицама које имају другачији завршетак само се додаје *-а*. Аутоматски генерисане генитивне форме могле су бити ручно убачене у постојећу CSV датотеку у

---

⁴⁸ Датотека у CSV („comma-separated values”) формату садржи вредности које су разграничене запетом, тачком са запетом или табулатором тако да су подаци (бројеви или текст) табеларно организовани, али у виду обичног текста.

⁴⁹ В. <<https://docs.python.org/2/tutorial/introduction.html#strings>>

програму Open Office Calc. Затим се прелази на ручно прегледање добијене листе, при чему су подаци о промени дате именице тражени у назначеном лексикографском извору. На пример, описани програм према основном облику *мекушац* исписује исправно *мекушица*, али према *отац* исписује *отца*, и то је овом приликом ручно исправљено. Међу именицама на *-ак*, *-ац* и *-изам* има и оних које немају непостојано *a* (нпр. *ерзац*, *низам*, *Торлак*). Неке именице су у погледу непостојаног *a* и пратећих алтернација дублетне, нпр. *прстац* : *прстаца* : *прсца*. Друге пак именице према коришћеним речницима имају два или три могућа облика акузатива (нпр. *зека* : *зеку* код им. *зеко*, *калета* : *кала* : *калу* код им. *кале*), такође унета ручно. И ова листа је сачувана у CSV формату.

Помоћу скрипта у Прилогу 3,⁵⁰ у похрањену CSV датотеку унете су ознаке „hgr” и „hmn”. Овај скрипт прво отвара поменути датотеку са именицама у номинативу и генитиву (а понекад и посебном акузативу, као *зеку*), која садржи хомониме означене цифрама и хомографе. Следећи корак је препознавање ових двају типова јединица. Хомоними се помоћу регуларног израза препознају по цифри која се налази на њиховом крају. Затим се на њихов почетак додаје „hmn;” (тј. прва колона излазне CSV датотеке), из њих се брише цифра, и измењени запис именице бележи се у излазну датотеку. Препознавање хомографа захтева више посла. Најпре се сви редови улазне датотеке записују у посебну листу (без цифара), да би се онда проверила фреквенција датог нехомонима у тој листи; ако је фреквенција већа од један, на почетак именице додаје се „hgr;”. Напоследку, ако именица није ни хомоним ни хомограф, на њен почетак додаје се само „;”, што је еквивалентно препонирању празног поља. У овој фази, хомоними и хомографи се свде на по једну обележену јединицу, како се одговарајуће претраге сајтова не би беспотребно понављале.

CSV датотека добијена од датог узорка, какву као улазну користе БЛИЦ, ННЕТ и ПОЛ, изгледала би овако:

```
hgr;beg;bega;;  
;cale;çaleta;çala;çalu
```

---

⁵⁰ Модул `io` користи се због UTF-8 формата, а модул `re` због употребе регуларних израза. В. <<https://docs.python.org/2/library/io.html>>, одн. <<https://docs.python.org/2/library/re.html>>.

;kilobajt;kilobajta;;
 ;Malajac;Malajca;;
 ;Novi Sad;Novog Sada;
 hmn;ogranak;ogranka;;
 ;postimpresionizam;postimpresionizma;;
 ;taksi-vozač;taksi-vozača;;

Како се види из примера, датотека садржи празна места. То је очигледније када се дати подаци представе помоћу табеле; штавише, CSV формат и јесте начин да се у виду обичног текста представе редови и колоне.

Табела 1: Табеларни приказ CSV узорка

hgr	beg	bega		
	ćale	ćaleta	ćala	ćalu
	kilobajt	kilobajta		
	Malajac	Malajca		
	Novi Sad	Novog Sada		
hmn	ogranak	ogranka		
	postimpresionizam	postimpresionizma		
	taksi-vozač	taksi-vozača		

Програми БЛИЦ (в. Прилог 5⁵¹), ННЕТ и ПОЛ отварају три датотеке: 1) улазну CSV датотеку са облицима номинатива и генитива, 2) улазну датотеку са линковима пређеним до актуелног покретања програма и 3) излазну XML⁵² датотеку у коју се похрањују текстови. Пример записа у излазној датотеци БЛИЦ-а дат је у Прилогу 2. Како се тамо види, главна јединица у прилагођеном корпусу је *lema*. На почетку се записују метаподаци – облици номинатива,

⁵¹ Пошто би заузимали доста простора, а релативно су слични, нису наведени сви програми који су сакупљали текстове, него само један.

⁵² В. <<https://www.w3schools.com/XML/default.asp>>.

односно генитива,⁵³ као и то да ли се ради о хомониму или хомографу. Да би се то урадило, парсира се улазна CSV датотека, помоћу модула `unicodcsv`⁵⁴, који омогућава обраду CSV датотека у Уникоду. Добијене елементе (уколико их има) програми записују између одговарајућих предвиђених XML етикета.

Затим се унутар етикета `<nominativ>` односно `<genitiv1>` или других одговарајућих етикета записују чланци који су резултат претраге одговарајућег падежног облика. Претрага се врши генерисањем одговарајућег URL-а, тако што се у адресу странице за претрагу сајта уписују тражени израз и број странице. На пример, ако програм ПОЛ претражује именицу *град*, на одговарајућа места схеме `http://www.politika.co.rs/sr/search/index/keyword:/sort:date/page:` убациће тражени израз и број странице резултата, почев од 1: `http://www.politika.co.rs/sr/search/index/keyword:grad/sort:date/page:1`, и затим отићи на ту страницу. Ручна провера на сајту Политике показује да (тренутно) има 15.178 резултата претраге по изразу *град*, распоређених у 759 страница резултата; програм ПОЛ би (у одговарајућим својим верзијама) сакупљајући чланке прошао кроз одређени број тих страница.⁵⁵ У случајевима када је резултата мање, нпр. код изрази *именик* (105, на 6 страница), на сцену ступа део кода који проверава да ли на страници чији је URL генерисан има резултата или не, што је начин да се установи када се треба зауставити: у овој ситуацији, када оде на седму страницу резултата, програм не налази линкове ка резултатима и прелази на следећи израз (*именика*).

Ово није једини механизам провере коришћен у програмима. Наиме, приликом прављења обавезних пауза између повезивања са серверима сајтова, програми проверавају доба дана, пошто је дужина тих пауза подешена тако да варира у зависности од претпостављене оптерећености сајтова. Прекиди везе, који су стварали велике проблеме програму описаном у Алексић 2016, избегнути су делом кода који тестира конекцију на неком другом сајту.

---

⁵³ У излазној датотеци, облици акузатива који није једнак номинативу провизорно се називају `lemagenitiv1`, `lemagenitiv2` и `lemagenitiv3`, пошто је акузатив једине код именица I врсте у великом броју случајева једнак генитиву.

⁵⁴ В. `<https://github.com/jdunck/python-unicodcsv>`.

⁵⁵ Претрагом сајтова *Блиц* и *Наслови* може се добити највише око 1.000 резултата.

Приликом екстракције линкова са страница резултата проверава се да ли је преузети линк већ обрађен, јер су провере које су биле спровођене првих недеља рада програма показивале да је база прикупљених текстова имала око 20% дупликата. Зато је помоћу посебних програма (в. Прилоге 6, 7 и 8) од треће недеље рада програмâ прављена датотека са свим дотад пређеним линковима сваки пут када би програм био прекинут (намерно или не). Та датотека била би отворена при поновном покретању и учитана у посебну листу у којој би сваки генерисани линк био потражен пре прикупљања текста на који води, како се подаци не би скидали са страница које су већ биле посећене. У случају сајтова *Блиц* и *Политика*, где постоји двојство у представљању линкова (<http://www.blic.rs> : <https://www.blic.rs>, односно <http://www.politika.rs> : <http://www.politika.co.rs>), у листу пређених линкова похрањене су обе верзије сваког линка, како би се избегли сви дупликати. Ако би дати линк био нађен у листи пређених линкова, у излазном XML тексту је уместо чланка (већ записаног раније) записиван само линк, под етикетом <duplink>, како би унутар сваке леме било могуће реконструисати број потврда одређеног облика. На пример, линк <<http://www.politika.co.rs/sr/clanak/373621/Delo-Pitera-Brojgela-Mladeg-otkriveno-u-Velikoj-Britaniji>> појавио се при претрази по изразу *Нови*, али и по изразима *новац*, *поглед*, *трговац*, и још 100 пута, што не чуди, с обзиром да текст о ком је реч садржи и друге апелативе мушког рода I врсте у акузативу једнине једнаком номинативу и акузативу једнине једнаком генитиву (*агент*, *аутор*, *цртеж*, *детал*...), као и лажне потврде тражених израза (нпр. генитив им. ср. рода *дело*, који се /обично/ пише исто као генитив им. м. рода *део*). – Ако се, међутим, линк јавља први пут, програм га следи до текста, који преузима, а нови линк се додаје поменутој листи пређених линкова. Детектовање дупликата је двоструко корисно: смањује оптерећење сајта са ког се преузима текст и скраћује време за које програм може претражити сајт по свим предвиђеним облицима.

Најзад се долази до преузимања самих чланака. Следећи прикупљене линкове, програм отвара страницу са одговарајућим текстом и из њега преузима одређене делове. Да би се изоловали жељени делови текста, било је потребно утврдити њихова места у HTML коду вести, што је учињено прегледањем тог

кода у интернет прелистачу. У програмима је за избор HTML етикета коришћена библиотека Beautiful Soup.⁵⁶

Прикупљени чланци у XML датотеци имају утврђену структуру, коју је осмислио кандидат (в. Прилог 2). Под етикетом <clanak> издвајају се две секције – *metapodaci* и *tekst*. Метаподаци о чланку су линк ка датој вести (<link>), новине о којима је реч (<novine>), датум објављивања (<datumobj>), сат објављивања и понекад други сат објављивања (<satobj> и <satobj2>), датум и сат преузимања (<datumpreuz> и <vremepreuz>) и име аутора (<autor>), као и, у излазној XML датотеци програма ННЕТ, кључне речи⁵⁷ и екстерни линк (<kljucnarec> и <eksternilink>). Ове податке није увек било лако издвојити из изворног HTML кода. На пример, да би се са сајта Политике добио податак о аутору, преузимао се текст целог div елемента⁵⁸ са метаподацима (нпр. „Autor: Р.О.četvrtak, 15.11.2018. и 19:39”), и затим се помоћу регуларних израза са почетка тог текста брисао део „Autor: ” („Р.О.četvrtak, 15.11.2018. и 19:39”) и задржавао део са леве стране дана у који је чланак објављен („Р.О.”). Понекад је податак о аутору на овом сајту навођен у посебном HTML елементу на крају чланка, уместо са осталим метаподацима. Да би се покрила и та варијација у структури, програм ПОЛ у случају да није нашао аутора на предвиђеном месту одлази на крај чланка и преузима текст из последњег параграфа ако је он написан у болду – а управо тако се у одређеном броју (старијих) чланака наводи аутор. Па ипак, дешава се да име аутора није ни међу подацима, ни на крају чланка, него у његовој средини. Такви случајеви препуштени су каснијој ручној обради, ако се за њом укаже потреба.

Јављали су се и други проблеми: током прикупљања текстова сајт *Блиц* је био измењен, због чега је написани програм морао бити прилагођен. На истом сајту, можда због привремено лоше конекције, претрага појединих именица у одређеним тренуцима није давала резултате иако чланци са тим облицима постоје, што се могло утврдити накнадно (нпр. *дизајнер*, *мастер*). Због овога је у једном

---

⁵⁶ В. <<https://www.crummy.com/software/BeautifulSoup/>>.

⁵⁷ У излазној XML датотеци програма БЛИЦ, елемент *kljucnarec* налази се у оквиру елемента *tekst*.

⁵⁸ Елемент div је секција у склопу HTML документа. Овај елемент се често користи као оквир за друге HTML елементе. (В. <https://www.w3schools.com/Tags/tag_div.asp/>.)

броју случајева програм враћан уназад, како би поновио овакве претраге, али у садашњој фази обраде неке празнине у излазној датотеци БЛИЦ-а остају непопуњене. При претрази сајта *Наслови*, код неких властитих именица (ном. *Берлин*, ном. *Крагујевац*, ном. *Никишић*) датумско ограничење је престајало да ради, и зато неке или све вести из резултата тих претрага нису могле бити преузете целе. Даље, у таквим случајевима доступни део текста био је под етикетом `<div class="txt">`, а иначе – под етикетом `<div class="txt full_text">`; пошто су те две етикете сматране међусобно искључивим, програм је модификован да увек потражи текст и у једном и у другом елементу, али се првом етикетом заправо позива и друга, па је после ове интервенције главни део текста (после наслова и поднаслова) у излазној датотеци бивао дуплиран. Због прекида у раду програма и због неких карактера који се јављају унутар етикета („&”, „<”), потребно је дорадити излазне датотеке како би могле бити парсиране као XML документи, а не само претраживане помоћу регуларних израза. Такође, један програм је мењан током рада због појаве неких техничких грешака које су захтевале коришћење других програмских библиотека.

Текст чланка парцелисан је на елементе које издваја и изворни HTML код – наднаслов, наслов, поднаслов и пасус. Чланак се дели и даље, на реченице, помоћу библиотеке NLTK⁵⁹. Ова подела на реченице далеко је од идеалне, пошто нпр. као знак за крај реченице третира и скраћеничку тачку, али је довољно добра за потребе садашњег истраживања. Корпус је структуриран на овај начин како би се за сваки пример знали његово место у склопу изворног чланка и подаци о аутору, времену објављивања и извору, пошто је претходно истраживање (Алексић 2017) захтевало да се при анализи води рачуна о свим овим факторима.

Време за које ће корпус бити прикупљен није могло бити предвиђено. У различитим моментима, када је деловало да је темпо спор или пак повољан, повећаван је односно смањиван број страница резултата претраге које су програми прегледали. Број захваћених резултата варирао је од 500 до 1.000, у једној фази код програма ПОЛ и 20.000,⁶⁰ али ова неуједначеност не представља

---

⁵⁹ В. <http://www.nlTK.org>.

⁶⁰ У случају сајта *Наслови*, унето је још једно ограничење: обрађују се само вести објављене пре 1. 9. 2017. Разлог је то што су, како је показала ручна претрага, вести на овом сајту

проблем, јер се из излазног XML документа код сваке леме може видети број записаних резултата.⁶¹ Програм ПОЛ је у периоду од почетка марта до краја јула 2018. прешао све задате лексеме, уз неке додатке (властите именице и ијекавске облике), и прикупио укупно 223.308 јединствених чланака. За исто време, програми БЛИЦ и ННЕТ нису прешли ни половину задатих лексема, због чега је обим претраге касније сужен на лексеме са семантичким расцепом, али су и они већ прикупили позамашан број чланака – 427.536, односно 821.468.

Све у свему, програми су испунили задати циљ и представљају корак унапред у односу на програм из Алексић 2016. Велика и савремена грађа, прилагођена потребама истраживања, прикупљена је аутоматски, остављајући време за друге истраживачке послове. Грађа је снимљена у једноставном, али прегледном XML документу, који се може користити како за ручну обраду, тако и за претраге помоћу регуларних израза.⁶²

3.3. О ПРЕЗЕНТАЦИЈИ ГРАЂЕ

Именице са јасном аниматном референцијом дате су у Прилогу 9, а именице са хомонимијским расцепом у Прилогу 10. Именице са семантичким расцепом су пак подељене у Прилог 11 и Прилог 12.

У Прилогу 12 дате су мање фреквентне одреднице са семантичким расцепом, који је код њих илустрован кратким појмовним паровима, нпр. „ован (животиња : направа)”. Немају све ове именице само назначена значења. Уз појмове који представљају значења дати су квалификатори (нпр. „агр.”), али само онда када се односе искључиво на једно од двају значења, тј. када прате

у целости доступне тек када прође шест месеци од њиховог објављивања, а пре тога је доступан само један део текста; наведени датум одабран је зато што је прикупљање текстова почело у марту 2018. И поред датумског ограничења, прикупљено је много чланака.

⁶¹ Такође, програм ПОЛ је међу резултатима имао и велики број дупликата (најмање 5.656.848), што значи да су резултати који су због ограничења били прескочени вероватно већ били забележени, у другим претрагама.

⁶² Наравно, XML пружа и друге могућности, попут претраге помоћу језика XPath и XQuery.

семантички расцеп. Зато нпр. код одреднице *агнец* није дат квалификатор „цркв.“: он се односи на сва значења ове лексеме.

У Прилогу 11 дају се значења⁶³ 128 у *СрпКор2013* најфреквентнијих лексема, подељена на аниматна и инаниматна. Намера је била да се детаљније (са потпуним прегледом значења и примерима) истражи 100 најфреквентнијих именица. Именице *вођ* и *појав* у *СрпКор2013* високо су фреквентне судећи по лематској претрази (са 5.575 одн. 11.589 резултата), али проста претрага (по изразима „vodx” и „pojav”, са 158 одн. 6 резултата) показује да је то последица делимичног формалног поклапања између парадигми ових именица и парадигми истински фреквентних именица *вођа* и *појава* (уп. нпр. ген. јд. *вођа* и ном. јд. *вођа*). Такође, као високо фреквентне чине се и именице *десѐтāk*, *пѐтāk*, *прāзнīк* и *четвѐртāk*, које су хомографи очекивано честих именица *десѐтак*, *пѐтак*, *прāзнīк* и *четвѐртак*. Зато ових шест именица није ушло међу 128 најфреквентнијих лексема, него међу мање фреквентне именице са семантичким расцепом (в. Прилог 12). Тамо су сврстане и фреквентне властите именице из РСАНУ *Јапан* (држава : нар. Јапанац) и *Крушевац*, *Лесковац* и *Никшић* (град : презиме), али не и именица *Обилић*, због специфичне полисемије и због тога што је њено карактеристично инаниматно значење („одликовање”) у РСАНУ егземплификовано акузативом једнине. Због накнадних померања у листи, коначни број лексема са примерима и за аниматно и за инаниматно значење/значења јесте 104.⁶⁴ Код 24 фреквентне лексеме са семантичким расцепом такав пар примера (аниматно : инаниматно) није пронађен, али су оне, будући да и сама њихова лексикографска обрада илуструје семантички расцеп, и да су се код неких од њих, нпр. код им. *оригинал*, нашли занимљиви примери (за само један тип значења) – ипак дате у Прилогу 11, у осенченим редовима табеле.

---

⁶³ Значењима из лексикографског извора понекад су придодата и значења (или део дефиниције, или израз) из новијег речника, РСЈ, обележена истом овом скраћеницом.

⁶⁴ Не нужно за свако поједино значење, а понекад и за значење (одн. полусложеничку форму или префиксал) које није наведено у лексикографском извору (тада је од дефиниција одвојен једним празним редом).

Када су речнички извори код дате лексеме нудили и пример са акузативом једнине, тај пример се преносио, а у многобројним случајевима⁶⁵ када у речнику нема примера акузатива једнине пример је тражен у прикупљеној грађи и помоћу претраживача *Google*.⁶⁶ Пример са акузативом једнине лексикографски извор даје код 78 (под)значења (не рачунајући изразе) од нешто испод 590, тј. у око 13% случајева. Мало је именица са семантичким расцепом код којих речник нуди пример и за аниматно и за инаниматно значење, макар по једно (*благослов, дечко, језик, капацитет, модел, отров, родитељ*). Међутим, пада у очи већа

---

⁶⁵ Уп. запажања да у „речницима најчешће изостају потврде за акузатив једнине” (Ломпар 2000: 162) и да у РСАНУ „често изостају потврде за акузатив једнине” (Дешић 1997: 187).

⁶⁶ Када је пример пронађен у прикупљеном корпусу, у загради је дато име извора, нпр. „Мондо”. Тај назив је на ћирилици, осим када садржи страну компоненту, нпр. „Vesti online”. На ћирилици су и примери, а изворна латиница је задржана онда када би пресловљавање прикрило неке потенцијално битне особине примера (уп. „Prodajem drveni sekretar u *osivanom* stanju.”). Када је пример пронађен претрагама на *Google*-у, у загради је дат линк ка сајту са ког пример потиче, нпр. „<http://www.agricultforest.ac.me>”. Ако је пример преузет из Корпуса, у загради је дата скраћеница „ЕК”. Поједини примери су везани за књижевна дела из којих потичу; пример из романа *Орлови рано лете* нађен је у корпусу састављеном од дела доступних на сајту <http://www.antologijasrpskeknjizevnosti.rs>, а остали примери (из *Карла Мартела, Преосталих прича, Школске иконе*) такође су нађени помоћу *Google*-а. Има и примера из зборника *Научни састанак слависта у Вукове дане*, који су нађени у *Дигиталној библиотеци Филолошког факултета*, и овде обележени скраћеницом „НССУВД”. Најзад, примери који потичу из лексикографског извора дати су без посебних ознака, осим што су од дефиниција одвојени цртом (или двотачком). У свим примерима, релевантни облик акузатива је подвучен.

Примери у Прилозима 11 и 13 у курзиву су (да би се разликовали од дефиниција).

За Прилог 11 одабрани су они изрази који изазивају расцеп или учествују у њему, нпр. *ластин реп*, јер се ради о инсекту, а *реп* има инаниматно примарно значење, или *принц карневала*, јер се ради о лутки, док им. *принц* има аниматно примарно значење.

Заграђени број иза леме у Прилозима 11 и 13 представља фреквенцију дате леме у Корпусу.

Да би биле уочљивије, у Прилозима 14, 15 и 16 тражене именице су у примерима подвучене, а не у курзиву. Из сличних разлога – ради лакшег разликовања – примери су сложени помоћу Hanging увлачења текста.

Када лексикографски извор упућује на другу реч, наводи се њена дефиниција (одн. значење), у угластим заградама и са стрелицом. У преглед су унета нека значења и један израз из РСЈ. Квалификатори за језик, нпр. „лат.”, нису преношени из лексикографских извора.

концентрација примера код одређених лема: примери у акузативу једнине дати су за 5 (од 15) значења именице *глас*, 4 (од 5) значења именице *благослов* и 3 значења именица *крст* (од 6), *родитељ* (од 7) и *случај* (од 6), што наводи на помисао да је лексикограф увиђао важност примера са ак. јд. код именица м. рода I врсте, али их није увек могао наћи у грађи.

4. АНИМАТНОСТ И ПОЛИСЕМИЈА (СА ФРАЗЕОЛОГИЈОМ)

4.0.1. ОБИМ ПОЈМА ПОЛИСЕМИЈЕ

У овом раду, под полисемијом се подразумева и стање када у лексикографском извору именице „у истом значењу обједињавају [нпр. – Д. А.] појединачно 'живо' и колективно 'живо': *извођач* ('лице или предузеће које изводи грађевинске или какве друге техничке радове')” (Дешић 1997: 192). Још један пример била би дефиниција именице *микроб* у РМС: „*најмањи животињски или биљни организам видљив само под микроскопом*”. Ако се компоненте цитираних дефиниција *лице* и *предузеће*, односно *биљни организам* и *животињски организам* не могу прогласити кохипонимима (уп. Драгићевић 2010: 291), однос који је посредни можда треба сматрати блиским платисемији (уп. Гортан Премк 2018: 6, Грицкат 1967: 225), која се у Грицкат 1967 дефинише као статична полисемија, и која се у Драгићевић 2010 наводи међу механизмима полисемије.

Значења између којих залази семантички расцеп морала су бити експлицирана у лексикографском извору. То значи да су занемариване значењске формулације типа „'фиг.' + пример”, или нијансе значења без и такве квалификације. Оне се у РМС могу наћи нпр. код примарног значења им. *брег* („фиг. Цивилизација ... спушта брегове историје (геније, величине) и диже масу, продирући све дубље”), односно код секундарног значења им. *чаробник* („**2.** онај који је чаробан, који заноси, очарава. – Вино ... показа се и у овом друштву старим чаробником”).

4.0.2. СТАТУС ФРАЗЕОЛОГИЈЕ

Како је речено у одељку 3.3, у речницима се наводе изрази који изазивају расцеп или учествују у њему, као *ластин реп* (лептир) и *принц карневала*

(лутка).⁶⁷ Када постојање семантичког расцепа почива на односу именице на једној и израза на другој страни, као код им. *илем*, прецизније би било говорити о „фразеолошком расцепу”, али се овај (не и хомонимијски!) подводи под семантички.

4.0.3. ПОДЕЛА НАЈФРЕКВЕНТНИЈИХ ИМЕНИЦА СА СЕМАНТИЧКИМ РАСЦЕПОМ

Најфреквентније именице са семантичким расцепом између значења за која су, у лексикографском извору или ван њега (в. Прилог 11), пронађени примери у акузативу једнине, по потврђеној форми акузатива једнине могу се поделити на шест група:

- 1) именице које у ак. јд. и у аниматном и у инаниматном значењу одн. значењима, и/или када су у изразима са одговарајућим значењима, имају наставак *-а* (*близанац, вук, гост, дед, дечко, див, ђаво, коњ, краљ, лутак, медвед, непријатељ, пас, пешак, пратилац, првак, предак, представник, принц, произвођач, родитељ, стрелац, човек*),
- 2) именице које у ак. јд. у аниматном значењу/значењима имају наставак *-а*, а у једном истом инаниматном значењу или у изразу са инаниматним значењем потврђене су и са наставком и без њега (*апостол, ас, гигант, делфин, директор, змај, ловац, Марс, носач, орао, орган, пилот, робот, фактор, чинилац*),
- 3) именица која у ак. јд. у аниматном значењу има наставак *-а*, у једном инаниматном значењу се јавља без наставка, а у другом инаниматном значењу са наставком (*рак*),
- 4) именице које у ак. јд. у аниматном значењу/значењима и/или у изразима са аниматним значењем имају наставак *-а*, а у инаниматном значењу/значењима немају наставак или имају наставак *-е* (*банкрот, бес, боксер, водич, гениј/геније, гласник, гроб, дух, елемен/а/т, епископ, играч, капацитет, кардинал, клинац, контролор, крст, кувар, медиј*,

---

⁶⁷ Дешић (1997: 191) помиње изразе: „Једнакост А=Н среће се и у фразеологизмима (дуг језик имати – ’много и ружно говорити... о другима’) [...]”.

млекар, оператор, отров, пар, повратник, показатељ, покривач, примат, радикал, род, светац, секретар, службеник, случај, спас, тален/а/т, тип, тумач, управљач, феномен, центар, цивил, члан, шах, шлем),

- 5) именице које се у ак. јд. у аниматном значењу јављају и са наставком и без њега, а које у инаниматном значењу/значењима немају наставак (*ауторитет, калибар, модел, мозак, ум*),
- 6) именице које у ак. јд. ни у аниматном значењу ни у инаниматном значењу/значењима, као ни у изразима са аниматним значењем, немају наставак (*благослов, глас, живот, језик, лист¹, објек/а/т, орах, организам, отпадак, поклопац, примерак, реп, страх, стуб, тањир, цвет*).

4.1. ИМЕНИЦЕ КОЈЕ У АК. ЈД. И У АНИМАТНОМ И У ИНАНИМАТНОМ ЗНАЧЕЊУ ОДН. ЗНАЧЕЊИМА, И/ИЛИ КАДА СУ У ИЗРАЗИМА СА ОДГОВАРАЈУЋИМ ЗНАЧЕЊИМА, ИМАЈУ НАСТАВАК -А (ОДНОС -А : -А)

Основно значење свих именица ове групе аниматно је, сем код именице *лутак*, а и она примарно означава предмет који је антропоморфан (в. Ивић 2000: 59–60). Секундарно инаниматно значење са квалификатором „фиг.“ имају именице *близанац, гост, дечко, ђаво, пратилац* и *произвођач*, па је разумљиво зашто оне у ак. јд. имају однос -а : -а: о ентитетима из неживог света фигуративно се говори као о живим бићима. Код инаниматних значења јављају се и квалификатори „астр.“ (код им. *медвед, пас* и *пратилац*), „бот.“ (код им. *дед* и *човек*), „војн.“ (код им. *непријатељ*), „карт.“ (код им. *дечко* и *краљ*), „мед. нар.“ (*вук*), „покр.“ (*вук*), „спорт.“ (*краљ*), „техн.“ (*вук, коњ*) и „шах.“ (*коњ*), што говори да се утицај примарног значења осим на у речнику необележена инаниматна значења (*пешак*; уп. Лалевић 1933/1934) може протегнути и на инаниматна значења из специјалних употребних сфера (уп. Дешић 1997: 190, Благус Бартолец 2006: 9–10). Основно значење делује и у изразима са инаниматном референцијом (*лепи човек, принц карневала, /у неким употребама/ тројански коњ*).

Карактеристично је да морфолошка аниматност једне од ових именица у инаниматном значењу није ниуколико пољуљана присуством инаниматног атрибутива (в. пример инаниматне референције код им. *првак*).

Примери за инаниматна значења им. *вук* „крзно”, „бунда”, „оруђе”, „горња страна брда у ткалачком стану” и „део старинске пушке” потражени су у РСАНУ, који код ове речи у ОР није назначен као извор. Пример из РСАНУ за им. *вук* у значењу „*вучетина (1а, б)*” укључен је у Прилог 11, али не и остали примери за значења што, чини се, одговарају значењима у РМС, будући да су у РСАНУ под посебном одредницом, *вук*²:

- „*алатка за навлачење обруча*”: „Мештри [мајстори] од суђа, ка’ за бачве, бадње, букаре ваља да имају ... [шетку за омирит ширину и дуљину суда, косу за окројит дугу,] натег или вук за натегнут обруч на своје мисто”,
- „*ороз на старинским пушкама*”: „Пушку на очи, натегнем вук, омакнем и убијем једну [патку]”, „Одважи се напокон, подигне вук од пушке, испали”.

Ако би се и они унели у Прилог 11, им. *вук* би у два аниматна значења била потврђена у ак. јд. на *-а*, у два инаниматна значења у ак. јд. на *-а*, а у друга два инаниматна значења у ак. јд. без *-а*. Дакле, трећа група (в. т. 4.3) добила би новог члана, и њен назив би морао бити модификован.

4.2. ИМЕНИЦЕ КОЈЕ У АК. ЈД. У АНИМАТНОМ ЗНАЧЕЊУ/ЗНАЧЕЊИМА ИМАЈУ
НАСТАВАК *-а*, А У ЈЕДНОМ ИСТОМ ИНАНИМАТНОМ ЗНАЧЕЊУ ИЛИ У ИЗРАЗУ СА
ИНАНИМАТНИМ ЗНАЧЕЊЕМ ПОТВРЂЕНЕ СУ И СА НАСТАВКОМ И БЕЗ ЊЕГА
(ОДНОС *-а* : *-а/-∅*)

У овој групи именица, аниматна су примарна значења именица *апостол*, *гигант*, *делфин*, *директор*, *змај*, *ловац*, *носач*, *орао* и *пилот*. Код њих се појава дужег акузатива једнине и у инаниматном значењу може објаснити утицајем примарног значења (в. Дешић 1997: 190), а појава краћег акузатива једнине у инаниматном значењу као резултат супротне силе – тежње ка семантичкој

транспарентности (уп. Стефановић 2008: 114, 137). Та тежња може бити надвладана упркос употребним специфичностима („зоол.” : „спорт.” код им. *делфин*, Ø : „агр. нар.” код им. *директор*, Ø : „војн.” код им. *ловац*).

Падеж подвучене форме *Апостола* у првој реченици понуђеној као пример са ак. јд. на -а именице *апостол* у значењу „богослужбена књига која садржи дела апостола” (РСЈ), можда треба одредити као генитив јединине. Друга два примера за форму *апостола* побуђују сумњу да се мисли на неког апостола као личност, а метонимично на текст (као „читати Црњанског”), мада из контекста изостају сигурне назнаке за то. Ако се ниједан од та три примера не прихвати као довољно поуздан, им. *апостол* припада 4. групи именица са семантичким расцепом.

У случају именице *директор*, краћа форма у инаниматном значењу у примеру са једног хрватског⁶⁸ интернет форума вероватно се јавила зато што дотична именица ту има градивно значење.⁶⁹

---

⁶⁸ Хрватски примери, овде и на неким другим местима, уводе се у недостатку српских. Једно оправдање било би присуство хрватских примера у самим лексикографским изворима *Обратног речника српскога језика*, одакле је ексцерпирана грађа. Тако су у ову дисертацију, као примери за именице *благослов* и *изглед*, доспеле реченице из дела Ивана Горана Ковачића, Вјенцеслава Новака и Динка Шимуновића, односно Ранка Маринковића (в. РМС).

⁶⁹ Ово подупире чињеница да је исти корисник форума у истој дискусији употребио дужи акузатив јединине када је мислио на сорту:

Сусједа има *директора* у винограду, ништа не ради, на крају године дође побрати онак по великој трави итд, и добије можда 30% мање грожђа него што добијемо ми који винограде држимо тип топ. (<<https://www.pijanitvor.com>>)

Додуше, изгледа да се у том значењу – у посту другог корисника форума – им. *директор* јавља и у краћем акузативу:

Филоксеру напада и директоре, али као што рекох не ради пуно штете. [...] Затим су кренула експериментирања и крижања да се добије лоза која је отпорна на филоксеру и да је вино фино за пити и да нема метилног алкохола. Ове приче о лобијима кај производе средства за заштиту биља па они змишљају приче и бране *директор*, по мени не пије воду јер су те забране донешене пуно прије развоја тих индустрија. (<<https://www.pijanitvor.com>>)

Трећи пак корисник користи дужи акузатив и онда када по свој прилици мисли на материју:

Појава акузатива једине на *-a* код именице *змај* у инаниматном значењу (уп. Гарић 1975: 44–45) може се приписати сугерисању „*da dati predmet ovarploćuje sobom onaj 'samoaktivni' entitet čije ime nosi*” (Ивић 2000: 59–60). Дешић је у РСАНУ за им. *змај* у значењу „играчка” нашао и пример са дужим и пример са краћим, семантички адекватним⁷⁰ акузативом, напомињући да је онај први обичнији (Дешић 1997: 190). У корпусу се ова именица јавила и у значењу „летелица на моторни погон”, које није наведено у РМС, а о којем говори М. Стефановић (2008: 132), тумачећи то што је дужи ак. јд. именице *змај* у том значењу „прилично чест” сличношћу са змајем као фантастичним бићем. Сва три примера тог значења наведена у Прилогу 11 потичу из истог текста, али у њима, као што се види, форма ак. јд. им. *змај* варира. Глагол у завршним речима првог примера – „*јаше*” (*моторног змаја*) – евоцира сценарио у ком учествује натприродно биће, одакле и дужи ак. јд. У другом примеру, могло би се рећи да им. *змај* сама по себи не подразумева моторни погон, већ само „играчку” већих размера, а можда и натприродно биће; обе референције би могле објаснити ак. јд. са *-a*. Могуће је још да је дужи акузатив у другом примеру употребљен да би се направила јасна разлика у односу на номинатив (уп. Марковић 1950/1951: 293, Марковић 1957: 87–88, Гортан Премк 1971: 14–16⁷¹). Трећи пример, стога, делује неутралније од претходних двају. Овај тип летелице већ је познат из претходног дела текста, а сада се додаје да је змај на који се мисли „фабрички”, тј. серијски произведен, што би могло истицати његову функцију превозног средства. Међутим, у наставку текста ће се поново употребити дужи акузатив:

Кад они *изведу змаја* на писту призор личи на документарца о војној вежби. (*Политика*)

Ако се посматрају ентитети погођени радњом, примарна значења глагола *извести* у РСЈ тичу се људи, група људи и животиња, а не предмета попут летелица:

Ja sam svoga „*direktora*” već pretočio. Po ukusu jos lici na sok u kom ima i alkohola, ali nije loše. (<https://www.pijanitvor.com>)

⁷⁰ В. Стефановић 2008: 114.

⁷¹ Овој студији о акузативу комплементарна је студија Наде Арсенијевић *Акузатив с предлогом у савременом српском језику* (Арсенијевић 2003а, 2003б).

водећи кога учинити да изађе однекле, („~ вола из штале”); учинити да неко доспе на уздигнутије место; уопште учинити да неко доспе на неко истакнутије место („~ ђаке на ливаду, ~ војску на бојиште”). Да би пратио водича, усмеравани ентитет мора имати способност аутономног кретања. Додуше, значење овог глагола под 2а (и још 11 њих) односи се на „неживо”: учинити да нешто допре, стигне до одређеног места („~ воду, ~ струју”).

Колебање код им. *ловац* у инаниматном значењу означеном квалификатором „војн.” може бити резултат утицаја примарног значења (уп. Дешић 1997: 190) или опажања летелице као „самоактивне” (в. Ивић 2000), што, опет, ојачава релацију са примарним значењем. Овако се може интерпретирати и пример са им. *ловац* у значењу „фигура у шаху”, као и други и трећи од примера са изразом „носач авиона” („војн.”), чија је форма акузатива једине такође нестална, али не примери са изразом „носач звука” и им. *носач* у значењу „стуб” („грађ.”), јер се њихови референти не одликују локомоцијом (бар не на сопствени погон).

У првом примеру за израз *двоглави орао* изгледа као да би тај израз могао означавати и натприродно биће (што би допринело да се употреби ак. јд. на *-а*), а не само његову графичку представу, као, по свој прилици, у другом примеру, где је упућивање ка самом симболу поткрепљено инаниматном апозицијом; ова апозиција може имати и чисто формални утицај на им. *орао*.

Именице *ас*, *Марс*, *орган*, *робот* (в. Алексић 2017: 235–237), *фактор* и *чинилац* имају инаниматна примарна значења. Ситуација код именица *ас* и *Марс* (уп. Стефановић 2008: 139) свакако је скопчана са аниматним секундарним значењима, али још више са системима у којима функционишу – систему назива за карте и систему астролошких назива. Како наговештава Лалевећ (1933/1934: 212), неки називи за карте имају аниматна примарна значења – *дама*, *дечко/жандар* и *краљ*. Све остале карте осим *аса* и *цокера* припадају *ē*-врсти (*двојка*, *тројка* итд.), па се код њих ефекат аналогije није могао показати. У астрологији пак аниматно примарно значење имају називи свих знакова зодијака (и кореспондентних сазвежђа) осим *Ваге*. Уз то, сва небеска тела о којима се обично говори у астрологији сем *Сунца*, *Земље* и *Месеца* носе називе божанстава (*Јупитер*, *Марс*, *Меркур*...), а и *Сунце* и *Месец* су према ЕР били предмет култа

одн. обожења. Даље, у овом систему небеска тела се виде као самоактивни ентитети (в. Ивић 2000), чија кретања на одређене начине утичу на живот човека. Примери за инаниматна значења са ак. *ас* и *Марс* одговарају референцији.

Примери са им. *фактор* (као и са им. *елемен/а/т*, *крст*, *род*, *случај*, *феномен*) у левој колони табеле указују на један начелни проблем – од одабране форме акузатива једнине зависи како ће се дата именица протумачити.⁷² Ак. јд. без *-а* доноси превагу основном, апстрактнијем значењу (код им. *фактор* „покретачка снага, узрочник, чинилац”), док једнинска акузативна форма на *-а* то значење конкретизује (у значење „особа”). Следи да је реализација аниматног значења у ак. јд. без *-а* могућа, али тешко доказива⁷³ (в. други пример из леве колоне под *фактор*).

Случајеви акузатива једнине на *-а* код им. *чинилац* са инаниматном референцијом делују као фигуративна (метафоричка) употреба, која подразумева да се инаниматни ентитет перципира као аниматан.

4.3. ИМЕНИЦА КОЈА У АК. ЈД. У АНИМАТНОМ ЗНАЧЕЊУ ИМА НАСТАВАК *-А*, У ЈЕДНОМ ИНАНИМАТНОМ ЗНАЧЕЊУ СЕ ЈАВЉА БЕЗ НАСТАВКА, А У ДРУГОМ ИНАНИМАТНОМ ЗНАЧЕЊУ СА НАСТАВКОМ (ОДНОС *-А* : $-\emptyset$ / *-А* : *-А*)

Им. *рак* у инаниматном значењу „болест” („мед.”) у ак. јд. нема наставак, а у инаниматном значењу „сазвежђе” има. Ова друга појава може се објаснити

---

⁷² Уп. следећу формулацију критеријума: „у типичној метафоричкој употреби референт није фиксиран, [подвукао Д. А.] односно, иако се на неки објекат у конкретной ситуацији указује користећи именицу чији је избор мотивисан најизраженијим својством објекта, то није његово право име, и може се односити на било који објекат који у одређено време одговара том опису” (Стефановић 2008: 123).

⁷³ Уп. први закључак који у Стефановић 2008 долази после одељка о, између осталих, именицама *ауторитет*, *драгуљ* и *извор* (Стефановић 2008: 130): „Изгледа да говорников избор облика акузатива који је једнак са номинативом за аниматне референте поништава обележавање њиховог реалног статуса у случајевима када он жели да покаже своју равнодушност према објекту”. Сматра се, дакле, да није тешко доказати аниматну референцију код овакве именице у ак. јд. без *-а*.

утицајем аниматног примарног значења (уп. Дешић 1997: 190), и повезати са дужим ак. јд. им. *Марс* у инаниматном значењу.

4.4. ИМЕНИЦЕ КОЈЕ У АК. ЈД. У АНИМАТНОМ ЗНАЧЕЊУ/ЗНАЧЕЊИМА И/ИЛИ У ИЗРАЗИМА СА АНИМАТНИМ ЗНАЧЕЊЕМ ИМАЈУ НАСТАВАК -А, А У ИНАНИМАТНОМ ЗНАЧЕЊУ/ЗНАЧЕЊИМА НЕМАЈУ НАСТАВАК ИЛИ ИМАЈУ НАСТАВАК -Е (ОДНОС -А : -∅/-Е)

Са 44 члана, ово је најбројнија група фреквентнијих именица са семантичким расцепом. Дистрибуција акузативних обележја у једнини код њих је семантички транспарентна (в. Стефановић 2008: 114, 122, 123, 137).

Аниматно примарно значење имају им. *боксер, водич, гениј/геније, гласник, епископ, играч, кардинал, контролор, кувар, млекар, оператор, повратник, радикал, светац, секретар, службеник, тумач, управљач, цивил, члан и шах.*

Инаниматно примарно значење имају им. *банкрот, бес, гроб, дух, елемен(а)т, капацитет, карактер, клинац, крст, медиј, отров, пар, показатељ, покривач, примат, род* (због збирности/апстрактности), *случај, спас, тален(а)т, тип, феномен, центар и шлем.*

У случају им. *играч*, семантички расцеп задире између немаркираног аниматног значења и инаниматног значења квалификованог као „покр.“, због чега се помаља питање колики све, у начелу, могу бити донети таквих двојстава. Наиме, будући да један пол значењског расцепа код им. *играч* има ограничену територијалну распрострањеност, у језику говорника са преосталог језичког ареала, прво, полисемантичка структура те именице није расцепљена и, друго и последично, форма њеног ак. јд. није променљива у зависности од значења. Исто важи и за ситуације када је један пол семантичког расцепа везан за специјалне сфере употребе.⁷⁴ Тако, им. *показатељ* има и једно аниматно и једно инаниматно значење, али оно прво значење прати квалификатор „банк.“ Из овог аспекта могу

---

⁷⁴ Занемарује се квалификатор „фиг.“ (в. нпр. им. *гроб* и *отров*, одн. *капацитет*), за који би се пре могло рећи да описује начин употребе него сферу употребе; овај квалификатор упућује на дубоко укоренење језичке механизме, и теже би се могао везати уз једну групу говорника него квалификатори „покр.“ и „агр.“

се разликовати два типа семантичког расцепа: 1) универзални, нпр. у именице *контролор*, чија су оба значења необележена, или у именице *гениј/геније*, чије је једно значење (од три) обележено са „мит.“, али би расцеп остао и без њега, и 2) партикуларни, као у именице *кардинал*, чија сва три значења прате квалификатори („цркв.“, „агр.“ и „зоол.“).⁷⁵

У примеру с дужим ак. јд. код именице *капацитет*, форму акузатива открива број *један*, који конгруира са изостављеним обликом *капацитета*.

У електротехничким текстовима среће се предлошко-падежна конструкција *за случаја*,⁷⁶ што није забележено у помињаним истраживањима акузатива. Изгледа да се не ради о грешкама говорника, јер је нађено више примера и јер су се два примера јавила на истој страници. Конструкција *за случаја* у овим се публикацијама у врло сличним контекстима смењује са конструкцијом *за случај*. Могуће је да је реч о професионализму, мада примера за конструкцију *за случаја* има и у текстовима из других домена:

У случају да дође до опасности, кабинско особље ће активирати сигурносне тобогане након отварања излаза *за случаја* опасности, а путници ће бити усмерени према вратима **флуоресцентним стрелицама на поду**. [...] **EXIT седишта су такође једна врста излаза за случај опасности**, и стога аутоматски имају већи простор за ноге. (<<https://lidertravel.rs>>)

За случаја Сававала када су непознате особе багерима порушиле објекте у Херцеговачкој улици у Београду пре скоро шест месеци, Петровић је рекао да та афера показује да је Вучићу „правна држава последња рупа на свирали“. (*Н1 Инфо*)

---

⁷⁵ Подела расцепâ на универзалне и партикуларне проиходи из дубље дихотомије – дихотомије општи лексикон : ментални (одн. „заједнички“) лексикон. Та је пак разлика, речима Д. Шипке, „*utemeljena na jednoj od temeljnih filozofskih distinkcija između, ugrubo govoreći, svijeta i jedinice u njemu*“, одакле „[s]lijedi da je opšti leksikon jedan, a da mentalnih ima onoliko koliko i svjesnih ljudi“ (Шипка 1998: 92). Додаје се да је „*opšti [...] leksikon apstrahovan iz mentalnih i zajedničkih, pa se ne otjelotvoruje*“ (Шипка 1998: 92). Заједнички лексикон је „*on[a] leksičk[a] mas[a]* коју одређена друштвена заједница поседује као колективно искуство“ (Шипка 1998: 40). Према Р. Драгићевић (2010: 43–44), лексикон се дели на општи и ментални, а онда се и општи и ментални деле на заједнички и појединачни.

⁷⁶ Уп. предлошко-падежну конструкцију *за раја* у Прилогу 11.

Ако се не ради о грешци, што би се могло рећи на основу тога што је предлошко-падежна конструкција *за случаја* у изворним текстовима усамљена, први дати пример оповргава тезу да је ова предлошко-падежна конструкција резултат разједначавања са изразима типа *за случај да*, у којима им. *случај* није истакнута, тј. у којима означени ентитет није одређен.

Ова предлошко-падежна конструкција јавља се и у текстовима с почетка 20. века, из места Добрун код Вишеграда:

Одбор задруге треба да изда преседнику од 20–30 круна, које ће *за случаја* нужног на расположењу имати. [...] Ако се више села удружи, то треба да свако село има свог члана коме се може *за* нужног *случаја* нека сума новца повјерити. (*Гласник Удружења архивских радника Републике Српске* 8, <<http://www.uarrrs-arhivisti.org>>)

Поставља се, међутим, питање да ли се ради о конструкцији *за* + акузатив или *за* + генитив. Ово друго тумачење подупиру следећи примери, под претпоставком да дистинкција аниматно : инаниматно у српском језику утиче само на дистрибуцију јединских акузативних обележја, а не и множинских:

Нећете стављати под тепих, а да ли знате *за случајева* у фиокама, који се ваде у „погодном тренутку“? (*Блиц*)

Он је напоменуо да српско тужилаштво за ратне злочине још има доста посла, као и да је са тужиоцем Вукчевићем разговарао о регионалној сарадњи у којој је, како је рекао, дошло до побољшања у смислу размене информација везаних *за случајева* ратних злочина. (*Политика*; <<https://www.blic.rs>>)

Центар за социјални рад у Врању који има специјализовани мобилни тим *за случајева* када дође до породичног насиља, како наводи директор Перица Милосављевић, у прошлој години поднео је Основном јавном тужилаштву 53 кривичне пријаве, те осам тужби Основном суду, „ради одређивања мера заштите од насиља у породици“. (<<https://www.danas.rs>>)

На почетку је, као што смо рекли, Трунић био оптужен за шест кривичних дела, односно *за случајева* у којима је узимао новац на руке за станове, пословни простор и трошкове грејања и уместо да га уплати на рачун предузећа – задржавао га је за себе. (<<https://www.infovranske.rs>>)

Полиција и судски званичници рекли су да је 10 бивших директора сада распуштене организације „Круг Патмоса” и четворо рођака осумњичених оптужено за *случајева* више [!] преваре и прања новца, пошто се испоставило да у финансијској евиденцији те организације недостаје три милиона еура. (<https://www.slobodnaevropa.org>)

То је разлог што лексема *случај* није сврстана у 2. групу именица са семантичким расцепом, у којој су именице са наставком *-а* у аниматном значењу, односно и са наставком и без њега у истом инаниматном значењу. Последњи наведени пример вероватно садржи грешку у реду речи – *за случајева више преваре ум. за више случајева преваре*. Могуће је да је у претпоследњем примеру омашком изостављен број *шест* или остављен предлог *за*.

4.5. ИМЕНИЦЕ КОЈЕ СЕ У АК. ЈД. У АНИМАТНОМ ЗНАЧЕЊУ ЈАВЉАЈУ И СА НАСТАВКОМ И БЕЗ ЊЕГА, А КОЈЕ У ИНАНИМАТНОМ ЗНАЧЕЊУ/ЗНАЧЕЊИМА НЕМАЈУ НАСТАВАК

(Однос *-А/-Ø* : *-Ø*)

Све ове именице имају инаниматно примарно значење, а колебање јединских акузативних обележја у аниматном значењу може се објаснити аниматношћу референта, која не успева увек да надјача утицај основног значења. Аниматну референцију упарену са акузативом једнаким номинативу, опет, незгодно је доказати. Други пример с краћим ак. јд. који је као такав представљен код им. *ауторитет* („Шамајев, који је [...]”) делује коректно изабран када се упореди са следећим примерима из *Корпуса савременог српског језика*:

Вечно је ишао по бањама, за њим су се вукле приче да је непоправљиви боем, носио је италијанска одела, возио најновије моделе аутомобила, важио за великог *шармера* у друштву.

Око њега се никада није дизала звездана прашина, нити је важио за *виртуоза*, али спада у оне ретке играче које би „сваки тренер радо видео у свом тиму”.

Било је стотину пливача, а Чипе је важио за тоталног *аутсајдера*.

Канађанин је важио за опасног *противника*, пре свега због велике помоћи публике, али и зато што игра веома агресивно, а такви противници не одговарају нашем тенисеру, поготову на старту турнира.

С друге стране, у Корпусу има и оваквих примера:

Он је [Мировић], да подсетимо, до сада важио за тврдо *крило* радикала наклоњено Шешељу.

У Нишу је [Јован Анђелковић] важио за *симбол* уредног живота, енергије, ведрине, снаге и здравља.

Да им. *калибар* у примеру „15 milki je vise nego malo za takav kalibar kao sto je Ivanovic” има аниматну референцију, може се тврдити на основу тога што се у њему зависном реченицом посматрана именица изједначава са им. *Ивановић*. Им. *калибар* би се у датом примеру могла заменити именицом *играч*, али не и именицом *квалитет*.

Вероватно и пре него именицама *ауторитет* и *калибар* у поменутиим примерима, означеној именици у примеру из речника за им. *модел* у значењу „особа” могло би се приписати инаниматно значење, а не аниматно, али је одлука лексикографа поштована. Пример непосредно испод овог садржи им. *модел* у нешто другачијем значењу – „професионални модел (особа)”, које се, зато што се не издваја у РМС и РСЈ, припаја општијем значењу „особа”. Додају се примери са им. *супермодел* и *топ-модел*, изведеницама од им. *модел* у значењу „професионални модел”. Ак. јд. на *-а* код означених именица у последња три поменута примера могу се објаснити чињеницом да се у тим примерима бивање моделом за особу везује као трајна, дефинишућа особина, уместо као случајна улога.

Примери им. *мозак* и *ум* из колоне „Аниматна значења” изазивају сличну недоумицу као одговарајући примери им. *елемен(а)т*, *крст*, *род*, *случај*, *фактор* и *феномен*: да је њихов референт аниматан може се са великом сигурношћу тврдити само онда када је употребљен ак. јд. на *-а*, а када је употребљен ак. јд. са нултим наставком остаје сумња да је референт ипак само један аспект особе, тј. да је значење неживо. Ова последња интерпретација се, истина, теже може применити

на други пример из леве колоне са им. *мозак* („Ти си једини човек [...]”), јер не изгледа да говорник поздравља искључиво нечији интелект. У прва два примера из леве колоне за им. *ум* запажају се сигнали аниматности референта (уп. Нарушевич 1996): „с *неким ко важи* за највећи ум”, одн. „највећи ум данашњице, *Стивена Хокинга*”.

4.6. ИМЕНИЦЕ КОЈЕ У АК. ЈД. НИ У АНИМАТНОМ ЗНАЧЕЊУ НИ У ИНАНИМАТНОМ
ЗНАЧЕЊУ/ЗНАЧЕЊИМА, КАО НИ У ИЗРАЗИМА СА АНИМАТНИМ ЗНАЧЕЊЕМ, НЕМАЈУ
НАСТАВАК (ОДНОС -Ø : -Ø)

Примарно значење је чисто инаниматно свим овим именицама сем именицама *објек(а)т* и *примерак* („предмет, ствар или биће” одн. „сваки за себе од више једнаких предмета или животиња”) и именици *организам*. Не би се могло са сигурношћу тврдити да у примерима из леве колоне именице *благослов*, *глас*, *живот*, *отпадак*, *страх* и *стуб*, па и *језик* (уп. Дешић 1997: 191) имају аниматну референцију; додуше, остаје питање каквим би се типом аргумента та сумња могла отклонити, јер и овде изгледа као да интерпретација примера зависи од затечене форме ак. јд. Аниматна значења им. *благослов*, *отпадак* и *стуб* квалификују се као фигуративна, због чега се поставља питање шта је референт, јер се за саму фигуративност може рећи да проистиче из употребе лексеме на начин који се разликује од уобичајеног, примарног.⁷⁷ Када се нпр. им. *благослов* у значењу „дете” јави у краћем ак. јд., она би могла захватати само један аспект тог бића и стога имати инаниматну референцију, упркос томе што је значење о ком се ради у лексикографском извору описано именицом за живо. Јако је искушење да се каже како се у датим примерима на дете или човека именице *благослов* одн. *отпадак*, *страх* и *стуб* односе индиректно, и да се претпоставе следеће или сличне кондензације:

---

⁷⁷ М. Стефановић (2008: 124–125) не износи овакве сумње о нађеним примерима са инаниматним именицама „које се односе на аниматне објекте” *ауторитет*, *драгуљ* и *извор*.

Биљежник је ... скорих дана чекао девети *благослов* у својој кући. ←
Биљежник је ... скорих дана чекао девето *дете* у својој кући, *а дете је благослов*.

[ФУДБАЛСКИ] ТРАНСФЕРИ [...] Отимачина за Фајенордовог бисера,
Порто узима Атлетиков *отпадак*, Сион тражи новац за Бербатова! ← Отимачина
за Фајенордовог бисера, Порто узима *човека (играча) који је Атлетиков отпадак*,
Сион тражи новац за Бербатова!⁷⁸

Неподношљив бол мучи Батистуту, некадашњи *страх и трепет* за
голмане ← Неподношљив бол мучи Батистуту, *човека (играча) који је некада био*
страх и трепет за голмане

[...] великан из Шпаније жели да ангажује репрезентативца Србије[,] *стуб*
одбране Борусије из Дортмунда ← [...] великан из Шпаније жели да ангажује
репрезентативца Србије[,] *човека који је стуб* одбране Борусије из Дортмунда

Полазни, развијени искази у овим трансформацијама откривају метафоре које
омогућавају одговарајућа сажимања – ДЕТЕ ЈЕ БЛАГОСЛОВ, ЧОВЕК ЈЕ ОТПАДАК,
ЧОВЕК ЈЕ (ЕНТИТЕТ КОЛИ ИЗАЗИВА)⁷⁹ СТРАХ И ТРЕПЕТ И ЧОВЕК ЈЕ СТУБ. Изгледа да
аниматна компонента значења остаје побочна, и да је функција именског дела
предиката присутна у краћем исказу.

Мада нуде поглед у механизам путем којег се у ак. јд. без наставка *-а*
инаниматна примарна значења преплићу са аниматним секундарним, наведене
трансформације не расветљавају наставачку расподелу, него полазе од ње као од
датости, а њихова примена на све именице са семантичким расцепом и даље
представља изазов. Наиме, ако се прихвати след „Што ниси најурио тог свог
отрова ← Што ниси најурио ту *особу која ти је (као) отров*”, из њега се не види
зашто примарно значење ту није било препрека употреби наставка *-а*, а јесте у
пређашњим примерима, са им. *благослов, отпадак, страх* и *стуб*. Свакако се
чини да се преобразбе морају модификовати код неких именица са семантичким

---

⁷⁸ Им. *отпадак* у овом примеру има нешто другачије значење него у дефиницији којој је
придодат – „човек који је одбачен”.

⁷⁹ Делује као да се ради о метонимији унутар метафоре (в. Драгићевић 2010: 164–165).
Израз *страх и трепет* у примеру „Батистута је био страх и трепет” илустровао би метонимију
(ИЗАЗИВАЧ ПОЈАВЕ ЈЕ ПОЈАВА), а у примеру „бол мучи некадашњи страх и трепет” – додатни
метафорички корак (ЧОВЕК ЈЕ ПОЈАВА).

расцепом чије је примарно значење инаниматно, нпр. код им. *ауторитет*, *калибар*, *мозак* и *ум*, односно *глас* и *језик*:

Себе сте поставили за *ауторитет* и тако ће бити. ← Себе сте поставили за *особу која има ауторитет* и тако ће бити.

15 milki је vise nego malo за takav *kalibar* као сто је Ivanovic. ← 15 milki је vise nego malo за *igraca* takvog *kalibra* као сто је Ivanovic.

Велики поздрав за највећи *мозак* наше нације. ← Велики поздрав за *човека који има највећи (најбољи) мозак* у нашој нацији.

О Милеви се углавном пишу пристрасне књиге због потребе да се неко наш повеже с неким ко важи за највећи *ум* свих времена. ← О Милеви се углавном пишу пристрасне књиге због потребе да се неко наш повеже с неким ко важи за *човека са највећим (најоштријим) умом* свих времена.

После вишемесечне потраге Србија је прексиноћ добила „први *глас*” – Суботичанка Мирна Радуловић (20) победник је друге сезоне популарног шоу-програма Прве ТВ. ← После вишемесечне потраге Србија је прексиноћ добила *особу за коју је одлучено да има „први глас”* – Суботичанка Мирна Радуловић (20) победник је друге сезоне популарног шоу-програма Прве ТВ.

Још нисмо ухватили ниједан „*језик*” – заробљеника. ← Још нисмо ухватили ниједног *човека који ће употребити свој језик да ода тајне информације* – заробљеника.

Уколико имају покрића, ове трансформације показују да су супонирана аниматна значења именица подвучених у краћим исказима резултат метонимије (уп. Благус Бартолец 2006: 18), и да су и овде употребе ак. јд. без наставка *-а* могле узроковати просијавање примарног, инаниматног значења.

Проблем референције израња и код спојева *тврд орах*, *поклопац сваком лонцу* и *тањир од два лица*, који према РМС могу означавати или означавају људско биће. Помоћу њих се, како би се ситуација сликовито описала, призивају метафорички сценарији. У метафоричком сценарију дословни референт израза – предмет – има улогу која кореспондира са улогом људског бића у ванјезичкој реалности, али се ванјезичка ситуација као целина пресликава у метафорички сценарио као целину, па дати израз сам по себи за референт има предмет, а не људско биће (на које се, додуше, посредно односи). Добре илустрације су

примери са изразом *тврђ орах*, у којима је метафорички сценарио, осим тим изразом, уприсутњен глаголима *сломити* и *разбити*. Пада у очи да у обама примерима придевске речи које конгруирају са изр. *тврђ орах*, *звани* и *који*, стоје у ак. јд. једнаком са ген. јд. Примамљиво је тумачење да семантичка повезаност са људским бићем (макар индиректна), која не успева да промени ак. јд. израза *тврђ орах*, утиче на ове конгруентне речи. Међутим, могуће је да се ак. јд. разједначио са ном. јд., да би се избегао делимични амбигвитет (в. Марковић 1957: 87–88 и Гортан Премк 1971: 14–16).

Према РМС, именице *објек(а)т* и *примерак* могу се односити на бића одн. на људе и животиње, али ове именице означавају појмове са вишег нивоа апстракције од оног на ком су поменута бића (уп. нивое категоризације у Рош *et al.* 1976), што одражавају и дефиниције из РМС: „предмет, ствар или биће на које је управљен људски рад, пажња или посматрање”, одн. „сваки за себе од више једнаких предмета или животиња”.

Слично важи за им. *организам*, апстрактнију од именица *пас*, *сисар* и *кичмењак*, али код ње ваља имати на уму њено значење које је у РМС дато под 1б, „тело”. Оно је у РСЈ тешње везано са значењем „биће” („јединка живог света, органске природе [...]; тело као природни облик бића”), а у РЈАЗУ („skup orgánâ”)⁸⁰ и А примарно⁸¹, и у вези с њим се поставља нарочит проблем. Дешић (1997: 187) примећује да се акузатив јединине именица које означавају „дијелов[е] људског и животињског организма”, као „*прст, језик, зуб, врат, гркљан, желудац*” не гради помоћу наставка *-а*. Мероними⁸² аниматне именице *човек*, дакле, не наслеђују њену аниматност низ меронимијски ланац. Из овога би се могао извести „меронимијски принцип”: делови ентитета који се у језику кодира

---

⁸⁰ Пуна дефиниција гласи „skup orgánâ (u značeñu te imenice pod c)”; за значење на које се упућује дати су примери „*oči su organ, kojim gledamo, – činovnici su organ države, – naša stranka još nema svoga organa* (t. j. novina)”.

⁸¹ Ако се изузму податак „Pokniški se govori i piše u naše vrijeme, na pr. *činovnici su važan dio državnog organizma*” и упућивање на Шулека, у РЈАЗУ и једино.

⁸² „Меронимије су хијерархијске структуре уређене по принципу део – целина. Меронимијска формула гласи: **А је део Б-а**, на пример: *рука* је део *тела*, *волан* је део *аутомобила* итд. [...] Лексеме *глава, труп, рука, нога* итд. представљају **мерониме** лексеме *тело*, док је **тело холоним** за лексеме *глава, труп, рука, нога* итд.” (Драгићевић 2010: 293).

као аниматан у језику нису аниматни. Сада се долази до проблема: чини се да је им. *организам* у значењу „тело” мероним именице *човек*, и да се у ак. јд. јавља без *-a* због меронимијског принципа, иако би се организму као телу могла приписати извесна целовитост. Тврдњи да је им. *организам* („тело”) мероним им. *човек* у прилог иду подаци из принстонског (PWN) и српског WordNet-a (SWN; в. и Крстев *et al.* 2004), и примери из корпуса:

- S: (n) homo, man, human being, human (any living or extinct member of the family Hominidae characterized by superior intelligence, articulate speech, and erect carriage)
  - [...]
  - part meronym
    - S: (n) loin, lumbus (either side of the backbone between the hipbone and the ribs in humans as well as quadrupeds)
    - S: (n) human body, physical body, material body, soma, build, figure, physique, anatomy, shape, bod, chassis, frame, form, flesh (alternative names for the body of a human being) “*Leonardo studied the human body*”; “*he has a strong physique*”; “*the spirit is willing but the flesh is weak*”
      - [...]

Synset: sr – n: човек:4

definition: Било који живи или изумрли члан породице Hominidae.

[...]

mero_part: sr – n: krsta:3

mero_part: sr – n: anatomija:6; figura:3; oblik:14; човеково тело:1

definition: Разна имена за тело људског бића.

[...]

mero_part: sr – n: људска глава:1

mero_part: sr – n: stopalo:4

[...]

mero_portion: sr – n: krsta:3

mero_portion: sr – n: anatomija:6; figura:3; oblik:14; човеково тело:1

definition: Разна имена за тело људског бића.

[...]

Која је доза трчања добра за *мој организам* [уп. „за мене“]? (*Телеграф*)

Нека та пауза траје пет минута, њено позитивно дејство на *твој организам* [уп. „на тебе“] ће трајати много дуже. (Мондо)

Додајте мало млаке воде или пилеће супе у суву храну ако имате старог пса или пса са осетљивим стомаком. Сачекајте 15 минута да мало одстоји и онда му дајте оброк. То ће му помоћи да лакше свари храну и додатно ће хидрирати *његов организам* [уп. „њега“]. (<https://www.prva.rs>)

Теза да је им. *тело* (и *организам*) мероним им. *човек* води ка питању шта недостаје том „делу“ да би постао „целина“. У принстонском и српском WordNet-у, именице *intellect, mind, soul, spirit, psyche* одн. *интелект, ум, дух*⁸³ нису мероними именице *човек*, али су им. *personality* и *личност* мероними јединица *person* одн. *људско биће, особа*. Како год било, ово питање зацело има филозофску страну.

Факт да им. *организам* у значењу „биће“ има ак. јд. без *-а* објашњив је њеном апстрактношћу и присуством значења „тело“. То значење би уистину могло бити примарно, одакле би следило да је значење „биће“ резултат метонимије.

Именица *микроорганизам* такође има акузатив једине једнак номинативу једине. М. Стефановић (2008: 99) примећује „да су именице којима се на најопштији начин именују та бића [микроби – Д. А.] (*микроорганизам* у српском, *микроорганизм* у руском), иако мушког рода, без изузетка обележене као инаниматне: *видим микроорганизам*“ и преноси Ицковичев став „да је то проузроковано другим делом сложенице, који је обично инаниматан“. Малопрета анализа им. *организам* нуди одговор на питање откуда „инаниматност“ тог дела сложенице (*-организам*).

На живо се односе зоолошки изрази *ластин реп* и *водени цвет* (и неопримерени израз *морски цвет*). Краћи ак. јд. у примерима могао би се објаснити инаниматношћу именица које улазе у њихов састав, али не само тиме, јер инаниматну именицу садржи и израз *плави шлем*, потврђен у дужем ак. јд. На

---

⁸³ У српском WordNet-у није наведена апстрактна именица *психа*, већ само властита именица *Психа* (принцепа из грчке митологије). Такође, претрага именице *душа* враћа само податак „Found: 10“.

форму ак. јд. можда је утицало и то што референти изразâ нису антропоморфни; додуше, мора се запазити да се им. *инсек(а)т* и *лептир* јављају у ак. јд. на *-а*. Пошто се у истој реченици са ак. јд. *ластин реп* јавља и ак. јд. *аполона* (врста лептира), теза да се ради о аналогiji према им. *реп* и *Аполон* делује плаузибилно. Другачији је случај израза *водени цвет*, који може имати збирно значење (уп. изр. из РМС „в о д а ц в е т а јављају се на површини воде јата инсеката, кукаца”), па и градивно, као у примеру „Prodajem Vodeni cvet-(najbolji mamac za soma), uhvaćen u Kolubari 2015.god. Izuzetne čistoće. Nalazi se u pakovanjima po 1kg.” Градивно а не аниматно могло би бити и значење им. *лист*¹ у примеру из леве колоне; уп. Стефановић 2008: 104–105, где се каже да су код назива за „поједине животиње [када се] користе као храна” „варијације [...] најчешће присутне када дата створења нису позната широком кругу говорника [...] и када долазе у већ прерађеном облику (очишћена, замрзнута или конзервисана на неки други начин)”, и Благус Бартолец 2006: 10–11.

5. ИМЕНИЦЕ БЕЗ СЕМАНТИЧКОГ РАСЦЕПА СА НЕОЧЕКИВАНИМ ОБЛИКОМ АКУЗАТИВА ЈЕДНИНЕ

5.0. У ову групу спадају именице без семантичког расцепа у чијој се промени запажа, може запазити или основано предвиђа „[н]еочекивана”, тј. „семантички неодговарајућ[а]” употреба ак. јд. (в. Стефановић 2008: 95–96 и Прилог 13). То су, прво, именице које практично никада немају ак. јд. на *-а* иако означавају живе ентитете, додуше непрототипичне (*бацил*, *ембрио*, *ембрион*, *заметак*, *зачетак*, *парамецијум*, *плазмодијум*, *пнеумокок*, *плод*, *трихомонас* и *фетус*, донекле и *вирус*) – и, друго, именице које имају или могу имати ак. јд. на *-а* иако према лексикографском извору никада не означавају физиолошки живо биће (*доњак*, *осигуравач*, *Оскар*, *покојник*, *првомученик*, *пуб*, *снешко*, *стојадин*, *топ* и *џокер*). Полусложеница *секс-симбол* сврстана је у посебну подгрупу, зато што се може јавити у ак. јд. на *-а*, не означава непрототипичан живи ентитет као нпр. им. *бацил* и полусложеница је са аниматном референцијом, а првенствено инаниматним компонентама, судећи по РМС. Уз ову полусложеницу анализирају се и супстантиви *кумир* и *лик*, са којима она, захваљујући компоненти *симбол*, има слично значење, али који немају аниматну референцију. Последња подгрупа окупља именице са примарним⁸⁴ значењима риба и ракова (без израза), морских или слатководних, који се користе у исхрани (уп. Благус Бартолец 2006: 10–11 и Стефановић 2008: 104–105; *арбун*, *бакалар*, *барбун*, *брљун*, *вуковац*², *зубатац*, *инђун*, *јастог*, *кантор*², *лангуст*, *лос*², *лосос*, *ослић*, *рарог*, *рачић*⁸⁵, *сараг*, *сим*, *туњ*, *угор*, *хлп*, *џипал*, *џипол*, *шкамп* и *шпар*, одн. *амур*, *бандар*, *бандаш*, *буцањ*, *буцов*, *греч*, *караш*, *крап*, *лињак*, *липљан*, *манић*, *мањак*, *скобаљ*, *смуђ*, *сомић*, *сомчић*, *чик*, *чиков*, *шаран* и *шкобаљ*). Потоња подгрупа формира се јер се део именица из ње јавио у ак. јд. без *-а*, што се не би очекивало (в. т. 5.2.3). Именице са семантичким расцепом као *мртвац* и *сунђер* овде се не разматрају (или бар

⁸⁴ Изузетак је им. *ослић*. У назначеном лексикографском извору, РМС, примарно значење ове именице је „дем. од *осао*; млад *осао*, *магаре*, *магарчић*”, али се оно не помиње у РСЈ.

⁸⁵ Укључују се ракови који су мали и када су потпуно развијени.

нису у центру пажње) јер се код њих увек мора имати у виду утицај значења са наспрамног пола аниматности. На пример, им. *сунђер* је у следећој реченици употребљена у значењу „животиња”:

Тако су сонде *Oceanos Explorer*-а успеле да сниме нове врсте медуза, фасцинантну провидно-белу хоботницу и морски *сунђер* величине комбија. (*Vesti online*)

Ако се испитује зашто се та именица јавила у акузативу једнаком номинативу, природно је да се као фактор уведе и присуство недвосмислено инаниматног значења, значења „предмет”, као у примеру:

Купите држач за *сунђер* за судове (24 *сата*)

5.1.0. Прву издвојену подгрупу чине називи микроорганизама (в. Стефановић 2008: 99–101) и називи за „непотпуно развијене организме” (Стефановић 2008: 102) ако ти организми нису физиолошки самостални у спољашњој средини; овај последњи критеријум додат је због им. *пуноглавац*, за коју би се могло рећи да означава непотпуно развијен организам, али која означава биће физички независно од родитеља и од јајета, и која се, сасвим разумљиво, а за разлику од нпр. им. *ембрион*, јавља само у ак. јд. на *-а*.

5.1.1. МИКРООРГАНИЗМИ

М. Ивић (2000: 58) сматра да су микроорганизми „*sposobni* за акцију – *парадају друге живе организме*” и путем анкете долази до податка да се именици *микроб* (не и *вирус*) „*pretežno* *dodeljuје* *akuzativni* *oblik* *sa* *-a*”. М. Стефановић (2008: 99) пак тврди да је „знање неких говорника о реалном статусу микроорганизама [...] у контрадикцији са популарном перцепцијом ових створења као неживих [подвукао Д. А.]”. Против овог става могли би се, идући за Куњином

и Старокадомским (2016),⁸⁶ навести примери као „МОЋНИ ПРОПОЛИС ХРАНИ И ЛЕЧИ ЉУДСКО ТЕЛО: природни лек који убија вирусе и бактерије и штити здравље” (<https://www.lepaisrecna.rs>), у којима се користи глагол *убијати* (уп. Дешић 1997: 185, Нарушевич 1996). Са позиције књиге *Категорија аниматности у српском и руском језику* могући одговор био би то да се ради о утицају „професионално[г] знања[а] неких говорника”, јер се „[и]зраз ’професионалан’” ту схвата врло широко, тј. „односи [се] и на опште знање које је у последње време доступно широј популацији преко образовања и средстава информисања”. То знање изазива „[с]тилски маркиране варијације”, а називи микроорганизама иначе (када нису стилски маркирани) имају ак. јд. без наставка *-а* (Стефановић 2008: 99).

У *Речнику српскога језика*, примарно значење именице *вирус* је „мед. нуклеопротеинска честица много ситнија од бактерије која паразитира на живим ћелијама узрокујући болест”. О вирусима М. Стефановић (2008: 101) каже да се „налазе на граници између света живих и неживих створења”; већ и овлашан поглед у новију научну литературу (Ван Регенмортел 2016, Виљареал 2004, Куњин, Старокадомски 2016, Мореира, Лопес Гарсија 2009, Пирсон 2008, Фортер 2016) открива да не постоји сагласност око питања да ли су вируси живи или не, односно око тога шта подразумева стање „бити жив”. Према Куњину и Старокадомском (2016), дефиниција тог стања „нужно је арбитарна” и „не води конструктивним исходима”, а Виљареал (2004) преноси следеће речи британског вирусолога Нормана Пирија (датиране око 1934):

Речи „живот” и „жив” научник је позајмио од обичног човека. Позајмица је била задовољавајуће успешна до релативно недавно, јер је научник ретко марио и сигурно никад није знао шта тачно подразумева под тим речима, као ни обични човек. Сада се, међутим, откривају и проучавају системи који нису ни очигледно живи ни очигледно мртви, и неопходно је дефинисати ове речи или одустати од њихове употребе и сковати нове.

---

⁸⁶ „’Дезинфектори за руке на бази алкохола убијају већину типова бактерија, вируса и гљивица за неколико секунди’ – тврди реклама у једном породичном магазину. Без обзира на техничку (не)тачност ове тврдње, њен(и) анонимни аутор(и) несвесно је одговорио, потврдно, на питање о којем су током неколико деценија расправљали многи научници: Јесу ли вируси живи? Логика је овде проста и вероватно необорива: не можете убити нешто што није живо.”

Овај пасус подсећа на радове који припадају домену тзв. филозофије обичног језика, нпр. на Витгенштајнова *Филозофска истраживања*. Доиста, нпр. поменути Фортеров (2016) чланак изашао је у публикацији под именом *Студије из историје и филозофије биолошких и биомедицинских наука*, а његов аутор у апстракт у најављује да ће разматрати и филозофски значај неких открића. Однос живог и неживог има, дакле, филозофску димензију.

М. Стефановић (2008: 100) нашла је пример са им. *вирус* у ак. јд. на *-а*:

Године 2019. знаменити бактериолог ... открио је ... *вируса* Acc=Gen који напада бактерије (ПЗ [*Политикин забавник – Д. А.*])

Једини пример им. *вирус* у значењу „микроорганизам” у дужем ак. јд. који је забележен за ово истраживање (ван обимне основне грађе) изгледа као грешка у куцању:

Утицај физичких и хемијских чинилаца на *вируса* (<http://www.mf.uns.ac.rs/katedrazamikrobiologiju.php>)

Наиме, ради се о испитном питању из Опште вирусологије и вирусолошке дијагностике⁸⁷ за студенте здравствене неге, које у списковима испитних питања из истог предмета за студенте медицине, стоматологије и фармације гласи „Утицај физичких и хемијских чинилаца, антибиотика и хемиотерапеутика на вирусе”.

Изван основног корпуса нађен је и пример за ову именицу у значењу „програм” у ак. јд. на *-а*:

Ama brate ja sam par puta po nesto od toga napisao ali odmah izbrisu, mnogo mrze nortona, imam nsw2004 od kada se pojavo idem na sve sajtove ali doticni obrise *virusa* cim se pojavi i to pod konekcijom! (<https://forum.krstarica.com>), 2004)

---

⁸⁷ Линк који води ка том документу насловљен је са „Вирусологија и имунологија”.

Остале поруке овог аутора не омогућавају да се реконструише његово поимање компјутерског вируса, које је могло утицати на појаву ак. јд. на *-a*. Међу њима се, узгред, наилази на следећи пример: „[...] moras da instaliras i neki *antivirus* ili trojan remover [...]”.

Ак. јд. без наставка *-a* доминира и код именица *бацил*, *плазмодијум*, *пнеумокок* и *трихомонас*. То би могло бити последица тога што су ова бића невидљива голом оку и тога што се она типично не јављају појединачно. На значај потоњег фактора указују следећи примери, у којима делује да је им. *вирус* употребљена уз партитивну реч:

На хладним температурама, спољни омотач *честица* вируса и грипа постаје све тежи и чвршћи, па може дуже да преживи и лакше да се пренеси. (*iKragujevac*)

После 25 минута, бактерија експлодира, ослобађајући око 200 нових *честица* вируса. (ЕК)

Они су такође утврдили да један кубни метар ваздуха садржи у просеку 16.000 *честица* вируса и да се удисањем ваздуха у просторијама са оваквом концентрацијом вируса може доћи до инфекције за само један сат. (*Политика*)

Потом се формира мост такозване виролошке синапсе, омогућавајући *честицама* вируса да пређу са инфициране на неинфицирану ћелију. (*Блиц*)

Именица *плазмодијум* као пејоративни назив за човека потврђена је у дужој форми акузатива, што би се могло објаснити издвојеношћу и одређеношћу тобожњег микроорганизма. У дужем ак. јд. при пејоративној употреби среће се и им. *парамецијум*, али се чини да је та именица и иначе обичнија у ак. јд. на *-a*, можда зато што је референт праживотиња са трепљама, које подсећају на удове, и зато што се он може „изоловати из групе” (Стефановић 2008: 101). Додуше, трихомонас има бичеве, који се такође могу посматрати као удови, а им. *трихомонас* ипак није нађена у ак. јд. на *-a*. Просечан говорник који зна за оба микроорганизма највероватније не располаже податком да је трихомонас мањи од парамецијума (8–20 : 50–300 микрометара; в. РММ, ОРБМ). За разликовање случаја им. *парамецијум* од случаја им. *трихомонас* од значаја су следећи примери из биолошког уџбеника за основну школу (Петров 2015: 17, 19):

Ако под микроскопом посматрамо *парамецијума* како плива, видећемо да се он уједно и окреће, тако да на тренутак изгледа као **папучица**.

Неки трепљари су прави мали грабљивци. Они нападају друге праживотиње, баш као овај са слике, који гута једног *парамецијума*.

Види се, прво, да се о парамецијуму говори у основној школи (судећи по Заводовом уџбенику), и, друго, да у уџбенику из биологије им. *парамецијум* има ак. јд. на *-а*. У старијим уџбеницима сазнало би се да ли се парамецијум под тим називом у основној школи проучавао и раније, тј. да ли је овај термин постао део опште културе, за разлику од назива неких других микроорганизама, као можда *трихомонас*.

5.1.2. ФИЗИОЛОШКИ НЕСАМОСТАЛНИ ОРГАНИЗМИ У РАНОЈ ФАЗИ РАЗВИТКА

Физиолошки несамосталне организме у раној фази развитака (уп. Дешић 1997: 187) означавају или могу означавати именице *ембрио*, *ембрион*, *заметак*, *зачетак*, *плод* и *фетус*. М. Стефановић (2008: 102) од ових именица помиње именицу *ембрион* и налази је само у краћем ак. јд., али додаје да није искључена „могућност употребе акузатива који је једнак са генитивом под одређеним условима”. Примери наведени у прегледу потврђују да се именице које означавају несамосталне непотпуно развијене организме јављају у ак. јд. без *-а*. Једини изузетак, забележен код им. *плод*, могао би се приписати тежњи да се непотпуно развијеном организму, који се на почетку поруке назива бебом, прида што више особина формираног људског бића.

Облик ак. јд. није једина назнака да се на скали аниматности (в. Јамамото 1999: 1–3) људско биће које још није рођено налази ближе неживом свету него рођено, физиолошки самостално људско биће. То се види и из именица, придева и глагола којима се у случају људских ембриона и фетуса говори о престанку живота. За човека се типично каже да је „умро” или „преминуо”, за биљку да је

„увенула”, а за животињу да је „угинула”.⁸⁸ Ово региструје РСЈ, у ком се примарно значење глагола *угинути* дефинише са „*престати живети (о животињама) [...]*”. Међутим, осим примера попут:

Egivedge® ▼ може проузроковати *смрт* ембриона или фетуса или тешке дефекте при рођењу када се даје трудницама. (<<https://www.alims.gov.rs>>)

Здравствена инспекција истражује у новосадском породилишту како би открила због чега је дошло до *смрти* плода Милице Ждеро. (*Курир*)

Пошто је на овом прегледу утврђено да је плод *умро*, одлучено је да се хитно изведе царски рез. (*Ало*)

Фетус *је преминуо* у петак, заказали су ми киретажу у понедељак, али тај понедељак ујутру је кренуло спонтано избацивање плода и нисам могла да одем у договорено време на киретажу. (*Блиц*)

ИМА И ОВАКВИХ:

У клиници у Вишеградској убачена су јој у априлу ове године три ембриона, али *је* један убрзо *угинуо*. (*БК ТВ*)

---

⁸⁸ Да тако није било одувек и да, у неким говорима, тако није ни сада, бавећи се глаголима *погинути*, *угинути*, *умр(у)ети* и др. показује М. Ивић (2002 [1999]). Посебно је занимљива једна употреба овог последњег глагола: „RJA (s. v. *umrijeti*) navodi da je V. Bogišić (1874) govoreći o Konavlima, konstatovao: 'Pčele se u narodu drže kao nešto sveto, pače o njime se ne govori 'crkle su' ili 'krepale su', nego 'umrle su'.' Isti rečnik, pod istom odrednicom, pominje i činjenicu da su Broz i Iveković (1901) zabeležili: 'U Hrvatskoj kažu i za pčelca 'umro je' mjesto 'uginuo je'.' I Gliša Elezović, u svom opisu kosovsko-metohijske leksičke situacije [...] objašnjavajući da *umret* znači 'preminuti', dodaje: 'kaže se samo za čoveka i za roj pčela kad uginu'. Našim dijalektolozima predstoji i taj zadatak da provere da li se, odnosno gde se sve, i dan danas čuva ta stara praksa ukazivanja posebne 'leksičke ročasti' pčelinjem rodu” (Ивић 2002: 139–140). Пецо (2000: 397) закључује: „[...] за (*n*)челе је на босанско-херцеговачком подручју, све до наших дана, било обичније *умрла је*. У народу се још држи да су пчеле нешто свето, као што рече Богишић, и оне својим битисањем изазивају поштовање достојно човјека”. Уп. и Пецо 2001, где се прилаже пример из руског, и Пујић 2002, где се критикује Пецо 2001 и наводе још неки подаци о антропоморфизацији овог инсекта, „раширено[ј] широм свијета” (Пујић 2002: 350).

Врло је слична другим поремећеним облицима трудноће: спонтаним побачајима, раном *угинућу* плода у материци или компликацијама ране нормалне трудноће. (*Вечерње новости*)

Штавише, доказано је да је један од пет спонтаних побачаја или *угинућа* плода изазван овим синдромом. (*Вечерње новости*)

Нажалост, једна реуматска аутоимуна болест, под називом антифосфолипидни синдром, може да се јави и код потпуно здравих жена и изазове спонтани побачај или спонтано *угинуће* плода. (*Б92*)

Међутим, на прегледу уочи самог термина лекар је рекао да не уочава срчану радњу. Маријана је неколико дана носила *угинули* плод. (<https://zena.blic.rs>)

Ултразвуком је утврђено да је фетус *угинуо* и хитно је урађен царски рез да би се спасао живот мајке. (*Политика*)

Спроведена анализа аниматности кроз колокате на трагу је Дешићеве опсервације да се ова категорија среће „и у другим врстама ријечи, нпр. код глагола и придјева, компатибилних са именицама које значе ’живо’ или ’неживо’” (Дешић 1997: 185), а рефлектује и Нарушевичев приступ аниматности у руском језику из визуре теорије поља (Нарушевич 1996)⁸⁹; руски аутор скреће пажњу на то да су „глаголи и придеви, који могу указивати на (ин)аниматност именице”, били „недовољно проучени”⁹⁰.

5.2.0. Другу издвојену подгрупу именица без семантичког расцепа у чијој се промени запажа или може запазити неочекивана употреба ак. јд. чине назив институције (*осигуравач*), назив награде (*Оскар*), називи мртвих људских бића (*покојник*, *првомученик*), називи карата за играње (*доњак*, *пуб*, *цокер*), називи шаховских фигура (*лауфер*, *тон*), назив аутомобила (*стојадин*) и им. *снешко*.

---

⁸⁹ Кандидат се на подацима о Нарушевичевој тези, за коју није знао, захваљује професорки Снежани Баук Вучковић.

⁹⁰ „Недостаточно изучены признаковые слова (глаголы и имена прилагательные), [ ] способные указывать на значение одушевленности - неодушевленности имени существительного” (в. аутореперат на страници <http://cheloveknauka.com/kategoriya-odushevlenosti-neodushevlenosti-v-svete-teorii-polya>).

5.2.1. НАЗИВ ИНСТИТУЦИЈЕ ОСИГУРАВАЧ

Према РМС, им. *осигуравач* означава установу, али, за разлику од им. *прекидач*, такође изведене суфиксом *-ач*, има ак. јд. на *-а*. Узрок је вероватно то што осигуравач представља колектив (в. Дешић 1997: 192, Благус Бартолец 2006: 12) људских бића који „djeluje kao jedno živo biće” (Гарић 1975: 47):

Такође је утврђено да је осигуравач ДДОР Н.С. исплатио туженом износ од 1.280.668,00 динара, на име накнаде штете коју је овај претрпео услед овог штетног догађаја. (<<https://www.vk.sud.rs>>)

Немачки осигуравач Allianz *резервисао је* милијарду евра за будуће аквизиције о којима *ће* добро *размислити* и пажљиво их *одабрати*, рекао је извршни директор Michael Diekmann у разговору за лондонски лист Financial Times. (<<http://www.reosiguranje.com>>)

Могуће је да је значење установе настало метонимијом од значења особе, поменутог у РСЈ (неиздвојено од значења установе). Та особа био би шеф осигуравајућег друштва или неко друго одговорно лице, а лексема *осигуравач* могла би се прибројати групи именица попут *извођач* и *издавач*, коју Дешић омеђава примећујући да „у истом значењу обједињавају појединачно ’живо’ и колективно ’живо’” (Дешић 1997: 192). Значење људског бића утицало би да се дужи ак. јд. употреби и онда када се говори о правном лицу.

5.2.2. НАЗИВ НАГРАДЕ ОСКАР

Им. *Оскар* среће се и у ак. јд. на *-а* и у ак. јд. без *-а*. О називима награда говориће се у 8. поглављу.

5.2.3. НАЗИВИ МРТВИХ ЉУДСКИХ БИЋА *ПОКОЈНИК* И *ПРВОМУЧЕНИК*

Именице *покојник* и *првомученик* имају ак. јд. на *-а*. Усамљени пример са им. *покојник* у краћем ак. јд. делује као грешка, мада би био референцијски адекватан, будући да та именица означава ентитет који није физиолошки жив. Несклад између форме акузатива и статуса референта код им. *покојник* (и *мртвац*) М. Ивић објашњава присуством особине „*biti čovek*”, што подупире дефиницијама из РСАНУ (Ивић 2000: 58–59; уп. Благус Бартолец 2006: 16), док М. Гарић уводи „*splet psiholoških i emocionalnih činilaca*” (уп. Благус Бартолец 2006: 18) и позива се на чињеницу да им. *мртвац* и *покојник* „*označavaju nešto što je još nedavno bilo živo, na čiju neživost se još nismo navikli*” (Гарић 1975: 40–41). Тврдњу М. Стефановић да „именице са значењем *покојник* [...] указују на постојање везе са стањем (и статусом) објекта пре смрти” (Стефановић 2008: 106) потврђују следећи примери:

Бивало је да због дубоког снега једва стигнем у село где *је* покојник *живео*. (*Курир*)

– [...] Такође, уколико се испостави да је вредност наслеђене имовине мања од обавеза које *је* покојник *преузео*, обавеза наследника биће ограничена вредношћу наслеђене имовине – наводи Станковић. (*Радио 021*)

Стендлијева породица је рекла да *је* покојник годинама *планирао* своју сахрану. (*Вечерње новости*)

Када им се дода овај пример:

„Џим Вилсон” је шифра у авио-саобраћају, нема лепо значење

[...] Џим Вилсон означава ковчег у каквом се преносе *тела* у авио-саобраћају. Пуни су [!] леда како би покојник стигао у нетакнутом стању. (*Б92*)

види се да се им. *покојник* може односити на човека и пре и после смрти, што је, истина, тумачено као резултат елипсе (Пипер *et al.* 2005: 306):

Могућа је такође елипса сложене реченице изостављањем једног њеног предикатског израза, због чега таква реченица формално личи на просту, а ако се не би схватила као елипса, понекад би била семантички бесмислена, нпр.

(24) Покојник је претицао у кривини.

што је редуковани облик реченице чији пун облик гласи *Човек који је сада покојник претицао је у кривини.*

Пошто се не среће као субјекат клауза са предикатима израженим глаголима попут *живети* и *планирати*, изгледа да се именица са семантичким расцепом *мртвац*, која такође има ак. јд. на *-а*, у примарном значењу на човека односи најчешће само после његове смрти, мада је то тешко доказати. Наслов *Мртвац победио на изборима*, чини се, не може се читати као „Један човек, сада мртав, за живота победио на изборима”, а то заиста није било случај, јер наставак текста гласи:

„Кандидат странке 'Баткившчина' умро је пет дана пре избора, али нико то није назначио у изборном материјалу”, пише лист и додаје да је, парадоксално, тај човек победио у својој изборној јединици. (*Мондо*)

И именице са семантичким расцепом *великомученик*, *дављеник*, *мртвак*, *мртац* и *мученик* у значењу „мртва особа” имају ак. јд. на *-а*:

Данас верници, свештенство и монаштво Српске православне цркве обележавају Видовдан – спомен на *великомученика* Лазара и све свете мученике. (*Блиц*)

(?) Ученици Андрија Павићевић, Дарко Изгаревић, Матија Букелић, Марко Ђуровић, Душан Марковић и Далибор Калуђеровић били су испод моста у тренутку када је Д.И. (63) скоком у ријеку Зету себи одузео живот. Младићи су[,] како је тада саопштено из полиције, извукли *дављеника* из воде и покушали да га оживе. (<http://mondo.me>)

Мртвака тужили за сахрану

[...] ЈКП „Коминалпројект” из Бачке Паланке упорно је Славку Стругару, преминулом пре две године, слао опомене пред утужење [...]. (*Ало*)

Поштен се човјек не може повампирити, већ ако да преко њега мртва прелети каква тица, или друго какво живинче пријеђе: за то свагда чувају *мрца* да преко њега што не пријеђе. (*Прва*)

Православна црква овај дан обележава као успомену на *мученика* Трифуна, заштитника виноградара, крчмара и баштована. (*Политика*)

Осуђен на смрт због велеиздаје, Обердан је обешен 20. децембра 1882. године, а касније у Италији проглашен за *мученика* за слободу и народног јунака. (*Политика*)

Код тих именица не може се искључити утицај аниматних значења, а код им. *великомученик* и *мученик* (и код именице без семантичког расцепа *првомученик*) у обзир треба узети религијски контекст, у ком се ове особе перципирају као метафизички живе.

Говорећи о називима за животиње у прехрани, Г. Благус Бартолец (2006: 10) указује на то да је „svakako upitno je li samo dokidanje biološke živosti (uginuće životinje) uvjet za ukidanje semantičke živosti i pojavu N/A sinkretizma”. Ова идеја се у наставку не примењује и на именице *мртвац* и *покојник*. За им. *мртвац* каже се да „nema obilježje stvarne živosti, ali s obzirom na to da je vezana uz osobu, govornici je u svojoj svijesti doživljavaju kao djelatno živo biće pa je na taj način i sklanjaju”, а код им. *покојник* се напомиње „Jednak odnos kao i s riječju *mrtvac*”. Им. *леш* „također označava mrtvu osobu, ali u značenju mrtvoga ljudskoga tijela, pa stoga u svijesti govornika nema djelatno obilježje” (Благус Бартолец 2006: 16). Међутим, полазећи од мисли о „докидању живости”, и од другачије (у односу на речи кандидата) формулисаног увида М. Ивић (2000: 58–59) – о присуству одлике „biti човек” – могло би се рећи да је људско биће (па и виша животиња) у језику бесмртно, тј. да се језичко обележје аниматности не може изгубити смрћу (одн. угинућем).

Теза о бесмртности аниматног ентитета у језику мора се изборити са ситуацијом код им. *леш*, као и код им. *кадавер* (в. Гарић 1975: 40) и *труп* (у значењу „леш”). Ону је прву, како се види по следећим примерима, упутно посматрати одвојено од именица *мртвац* и *покојник*:

О његовој судбини се много спекулисало, али оно што је извесно јесте да *његов леш* никада није пронађен, као и да се његов случај у београдској полицији налази у картотеци „нестали”. (*Курир*)

Иако је Лиона желела да после смрти пас буде сахрањен поред *њеног леша* у породичној гробници од 12.000 квадратних метара на локалном гробљу у Њујорку, жеља јој није испуњена. (*Политика*)

Ненад Лазих (29) из Падинске скеле убијен је једним хицем у груди, а затим је *његово тело* одвучено у јарак поред гаража у Падинској скели и прекривено ђубретом и лимом. *Лазихев леш* пронашао је јуче око 8.00 сати пролазник који је шетао пса. (*Курир*)

То је још уочљивије када се додају примери који гласе:

Да достојанствено испратите *ваше покојнике*, ми ћемо обезбедити: превоз и хладњачу, погребну опрему, парте, свеће, венце, пешкире, црнину, флорове. (<http://www.e-citulje.rs>)

Није реткост да неке породице желе да се *њихов покојник* превози баш у том „Слободановом мерцедесу”. (*Ало*)

Без обзира на степен емоционалне везаности (уп. Гарић 1975: 40–41), уместо „Лазихев леш” у претпоследњем наведеном примеру не би се могло рећи „Лазихев покојник”, а у истом примеру употребљена је и синтагма „његово тело”. Намеће се паралела са именицом *организам* у значењу „тело” (в. одељак 4.6): *леш* је мероним именице *покојник* (или *човек*), и њен акузатив сингулара једнак је са номинативом сингулара због меронимијског принципа. М. Ивић јесте запазила да се при употреби им. *леш* „iz vidokruga pažnje” потискује „svoјstvo ’biti човек” и „u umrlom ljudskom stvoru sagledava isključivo nekakva beživotna telesina” (уп. Гарић 1975: 41), али ту именицу није повезала са им. *организам* и, даље, *врат*, *зуб*, *језик* и сл. (последње три и још неке такве именице издвојио је и на факт да имају ак. јд. без *-а* указао Дешић 1997: 187). Им. *леш* меронимом није проглашена ни у Пипер, Клајн 2014: 61, где је, додуше, дата између именица *костур* и *скелет*.

5.2.4. НАЗИВИ КАРТА ЗА ИГРАЊЕ ДОЊАК, ПУБ И ЦОКЕР

Називи карата за играње *доњак*, *пуб* и често *цокер* (Стефановић 2008: 127) имају ак. јд. једнак са ген. јд. због антропоморфних илустрација на тим картама (уп. Ивић 2000: 59–60, Благус Бартолец 2006: 12, 17, Стефановић 2008: 127), као и због назива за карте *дама*, *дечко* и *краљ*, именица чије је примарно значење аниматно (уп. Лалевић 1933/1934: 212, Дешић 1997: 190, Благус Бартолец 2006: 9–10). Им. *цокер* у значењу „карта” потврђена је и у семантички адекватном⁹¹ ак. јд. (без *-а*). Ова се именица у обема формама ак. јд. јавила и 1) када, сама по себи, означава добитак у игри (и игру?) коју приређује Државна лутрија Србије и која „повећава шансе за добитак” (<<https://www.lutrija.rs>>), 2) када означава слику, на папиру или у дигиталној форми, која у некој наградној игри замењује недостајући купон или погрешан одговор на питање, и 3) када означава резервну опцију ван домена поменутих игара (и игара картама). Како сматра М. Стефановић (2008: 127), ак. јд. без *-а цокер* у примеру који, по свему судећи, одговара референцији под 2), „може се објаснити тиме да је она [им. *цокер* – Д. А.] употребљена изван контекста игре картама”; забележени ак. јд. *цокера* са наведене три референције вероватно је ехо стања код примарне – „карта” (уп. РСЈ). Мора се додати да се на купону који се у примеру из *Блиц*а помиње акузативом *цокер* налази стилизована илустрација главе дворске луде, док слика с функцијом купона која се у примеру са *Benchmark*-а помиње акузативом *цокера* садржи лого *Benchmark*-а са капом дворске луде и четири натписа „JOKER”, а у чланку јој претходи фотографија мушкарца који из рукава извлачи карту цокер.

5.2.5. НАЗИВИ ШАХОВСКИХ ФИГУРА *ЛАУФЕР* И *ТОП*

Када јој је значење „фигура у игри шаха”, им. *топ* има ак. јд. на *-а* по аналогији са називима фигура *пешак* (уколико се користи), *краљ* и *ловац* (в. Лалевић 1933/1934: 211–212). Аналогијом се може објаснити и ак. *лауфера*, уз

---

⁹¹ Уп. Стефановић 2008: 114.

напомену да је основно значење ове именице у изворном језику аниматно (нем. *Läufer* – тркач).

5.2.6. НАЗИВ АУТОМОБИЛА *СТОЈАДИН*

Им. *стојадин* посведочена је у обе форме ак. јд., иако је лексикографски извор повезује са антропонимом *Стојадин*. Називи аутомобила биће обрађени у 7. поглављу.

5.2.7. ИМЕНИЦА *СНЕШКО*

О апелативу *снешко* Клајн (2003: 141) каже: „Замишљено као име с презименом, *Снешко Белић*, потом претворено у заједничку именицу”. Скупа са антропоморфношћу⁹² „човек[а] од снега” (РМС), ова чињеница открива зашто им. *снешко* има ак. јд. једнак са ген. јд. Ваља подвући да према Клајну (2003: 140) „[м]ожемо сматрати да је *-ко* по својој основној функцији хипокористични суфикс мушких имена”; осим им. *клупко*, која је проглашена немотивисаном, *снешко* и *смешко* („*Smiley*”), сви примери које Клајн даје у одељку о овом суфиксу (Клајн 2003: 140–142) означавају, или бар могу означавати (уп. *дебелко* у значењу „тип бомбе”), људско биће или животињу.

5.3.0. Трећу издвојену подгрупу именица без семантичког расцепа у чијој се промени запажа или може запазити неочекивана употреба ак. јд. чини јединица *секс-симбол* са именицама *кумир* и *лик*.

---

⁹² Уп. Ивић 2000: 59–60 и Благус Бартолец 2006: 17.

5.3.1.1. ПОЛУСЛОЖЕНИЦА СЕКС-СИМБОЛ

При тумачењу тога што се спрега *секс-симбол* среће у оба акузатива сингулара (в. Прилог 13) природно је поћи од њене структуре. У одељку „Метафоре – сложенице” своје монографије о аниматности, М. Стефановић (2008: 135–136) говори о „метафор[ама] које се састоје од једне аниматне и једне инаниматне речи, а односе се на инаниматне објекте”, са примерима „*књигу-фантома*” и „*текст-уљеза*”. На крају одељка ауторка запажа да је „[и] у српском [...] обичније да је аниматна именица друга у сложеницама и она доприноси да се цела конструкција третира као аниматна”. Полусложеница *секс-симбол* није јединица истог типа као „*књигу-фантома*” (можда ни „*текст-уљеза*”) – њен први члан је непроменљив („секс-симбола”, „секс-симболу”...), други је према РМС првенствено инаниматан („*лик, предмет, слика, знак*”), референција полусложенице је према ОД аниматна – али је могуће да од овог другог наслеђује понашање у акузативу једнине. Уп.:⁹³

Има ли веће ироније да један народ, који је уверен да моралну супериорност над својим противницима у крвавом грађанском рату заснива на страдању цивила, за *симбола* своје борбе добије Насера Орића? (*Политика*)

Додуше, уз предлоге је (по регуларном изразу „[^]А-Џа-џ](u|na|o|po|uz|kroz|pod|pred|nad|za|među) simbola[^]А-Џа-џ]”,⁹⁴ без разликовања великог и малог слова; уп. т. 7.3) у корпусу који су прикупили програми БЛИЦ, ННЕТ и ПОЛ нађен само један ак. *симбола*, према 272 примера са ак. *симбол* (по регуларном изразу „[^]А-Џа-џ](u|na|o|po|uz|kroz|pod|pred|nad|za|među) simbol[^]А-Џа-џ]”, без разликовања великог и малог слова), укључујући:

Важите за *симбол* стила и елеганције. Као тинејџер радили сте у кројачници, па да ли сте се ту „заразили” модом? (*Политика*)

---

⁹³ Према овом примеру, им. *симбол* има семантички расцеп, али значење „особа” није наведено у лексикографском извору.

⁹⁴ Предлог *низ* је међу предлоге који иду с акузативом укључен у неким каснијим претрагама, иако је врло вероватно да се његовим (случајним) изостављањем ништа није губило.

Проглашена [Летиција Каста] за *симбол* француске лепоте, омиљени модел 'Лореала' и Ив Сен Лорана. (*Блиц*)

Такође, конструкција за *симбола* делује као да би је ваљало размотрити заједно са конструкцијама за *раја/накла* и за *случаја* (в. одељак 4.4). Ипак, им. *симбол* је у ак. јд. на *-а* потврђена без предлога:

Мене народ доживљава као *симбола*, а они желе да то сруше. (*Блиц*)

Уз предлог, у корпусу који су прикупили програми БЛИЦ, ННЕТ и ПОЛ јединица *секс-симбол* у ак. јд. на *-а* („[^]А-Џа-џ](u|na|o|po|uz|kroz|pod|pred|nad|za|među) ["]?seks(\\-|s)simbola[[^]А-Џа-џ]”, без разликовања великог и малог слова) потврђена је двама примерима, а у ак. јд. без *-а* („[^]А-Џа-џ](u|na|o|po|uz|kroz|pod|pred|nad|za|među) ["]?seks(\\-|s)simbol[[^]А-Џа-џ]”, без разликовања великог и малог слова) – са 26 примера. Делује, дакле, да је уопште фреквентнији краћи ак. јд. и полусложенице *секс-симбол* и именице *симбол*, и то много више ове последње јединице.

Потребно је осврнути се на значењски однос *симбол* : *секс-симбол*. Полусложеница, очекивано, има уже значење, али не само због ограничавања домена него и због ограниченог избора референта. Док *симбол* може бити људско биће, али и инаниматан феномен, с'амо људско биће може бити *секс-симбол* (уп. ОД):

Прва међу њима је његова портпаролка *Раишда Дати* (41), *симбол* младе политичке генерације жена која покушава да исплива на површину. (*Блиц*)

Рекао је како му је изузетна част што је *његов кључ* изабран за *симбол* града. (*Блиц*)

Цвијет глога – *симбол сексуалности* – присутан је у срцу парфема заједно са лускузним [!] букетом ружа. (<<https://www.punmiris.com>>)

[Уп.:] Цвијет глога – *секс-симбол – присутан је у срцу парфема [...].

Битни бројеви у бајалицама које изговарају док враћају су тројка – *симбол* секса, седмица – број љубави и деветка, – контакт са вишим злим силама. (<<http://arhiva.glas-javnosti.rs>>)

[Уп.:] Битни бројеви [...] су тројка – *секс-симбол, [...].

У Корпусу савременог српског језика, спој секс-симбол (и са цртицом и без ње) увек означава особу.

Чини се да се дистрибуција јединских акузативних обележја код полусложенице секс-симбол у начелу поклапа са одговарајућом дистрибуцијом код именице симбол, при чему искључиво аниматна референција оне прве леме утиче да удео ак. јд. на -а буде нешто већи него код друге.

5.3.2.1. ИМЕНИЦА КУМИР

Примарно значење им. *кумир* делом је дефинисано именицом са семантичким расцепом *идол* („*кип којем се многобошци клањају као божанству, идол; фетиш*”), коју још Маретић (1963 [1931]: 150) помиње као изузетак од правила за дистрибуцију јединских акузативних обележја. „*Na to je [на персонификацију им. ветар и месец у народној приповеци – Д. А.]*”, према Маретићу, „*nalik i ovo: ona načini idola u lugu, a Asa izlomi idola i sažeže. [...] gdje se pod riječju idol ne misli toliko ono drvo od kojega je načinjen, već onaj bog kojega idol prikazuje*”. Битна разлика између именица *кумир* и *идол* у томе је што, према лексикографском извору, им. *идол* може означавати особу, а им. *кумир* не. Отуда није применљиво једно тумачење ак. *идола* које врло опрезно предлаже М. Стефановић (2008: 133) – „или је то пример аналогije са аниматним значењем полисемантичне лексеме”. Друго је пак тумачење то да на избор дужег ак. јд. утиче „атипичн[ост] објек[та]”, „сугерисан[а]” контекстуалним факторима, наиме важношћу за јунака о ком се говори у датом примеру и тиме што је предмет „често [...] у центру пажње” (Стефановић 2008: 133). Полазећи од овако формулисаног критеријума, очекивало би се да се им. *кумир*, значењски слична именици *идол*, јави само у ак. јд. на -а, јер је *кумир* по дефиницији објекат обожавања и неке важан, сада или у прошлости. Следећа реченица не би се могла узети као контрапример, тј. пример са ак. јд. на -а у којем *кумир* није важан

говорнику (хришћанину), имајући у виду да је и до тог кумира неке (било) стало:

Ставимо ли ту легенду пред несмиљено огледало Истине, могла би је задесити она иста судбина која је снашла филистејског *кумира* по имену Драгон, који је био риба, звијер и птица у исти мах, а кад су га ставили пред завјетни ковчег Израелаца, поотпадоше му коњска глава и шапе, те остаде само риблин труп. (Мелвил, *Моби Дик*)

Отуда, на наводни значај референта могло би се позвати при анализи сваке реченице из овог издања са акузативом *кумира*, ма колико то можда изгледало неубедљиво:

Напосљетку угаси ватру, па без икаквих других церемонија дохвати *кумира* и стрпа га у цеп свога огрњача, безбрижно, као да је ловац који у торбу трпа убијену шљуку.

Сједио је на једној клупи пред ватром, а ноге пружио на огњиште; у једној је руци имао онога малог црначког *кумира*, држећи га тик пред очима: упиљио је у њ поглед и све нешто резуцкао по његову носу својом кебом, гунђајући притом и пјевуцкајући на свој погански начин.

Затим се поче спремати за своју вечерњу молитву, извади свога *кумира*, те одмакну пећни заслон.

И тако се латих посла: запалих струготине, помогах пријатељу да смјести свога малог недужног *кумира*, заједно с Queequeg-ом понудих га нагорјелим двопеком, трипут му зазвах „селама”, те га пољубих у нос. (Сви су примери из романа *Моби Дик*.)

– па чак и реченица из Библије:

И рече ми Јахве: Устај! Журно сићи одавде, јер се покварио народ твој који си извео из Египта. Брзо су зашли с пута који сам им означио: већ су себи направили ливеног *кумира*.

Међутим, тешко је раздвојити претпостављене ефекте атипичности и ефекте персонификације о којој говори Маретић. Такође, среће се, ређе, и ак. *кумир* (в. Прилог 13).

Делује да се Маретићев став о именици *идол* – да је, без обзира на контекст, посредни персонификација – може проширити и на ову именицу. Ак. јд. на *-a* последица је схватања предмета као живог, док је краћи ак. јд. семантички адекватан (уп. Стефановић 2008: 114).

5.3.2.2. ИМЕНИЦА *ЛИК*

Слично као код им. *кумир*, колебање код им. *лик* у значењу „личност уметничког дела” производи из тога што инаниматна представа особе у систему уметничког дела има карактеристике аниматног ентитета. Пошто је им. *лик* у корпусу који су прикупили програми БЛИЦ, ННЕТ и ПОЛ прилично честа, утврђене су фреквенције ак. јд. на *-a* и без *-a* уз предлоге, као нпр. у т. 5.3.1.1 (помоћу регуларних израза „[^][А-Џа-џ](u|na|o|po|uz|kroz|pod|pred|nad|za|među) lika[^][А-Џа-џ]” и „[^][А-Џа-џ](u|na|o|po|uz|kroz|pod|pred|nad|za|među) lik[^][А-Џа-џ]”, без разликовања великог и малог слова). У том контексту, примери са ак. *лик* неупоредиво су чешћи од примера са ак. *лика* – ~1300 : 50 (41 у значењу „личност уметничког дела”, из вица и сл.) – те се може рећи да је ак. јд. им. *лик* најчешће семантички адекватан (уп. Стефановић 2008: 114).

5.4. НАЗИВИ РИБА И РАКОВА, МОРСКИХ ИЛИ СЛАТКОВОДНИХ, КОЈИ СЕ КОРИСТЕ У

ИСХРАНИ

У т. 5.0 речено је да неки називи морских и слатководних риба и ракова који се користе у исхрани долазе, с обзиром на т. 5.2.3 неочекивано, у ак. јд. без наставка *-a*: ако важи „принцип бесмртности”, тј. ако ентитети не могу изгубити аниматност, не би требало да се среће ак. *ослић*. Дистрибуција потврда приказана је у Табели 2.

Табела 2: Дистрибуција потврђених форми ак. јд. код назива за морске и слатководне рибе и ракове⁹⁵

	Значење „животиња”		Значење „месо”	
	Ак. јд. на <i>-a</i>	Ак. јд. без <i>-a</i>	Ак. јд. на <i>-a</i>	Ак. јд. без <i>-a</i>
амур				
арбун				
бакалар				
бандар				
бандаш				
барбун				
бргљун				
буцањ				
буцов				
вуковац ²				
греч				
зубатац				
инђун				
јастог				
кантор ²				
караш				
крап				
лангуст				
лињак				
липљан				
лос ²				
лосос				
манић				
мђњак				
ослић				
рарог				
рачић				
сараг				
сим				
скобаљ				
смуђ				
сомић				
сомчић				
туњ				
угор				
хлап			?	
ципал				
ципол				
чик				
чиков				

⁹⁵ Осенчено поље значи да је пронађен пример (или примери).

шаран				
шкамп				
шкобаљ				
шпар				

У *Нормативној граматици српског језика* тврди се да се „именице [мушког рода] које значе месо од неког живог бића” у ак. јд. понашају „[к]ао да су у питању називи за жива бића”, нпр. „зеца”, „петла”, „шарана” (Пипер, Клајн 2014: 61). Називе за животиње *бакалар, јастог, лист, ослић* и *шаран* М. Стефановић (2008: 104–105) разматра у одељку „Мање позната жива бића” и затиче варијабилност, али анализу почиње прецизирајући да се ради о варијацији „у случајевима када се поједине животиње користе као храна”. У наставку се каже да форма ак. јд. варира „најчешће” код назива животиња које нису познате „широком кругу говорника” (уп. Настановић 2007: 125) и које „долазе у већ прерађеном облику”, а затим да ти називи „најчешће” имају акузатив једнак номинативу, „за разлику од случајева када говорници знају који је реални статус аниматности ’не-егзотичних животиња’”. Изузетак су ситуације „када се ради о једном примерку таквих бића”, јер је тада „очигледно да су оне [егзотичније животиње] (биле) животиње”. Пример за типично неегзотично биће садржи им. *шаран*. Именице *јастог, ослић, смуђ, сом, шаран* и *шкамп*, уз именице *јањац, копун* и *одојак*, у Благус Бартолец 2006 (10–11) сагледавају се из нешто другачије перспективе. Узимају се само примери који се „odnose isključivo na prehranu”, где ове именице имају „obilježje neživosti” („referira[ju] na meso”), и само примери са акузативом једнаким генитиву. Примећује се јак утицај „primarnoga značenja koje se odnosi na njihovu biološku živost”.

У вези са значењском дистинкцијом „животиња” : „месо” треба напоменути да се у лексикографским изворима значење „месо” не наводи.⁹⁶ Уистину, и у примерима је понекад тешко раздвојити то значење од значења „животиња”:

---

⁹⁶ Када би се наводило, именице ове групе биле би сврстане међу именице са семантичким расцепом.

Чекајући ових дана бранцине, Ђорђе Благојевић и Ђура Аврамовић уловили су на на [!] најлон 1 мм и живог *ципла* четири морска пса. (*Блиц*)

Ту је и проблем: *барбуна* воли и грабљивица звана *груј*, која Мики ствара муке са мрежом, коју запетља да једва може да је размрси. И још му поједе пола улова. (<<http://www.pressonline.rs>>)

Живој лангуста ставити у кипућу воду, где се претходно дода со, сирће, першун, мајчина душица, лаворов лист и кувати 40 мин. (<<https://www.vreme.com>>)

Решење за апартмане у Рогозници је донео 20. јуна 2011. године, као датум издавања навео је 9. јун, а два месеца касније од рибара је добио *хлана* вредног 250 куна (око 33 евра). (*Б92*)

Ипак, у Прилогу 13 тај задатак се настоји испунити, па су прво дати примери којима је приписано значење „животиња”, а затим примери којима је приписано значење „месо” (ако су забележена оба ова типа примера).

Према подацима из корпуса који су прикупили програми БЛИЦ, ННЕТ и ПОЛ, варијација у ак. јд. не протеже се на именице са значењима птице или сисара који се користе у исхрани *брав*, *венар*, *петао* и *фазан*, као ни на им. *зец* уз предлоге (по регуларном изразу „[^]A-Ža-ž](u|na|o|po|uz|niz|kroz|pod|pred|nad|za|među) *zec*[[^]A-Ža-ž]”, без разликовања великог и малог слова). Називи за морске сисаре *нарвал* и *туљан* искључени су јер животиње које они означавају просечним говорницима српског језика не служе за јело, нити им се нуде у продаји.

У Табели 2 може се препознати девет група именица:

- 1) именице које су и у значењу „животиња” и у значењу „месо” потврђене у обе форме ак. јд. (*бакалар*, *зубатац*, *инћун*, *лосос* и *смућ*),
- 2) именице које су у значењу „животиња” потврђене само у ак. јд. на *-а*, а у значењу „месо” у обе форме ак. јд. (*амур*, *арбун*, *барбун*, *јастог*, *лангуст*, *ослић*, *угор*, *ципал*, *шаран* и *шкамп*),
- 3) именице које су и у значењу „животиња” и у значењу „месо” потврђене само у ак. јд. на *-а* (*бандар*, *буцов*, *греч*, *кран*, *лињак*, *рачић*, *скобаљ* и *хлан*),
- 4) именице које су у значењу „животиња” потврђене у обе форме ак. јд., а у значењу „месо” само у ак. јд. без *-а* (*караш* и *туњ*),

- 5) именице које су потврђене само у значењу „животиња” и само у ак. јд. на *-a* (*брљун, липљан, рарог, сим, сомчић, чиков, ципол* и *шпар*),
- 6) именице које су потврђене само у значењу „животиња” и у обе форме ак. јд. (*манић* и *шкобаљ*),
- 7) именица која је у значењу „животиња” потврђена само у ак. јд. на *-a*, а у значењу „месо” само у ак. јд. без *-a* (*кантор*²),
- 8) именица која је потврђена само у значењу „месо” и само у ак. јд. без *-a* (*сараг*),
- 9) именице које нису потврђене ниједним примером (*бандаш, буцањ, вуковац*², *лос*², *мањак, сомић* и *чик*).

Како се види из те табеле, варијација форме у ак. јд. среће се и код назива за слатководне рибе (уп. Настановић 2007: 125 и Стефановић 2008: 104–105) и код назива за морске и слатководне рибе и ракове када они означавају саму животињу, а не њено месо (уп. Благус Бартолец 2006: 10 и Стефановић 2008: 104). Најбројније су именице 2. групе, а овом је комплементаран податак да је од комбинација двају значења и двају форми ак. јд. најређа комбинација „значење ’животиња’” + „ак. јд. без *-a*”. Другим речима, варијација је најчешћа при значењу „месо”. Последњи пример из Прилога 13 са именицом *инћун* одн. *шкамп* и трећи пример са им. *бакалар* одн. *зубатац* показују да се ак. јд. без *-a* налази и када се мисли на појединачне животиње (уп. Стефановић 2008: 105). Распоред јединских акузативних обележја код им. *амур, караш, манић, смуђ* и *шаран* не може се објаснити егзотичношћу означених животиња (уп. Настановић 2007: 125 и Стефановић 2008: 104–105). Стога, поставља се питање шта узрокује појаву неочекиване форме ак. јд. – форме без наставка *-a* – и то само или првенствено код назива за рибе и ракове, а не и за птице и сисаре, који се користе у људској исхрани.

Једна солуција може се градити на запажању М. Стефановић (2008: 105) да се „користи синкретизам акузатива и генитива када се ради о једном примерку таквих бића [егзотичнијих животиња – Д. А.]”. Наиме, пажњу привлаче они други случајеви, тј. случајеви када се не ради о једном примерку животиње. Њих треба повезати са значењском дистинкцијом „животиња” : „месо” из Благус Бартолец 2006 (10–11) и Пипер, Клајн 2014 (61), и са појмом збирно-градивности, о којем се

говори у Ивић 2008 (19–20).⁹⁷ То се посебно добро види у следећем примеру из Прилога 13:

Састојци:

6 барбуна [...]

Очистите *барбун* тако да главе и утробе ставите у лонац. [...]

Пажљиво филетирајте *барбун* јер је месо врло крхко.

(<https://www.24kitchen.rs>)

У листи састојака им. *барбун* је бројива и употребљена у множини, али у упутству за припрему шест ентитета стапа се у један инаниматан збирно-градивни ентитет, слично као што се према М. Ивић (2008: 20) може десити са им. *кромпир*, *патлиџан* и *цвекла* („*Koliko ste platili za ovaj krompir (ovu cveklu, ovaj patlidžan)?*” : „*Koliko ste platili za ove krompire (ove cvekle, ove patlidžane)?*”). У домену људске исхране, рибе и ракови разликују се од птица и сисара по барем нешто мањој распознатљивости појединачних примерака (уп. нпр. боју перја у кокошију), опет као код поврћа: „*čak i kad, recimo, primetimo da je jedna glavica kelja oveća i tamnije boje to ipak neće biti dovoljno za to da je mi i sledeći put, pod nekim sasvim drugim okolnostima, bez teškoća prepoznamo*” (Ивић 2008: 22). – Ако је на делу заиста фактор збирно-градивности, то не значи да принцип бесмртности не важи, него само да је нижег реда.

Додуше, мора се напоменути да овиме највероватније није решен проблем трећег примера са им. *бакалар* и трећег примера са им. *зубатац*, где се говори о појединачним животињама. Такође, ак. јд. са наставком *-a* засведочен је и у окружењу са индикаторима градивности:

Потребно је:

[...]

– 250 gr ослића

[...]

Додајте рендану шаргарепу, а затим ситно сецканог ослића, којег такође треба да продинстате. Додајте бибера.

---

⁹⁷ Уп. и одељак 4.6.

Тиквицу добро исцедите, па у њу додајте пржени ослић и све лепо измешајте. Прву танку кору раширите на сто и преко ње додајте мало уља. Затим на њу ставите другу, па рукама распоредите фил, а онда и четврту кору и на њу ставите пржени ослић. (*Ало*)

Изражавајући мноштво појединачних бића, градивност и збирно-градивност имају конкурента у генеричкој употреби именица (Ивић 2008: 17–18), тј. синегдохи (Драгићевић 2010: 175), уколико су одвојиве од ње. Примером „Лов на *Ослића*” не жели се рећи да се лови једна риба, него више риба једне врсте, што се види на почетку текста под тим насловом: „Најбоље за ловити *ослиће* показало се вријеме [...]”. Ако се као назив врсте узима један припадник те врсте, он задржава своју индивидуалност, и отуда његов назив може доћи у ак. јд. на *-а*. И у малопре наведеном делу рецепта, кроз ак. *ослића* можда провејава свест да маса, месо, потиче од једне животиње, или одређене врсте која се представља једном животињом.

6. НАЗИВИ СПОРТСКИХ ТИМОВА

6.1. Називи спортских тимова помињу се у скоро свим пронађеним радовима о аниматности. Инхоф (1938/1939: 59) сматра да се имена друштава, укључујући тимове, користе у ак. јд. на *-a*, а Зеленика (1938/1939: 90) да то није правилно. М. Гарић (1975: 46–47) бележи колебања, „*opravdana*” и неоправдана. Колебање у грађи затиче и Б. Чигоја (1991: 234–237), али примећујући „*tendencij[u] da se [...] sve više upotrebljavaju akuzativi čiji je oblik jednak genitivu*”. Ниједној од конкурентних форми ак. јд. предност не даје М. Ивић (2000: 60–61). Анкета коју је спровела Д. Настановић (2007: 120–121, 123–124) показује да је чешћи акузатив једнак номинативу; према М. Стефановић (2008: 139–144), „могуће је да ће се у овом контексту током времена варијација елиминисати” тако што ће се уопштити ак. јд. без наставка. Како се види, већина истраживача констатује непревело стање са више или мање извесним победником. Зато је називима спортских тимова у овом истраживању посвећено посебно поглавље.

6.2. Прикупљени називи највећим делом именују клубове са подручја Републике Србије. Мањи је удео клубова из Босне и Херцеговине (нпр. *Зрињски*), Хрватске (нпр. *Алкар*) и Црне Горе (нпр. *Морнар*). Поједини називи користе се за клубове који се баве различитим спортовима и који играју у различитим градовима, па и државама, али су они испитивани уједно, без обзира на разлике у референцији. Тако у Србији постоје фудбалски, кошаркашки, одбојкашки, рукометни и бициклички клуб Борац, а фудбалски, кошаркашки, ватерполо и кик-бокс клуб тог имена такмиче се у Републици Српској, и сви они у овом истраживању потпадају под једну властиту именицу, *Борац*. Новинарска исцрпност у набрајању спортских клубова, која би доликовала једној ономастичкој студији, у студији о аниматности није неопходна: што је клуб нижег ранга и мање познат, то ће у грађи бити мање текстова о њему, и мање примера ак. јд. Такође, називи мање познатих клубова попут *Карађорђе*, *Његош* и *Свети*

Ђорђе незахвални су за обраду због великог броја погодака са неклупском референцијом у претрази и стога су прескочени.

Пошто се очекивало да ће корпус показати доминацију акузатива једнаког номинативу, истраживачка пажња је била усмерена ка могућим изузецима. Разматрани су, дакле, првенствено називи спортских тимова који се могу довести у везу са аниматним именицама у српском језику, и примарни циљ је било пронаћи ак. јд. једнак са ген. јд. Такав ак. јд. није се срео код назива који се могу довести у везу са аниматним именицама *Академик, Алкар, Баштован, Бели орао, Беовук, Бродарац, Виноградар, Владимир Дурковић, Вожд, Гимназијалац, Графичар, Задругар, Заплањац, Земљорадник, Зрински, Зрињски, Извиђач, Јунак, Каменорезац, Кнез Лазар, Колибри, Косовац, Крагуј, Машинац, Милицонар, Млади борац, Млади Обилић, Неретванац, Палилулац, Подравац, Пољопривредник, Поштар, Први партизан, Приморац, Рајко Митић, Ратајац, Ресавац, Сељак, Стеван Нештицки, Стршљен, Танаско Рајић, Татко, Текстилац, Тимочанин, Трудбеник, Фрушкогорац, Фрушкогорски партизан, Хомољац, Хрватски драговољац, Чарапан и Шумар*, већина којих, додуше, означава мање познате клубове, са мање потврда уопште. Ак. јд. на *-а* није забележен ни код назива *Напредак, Ртањ, Телеоптик, Трајал* и *Цемент*.

6.3. У Прилогу 14 су називи клубова који су посведочени у ак. јд. на *-а*. Код назива *Аполон, Борац, Граничар, Железничар, Металац, Млади радник, Морнар, Пролетер, Рудар, Синђелић, Спартак, Студент* и *Топличанин*, односно *Вождовац, Динамик* и *Полет* – прво су навођени сви нађени примери са називом клуба у ак. јд. на *-а*, а после њих три пута већи број што сличнијих примера са ак. јд. без *-а*. Толико потврда са ак. јд. без *-а* није било за им. *Бан, Омладинац, Хајдук Вељко* и *Шумадинац*. Супротан је случај именице *Партизан*, која се јавила у великом броју примера, па је поређење сужено на четири контекста: предлошко-падежну конструкцију *за* + ак. јд., конструкцију с глаголом *савладати* по регуларним изразима „ $[\text{^A-}\check{\text{Z}}\text{a-}\check{\text{z}}]\text{savlad}[\text{a-}\check{\text{z}}]\{1,4\}$ Partizana $[\text{^A-}\check{\text{Z}}\text{a-}\check{\text{z}}]$ ” и „ $[\text{^A-}\check{\text{Z}}\text{a-}\check{\text{z}}]\text{savlad}[\text{a-}\check{\text{z}}]\{1,4\}$ Partizan $[\text{^A-}\check{\text{Z}}\text{a-}\check{\text{z}}]$ ”, конструкцију с глаголом *победити* по регуларним изразима „ $[\text{^A-}\check{\text{Z}}\text{a-}\check{\text{z}}]\text{pobedi}[\text{a-}\check{\text{z}}]\{1,4\}$ Partizana $[\text{^A-}\check{\text{Z}}\text{a-}\check{\text{z}}]$ ” и „ $[\text{^A-}\check{\text{Z}}\text{a-}\check{\text{z}}]\text{pobedi}[\text{a-}\check{\text{z}}]\{1,4\}$ Partizan $[\text{^A-}\check{\text{Z}}\text{a-}\check{\text{z}}]$ ”, и конструкцију с глаголом *појачати*

по регуларним изразима „[^][А-Џа-џ]ројаћао Partizana[^][А-Џа-џ]” и „[^][А-Џа-џ]ројаћао Partizan[^][А-Џа-џ]”. Прва два пара регуларних израза, за глаголе *савладати* и *победити*, прилагођени су и коришћени у обради им. *Спартак*.

6.4. Како се види из Прилога 14, бројнији су примери са ак. јд. једнаким номинативу једнине, те изгледа да се обистињује предвиђање М. Стефановић о крају варијацијама (2008: 143–144), супротно налазима Б. Чигоје (1991: 237). Истина, ак. јд. на *-а* појавио се у вестима из 20 различитих медија. Из 9 њих потиче по један пример ак. јд. на *-а*, из *Дневника* и са *ОК радија* по 3, из *Спортског журнала* и са *Б92* по 4, са *Mozzart sport*-а 6, из *Политике* 11, а само из једног, *Šumadija press*, 26 примера, 34,6% од укупног броја примера са ак. јд. на *-а*. Овај последњи податак и варијација у претпоследњем примеру са им. *Борац* у ак. јд. на *-а* наводе на помисао да већа фреквентност назива клубова у ак. јд. на *-а* представља регионално обележје (уп. Благус Бартолец 2006: 11–12) или манир (стил) једног новинара. Како год било, не чини се да би се свих 75 регистрованих примера могло објаснити грешком у уносу текста, као код ових:

Млади фудбалер Партизана стигао на Градски стадион, где би у играма у дресу Спартака могао би [!] да увери људе у *Партизана* [!] да је спреман за велика дела. (*Mozzart sport*)

Што се Цибоне тиче, на почетку сезоне нико их није видео на фајнал фору, али су успели да вежу неколико победа и под диригентском палицом сјајног Дарија Шарића, налазе се тик уз *Партизана* и *Будућности*. (24 сата)

Код већине назива у Прилогу 14, премоћ акузатива једнаког номинативу илустрована је, арбитарно одређеним, три пута већим бројем примера, али разлика може бити много већа. Тако у корпусу из *Политике* регуларни израз „[^][А-Џа-џ]savlada[^][а-џ]{1,4} Partizana[^][А-Џа-џ]” враћа 2 резултата, а регуларни израз „[^][А-Џа-џ]savlada[^][а-џ]{1,4} Partizan[^][А-Џа-џ]” 62 јединствена резултата, дакле 31 пут више.

6.5. М. Гарић (1975: 47–48) и Б. Чигоја (1991: 235) износе мишљење да присуство предлога уз ак. јд. назива клуба за собом повлачи употребу ак. јд. без *-а*, али следећи нови примери то оповргавају:

Неизвесно је хоће ли Вујаклија у наставку првенства да игра за *Борца* или да паузира, нема га у чачанском тиму од 6. августа, кад се и појавила информација да ће да појача најтрофејнији српски клуб. (*Спортски журнал*)

Само неколико утакмица које је као стартер одиграо за *Партизана* биле су довољне да Никола Нинковић поново доспе у жижу интересовања неколико иностраних клубова. (*Sportske.net*)

Кошарек погађа са линије слободних бацања, а за *Партизана* погађа Копривица. (*Курир*)

До краја утакмице било је нешто више од десет минута када је Милорад Мажић досудио други пенал за *Партизана*. (*Мондо*)

6.6. Као фактор који утиче на избор форме ак. јд. навођена је и лексичка спојивост глагола са именицом (Настановић 2007: 124), а М. Стефановић се тумачећи неке примере позива на аниматност аргумената који најчешће прате глагол (Стефановић 2008: 142; уп. Нарушевич 1996). Судећи по примерима у Прилогу 14 датим под им. *Партизан*, тог утицаја нема. Наиме, и уз глагол *савладати*, који може добити аниматне аргументе, и уз глагол *појачати*, код којег би се очекивао инаниматан објекат, им. *Партизан* јавља се у обе форме ак. јд.

6.7. Ак. јд. на *-а* у промени клупских назива као *Рудар* и *Синђелић*, наспрам којих су именице са аниматном референцијом *рудар* и *Синђелић*, може се приписати вези са тим именицама (в. Клајн према Стефановић 2008: 141). Паралелне аниматне именице, међутим, не постоје код назива *Вождовац*, *Динамик* и *Полет*, ипак затечених и у ак. јд. на *-а*. Им. *Динамик* у ак. јд. на *-а* и им. *Полет* у ак. јд. на *-а* из првог примера делују као резултат аналогije (в. Стефановић 2008: 142), а такви ак. јд. именице *Вождовац* и именице *Полет* из другог примера као резултат асимилације према облицима *ривала* („градског ривала Вождовца”) и *српсколигаша* („српсколигаша Полета”): можда се желео употребити семантички адекватни ак. јд. без *-а*, али су синтагме „градског ривала

Вождовац” и „српсколигаша Полет”, дакле синтагме са центром и атрибутивом (в. Станојчић, Поповић 2012: 276) у различитим формама ак. јд., вређале језичко осећање. Опет, пронађен је пример са синтагмом „градског ривала Вождовац”, као и примери „суперлигаша Металац” и „прволигаша Пролетер” (в. Прилог 14 под тим називима).

Поповић у једну издвојену групу атрибутива убраја називе „спортских клубова”, с примером „клуб ’Јединство’”, запажајући да се речени атрибутиви „у писању [...] стављају у наводнике” и да, што је сада важније, „углавном стоје у номинативу (али се неки, као називи хотела, могу и мењати [...])” (Станојчић, Поповић 2012: 276). Намеће се питање да ли су атрибутиви у синтагмама *градског ривала Вождовац* и *суперлигаша Металац* заиста у акузативу једнаком номинативу, или ипак у номинативу. Ако се погледа ситуација уз облик *прволигашем*, шест пронађених примера с ном. јд. у мањини су поред деведесетак примера с инструменталом:

Мада, ова сезона ми је врло специфична, пошто због породичних разлога нисам могао да испоштујем договор са француским *прволигашем Саран*, с' [!] којим сам имао договор да играм ове сезоне, тако да практично све до новембра прошле године, нисам био у могућности да наступам нити за један клуб. (*НИ Инфо*)

Почео је Гајић припреме са *прволигашем ЧСК*, био на припремама на Златибору и истакао се головима, међутим, након позива из Беочина дошао је у Цемент. (*Дневник*)

Центар репрезентације Србије потписао је уговор са кинеским *прволигашем Биангсу Драгонс* (*Спортски журнал*)

Овакав учинак није остао не запажен [!], што је било пресудно да му се отворе врата шпанског рукомета, потписао је двогодишњи уговор са *прволигашем Си[ј]удад Енка[н]тада* из града Квенка. (*Дневник*)

Неколико клубова из црногорске лиге показало је интерес за њега, а по речима његовог менаџера, најближи је договору са которским *прволигашем Бокељ*. (*Блиц*)

А већ од сусрета са турским *прволигашем Анкарагучу* (23. јула) играће један тим који ће највероватније бити и „главни тим” за наредну сезону. (*Политика*)

Мапу Јанга-Мбива потписао је петогодишњи уговор са француским *прволигашем Олимпицом* из Лиона, саопштио је вечерас овај фудбалски клуб. (*Курир*)

Бразилац је у исто време напустио Србију и потписао уговор са португалским *прволигашем Чавесом*. (*Спортски журнал*)

Дефанзивац Дарко Булатовић се ипак, неће вратити на Чаир, јер још има уговор о позајмици са исландским *прволигашем КА Акурејријем*. (*Спортски журнал*)

Имбриовечки „Велики врт” сигурно ће привући велики број љубитеља фудбала јер Борац победом над некадашњим *прволигашем Карловцем* може да избори шеснаестину финала Купа Хрватске и утакмицу против најбољих хрватских екипа. (*Mozzart sport*)

Досадашњи фудбалер Барселоне, бразилски интернационалац Нејмар, потписао је вечерас петогодишњи уговор са француским *прволигашем Пари сен жерменом* [!]. (*РТВ*)

Некадашњи везиста Арсенала потписао је уговор на годину плус годину са кипарским *прволигашем Ермисом Арадипуом*. (*Mozzart sport*)

Аустријски везиста Михаел Лендл (31) потписао је двогодишњи уговор са холандским *прволигашем Твентеом*. (*Mozzart sport*)

Како преноси Л’Екип, следеће недеље ће потписати четворогодишњи уговор са француским *прволигашем Монпелјеом*. (*Mozzart sport*)

Бугарски интернационалац је потписао двогодишњи уговор са *прволигашем Лозаном*. (*Hot sport*)

Металац ће сутра играти против трећелигаша Копра, а у четвртак са новим словеначким *прволигашем Илиријом* из Љубљане, коју је у највиши ранг увео тренер Саша Дончић, отац Реаловог младог аса Луке Дончића. (*Sportske.net*)

Марио Маслаћ потписао је једногодишњи уговор са казахстанским *прволигашем Иртишом*. (*Спортски журнал*)

Очекује се да ће Клео такође у наредних 48 сати напустити Партизан и потписати уговор са кинеским *прволигашем Гуангџоуом*. (*Sportske.net*)

Фудбалски репрезентативац Србије Слободан Рајковић, потписао је двогодишњи уговор са немачким *прволигашем Дармитатом*, објавио је данас његов нови клуб. (*Press*)

Фудбалери Партизана ремизирали су без голова са данским *прволигашем Хорсенсом* у пријатељској утакмици у Анталији. (*Дневник*)

Црно-бели су на свом стадиону у Хумској доста лако изашли на крај са *прволигашем Металцем* из Горњег Милановца и славили са сигурних 2:0, а могли су бар још два-три пута да матирају госте и остваре убедљивију победу. (*Mozzart sport*)

Досадашњи кошаркаш крагујевачког Радничког потписао је двогодишњи уговор са украјинским *прволигашем Доњецком*, који са клупе предводи српски стручњак (*Вечерње новости*)

Прву је одиграо у Чачку са *прволигашем Борцем*, коме је ова утакмица, такође, била прва провера. (*Šumadija press*)

Немачки бизнисмен српског порекла Томас Пантелић прихватио је као рођеног сина омладинца Партизана пре око пет година и средιο му да потпише уговор са немачким *прволигашем Волфсбургом*. (*Правда*)

Уз синтагму „градским ривалом” није се нашао ниједан назив клуба у номинативу.

Могуће је да је у следећем примеру говорник употребио незграпну конструкцију да би избегао спој „лигаша Металац” или ак. јд. на *-a* „Металца”:

Nalaze se na prvom mestu u KLS i u svom sastavu ima [?] играче који су играли и на вишем нивоу такмичења, предвођени су тренером који је две сезоне са великим успехом водио АВА лигаша екипу *Metalca*, и освојио титулу првака Европе са младом репрезентацијом . [!] (*Mozzart sport*)

6.8. У примерима „да ће Борца кренути баш против Козаре” и „ако прође Рудара из Пљеваља” (в. Прилог 14), акузатив без *-a* би пре био интерпретиран као номинатив него као падеж објекта, што је могло мотивисати избор акузатива једнаког генитиву.

6.9. У примерима са ак. јд. једнаким номинативу јд. као „Млади напуштају Морнар” М. Стефановић (2008: 143) види имплицитну синтагму „фудбалски/одбојкашки/кошаркашки/рукометни итд. клуб”; „име тима” је „апозиција, а не објекат”, те је „стварни статус именице [...] ирелевантан, јер се као аниматни или инаниматни обележавају само објекти”. Чини се да се овде под апозицијом подразумева атрибутив (в. Станојчић, Поповић 2012: 284), као у

примеру „Млади напуштају фудбалски клуб *Морнар*”, а не апозиција у ужем смислу, као у примеру „[?]Млади напуштају фудбалски клуб, *Морнар*”. Ако се мисли на атрибутив у акузативу, он у примеру „Млади напуштају фудбалски клуб *Морнар*” са конгруентним атрибутом „фудбалски” и центром синтагме „клуб” образује именичку синтагму којом је изражен прави објекат, тј. није изван објекта. Ако се пак мисли на атрибутив у номинативу, било би потребно објаснити зашто су неприхватљиви примери као „*Партизан победио Олимпија”, према претпостављеној развијеној форми „Партизан победио хокејашки клуб Олимпија”. Истина, у ЕК наилази се и на синтагме у акузативу типа „фудбалски клуб Војводина” (један од девет јединствених акузативских резултата претраге по регуларном изразу „fudbalski klub [A-Z]...*a”, без разликовања великог и малог слова) и на синтагме у акузативу типа „фудбалски клуб Црвену звезду” (један од пет јединствених акузативских резултата претраге по регуларном изразу „fudbalski klub [A-Z]...*u”, без разликовања великог и малог слова) – али персистира проблематичност хипотетичке реченице „*Партизан победио Олимпија”.

7. НАЗИВИ АУТОМОБИЛА

7.1. Још једну омиљену тему у радовима о аниматности представљају називи аутомобила. „Kolebanje u određivanju oblika akuzativa za nazive automobila” М. Гарић (1975: 45–46) приписује томе што „prosječan govornik teško može na osnovu naziva automobila zaključiti, je li njegovo osnovno značenje za živo ili neživo”; прозирнији називи *јагуар* и *принц* „обично” добијају ак. јд. на *-a*, док се о мање прозирним називима *вартбург* и *форд* каже да се јављају у обама облицима ак. јд., без податка о томе који је фреквентнији. Г. Благус Бартолец (2006: 14–15) називе аутомобила помиње у подгрупи именица „које значе *неживо* – G/A sinkretizam” насловљеној „proizvodne marke (tehnička oprema različite namjene: mobiteli, fotografski aparati, televizori, automobili)”. Појава ак. јд. на *-a* објашњена је семантичким параметром „**djelatnost**” (који, „[z]a razliku od metonimije [следећег параметра – Д. А.]”, „ima metaforično značenje”) – „pojedine imenice, iako neživa značenja, u određenom komunikacijskom kontekstu dobivaju djelatna obilježja, mogućnost za kretanje i akciju [...], kao i emotivnu obilježenost, tj. govornik uspostavlja određen emotivni odnos prema sadržaju tih imenica, što utječe i na promjenu njihova gramatičkoga oblika” – и параметром „**metonimija**”, који подразумева „zamjen[u] neživoga sadržaja živim (naziv kakva područja, objekta, kolektiva, predmeta u metonimijskom je odnosu s kakvim živim pojmom, najčešće osobom, odnosno osobnim imenom)” (Благус Бартолец 2006: 18–19). Коментаришући конкуренцију „живе и неживе промене”, Клајн (2006 [1991]: 140) називе аутомобила помиње уз пример „возим **опела** или **опел**?” и тврди да ак. јд. на *-a* „одговара првобитном живом значењу”, а ак. јд. без *-a* „секундарном значењу [...] ’аутомобил’”. Међутим, у следећем пасусу каже да се код назива *опел*, *порше*, *ситроен* и *форд* (и других) „асоцијација с именом човека потпуно изгубила”. У ак. јд. као *југа*, *форда* Р. Драгићевић (2004) види израз (појмовне) метафоре АУТОМОБИЛ ЈЕ ЧОВЕК. Према анкети коју је спровела Д. Настановић (2007: 124–125), марке аутомобила *јагуар*, *опел*, *порше* и *форд* говорници „сврставају у живу категорију”, и то чешће другу и четврту марку, будући да су „дуго присутне на нашем тржишту” (Настановић

2007: 125). М. Стефановић (2008: 147–148) запажа да се о називима „врста аутомобила” говори „не само у приручницима и граматикама српског и руског, већ и осталих словенских језика”, да је ак. јд. на *-a* код ових назива „најчешће обележен као колоквијализам, и веома [...] чест у неформалним ситуацијама”, да се „[д]есетине примера за акузатив који је једнак генитиву у српском [...] могу наћи практично у било којим новинама, у рубрици огласа” и да „[о]вај облик доминира и у говорном језику”.

7.2. Примарни корпус за ово истраживање, корпус БНП, чини грађа коју су прикупили програми БЛИЦ, ННЕТ и ПОЛ. Називи *авенсис*, *астон мартин*, *јагуар*, *јарис*, *југић*, *ленд ровер*, *тигуан*, *трабант*⁹⁸ и *туарег* тражени су (у форми са *-a* и у форми без *-a*) и у огласима са сајта <<https://www.kupujemprodajem.com>>. Подаци из огласа 1) о називима *кадилак*, *масерати*, *четворосед* и *четвороточкаш* нису прикупљени због премалог броја (релевантних) резултата, 2) о називима *пасат* и *пунто* због превеликог броја резултата и јер се очекивао релативно мали број самосталних употреба (нпр. не као *фијат пунто*, већ само *пунто*), а 3) о називу *стојадин* јер се ту нису очекивала изненађења.

Циљ је било да се утврди тачан број јединских акузативних форми на *-a* и јединских акузативних форми без *-a*. Данас се пише о великом броју марака аутомобила и још већем броју модела, а неки од ових назива су у корпусу веома фреквентни. На пример, сајт <<https://www.polovniautomobili.com>> нуди избор између 58 марака (без верзалних скраћеница, као „BMW”, и категорије „Остало”) чији су називи мушког рода и мењају се по I врсти. Назива модела с таквим граматичким одликама у оквиру једне марке, фолксваген, нуди се 20, и то ако се међусобно слични називи, као „Golf”, „Golf 1”, „Golf 2” итд., сведу на један. Најзад, само облик „ауди” у корпусу се јавља 21.250 пута, а облик „аудија” 4.975 пута (без разликовања великог и малог слова), те се, како би се издвојили акузативи једине им. *ауди*, мора прегледати 26.225 примера.⁹⁹ Зато је било

---

⁹⁸ Им. *трабант* иначе припада именицама са полисемијским расцепом (в. Прилог 12).

⁹⁹ Ово није број јединствених примера. Неки примери се понављају (без измена или са мањим изменама) у различитим изворима, а значајан број њих дуплиран је, грешком, у корпусу који је прикупио програм ННЕТ, како је речено у поглављу *Корпус и његова обрада*.

нужно извршити селекцију назива марака и назива модела који ће се тако обратити. При одабиру марака и модела водило се рачуна о томе да они (марке и модели) буду захвални за детаљну обраду, разноврсни и довољно бројни да се извуку закључци о овој групи именица. Захвални за детаљну обраду јесу они називи који у корпусу нису заступљени изразито великим бројем примера и чији се облици не преклапају са облицима именица које не означавају аутомобил (им. *југо*, -а : им. *југ*; им. *поло*, -а : прил. *пола*). Ради разноврсности, у избор су ушли називи марака (*астон мартин*, *јагуар* итд.), називи модела ([*тојота*] *авенсис*, [*тојота*] *јарис* итд.) и именице општијег значења *четворосед* и *четвороточкаш*. Међу одабраним називима има једночланих (*јагуар*, *кадилак*...) и вишечланих назива (*астон мартин*, *ленд ровер*), назива који могу бити доведени у везу са живим бићем (*астон мартин*, *јагуар*...) и оних који не могу (*авенсис*, *пасат*...), назива луксузних аутомобила (нпр. *масерати*), теренских возила (нпр. *ленд ровер*) и возила нижег ценовног ранга (нпр. *пунто*), неутралних назива и фамилијарних назива (*југић*, *стојадин*). Фреквенције једнинских акузативних форми ових 16 именица откривају снажне склоности говорника да употребе одређену форму.

7.3. Сви ексцерпирани примери дати су у Прилогу 15, а подаци о учесталости у Табели 3. Акузативи једнине из корпуса БНП за ову табелу прикупљени су претрагама помоћу нпр. једноставног регуларног израза „[^][А-Џа-џ]punto[^][А-Џа-џ]” (без разликовања великог и малог слова), који враћа ниске *punto* и *Punto* без словних карактера пре и после тих ниски, заобилазећи нпр. ниску *puntov*. У жељи да се акузатив једнине аутоматски одвоји од номинатива и генитива једнине, испробаване су солуције попут израза „[^][А-Џа-џ](u|na|o|po|uz|kroz|pod|pred|nad|za|među) ["]?punta[^][А-Џа-џ]” (без разликовања великог и малог слова), који тражи ниске *punta* и *Punta* са левим наводником или без њега и иза неког од наведених предлога. Овај израз враћа 3 релевантна примера, а израз „[^][А-Џа-џ](u|na|o|po|uz|kroz|pod|pred|nad|za|među) ["]?punto[^][А-Џа-џ]” (без разликовања великог и малог слова) 11 релевантних примера, што даје однос 21,4% : 78,6%, прилично близак односу између броја примера са ак. *пунта* одн. *пунто* у колони „Све заједно (БНП)” из табеле *Фреквенције назива за ауто-*

Табела 3: Фреквенције назива за аутомобиле

	Конкретан аутомобил		Врста аутомобила (возила)		Компанија/ бренд/тим ¹⁰⁰		Модел + ознака		Све заједно (БНП)		Огласи	
	-a	-Ø/-o	-a	-Ø/-o	-a	-Ø/-o	-a	-Ø/-o	-a	-Ø/-o	-a	-Ø/-o
авенсис	0	0	2	11	0	0			2	11	7	23
астон маргин	1	1	4	26	0	12			5	39	0	0
јагуар	6	7	23	63	4	17	3	19	33	87	7	32
јарис	0	0	4	45	0	0			4	45	4	8
југић	11	1	39	3	0	0			50	4	7	0
кадилак	1	11	5	29	0	5			6	45		
ленд ровер	0	7	2	15	1	6			3	28	4	27
масерати	0	8	3	36	0	8			3	52		
пасат	9	37	29	87	0	0			38	124		
пунто	10	17	17	148	0	0			27	165		
стојадин	14	5	72	8	0	0			86	13		
тигуан	1	0	1	9	0	0			2	9	25	15
трабант	1	5	17	23	0	0			18	28	6	12
туарег	1	3	3	12	0	0			4	15	16	16
четворосед	0	3	0	16	0	0			0	19		
четворочкаш	35	12	75	36	0	0			110	48		

¹⁰⁰ Према одредбама Правописа, називи марака пишу се малим почетним словом, а називи „фабрика” великим. Јединице *АСТОН МАРТИН*, *ЈАГУАР*, *КАДИЛАК*, *ЛЕНД РОВЕР* и *МАСЕРАТИ* потврђене су и са референцијом „аутомобил” – тј. као апелативи – и са референцијама „компанија”, „бренд” или „тим” – тј. као властите именице. Ипак, у овом поглављу се те јединице пишу малим почетним словом.

мобиле (14,1% : 85,9%). Исто је примећено код назива *пасат*: уз предлог, однос *-a* : $\emptyset$ у ак. јд. је 4 : 19 примера, тј. 17,4% : 82,6%, док је однос *-a* : $\emptyset$ и уз предлог и без њега – 23,5% : 76,5%. Другим речима, судећи по случајевима им. *пасат* и *пунто*, испоставља се да су резултати добијени ручним елиминацијама ном. и ген. јд. скоро исти као резултати који би били добијени прегледањем само релативно малобројних примера са нискама *pasat/passat* и *pasata/passata* одн. *punto* и *punta* иза наведених предлога (без разликовања великог и малог слова). Ако је веровати овом тесту, тј. ако регуларни изрази као „^{[^A-Ža-ž](u|na|o|po|uz|kroz|pod|pred|nad|za|među) ["]?[Pp]unto[^A-Ža-ž]}” дају резултате сразмерне резултатима које после ручног одабира дају регуларни изрази као „^{[^A-Ža-ž][Pp]unto[^A-Ža-ž]}” – чешће у ак. јд. без *-a* него у ак. јд. на *-a* јесу јединице:

- *ауди* (уз предлог, 42 : 2 примера у значењу „аутомобил”),
- *БМВ* (уз предлог, 63 : 3 примера у значењу „аутомобил”),¹⁰¹
- *југо* (уз предлог, 23 : 16 примера у значењу „аутомобил”),
- *мерцедес* (уз предлог, 61 : 1 пример у значењу „аутомобил”),
- *мустанг* у значењу „аутомобил” (уз предлог, 19 : 9 примера),
- *опел* (уз предлог, 22 : 2 примера /2 : 1 у значењу „аутомобил”/),
- *пежо* (уз предлог, 10 : 0 примера у значењу „аутомобил”),
- *порше* (уз предлог, 36 : 2 примера /8 : 2 у значењу „аутомобил”/),
- *ситроен* (уз предлог, 25 : 0 примера /9 : 0 у значењу „аутомобил”/),
- *форд* (уз предлог, 45 : 2 примера /5 : 2 у значењу „аутомобил”/),
- *теренац* (уз предлог, 22 : 8 примера у значењу „аутомобил”),¹⁰²
- *хјундаи* (уз предлог, 14 : 0 примера /2 : 0 у значењу „аутомобил”/) и
- *џип* (уз предлог, 150+ : 3 примера у значењу „аутомобил”).

У начелу, узимани су они примери у којима су тражене именице употребљене потпуно самостално, како би било сигурно да су у акузативу. На

---

¹⁰¹ У корпусу има и оваквих примера: „[...] да би потом пензију дочекао у BMW, [!] у Немачкој, где је радио као аутомеханичар” (*Блиц*).

¹⁰² Мисли се на „*теренско возило*” (в. Клајнов *Речник нових речи*). Форма *теренац* налази се и међу именицама са јасном аниматном референцијом, која је у том случају „онај који ради на терену” (према у ОР назначеном РМС).

пример, прескакане су јединице текста са синтагмом „фолксваген пасат”, због примера попут „фолксвагена пасат”, са синтагмом „Jaguar I-Pace”, због примера попут „Jaguar I-Pace-a”, и са синтагмом „пасат CC”, јер се срећу примери попут „Volkswagen Passat CC-a” (<<http://www.autoportal.rs>>) и јер би ознака „CC” могла утицати на избор акузативне форме. Од овог последњег ограничења одступило се код им. *jaguar*, пошто се ту очекивала већа фреквенцијска уједначеност акузативних форми, па су убројани примери са ознаком модела типа „Јагуар XF”, „Јагуар XFR” и „Јагуар XE SVR” (не и „Jaguar F-Pace”, где ознака модела садржи именицу, или се бар тако чини). Такође, међу примерима за им. *pasat* су „пасата 2000”, „Passat-a CC” и „Passat-a B8”, а најмање ригорозно укључивани су примери из огласа („avensis t25 2.0”, „Jaguar X-Type”, „tiguan 2.0 tdi” итд.)¹⁰³.

У Прилогу 15, примери су груписани прво по траженој именици, затим по наставку за ак. јд. (ако су забележена оба), па по извору (примери из огласа, ако их има, дати су на латиници). Примери из медија сортирани су по референцији, истим редом као у табели *Фреквенције назива за аутомобиле*. Дакле, на првом месту су примери у којима одабрани називи означавају конкретан аутомобил, на другом месту примери у којима одабрани називи означавају врсту аутомобила, а на трећем примери у којима одабрани називи означавају компанију, тим или бренд; како се види у табели, нису све те референције увек пронађене.

У табели *Фреквенције назива за аутомобиле*, колона „Све заједно (БНП)” садржи збирове вредности из колона „Конкретан аутомобил”, „Врста аутомобила (возила)” и „Компанија/бренд/тим”. У колони „Модел + ознака” дат је број примера у којима им. *jaguar* није употребљена самостално, већ са ознаком, нпр. „Jaguar XJL”. Тај број се не сабира са претходним трима колонама, јер су јединице на које се односи већ распоређене у одговарајуће референцијске групе, те је „Jaguar XJL” један од 63 примера им. *jaguar* с нултим наставком и референцијом „врста аутомобила”.

---

¹⁰³ Примери за им. *tiguan* и *tuareg* у ак. јд. без *-a* који садрже предлошко-падежну конструкцију „za Jetta” [уп. „za Jettu”] нису занемарени због синтагме из истог извора „Prednja maska **za jetta** i **golfa** 2”.

У неким случајевима, било је тешко одредити референцију изабраног назива. Примере је вероватно било могуће и боље класификовати, а тај евентуални недостатак надокнађен је тиме што су приложени сви примери.

Да назив означава конкретан аутомобил сматра се ако су испуњени неки од следећих или сви следећи општи услови:

- 1) називом се одговара на питање *који* (нпр. „Који авенсис вози?“), а не *које марке* (нпр. „Ауто које марке вози?“),
- 2) уз назив се не може употребити атрибут са заменичком функцијом *један* (уп. Стефановић 2008: 151),
- 3) уз назив је употребљен посесив (присвојни придев, присвојна заменица, посесивни генитив или посесивни датив),
- 4) уз назив је употребљена показна заменица за идентитет (*овај, тај, онај*; Стефановић 2008: 71, 151),
- 5) аутомобил о ком је реч већ је поменут у истом тексту,
- 6) назив се у датом контексту не може употребити у множини,
- 7) уз назив је употребљена односна реченица у функцији атрибута (без запете).

Како се види, описана „конкретност” обухвата референцијалност (Стефановић 2008: 71–74, 83–85, 149–151) и одређеност (Стефановић 2008: 70–73).

Сами по себи, ови критеријуми нису поуздани. Присуство присвојне или показне заменице не јамчи да се назив односи на конкретан аутомобил, а не врсту аутомобила (возила):

Да нису само некада популарни европски и јапански аутомобили ти које љубитељ[и] драг трке преправљају у праве мале звери, потврђује и један Грк по имену Vassilis, који се одлучио на, веровали или не, нашег „*Југића*“! (*Србија данас*)

Очигледно је да уопште није једноставно дати одговор на то питање, а сада нам је Volkswagen задао додатне муке, представивши свој *Touareg* друге генерације илити у оригиналном називу – *Touareg Gold Edition*. (*Total car*)

Ако возила склапају наши људи и ако постоји перспектива да се у тај „пунто” уграђује све више делова који су произведени у Србији, ја мислим да то треба подржати. (*Блиц*)

Такође, без обзира на присуство посесива, у примерима попут следећих аутомобил наслеђује неодређеност од свог власника:

Сва срећа па код нас нема подземне железнице јер би сигурно неко добио идеју да свог Југа [Yuga] или „Стојадина” опроба у трци са метроом. (*Ауто блог*)

Баш ту, на самом улазу у подземни пролаз и станицу Беовоза, један возач успео је да прогура свог четвороточкаша. (*Телеграф*)

Слична је ситуација у овом примеру:

Драгашевић одржи вагрени патриотски говор, а затим свако седне у свој кадилак и оде кући. (*Политика*)

Потребно је прецизирати и 5. критеријум, јер се помињање аутомобила у управном говору после помињања у неуправном говору не може аутоматски рачунати у поновно помињање одређеног, већ познатог аутомобила. Применљивост 7. критеријума зависи од тога да ли је запета оправдано изостављена и од тога колико је рестриктивно значење односне реченице. Уп. следећи пример са референцијом „врста аутомобила”:

То значи да ће купци за „*пунто*” који користи гас морати да издвоје 8.100, а без субвенције 9.500 евра. (*Блиц*)

И поред наведених критеријума и пратећих корекција, кандидат се често ослањао на осећање, које је, истина, потрагом за тим критеријумима бивало изоштрено.

7.4. М. Стефановић (2008: 148) истиче да код назива за аутомобиле „веома често постоји однос [-anim]/[-anim] имена и стварног статуса објекта, али акузатив [именица? – Д. А.], без обзира на то, има облик акузатива који је једнак са генитивом”. Ова ауторка се не слаже са мишљењем да је појава ак. јд. на *-a* у промени именица које означавају аутомобиле резултат „несигурност[и] говорника у стварни статус имена”. Њени аргументи су да „говорници најчешће нису ни

свесни порекла назива за аутомобиле”, нпр. *опел* и *форд*, и да „постоје [...] случајеви када се аниматан облик користи за скраћеницу или за страну сложеницу”, као „ГТЛ” и „пик-ап”, или „за очигледно инаниматну именицу, тј. именицу којом се првобитно називао општепознати инаниматни појам”, нпр. *голф* и *југо*; пажња се скреће и на регистрована варирања форме ак. јд. у истом огласу и у току конверзације. Изгледа, међутим, да се „стварни статус имена” не сме занемарити. Најпре, ту су називи аутомобила *јагуар* и *принц*, који се према М. Гарић (1975: 45) „обично” користе у ак. јд. на *-а*. Ако је *голф* „општепознати инаниматни појам”, онда је *принц* општепознат аниматни појам, а стран свим говорницима није ни аниматни појам *јагуар*:

Јагуар плаши мештане Србобрана

Откако су из дворишта нашег комшије пре неки дан одвели три медведа и рекли да не могу да нађу ту опасну животињу, закључавамо капије, кажу мештани.

[...]

Србобранцима није нимало пријатно то што се помиње да нико не зна где је *јагуар* сад, а зна се да је био ту. (*Ало*)

Награђивани документарац приказао је ове недеље *јагуара* – „убицу над убицама”. (*БК ТВ*)

7.5. М. Стефановић (2008: 148) прихвата Клајнов став да говорници не осећају везу између назива *опел*, *порше*, *ситроен* и *форд* и презимена од којих су ти називи постали (2006 [1991]: 140; уп. Настановић 2007: 120, 124–125). Данас то може бити тачно, али се поставља питање да ли је тако било одувек. Увид у развој актуелне јединске акузативне дистрибуције *-а* : *-Ø/-о* у парадигмама назива за аутомобиле пружа новинска грађа из периода између светских ратова.¹⁰⁴

---

¹⁰⁴ Уп. запажање М. Стефановић (2008: 158) да извесни примери „наслова новина и часописа” потичу из превода „објављени[х] [...] пре педесетак година” и да „представљају ранију тенденцију у употреби облика акузатива”.

Он ми прича да већ четири године држи *Форда* и за све то време није још ни гроша дао за оправку свог аута. (*Време*, 5. 7. 1931, 6)¹⁰⁵

Федери су попречни, полуелиптичне [!], специјално изграђени за новог *Форда*. (*Време*, 14. 2. 1928, 8)

[Трговина] Делова „за *Форда*” и за све марке аутомобила клипова, болцнова и карика у свима димензијама. (*Правда*, 22. 11. 1931, 18)

КУПИО БИ [!] „*Форда*” новијег типа или Шевролет отвореног на отплату 800 месечно. (*Време*, 26. 11. 1933, 14)

Набавите и Ви једног ***Форда*** за Ваше потребе у овој години. (*Време*, 19. 11. 1936, 15)

У замену дајем *Форда* лимузину, седишта 5. (*Правда*, 17. 7. 1939, 17)

(?) НЕМА сумње, куда год желите путовати, тамо ћете и наћи *Форда* у свакој луци, на сваком пристаништу врше Фордова кола свој свакидањи део превоза у светској трговини. (*Време*, 2. 9. 1931, 10)

Видите, г. Николић ми хвали *Форд*. (*Време*, 5. 7. 1931, 6)

Ford путнички, отворен, мало полован, са стартером, купићу. (*Време*, 26. 2. 1925, 6)

Требамо поштене и спремне шофере за *форд*. (*Време*, 8. 3. 1926, 8)

Исто имадемо стално аутобуса за *Форд* и са других врста сасија [!], извртне каросерије све од пареног савијеног дрвета, примамо све послове које [!] падају у нашу струку, као тапецирање и лагирање по уменим ценама. (*Време*, 11. 4. 1926, 10)

Имамо један *Форд* два седала као нов са јефтином ценом. (*Време*, 18. 4. 1926, 11)

Али кад стане мотор „*Форда*” и кад се нађете у чаршији, која тако лако не пропушта „*Форд*”, а да не загледа ко је у њему – онда вас остављају илузије. (*Правда*, 28. 1. 1927, 4)

[Наслов:] Јуче по подне на Теразијама трамвај број 30. преврнуо је један теретни *Форд*, натоварен минералном водом [...] [У тексту:] Судар је био толико јак, да се *Форд* претурио [...]. (*Време*, 13. 2. 1927, 9)

Купише један *форд* и пођоше ка златној будућности. (*Правда*, 13. 2. 1927, 5)

---

¹⁰⁵ Поједини делови неких овде датих примера били су нечитки, тако да би их можда требало навести другачије.

Пред крај пута Видори продадоше свој *форд* и стигоше у Холивуд скоро без пет пара. (*Правда*, 13. 2. 1927, 5)

ГУМЕ аутомобилске за **Форд**, марка **Мишелин**, потпуно нове 30×3, 30×3½ спољне и унутарње, у пола цене продаје „Ација” Балканска 18. (*Правда*, 25. 2. 1927, 8)

ШОФЕРА младог, трезвеног за теретни *Форд* тражи фабрика Шплихал и Јаролимек, Кр. Милана 97. (*Правда*, 3. 2. 1928, 12)

Потребан шофер млађи механичар за мали теретни *форд* јавити Бранкова 19. (*Време*, 20. 4. 1928, 9)

Немојте никако пропустити, да не погледате чим пре нови *Форд*, посетивши овлаштеног Фордовога заступника. (*Време*, 9. 5. 1928, 10)

Посетите одмах најближег овлашћеног Фордова заступника и испробајте нови *Форд*. (*Време*, 27. 6. 1928, 8)

ФОРД скоро нов са електричним осветлењем, гарантован [!] исправан, продајем за 20.000 динара или замењујем теретним Фордом Момчило Манчић – Скопље улица Ђенерала Ханриа бр. 8. (*Време*, 11. 8. 1928, 8)

Данас се истодобно употребљује више од 40 врста челика за нови *Форд*, а одређује се где ће [!] се који челик употребити на основу дугогодишњег и детаљног проучавања. (*Правда*, 23. 8. 1928, 12)

Јако сам заволио свој нови *Форд*[,] то су надасве вредна кола. (*Време*, 16. 11. 1930, 10)

Примери су пронађени упитима на страници *Претраживе дигитализоване историјске новине* у оквиру сајта Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић” (<http://www.unilib.rs/istorijske-novine/napredna-pretraga>). Прегледани су сви резултати претраге по изразу „форда” и део резултата претраге по изразу „форд”. Резултати су били сортирани „по датуму растуће”.

Примери са ак. јд. *форда* у мањини су, али присутни од 1928. У грађи се појављују 3 године касније од ак. јд. *форд* и концентришу се у периоду од 1931. до 1939, док ак. јд. *форд* преовлађује у периоду од 1925. до 1930. (али резултати претраге по изразу *форд* почев од 1931. године нису прегледани). Пораст фреквенције ак. јд. *форда* можда је само одраз веће фреквенције им. *форд* уопште, а да би се добили поуздани подаци потврде би свакако требало наћи ручно. Порекло ак. јд. *форда* разумљиво је када се у виду имају следећи примери:

Важна вест ХЕНРИ ФОРДА

Пре 19 година саградили смо и продавали прва кола нашег модела Т. (*Правда*, 11. 2. 1928, 12)

Нова књига

Хенри Форд

Мој живот и рад

[...]

Ово су личне успомене једнога од највећих радника свих времена.

Чувени Американац, у чијим је фабрикама запослено 100.000 радника, а које избацују дневно 6000 аутомобила и скоро 3000 земљорадничких трактора, познатих „Фордсона”, прича како је од шегрта из сељачке куће постао *најбогатији човек на свету*. (*Време*, 4. 6. 1924, 3)

Форд неће правити тестаменат

Најбогатији човек на свету о дужностима мултимилionара. (*Правда*, 18. 3. 1927, 7)

Хенри Форд је данас можда *најбогатији човек на свету*, а међу најбогатијим људима на свету свакако један од најштедљивијих. (*Правда*, 7. 4. 1927, 7)

У периоду између светских ратова, у листовима *Време* и *Правда* писало се о Хенрију Форду, оснивачу компаније која производи аутомобиле марке форд. Први из малопре наведене групе примера потиче из рекламе за форд, у којој је и слика Хенрија Форда. Дакле, један део говорника морао је знати да је аутомобил форд добио име по презимену произвођача, Форда. Ак. јд. на *-а* могао се појавити због те асоцијације и надживети је, прешавши у обичај.

7.6. Прво што се запажа у табели *Фреквенције назива за аутомобиле* јесте да од одабраних назива у корпусу БНП само *југић*, *стојадин* и *четвороточкаш* чешће имају ак. јд. на *-а*, а у огласима *југић* и *тигуан*. Дакле, побеђује семантички транспарентни (в. Стефановић 2008: 122, 123, 137) ак. јд. без *-а*. Не може се рећи да ак. јд. на *-а* „доминира” у резултатима претраге огласа (уп. Стефановић 2008: 147–148). И у корпусу БНП и на сајту <<https://www.kupujemprodajem.com>> – бар у време претраге – им. *јагуар*, која означава и животињу, у значењу „аутомобил” чешће је у ак. јд. без *-а* (уп. Гарић 1975: 45).

Им. *тигуан*, која је бленд нем. именица *Tiger* и *Leguan* (игуана), и им. *туарег*, која потиче од етнонима, у корпусу БНП такође се затичу махом у краћем ак. јд. Није вероватно да много говорника зна творбену структуру им. *тигуан*, али етноним *Туарег* је забележен у истом корпусу:

Он је демантовао да *Туарези* подржавају Гадафија. (*Ало*)

Традиционалне инструменте *Туарега* заменили су електричним гитарама, а у њиховом блузу се препознају примесе рока, регеа, и старих мелодија *Туарега*.
(24 сата)

Им. *стојадин* најчешће се јавља у дужем акузативу јер се „као шaljиви назив јасно везује за лично име” (Клајн 2006: 140). При разматрању ситуације код им. *четвороточкаш* треба имати на уму да „[в]елика већина изведеница” суфиксом *-аш* „означава људе” (Клајн 2003: 68). Назив *четворосед* није нађен у ак. јд. на *-а*, што опет одговара приликама у творбеном систему: међу примерима за именице настале сложено-суфиксалном творбом помоћу нултог суфикса које Клајн у својој монографији о творби речи наводи у поглављу *Сложене именице* (Клајн 2002: 51–56, 70–71, 75–76, 79, 88–90), особу или животињу означава, угрубо узев, педесетак именица, а инаниматне појаве преко 130. Аналогију према другим изведеницама са истим суфиксом тешко је увести у случају им. *југић*, јер се изведенице са суфиксом *-ић* „граде углавном од именица мушког рода, једнако за људска бића [...], животиње [...] и за неживе појмове” (Клајн 2003: 108). *Југић* је, као и *стојадин*, фамилијарни назив (уп. „емоционалну везаност” у Стефановић 2008: 149, 150), који се користи паралелно са неутралним називом *југо* одн. *застава 101*; надимке обично добијају особе, и то је могло изазвати фреквентнију употребу ак. јд. на *-а*.

У примерима у којима им. *четвороточкаш* означава посебну врсту возила, „квадрицикл” („квад”), скоро је изједначен број акузатива једнине на *-а* и без *-а* (5 : 6):

Он је, како се сазнаје, возио *четвороточкаша* и на њему једанаестогодишњег дечака. (*БК ТВ*)

Ж.Р. је тада као петнаестогодишњак у раним јутарњим сатима Никшићем возио *четвороточкаша*, а његов сувозач је био В.С. (*Курир*)

Поставио је дечкића на *четвороточкаша*, а своју жену замолио да му донесе нешто из кола. (*Vesti online*)

Коала не одустаје све док не стигне *четвороточкаша*, а онда скаче на точак и не одваја се од њега. (*Блиц*)

До тог дана, како сазнајемо, Мирољуб Ћ. није возио *четвороточкаша* који није регистрован за јавни саобраћај. (*Блиц*)

НЕЗАПАМЋЕНА трагедија догодила се на Ђурђевдан у селу Мургаш код Уба, када је седмогодишњу Маријану Јанковић из Чајетине усмртио стриц Владан Кузељевић (40) док је возио *четвороточкаш* „квад”. (*Вечерње новости*)

Од возила у власништву има три аутомобила – мерцедес, порше и мини купер, два чамца, ски санке, моторцикл и *четвороточкаш*. (*Данас*)

Сматра могућим и прелазак на *четвороточкаш*, касније, а можда и аутомобил. (*Magyar Szó*)

Припадници полиције у Бујановцу у сарадњи са припадницима Противтерористичке јединице, у дворишту куће, у селу Самољица пронашли су 29 миграната, пиштољ у илегалном поседу, као и два возила са фалсификованим регистарским таблицама, *четвороточкаш* и три возила за која се сумња да су коришћена у извршењу кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи. (*Jugmedia*)

На снимку се види како „ратни робот бајкер” вози мали *четвороточкаш* по кружној стази. (*Б92*)

Поседује и *четвороточкаш* „polaris RZR titanium”. (*Блиц*)

7.7. Према М. Стефановић (2008: 149), ак. јд. на -а „користи се често када постоји нијанса емоционалне везаности за аутомобил”, а примери „Ентони Паркс... врло поносно нам је показивао свог ’*бедфорда*’”, „Европски возачи заљубили су се у ’*најера*’” и „Каквог *БМВ-а* вози!” – „садрже лексеме које експлицитно изражавају емоционалну везаност за аутомобил” (Стефановић 2008: 150). Могло би се, доиста, рећи да у Прилогу 15 има 1 такав пример са ак. *јагуара*, 7 са ак. *југића*, 1 са ак. *масератија*, 11 са ак. *стојадина*, 3 са ак. *трабанта* и 14 са ак. *четвороточкаша*. Међутим, називи *југић*, *стојадин* и *четвороточкаш*,

најфреквентнији у малопре наведеној групи, управо су они називи који су уопште чешћи у ак. јд. на *-а* него у ак. јд. без тог наставка, а називи *југић* и *стојадин* су сами по себи фамилијарни. Даље, следећи примери из корпуса БНП изазивају сумњу у предиктивну моћ критеријума емоционалне везаности:

Мушкарци *обожавају Ford Mustang* и *Aston Martin*, не воле VW Бубу и Smart (*Ауто блог*)

Обожава аутомобиле, вози сребрни „астон мартин”, исти какав је возио Џејмс Бонд у „Казино ројалу”, а понекад вози и рели. (*24 сата*)

Да резимирамо: мушкарци воле аутоматике из истог разлога из којег *више воле* класични „јагуар” пре него модерну „тојоту”, или бирају плоче пре него *cd*. (*Мондо*)

Лично, од свих Тојота [Toyota] највише *волим* управо *Yaris!* (*Ауто блог*)

Претпоставља се да је цена тако висока јер је продавац после толико година постао *везан* за свој *Cadillac* и, у ствари, не жели да га неко купи, а оглас и прича о новом-старом аутомобилу слиужи [!] му као згодна реклама. (*Press*)

Џим Копинцер *с одушевљењем* вози свој *Pasat*. (*Б92*)

Овај „стојадин” је купио мој деда. После га је возио мој отац, а ја сам га наследио. *То је члан наше породице*. (*Блиц*)

На насловној фотографији је Атила Иван, *поносан* на „трабант” из 1969. (*Дневник*)

Он је свој *омиљени четвороточкаш* [ауто] пре две недеље пронашао у Вуковару, али лопови су га у међувремену пребацили на другу локацију. (*Курир*)

У неким примерима, ак. јд. на *-а* употребљен је упркос томе што је присутан израз дистанце или негативних емоција:

Загледамо *с подозрењем четвороточкаша* док Миливоје седа за волан, пали трактор произведен још 1953. године, и спретно њим маневрише да би нас уверио да је у возном стању. (*Политика*)

Власник неисправног луксузног и скупог аутомобила налепио је на непокретног четвороточкаша транспаренте, на којима је писало: „*Боље је имати магараца него Јагуара*”, „*Лажни ауто*”, „*Лажна компанија*” и „*Лажна услуга*”. (*Vesti online*)

7.8. „На основу прикупљеног корпуса из књижевних дела, новина и часописа, транскрибованих дијалога и разговора са носиоцима језика”, М. Стефановић (2008: 149) закључује „да су говорници склонили да употребе облик акузатива који је једнак са генитивом када говоре о специфичном аутомобилу (најчешће властитом)”. Придев *специфичан* овде највероватније значи „одређен”, „конкретан”, а не „посебан” (РСЈ), судећи по његовој каснијој употреби у истом одељку: „У следећим примерима нема специфичних назива за типове аутомобила, али су присутне именице које упућују на најопштије врсте” (Стефановић 2008: 151). У табели *Фреквенције назива за аутомобиле* број примера са конкретном референцијом у корпусу БНП дат је у колони „Конкретан аутомобил”. Намеће се поређење тих вредности са вредностима из колоне „Све заједно (БНП)”. Код свих одабраних назива осим назива *астон мартин* и *тигуан* у обе колоне просту већину има иста форма акузатива једине. Корпус је дао само један пример им. *тигуан* у ак. јд. са конкретном референцијом, и тај ак. јд. завршава се на *-а*, док у колони „Све заједно (БНП)” превласт има нулти морф, са 81,8% примера, као и код назива *астон мартин* (88,6%), који се са конкретном референцијом јавио једанпут у дужем и једанпут у краћем ак. јд. Укупни број назива *астон мартин* и *тигуан* у ак. јд. са конкретном референцијом (2 одн. 1) није довољно велик да би се са поуздањем констатовала супротна тенденција. Називи *ленд ровер* и *масерати* са конкретном референцијом потврђени су само у ак. јд. без *-а*. Треба подвући да, и када у колонама „Конкретан аутомобил” и „Све заједно (БНП)” исти наставак има просту већину, удели акузативних форми нису свуда приближно једнаки. Са толеранцијом од $\pm 5\%$, тако је код назива *југић*, *кадилак*, *пасат*, *туарег*, *четворосед* и *четвороточкаш*. Разлика између броја примера са ак. јд. на *-а* и броја примера са ак. јд. без *-а* мања је у колони „Конкретан аутомобил” него у колони „Све заједно (БНП)” код назива *јагуар*, *пунто* и *стојадин*, али је већа код назива *ленд ровер* и *масерати*. Дакле, подаци из табеле *Фреквенције назива за аутомобиле* не иду у прилог тези да говорници радије користе ак. јд. на *-а* када је реч о конкретном возилу.

7.9. Према М. Стефановић (2008: 149), „[с]инкретизам акузатива и генитива се појављује [...] у ситуацијама када говорник пореди два аутомобила”. То у корпусу БНП потврђују 3 примера са ак. *јагуара*, 4 са ак. *југића*, 3 са ак. *пасата*, 2 са ак. *стојадина*, 1 са ак. *тигуана*, 3 са ак. *трабанта*, 1 са ак. *туарега* и 3 са ак. *четворточкаша* (укупно 20), а оповргавају 5 примера са ак. *астон мартин*, 9 са ак. *јагуар*, 5 са ак. *јарис*, 1 са ак. *југић*, 3 са ак. *масерати*, 9 са ак. *пасат*, 4 са ак. *пунто*, 2 са ак. *тигуан*, 2 са ак. *туарег* и 1 са ак. *четворосед* (укупно 41), као:

То не само да је било *више* у односу на било који спортски *Астон Мартин* већ *више и него* Rolls-Royce Silver Wraith II, тада један од најлукеузнијих аутомобила на свету. (*Вреле гуме*)

Ипак, запремина пртљажника је идентична са BMW-ом и Мерцедесом (седан верзије) – 480 l, а 25 l је *издашнија* у односу на *Јагуар*. (*Вреле гуме*)

Помало је увредљиво да се Тојотина [Toyota] лимузина нуди само са дизелашем од 1.4 литра – па тај мотор је примерен за *Yaris*, али не и за *Corolla*. (*Данас*)

Знате ли колико људи жели да неком отпаду прода свој зарђали 25–30 година стар „*југић*”, „кеца”, Escort-a, Kadett-a, Golf-a и слично и купи 15 година стар *Punto*, Корсу [Corsu] или Clio у *неупоредиво бољем стању и знатно безбеднији*? (*Половни аутомобили*)

Дакле, нема сумње, осим атрактивног дизајна и предњег дела који *неодољиво подсећа на масерати*, агрегат који „троши као упаљач” је најјачи адут. (*Политика*)

Није лако *поредити* аутомобил из 2004.године [!], јер можете купити Алфу [Alfu] 156 стару око 12 година за 2.000€, али за тај новац можете одабрати *Passat* стар 18 година, из 1998.године [!], колико они коштају у просеку. (*Данас*)

Неупоредиво је лакше правити „*пунто*”. (*Блиц*)

За оне који *преферирају* одлазећи *Tiguan* у односу на нову верзију, стижу добре вести: Volkswagen ће наставити да производи актуелну верзију паралелно са новом. (*Total car*)

На „тигуану” је дебитовала нова „Фолксвагенова” генерација комон-рејл турбо дизел мотора, али то није једина иновација коју доноси аутомобил чији дизајн поприлично *асоцира на већи „туарег*”. (*Блиц*)

Овакво ценовно позиционирање ставља руски *четворосед* у исти кош са Дачијом [Dacijom] Logan и другим Ладиним моделима, ако се *упореде* категорије у којима се наведени налазе. (*Вреле гуме*)

7.10. Ако се називи за аутомобиле у ак. јд. на *-а* употребљавају зато што „о аутомобилима размишљамо као да су људи” (Драгићевић 2004: 49), у медијима утицај те метафоре остаје периферан и везан за алтернативне називе *југић*, *стојадин* и *четвороточкаш* (уп. *аутомобил*). Кад се у корпусу БНП посматрају примери са основном метафором АУТОМОБИЛ ЈЕ ЧОВЕК, као „*Кија је доживела своју другу генерацију*” (Драгићевић 2004: 49), наспрам 14 примера са називом за аутомобил у ак. јд. на *-а* (како се чини: *авенсис* – 1, *јагуар* – 1, *југић* – 1, *пасат* – 3, *стојадин* – 3, *четвороточкаш* – 5) стоји 11 примера са ак. јд. без *-а*:

Неки су и „побегли” из D-сегмента, као што је Honda, а Toyota разним варијацијама и освежењима покушава да *одржи Avensis будним*. (*Ауто магазин*)

Квалитет, издржљивост и поузданост – били су увек највећи аргументи за „*авенсис*”, па је зато и у *ранијим генерацијама* био високо позициониран у табелама продаје „де” сегмента. (*Политика*)

Када је реч о предњем делу немачког модела, на њему је приметна криза идентитета, јер својим изгледом Баварац, чини се, више жели да наликује на *Јагуар ХК прве генерације* или на амерички Паноз Есперанте. (*Ауто портал*)

Производња Yaris-а *треће генерације* је у Тојотином [Toyota] производном постројењу у Валенсијену (Француска) почела у јулу прошле године, а сада је највећи јапански произвођача [!] аутомобила најавио да ће *Yaris* произведен у Француској почети да извози и на северноамеричко тржиште. (*Ауто блог*)

Ако данас, 11 година од престанка његове производње купујете „*пасат*” *пете генерације* морате рачунати на пар ствари. (*Ауто блог*)

„Тојота” *подмладила RAV 4* и „*јарис*” [уп. примере за *подмладити* у РСЈ] (*Блиц*)

Зато вам данас представљамо овај блиндирани патролни *Land Rover* серије III, из 1975. године, који ових дана *тражи новог власника* преко популарног сајта eBay. (*Ауто портал*)

Очигледно је да уопште није једноставно дати одговор на то питање, а сада нам је Volkswagen задао додатне муке, представивши свој *Touareg* друге генерације или у оригиналном називу – Touareg Gold Edition. (*Total car*)

Smart је представио концептуални аутомобил Fourjoy – електрични четворосед који представља увод у следећу генерацију модела Forfour, који стиже на тржиште крајем 2014. године. (*Национална класа*)

„[...] Да ли ће остати у актуелној 2+2 или ће нарасти у пуни четворосед, за сада није одређено”, додао је. (*Вреле гуме*)

Пре „господара прстенова” каже да је возио најпознатији четвороточкаш из породице VW – „голф”. (*Блиц*)

„[P]азговорном језику”, где је „[и]зједначавање акузатива са генитивом [...] често” (Драгићевић 2004: 49), сигурно је ближи језик огласа, и на сајту <<https://www.kupujemprodajem.com>> у време претраге називи *тигуан* и *туарег* заиста су били сразмерно фреквентнији у ак. јд. на *-а* него у корпусу БНП, али дужи акузатив назива *авенсис*, *јагуар*, *јарис*, *ленд ровер* и *трабант* (уз варијанте *Yaris*, *Land Rover* итд.) није имао примат ни у којем од тих извора.

8. НАЗИВИ НАГРАДА

8.1. Пажњу истраживача мање су привлачили називи за награде, поменути у радовима о аниматности Благус Бартолец 2006, Настановић 2007 и Стефановић 2008.

8.2. У корпусу БНП у ак. јд. су потврђени 1) називи награда према којима стоји аниматна именица: *Ардалион*, *Бамби*, *Бамби Орфеј*, *Београдски победник*, *Гонкур*, *Златни делфин*, *Златни лав*, *Златни леопард*, *Златни ћуран*, *Орфеј*, *Пибоди*, *Сребрни делфин*, *Сребрни леопард*, *Сребрни медвед* и *Цезар (Сезар)*, и 2) називи награда који се не могу директно повезати са неком аниматном именицом: *Греми*, *Добричин прстен*, *Еми*, *Златни беочуг*, *Златни глобус*, *Златни печат*, *Зоранов брк*, *Лауреус*, *Печат Народног позоришта* и *Сребрњак Народног позоришта*. Прикупљени примери дати су у Прилогу 16, а њихове фреквенције у Табели 4. Фреквенције ак. јд. с наставком *-а* одн. *-Ø* без обзира на присуство предлога одређене су код назива *Ардалион*, *Бамби*, *Бамби Орфеј*, *Београдски победник*, *Гонкур*, *Еми*, *Златни делфин*, *Лауреус*, *Орфеј*, *Печат Народног позоришта*, *Пибоди*, *Сребрни делфин*, *Сребрни леопард*, *Сребрни медвед*, *Сребрњак Народног позоришта* и *Цезар (Сезар)*, и сви ексцерпирани примери са њима дати су у Прилогу 16. У случају назива *Добричин прстен*, *Златни беочуг*, *Златни леопард*, *Златни печат*, *Златни ћуран* и *Зоранов брк*, прво је проверено да ли у грађи има неочекиваних форми ак. јд., нпр. ак. *Добричиног прстена* или ак. *Златни ћуран*, који би ишао против опште тенденције у аниматних лексема као (синтаксичких центара) назива за награде; пошто ту није било изненађења, нису навођени сви примери из корпуса БНП, него само по пет примера. Неки називи за награде у корпусу су заступљени великим бројем примера, па је на фреквентној именици *Еми* испитано да ли је однос између двеју форми ак. јд. исти када се ак. јд. назива за награду посматра без ограничења и када се кроз регуларне изразе као „^[^A-Ža-ž](u|na|o|po|uz|kroz|pod|pred|nad|za|među) ["]?((Emmy-ja)|(Emmyja)|(Emija)|(Emija))^[^A-Ža-ž]” и „^[^A-Ža-ž](u|na|o|po|uz|kroz|pod|pred|nad|za|među) ["]?((Emmy)|

(Emi))[[^]A-Ža-ž]" (без разликовања великог и малог слова) посматра само ак. јд. са предлогом. Како се види у Табели 4, код ак. јд. им. *Еми* однос *-a* : $-\emptyset$ без сужавања близак је односу *-a* : $-\emptyset$ уз описано сужавање на предлошко-падежне конструкције (28,7% : 71,3% одн. 24,4% : 75,6%). Зато су акузативи јединине фреквентних назива *Греми*, *Златни глобус*, *Златни лав* и *Цезар* (*Сезар*) обрађени само уз предлоге, нпр. по регуларним изразима „[[^]A-Ža-ž](u|na|o|po|uz|niz|kroz|pod|pred|nad|za|među) ["]?((Grammy-ja)|(Grammyja)|(Gramija)|(Gremija))[[^]A-Ža-ž]" и „[[^]A-Ža-ž](u|na|o|po|uz|niz|kroz|pod|pred|nad|za|među) ["]?((Grammy)|(Grami)|(Gremi))[[^]A-Ža-ž]" (без разликовања великог и малог слова).

Изван табеле остају подаци о називима *Нобел*, *Оскар* и *Пулицер*, пошто примери за њих нису наведени у Прилогу 16. У корпусу БНП, регуларни израз „[[^]A-Ža-ž](u|na|o|po|uz|niz|kroz|pod|pred|nad|za|među) ["]?((oskara)|(oscara)|(oscar-a))[[^]A-Ža-ž]" (без разликовања великог и малог слова) враћа 3.196 резултата без апсолутних дупликата и без погодака који се не односе на награду, у контекстима попут „за Оскара Вајлда”, а регуларни израз „[[^]A-Ža-ž](u|na|o|po|uz|niz|kroz|pod|pred|nad|za|među) ["]?((oskar)|(oscar))[[^]A-Ža-ž]" (без разликовања великог и малог слова) – само 51 резултат без апсолутних дупликата и без погодака у контекстима као „на Оскар партију”, тј. 1,57%. Пошто је тај однос деловао сумњиво, проверен је на материјалу *Корпуса савременог српског језика* у верзији из 2003. године (мањој и стога лакшој за прегледање), али је његовом претрагом без обзира на присуство предлога добијена скоро истоветна сразмера резултата – 54 : 1, тј. 98,1% : 1,82%. Може се, дакле, рећи да се у савременом српском језику назив за награду *Оскар* скоро увек користи у ак. јд. на *-a*. Судећи по претрагама корпуса БНП по регуларним изразима без разликовања великог и малог слова „[[^]A-Ža-ž](u|na|o|po|uz|niz|kroz|pod|pred|nad|za|među) ["]?nobela[[^]A-Ža-ž]" (142 јединствена резултата), „[[^]A-Ža-ž](u|na|o|po|uz|niz|kroz|pod|pred|nad|za|među) ["]?nobel[[^]A-Ža-ž]", „[[^]A-Ža-ž](u|na|o|po|uz|niz|kroz|pod|pred|nad|za|među) ["]?((pulicera)|(pulizera)|(pulitzer-a))[[^]A-Ža-ž]" (7 јединствених резултата) и „[[^]A-Ža-ž](u|na|o|po|uz|niz|kroz|pod|pred|nad|za|među) ["]?((pulicer)|(pulitzer))[[^]A-Ža-ž]", називи за награде *Нобел* и *Пулицер* користе се само у ак. јд. с наставком *-a*.

Колона „Награда” садржи фреквенције ак. јд. на *-a* и ак. јд. без *-a* назива за награде без обзира на присуство предлога. Код назива *Добричин прстен*, *Златни*

беочуг, Златни леопард, Златни печат, Златни ћуран и *Зоранов брк* дата је само фреквенција једне форме акузатива, тј. 0, јер би пропорција између резултата претраге са ак. јд. на *-а* и резултата претраге са ак. јд. без *-а* свакако била 100% : 0% (или 0% : 100%). У колони „Награда (уз предлог)” налазе се подаци о фреквенцији назива за награде иза предлога и опционалног наводника. У малом броју случајева, назив награде није употребљен са значењем предмета који лауреат добија, него са значењем одређене церемоније или церемоније која се понавља у одређеним интервалима, и том значењу је посвећена последња колона Табеле 4.

8.3. Приказани подаци упућују на начелни закључак да ће у ак. јд. назив за награду који у свом саставу има или који се своди на именицу која иначе има аниматну референцију, нпр. *лав, леопард, медвед, Цезар*, најчешће гласити као у ген. јд., а у осталим случајевима као у ном. јд. Другим речима, на употребу ак. јд. утичу аналогија, зооморфност и антропоморфност. Овом правилу не покурава се пет од двадесет осам испитаних назива: *Ардалион, Бамби Орфеј, Златни делфин, Орфеј* и *Пибоди*. Код назива награда *Ардалион* и *Пибоди* у обзир се мора узети могућност да их говорници не повезују увек са особама (свцем одн. бизнисменом).

8.4. Синкретизам акузатива и генитива у промени назива за награде М. Стефановић (2008: 159–160) приписује томе што су објекти на које се они односе „не само издвојени тиме што имају име, већ представљају и специфичну награду (нпр. неко је добио Оскара, а не Феликса)”, и томе што се „можда[...] ради о емоционалном значају добијања награде” (уп. Благус Бартолец 2006: 18), тврдећи да се награде „доживљавају као атипични објекти”. Друга пак форма ак. јд. (без наставка *-а*) види се као семантички оправдана. „Специфичности награде” могло би се приговорити да је недовољно разграничена од парадигматских или асоција-

Табела 4: Фреквенције назива за награде

	Награда		Награда (уз предлог)		Церемонија/ организација	
	-a	-Ø	-a	-Ø	-a	-Ø
Ардалион	10	12				
Бамби	1	0				
Бамби Орфеј	1	1				
Београдски победник	14	2				
Гонкур	5	0			0	1
Греми			24	70	0	1
Добричин прстен	0					
Еми	45	112	11	34	0	2
Златни беочуг	0					
Златни глобус			4	12		
Златни делфин	1	2				
Златни лав			102	0		
Златни леопард		0				
Златни печат	0					
Златни ђуран		0				
Зоранов брк	0					
Лауреус	0	9			0	1?
Орфеј	2	2				
Печат Народног позоришта	0	4				
Пибоди	0	1				
Сребрни делфин	1	0				
Сребрни леопард	2	0				
Сребрни медвед	23	2				
Сребрњак Народног позоришта	0	3				
Цезар (Сезар)			7	0		

тивних (Де Сосир 1996 [1916]: 127–130) језичких односа, који иду међу најопштије. То би се постигло ограничавањем на случајеве када се разлика истиче, као у једном примеру који наводи М. Стефановић: „Иако није добио *тај*, већ друга два Оскара...” (Стефановић 2008: 159) – али у том примеру нема акузатива сингулара једнаког генитиву сингулара.

8.5. Ни емоционални значај се не чини као поуздан критеријум. У следећим примерима, добијање Оскара је представљено као догађај који изазива нарочито снажна позитивна осећања, али се и ту јавио краћи ак. јд.:

Зато ми је ова Златна палма веома драга и значајна. Не би ми било толико значајно ни да сам добио *Оскара*. (<https://www.danas.rs>)

Од детињстава [!] сам у свету стрипа сам [?] и стрип је, поред филма, одувек био моја највећа љубав. Улога у „Дедпулу” је остварење мог сна. Сматрам да је све дошло на своје и да је неко или нешто одозго, бог или како год, знао да истински волим легенде стрипа и колика је моја жеља да једног дана будем у томе јак. Као дечак сам се тресао од треме шта ће бити у новом стрипу, када ће изаћи и да ли ћу стићи да купим. Зато је моја улога у овом остварењу нешто што је за мене као да сам добио „*Оскар*”. (<https://www.alo.rs>)

Има и примера где би се на основу критеријума емоционалног значаја очекивало да позитивна осећања новинара и редитеља (проживљена захваљујући емпатији) блокирају употребу краћег ак. јд., али се то не дешава:

Скорсезе *напоскон* освојио *Оскара*

Признање Америчке филмске академије, Оскар, за најбољу режију, додељено је Мартину Скорсезеу за филм „Двострука игра”. Тако је овај режисер *након пет номинација* освојио и *свог првог Оскара* за режију. (<http://mondo.rs>)

Након деценија и деценија бављења филмом, Мартин Скорсезе коначно осваја свој први Оскар за најбољу режију, после *чак шест номинација* и то *тек 2007. године* за филм „*Departed*”. (<http://tracara.com>)

Обрнуто, изостанак позитивних осећања не јамчи употребу ак. јд. без *-а*:

Марлон Брандо *је 5. марта 1973. године одбио „Оскара”* за најбољег глумца за улогу Вита Корлеонеа у филму „Кум”, а тај потез је све изненадио. [...] Ноћ уочи 45. доделе награда, Брандо је објавио да ће бојкотовари [!] церемонију и послати Сашин Литлфедр, мало познату глумицу, да иде уместо њега. Она је била активисткиња покрета за права америчких староседелаца. [...] „Вечерас сам дошла у име Марлона Бранда и замолио ме је да вам кажем да неће моћи да прихвати ову

великодушну награду. Разлог томе је третман који имају Индијанци у филмској индустрији [!]. Извините.”, рекла је она. (<<https://www.kurir.rs>>)

Овим речима Sacheen је поздравила присутне, када је уместо славног глумца *одбила Оскар* за најбољу мушку улогу 1973. године. Овај потез требало је да укаже на лош третман Индијанаца у САД. (<<https://www.b92.net>>)

Треба истаћи да је Оскар антропоморфан (уп. Ивић 2000: 59–60 и Благус Бартолец 2006: 13, 17) – „predstavlja viteza oslonjenog o balčak mača” – и да је, „prema anegdoti”, име добио тако „što je prigodom prvog dijeljenja nagrade uočena slučajna sličnost figure s nekim producentom imenom Oskar” (лексикографски извор је Клаићев *Рјечник страних ријечи*). Д. Настановић (2007: 125) претпоставља „да се употреба именице *Оскар* у облику акузатива једнаком облику генитива може објаснити раширеном употребом ове именице као властитог имена”, тј. аналогично.

Уп. и неке од примера са називом награде *Добричин прстен*, из којих се види да је награда у добитницима изазвала позитивна осећања, али у којима је ипак употребљен краћи ак. јд.:

– Добити „*Добричин прстен*” је огромно задовољство и потврда нечијег трајања, максимална сатисфакција коју можете имати за свој рад. (*Политика*)

Овај „*Добричин прстен*” доживљавам као круну каријере. (*Политика*)

„[...] Морам да кажем да сам једна од ретких срећница која је добила два највећа и најзначајнија глумачка признања у Србији – пре шест месеци ’*Добричин прстен*’, данас ’Жанку’”, изјавила је Туричић. (*Политика*)

8.6. Пажњу завређују и фреквентни називи *Греми* и *Еми*, који према ОД не потичу од назива за животињу или човека, односно *Златни глобус*, који су се у отприлике једној четвртини случајева јавили у ак. јд. на *-а*. Међу њима има примера који изгледају емоционално неутрално:

Била је номинована за *Гремија* пошто је написала и изводила песме у „Нешвилу” Роберта Алтмана где је играла кантри певачицу. (*Блиц*)

Године 1991, песма „Ice Ice Baby” номинована је за *Гремија* за најбољу реп нумеру. (*Блиц*)

Уп.:

Овај мултиталентовани момак, који је номинован [!] у чак седам категорија за *Grammy*, померио је и *помера границе* музике mainstream-а, јер готово да не постоји пројекат у коме није учествовао, било као аутор или текстописац, било као извођач. (*Mjuz news*)

Између осталог, свираћу Концерт за мандолину Авнера Дормана, познатог израелског композитора, који ми је донео номинацију за *Греми* и *коме се увек радо враћам*. (*Данас*)

Феномен је наставио и са актуелним синглом „Breathe”, а његова сарадња са Duke Dumont-ом на хиту „I Got U” донела је обојици номинацију за *Греми!* (*Блиц*)

Намеће се повезивање са називом *Оскар*, који такође означава награду и који се најчешће јавља у ак. јд. на *-а*. Аналогија према тој именици нема велики домашај зато што јој се супротставља основни принцип (в. т. 8.2).

9. ЗАКЉУЧАК

9.0. Начелно, у српском језику именице мушког рода I врсте које означавају људска бића и типичне животиње (в. Даничић 1863: 6; Јамамото 1999: 16; уп. Стефановић 2008: 103–105, 109) у акузативу једнине имају наставак *-а*, а именице мушког рода I врсте које означавају биљке (в. Тежак, Бабић 1973: 85; Бабић *et al.* 1991: 500; Рагуж 1997: 9; Ивић 2000: 56–57; Клајн 2005: 50; Пипер, Клајн 2014: 61, 67) и биолошки неживе ентитете у акузативу једнине немају наставак или имају наставке *-е* или *-о*. Дословну примену правила онемогућавају одређене појаве:

1) полисемија (Дешић 1997; Благус Бартолец 2006: 19; Стефановић 2008: 114–130, 132–134),

2) гранични статус референта (уп. Стефановић 2008: 95–97, 137–138, 148–149, 152, 154),

3) антропоморфност и антропоморфизација (Јамамото 1999: 16; Ивић 2000: 59–60; Благус Бартолец 2006: 19; уп. Брабец *et al.* 1970: 44; Гарић 1975: 41–43; Клајн 2006: 140; Стефановић 2008: 163) са зооморфношћу,

4) аналогичност (Гарић 1975: 41; Стефановић 2008: 142),

5) меронимијски принцип (уп. Дешић 1997: 187 и Благус Бартолец 2006: 7–8),

6) „принцип збирности”, на коју је у вези са аниматношћу врло често указивано (Брабец *et al.* 1970: 45, Гарић 1975: 41–42, Стефановић 1986: 191, Ивић 2000: 60, Симић 2001: 133, Пипер, Клајн 2014: 67 итд.),

7) градивност и збирно-градивност (в. Ивић 2008: 19–22),

8) принцип бесмртности (в. Благус Бартолец 2006: 16; уп. Ивић 2000: 58–59).

9.1. ПОЛИСЕМИЈА

Изазов правилу представљају именице са семантичким расцепом, тј. именице које у својој полисемантичкој структури имају и аниматно и инаниматно значење/значења, или код којих речник наводи израз супротне аниматности (нпр. *шлем* : *плави шлем*; в. т. 9.0). Према нађеним примерима, неке именице са семантичким расцепом увек имају наставак *-а*, док друге такве именице никад немају наставак *-а*. Код једног дела именица са семантичким расцепом примећено је колебање у оквиру аниматног или у оквиру инаниматног значења. Међутим, истраживање је показало да дистрибуција јединских акузативних форми код највећег броја именица са семантичким расцепом одговара значењу: када означавају аниматан ентитет, добијају ак. јд. на *-а*, а када означавају инаниматан ентитет, добијају ак. јд. без *-а*.

9.2. ГРАНИЧНИ СТАТУС РЕФЕРЕНТА

Када их је потребно уклопити у параметре основног правила, тешкоће причињавају и неке именице без семантичког расцепа, нарочито називи микроорганизама и физиолошки несамосталних организама у раној фази развоја, чијим референтима недостају особине типичних живих бића и чији ак. јд., генерално гледано, нема наставак *-а* (в. т. 9.0).

9.3. АНТРОПОМОРФНОСТ И АНТРОПОМОРФИЗАЦИЈА СА ЗООМОРФНОШЋУ

Сличност и поређење са људским бићем (в. т. 9.0) игра улогу нпр. код именица *лутак* (ова им. је и семантички расцепљена), *Оскар*, *пуб*, *снешко*, *стојадин* и *џокер*. Им. *лутак*, *Оскар*, *пуб*, *снешко* и *џокер* означавају ентитете који се одликују антропоморфношћу облика или графичке представе коју носе. Назив *стојадин*, који је настао „[п]о сличности између броја *сто један* и имена *Стојадин*” (Клајн 1992), дакле путем једне формалне асоцијације, осим аналогije

према властитом имену подразумева и одређени степен очовекотворености. Зооморфне су неке награде, као *Златни делфин* и *Златни медвед*.

9.4. АНАЛОГИЈА

Главни примери за дејство аналогије јесу назив шаховске фигуре *топ*, називи *снешко* и *стојадин* и називи за спортске тимове и аутомобиле. Назив фигуре *топ* члан је једног затвореног система, система шаховских фигура, окружен називима *коњ*, *краљ*, *краљица (дама)*, *ловац* и *пешак* (Лалевић 1933/1934). Називи спортских тимова одн. називи аутомобила образују већи и отворен систем, па су код њих ефекти аналогије, нпр. ак. *Вождовца* или *форда*, слабије изражени. У систему назива за спортске тимове извор аналогије су јединице као *Партизан* и *Топличанин*. Код назива аутомобила, који такође чине широк и неомеђен систем, аналошки узор се у данашње време не може лако видети, али поглед у грађу из првих деценија прошлог века открива да је нпр. ак. *форда* врло лако могао бити резултат угледања на ак. *(Хенрија) Форда*.

9.5. МЕРОНИМИЈСКИ ПРИНЦИП

Како је запазио Дешић 1997: 187, делове живих бића граматика не препознаје као живе, тј. у језику део аниматног ентитета није аниматан, па именице мушког рода I врсте са таквим значењем имају акузатив једнине једнак номинативу једнине. Изгледа да меронимима типа *врат* и *пришљен* треба додати и атипичне мерониме *организам* и *леш*, о којима би се могло рећи да поседују извесну целовитост, али којима за аниматни статус ипак недостају неке одлике.

9.6. ПРИНЦИП ЗБИРНОСТИ

У језику колектив аниматних ентитета није аниматан (в. т. 9.0). Овај принцип је надређен принципу бесмртности.

9.7. ГРАДИВНОСТ И ЗБИРНО-ГРАДИВНОСТ

Када се називи риба и ракова који се користе у људској исхрани употребе са градивним или збирно-градивним значењем, оно може поништити аниматност дотичних животиња (в. т. 9.0).

9.8. ПРИНЦИП БЕСМРТНОСТИ

У језику аниматан ентитет не може изгубити аниматност (в. т. 9.0).

9.9. ДАЉИ РАД

У даљим истраживањима односа категорије аниматности и форме акузатива ваља испитивати уочене групе изузетака и идентификовати нове. Пошто је из прегледа научних чланака и монографија и граматика јасно да постоји потреба за подацима о фреквенцијама одређених форми, истраживачи имају задатак да прикупе репрезентативне корпуре, ексцерпирају примере и одреде њихове фреквенције, али и да изведу неке напредније статистичке прорачуне. Како би се у релативно кратком времену прикупило што више података, било би добро користити могућности које пружа рачунарска обрада природних језика. Велики напредак представљао би алгоритам којим би се акузатив једнине могао аутоматски разликовати од номинатива и генитива једнине, јер би тада главна брига било прибавити највећи могући корпус. Евентуална теоријска разматрања треба да буду обилато поткрепљена примерима

из грађе и врло опрезна и критична у извођењу генерализација, као и граматички описи, којима би поуздани квантитативни прегледи били нарочито драгоцени.

ЛИТЕРАТУРА

- 20 октобар:** *20 октобар. Недељни лист народног фронта Београда*, Београд.
- PWN:** *WordNet*, Универзитет Принстон. <<https://wordnet.princeton.edu>>
- SWN:** *Serbian Wordnet*. <<http://korpus.matf.bg.ac.rs/SrpWN/>>, <<http://sm.jerteh.rs>>, <<http://dcl.bas.bg/bulnet/>>
- A:** V. Anić, *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*, Zagreb: Novi Liber [⁴2003].
- Алановић 2011:** М. Алановић, „Основни принципи синтаксичко-семантичке валентности каузативно-манипулативних глагола”, *Грамматика и лексика у словенским језицима* (главни уредник Срето Танасић), Нови Сад: Матица српска, Београд: Институт за српски језик САНУ, 249–264.
- Алексић, Стевановић ³1947:** Р. Алексић, М. Стевановић, *Грамматика српскога језика за средње школе*, Београд: Просвета.
- Алексић, Станић ¹³1978:** Р. Алексић, М. Станић, *Грамматика српскохрватског језика за ученике гимназије*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Алексић 2016:** Д. Алексић, „Аутоматско прикупљање и обрада грађе за једно морфолошко истраживање” (излагање са семинара Друштва за језичке ресурсе и технологије), <<http://jerteh.rs/wp-content/uploads/2016/03/Automatsko-prikupljanje.pdf>>
- Алексић 2017:** Д. Алексић, „Аниматност и живе машине”, *НССУВД*, 46/1, Београд, 225–238.
- Арсенијевић 2003а:** Н. Арсенијевић, „Акузатив с предлогом у савременом српском језику (I)”, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, XLVI/1, Нови Сад, 107–263.
- Арсенијевић 2003б:** Н. Арсенијевић, „Акузатив с предлогом у савременом српском језику (II)”, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, XLVI/2, Нови Сад, 53–216.

- Бабић et al. 1991:** S. Babić, D. Brozović, M. Moguš, S. Pavešić, I. Škarić, S. Težak, *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika*, Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.
- Барић et al. 1979:** E. Barić, M. Lončarić, D. Malić, S. Pavešić, M. Peti, V. Zečević, M. Znika, *Priručna gramatika hrvatskoga književnog jezika*, Zagreb: Školska knjiga.
- Барић et al. 1997:** E. Barić, M. Lončarić, D. Malić, S. Pavešić, M. Peti, V. Zečević, M. Znika, *Hrvatska gramatika*, Zagreb: Školska knjiga.
- Белић 2000:** А. Белић, *Граматику. О граматикума* (прир. Даринка Горган-Премк), Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, Нови Сад: Будућност.
- Белић 1969:** А. Белић, *Историја српскохрватског језика. Књ. II, св. I: Речи са дефлексијом*, Научна књига: Београд.
- Бибер, Репен 2015:** D. Biber, R. Reppen (eds.), *The Cambridge Handbook of English Corpus Linguistics*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Благус Бартолец 2006:** Goranka Blagus Bartolec, „Od neživoga do živoga (genitivno-akuzativni sinkretizam u jedninskoj paradigmi imenica muškoga roda koje označuju što neživo)”, *Rasprave*, 32, Zagreb, 1–23.
- Бошков 1979/1980:** С. Бошков, „О неким питањима из области норме књижевног језика (уз прилог Ј. Моловића)”, *Наш језик*, XXIV/3, Београд, 173–177.
- Брабец et al. 1952:** I. Brabec, M. Hraste, S. Živković, *Gramatika hrvatskoga ili srpskog jezika*, Zagreb: Školska knjiga.
- Брабец et al. 1970:** I. Brabec, M. Hraste, S. Živković, *Gramatika hrvatskosrpskoga jezika*, Zagreb: Školska knjiga.
- Брозовић, Ивић 1988:** D. Brozović, P. Ivić, *Jezik srpskohrvatski/hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski. Izvadak iz II izdanja Enciklopedije Jugoslavije*, Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod „Miroslav Krleža”.
- Брозовић 1976/1977:** D. Brozović, „О савременој морфолошкој норми хрватског језичног стандарда и о морфолошким значајкама стандардне новошtokавштине уопће”, *Jezik*, XXIV/1–3/4, Zagreb, 1–12, 41–49, 109–114.
- Ван Регенмортел 2016:** M.H.V. van Regenmortel, „The metaphor that viruses are living is alive and well, but it is no more than a metaphor”, *Studies in History*

and Philosophy of Science Part C: Studies in History and Philosophy of Biological and Biomedical Sciences, Vol. 59, pp. 117–124.

Виљареал 2004: L.P. Villarreal, „Are Viruses Alive?“, *Scientific American*, Vol. 291, No. 6, pp. 100–105.

Вуковић 1957: Ј. Вуковић, „Још о акузативном облику којег – који“, *Питања савременог књижевног језика*, св. 5, Сарајево, 92–95.

Гарић 1975: М. Garić, „Jednakost akuzativa s nominativom ili genitivom u jednini imenica prve vrste“, *Književni jezik*, IV/3–4, Sarajevo, 35–48.

Гортан Премк 1971: Д. Гортан-Премк, *Акузативне синтагме без предлога у српскохрватском језику*, Београд: Институт за српскохрватски језик.

Гортан Премк 1997: Д. Гортан-Премк, *Полисемија и организација лексичког система у српском језику*, Београд: Институт за српски језик САНУ.

Гортан Премк 2018: Д. Гортан Премк, „Платисемија и симилисемија у полисемантичкој структури једне лексеме“, *Наш језик*, XLIX/1, Београд, 1–12.

Грицкат 1967: И. Грицкат, „Стилске фигуре у светлу језичких анализа“, *Наш језик*, XVI/4, Београд, 217–235.

Даничић 1892: Gj. Daničić, *Oblici hrvatskoga ili srpskoga jezika*, Zagreb: Tisak i naklada knjižare Lav. Hartmana.

Даничић ³1863: Ђ. Даничић, *Облици српског језика*, Биоград: Државна штампарија.

Де Сосир 1996 [1916]: F. de Sosir, *Kurs opšte lingvistike* (прir. Tulio de Mauro), Sremski Karlovci, Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.

Дешић 1997: М. Дешић, „Акузатив једнине именица мушког рода и полисемија“, *НССУВД*, 26/2, Београд, 185–193.

Драгићевић 2004: Р. Драгићевић, „И аутомобили су људи (О једној метафори)“, *Свет речи*, VIII/17–18, Београд, 48–49.

Драгићевић 2010: Р. Драгићевић, *Лексикологија српског језика*, Београд: Завод за уџбенике.

ЕР: Р. Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.

- Зеленика 1938/1939:** М. Zelenika, „К članku В. Inhofa 'О akuzativu sing. nekih imenica m. roda'”, *Hrvatski jezik*, I/4–5, Zagreb, 89–90.
- Зника, Зника 2017:** М. Znika, М. Znika, „Stolova noga ili o kategoriji živosti u novijim priručnicima hrvatskog jezika”, *Rasprave*, 43/1, Zagreb, 241–256.
- Ивић 2000 [1996]:** М. Ivić, „О 'zamkama' u definicijama školskih gramatika”, *Lingvistički ogledi, tri*, Beograd: Čigoja štampa, 55–62.
- Ивић 2002:** М. Ivić, „Povodom poslovice *Zec će se okoti, onđe i pogine*”, *Red reči. Lingvistički ogledi, četiri*. Beograd: Čigoja štampa, 132–142.
- Ивић 2008:** М. Ivić, „Izbrojivost onoga što imenica označava kao gramatički problem”, *Lingvistički ogledi*, Beograd: Čigoja štampa, 13–38.
- Ившић 1938/1939:** S. Ivšić, „Uz napomene naših čitalaca”, *Hrvatski jezik*, I/2–3, Zagreb, 62–68.
- Инхоф 1938/1939:** В. Inhof, „О akuzativu sing. nekih imenica m. roda”, *Hrvatski jezik*, I/2–3, Zagreb, 58–60.
- Јамамото 1999:** М. Yamamoto, *Animacy and Reference: A Cognitive Approach to Corpus Linguistics*, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Јокановић Михајлов 1995:** Ј. Јокановић-Михајлов, „Ортоепски статус покретних вокала”, *НССУВД*, 24/1, Београд, 101–109.
- Караћић 1818:** В. Стефановић, *Српски рјечник, истолкован њемачким и латинским ријечма*, Беч: gedruckt bei den P. P. Armeniern.
- Клајн 1992:** И. Клајн, *Речник нових речи*, Нови Сад: Матица српска.
- Клајн 2002:** И. Клајн, *Творба речи у савременом српском језику. Део 1*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, Институт за српски језик САНУ, Нови Сад: Матица српска.
- Клајн 2003:** И. Клајн, *Творба речи у савременом српском језику. Део 2*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, Институт за српски језик САНУ, Нови Сад: Матица српска.
- Клајн 2005:** И. Klajn, *Gramatika srpskog jezika*, Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Клајн 2006 [1991]:** И. Клајн, „О склопу реченице”, *Српски језички приручник*, Београд: Београдска књига, 139–164.

- Кликовац 2010:** Д. Кликовац, *Граматика српског језика за основну школу*, Београд: Креативни центар.
- Комри ²1989:** В. Comrie, *Language Universals and Linguistic Typology*, Oxford: Blackwell.
- Корбет 1991:** G. Corbett, *Gender*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Кордић 1993:** S. Kordić, „Koji i kojega”, *Jezik*, XL/4, Zagreb, 103–108.
- Кристал ⁶2008:** D. Crystal, *A Dictionary of Linguistics and Phonetics*, Malden, MA: Blackwell Publishing.
- Крофт ²2003:** W. Croft, *Typology and Universals*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Крстев et al. 2004:** С. Krstev, G. Pavlović-Lažetić, Duško Vitas, Ivan Obradović, „Using Textual and Lexical Resources in Developing Serbian Wordnet”, *Romanian Journal of Information Science and Technology*, Vol. 7, No. 1-2, pp. 147-161, Romanian Academy, Publishing House of the Romanian Academy. <<http://poincare.matf.bg.ac.rs/~cvetana/biblio/RJIST-MATF.pdf>>
- Куњин, Старокадомски 2016:** E.V. Koonin, P. Starokadomskyy, „Are viruses alive? The replicator paradigm sheds decisive light on an old but misguided question”, *Studies in History and Philosophy of Science Part C: Studies in History and Philosophy of Biological and Biomedical Sciences*, Vol. 59, pp. 125–134.
- Лалевих 1933/1934:** М. Лалевих, „Неке особености шаховског језика”, *Наш језик*, Београд, II/7, 210–212.
- Лалевих 1935/1936:** М. Лалевих, „Једна напомена поводом акузатива”, *Наш језик*, IV/2, Београд, 53–55.
- Ломпар 2000:** „Дистрибуција конкурентних падежних наставака именица према сербокроатистичким граматикама и речницима”, *НССУВД*, 29/1, Београд, 161–175.
- ЛЭС:** В. Н. Ярцева (ред.), *Лингвистический энциклопедический словарь*, Москва: Советская энциклопедия, 1990.
- Маретић 1899:** Т. Maretić, *Gramatika i stilistika hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika*, Zagreb: Štampa i naklada knjižare L. Hartmana.
- Маретић ³1963:** Т. Maretić, *Gramatika hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika*, Zagreb: Matica hrvatska.

- Мареш 1977:** F. Mareš, „Sistem kategorija srpskohrvatske imenske deklinacije u poredbi s drugim slovenskim jezicima”, *НССУВД*, 6/1, Београд, 85–89.
- Марковић ²2013:** I. Marković, *Uvod u jezičnu morfologiju*, Zagreb: Disput.
- Марковић 1949/1950:** С. Марковић, „Уз поуку којег (кога) м. који”, *Наш језик*, I/5–6, Београд, 261.
- Марковић 1950/1951:** С. Марковић, „Вратиће га несвршеног”, *Наш језик*, II/7–10, Београд, 292–293.
- Марковић 1957:** S. Marković, „О неким отступањима од нормативне граматике”, *Питања савременог књижевног језика*, св. 5, Сарајево, 86–91.
- Маројевић 1999:** Р. Маројевић, „Грамматичке категорије у српском језику (из компаративно-историјске и теоријско-методолошке перспективе)”, *НССУВД*, Београд, 28/2, 17–26.
- Мореира, Лопес Гарсија 2009:** D. Moreira, P. López-García, „Ten reasons to exclude viruses from the tree of life”, *Nature Reviews Microbiology*, Vol. 7, pp. 306–311.
- Мразовић, Вукадиновић ²2009:** P. Mrazović, Z. Vukadinović, *Gramatika srpskog jezika za strance*, Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.
- Мулић 1953/1954:** M. Mulić, „Акузатив sg. м. р. односне замјенице 'који'”, *Језик*, II/3, Загреб, 86–88.
- Мусулин 1928:** S. Musulin, *Gramatika hrvatskoga ili srpskoga jezika za I. razred srednjih i njima sličnih škola*, Zagreb: Naklada Proforskoga društva, секције Загреб.
- Мусулин 1929:** S. Musulin, *Gramatika hrvatskoga ili srpskoga jezika za II. razred srednjih i njima sličnih škola*, Zagreb: Naklada Zagrebačke секције Proforskoga društva.
- Нарушевич 1996:** А. Г. Нарушевич, *Категория одушевленности-неодушевленности в свете теории поля* (докторска дисертација), Таганрог: Таганрогский государственный педагогический институт.
- Настановић 2007:** Д. Настановић, „О акузативу једине неких именица мушког рода прве деklinационе врсте”, *Шездесет година Института за српски*

језик САНУ. II (главни уредник Срето Танасић), Београд: Институт за српски језик САНУ, 119–127.

Николић 2002/2003: М. Николић, „Природни и граматички род именица”, *Наш језик*, XXXIV/3–4, Београд, 181–194.

Новаковић ²1902: С. Новаковић, *Српска граматика*, Београд: Државна штампарија.

ОД: Oxford Living Dictionaries. <<https://en.oxforddictionaries.com>>, 13.10.2018.

Одјек: *Одјек. Орган Савеза културно-просвјетних друштава Босне и Херцеговине*, Сарајево.

ОР: М. Николић, *Обратни речник српскога језика*, Нови Сад: Матица српска, Београд: Институт за српски језик САНУ [2000].

ОРБМ: Т.К. Atwood, Р.Н. Campbell, Ј.Н. Parish, А.Д. Smith, Ј.Л. Stirling, F. Vella, *Oxford Dictionary of Biochemistry and Molecular Biology*, Oxford: Oxford University Press [²2006].

Остојић ⁵2002: Б. Остојић, *Кратка прегледна граматика српског језика*, Земун: Нијанса.

Павешаић 1971: S. Pavešić (ur.), *Jezični savjetnik s gramatikom*, Zagreb: Matica hrvatska.

Павловић 2009: С. Павловић, „Позиционирање зависних реченица у старосрпском језику”, *Јужнословенски филолог*, 65, Београд, 267–297.

Петров ⁶2015: Б. Петров, *Биологија за 6. разред основне школе*, Београд: Завод за уџбенике.

Петровић 1993: М. Петровић [М. Стефановић], *Категорија аниматности/инаниматности у савременом руском и српскохрватском књижевном језику* (магистарски рад), Београд: Филолошки факултет.

Пецо 2000: А. Пецо, „У Босни и Херцеговини пчеле, скоро редовно, умиру”, *Даница*, 8, Београд, 395–397.

Пецо 2001: А. Пецо, „Још о умирању пчела”, *Даница*, 9, Београд, 345–348.

Пешикан 1967: М. Пешикан, „О систему заменичких речи”, *Наш језик*, 16/4, Београд, 245–267.

Пипер, Клајн ²2014: П. Пипер, И. Клајн, *Нормативна граматика српског језика*, Нови Сад: Матица српска.

- Пипер et al. 2005:** П. Пипер, И. Антонић, В. Ружић, С. Танасић, Љ. Поповић, Б. Тошовић, *Синтакса савременога српског језика – проста реченица* (у редакцији М. Ивић), Београд: Институт за српски језик САНУ, Београдска књига, Нови Сад: Матица српска.
- Пирсон 2008:** Н. Pearson, „'Virophage' suggests viruses are alive”, *Nature*, Vol. 454, p. 677. <<https://www.nature.com/news/2008/080806/full/454677a.html>>
- Пујић 2002:** С. Пујић, „Зашто пчеле умиру?“, *Даница*, 10, Београд, 346–351.
- Рагуж 1997:** D. Raguž, *Praktična hrvatska gramatika*, Zagreb: Medicinska naklada.
- Република:** *Република. Орган Југословенске републиканске демократске странке*, Београд.
- РЈАЗУ:** *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, Zagreb: JAZU.
- РММ:** P. Singleton, D. Sainsbury, *Dictionary of Microbiology and Molecular Biology*, John Wiley & Sons [³2006].
- РМС:** *Речник српскохрватскога књижевног језика*, Нови Сад: Матица српска.
- Рош et al. 1976:** E. Rosch, C. B. Mervis, W. D. Gray, D. M. Johnson, P. Boyes-Braem, „Basic objects in natural categories”, *Cognitive Psychology*, 8/3, 382–439.
- РСАНУ:** *Речник српскохрватског књижевног и народног језика*, Београд: Институт за српски језик.
- РСЈ:** *Речник српскога језика*, Нови Сад: Матица српска [²2011].
- Савицка 1978:** I. Sawicka, „Primedbe u vezi sa kategorijom posesivnosti kod prideva”, *Suvremena lingvistika*, 17–18, Zagreb, 3–7.
- Силић, Прањковић ²2007:** J. Silić, I. Pranjković, *Gramatika hrvatskoga jezika*, Zagreb: Školska knjiga.
- Симић, Јовановић 2007:** Р. Симић, Ј. Јовановић, *Мала српска граматика*, Београд: Јасен.
- Симић ²2001:** Р. Симић, *Српска граматика. I*, Београд: МХ Актуел.
- Станић 2015:** Д. Станић, *Систем назива за боје у лирској народној поезији* (докторска дисертација), Београд: Филолошки факултет.
- Станојчић, Поповић ¹⁴2012:** Ж. Станојчић, Љ. Поповић, *Грамматика српског језика за гимназије и средње школе*, Београд: Завод за уџбенике.
- Стевановић 1939/1940:** М. Стевановић, „Посесивне форме у српскохрватском језику”, *Годишњак Скопског филозофског факултета*, IV, Скопље, 1–50.

- Стевановић ²1954:** М. Стевановић, *Граматика српскохрватског језика за више разреде гимназије*, Нови Сад: Братство-јединство.
- Стевановић ⁵1986:** М. Стевановић, *Савремени српскохрватски језик. 1*, Београд: Научна књига.
- Стевовић 1949/1950:** И. Стевовић, „Акузатив једн. м. р. који-којега (кога)”, *Наш језик*, I/3–4, Београд, 163–165.
- Стевовић 1960:** И. Стевовић, *Функционална граматика српскохрватског језика*, Београд: Завод за издавање уџбеника Народне Републике Србије.
- Стефановић 2002:** М. Стефановић, „Аниматна форма релативне заменице *који* у српском језику и инаниматни антецедент – пример ’неправилне’ употребе или маркер непрепознатог система?”, *Славистика*, VI, Београд, 140–145.
- Стефановић 2008:** М. Стефановић, *Категорија аниматности у српском и руском језику*, Нови Сад: Академска књига.
- Стефановић 2010:** М. Стефановић, „О темама у истраживању развоја категорије аниматности”, *Теорија дијахронијске лингвистике и проучавање словенских језика* (ур. Јасмина Грковић-Мејџор и Милорад Радовановић), Београд: Српска академија наука и уметности, 177–198.
- Стефановић ⁴1932:** Ж. Стефановић, *Граматика српскохрватског језика за средње и стручне школе*, Београд: Књижарница Радомира Д. Ђуковића (?).
- Стипчевић 2010:** Б. Стипчевић, „О конструкцијама типа *почети с нечим, завршити с нечим, одуговлачити с нечим*”, *Српски језик*, 15/1-2, Београд, 703–718.
- Стојановић ¹⁸1928:** Љ. Стојановић, *Српска граматика за II разред гимназије*, Београд: Издавачка књижара Геце Кона.
- Тежак, Бабић ⁶1973:** S. Težak, S. Babić, *Pregled gramatike hrvatskoga književnog jezika za osnovne i druge škole*, Zagreb: Školska knjiga.
- Тежак, Бабић ¹³2003:** S. Težak, S. Babić, *Gramatika hrvatskoga jezika*, Zagreb: Školska knjiga.
- Утвић 2013:** М. Utvić, *Izgradnja referentnog korpusa savremenog srpskog jezika* (докторска дисертација), Beograd: Filološki fakultet.
- Флоршиц 1943:** J. Florschütz, *Hrvatska slovnica za srednje i slične škole*, Zagreb: Nakladni odjel Hrvatske državne tiskare.

- Фортер 2016:** P. Forterre, „To be or not to be alive: How recent discoveries challenge the traditional definitions of viruses and life”, *Studies in History and Philosophy of Science Part C: Studies in History and Philosophy of Biological and Biomedical Sciences*, Vol. 59, pp. 100–108.
- Хаспелмат 2010:** M. Haspelmath, „Framework-free grammatical theory”, in: Bernd Heine, Heiko Narrog (eds.), *The Oxford Handbook of Linguistic Analysis*, Oxford: Oxford University Press.
- Чигоја 1991:** В. Ћигоја, „Неки облички дублети у акузативу једнине”, *Књижевност и језик*, XXXVIII/2, Београд, 233–237.
- Шипка 1998:** D. Šipka, *Osnovi leksikologije i srodnih disciplina*, Novi Sad: Matica srpska.
- Штрбац 2005:** Г. Штрбац, „О једном типу морфосинтаксичког речника”, *Наш језик*, XXXVI/1–4, Београд, 76–85.
- Штрбац 2011:** Г. Штрбац, „Префиксација и рекција комуникативних глагола (на примеру глагола *говорити* и његових префиксала)”, *Наш језик*, XLII/1–2, Београд, 13–23.

ПРИЛОГ 1

Текст из корпуса за истраживање из Алексић 2017 (резултат претраге по формама *robot* и *robota*)¹⁰⁶

Sonda File meri temperaturu i buši kometu

Autor: MONDO/Agencije

14.11.2014. | 12:29 > 15:21

4

ESA je saopštila da naučnici konstantno primaju podatke sa sonde koja je prva sonda koja se ikada spustila na jednu kometu.

Međutim, njihov posao je komplikovan zbog činjenice da se sonda spustila pored litice koja blokira sunčevu svetlost sa solarnih panela.

Usađivanje termometra na površinu bila je prva takozvana “mehanička operacija” sonde File, a onda je **robot** počeo i da buši površinu komete na koju je sleteo u sredu.

Ti rezultati, međutim, neće stići do Zemlje zbog toga što mu ištiču baterije, objavila je Evropska svemirska agencija (ESA).

“Nismo sigurni da File ima dovoljno energije da može da prenese podatke pri sledećem kontaktu”, rekao je Stefan Ulamek, zvaničnik pri Evropskoj svemirskoj agenciji na konferenciji za štampu u Nemačkoj.

Kada se istroši baterija **robot**a, i kada se isprazne njegove solarne baterije, što se može dogoditi noćas, File će ući u hibernaciju prema rečima jednog francuskog naučnika.

Problem sa baterijama nastao je zato što je **robot** nezgodno sleteo na kometu, dva puta odskočio i zaustavio se na mestu udaljenom oko sto etara od planiranog mesta sletanja u senci jedne stene, što mu smanjuje vreme izloženo sunčevoj svetlosti potrebnoj da mu puni baterije.

Takođe se pri sletanju nisu aktivirali harpuni za pričvršćivanje, pa naučnici strahuju da bi bušenje moglo da destabilizuje modul pa mu nisu odmah dali tu instrukciju. Robotski modul

---

¹⁰⁶ Пронађене форме (не само акузатив једнине) дате су у полумасном слогу.

File prema planu treba da izvrši jedno bušenje i uzme uzorak tla za analizu. Pošto primarna baterija sonde može da traje samo još jedan dan, naučnici razmišljaju o tome da drugačije pozicioniraju **robot**a da bi mogao da se puni energijom iz solarnih panela.

Izvor: YouTube

Večerašnji radijski kontakt sa svemirskim brodom Rozeta, koji kruži oko komete, biće posljednji za koji su inženjeri sigurni da će biti uspješan.

Stručnjaci još ne znaju gde se tačno sonda spustila, nakon što se odbila od površine komete prilikom spuštanja pre dva dana.

Naučnici proučavaju radijsku transmisiju između orbitera i sonde u pokušaju da triangulacijom utvrde poziciju Filea.

-----kraj

ПРИЛОГ 2

Структура излазне XML датотеке програма БЛИЦ са примером једне леме

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<!DOCTYPE root[
<!ELEMENT root (novine-blic)>
<!ELEMENT novine-blic (lema+)>
<!ELEMENT lema
(homonim?|(lemanom,lemagenitiv1?,lemagenitiv2?,lemagenitiv3?,nominativ,genitiv1?,
genitiv2?,genitiv3?))>
<!ELEMENT homonim (lemanom,lemagenitiv1?,lemagenitiv2?,lemagenitiv3?,nominativ,
genitiv1?,genitiv2?,genitiv3?)>
<!ELEMENT lemanom (#PCDATA)>
<!ELEMENT lemagenitiv1 (#PCDATA)>
<!ELEMENT lemagenitiv2 (#PCDATA)>
<!ELEMENT lemagenitiv3 (#PCDATA)>
<!ELEMENT nominativ (clanak*,duplink*)>
<!ELEMENT genitiv1 (clanak*,duplink*)>
<!ELEMENT genitiv2 (clanak*,duplink*)>
<!ELEMENT genitiv3 (clanak*,duplink*)>
<!ELEMENT clanak (metapodaci,tekst)>
<!ELEMENT metapodaci
(link,novine,autor,datumobj,satobj,satobj2?,datumpreuz,vremepreuz)>
<!ELEMENT link (#PCDATA)>
<!ELEMENT novine (#PCDATA)>
<!ELEMENT autor (#PCDATA)>
<!ELEMENT datumobj (#PCDATA)>
<!ELEMENT satobj (#PCDATA)>
<!ELEMENT satobj2 (#PCDATA)>
<!ELEMENT datumpreuz (#PCDATA)>
<!ELEMENT vremepreuz (#PCDATA)>
<!ELEMENT tekst
(naslov,paragraf+,opisvidea*,opisvidea2*,opisvidea3*,galerija*,kljucnarec*)>
<!ELEMENT naslov (#PCDATA)>
<!ELEMENT paragraf (recenica*)>
<!ELEMENT recenica (#PCDATA)>
<!ELEMENT opisvidea (#PCDATA)>
<!ELEMENT opisvidea2 (#PCDATA)>
<!ELEMENT opisvidea3 (#PCDATA)>
<!ELEMENT galerija (#PCDATA)>
<!ELEMENT kljucnarec (#PCDATA)>
<!ELEMENT duplink (#PCDATA)>
]>
```

```

<root>
  <novine-blic>
    <!--[...] -->
    <lema>
      <homonim>
        <lemanom>ledenjak</lemanom>
        <lemagenitiv1>ledenjaka</lemagenitiv1>
        <lemagenitiv2/>
        <lemagenitiv3/>
      <nominativ>
        <duplink>https://www.blic.rs/slobodno-vreme/vesti/zapanjujuce-fotografije-
        kako-bi-izgledao-grenland-bez-svog-mocnog-ledenog-stita-
        video/vk7wvhp</duplink>
        <duplink>https://www.blic.rs/slobodno-vreme/zanimljivosti/pogledajte-jedan-
        od-najstarijih-alpskih-glecera-naucnici-cuvaju-pokrivajuci-
        ga/92d0s2v</duplink>
        <duplink>https://www.blic.rs/kultura/vesti/carobnjak-iz-oza-u-
        smederevu/gn7hq97</duplink>
        <duplink>https://www.blic.rs/vesti/vojvodina/pola-palica-bez-
        kanalizacije/v101ytf</duplink>
        <duplink>https://www.blic.rs/vesti/svet/rekordno-smanjenje-leda-na-arktiku-
        ovog-leta/1t1pw0e</duplink>
        <duplink>https://www.blic.rs/vesti/vojvodina/bajkarska-groznica-trese-
        suboticu/4ee9seb</duplink>
      </nominativ>
      <genitiv1>
        <clanak>
          <metapodaci>
            <link>https://www.blic.rs/slobodno-vreme/vesti/nezapamceno-na-vrhu-
            svajcarskog-lednika-nije-palo-vise-od-jednog-centimetra-
            snega/6rdfzwy</link>
            <novine>Blic</novine>
            <autor>Srna</autor>
            <datumobj>17. 10. 2018.</datumobj>
            <satobj>14:18</satobj>
            <datumpreuz>27. 10. 2018.</datumpreuz>
            <vremepreuz>06:07:27</vremepreuz>
          </metapodaci>
          <tekst>
            <naslov>NEZAPAMĆENO Na vrhu švajcarskog lednika nije palo više
            od JEDNOG CENTIMETRA SNEGA, prvi put nakon 81
            godine</naslov>
            <paragraf>
              <recenica>Ovo je godina klimatskih ekstrema za švajcarske lednike
              koji su, zbog visoke temperature, izgubili 2,5 odsto volumena,
              upozorava Švajcarska akademija prirodnih nauka.</recenica>
            </paragraf>
            <paragraf>
              <recenica>Akademija ističe da je 2018. jedna od rekordnih godina
              kad je riječ o visokoj temperaturi.</recenica>
              <recenica>Do kraja marta, iznad 2.000 metara bilo je dva puta više
              snežnog pokrivača nego što je uobičajeno, a evidentirana visina
              ledenjaka bila je najviša u poslednjih 20 godina.</recenica>
            </paragraf>
          </tekst>
        </clanak>
      </genitiv1>
    </lema>
  </novine-blic>
</root>

```

</paragraf>
<paragraf>
<recenica>Ali, nakon zime, usledila je neuobičajena suša.</recenica>
<recenica>Period između aprila i septembra bio je najtopliji u toj regiji otkako postoje meteorološka merenja.</recenica>
<recenica>Prošlo leto, prema podacima "Meteo Svisa", bilo je najtoplije nakon 2003. i 2015.</recenica>
<recenica>Istovremeno, period između aprila i septembra bio je do sada najtopliji.</recenica>
</paragraf>
<paragraf>
<recenica>Na vrhu lednika (2.540 metara), na kojem je smešten švajcarski Institut za istraživanje snežnih padavina i lavina, od 17. maja do 4. septembra nije palo više od jednog centimetra snega, a takva pojava ne pamti se od početka merenja, preciznije 81 godinu.</recenica>
</paragraf>
<paragraf>
<recenica>Neuobičajeno visoka temperatura, praćena sušom, nije dovela samo do otapanja velike količine snega, koji zimi napada i do pet metara, već i do otapanja ledenog sloja.</recenica>
<recenica>Takvo otapanje do sada je zabeleženo samo 2003.</recenica>
<recenica>Ta godina i dalje se smatra najgorom za švajcarske ledenjake, ali 2018. će svakako biti uvrščena u "top deset" najgorih u poslednjih 100 godina, te u "top tri" za određene lednike.</recenica>
</paragraf>
<paragraf>
<recenica>Međunarodna grupa stručnjaka za klimatologiju upozorava na alarmantnu brzinu globalnog zagrevanja, a podaci švajcarskih stručnjaka idu u prilog tim podacima.</recenica>
</paragraf>
<kljucnarec>nezapamćeno</kljucnarec>
<kljucnarec>Švajcarska</kljucnarec>
<kljucnarec>Globalno zagrevanje</kljucnarec>
<kljucnarec>Klimatske promene</kljucnarec>
<kljucnarec>Lednici</kljucnarec>
<kljucnarec>Topljenje</kljucnarec>
<kljucnarec>Sneg</kljucnarec>
</tekst>
</clanak>
<duplink><https://www.blic.rs/slobodno-vreme/vesti/eskimi-upozoravaju-svet-zemlja-se-pomerila-nesto-opasno-se-dogada-sa-planetom/tpsd218></duplink>
<duplink><https://www.blic.rs/slobodno-vreme/ogromna-santa-leda-odvojice-se-od-antarktika-a-to-nisu-dobre-vesti/10vn29x></duplink>
<duplink><https://www.blic.rs/slobodno-vreme/vesti/nasa-sokirana-novim-nalazima-na-antarktiku-ovo-je-samo-pocetak-bice-mnogo-mnogo-gore/5p9hqme></duplink>
<duplink><https://www.blic.rs/slobodno-vreme/zanimljivosti/pogledajte-jedan-od-najstarijih-alpskih-glecera-naucnici-cuvaju-pokrivajuci-ga/92d0s2v></duplink>
<duplink><https://www.blic.rs/slobodno-vreme/vesti/deset-najvecih-pronalazaca-u-istoriji-sveta/qes2k3m></duplink>


```
<duplink>https://www.blic.rs/vesti/svet/rekordno-smanjenje-leda-na-arktiku-  
ovog-leta/1t1pw0e</duplink>  
</genitiv1>  
</homonim>  
</lema>  
<!--[...]-->  
</novine-blic>  
</root>
```

ПРИЛОГ 3

Скрипт за уношење ознака „hmn” и „hgr” у CSV датотеку

```
# -*- coding: utf-8 -*-
import io
import re

g=open('C:\...\ulaz.txt', 'a')
lista2 = list()
with io.open('C:\...\lista.csv', 'r', encoding='utf-8') as f:
    lista = f.read().splitlines()
for l in lista:
    if re.search(r'\d', l):
        l = "hmn;" + l
        l=l.encode('utf8')
        l=".join([i for i in l if not i.isdigit()])
        print>>g, l
    else:
        lista2 = list()
        for k in lista:
            k=".join([i for i in k if not i.isdigit()])
            lista2.append(k)
        if lista2.count(l) > 1:
            l = "hgr;" + l
            l=l.encode('utf8')
            print>>g, l
        else:
            l = ";" + l
            l=l.encode('utf8')
            print>>g, l
g.close()
```

ПРИЛОГ 4

Скрипт за генерисање акузатива једнаког генитиву

```
# -*- coding: utf-8 -*-
import io

with io.open('C:\Users\...\ulaz.txt', 'r', encoding='utf-8') as f:
    lista = f.read().splitlines()
g=open(' C:\Users\...\genitivneforme.txt ', 'a')
for l in lista:
    if l[-4:]!="izam" and l[-2:]!="ac" and l[-2:]!="ak":
        l=l.encode('utf8')
        print>>g, l+"a"
    else:
        if l[-2:]=="ac":
            l=l.encode('utf8')
            print>>g, l[:-2]+"ca"
        if l[-2:]=="ak":
            l=l.encode('utf8')
            print>>g, l[:-2]+"ka"
        if l[-4:]=="izam":
            l=l.encode('utf8')
            print>>g, l[:-4]+"izma"
```

ПРИЛОГ 5

Последња верзија програма БЛИЦ

```
# encoding=utf8
import sys
reload(sys)
sys.setdefaultencoding('utf8')

from lxml import html
import requests
from time import sleep
import csv
from random import randint
import string
import io
import urllib
import urllib2
import requests
from bs4 import BeautifulSoup
import re
import unicodesv
import nltk.data
import datetime

start = datetime.time(9)
end = datetime.time(22)
start2 = datetime.time(0,01)
end2 = datetime.time(7)

from datetime import datetime

sat2 = "
tokenizer = nltk.data.load('tokenizers/punkt/english.pickle')
import nltk

g = open('C:\...\BLIC.xml', "ab")

n = list(range(0, 1000))

reader = unicodesv.reader(open('C:\...\ulaz.txt', 'rb'), delimiter = ';', encoding='utf-8')
with io.open('C:\...\linkovi.txt', 'r', encoding='utf-8') as f:
    linklista = f.read().splitlines()

# print>>g, "<root>"
```

```

# print>>g, "<novine-blic>"107

for row in reader:
    print>>g, "<lema>"
    if row[0] == "hgr":
        print>>g, "<homograf>"
    if row[0] == "hmn":
        print>>g, "<homonim>"
    print>>g, "<lemanom>" + row[1].encode('utf8') + "</lemanom>"
    print>>g, "<lemagenitiv1>" + row[2].encode('utf8') + "</lemagenitiv1>"
    if row[3]:
        print>>g, "<lemagenitiv2>" + row[3].encode('utf8') + "</lemagenitiv2>"
    else:
        print>>g, "<lemagenitiv2/>"
    if row[4]:
        print>>g, "<lemagenitiv3>" + row[4].encode('utf8') + "</lemagenitiv3>"
    else:
        print>>g, "<lemagenitiv3/>"

w = row[1]
print w

n1=list(range(1,100))
if w == "robot":
    n1=list(range(29,100))
print>>g, "<nominativ>"
for x in n1:
    n1=list(range(1,100))
    x = str(x)
    print x
    url = 'https://www.blic.rs/search?q='+w+'&strana='+x
    url = url.encode('utf8')

timestamp = datetime.now().time()
if start < timestamp < end:
    sleep(randint(28,36))
else:
    if start2 < timestamp < end2:
        sleep(randint(28,30))
    else:
        sleep(randint(28,32))

tried=0
retry = True
while retry:
    try:
        r = urllib.urlopen("http://www.b92.net/")

```

---

¹⁰⁷ Ове две команде извршене су само у првом покретању програма, пошто се при сваком покретању отварала иста датотека, и било је довољно да се етикете <root> и <novine-blic> упишу једном.

```

        if r.getcode()/10==20:
            retry = False
    except:
        print "***veza prekinuta***"
        sleep(30)
    else:
        break

tried=0
retry = True
while retry:
    try:
        r = requests.get(url)
        if not r.status_code/40==50:
            retry = False
    except (OSError,IOError,socket.error):
        print "***error***"
        sleep(randint(600,1000))
    else:
        break

r = r.text
soup = BeautifulSoup(r, 'lxml')

check = soup.findAll('article');
if not check:
    break

else:
    data = soup.findAll('div',attrs={'class':'search__results'});
    for div in data:
        hatri = div.findAll('h3')
        for h in hatri:
            link = h.findAll('a')
            for a in link:
                url2 = a['href']
                url2 = url2.encode('utf8')

                if url2 in linklista:
                    print>>g, "<duplink>" + url2 + "</duplink>"
                    print url2
                else:
                    linklista.append(url2)

            timestamp = datetime.now().time()
            if start < timestamp < end:
                sleep(randint(28,36))
            else:
                if start2 < timestamp < end2:
                    sleep(randint(28,30))
                else:
                    sleep(randint(28,32))

```

```

tried=0
retry = True
while retry:
    try:
        r = urllib.urlopen("http://www.b92.net/")
        if r.getcode()/10==20:
            retry = False
    except:
        print "***veza prekinuta***"
        sleep(30)
    else:
        break

```

```

tried=0
retry = True
while retry:
    try:
        r = requests.get(url2)
        if not r.status_code/40==50:
            retry = False
    except (OSError,IOError,socket.error):
        print "***error***"
        sleep(randint(600,1000))
    else:
        break

```

```

r = r.text
soup = BeautifulSoup(r, 'lxml')
divTag = soup.find_all("article", {'class':'article-item'})
if divTag:
    print>>g, "<clanak>"
    print>>g, "<metapodaci>"
    print>>g, "<link>"+url2.encode('utf8')+"</link>"
    print>>g, "<novine>Blic</novine>"

```

```

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("li", attrs={'class':'author'})
    for tag in tdTags:
        autor = tag.text
        autor = re.sub("\n", "", autor)
        autor = re.sub("\s\s+", "", autor)
        print>>g, "<autor>"+autor+"</autor>"

```

```

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("time")
    if len(tdTags) == 1:
        for tag in tdTags:
            vreme = tag.text
            datum = vreme.split(".",1)[0]
            datum = re.sub('\s\s+', "", datum)
            datum = re.sub('\.!', '. ', datum)
            datum = datum+"."
            print>>g, "<datumobj>"+datum+"</datumobj>"

```

```

        sat = vreme.split(" ",1)[1]
        sat= re.sub('\s+', " ", sat)
        print>>g, "<satobj>"+sat+"</satobj>"

else:
    datumsat = tdTags[0]
    vreme = datumsat.text
    datum = vreme.split(" ",1)[0]
    datum = re.sub('\s\s+', " ", datum)
    datum = re.sub('\.', '!', datum)
    datum = datum+"."
    print>>g, "<datumobj>"+datum+"</datumobj>"

    sat = vreme.split(" ", 1)[1]
    sat= re.sub('\s+', " ", sat)
    print>>g, "<satobj>"+sat+"</satobj>"

    drugisat = tdTags[1].text
    drugisat = str(drugisat)
    sat2 = re.sub('\s+', " ", drugisat)
    print>>g, "<satobj2>"+sat2+"</satobj2>"

danp = datetime.now().strftime("%d. %m. %Y.")
print>>g, "<datumpreuz>"+danp+"</datumpreuz>"
satp = datetime.now().strftime("%H:%M:%S")
print>>g, "<vremepreuz>"+satp+"</vremepreuz>"

print>>g, "</metapodaci>"
print>>g, "<tekst>"

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("h1")
    for tag in tdTags:
        t = tag.text
        t = re.sub('\s\s+', " ", t)
        print>>g, "<naslov>"+t+"</naslov>"

divTag = soup.find_all("div", {'class':'article-body'})

for tag in divTag:
    para = tag.find_all('p')
    for pe in para:
        t=pe.text
        print>>g, "<paragraf>"
        sent_text = nltk.sent_tokenize(t)
        for s in sent_text:
            print>>g, "<recenica>"+s.encode('utf8')+"</recenica>"
        print>>g, "</paragraf>"

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("span", {"class":"caption"})
    for tag in tdTags:

```



```

        t = tag.text
        t = re.sub('\s\s+', ", ", t)
        print>>g, "<opisvideo>"+t+"</opisvideo>"

    for tag in divTag:
        tdTags = tag.find_all("div", {"class": "shortVideoDetail intext"})
        for tag in tdTags:
            t = tag.text
            print>>g, "<opisvideo2>"+t+"</opisvideo2>"

    for tag in divTag:
        tdTags = tag.find_all("div", {'class': 'embeddedApp'})
        for tag in tdTags:
            t = tag.text
            print>>g, "<opisvideo3>"+t+"</opisvideo3>"

    for tag in divTag:
        tdTags = tag.find_all("div", {'id': 'galleryDescription',
'class': 'galleryDescription intext'})
        for tag in tdTags:
            t = tag.text
            print>>g, "<galerija>"+t+"</galerija>"

    divTag = soup.find_all("ul", {"class": "article-tags"})
    for tag in divTag:
        tdTags = tag.find_all("li")
        for tag in tdTags:
            t = tag.text
            print>>g, "<kljucnarec>"+t+"</kljucnarec>"

    print>>g, "</tekst>"
    print>>g, "</clanak>"
print>>g, "</nominativ>"

w = row[2]
print w
print>>g, "<genitiv1>"
n1=list(range(1,100))
if w == "carinika":
    n1=list(range(34,100))

for x in n1:
    x = str(x)
    print x
    url = 'https://www.blic.rs/search?q='+w+'&strana='+x
    url = url.encode('utf8')

timestamp = datetime.now().time()
if start < timestamp < end:
    sleep(randint(28,36))
else:
    if start2 < timestamp < end2:

```

```

        sleep(randint(28,30))
    else:
        sleep(randint(28,32))

    tried=0
    retry = True
    while retry:
        try:
            r = urllib.urlopen("http://www.b92.net/")
            if r.getcode()/10==20:
                retry = False
        except:
            print "***veza prekinuta***"
            sleep(30)
        else:
            break

    tried=0
    retry = True
    while retry:
        try:
            r = requests.get(url)
            if not r.status_code/40==50:
                retry = False
        except (OSError,IOError,socket.error):
            print "***error***"
            sleep(randint(600,1000))
        else:
            break

    r = r.text
    soup = BeautifulSoup(r, 'lxml')

    check = soup.findAll('article');
    if not check:
        break

    else:
        data = soup.findAll('div',attrs={'class':'search__results'});
        for div in data:
            hatri = div.findAll('h3')
            for h in hatri:
                link = h.findAll('a')
                for a in link:
                    url2 = a['href']
                    url2 = url2.encode('utf8')

                    if url2 in linklista:
                        print>>g, "<duplink>" + url2 + "</duplink>"
                        print url2
                    else:
                        linklista.append(url2)

```

```

timestamp = datetime.now().time()
if start < timestamp < end:
    sleep(randint(28,36))
else:
    if start2 < timestamp < end2:
        sleep(randint(28,30))
    else:
        sleep(randint(28,32))

tried=0
retry = True
while retry:
    try:
        r = urllib.urlopen("http://www.b92.net/")
        if r.getcode()/10==20:
            retry = False
    except:
        print "***veza prekinuta***"
        sleep(30)
    else:
        break

tried=0
retry = True
while retry:
    try:
        r = requests.get(url2)
        if not r.status_code/40==50:
            retry = False
    except (OSError,IOError,socket.error):
        print "***error***"
        sleep(randint(600,1000))
    else:
        break

r = r.text
soup = BeautifulSoup(r, 'lxml')
divTag = soup.find_all("article", {'class':'article-item'})

if divTag:
    print>>g, "<clanak>"
    print>>g, "<metapodaci>"
    print>>g, "<link>"+url2.encode('utf8')+"</link>"
    print>>g, "<novine>Blic</novine>"

    for tag in divTag:
        tdTags = tag.find_all("li", attrs={'class':'author'})
        for tag in tdTags:
            autor = tag.text
            autor = re.sub("\n", "", autor)
            autor = re.sub("\s\s+", "", autor)
            print>>g, "<autor>"+autor+"</autor>"

```

```

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("time")
    if len(tdTags) == 1:
        for tag in tdTags:
            vreme = tag.text
            datum = vreme.split(" ",1)[0]
            datum = re.sub('\s\s+', " ", datum)
            datum = re.sub('\.', '!', datum)
            datum = datum+"."
            print>>g, "<datumobj>"+datum+"</datumobj>"

            sat = vreme.split(" ",1)[1]
            sat= re.sub('\s+', " ", sat)
            print>>g, "<satobj>"+sat+"</satobj>"

    else:
        datumsat = tdTags[0]
        vreme = datumsat.text
        datum = vreme.split(" ",1)[0]
        datum = re.sub('\s\s+', " ", datum)
        datum = re.sub('\.', '!', datum)
        datum = datum+"."
        print>>g, "<datumobj>"+datum+"</datumobj>"

        sat = vreme.split(" ",1)[1]
        sat= re.sub('\s+', " ", sat)
        print>>g, "<satobj>"+sat+"</satobj>"

        drugisat = tdTags[1].text
        drugisat = str(drugisat)
        sat2 = re.sub('\s+', " ", drugisat)
        print>>g, "<satobj2>"+sat2+"</satobj2>"

danp = datetime.now().strftime("%d. %m. %Y.")
print>>g, "<datumpreuz>"+danp+"</datumpreuz>"

satp = datetime.now().strftime("%H:%M:%S")
print>>g, "<vremepreuz>"+satp+"</vremepreuz>"

print>>g, "</metapodaci>"
print>>g, "<tekst>"

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("h1")
    for tag in tdTags:
        t = tag.text
        t = re.sub('\s\s+', " ", t)
        print>>g, "<naslov>"+t+"</naslov>"

divTag = soup.find_all("div", {'class':'article-body'})

for tag in divTag:

```

```

para = tag.find_all('p')
for pe in para:
    t=pe.text
    print>>g, "<paragraf>"
    sent_text = nltk.sent_tokenize(t)
    for s in sent_text:
        print>>g, "<recenica>" + s.encode('utf8') + "</recenica>"
    print>>g, "</paragraf>"

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("span", {"class": "caption"})
    for tag in tdTags:
        t = tag.text
        t = re.sub('\s\s+', " ", t)
        print>>g, "<opisvidea>" + t + "</opisvidea>"

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("div", {"class": "shortVideoDetail intext"})
    for tag in tdTags:
        t = tag.text
        print>>g, "<opisvidea2>" + t + "</opisvidea2>"

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("div", {'class': 'embeddedApp'})
    for tag in tdTags:
        t = tag.text
        print>>g, "<opisvidea3>" + t + "</opisvidea3>"

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("div", {'id': 'galleryDescription',
'class': 'galleryDescription intext'})
    for tag in tdTags:
        t = tag.text
        print>>g, "<galerija>" + t + "</galerija>"

divTag = soup.find_all("ul", {"class": "article-tags"})
for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("li")
    for tag in tdTags:
        t = tag.text
        print>>g, "<kljucnarec>" + t + "</kljucnarec>"

print>>g, "</tekst>"
print>>g, "</clanak>"
print>>g, "</genitiv1>"

if row[3]:
    w = row[3]
    print w
    print>>g, "<genitiv2>"
    for x in n1:
        x = str(x)

```

```

print x
url = 'https://www.blic.rs/search?q='+w+'&strana='+x
url = url.encode('utf8')

timestamp = datetime.now().time()
if start < timestamp < end:
    sleep(randint(28,36))
else:
    if start2 < timestamp < end2:
        sleep(randint(28,30))
    else:
        sleep(randint(28,32))

tried=0
retry = True
while retry:
    try:
        r = urllib.urlopen("http://www.b92.net/")
        if r.getcode()/10==20:
            retry = False
    except:
        print "***veza prekinuta***"
        sleep(30)
    else:
        break

tried=0
retry = True
while retry:
    try:
        r = requests.get(url)
        if not r.status_code/40==50:
            retry = False
    except (OSError,IOError,socket.error):
        print "***error***"
        sleep(randint(600,1000))
    else:
        break

r = r.text
soup = BeautifulSoup(r, 'lxml')

check = soup.findAll('article');
if not check:
    break

else:
    data = soup.findAll('div',attrs={'class':'search__results'});
    for div in data:
        hatri = div.findAll('h3')
        for h in hatri:
            link = h.findAll('a')
            for a in link:

```

```

url2 = a['href']
url2 = url2.encode('utf8')

if url2 in linklista:
    print>>g, "<duplink>" + url2 + "</duplink>"
    print url2
else:
    linklista.append(url2)

timestamp = datetime.now().time()
if start < timestamp < end:
    sleep(randint(28,36))
else:
    if start2 < timestamp < end2:
        sleep(randint(28,30))
    else:
        sleep(randint(28,32))

tried=0
retry = True
while retry:
    try:
        r = urllib.urlopen("http://www.b92.net/")
        if r.getcode()/10==20:
            retry = False
    except:
        print "***veza prekinuta***"
        sleep(30)
    else:
        break

tried=0
retry = True
while retry:
    try:
        r = requests.get(url2)
        if not r.status_code/40==50:
            retry = False
    except (OSError,IOError,socket.error):
        print "***error***"
        sleep(randint(600,1000))
    else:
        break

r = r.text
soup = BeautifulSoup(r, 'lxml')
divTag = soup.find_all("article", {'class':'article-item'})

if divTag:
    print>>g, "<clanak>"
    print>>g, "<metapodaci>"
    print>>g, "<link>"+url2.encode('utf8')+"</link>"
    print>>g, "<novine>Blic</novine>"

```

```

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("li", attrs={'class':'author'})
    for tag in tdTags:
        autor = tag.text
        autor = re.sub('\n', "", autor)
        autor = re.sub('\s\s+', "", autor)
        print>>g, "<autor>"+autor+"</autor>"

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("time")
    if len(tdTags) == 1:
        for tag in tdTags:
            vreme = tag.text
            datum = vreme.split(" ",1)[0]
            datum = re.sub('\s\s+', "", datum)
            datum = re.sub('\.', '.', datum)
            datum = datum+"."
            print>>g, "<datumobj>"+datum+"</datumobj>"

            sat = vreme.split(" ",1)[1]
            sat= re.sub('\s+', "", sat)
            print>>g, "<satobj>"+sat+"</satobj>"

    else:
        datumsat = tdTags[0]
        vreme = datumsat.text
        datum = vreme.split(" ",1)[0]
        datum = re.sub('\s\s+', "", datum)
        datum = re.sub('\.', '.', datum)
        datum = datum+"."
        print>>g, "<datumobj>"+datum+"</datumobj>"

        sat = vreme.split(" ",1)[1]
        sat= re.sub('\s+', "", sat)
        print>>g, "<satobj>"+sat+"</satobj>"

        drugisat = tdTags[1].text
        drugisat = str(drugisat)
        sat2 = re.sub('\s+', "", drugisat)
        print>>g, "<satobj2>"+sat2+"</satobj2>"

danp = datetime.now().strftime("%d. %m. %Y.")
print>>g, "<datumpreuz>"+danp+"</datumpreuz>"
satp = datetime.now().strftime("%H:%M:%S")
print>>g, "<vremepreuz>"+satp+"</vremepreuz>"

print>>g, "</metapodaci>"
print>>g, "<tekst>"

for tag in divTag:

```



```

tdTags = tag.find_all("h1")
for tag in tdTags:
    t = tag.text
    t = re.sub('\s\s+', ", ", t)
    print>>g, "<naslov>" + t + "</naslov>"

divTag = soup.find_all("div", {'class': 'article-body'})
for tag in divTag:
    para = tag.find_all('p')
    for pe in para:
        t = pe.text
        print>>g, "<paragraf>"
        sent_text = nltk.sent_tokenize(t)
        for s in sent_text:
            print>>g, "<recenica>" + s.encode('utf8') + "</recenica>"
        print>>g, "</paragraf>"

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("span", {"class": "caption"})
    for tag in tdTags:
        t = tag.text
        t = re.sub('\s\s+', ", ", t)
        print>>g, "<opisvideo>" + t + "</opisvideo>"

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("div", {"class": "shortVideoDetail intext"})
    for tag in tdTags:
        t = tag.text
        print>>g, "<opisvideo2>" + t + "</opisvideo2>"

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("div", {'class': 'embeddedApp'})
    for tag in tdTags:
        t = tag.text
        print>>g, "<opisvideo3>" + t + "</opisvideo3>"

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("div", {'id': 'galleryDescription',
'class': 'galleryDescription intext'})
    for tag in tdTags:
        t = tag.text
        print>>g, "<galerija>" + t + "</galerija>"

divTag = soup.find_all("ul", {"class": "article-tags"})
for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("li")
    for tag in tdTags:
        t = tag.text
        print>>g, "<kljucnarec>" + t + "</kljucnarec>"

print>>g, "</tekst>"
print>>g, "</clanak>"

```

```
print>>g, "</genitiv2>"
```

```
if row[4]:
```

```
    w = row[4]
```

```
    print w
```

```
    print>>g, "<genitiv3>"
```

```
for x in n1:
```

```
    x = str(x)
```

```
    print x
```

```
    url = 'https://www.blic.rs/search?q='+w+'&strana='+x
```

```
    url = url.encode('utf8')
```

```
    timestamp = datetime.now().time()
```

```
    if start < timestamp < end:
```

```
        sleep(randint(28,36))
```

```
    else:
```

```
        if start2 < timestamp < end2:
```

```
            sleep(randint(28,30))
```

```
        else:
```

```
            sleep(randint(28,32))
```

```
    tried=0
```

```
    retry = True
```

```
    while retry:
```

```
        try:
```

```
            r = urllib.urlopen("http://www.b92.net/")
```

```
            if r.getcode()/10==20:
```

```
                retry = False
```

```
        except:
```

```
            print "***veza prekinuta***"
```

```
            sleep(30)
```

```
        else:
```

```
            break
```

```
    tried=0
```

```
    retry = True
```

```
    while retry:
```

```
        try:
```

```
            r = requests.get(url)
```

```
            if not r.status_code/40==50:
```

```
                retry = False
```

```
        except (OSError,IOError,socket.error):
```

```
            print "***error***"
```

```
            sleep(randint(600,1000))
```

```
        else:
```

```
            break
```

```
    r = r.text
```

```
    soup = BeautifulSoup(r, 'lxml')
```

```

check = soup.findAll('article');
if not check:
    break

else:
    data = soup.findAll('div',attrs={'class':'search__results'});
    for div in data:
        hatri = div.findAll('h3')
        for h in hatri:
            link = h.findAll('a')
            for a in link:
                url2 = a['href']
                url2 = url2.encode('utf8')

                if url2 in linklista:
                    print>>g, "<duplink>" + url2 + "</duplink>"
                    print url2
                else:
                    linklista.append(url2)

            timestamp = datetime.now().time()
            if start < timestamp < end:
                sleep(randint(28,36))
            else:
                if start2 < timestamp < end2:
                    sleep(randint(28,30))
                else:
                    sleep(randint(28,32))

        tried=0
        retry = True
        while retry:
            try:
                r = urllib.urlopen("http://www.b92.net/")
                if r.getcode()/10==20:
                    retry = False
            except:
                print "***veza prekinuta***"
                sleep(30)
            else:
                break

        tried=0
        retry = True
        while retry:
            try:
                r = requests.get(url2)
                if not r.status_code/40==50:
                    retry = False
            except (OSError,IOError,socket.error):
                print "***error***"
                sleep(randint(600,1000))

```

```

else:
    break

r = r.text
soup = BeautifulSoup(r, 'lxml')
divTag = soup.find_all("article", {'class': 'article-item'})

if divTag:
    print>>g, "<clanak>"
    print>>g, "<metapodaci>"
    print>>g, "<link>"+url2.encode('utf8')+"</link>"
    print>>g, "<novine>Blic</novine>"

    for tag in divTag:
        tdTags = tag.find_all("li", attrs={'class': 'author'})
        for tag in tdTags:
            autor = tag.text
            autor = re.sub('\n', "", autor)
            autor = re.sub('\s\s+', "", autor)
            print>>g, "<autor>"+autor+"</autor>"

    for tag in divTag:
        tdTags = tag.find_all("time")
        if len(tdTags) == 1:
            for tag in tdTags:
                vreme = tag.text
                datum = vreme.split(" ", 1)[0]
                datum = re.sub('\s\s+', "", datum)
                datum = re.sub('\.', '.', datum)
                datum = datum+"."
                print>>g, "<datumobj>"+datum+"</datumobj>"

                sat = vreme.split(" ", 1)[1]
                sat = re.sub('\s+', "", sat)
                print>>g, "<satobj>"+sat+"</satobj>"

            else:
                datumsat = tdTags[0]
                vreme = datumsat.text
                datum = vreme.split(" ", 1)[0]
                datum = re.sub('\s\s+', "", datum)
                datum = re.sub('\.', '.', datum)
                datum = datum+"."
                print>>g, "<datumobj>"+datum+"</datumobj>"

                sat = vreme.split(" ", 1)[1]
                sat = re.sub('\s+', "", sat)
                print>>g, "<satobj>"+sat+"</satobj>"

            drugisat = tdTags[1].text
            drugisat = str(drugisat)
            sat2 = re.sub('\s+', "", drugisat)
            print>>g, "<satobj2>"+sat2+"</satobj2>"

```

```

danp = datetime.now().strftime('%d. %m. %Y.')
print>>g, "<datumpreuz>"+danp+"</datumpreuz>"

satp = datetime.now().strftime('%H:%M:%S')
print>>g, "<vremepreuz>"+satp+"</vremepreuz>"

print>>g, "</metapodaci>"
print>>g, "<tekst>"

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("h1")
    for tag in tdTags:
        t = tag.text
        t = re.sub('\s\s+', ", ", t)
        print>>g, "<naslov>"+t+"</naslov>"

divTag = soup.find_all("div", {'class':'article-body'})

for tag in divTag:
    para = tag.find_all('p')
    for pe in para:
        t=pe.text
        print>>g, "<paragraf>"
        sent_text = nltk.sent_tokenize(t)
        for s in sent_text:
            print>>g, "<recenica>"+s.encode('utf8')+"</recenica>"
        print>>g, "</paragraf>"

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("span", {"class":"caption"})
    for tag in tdTags:
        t = tag.text
        t = re.sub('\s\s+', ", ", t)
        print>>g, "<opisvideo>"+t+"</opisvideo>"

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("div", {"class":"shortVideoDetail intext"})
    for tag in tdTags:
        t = tag.text
        print>>g, "<opisvideo2>"+t+"</opisvideo2>"

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("div", {'class':'embeddedApp'})
    for tag in tdTags:
        t = tag.text
        print>>g, "<opisvideo3>"+t+"</opisvideo3>"

for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("div", {'id':'galleryDescription',
'class':'galleryDescription intext'})
    for tag in tdTags:
        t = tag.text

```

```

        print>>g, "<galerija>"+t+"</galerija>"

divTag = soup.find_all("ul", {"class": "article-tags"})
for tag in divTag:
    tdTags = tag.find_all("li")
    for tag in tdTags:
        t = tag.text
        print>>g, "<kljucnarec>"+t+"</kljucnarec>"

    print>>g, "</tekst>"
    print>>g, "</clanak>"
print>>g, "</genitiv3>"

if row[0] == "hgr":
    print>>g, "</homograf>"
if row[0] == "hmn":
    print>>g, "</homonim>"
print>>g, "</lema>"

print>>g, "</novine-blic>"
print>>g, "</root>"

```

ПРИЛОГ 6

Скрипт за исписивање листе линкова које је прешао програм БЛИЦ

```
# -*- coding: utf-8 -*-
import io
import re

with io.open('C:\...\BLIC.xml', 'r', encoding='utf-8') as f:
    lista2 = f.read().splitlines()
for l in lista2:
    link = re.findall("<link>([^\<]*)</link>", l)
    for l in link:
        with io.open('C:\...\LINKOVIB.txt', 'ab') as g:
            r = l.encode('utf8')
            print>>g, r
with io.open('C:\...\LINKOVIB.txt', 'r', encoding='utf-8') as f:
    lista2 = f.read().splitlines()
for l in lista2:
    if "http://" in l:
        l = l.replace("http://", "https://")
        with io.open('C:\...\LINKOVIB.txt', 'ab') as g:
            r = l.encode('utf8')
            print>>g, r
    else:
        l = l.replace("https://", "http://")
        with io.open('C:\...\LINKOVIB.txt', 'ab') as g:
            r = l.encode('utf8')
            print>>g, r
```

ПРИЛОГ 7

Скрипт за исписивање листе линкова које је прешао програм ННЕТ

```
# -*- coding: utf-8 -*-
import io
import re

with io.open('C:\...\NASLOVINET.xml', 'r', encoding='utf-8') as f:
    lista2 = f.read().splitlines()
for l in lista2:
    link = re.findall("<link>([^\<]*)</link>", l)
    for l in link:
        with io.open('C:\...\LINKOVIN.txt', 'ab') as g:
            r = l.encode('utf8')
            print>>g, r
```


ПРИЛОГ 8

Скрипт за исписивање листе линкова које је прешао програм ПОЛ

```
# -*- coding: utf-8 -*-
import io
import re

with io.open('C:\...\POL.xml', 'r', encoding='utf-8') as f:
    lista2 = f.read().splitlines()
for l in lista2:
    link = re.findall("<link>([^\<]*)</link>", l)
    for l in link:
        with io.open('C:\...\LINKOVIP.txt', 'ab') as g:
            r = l.encode('utf8')
            print>>g, r
with io.open('C:\...\LINKOVIP.txt', 'r', encoding='utf-8') as f:
    lista2 = f.read().splitlines()
for l in lista2:
    if "politika.co.rs" in l:
        l = l.replace("politika.co.rs", "politika.rs")
        with io.open('C:\...\LINKOVIP.txt', 'ab') as g:
            r = l.encode('utf8')
            print>>g, r
    else:
        l = l.replace("politika.rs", "politika.co.rs")
        with io.open('C:\...\LINKOVIP.txt', 'ab') as g:
            r = l.encode('utf8')
            print>>g, r
```

ПРИЛОГ 9

Именице са јасном аниматном референцијом

абдерићанин, абонент, абонирац, Аборицин, авангардист, авантурист, Авар, Аварин, Авганистанац, авијатичар, авио-инжењер, авио-механичар, авио-превозник, авлијанер, агент, агитатор, агнат, агностик, аграрац, агресор, агроном, адвентист, адвокат, адепт, административац, администратор, адмирал, адолесцент, адраповац, адресант, адресат, ађутант, аед, аеронаут, Азербејџанац, Азијат, азијат, Азијац, азилант, ајан, ајатолах, ајгир, академац, академик, академичар, акварелист, аквизитер, акордаш, акробат, актер, активист, актуар, акупунктурист, акупунктуролог, акушер, акцептант, акцептор, акцијаш, акционар, акционер, алас, алат (коњ), алатничар, Алах, Албанац, албаноолог, албатрос, албин, албино, алергоолог, Алжирац, алигатор, алкар, алкион, алкохолик, алкохоличар, алпинац, алпинист, алтернативац, алтруист, алхемист, алхемичар, аљавац, амал, амалин, аматер, амбасадор, амбидекстер, Амер, Американац, американист, аминаш, Амон, амонит, Амор, анабаптист, аналитичар, аналфабет, анархист, анархолиберал, анатемњац, анатом, анатомист, анахорет, англиканац, Англоамериканац, англоман, Англосаксонац, англофил, андрагог, андрак, андрогин, анђелак, анђелчић, анђео, анегдотичар, анестезиолог, анестетичар, аниматор, анимист, аноним, анонимац, анонимус, антиалкохоличар, антидемократ, антиимперијалист, антијунак, антиквар, антикомунист, антисемит, антисрбин, антиталенат, антиталент, антихерој, антихрист, антихришћанин, антиципатор, антологичар, антропоид, антрополог, антропофаг, апаратчик, апатрид, апаш, апологет, апологетичар, Аполон, апотекар, апсолвент, апсолутист, апстинент, арабист, Арабљанин, аранжер, Арап, Арапин, арапин, Арбанас, арбитар, арбитрактор, аргонаут, арендар, арендатор, арендаш, аривист, аријевац, аристократ, аристокреловац, аритметичар, арлекин, армирач, Арнаути, арслан, артиљерац, артист, арханђео, археолог, археоптерикс, археорнис, архиепископ, архивар, архивист, архиђакон, архиепископ, архијереј, архимандрит, архинепријатељ, архипастир, архитект, архонт, асесор, асигнант, асистент, аскет, аспирант, Астек, астматичар, астролог, астронаут, астроном, астрофизичар, асфалтер, ат, атаман, атаманац, аташе, атеист, атентатор, Атињанин, атлет, атлетичар, атомист, аудитор, Аустралијанац, Аустријанац, аустрофил, аутист, аутодидакт, ауто-електричар, аутократ, ауто-лимар, аутоматичар, ауто-механичар, аутомобилист, аутономаш, аутономист, ауто-превозник, аутор, ауто-стопер, ауто-тркач, аутсајдер, афераш, афористичар, Африканац, Африканер, африканист, Афроамериканац, Ашкеназ, бабо, бабун, бадњац, бадњачар, базилиск, бајач, бајо¹, бајо², бајо³, бак, бакал, бакалин, бакрачар, бакрописац, бакрорезац, бактериолог, балавандер, балавац, балегар, балетан, балетмајстор, балист, балистичар, Балканац, балканац, балканолог, балнеолог, бан, Банаћанин, бандист, бандит, банкар, банкротер, бановић, Бањалучанин, баптист, бард, барјактар, бармен, барон, баронет, барун, басет, басист, баснописац, батинаш, батлер, бато, батокљун, баћо, Бачванин, бачвар, баштиник, баштован, бебиситер, бег (тур.), беглербег, бегунац, бедак, бедел, бедељ, бедник, бедуин, безаконик, безбедњац, безбожник, безвезњац, безверац, безверник, безгаћник, бездушник, беземљаш, безимењац, безјак, безобразник, безочник, безумник, бек, бекташ, Белгијанац, белетрист, белзебуб, белогардејац, белорепан, белорукац, Белорус, Београђанин, Беочинац, Бербер, бербер, берберин, берзијанац, Берлинац, бернардинац, берсальер, беседник, бескичмењац, бескућник, бесмртник, бесник (човек), бесомучник, беспослењац, беспосличар, бесрамник, бестидник, бетонирац, бећар, Бечанин, библиограф, библиотекар, библиофил, биво, бигамист, Бизантинац, бизгов, бизнисмен, бик, билдер, билетар, билмез, биљождер,

биљојед, биограф, биоенергетичар, биолог, биохемичар, бирач, биров, бирократ, биорош, бирташ, Бирчанин, бисексуалац, битник, бициклист, бичевалац, бичић (бик), Бишћанин, блавор, благајник, благовесник, блавеститељ, благодејанац, блебетало, бледуњавко, бленто, блесавац, блесавко, блесан, блефер, близнак, близнац, блудник, блузер, боби, богаљ, богаташ, богатир, богатун, богац¹, богац², бого, богоборац, богомил, богомољац, богоносац, богослов, богословац, богослужитељ, богоугодник, богохулник, богочовек, богумил, боди-билдер, бодљокожац, боем, божић, божјак, бој (енгл.), бојар¹, бојар², бојник, бојовник, бојгар, Бокел, боктер, болесник, болник, болничар, бољар, бољшевик, бонапартист, бонвиван, борац, бос, Босанац, ботаничар, боћар, Бошњак, бравар (занатлија), бравар (птица), Бразилац, брајко, браколомац, браколомник, брале, браман, бранилац, бранитељ, бранич, Бранковић, брањеник, брат, братанац, братац, братенац, братић, братко, брато, братственик, братучед, брацо, брачник, брбљивац, брбљивко, брдар, бригадир, Британац, бритвар, брицо, брчко, брљавко, брљивац, брљивко, бродар, бродарац, бродовласник, бродоградитељ, бродоломац, бродоломник, бродомоделар, Брођанин, брокер, брусач, бруцош, Брчак, бубало, бубњар, бубојед, бугараш, бугарофил, будалаш, Будванин, будист, будитељ, букало, букач, букван, букмејкер, булдог, бултеријер, бумбар, бунтар, бунтовник, Буњевац, буразер, буржуј, бурлак, бурш, буфало, буцко, буцо, буцован, бушач, бушилац, вагабунд, ваздухопловац, вајар, вакмајстор, ваљар, ваљач, вамп,¹⁰⁸ вандал, вандрокаш, ванземаљац, ванпартијац, варвар, варварин, варилац, варошанин, васпитаник, васпитач, васпитник, ватерполист, ватрогасац, вашљивац, вашљивко, вегетаријанац, вежбач, везир, везист, велеиздајник, велемајстор, велепоседник, велетрговац, великан, великаш, великоварошанин, великодостојник, великосрбин, великохрват, великошколац, велосипедист, венеролог, вепар, вербалист, верглаш, вереник, верник, веровник, вероломник, вероучитељ, версификатор, веселник, веселјак, веслар, веслач, ветеран, ветеринар, ветропир, већник, вечиташ, вештак, вештац, вибрафонист, вивак, видар, видецац, видовњак, византолог, визионар, визитатор, викар, винач, викендаш, викинг, виконт, виктимолог, вилењак, виловњак, винар, виновник, виноградар, виолинист, виолист, виолончелист, виртуоз, вирусолог, висаш, високодостојник, високошколац, витез, вицеадмирал, вицегувернер, вицеканцелар, вицеконзул, вицепрвак, вицешампион, вишебојац, владалац, владар, власник, властелин, властодавац, властодржац, властољубац, власуљар, Влах, во, воајер, водар, водвиљист, водилац, водитељ, водник (официр), водоземац, водоинсталатер, водомар, водоносац, вожд, возар, возач, Војвођанин, војник, војничкић, волак, волонтер, волтеријанац, волунтарист, волшебник, вочак, вочић, враголан, вран, вранац, врапчић, враћалац, врач, врачар, вретенар, вреник, вртгар, вртач, вртигуз, вртиреп, вртлар, врховник, вршилац¹, вршилац², вршњак, Вршчанин, вујо, вуковац¹, вукодлак, вулгаризатор, вулканизер, вунар, вундеркинд, вуновлачар, вучјак, гаваз, гаван, гавијал, гавран, гавро, гајдаш, гак, галан, галеб, галерист, галијаш, галијот, галовран, гамен, гангстер, гаравко, гарант, гардеробер, гардист, гарибалдијевац, гарибалдинац, гаров,

¹⁰⁸ ОР указује на два извора, Вујаклијин *Лексикон страних речи и израза* и Клаићев *Рјечник страних ријечи*. У оба ова речника постоји им. *вамп* која означава женску особу, са дефиницијом „назив за жену без скрупела; заводница, ’жена-демон”” одн. „zavodnica, lijera, kobna žena koja iskorišćuje muškarce, ’žena-demon””. Међутим, у Клаићевом *Рјечнику* именица *вамп* има хомоним, дефинисан са „trбуh, trбуšina”. Ако би се он узео у обзир, им. *вамп*¹ (уз *вамп*²) ишла би међу именице са хомонимијским расцепом, а не међу аниматне именице. Овде је поступљено према дефиницији која је заједничка датим изворима, односно као да је у ОР занемарен хомоним *вамп*². Чини се да таквих случајева – занемаривања хомонима – у ОР има још 83 (в. нпр. *рашак*¹ у РМС и *мурал*¹ у РСАНУ).

гасилац, гастарбајтер, гастроном, гаталац, гатар, гаћан, гаучо, гачац, гвардијан, гвелф, гвожђар, геак, геј, гем (несит), генерал, генералисим, генералисимус, генерал-мајор, генерал-потпуковник, генерал-пуковник, генетичар, генијалац, географ, геодет, геолог, геометар, геометричар, геополитичар, геофизичар, гепард, геријатар, герилац, Герман, германист, германовил, гестаповац, гецо, гибаничар, гибелин, гибон, гиздавац, гимназијалац, гимназист, гимнастичар, гинеколог, гипсар, гитарист, главножац, главосек, главурдан, глагољаш, гладијатор, глазбеник, Гламочак, Гламочанин, гласач, гледалац, гледатељ, гледач, глобтротер, глодар, глорификатор, глосатор, глуваћ, глумац, глупавко, глупак, глупан, гљивар, гмаз, гмизавац, гном, гностик, гностичар, гну, гњаватор, гњурац, гњурач, говедар, говнар, говноваљ, говорник, гојенац, голаћ, голгетер, големаш, Голијат, голман, гологлавац, гологуз, голооточанин, голуб, голубак, голубар, голубић, голуждравац, голуждравко, голупчић, голфер, гољо, гонилац, гонитељ, гонич, Горажданин,¹⁰⁹ горан, Горанац, горанац, горанин, горило, горњанин, горштак, госпар, господ, господар, господин, господичић, госпон, гостионичар, гостопримац, Гот, грабанцијаш, грабежљивац, грабљивац, гравер, градинар, градитељ, градоначелник, грађанин, грађевинар, грађевинац, гражданин, граматик, граматичар, грамжљивац, грамзивац, грандоман, граничар, грансењер, графичар, графолог, грбавац, грбавко, грдомајчић, гребатор, гребенар, грегорац, гренадир, грешник, гривњаш, гризли, гринго, гриф (грч.), грифон, Грк, гркокатолик, грмаљ, грнчар, гробар, громовник, грисист, гроф, грубијан, грудоболник, Грузијац, групаш, губавац, губар, губернатор, губилац, губитац, губитник, гувернер, гуланфер, гундель, гунђало, гурман, гусак, гусан, гусар, гуслар, гуслач, гутач, гушчар, дабо, давалац, дадаист, даждевњак, дактилограф, Далматинац, далтонист, Данац, даривалац, даровалац, дароватељ, дародавац, двадесетогодишњак, двовласник, двогодишњак, двојкаш, двојник, дволичњак, двометраш, двоножац, двополац, дворанин, дворечац, дворјаник, дворјанин, дебатар, дебелокожац, дебелко, дебил, дебитант, девер, девојчурак, дегенерик, дегустатор, дедо, дезертер, дезинформатор, дезорганизатор, деист, декабрист, декадент, декан, декламатор, деко, декоратер, делатељ, делегат, деликвент, делинквент, делитељ, демагог, дембел, демограф, демократ, демон, демонстрант, демонстратор, демохришћанин, денди, дентист, денунцијант, деоничар, депозитар, депонент, депортирац, депресивац, деран, Дервенћанин, дерматолог, десетар, десетобојац, десетогодишњак, десничар, деспот, деструктор, детектив, детерминист, детић, детлић, дефанзивац, дефетист, дечак, дечарац, дечачић, дечкић, дешњак, диверзант, дивљан, дивљачић, дивојарац, дидактичар, дизајнер, дизаличар, дизач, диздар, дијабетичар, дијагностичар, дијак, дијалектичар, дијалектолог, дијеталац, дикан, диктатор, дилбер, дилер, дилетант, димничар, димњачар, динамиташ, динарац, династ, динго, дин-душманин, диносаур, диносаурус, диплодокус, дипломат, дипломац, диригент, дисидент, дискобол, дискоболос, дискограф, дискофил, дискутант, диск-цокеј, дистрибутер, дистрофичар, дневничар, доајен, добављач, добацивач, доберман, добитник, добошар, добричак, добровољац, добротвор, доброчинач, доброчинач, доброчинилац, доброчинитељ, довитљивац, доглавник, догмат, догматик, догматичар, додавач, дођош, доказивач, доколичар, докоњак, доктор, докторанд, доктринар, документарист, долазник, домазет, домар, домац, доминиканац, домишљан, домобран, домобранац, домородац, дон, донатор, донжуан, доносилац, доњанин, дописник, дорат, доро, досељеник, досетљивац, дост, достављач, достојанственик, доушник, дофен, доцент, доцнолегалац, дошаптач, дошло, дошљак, драган, Драгачевац, драги, драговић, драговољац, драгоман, драгуљар, драматик, драматичар, драматург, драмосер, дрводељац, дрвопрерађивач, дрворезац, дрворезбар, дрекавац, дремљивац, дресер, држављанин, државник, државотворац, држалац, дрзник, дриблер, дрипац, дрматор, дрндар, дрогерист, дрозд, дроњавац, дроњавко, дротар, друг, другар, другобратучед,

---

¹⁰⁹ Именица није пронађена у назначеном извору (РМС), али је дата у *Правпису српскохрватскога књижевног језика*.

другокатегорник, дружбеник, друид, друшкан, друштвењак, дуалист, Дубичанин, дуборезац, Дубровчанин, дувач, Дувњак, дугопругаш, дугоушко, дуелант, дужд, дужник, дум, дунђерин, дупглавац, дупљаш, духовник, душебрижник, душман, душманин, ђавао, ђаволак, ђаволан, ђаволчић, ђак, ђакон, ђаур, ђаурин, ђачић, ђенерал, ђидо, ђиласовац, ђилкош, ђогат, ђого, ђубретар, евангелик, евангелист, еванђелист, евидентичар, евнух, еволуционист, Европејац, Европљанин, егедаш, егзарх, егзеget, егзекутор, егзистенцијалист, егзорцист, егзотерик, египтолог, егоист, егоцентрик, едиповац, езотерик, екавац, еквилибрист, еклектик, еклектичар, еколог, екологист, економ, економист, ексминистар, експедитор, експериментатор, експерт, експлоататор, експортер, експресионист, експропријатор, екстремист, ексцентрик, ексшампион, ектопаразит, елегичар, електор, електричар, електрозаваривач, електроинжењер, електроинсталатер, електроничар, електротехничар, елефант, елитист, елф, ембриолог, емигрант, емир, емитент, емотивац, емпирик, емпиричар, ему, Енглеz, енглеz, ендокринолог, енкадевовац, ентомолог, ентузијаст, енциклопедист, епарх, епигон, епидемиолог, епизодист, епизодичар, епикурејац, епилептик, епилептичар, епичар, ерл, Еро, еротик, еротоман, ерудит, есејист, есесовац, Еским, еспеесовац, есперантист, естет, естетичар, етимолог, Етиопљанин, етичар, етнограф, етнолог, етномузиколог, ехинококус, ешек, жабар, жабац, жалилац, жалитељ, жандарм, жацо, жбир, жвалавко, жгољавац, жгољавко, ждерач, ждери, ждрал, ждребац, железничар, женољубац, женомрзац, женскар, женскарош, женско (мушкарац), жерав, жеран, жетвар, жетелац, живинар, живодер, живописац, животописац, Жидов, жирант, жирондинац, житар, жицарош, жонглер, жрец, жупљанин, жупник, журналист, жутокљун, жутокљунац, жућко, жућов, забављач, забавњак, забадало, забушант, заваривач, завереник, заветник, завешталац, завештач, завидљивац, завидник, зависник¹, зависник², завичајац, заводник, завојевац, заговарач, заговорник, Загрепчанин, загуљенко, задириквач, задругар, задужбинар, заједант, заједљивац, заједничар, Зајечарац, зајмодавац, зајмопримац, зајмотражилац, закерало, законодавац, законописац, закупац, закупник, закуподавац, залагаоничар, зализан, залогодавац, залогопримац, залудник, заљубљеник, заменик, заморац, занесењак, зановетало, записивач, записничар, запиткивало, заповедник, запосленик, заробљеник, заручник, заслужник, заставник, заступник, затвореник, заторник, заточеник, заточник, заустављач, зачетник, заштитар, заштитник, званац, званичник, звездар, звездаш¹ (морска звезда), звездаш² (навијач), звездознанац, звездочатац, звекан, звонар, зврндов, зглавкар, здравичар, здухач, зебу, зевзек, зезатор, зекан, зеко, зелембаћ, зеленаш, земљак, земљоделац, земљодржац, земљомер, земљописац, земљопоседник, земљорадник, земљотресац, Зећанин, зец, зечић, зибелин, зидар, зијанћер, зихераш, златар, Златиборац, златорог, зликовац, злобник, злодух, злонамерник, злоочник, злослут, злослутник, злосретник, злосрећник, злостављач, злотвор, злоћко, злоћо, злочинац, змијар, змијоловац, зналац, знанац, знанственик, знатижељник, зограф, зоолог, зрикавац, зуав, зубар, зубар (бизон), зуботехничар, зулумћар, зурлаш, ибеовац, ибис, Ивањичанин, иглар, игнорант, игуман, идеалист, идеолог, идиличар, идиот, идолопоклоник, изабраник, изасланик, избавилац, избавитељ, избирач, изборник, избраник, известилац, известитељ, извештач, извикивач, извођач, извозник, извршилац, извршитељ, извршник, изгнаник, изграђивач, изгредник, изгубљеник, издавалац, издавач, издајник, излетник, измећар, измиритељ, изнајмљивач, изноуђивач, изопћеник, израбљивач, израђивач, Израелац, Израиљац, изуметник, изумитељ, изучавалац, ијекавац, иконоборац, иконограф, иконокласт, иконописац, иконопоклоник, иксан, илегалац, илузионист, илустратор, ималац, имбецил, имелаш, имењак, имигрант, имитатор, император, империјалист, импресарио, импресионист, импровизатор, инвалид, инвеститор, индивидуалист, индивидуум, Индијанац, Индијац, Индоевропљанин, индосант, индустријалац, инжењер, инжењерац, инжињер, инжињерац, иницијатор, инкасант, инквизитор, иноватор, иноверац, иноземац, инок, инокореспондент, иноплеменик, инсан, инсекат, инсект, инспектор, инспиратор, инсталатер, инструктор, инструментар, интелектуалац, интелегент, интендант, интервенционист, интересент, интернационалац,

интернационалист, интернирац, интернист, интернунције, интерпелант, интерпрет, интерпретатор, интимус, интригант, инфант, инфаркташ, информатичар, информатор, Иранац, Ирац, ирвас, иредентист, ироничар, исељеник, исказивач, искупитељ, искушеник, исламист, Исланђанин, иследник, исмевач, испијач, исписивач, исписник, испитаник, испитач, испитивач, исплатилац, исповедник, исполин, испоручилац, испосник, исправник, истеривач, истинољубац, истоверац, истоверник, истомишљеник, историк, историограф, историчар, истраживалац, истраживач, истражилац, истражител, истражник, Истранин, истребитель, истребљивач, Исус, исусовац, исцелитель, исцелитель, Италијан, ихтиолог, ихтиосаурус, ичоглан, јабанац, Јагодинац, јагуар, јадник, јадо, јадов, јазавац, јазавичар, Јајчанин, јак, јакобинац, јамар, јамац, јаничар, јансенист, јањац, Јапанац, јапи, јапијевац, јаран, јарић, јастреб, јахач, јебач, јебиветар, јеванђелист, Јевреј, Јеврејин, јегер, једнобожац, једногодац, једногодишњак, једномишљеник, једнорог, једноумник, једриличар, језикословац, језикотворац, језуит, јектичавко, јелен, Јелин, јелинист, јемац, Јенки, јерарх, јереј, јеретик, Јермен, Јерменин, јеромонах, јипи, јогин, јотист, јувелир, Југовић, Југословен, јуловац, јунак, јунац, јуначић, јуниор, јункер, јункерчић, јурист, јуришник, кабалист, каваз, кавалир, кавалер, кавалерист, кагебеовац, кадет¹, кадет², кадионичар, кадровац, кажњеник, казас, казивалац, казнац, казначеј, Каин, каишар, кајакаш, кајкавац, кајмакам, кајман, какаду, каламбурист, калвинист, кале, калиграф, калиф, калкулант, калкулатор, калуђер, калуђерчић, калупар, калфић, калцан, камарад, камарат, камелеон, каменар, каменорезац, камерад, камердинер, камерман, камерхер, камиказе, камилар, канаринац, кандидат, канибал, каноник, кантар, кантаутор, кантовац, кантор¹, канцелар, канцелист, канцлер, капар (човек), капелан, капелмајстор, капелник, капетан, капиталцац, капиталист, капитен, капитулант, каплар, капо, капуташ, карабинијер, карабињер, карађорђевац, карађорђевићевац, караман, кардаш, кардиолог, кардиохирург, кардо, каријерист, карикатурист, карличар, кармелићанин, Картагињанин, картарош, карташ, картограф, касарин, касач, касир, каскадер, каскало, каснар, кастрат, катар (човек), катастрофичар, катил, католик, катунар, каубој, каур, качар, кашичар, каштелан, кваритель, квартир-мајстор, квестор, квислинг, кејнзијанац, кекез, келнер, кенгур, кењац, кепец, кер, керамичар, кербер, керић, керубин, кесарош, кесонац, кечер, кибицер, киви, киклоп, килавко, Кинез, кинолог, кино-оператер, кипар, Кипранин, кирасир, Киргиз, киријаш, кичер, кичмењак, клавирист, кладилац, клакер, класик, класификатор, класицист, класичар, клаун, клеветник, клерик, клерикалац, клесар, клесач, клијент, кликераш, кликтавац, кликташ, климатолог, клиничар, клинкур, клињо, клипан, клирик, клисар, клобучар, клоун, клон, клонфер, клошар, клуподер, кљакавко, кључар, кнежевић, кнежић, кнез, кнешчић, књаз, књиговезац, књигољубац, књижар, књижевник, књижничар, коалиционаш, коаутор, кобасичар, кобац, ковач, кодификатор, кожар, козак, козер, козметичар, козорог, којот, кокаинист, кокан, кокичар, колаборант, колаборатор, колаборационист, колар, колачар, колебљивац, колекционар, коленовић, колерик, колесар, колибар, колибри, колибрић, колонел, колонизатор, колонијалац, колонист, колорист, колпортер, колумнист, командант, командир, командитор, командос, комарац, комбинатор, комбинаторик, комедијант, комедијаш, комедиограф, комедијаш, коментатор, комесар, комесарчић, комисар, комисионар, комисионер, комитент, комичар, комодор, коморник, компањон, компатриот, компилатор, компјутераш, компјутерист, композитор, компромисер, комсомолац, комуналац, комунар, комунарац, комунац, комунист, комшо, Конављанин, коначар, конвертит, конгресмен, кондор, кондотјер, кондуктер, конзервативац, конзул, конкурент, конобар, конспиратор, конструктивист, конструктор, консул, консултант, конте, континенталац, контраадмирал, контрабасист, контрареволуционар, конфекционар, конферансије, конферансје, конфидент, конформист, концептуалац, концесионар, конципијент, коњаник, коњар, коњик, коњоводац, коњушар, коњчић, кооперант, координатор, копаничар, копилац, копитар, копланик, копредседавајући, копредседник, копривар, копун, коректор, кореограф, корепетитор, кореспондент, корисник, корист (човек), коритар, корифеј, кормилар, корморан, корпар, кортеш, корупционаш, кос, косач, космонаут, космополит,

костимограф, косценарист, Котарац, котлар, кофераш, коцкар, кочијаш, кочничар, кошаркаш, крвар, крагуј, Крагујевчанин, крадљивац, крајишник, краљић, крамар, Крањац, красник, красноармејац, крвник, крвоследник, креативац, креатор, креле, кретен, Крешевљац, крзнар, крзнаш, кривац, кривичар, кривоверац, кривоверник, кривоклетник, криволовац, кривомерац, кривотворитељ, крижар, кријумчар, криминалац, криминалист, криминолог, Крист, критизер, критик, критикант, критичар, крлежијанац, крмак, крманош, крмар¹, крмар², кровопокривач, крокодил, кроничар, кротитељ, крошњар, крпар, крпач, крститељ, крстокљун, крстоносац, крт, крупије, крчилац, крчитељ, крчмар, кршилац, кршитељ, крштеник, кршћанин, ксенофоб, ксилограф, ктитор, кубикаш, куглаш, кузен, кукавац, кукавник, кулак, кулаш, кули, кулинар, културњац, културтрегер, кулчар, кум, кумашин, кумић, кунктатор, купач, куплетист, купусар, курат, куратор, курвар, курир, курјак, курјачић, курсист, кустос, кућаник, кућанин, кућевласник, кућепазитељ, кућић, куфераш, куцо, кучкодер, куштравко, лаборант, лабурист, лав, лавић, Ладо,¹¹⁰ лађар, лажац, лажљивко, лажов, лазарон, лаик, лајавац, лајтнант, лакај, лакеј, лаковерник, лакомац, лакоумник, лакрдијаш, лакташ, лар, ласкавац, Латин, латинац, латинист, латифундист, лаћман, лауреат, лаф, левак, Левантинац, левичар, легатар, легатор, легионар, легхорн, лежач, лекар, лексикограф, лексиколог, лектор, лелек (рода), леминг, лемур, лењивац, леопард, лепотан, лептир, лептирић, леро, летач, леутар, лечник, лешинар, лешникар, либерал, либералац, либеро, либертин, либертинац, либретист, ливац, ливничар, лидер, ликвидатор, ликовњац, лилипутанац, лимар, лимнолог, лингвист, линијаш, липицанац, липицанер, лирик, лиричар, лисац, литерат, литератор, лиферант, лифтбој, лихвар, лицејац, лицемемер, лицидер, лицитант, Личанин, личилац, лобист, лован, ловник, ловочувар, логичар, логораш, логорник, логотет, логофет, ложач, лопов, лоповчић, лопташ, лорд, лос¹, лугар, лудак, лудов, луђак, луетичар, лумп, лумпен, лумпенпролетер, лунатик, лупеж, луталац, лутеран, луткар, луцифер,¹¹¹ Љељо, љигавац, љубавник, љубазник, љубезник, љубитељ, Љубљанчанин, љубопитљивац, људождер, љускар, Мавар, маг, магарчић, магационер, магик, магистар, магнат, Маго, мадригалист, Мађар, мађарон, мађионичар, маестро, мазач, мазгар, мазгов, мајковић, мајмун, мајмунчић, мајор, мајордом, мајстор, макаки, Македонац, маки, макијавелист, макробиотичар, максималист, Малајац, малац, малик, малишан, малишанчић, маловарошанин, малограђанин, малодушник, малолетник, малопродавац, малоумник, мамелук, мамлаз, мамут, мангуп, мангупчић, мандант, мандарин, мандатар, мандатор, мандрил, манијак, манипулант, манипулатор, манирист, манифестант, манихејац, мантијаш, мануелац, мануфактурист, маоцетунговац, маратонац, маргиналац, маринац, маркиз, маркирант, марксист, мародер, маронит, Марсовац, мартолоз, маршал, масер, маскер, масовик, масон, маспоковац, мастиф, матадор, математик, математичар, материјалист, матичар, матораћ, маторац, маторко, матроз, матрос, матурант, Маур, мафијаш, мацан, Мачванин, мачевалац, мачић, мачкар, мачо, мачоносац, мачор, Маџар, машинац, машинист, маштар, мегаломан, мегалосаурус, медар, медведић, медијатор, медик, медиокритет, медицинар, медо, Међумурац, меланхолик, меланхоличар, меломан, мељач, мемоарист, менаџер, ментор, мењшевик, мерилац, мерино, меркантилист, меропах, месар, месечар, месождер, металац, металоглодач, металостругар, металург, метафизичар, метеоролог, метеоропат, метлар, методичар, методолог, метричар, метрополит, Метузалем, Мефисто, Мефистофел, Мефистофелес, механичар, мешетар, мештанин, мештар, мигрант, мизантроп, мизогин, микадо, микробиолог, Милановчанин, милијардер, милијунаш, милионар, милионер, милицајац, милиционар, милиционер,

¹¹⁰ Именица није пронађена у назначеном извору (РМС). Тамо је наведен само „припев” „**ладо** непром.” Уп. *Ладо* у РСАНУ („словенски бог пролећа”).

¹¹¹ Ако је РСАНУ заиста прави извор, у ОР је одредница из РСАНУ раздвојена у две – *луцифер* (РСАНУ: „ђаво, сотона уопште”) и *Луцифер*.

милосник, милосрдник, минер, минералог, минијатурист, минималист, министар, министрант, Минотаур, миритељ, мирјанин, мировњак, мирносац, миропомазаник, миротворац, мисионар, мислилац, мисник, мистер, мистик, мистификатор, мистичар, митингаш, митник, митничар, митоман, митраљезац, митрополит, младац, младенац, млади, младић, младићак, младотурчин, младочех, младунац, млатилац, Млечанин, млинар, млитавац, млитавко, многобожац, многоженац, мобилизатор, моделар, модернист, мозаичар, мојсијевац, молер, молилац, молител, Молох,¹¹² мољац, момак, момчић, момчуљак, монарх, монархист, монах, монголоид, монден, монист, монополист, монотеист, монсињор, монструм, монтажер, монтањар, монтер, мопс, морализатор, моралист, морепловац, морж, Морлак, мормон¹, мормон², морнар, Морфеј, морфинист, Москов, моткаш, моторист, мотоциклист, мотрилац, Мохиканац, мрав, мрвак, мравић, мравојед, мргуд, мрзилац, мрзители, мрзовољник, мрков, мрмак, мрмољак, мрмот, мртвоглавац, мртвозорник, мршавац, мршавко, мршо, муалим, мувало, мудериз, мудерис, мудрац, мудријаш, муж, мужик, мужић, музеолог, музикант, музиколог, музичар, мујезин, мукотрпник, мукташ, мулазим, мулат, мулац, мултимилијардер, мултимилионер, мунгос, муповац, муртатин, мусафир, муселим, мускетар, муслиман, мустанг, мутавац, мутавко, мутеселим, мућкарош, муфлон, муфљуз, мухамеданац, мухамедовац, мухасил, мухафиз, мухацир, мухтар, мухурдар, муцало, мучители, муцахедин, мушкарац, мушкарчић, мушкетар, мушкетир, набављач, набоб, навигатор, навијач, нагањач, надахнитељ, надбискуп, надгледник, надзиратели, надзорник, надмлинар, надничар, надреалист, надрилекар, надстражар, надувенко, назадњак, назарен, наздравичар, наиб, наивац, наивко, наивњак, најављивач, најамник, најмопримац, накладник, наклапало, накупац, налазач, налетник¹, налетник², налогодавац, наложник, намерник, намесник, наметљивац, намештеник, намћор, нанду, нападач, напасник, наполичар, напредњак, наратор, нарвал, наредбодавац, наредник, нарикач, наркодилер, наркоман, народњак, наручилац, нарушитељ, насељеник, насилник, наследник, насртљивац, настављач, наставник, настањеник, настојатели, настојник, натовац, натпоручник, натуралист, натчовек, наутилус, наутичар, научењак, научник, находител, националац, националист, нацист, начелник, нашинац, неалбанац, неандерталац, неборац, небрат, неваљалац, неваљалко, неверник, невозач, невољник, негатор, негователи, недоук, недруг, независник, незадовољник, незахвалник, незнабожац, незналац, незнанац, незнанко, неимар, неистомишљеник, некромант, некрст,¹¹³ некрштенац, некрштењак, Немац, немац, немирко, немоћник, Немчић, ненавидник, неолиберал, неотесанац, неотесанко, неофит, непартијац, неписмењак, неписмењакловић, непливач, неподобник, непознавалац, непокорник, непослушник, неправедник, непушач, нерадник, неразумник, нераст, нервчик, Неретљанин, несимпатизер, несит, неспособњак, неспособњакловић, неспретњакловић, несретник, несташко, нестручњак, неталенат, нетопир, нећак, неурастеник, неурастеничар, неуробиолог, неуролог, неуропатолог, неуропсихијатар, неуротик, неутралац, нехришћанин, нечовек, нешуш, никоговић, нитков, нихилист, ништак, нобеловац, новатор, новелист, новинар, новинарчић, Новљанин, Новобрђанин, Новосађанин, новотар, ногометаш, ножар, ној, нокаутер, нокташ, Норвежанин, нордијац,

¹¹² Ако се секундарно значење – „(молох) фиг. *неман која све прождире*: ~ рата. – Онај молох луксуза ... корача свијетом уз урнебесну рику. [...] И страсти и новац и рад Јевреја гута молох, нешто невидљиво” – протумачи као инаниматно, ова именица има семантички расцеп.

¹¹³ Уп. им. *несој*, која овде није наведена иако јој је дефиниција „покр. *онај који је непризнатог, лошег соја (порекла)*” зато што је у примеру ак. јд. без *-а*, па се не може рећи да има јасну аниматну референцију (а не збирну). Таквог примера – са ак. јд. без *-а* – код значењски сличне именице *некрст* нема, и ту је поштована дефиниција („*онај који није крштен, нехришћанин* [...]”).

Норман, нормирац, носак (човек), носак¹, носорог, носталгичар, ностромо, нотар, нотарош, нудист, нуђач, нуклеарац, нумизматичар, нунциј, нунције, њушкало, обавезник, обавештајац, обавештач, обад, обвезник, обер, оберкелнер, оберкнез, оберст, обијач, обитавалац, објавитељ, објашњавач, облапорник, обмањивач, обнављач, обновитељ, обожавалац, обожаватељ, обоист, оборкнез, обрађивач, обраћеник, Обреновчанин, обрлајтнант, обртник, обућар, овисник, овлашћеник, овчар, оглашавач, оглашивач, оговарач, одабраник, одбијач, одбојкаш, одборник, одбранаш, одгајивач, одговорник, одликаш, одличник, одљуд, одметник, одојак, одрицатељ, одрод, одрођеник, одрпанац, одрпанко, ознаш, окачењак, окретац, окривљеник, октобрист, октопод, окулист, окулист, окупатор, окупљач, олигарх, олимпијац, омладинац, онагер, опадач, опанчар, оператер, оперативац, опиоман, описивач, оплођивач, опнокрилац, опозиционар, опонашатељ, опонент, опортунист, опосум, опсадник, опсађивач, опсенар, опсерватор, опскурант, оптант, оптичар, оптуженик, опуномоћеник, опчинитељ, општинар, орангутан, орач, Орашанин, органист, оргуљар, оргуљаш, ординариј, ординаријус, ордонанс, оријенталац, оријенталист, орнитолог, ортак, ортопед, оружник, осамдесетогодишњак, осамљеник, освајач, осветљивач, осветник, осигураник, осичар, Осјечанин, оscarовац, оскврнитељ, ослободилац, ослободитељ, ослобођеник, ослушкивач, осматрач, оснивалац, оснивач, основатељ, особењак, оспораватељ, оставилац, острвљанин, осуђеник, отимач, откривалац, откривач, откупитељ, откупљеник, откупљивач, отмичар, оториноларинголог, отпадник, отправник, отрок, официр, официрчић, офталмолог, Охриђанин, оцењивач, очевидац, очух, оџачар, оштећеник, павијан, паган, паганац, паганин, падавичар, падишах, падобранац, паж, Пажанин, пазакупац, Пазарац, паздаран, пазитељ, пајдаш, пајкан, пајташ, пајтос, пакер, Пакистанац, паланчанин, палатин, палеограф, палеонтолог, Палестинац, палилац, палир, паметњаковић, памтило, памфлетист, пан, пандур, панегиричар, паничар, панкер, Панонац, пансионер, панславист, пантеист, пантер, пантократор, пантомимичар, Панчевац, паор, папагај, папарацо, папас, папист, папкар, папучар, папучић, Парагвајац, паракувар, паралитичар, параноик, параплегичар, парапсихолог, Параћинац, Парижанин, парип, паркетар, парламентарцац, парнасовац, парничар, парњак, парох, пароксијан, пароксијанин, партизан, партизанаоцац, партизанчић, партијац, партикуларист, партнер, пасквилант, пастир, пастирчић, пастор, пасторац, пасторчић, пастув, патарен, патер, патник, патолог, патријарх, патриот, патрициј, патриције, пагуљчић, паћеник, паук,¹¹⁴ пауновац, паучић, пацер, пацијент, пацифист, пацов, пацовчић, пачић, пашанац, пашеног, пашић, пашићевац, пашо, Паштровић, певац, певач, певчик, пегаш, педагог, педант, педер, педесетогодишњак, педијатар, педофил, пезевенк, пејзажист, пекар, Пекинжанин, пекмезар, пеливан, пеликан, Пелопонежанин, пензионер, пењач, пер, перач, Пераштанин, перверзњак, перипатетичар, перјаник, перкусионист, персер, Персијанац, Перуанац, Перун, перфекционист, песимист, песмотворац, песник, петлован, петљанац, петнаестогодишњак, петоколонаш, Петрињац, Петроварадинац, Петрограђанин, Пећанин, пећар, пећинар, пехарник, пехливан, пеџар, пеџарош, пеџач, пеџкало, печалбар, печаторезац, печењар, пешадинац, пивар, Пивљанин, пивотмен, пигмеј, пијетист, пикадор, пиљар, пингвин, пингпонгаш, пинтер, пинч, пињугало, пионир, Пипер, пироман, пиротехничар, Пироћанац, писарчић, писатељ, писац, питагорејац, питалац, питач, питбул, питамац, питон, пицопевац, пишмољ, пиштољаш, плавушан, плагијатор, планер, планинар, планинац, плантажер, пластичар, платонист, платоничар, плаћеник, плачидруг, плачко, плачљивац, плачљивко, плашљивац, плашљивко, плебејац, плејмејкер, племеник, племениташ, племић, плесач, плесиосаурус, плетач, плован, плутократац, пљачкаш, Пљевљак, пљескач, пљувач, побегунац, победилац, победитељ, победник, победоносац, поборник, побратим, побро, побуњеник, повереник, поверилац, повесник, повесничар,

¹¹⁴ Под квалификатором „фиг.” дат је и пример „На сваком срцу седи и преде своје мреже око њега паук Сумње”, али фигуративно значење није дефинисано.

поводљивац, повртар, погађач, поганин, поглавар, поглавник, погорелац, погромаш, подадмирал, поданик, подбан, подбележник, подваљивач, подвижник, подводач, подворник, подговарач, Подгоричанин, поджупан, подзакупац, подизвођач, подлац, подложник, подморничар, поднадзорник, поднаредник, подначелник, подносилац, подофицир, подражавалац, подрепаш, подржавалац, подругљивац, подсекретар, подсмевало, подсмевач, подсмешљивац, подстанар, подстрекач, Подунавац, подучавалац, поентер (пас), поентер (човек), поентилист, поет, поетичар, Пожаревљанин, пожарни, пожарник, Пожежанин, позадинац, позајмљивач, позер, позивалац, позивар, позивач, позитивист, позлатар, познавалац, познаник, позорник, појац, појединац, покајник, покварењак, покераш, поклисар, поклоник, поклонодавац, поклонопримац, покорник, покретач, покровитељ, покрштеник, покрштењак, покућар, полагач, полагајник, полаженик, полазник, полемичар, поливач, политеист, политикант, политиколог, политичар, политком, политкомесар, политолог, полихистор, полицај, полицајац, поличар, полагајник, полонист, полубог, полубрат, полувојник, полудивљак, полуидиот, полуинтелигент, полулудак, полутан, полутешкаш, полуцрнац, получовек, Пољак, пољак, пољар, Пољачић, пољоделац, пољопривредник, помазаник, помелјар, помирителј, помодар, помозбог, помолог, Поморавац, поморац, помоћник, понављач, понтифекс, понудилац, понуђач, поочим, попац, попечителј, пописивач, попић (поп), попић (птица), попо, поповић, поредник, порезник, Поречанин, порнограф, поробљивач, поротник, портир, Порториканац, портпарол, портретист, Португалац, поручилац, поручник, порцијаш, Посавац, Посављак, посвојеник, поседник, посетилац, посетителј, посиљни, посинак, посланик, посластичар, последипломац, последник, посленик, послодавац, послопримац, послужилац, послужителј, послушник, посматралац, посматрач, поспанац, посранко, посредник, постављач, постдипломац, постмодернист, постолар, пострижник, потентат, потицателј, потказивач, поткапетан, поткивач, потковичар, поткорњак, поткраљ, потомак, поточар, потпиривач, потписник, потпоручник, потпредседник, потпуковник, потраживач, потрошач, потукач, потур, потурчењак, потцењивач, поузданик, походник, похотљивац, починилац, починителј, пошиљалац, поштар, поштењак, поштењаковић, поштовалац, праваш, правдаш, правдољубац, праведник, правник, правобранителј, правоверник, правозаступник, правописац, православац, прагматик, прагматист, прагматичар, прадед, Пражанин, празноглавац, праксисовац, практикант, практичар, праотац, прапредак, прародителј, Прасловен, прастановник, праћкаш, праујак, праунук, прачовек, првоборац, првокатегорник, прворођенац, првосвештеник, првотимац, пргавко, пребивалац, преварант, превејанац, проверник, преводилац, преводителј, превозилац, превозник, превратник, превртач, превртљивац, прегалац, прегледач, преговарач, преговорач, предавалац, предавач, предбројник, предводителј, предводник, предвозач, предговорник, предикатор, предионичар, предлагач, предрадник, председавајући, председник, представљач, предстојник, предузетник, предузимач, преживар, презбитеријанац, презвитер, презвитеријанац, президент, презимењак, преклапало, прекршилац, прекршителј, прекупац, прелат, прелац, прељубник, премац, премијер, пренемагало, преносилац, пренумерант, преображавалац, преосвећени, преосвештени, препарандист, препаратер, препеличар, преписач, преписивач, препонаш, препородилац, препородителј, препредењак, препродавац, препродавач, прерађивач, престолонаследник, преступник, пресудителј, пресуђивач, претендент, претор, преторијанац, претплатник, претпостављени, претходник, преузимац, префект, прецептор, пречанин, приватник, приврженик, приговарач, призетко, Призренац, пријавителј, пријављивач, пријавник, пријан, пријателј, пријашко, Пријепољац, пријо, приказивач, прикан, прико, прикривач, прикумак, прикупљач, прилагач, Прилепац, приложник, прималац, примаријус, примас, приматор, примач, примаш, примењивач, примитивац, примитивист, Приморац, приморац, приносилац, принцип (владар), принципал, приор, припадник, приповедач, приправник, припремач, приређивач, природњак, природословац, пристав, притвореник, притежалац, прихватник, причалац, причало, причесник, Приштевац, прљавац, прљавко, прњар, пробирач,

пробисвет, провалник, проваљивач, Провансалац, провидур, провизор, провинцијалац, провокатор, прогнаник, прогнозер, прогностичар, прогонилац, прогонитељ, прогоњеник, програмер, прогресист, продавац, продавач, продекан, продуцент, прождирач, прождрљивац, прозаик, прозаист, проигуман, пројектант, прокаженик, проклетник, проконзул, прокуратор, прокурисит, пролазник, пролетер, проматрач, Прометеј, прометник, промотер, промотор, проналазач, проневерилац, проневеритељ, пронијар, пропагандист, пропагатор, проповедник, проректор, пророк, просац, просветар, просветитељ, просектор, просилац, просјак, простак, протеже, протекционист, протестант, протетичар, противкандидат, противник, противпожарац, прото (протопрезвитер), прото (тал.), протовестијар, протођакон, протојереј, протомајстор, протопоп, протопрезвитер, протопресвитер, протосињћел, протукандидат, проучавалац, проучаватељ, профан, професионалац, професор, професорчић, профитер, профоз, проценитељ, процењивач, прочелник, прпац, псалмист, псалмопевац, псар, псић, психијатар, психоаналитичар, психолог, психопат, психопатолог, псовач, псоглав, псоглавац, птић, птицоловац, птичар, публицист, пудар, пуковник, пулен, пулин, Пуљанин, пунац, пундравац, пунилац, пуноглавац, пунолетник, пуномоћник, пупавац¹, пупавац², пургер, пурист, пуританац, пустињац, пустолов, путаљ, путар, путник, путописац, пуцач, пучанин, пучист, пушач, пушкомитраљезац, пуштач, пчелар, Ра, раб, раби, рабин, равнатељ, равничар, Равногорац, равногорац, раденик, радикалац, радикалчић, радио-аматер, радио-механичар, радио-репортер, радио-спикер, радио-телеграфист, радићевац, радник, радозналац, Рађевац, разбијач, разбојник, размаженко, разматрач, разметљивац, разносач, разредник, рајетин, ракеташ, ракијаш, ракун, раноранилац, ранчер, рањак, рапсод, расветљивач (?), расипник, расист, раскалашник, раскалуђер, расколник, расписивач, распусник, распуштеник, растурач, ратар, ратлер, ратник, Рац, рационалист, рачуноиспитач, рачунополагач, рашљар, рашчовек, рвач, рђаковић, реакционар, реализатор, реалист, ребел, ревизионист, ревизор, ревноитељ, ревносник, револвераш, револуционар, револуционер, регент, регионалист, реглер, регрут, редактор, редар, редарственик, редатељ, редитељ, редов, редовник, режисер, резбар, резервист, резидент, резонер, резус, реис, реквизиитер, рекеташ, рекламер, реконвалесцент, рекреативац, рекреатор, ректор, рекуператор, релативист, рели-возач, ремац, ременар, рендгенолог, рентијер, репаш, репер („: рѐп“), репетитор, репортер, репрезент,¹¹⁵ репрезентант, репрезентативац, репродуктивац, рептил, републиканац, Ресавац, рестауратор, ретор, реторичар, реуматичар, реуматолог, референт, реформатор, реформист, рецензент, рецепционер, рецидивист, рецитатор, решавач, рибар, риболовац, ривал, риђан, риђо, ризничар, Ријечанин, риличар, Римљанин, римокатолик, ритер, ритмајстор, ркаћ, роб, робијаш, робовласник, ровац, родољуб, родољубац, родоначелник, рођак, рођо, ројалист, рокер, Ром, Роман, романист, романописац, романисијер, романтик, романтичар, ронац, ронилац, ротвајлер, рудар, рукавичар, руковалац, руковатељ, руководилац, рукометаш, Румљанин, Румун, рундов, Рус, Русин, русофил, рутинер, рушилац, рушитељ, сабеседник, сабирач, сабљар, саборац, сабораш, саборник, саботер, сабрат, саваот, саветник, саветодавац, савременик, саговорник, садилац, садист, садруг, садукеј, сазивач, саиграч, саизвршилац, Саксонац, саксофонист, сакупљач, саламандар, саламандер, салашар, салонац, самарићанин, самовладар, самовољник, самодржац, саможивац, самозванац, саморекламер, самосталац, самотар, самотник, самотњац, самоук, самоуправљач, самсов, самурај, сангвиник, санитараци, санкилот, сањало, сањар, сањач, саобраћајаци, саоснивач, сапатник, сапер,

¹¹⁵ Дефиниција у лексикографском извору гласи „*представник, репрезентант*”, а један од примера – „Савезно министарство за културу... би било репрезент свих културних стваралаца у земљи”. Ово није сматрано довољним разлогом да се установи семантички расцеп (уп. *друголигаш*) зато што се ради о могућој метафоричкој употреби у предикативној конструкцији.

саплеменик, сапотписник, сапунар, сапутник, сарадник, сарач, сатир, сатирик, сатиричар, сатник, сатрап, сауговарач, сауредник, саучесник, сахиб, свадљивац, свак, сват, сваштар, сведок, сведржител, свезнадар, свезналац, свекар, свемирац, свемоћник, светионичар, светител, световњак, Светогорац, свећар, свећеник, свечовек, свештеник, свизац, свилац, свингер, свирац, свирач, својевољац, својеглавац, сврчак, себар, себичњак, севастократор, сегрегационист, седамдесетогодишњак, седелац, седлар, седленик, седмак, седмогодишњак, седмошколац, сезонац, сеиз, сеизмолог, сејач, сејмен, сексолог, сектар, секташ, секундант, селектор, селекционар, сељанин, сељачић, сељо, семенкар, семинарист, сенатор, сениор, сентименталац, Сенћанин, сењор, сепаратист, сепетар, септемвир, сер, сераскер, серафим, сердар, сержант, сестрић, сестричић, сетер, сефард, сецесионист, Сибирац, сидраш, силахдар, силник, силоватељ, симболист, сименталац, симонист, симпатизер, симулант, симфоничар, син, синдик, синдикалац, синдикалист, синђел, синеаст, синовац, синолог, синоптичар, синтаксичар, синтетичар, синчић, сирар, сиромах, сиромашак, сиротан, сисавац, сисар, систематичар, ситничар, сифилитичар, Сицилијанац, сјединител, скакавац, Скандинавац, скаут, скелар, скептик, скептичар, скијаш, скинхед, скитач, складиштар, скојевац, сколастик, сколастичар, Скопљак, Скопљанац, скоројевић, скот, скочимиш, Скрађанин, скретничар, скрибент, скривач, скрнавитељ, скулптор, скупштинар, слабић, Славен, славенофил, славист, славјанофил, слављеник, славодобитник, славолубац, Славонац, славуј, славујак, слагар, слагач, Сладоје, сладокусац, сладоледар, сладострасник, слаломаш, сланинар, Сланкаменац, сластичар, слаткоречивац, следбеник, слепац, слепић, сликар, слинавац, слинавко, слободар, слободњак, слободоносац, Словен, Словенац, словенофил, словослагач, слон, служитељ, слухист, слушалац, слушатељ, слушац, Смедеревац, смејач, сметеник, метењак, метењаковић, сметлар, смећар, смечер, смешљивко, смољо, смрдљивац, смртник, смук, смутљивац, смуцало, смучар, снабдевач,¹¹⁶ снагатор, снајперист, сниматељ, снимач, сноб, собар, собосликар, совјетолог, содар, сојевић, соколар, соколаш, соколић, солдат, солиписист, солист, солунац, солунаш, Солуњанин, Сомборац, сомнамбул, сопственик, сортирач, софист, софтвераш, социјалдемократ, социјалист, социолог, спавало, спавач, спадало, спаринг-партнер, Спартанац, спасацац, спаситељ, спекулант, спелеолог, специјалац, специјалист, спиритист, спиритуалист, списатељ, сплавар, сплеткар, сплеткарош, сплеткаш, Сплићанин, спознавалац, споменичар, спонзор, спорташ, спортист, спортсмен, справљач, спринтер, спроводилац, спушташ, Србијанац, Србин, Србо, србомрзац, србофил, србофоб, срђан, Сребреничанин, среброљубац, средњепругаш, средњопругаш, средњошколац, Сремац, сретник, срећко, срећковић, срећник, срећо, сродник, Српчић, стаклар, стаклодувач, стаљинист, станар, становник, станодавац, старетинар, старинар, старица, староверац, старојко, старокатолик, староседелац, старгер, старчић, статист, статистичар, стваралац, стваратељ, створител, стенограф, стидљивко, стилизатор, стилист, стипендист, стипендитор, стихоклепац, стихописац, стихотворац, стицалац, стјуард, стоик, стоичар, столар, стоматолог, стонотенисер, сточар, страдалац, страдалник, стражар, странац, странчар, страсник, стратег, страшљивац, страшљивко, стрвинар, стрводер, стреличар, стрељач, стрико, стриптизер, стриц, стричевић, стројар, стругар, структуралист, стручњак, стршљен, студент, субјективист, суборац, суботар, Суботичанин, сувачар, суверен, сувладалац, сувладар, сувласник, сувозач, суверменик, суговорник, суграђанин, судац, суделовач, судеоник, судник, сућеник, сужањ, суиграч, сујеверац, сукнар, сукривац, султан, Сумер, сумештанин, сумишљеник, сумњало, сумњивац, сумњичавац, сумњичавко, сународник,

---

¹¹⁶ Дефиниција у лексикографском извору гласи „онај који снабдева кога чим”. Примери су „Железнице су изгубиле свог главног снабдевача угљем” и „Касније је постао [Дубровник] главни извозник ... и снабдјевач српских и босанских феудалаца”, али се ни ово није сматрало довољно недвосмисленим да се именица сврста у семантички расцепљене.

сународњак, суорганизатор, суоснивач, суп, супарник, супериор, супермен, суперстар, суперхерој, супершампион, суплеменик, суплент, суповац, супотписник, супрематист, супруг, супружник, сурлаш, сурфер, Сурчинац, сусед, сустанар, сугворац, суфинансијер, суфлер, суфраган, схизофреник, схизофреничар, схоластик, схоластичар, схолијаст, сценарист, сценограф, таблетоман, таборник, тајко, тајо, такмац, такмичар, такојевић, такси-возач, таксист, такси-шофер, тактичар, талац, Талијан, таљигаш, тамбураш, Тамнавац, тамничар, танјуговац, тапетар, тапир, тапкареш, таст, тат, татар, Татарин, татарин, тато, Таџик, ташист, ташнер, творац, творитељ, творничар, тврдоглавац, тврдоглавко, тврдокрилац, театролог, Тебанац, тежак, тезгареш, теист, текстилац, текстолог, текстописац, телалин, телац, телеграфист, телепат, телефонист, телохранитељ, Темишварац, темплар, тенац, тенисач, тенисер, тенкист, теозоф, теократ, теолог, теоретик, теоретичар, тералац, терапеут, терацер, терач, теренац, теријер, територијалац, терорист, Тесалац, тесар, тесач, тестатор, тестераш, тетак, тетрарх, тетреб, технико, техничар, технолог, течно, тешитељ, тешкаш, тигар, тигрић, тикван, Тимочанин, тинејџер, типограф, тиранин, тираносаур, Тиролац, тискар, титоист, титулар, тифусар, тишлер, тишљер, ткач, тлачитељ, тоболчар, товарник, товљач, товљеник, токар, токсиколог, тон-мајстор, топионичар, Топличанин, тополивац, торбар, тореадор, тореро, торијевац, торник, Тосканац, тоталитарист, травар, травестит, Травничанин, трагалац, трагичар, традиционалист, тражилац, тражитељ, тракторист, трансвестит, транссексуалац, трансфузиолог, трапавац, трапавко, трапер, трасант, трафикант, трбушко, трговац, трговчић, трезвењак, тремареш, тренер, трећекатегорник, трећепозивац, трибун, тридесетогодишњак, тријумфатор, тринаестак (војник), тритон, тркач, трњезгало, тровац, Трогиранин, трогодац, трогодишњак, Тројанац, троскокаш, троцкист, трошаринац, трубадур, трубач, трудбеник, трчкало, трчкарало, Тршћанин, туберан, туберкулотик, туђин, туђинац, тужакало, туженик, тужилац, тужитељ, Тузлак, туکان, туљан, тумарало, Тунижанин, Тунишанин, туњавац, тупавко, тупамарос, тупан, тупоглавац, туризмолог, турист, турколог, туркофил, Турчин, татор, тутумрак, ћалац, ћале, ћалов, ћаскало, ћато, ћафир, ћелавац, ћелавко, ћело, ћерпичар, ћесар, ћилимар, ћопавко, ћоравац, ћоравко, ћоро, ћосавац, ћубан, ћудљивац, ћук, ћурак (птица), ћуран, ћутљивац, ћутолог, убирач, убожник, уводител, уводничар, увредилац, увредител, угљар, угњетач, уговарац, угодник, угостител, Угрин, угурсуз, удав, ударац, удбаш, удварац, удеоничар, удовац, уживалац, уживач, Ужичанин, узајмљивач, узваник, узгајач, узгајивач, узурпатор, ујединител, ујко, укопник, Украјинац, укротилац, укротител, укућанин, улагач, улак, улан, уличар, ултрадесничар, ултранационалист, ултраш, уљар, уљез, умерењак, уметник, умировљеник, умоболник, унесрећител, унијат, унионист, унитарист, уништавалац, уништител, унук, унучић, унцут, уобличавацац, уображенко, уображењак, упитаник, упишанко, упорник, уполсеник, управител, управник, упропастител, упутилац, упутник, упућивач, урамљивач, урбанист, уредник, урећивач, урлатор, уроћеник, уролог, уротник, уручилац, усамљеник, усвојеник, усвојилац, усвојител, усељеник, усињеник, успаљеник, усранко, усрећител, уставобранител, уставотворац, усталац, устаник, усташ, уступилац, утајивач, утамањивач, утеловител, утемељач, утемељивач, утемељител, утеривач, утешител, утилитарист, утопист, уфолог, ухапшеник, уцењивач, учевњак, ученик, учењак, учесник, учинилац, учител, учителяц, учо, ушкопљеник, фабрикант, фабрикатор, фаворит, фаготист, фазан, фазанчић, фајтер, факин, факир, фактогум, фалангист, фалсификатор, фамулус, фанариот, фанатик, фантаст, фараон, фарбар, фарисеј, фармаколог, фармацеут, фармер, фасадер, фаталист, фаун, фахман, фашист, Феачанин, Феб, федералист, фелах, фелдмаршал, фелчер, фелтонист, феникс, Феничанин, феријалац, феудалац, фигуративац, физикалац, физикохемичар, физикус, физиогномист, физиократ, физиолог, физичар, фијакерист, филантроп, филателист, филистар, филмолог, филмофил, филозоф, филолог, философ, финалист, финансијер, Финац, Фирентинац, фирер, фирмоносац, фирмописац, фискултурник, фићфирић, фифер, флагелант, Фламанац, фламинго, флаутист, флегматик, фокстеријер, фолирант, фолклорист, фолксдојчер, фонетичар, формалист, фотелаш, фотограф,

фото-модел, фоторепортер, Фочак, Фочанин, фразер, фрајер, фракционаш, фрамасон, франковац, франкофил, франкофон, Француз, фрањевац, фратар, френтер, фреско-сликар, фризер, фриц, фројдовац, фрондер, фронташ, фронтовац, фурулаш, Фрушкогорац, фтизиолог, фудбалер, фундаменталист, функционер, футурист, футуролог, фушер, хагиограф, хазардер, хазнадар, хаин, хајван, хајкач, хакер, халапљивац, Халдејац, халф, хамал, хапшеник, харлекин, хармоникаш, харфист, хатиб, хаузмајстор, хафиз, хафис, хвалилац, хвалисавац, хватач, Хебреј, хегеловац, хегемон, хегемонист, хедонист, Хелен, хеленист, хеленофил, хелот, хематолог, хемичар, хемофиличар, хералдичар, херезијарх, херкул, херкулес, хермафродит, херој, херолд, херувим, херцег, Херцегновљанин, Херцеговац, херцог, хетман, хећим, хигијеничар, хидалго, хидроенергетичар, хидролог, хидротехничар, Хиндус, Хиперборејац, хипертоничар, хипи, хипик, хипнотизер, хипокрит, хиполог, хипопотам, хипохондар, хипохондер, хипохондрист, хиромант, хиропрактичар, хирург, хистерик, хистолог, хисторичар, хитлеровац, хлебар, хобист, ходач, ходочасник, хокејаш, Холанђанин, хомосексуалац, хонорарац, хоспитант, хотелијер, хоштаплер, храбар, храбро, хранилац, хранитељ, храњеник, Хрват, Христ, христољубац, Христос, хришћанин, хрт, хрчак, хугенот, хулиган, хулитељ, хуманист, хуманитарац, хуманоид, хуморист, Хун, хунцут, хусар, хусарчић, хушкач, Цавтаћанин, цакан, цар, цариник, царист, царић¹, царић², цвећар, цвикераш, цвркутан, цврчак, цедент, цезар, цензор, центарфор, центархалф, централист, центрист, центрумаш, центурион, цепач, цесар, цесионар, цестар, Цетињанин, цивилизатор, цивилист, Циганин, циглар, Циго, цимбалист, цимер, циник, цинкарош, цинкер, Цинцар, Цинцарин, ционист, ципелар, циркусант, цистерцит, цмољо, црвеноармејац, црвенокожац, црепар, црквар, црквењак, црковњак, црнац, црноберзијанац, Црногорац, црнокошуљаш, црнокруг, црноризац, црнорукац, црнчић, црњо, цртач, цуко, цуњало, цуретак, чакавац, чангризало, чанколиз, чанколизац, чарапар, чаробник, чаробњак, часник, часовничар, чау-чау, чауш, Чачанин, чворак, чврсторукаш, чеговић, чедоморац, чекалац, чекач, челист, челник, чембалист, чергар, чергаш, четворогодишњак, четвороножац, четкар, четник, четрдесетогодишњак, четрдесетосмаш, четрнаестак (војник), четрнаестогодишњак, Чех, чешљугар, Чивутин, чижак, чизмар, чико, чилагер, чилаш, чиле, Чилеанац, чиновник, чиновничкић, чипкар, чираш, чистач, чистилац, чистунац, читалац, читатељ, чланконожац, чланкописац, чобан, чобанин, чобанчић, човекољубац, човекомрзац, човечић, човечуљак, чово, чтец, чувар, чудак, чудњак, чудотворац, чукундед, чукунунук, чупо, чупоглавац, цангризало, цанки, цезер, цезист, цемпераш, центлмен, цепарош, цин, цогер, цокеј, цудаш, цукац, шакал, шалабајзер, шаљивац, шаман, шампион, шансонијер, шансоњер, шаптач, Шапчанин, шарко, шарлатан, шармер, шаров, шарпланинац, шатровац, шахист, шашавац, шашавко, Швабо, Швајцарац, швалер, Швеђанин, шверцер, шврћко, шврћо, шегрт, шездесетогодишњак, шездесетосмаш, шеик, шејтан, шејх, шекспиролог, шепавко, шеснаестогодишњак, шесто, шестогодишњак, шетач, шећераш, шеф, шехит, Шибенчанин, шибицар, Шиђанин, шизматик, шизофреник, шизофреничар, шијит, шиљег, шимпанзо, шинтер, шипарац, Шиптар, ширилац, ширитељ, шифрант, шишмиш, школарац, школац, шкопац, Шкот, Шкотланђанин, шкргаш, шкртац, шлајфер, шмекер, шминкер, шмокљан, шмокљо, шмркавац, снајдер, снауцер, шовен, шовинист, шогор, шогун, Шокац, шоумен, шофер, Шпанац, шпанијел, шпијун, штабац, Штајерац, штакор, шталмајстор, штампар, штенац, штетник, штиглић, штиглиц, штимер, штићеник, штокавац, штрајкач, штрајкаш, штрајкбрехер, штребер, штрикер, штрк, штројач, шувак, шугавац, шугарац, Шумадинац, шумар, шумац, шуњало, шупљоглавац, шурак, шуричић, шутер, шушкало

ПРИЛОГ 10

Именице са хомонимијским расцепом

бесник¹ (бот. биљка) : бесник² (човек), биљар¹ (човек) : биљар² (билијар), грб¹ (хералдика) : грб² (зоол. риба), жижак¹ (светилка) : жижак² (зоол. инсект),¹¹⁷ жупан¹ (човек) : жупан² (капут), исполац¹ (направа) : исполац² (наполичар), јаз¹ (жлеб) : јаз² (зоол. риба), јамак¹ (ист. човек) : јамак² (покр. клупче), кан¹ (титула) : кан² (накана), кит¹ (зоол. животиња) : кит² (материја), клен¹ (бот. дрво) : клен² (зоол. риба), козар¹ (пастир) : козар² (покр. метал), колон¹ (човек) : колон² (анат. дебело црево), коп¹ (прокоп) : коп² (пас), корал¹ (муз. песма) : корал² (камен, зоол. животиња), корнет¹ (муз. инструмент) : корнет² (фишечих) : корнет³ (војн. официр), косар¹ (ковач) : косар² (падина), кочар¹ (рибар) : кочар² (покр. кавез), кукац¹ (зоол. инсект) : кукац² (део копче), купац¹ (човек) : купац² (покр. орах),¹¹⁸ кучак¹ (пас) : кучак² (покр. део копче), легат¹ (завештање) : легат² (ист. човек), ледењак¹ (глечер, човек) : ледењак² (пушка), лукавац¹ (човек) : лукавац² (покр. чорба), макро¹ (човек) : макро² (команда), мишић¹ (миш) : мишић² (анат.), моћник¹ (човек) : моћник² (цркв. посуда), нарцис¹ (бот. цвет) : нарцис² (човек), патрон¹ (човек) : патрон² (патрона), пеш¹ (скут) : пеш² (зоол. риба), пиљак¹ (каменчић) : пиљак² (зоол. птица), прашчић¹ (прасац) : прашчић² (праг), пух¹ (зоол. животиња) : пух² (остатак) : пух³ (оном. издах), рекордер¹ (човек) : рекордер² (справа), рис¹ (зоол. животиња) : рис² (~ папира) : рис³ (~ стопала), роваш¹ (репка) : роваш² (зоол. гуштер), свитак¹ (зоол. свитац) : свитак² (оно што је савијено), свитац¹ (зоол. инсект) : свитац² (свећа), смрчак¹ (бот. печурка) : смрчак² (зоол. птица), табак¹ (папир) : табак² (кожар), твор¹ (творевина) : твор² (зоол. животиња), термит¹ (хем. смеша) : термит² (зоол. инсект), тонац¹ (бот. храст) : тонац² (човек), Торлак¹ (заст. човек) : Торлак² (брдо), трагач¹ (човек) : трагач² (колица), тур¹ (~ на панталонама) : тур² (пал. говедо), фокс (пас) : фокс (плес),¹¹⁹ чачак¹ (блато) : чачак² (зоол. шакал)

---

¹¹⁷ У лексикографском извору (РМС), ове две лексеме су значења једне лексеме. То је случај и код форми *јаз*, *клен*, *корнет* (*корнет*¹ : *корнет*²), *легат*, *ледењак* и *моћник*.

¹¹⁸ *Купац*² („ојнак“) у ОР има акценат *кѹпац*, а у лексикографском извору, РСАНУ, *кѹпац*. Чини се да овде ОР исправља погрешан акценат из РСАНУ, јер се у потоњем одреднице нижу овако: *кѹпац*¹ („суд“), *кѹпац*² („хрпица“), *кѹпац*¹ („муштерија“), *кѹпац*² („ојнак“), *кѹпац*³ („име овну“).

¹¹⁹ У РМС дата је само одредница *фокс*, са дефиницијом „енгл. скраћ. *фокстеријер* и *фокстрот*“. Следеће две одреднице су *фокстеријер* и *фокстрот*, обе „енгл.“ Због њих јединица *фокс* није сврстана међу именице са семантичким (полисемијским) расцепом.

ПРИЛОГ 11

Речничке дефиниције одабраних семантички расцепљених лексема са примерима

	Аниматна значења	Инаниматна значења
апостол (1126)	<p>1. Христов ученик. <i>Као старији брат апостола Петра, он је био први којег је Христ позвао за <u>апостола</u>, зато се за њега и каже првозвани.</i> (Мондо)</p> <p>2. фиг. проповедник и бранилац неког учења, неке идеје. <i>Потпуно је изопачен поглед Кауцког на Фрању као на неког <u>апостола</u> комунизма.</i> (https://sr.wikisource.org)</p>	<p>3. богослужбена књига која садржи дела апостола. <i>Сва се очекивања испунила; и Савица читао <u>апостол</u>, и нови учитељ певао Херувику, па чак (преко очекивања) и поп Спира говорио предикту.</i> (Поп Ћира и поп Спира)</p> <p><i>Можда, неко ће помислити, пасусе из Апостола и Јеванђеља? – Такође не. Апостола ми готово да уопште нисмо разумијевали. [...] Али који Рус није знао све ово?</i> <i>Најнеписменији сељак живио је у том кругу мисли и догађаја који су били саставни дио свакодневног живота. Да ли се држала проповијед у храму, да ли је он разумијевао <u>Апостола</u> (Јеванђеље су барем сви разумијевали); да ли се он удубљивао у оно што „тамо”, на клиросу, пјева „ћачић” – све то још и није тако важно.</i> (https://svetosavlje.org)</p> <p><i>(?) Овој посети се придружила унука оца Ђуре мала Марија девојчица која у капели Светог Луке чита <u>Апостола</u> и лепо пева.</i> (http://starateljstvo.rs)</p> <p><i>Он је побожан, и „сам чита <u>апостола</u>, пева добро као поп, зна целу службу напамет, саставља сам молитве за војнике [...]”.</i> (В. Станојевић, Трагедија генија)</p>
ас (2161)	<p>2. првак, онај што предњачи у нечему. <i>У Бохуму бесни на <u>аса</u> минхенског Бајерна</i> (Mozzart sport)</p>	<p>1. најјача карта за играње, кец. <i>Нека ознаке J, D, K и A представљају редом жандара, даму (краљицу), краља и <u>ас</u>.</i> (http://dm.etf.unsa.ba)</p> <p><i>Пошто ће противник поново заиграти бојом КАРО, то сада можемо било којом адутском картом избити противничког <u>АСА</u>.</i></p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		(http://www.pcelica.co.rs) (РСЈ: 3. неодбрањиви почетни ударац у тенису.) <i>Чак три пута због погрешне процене добар сервис противника „претвориле” су у ас. (Политика)</i> <i>Судијска процена је била да је то био аут, али је она тражила челенџ и била управу, па се један аут „претворио” у ас за изједначење. (Политика)</i>
ауторитет (3356)	3. личност великог угледа и значаја. <i>Себе сте поставили за <u>ауторитет</u> и тако ће бити. (БК ТВ)</i> <i>Шамајев, који је некадашњи шеф националне специјалне борбене јединице [!] у Чеченији, важи за <u>ауторитет</u> међу одређеним делом чеченске заједнице у Аустрији. (Блиц)</i> <i>У своје време сте цитирали историчара Адолфа Харнака, неоспорног <u>ауторитета</u> за историју хришћанства и данас, иако је писао 1913. године, да постоје разлике код православних и католика о односу цркве према нацији? (Правда)</i>	1. углед, важност; утицај који произлази из угледа. <i>„[...] Том сатиром аутор нарушава веру у <u>ауторитет</u> експерата и покушава да укаже на то да су све природне науке дехуманизоване, јер човек поштујући законе који се односе на област чисте енергије, екологије, заправо себе ограничава,” објаснила је Аријана Божовић. (Данас)</i> 2. власт, моћ да се неко присили на нешто. <i>(?) Сада кад се на исти начин влада обрачунава са радницима у итрајку, који никакве везе немају са анархистичком реториком, Оландов премијер Мануел Валс подстиче свог министра полиције да не попусти пред „ударом на <u>ауторитет</u> државе” и да сузавцем ућутка масовно незадовољство. (Данас)</i>
банкрот (833)	2. онај који је банкротирао, пропао. <i>Године 1656 [!], Рембрант је проглашен за <u>банкрота</u>; 1657. сви његови уметнички предмети и драгоцености су продати на добош; 1658, отишла му је и кућа. (Блиц)</i>	1. в. банкротство. [→ стање онога који је банкротирао; финансијска пропаст неког предузећа, трговине; неспособност одговарања новчаним обавезама] – <i>Људи ће још мислити да је пропао, посумњат ће у <u>банкрот</u>. Било их је који су ишли тако далеко да су прогласили и <u>банкрот</u> науке.</i>
бес (2405)	2. ђаво, враг, нечастиви. <i>Када је имао 30 година почео је да личи и на човека и на <u>беса</u>, и на звер и на разбојника. (<https://svetosavlje.org>)</i>	1. а. гнев, јарост. <i>Психолог саветује да записујете шта је то што вас нервира, како ваше тело одговара на тај <u>бес</u> и како реагујете у таквим ситуацијама. (Press)</i> б. беснило. – <i>Говорио је о томе како баварски свештеници, кад им</i>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		<i>се плати, истерају бес из стоке. в. страст, разбеснелост, помама. г. прохтев, ђеф. д. обест.</i>
благослов (1336)	3. рлг. б. фиг. дете. – <i>Билежник је ... скорих дана чекао девети <u>благослов</u> у својој кући.</i>	1. рлг. изражавање жеље за добро и срећу некога призивањем божје милости (обично знаком крста, крижа). – <i>Велечасни би дијелио обилно <u>благослов</u> опраштајући се.</i> 2. цркв. поподневни црквени обред. – <i>Пошли су у цркву на „<u>благослов</u>”.</i> 3. рлг. а. милост (божја), дар (божји). – <i>И бог се забуни ... па на неку кућу баи ништа, а на неку, опет ... излије сав свој <u>благослов</u>.</i> 4. одобрење, пристанак, сагласност. <i>Мурињо дао <u>благослов</u> за два појачања! (Sportske.net)</i>
близанац (1006)	1. дете (или младунче оних животиња које обично рађају по једно) рођено с другим у истом порођају; човек из таквог порођаја. <i>Да, бивши селектор Србије и садашњи тренер Торина нема <u>близанца</u>, али физичка сличност коју је у том преиоду [!] имао са Холањанином Цеком де Гиром је запрепаићујућа! (Ало) Званичници зоо врта верују да је панда донела на свет само једно младунче, али наводе да ће тек касније у току дана са сигурношћу знати да ли оно евентуално има и <u>близанца</u>. (Нови магазин)</i>	1. фиг. једна од две сродне или сличне ствари. <i>Војациер 2 још није ушао у међузвездани простор и налази се на удаљености од око 17 милијарди километара од Земље, али када се то деси, биће у другом делу свемира у односу на свог <u>близанца</u> и омогућиће научницима да упореде налазе обе летелице. (Нови магазин) Он напомиње да је чест проблем када странке нису упознате са променом назива улице, а препреку представља и ако нису свесни да њихова адреса има и „<u>близанца</u>” у другој општини. (Блиц)</i> 2. сраслица, два срасла плода какве биљке.
бог (9164)	1. рлг. а. код једнобожаца: творац материјалног и духовног света. б. код многобожаца: господар једног дела природе и света. <i>Причини им се понекад да су дотакли и самог <u>бога</u> или чак да су бесмртни. (Политика)</i> 2. а. највећа светиња, идол; ауторитет, моћна личност; арбитар. <i>Гледа ли Рамбо на себе као на „<u>бога</u> фудбала”? (Политика)</i> 3. најдраже, обожавано лице или најдража ствар.	2. б. највећа сила, власт.
боксер (1020)	1. спорт. = <i>боксач</i> . [→ онај који се бави боксањем]	2. хладно гвоздено оружје са отворима за прсте и шилцима над

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<i>После тријумфа над Немцем Марселоm Гиркеом и убележене пете узастопне победе у професионалној каријери, зрењанинског <u>боксерa</u> Милана Пиперског очекује још један меч, 12. јануара, на Златибору. (Дневник)</i>	сваким отвором. <i>У једном тренутку Младен Б. је извадио <u>боксер</u> из џепа и свом снагом замахнуо ка Дејану, повредивши му лево око. (Блиц)</i>
бомбаш (5549)	1. онај који баца бомбе. <i>А све је овде на Јабуци, где је сада гранични прелаз Србије и Црне Горе, почело од сећања на најмлађег <u>бомбаша</u> Бошка Буху. (Политика)</i>	2. бомбардер.
водич (1936)	1. а. онај који прати кога да му покаже пут, путовођа; онај који води товарну стоку или друге животиње. б. онај који странцима показује и објашњава знаменитости. – <i>Сједили су као на иглама, уморни од натуцања на разним језицима, и нестрпљиво очекивали <u>водича</u>.</i> 2. онај који је на челу, који предводи.	3. књига која садржава обавести, упуте, податке о чему; књижевно или научно, стручно дело које пружа у својој врсти савете, упуте, поуке. <i>Канцеларија за економију и рад кантона Цирих сваке године објављује <u>водич</u> за плате свих професија. (iKragujevac)</i> 4. фиг. особина или својство које управља уметником при његову стварању. 5. средство које служи као преносилац струје и топлоте, проводник. <i>Отклон је то већи, што је јача струја кроз <u>водич</u>. (http://mf.unibl.org)</i>
врх (6759)	4. (обично мн.) човек на највишем положају, руководећа личност, првак.	1. највиши део чега што се диже увис; вис. <i>Ако би се норвешка граница померила за сто педесет метара на север и за 200 метара на запад, Финска би добила свој највиши <u>врх</u>, а Норвешкој би остало још две стотине других планина виших од оне коју ће поклонити свом суседу. (Политика)</i> 2. а. крајњи, истакнути део, тањи или слободнији, одвојенији крај; вршак, шиљак. б. фиг. крај, свршетак, граница. в. мат. тачка геометријског лика или тела најудаљенија од правца или равни основе, базе. 3. а. горња површина, почетни, горњи, виши део или граница. б.

	Аниматна значења	Инаниматна значења
вук (1743)	<p>1. зоол. врста сисара месождера из рода паса <i>Canis lupus</i>. <i>Овај Рус чије презиме значи „зец” имао је пет година када је наводно убио вука.</i> (Vesti online)</p> <p>3. пас сличан вуку (1), вучјак.</p> <p>4. фиг. а. храбар, искусан и одважан човек, јунак. <i>Волфзбург је минуле сезоне играо промењиво, али је задржао старог вука у нападу, Марија Гомеза, а он гарантује голове.</i> (Mozzart sport)</p> <p>б. округан човек, насилник, тиранин.</p>	<p>први, предњи редови, чело.</p> <p>2. а. вучје крзно. б. бунда постављена вучјим крзном. <i>Стари Винко добије одмах налог да приреди „вука” (путну бунду), и високе крзном опишивене чизме.</i> (РСАНУ)</p> <p>5. техн. а. бачварско оруђе којим се натежу обручи на бачви. б. горња страна брда у ткалачком стану. в. покр. део старинске пушке где стоји кремен.</p> <p>6. мед. нар. отекина или рана, изазвана трењем и знојењем: <i>добити вука од јахања.</i></p>
гениј (1129) / геније (485)	<p>1. човек на највишем степену способности, даровитости у извесној грани. <i>Сматран за универзалног генија, Леонардо да Винчи – сликар, вајар, архитекта, научник непресушног талента – знатно је допринео развоју уметности, механике.</i> (РТС)</p> <p>3. мит. божанство. <i>Многе ствари такође су имале свог генија, и што су те ствари биле значајније, то се више њихов гениј приближавао божанској природи: гениј позоришта, винограда, светковина утицали су на посећеност представа, принос грозђа и успех светковина. За Римљанина је било изузетно важно да умилостиви одговарајуће геније пре но што предузме неке важне кораке у животу.</i> (<https://sh.wikipedia.org>)</p> <p>Изр. добри ~ (нечији) онај који некога чува, упућује га ка срећи; анђео чувар; зли ~ супротност добром генију, упропаститељ, сатана, ђаво. <i>У свим мучним приликама Свога владања стајало је Његово Величанство непоколебиво, имајући пред очима само Свој узвишени и Богом Му одређени задатак; па и онда, кад је несретна коб хтјела да Га као човјека сломи, одузевши Му грозним начином Сина, дику и</i></p>	<p>2. способност, дар. <i>Може искрено веровати у његов гениј.</i> (Блиц)</p> <p><i>Ова маргинална поетика, која је већ раније обогашена изузетним „Речником српског жаргона” Драгослава Андрића из 1976, била би још један увид у народни геније који не припада само ономе што је забележио Вук Караџић.</i> (Политика)</p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p>понос <i>Његов</i>, а наду <i>аустро-угарских народа</i>, одузевши <i>Му сапутницу живота</i>, нашоу <i>прејасну царицу</i>, <i>Његовог доброг генија</i>, који <i>Му</i> у мучним <i>владавинским приликама</i> са <i>забринутог чела</i> <i>разгањаше суморне мисли</i>, – и онда <i>Он</i> не <i>клону</i>; <i>пун преданости</i> у <i>вишњи Промисао Божји</i>, он је <i>тражио</i> и <i>налазио потребног окрјепљења</i> <i>једино</i> у <i>Својој узвишеној владалачкој дужности</i> и у <i>љубави</i> и <i>оданости Својих народа</i>, <i>чијој је срећи сав Свој живот посветио</i>. (Источник, 1898, <http://digital.nub.rs>)</p>	
гигант (1805)	<p>1. див, цин. 2. фиг. а. човек ванредних способности. <i>Пре него што се убио у свом њујоршком студију 1970, важио је за <u>гиганта</u> уметничког света, што је остао и после смрти.</i> (Политика)</p>	<p>2. фиг. б. нешто необично велико (грађевина, брод и др.) <i>Међу њима је и Рон Левин, истраживач који ради за <u>гиганта</u> авиоиндустрије „Локхид Мартин“.</i> (Блиц) <i>Ово се десило због слабе Apple-ове стратегије када је у питању исток, која је трајала неколико година. Мања дистрибуција и веће цене је било погубно решење за <u>гиганта</u> из Купертина.</i> (Телеграф) <i>Судбина железаре такође је неизвесна, али нема наговештаја да би талас отпуштања могао задесити металурички <u>гигант</u>.</i> – У овом тренутку не очекујемо никакве промене када је у питању статус запослених у целинама где ће бити обустављена производња. (Блиц)</p>
глас (29981)	<p>5. б. представник, заступник, говорник. (?) <i>После вишемесечне потраге Србија је прексиноћ добила „први <u>глас</u>” – Суботичанка Мирна Радуловић (20) победник је друге сезоне популарног шоу-програма Прве ТВ.</i> (Политика) [Уп.:] <i>Ја знам да сам први глас Србије и мени је то најбитније – рекла је Мирна [...]</i> (Ало)</p>	<p>1. а. звук који се ствара у грлу (при говору, певању и сл.). <i>Србија једина у региону има судског вештака за <u>глас</u>, односно дефектолога-сурдоаудиолога.</i> (РТС) б. грам. најмања говорна јединица, најмањи део речи. <i>„А сад на посао, другови!” додаде он, изговарајући на свој егзотични начин <u>глас</u> р.</i> (ЕК) 2. а. певачки дар. – <i>Поп Спира ... има још сад, после толико година,</i></p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		<p>диван <u>глас</u>. б. певање. – Неколике песме за <u>глас</u> и <u>клавир</u>. в. различита висина тона при певању. – Појали [су] за две певнице ... [Том приликом би се надметали; особито] „трећи <u>глас</u>” је волео господар Софра.¹²⁰ г. мелодија. – У сваком цвркуту ... [налазила] би <u>глас</u> неке песме. д. тон; звук; шум.</p> <p>3. позив неког унутрашњег нагона, подсвести и сл.</p> <p><i>Тишина прати наше безакоње, не чујемо <u>глас</u> савести.</i> (Политика)</p> <p>4. а. вест, новост. б. порука. – <i>Оставих му <u>глас</u> нека ме причека за којих десетак дана.</i></p> <p>5. а. мишљење; уверење.</p> <p>б. право изјашњавања на изборима при каквом одлучивању и сл.; само изјашњавање.</p> <p><i>НИН-ову награду за најбољи роман 2012. године добио је Александар Гаталица за „Велики рат”, у издању београдске куће Моно и Манања [!], а победио је за један <u>глас</u> више Ласла Блашковића, који је био номиниран за роман „Посмртна маска” у издању Архипелага. (Блиц)</i></p> <p><i>АФП наводи да је бар који је пре пет година прославио век постојања у октобру покренуо традиционално гласање, а први <u>глас</u> убацила је амбасадорка САД у Паризу Џејн Хартли. (Б92)</i></p> <p>7. углед, име.</p> <p><i>Својом неуморном делатношћу научника и хуманисте, професор Драган Недељковић је стекао <u>глас</u> и углед једног од водећих слависта и компаратиста 20. века. (Политика)</i></p> <p>8. пропис, смисао (закона, уговора и сл.)</p>
<p>гласник (4662)</p>	<p>1. а. онај који носи гласове, весник. <i>Свима нам је заједничка изрека „Не убијај <u>гласника</u>”, мудра мисао која се везује за Шекспира и Софокла. (Политика)</i></p>	<p>3. нар. песн. (у атрибутој служби) којим се нешто објављује.</p> <p>4. а. лист, новине, часопис. б. назив неких листова и часописа. <i>Навео је и да је регистровано и 18</i></p>

¹²⁰ Пример је допуњен према издању са сајта <<http://www.antologijasrpskeknjizevnosti.rs>>.

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p>б. покр. службеник који обавештава о чему, разноси позиве, решења и сл., позивар, разносач. – <i>Осорно се окоси на судског <u>гласника</u> који дође с плавим позивом.</i></p> <p>2. представник.</p>	<p>колективних уговора код послодаваца, где је учествовала и Влада, а то су колективни уговор за Србијагас, Транснафту, Електромрежу Србије, Путеве Србије, Аеродром Никола Тесла, РТВ Војводина, Железнице, за Ресавицу, за Завод за уџбенике, Србијашуме, Србијаводе, Скијалишта Србије, Републичког фонда ПИО, као и за Службени <u>гласник</u>... (Политика)</p> <p>5. (гласнџк) грам. в. сонант. [→ звучни сугласник који је по неким особинама близак самогласницима]</p>
гост (14343)	<p>а. онај ко долази некоме у походе да проведе извесно време код њега; лице које је позвано на обед или какву другу част, званица, узваник. – <i>Гојко и Љубица враћаху се пуна срца ... као што се обично враћамо кад испратимо кога <u>госта</u> с ким смо пријатно провели неколико часова.</i> б. мн. члан(ови) неког уметничког или спортског колектива кад играју по позиву. в. посетилац (неке гостионице, бање, топилице и сл.) <i>Имамо сталног <u>госта</u> [у хостелу], Ирца Џона О’Шија који доказује теорију да су Срби и Ирци једно исто.</i> (Блиц)</p> <p>д. фиг. туђ човек, туђин, странац.</p>	<p>г. фиг. нежељена појава. <i>(?) Давно, у претпрошлом веку, када су постали могући први разговори „преко жице”, ненаручени телефонски позив је упоређиван са гостом који у кућу долази непозван. Осећате ли благу дозу стреса кад вам мобилни није при руци, стрепњу да ћете пропустити неког свог незваног <u>госта</u>, важан позив? (Политика)</i> <i>(?) Гости ће моћи да виде верну реплику суочавања два „миг29” и једног „МиГ 21”, који ће глумити незваног <u>госта</u> на небу Србије.</i> (Вечерње новости)</p>
гроб (4249)	<p>4. фиг. стар човек или болесник који сваки час може умрети. 5. фиг. највећи чувар тајне. Изр. окречен (обележен) ~ дволичан човек; не побусани ~ скорашњи гроб, недавно сахрањен човек [s. v. неопојан:] ~ гроб веома стар човек (РСЈ: 2. б. шатр. ружна жена.) <i>Мушко сам и не волим да коментаришем ружне девојке, типа види овог <u>гроба</u> и сл. како већ мушкарци умеју.</i> (http://ispovesti.com) <i>(?) Нећете веровати када чујете да је слатки Рајан Рејнолдс супер готивну Скарлет Јохансон заменио</i></p>	<p>1. а. јама у коју се сахрањује мртвац, рака. <i>Ковчег Милунке Савић положен је у <u>гроб</u> у Алеји великана уз све војне почасте и песму „Тамо далеко” коју је извео оркестар Војске Србије, након чега су венце положили председник Николић, министар Антић у име Владе Србије, чланови породице и бројни други званичници.</i> (Политика)</p> <p>б. свако место уопште где је мртав човек. 2. фиг. смрт. 3. тамно, мрачно место (о подруму, тамници и сл.).</p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<i>за гроба од Сандре Булок. (Домино магазин)</i>	
дед (3488)	<p>1. очев или мајчин отац према унучади. <i>О свему сам неуморно запиткивао дједа, а он ми је одговарао како је најбоље знао и умно. (е-Новине)</i></p> <p>2. мн. људи који су живели у старо доба; преци.</p> <p>3. старац уопште.</p> <p>4. ист. а. звање једнога од дворских достојанственика у Хрватској за народне династије. б. богумилски верски старешина.</p> <p>5. фиг. претходник, претеча, творац.</p>	<p>б. бот. а. в. паламида. [→ в. осјак. → биљка из пор. главочика, главичњача, са листовима који имају бодљикаве, трновите зупце или длаци, паламида <i>Cirsium</i> и <i>C. arvense</i>] б. јестива врста вргања <i>Boletus scaber</i>. – <i>Тамо ћу вам показати ... дједа и просењака.</i></p>
делфин (1010)	<p>1. зоол. = <i>дутин</i> морска животиња из пор. китова, плискавица <i>Delphinus delphis</i>. <i>Ронилац Келер Ларос проводио је опуштено вече истражујући подводни свет, када је угледао делфина како плива ка њему. (Ало)</i></p>	<p>2. спорт. стил у пливању. <i>Освојио је златне медаље пливајући делфин и краул на 25 метара и краул на 50 метара. (Вечерње новости)</i> <i>Искрено у току трке га нисам примећивао, јер не окрећем главу док пливам делфин. (Политика)</i> <i>Жеља ми је да уђем у нека финала на делфина, а можда и на краулу. (Спортски журнал)</i></p> <p><i>Савковићев филм освојио Сребрног делфина у Кану (Блиц)</i></p>
дечко (1596)	<p>1. мушко дете, мушкарчић, дечак.</p> <p>2. одрастао мушкарац, момак, младић. – <i>А јеси л' ти, млинару, приправио овога дјечка и рекао му шта радити ваља?</i></p> <p>3. разг. момак с којим се девојка забавља, драган. <i>Милица већ неколико месеци има дечка који није познат јавности. (Блиц)</i></p>	<p>4. карт. доњак у картама, пуб. – <i>Онда [је] дошла десетица, а банкир је имао под руком дечка.</i></p> <p>5. фиг. стакло од два деци вина.</p>
див (1021)	<p>1. мит. биће људског обличја и наднаравне, натприродне величине и снаге, горостас, цин. <i>Легенда о голему мења се од приповедача до приповедача, а ја ћу се држати верзије која каже да је у време прогона један рабин направио моћног дива од блата, на његовом челу исписао свету реч – „Истина” – и тако му удахнуо живот. (Пешчаник)</i></p>	<p>3. објекат големих размера, изузетно великог потенцијала и значења. <i>Да новогодишња чаролија буде потпуна, Београђани и њихови гости моћи ће да у центру града уживају у 15 метара високој јелки. Данас је постављен „темељ”, за новогодишњег београдског дива, а ускоро ће сви моћи да погледају како ће изгледати овај празнични</i></p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p>2. а. човек врло великог узраста и снаге, људина. <i>Карлеуша нашла начин да надвиси српског <u>дива</u> [...] Стала је на столицу како би успела да парира 222 сантиметра високом кошаркашу и успела је, чак га је мало и надвисила. (Vesti online)</i></p> <p>б. фиг. онај који се истиче над другима својим особинама или делима. <i>У најдражем, плавом дресу одвезао је највеће светске трке и побеђивао на свим континентима. За сву љубав и оданост коју је несебично пружао, некадашњи председник бивше велике државе Јосип Броз Тито одликовао га је Орденом заслуга за народ, а Краљево га је прогласило заслужним грађанином. Град на Ибру оваквог <u>дива</u> неће заборавити, носиће га у свом срцу и памтити на многаја љета. (Вечерње новости)</i></p>	<p><i>пројекат. (24 сата)</i> <i>Дебакл са опозивом коштао је јужнокорејског <u>дива</u> [Самсунг] милијарде долара изгубљеног профита и пољуљаног кредибилитета у свету. (РТС)</i> <i>Сунце ће се претворити у црвеног <u>дива</u> и ширењем ће једноставно прогутати планете Сунчевог система. (Vesti online)</i></p>
директор (50002)	<p>1. онај који управља чим, управитељ, равнатељ. <i>У министарству сматрају да је требало да припадници обезбеђења о својим сумњама прво обавесте <u>директора</u> и полицију, а не родитеље. (Политика)</i></p>	<p>2. агр. нар. лоза која директно роди, која није цепљена, калемљена; вино од такве лозе. <i>Исто тако имао сам хотелу или <u>директора</u>, виноград на Грацима изнад Храстовског (сигурно знаш о којем брезу је ријеч) и муку сам мучио с клорозом. (<https://www.pijanitvor.com>)</i> <i>И ове године купујем <u>директор</u> из поузданог извора, и радим вино. (<https://www.pijanitvor.com>)</i></p>
домаћин (13503)	<p>1. а. глава обитељи, члан породице који управља домом. б. муж, супруг. – <i>Много удовица жалило је и прежалило свога <u>домаћина</u>. в.</i> човек привржен кући и породици. 2. а. онај који се брине о неком дому, о некој згради, који врши надзор б. онај који (обично из почасти) стоји на челу неке прославе. <i>„[...] Оно што знамо јесте оно где смо данас, а готово је немогуће претпоставити шта ће нам све</i></p>	<p>5. биће (најчешће животиња или биљка) на коме живи неки паразит. <i>Ротоћи apresoriuma imela se fiksira за <u>домаћина</u>, а затим из apresoriuma [!] razvija korenčić koji probija koru i prodire do drveta i svake godine ponovo izbija 2-3 nova korena HAUSTORIJA (sisaljke) – epifitni par. (<https://www.zivetisabiljkama.net>)</i> <i>Полупаразитска биљка која се развија на гранама воћака [...] Цела биљка се фиксира за <u>домаћина</u>. (<https://ordinacija.tv>)</i></p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p>донети у наредних 15 [година]”, рекао је Белеслин, најављујући <u>домаћина</u> прославе, директора Нинамедије, Драгана Радића. (Нова енергија)</p> <p>3. онај који има свој добро снабдевен дом. <i>Себе је патријархално доживљавао као правог <u>домаћина</u>.</i> <i>„Обезбедио сам и себе и породицу, пара имам довољно за цео живот, имам довољно да проживим живот до краја како треба.”</i> (Newsweek)</p> <p>4. онај који прима кога у дом, станодавац.</p> <p>5. биће (најчешће животиња или биљка) на коме живи неки паразит. <i>Крпељ може остати у кожи и више дана, све док се не насиса крви, после чега напушта <u>домаћина</u></i> (Телеграф)</p>	
дух (16943)	<p>4. а. мит. и празн. бестелесно, натприродно биће (добро или зло) које има способност (моћ) да делује у животу природе и човека. б. (обично у мн. духови) сабласт, привиђења, страшила. <i>Он је, наводно, први, пре три недеље на незавршеном поткровљу своје куће видео <u>духа</u>.</i> (Политика)</p>	<p>1. а. свест, моћ или способност мишљења, сазнања, психичке способности. б. унутрашње, психичко стање и расположење у човека, морална снага човека и заједнице, храброст, одлучност, смелост. <i>Такмичим се због себе и зато што оваква такмичења добро утичу на наш <u>дух</u>.</i> (Блиц)</p> <p>2. а. основни правац, темељно својство, језгра, смисао, суштина чега. <i>Све оно што су некада носили српски домаћини, њихове жене, али и младићи и девојке ауторке су у сарадњи са Горицом Ристић „освежиле” савременим кројем сачувавши <u>дух</u> ношњи.</i> (Политика)</p> <p>б. начело, принцип који одређује начин мишљења, поступања.</p> <p>3. рлг. бесмртни, нематеријални, божански принцип у човеку, душа. – <i>Његов родитељ ... предаде <u>дух</u> свој Господу.</i></p> <p>5. мирис, задах.</p> <p>б. дах, дисање.</p>
ђаво (3233)	<p>1. = <i>ђавао</i>. [→ по религиозном схватању зао дух који човека</p>	<p>2. фиг. г. нешто неодређено, непознато, неко, нешто.</p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p>заводи и наводи на грех, враг, сотона, нечастиви] <i>Такође су примећени графити који обожавају <u>ђавола</u>, попут: „Зло ће победити” и слични сатанистички симболи и поруке. (Свет)</i> 2. фиг. а. опака, зла особа. б. обесна, несташна, жива, немирна особа. в. храбар, смео, спретан, окретан, сналажљив, довитљив човек. г. нешто неодређено, непознато, неко, нешто. <i>Он је вјеровало да Луња има неко шесто чуло којим открива и види и оно што други никако не примјећују. Зна он добро тог тихог окатог <u>ђавола</u>, који види три метра испод земље. (Орлови рано лете)</i></p>	<p><i>Опет неког <u>ђавола</u> разбише: велику теглу за туришију. (ЕК)</i> <i>(?) „[...] Али ништа се у нашим животима не би променило, а у тој институцији ради 100 људи, зашто они раде, ког <u>ђавола</u> они ту траже”, каже Tamara Skrozza из Савета за итампну. (Н1 Инфо)</i> д. (у вези с негацијом) нико, ништа. – <i>Нема ни <u>ђавола</u>. (?)</i> ђ. зло, несрећа, невоља, опасност. – <i>Сам си тражио <u>ђавола</u>! Трпи сад! (?)</i> е. удес, зао случај. ж. мн. хирови, мушице. з. узвик а. у чуђењу или у љутњи. – <i>Кога <u>ђавола</u>, и ви ту чекате? (?)</i> б. као клетва. 4. као поређење, поредба: у великој мери, јако, веома, изванредно.</p> <p><i>Наиме, возећи се пустињом, он је наишао на торнадо који му се приближавао невероватном брзином, али уместо да се одлучи за бег, момак је дохватио свој телефон и фотографисао се испред ваздушног вртлога. Потом је сео у аутомобил и улетео право у „пустињског <u>ђавола</u>”. (Блиц)</i></p>
елеменат (9202), елемент (2383)	<p>4. б. рђав, сумњив човек. <i>(?) Пошто сам у стиховима дала своје виђење око преименовања наставног предмета српски језик и стања у сада већ мојој бившој школи, били су ме прогласили, чак, и за „непожељног <u>елемента</u>”.</i> <i>(Вечерње новости)</i> <i>[Уп.:] А шта радити када те сопствена држава третира као „непожељан <u>елемент</u>” или пак „рушилачки фактор”, док екстремисте и лудак третира као оне који „само мисле другачије”?</i> <i>(http://www.autonomija.info)</i></p>	<p>1. а. саставни део нечега, састојак; основна материја, твар. <i>Многи људи у региону гледају на религију као на <u>елемент</u> националне припадности, иако релативно мало православних или католичких одраслих особа у Средњој и Источној Европи кажу да редовно посећују цркву. (Данас)</i> б. (обично у мн.) основна, битна знања; основ(а), полазна тачка. в. (обично у мн.) податак. 2. природна сила, стихија. – <i>Мићун се, посматрајући огњени <u>елемент</u>, није мицао.</i> 3. хем. а. материја, твар, која се не може раставити на састојке. <i>Јапански институт добио право да именује нови хемијски <u>елемент</u> 113 (Блиц)</i> б. мн. прибор за добивање</p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		електричне енергије хемијским путем. 4. а. људи, народ, становништво. 5. средина, живот. <i>Ипак, Василис Спанулис је ушао у свој <u>елемент</u> у финишу, почео је да погађа и асистира својим саиграчима и тако сломио ЦСКА, иако је Олимпијакос у више наврата губио и са двоцифреном разликом. (MVP)</i>
епископ (4558)	1. цркв. црквени поглавар једне веће области. <i>Дабро-босанска митрополија добиће новог <u>епископа</u>, владика швајцарски Андреј биће смењен због финансијских афера, а <u>епископ</u> Филарет ће бити враћен на трон Епархије милешевске. (Политика)</i>	2. физ. апарат за пројектовање непрозирних предмета и слика. <i>После завршеног рада треба <u>епископ</u> пажљиво спремити у његов сандук и чувати га на сувом .</i> [!] (< https://www.slideshare.net >)
живот (89246)	4. живо биће, човек; становништво. (?) <i>Резултат је био у потпуно другом плану, јер су овом акцијом сви победили, пошто желе да спасу један <u>живот</u>. (PТС)</i>	1. а. стање живих бића од рођења до смрти. <i>Прилаз плажи Могрен опасан по <u>живот</u> (Вијести)</i> б. постојање; опстанак. 2. телесна снага; свежина, здравље. 3. начин живљења, животни услови, увети, стандард. <i>За <u>живот</u> дицеја потребан је тренинг. (Блиц)</i> 5. тело, снага; струк. – <i>Удари му кроз <u>живот</u> бесна ватра, те не виде свет око себе.</i> 6. издржавање, опстанак. – <i>Ја сам им давала за <u>живот</u>.</i> 7. активност човека или друштва, ток развита. 8. грана, област човекове и друштвене делатности. 9. опис живота, биографија. 10. садржина живљења, оно што је најдраже човеку, животна срећа, уживање. 11. живост, изразитост.
земљотрес (3444)	2. песн. земљотресац. [→ онај који тресе Земљом, бог Нептун, Посејдон]	1. изненадно јаче или слабије потресање, дрхтање Земљине коре, изазвано узроцима тектонске или вулканске природе, потрес, трус. <i>У међувремену су се правила променила и сада се објекти граде тако да су отпорни на <u>земљотрес</u> од девет степени Меркалијеве</i>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
змај (1204)	<p>1. празн. крилата неман, чудовиште вретенаста тела; исп. аждаја. <i>Поред теорије да снимак показује правог <u>змаја</u> постоји и теорија да је у питању летећи диносаурус.</i> (Телеграф)</p> <p>2. фиг. а. храбар, срчан човек, јунак (често уз речи: огњени, огњевити). б. енергичан, ватрен човек, особито радан, вредан. <i>Пет награда најуспешнијим предузетницама „Цвет успеха за жену <u>змаја</u>” доделило је вечерас у Београду Удружење пословних жена Србије.</i> (Бета видео)</p> <p>в. љута, бесна особа.</p>	<p><i>скале.</i> (Политика)</p> <p>3. дечја играчка од папира с репом, која лети на ветру. – <i>Много сам срећна што сам освојила награду, иако ми је ово први пут да пуштам <u>змаја</u>, рекла је Наталија Симић, ученица основне школе „Милан Ђ. Милићевић”.</i> (Блиц)</p> <p><i>Већ са десетак година овај 43-годишњи Елемирац је почео да вози мотоцикле, на снажне моторе с којима је пројездио Европом, онда се бавио теренским возилима за које нема лошег пута, да би се пре две године виноу у ваздух и кад год му време дозвољава „јаше” моторног <u>змаја</u>. [...] Пре две године је опет сам конструисао и израдио <u>змаја</u> на моторни погон и виноу се изнад Елемира. [...] Набавио је и други <u>змај</u>, овај пут фабрички и оба користи за спортска летења, или за одлазак до пријатеља у другим местима.</i> (Политика)</p> <p>4. фиг. симбол турске царевине. [Уп.:] <i>Економија мири „кинеског <u>змаја</u>” и „индијског слона”.</i> (Политика)</p> <p>5. (Змај) астр. име сазвежђа.</p>
играч (38598)	<p>1. а. онај који игра, плеше; онај који уме играти, плесати. б. онај који се занима, бави игром или плесом као занимањем, професионални плесач.</p> <p>2. онај који суделује у каквој игри; онај који воли, познаје какву игру. <i>Потребно је само имати своту новца за <u>играча</u> на трансфер листи и то је то.</i> (Mozzart sport)</p> <p>3. онај који свира на каквом музичком инструменту, свирач.</p>	<p>4. покр. нарочит појас који пашу девојке кад полазе у коло. – <i>Милкине другарице ... ухватиле се једна другој за <u>играч</u> што га пашу још код куће кад полазе у коло.</i></p>
изглед (8626)	<p>4. онај који служи као очигледан пример, углед, образац.</p>	<p>1. а. оно што се види споља, вањштина, спољашњост. б. вањштина, спољашњост као одраз унутрашњег стања човека или његова карактера. – <i>Онда [се] још више усправи и узне цезарски <u>изглед</u>. Шала је завршила, и он покуша узети послован <u>изглед</u>.</i></p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		<p>2. оно што се открива погледу, оно што се види у даљини, слика природе, пејзаж.</p> <p>3. (често мн.) намере, планови, надања; могућности чије у будућности.</p>
језик (40435)	<p>3. војн. онај који треба да пружи обавест, обавештење о непријатељској војсци (обично заробљеник). – <i>Добавићу језик од Татара, баш везана под шатор донети. Засада немамо тачних података о непријатељу. Још нисмо ухватили ниједан „језик” – заробљеника.</i></p>	<p>I. 1. покретљив, плоснат мишић у усној шупљини човека и виших животиња који служи као орган за укус, за жвакање и гутање хране, а код човека помаже при стварању и извођењу гласова и говора. <i>Укус се преноси на језик титем [!] електричних сензора на ивици чаше.</i> (Глас Америке)</p> <p>2. оно што је својим обликом или употребом слично језику а. пламен кад лиже увис или нагло сукне. б. казаљка, игла на ваги која показује која страна претеже. в. клатно у звону. г. комадић коже на ципели преко кога се обућа везама стеже. – <i>Преплашен стајао сам тако, гледајући мајку која је ... мирно дизала везе са ципела извукујући из њих велики кожни језик.</i> д. помични део браве који искочи и чини да су врата затворена. ђ. уска трака чега.</p> <p>II. 1. а. систем изражавања мисли који има одређена гласовна и граматичка правила и служи као најглавније средство за споразумевање међу људима. <i>Он је школској библиотеци поклатио 20 књига преведених са финског на српски језик.</i> (Блиц)</p> <p>б. разноликост речи, начин изражавања, изражајне форме, стил, својствен коме или чему. – <i>Ради комичног ефекта и реалистичне вјерности унаказио је [Сремац] кристални језик старије српске приповијетке.</i> в. говор и начин говора с обзиром на његов садржај.</p> <p>2. начин споразумевања уопште.</p> <p>4. народ.</p>
калибар (912)	<p>2. фиг. б. човек истакнутих (добрих или лоших) особина. <i>Каква је то ирачина била, имао је врхунски сут.. стета за таквог калибра.</i></p>	<p>1. а. унутрашњи промер, пречник цеви ватреног оружја. <i>Ту су ознаке за калибар, ово је такозвана „дванаесткиња”, то</i></p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p>(http://forum.mojacrvenazvezda.net) <i>Jednostavno, Poljaci nemaju resenja za ovakvog <u>kalibra</u>, mozda ce biti opasno za tip ako od prve minute stave igraca na Kiru i zalepe mu flaster ali po meni on je najbolji igrac i dalje i mislim da moze voditi svoju reprezentaciju veceras.</i> (https://www.t1x2.net) (?) <i>15 milki je vise nego malo za takav <u>kalibar</u> kao sto je Ivanovic.</i> (https://www.b92.net)</p>	<p><i>jest пушка калибра 12, a ту су још и жигови који потврђују да је тестирана на црни барут, бездимни барут...</i> (Политика) б. величина и тежина пушчаног или топовског зрна. 2. фиг. а. врста; вредност. <i>А, ако већ мере <u>калибар</u> Тадићевог извињења и Јосиповићеве исприке, онда су умотворци „Пресовог” наслова могли да премере жртве Овчаре и Паулин Двора.</i> (ЕК)</p>
капацитет (8459)	<p>5. фиг. човек великих, изузетних способности, познат и признат стручњак. – <i>Сматра за необичну част ... што може ... да поздрави <u>једног</u> од највећих стратешких капацитета.</i></p>	<p>1. способност да се што учини, оствари, снага, моћ, јачина (појединца, творнице, фабрике и сл.). <i>Батерија има <u>капацитет</u> од 3,300 mAh, што би требало да буде довољно за целодневно покретање овог <u>шина</u>.</i> (Блиц) 2. просторност, обујам, запремина, носивост (брода, камиона, плућа и сл.). – <i>Пливачи имају велики <u>капацитет</u> плућа.</i> 3. физ. способност неког тела да у себе прими електрицитет, топлоту. <i>Пошто извучете податке, можете да направите 3D модел који приказује инфрацрвену слику сваког зида и показује топлотни <u>капацитет</u> зграде.</i> (Глас Америке) 4. мн. производни објекти (постројења, погони, заводи и сл.)</p>
капут (1696)	<p>2. фиг. онај који носи капут, капуташ, грађанин (у супротности према сељаку).</p>	<p>1. а. део мушког одела с отвореним превраћеним оковратником који сеже обично до испод појаса. б. врста горње одеће (мушке, женске, дечје) која се облачи поврх одела и обично сеже до испод колена. <i>Радије ће дати више новца за <u>капут</u> који ће носити неколико година него сваке сезоне куповати нови <u>јефтинији</u>.</i> (Лепота и здравље)</p>
карактер (8447)	<p>2. човек као носилац одређених, обично добрих особина.</p>	<p>1. а. скуп основних, битних, сталних психичких особина које се очитују, огледају у нечијим поступцима; ћуд. б. чврста, јака воља, доследно и постојано уверење, упорност, непоколебљивост у остваривању чега. в. лична етика, морал,</p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		<p>честитост.</p> <p><i>Да ли, затим, та раскош може да утиче и на <u>карактер</u> припадника генералске елите?</i> (Политика)</p> <p>3. својства, одлике. – [<i>Његови поступци</i>] су скоро сви и скоро увијек носили <u>карактер</u> јаке нервозне раздражености.</p> <p>5. књиж. и ум. лик, слика која садржи опште, заједничке, типичне црте, тип.</p> <p><i>Оригинална и специјална едиција игре The Elder Scrolls V: Skyrim су постале богатије за још један мод, имена Draw – A dueling mod који вам омогућава да било ког <u>карактера</u>(NPC) изазовете на часну борбу, односно дуел.</i> (Б92)</p>
кардинал (1085)	<p>1. цркв. највиши свештенички чин у католичкој цркви после папе. <i>Именован је за <u>кардинала</u> исте године као Турксон, 2003. године, и такође је учествовао у избору садашњег поглавара.</i> (Радио 021)</p> <p>3. зоол. врста америчке птице певачице из пор. зеба <i>Richmondena cardinalis.</i></p> <p><i>На аеродрому у Сијетлу, метална конструкција приказује локалну дивљач – попут лососа и птице мочварице, која заједно ствара обрису снежне гуске која слеће по киши, док инсталација у Чикагу, направљена од преко 1.800 мајушних летелица, формира птицу – црвеног <u>кардинала</u>.</i> (http://www.travelmagazine.rs)</p>	<p>2. агр. а. врста јабуке. б. врста стоног грожђа.</p> <p><i>Посебан огледни виноград посвећен је проучавању лозних подлога за <u>кардинал</u>.</i> (http://www.agricultforest.ac.me)</p> <p><i>55 ари је виноград дугачак, а од сорти грожђа имамо хамбург, тамњанику кафусалију, <u>кардинал</u>, вранац, демир капију, италију.</i> (https://www.agroklub.rs)</p>
клинац (1281)	<p>2. фиг. шатр. малишан, дечак. <i>Сити за <u>клинца</u> даје 150 милиона евра?! Манчестер сити би могао да доведе младог голмана Милана Банлуиђија Донаруму за невероватних 150 милиона евра, преноси Anadolu Agency (AA).</i> (Ало)</p>	<p>1. а. клин (1). [<i>→ већи или мањи комад дрвета, железа, заострен с једнога краја, који се употребљава у разне сврхе (за вешање чега, при цепању и сл.)</i>] б. чавао, ексер. <i>Зато сваки поткивач мора добро да зна где да закуца <u>клинац</u> у копиту, јер би у супротном дошло до крварења и непотребног бола.</i> (http://www.pressonline.rs)</p> <p>[Уп.:] Изр. ког клинца (ми можеш)? разг. шта ми можеш? – <i>Ево ти на ... кец у трефу ... и шта ми ког клинца ...; ни клинца</i></p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		(нећу учинити, макнути) разг. ништа нећу учинити, макнути.
контролор (932)	1. службена особа која врши контролу, прегледач. <i>Тејлор је као ветеринар са службом у Америчкој војсци 1956. године постављен за контролора квалитета меса које је фабрика „Јухор” из тадашњег Светозарева испоручивала трупима САД на Старом континенту. (Политика)</i>	2. апарат за регулисање чега. <i>Адаптер за контролор система за стимулацију рада срца [у категорији Активна имплантабилна медицинска средства]</i> (https://www.alims.gov.rs)
коњ (9104)	1. зоол. а. сисар из реда копитара, домаћа животиња за јахање и вучу Equus caballus. <i>У пратњи грла могу бити два човека, који не смеју да употребљавају бич или неко друго средство принуде, а коња углавном опомињу повицима. (Политика)</i> б. врста морске рибе Scgvina nigra. 2. фиг. погрд. глуп човек, глупак. Изр. тр о ј а н с к и ~ онај који се негде убаци или лукаво увуче да изнутра подрива, поткопава <i>Трамп је објавио саопштење у коме је критиковао Круза као „тројанског коња” који ради за републикански естаблишмент у покушају да му украде номинацију. (Глас Америке)</i>	3. а. врста сталка, ногара за пиљење, тестерење дрва. б. направа од гвожђа на огњишту, преклад. в. коњиц на гулама. г. спорт. врста гимнастичке справе. <i>Када је у 21. години велика француска, трофејима овенчана гимнастичка нада, Себастијан Лоеб, одлучио да „коња са хватаљкама” замени воланом, свет је добио, по многима, можда и најбољег возача на планети свих времена! (http://www.novosti.rs)</i> д. шах. фигура у облику коњске главе, скакач. <i>Помери коња тамо како би направио замку за његовог ловца. (Нова енергија)</i> 4. мера (отприлике онолико колико може коњ понети). 5. техн. коњска сила, снага. 6. мера у игри клиса и у игри прстена. <i>На сцени је доминирао дрвени магарац, који неодољиво подсећа на тројанског коња... (Телеграф)</i> <i>Он је на суду признао да је „тројанца” или „тројанског коња” убацио у компјутерски систем у једној морнаричкој бази у Калифорнији. (Политика)</i>
краљ (11326)	1. титула владара у неким феудалним и буржоаским државама; онај који носи такву титулу. <i>Данци су у бици код Фолкетинга поразили Швеђане и заробили шведског краља Алберта, после чега је данска краљица Маргарет</i>	3. карт. играћа карта, друга по вредности, на којој је слика мушкарца под круном. – Сад сву наду полажем на краља ... маковога. 4. спорт. главна фигура у шаху. <i>Циљ игре је угрозити туђег краља – када је краљ нападнут, и не</i>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p>постала владар и Шведске. (РТВ)</p> <p>2. фиг. а. монополист(а) у каквој привредној грани или у трговини. <i>Краљевски стан за „<u>краља</u> челика”</i> (Политика)</p> <p>б. најбољи, највештији у својој струци. <i>Бивши тренер српског тенисера сматра да нико не може да угрози „<u>краља</u> шљаке” на предстојећем Ролан Гаросу</i> (https://www.espreso.rs)</p> <p>в. најјачи у својој врсти. г. онај који влада, управља чим, господар, газда.</p>	<p><i>може да побегне, та ситуација се зове шах-мат, и играч чији је краљ заробљен је изгубио партију.</i> (https://sr.wikipedia.org)</p>
крст (5865)	<p>2. фиг. г. хришћанин (према муслиману). <i>Неће крст на <u>крста</u></i> (https://www.vesti.rs)</p> <p>[Уп.:] <i>Тражили су рекао је Кљуић „под паролом неће крст на <u>крст</u>, да се ми договоримо.”</i> (https://www.vesti.rs)</p>	<p>1. = <i>криж</i>. [→ симбол и предмет култа хришћанске религије у облику дужег вертикалног и краћег хоризонталног крака који се секу под правим углом, углом] – <i>Пред иконом <u>крст</u> на се метну. Народ је ... понео тежак <u>крст</u> страдања.</i></p> <p>2. фиг. а. крштење. б. хришћанска вера. в. хришћански свет, хришћанство. д. место где се путови разилазе, раскршће, раскрижје. – <i>Станојло [кмет] изиђе на <u>крст</u>. Људи ... прилазе њему.</i></p> <p>3. покр. одсек времена од десет година, деценија. – <i>Ја сам већ на леђа пети <u>крст</u> пребацио.</i></p> <p>4. крстина (2). [→ гомила од неколико снопова жита наслаганих унакрст један преко другог]</p> <p>5. осам [з]везда у сазвежђу Лабуда.</p>
кувар (1253)	<p>1. онај који спрема јело. <i>Да би се питомци из Индије осећали као код куће, академија је запослила <u>кувара</u> из – Индије, с обзиром на специфичности кухиње ове азијске земље.</i> (Политика)</p>	<p>2. књига у којој се налазе упутства за спремање јела. <i>„Оно што су јели, било да су сами припремали храну или не, откривало је звезде у новом светлу”, сматра аутор, уз појашњење да је материјал за <u>кувар</u> сакупљао деценију и по.</i> (Политика)</p>
лист ¹ (46309)	<p>8. морска риба пљосната облика, табиња <i>Solea vulgaris</i>. <i>Увозимо замрзнуте филете пангасиуса из Вијетнама, али и свеж <u>лист</u> и филете из Италије.</i> (Политика)</p>	<p>1. бот. један од главних органа биљака, бочни израштај на гранчицама (ређе на стаблу и грани) пљоснате површине, обично зелене боје, различита облика помоћу кога се одвија</p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		<p>транспирација биљке. <i>У <u>лист</u> винове лозе ставити мало смесе и увити у сарму.</i> (<http://ukusivojvodine.rs>)</p> <p>2. покр. лисник. [→ стог белогоричног грања с лишћем као сточна зимска храна; посечена лисната грана]</p> <p>3. а. комад папира, обично четвороугласт; две стране књиге или свеске. б. писмо, писмена порука. – <i>Силно [се] разјарила на Артура и писала му <u>лист</u> пун горчине.</i></p> <p>4. службени докуменат, уверење, потврда.</p> <p>5. новине; часопис. <i>Најављено је да ће [цене] бити ниже него у Аустрији, што је за наши <u>лист</u> потврдила менаџерка за односе с јавношћу Јелена Гранић.</i> (Политика)</p> <p>6. оно што је танко као лист. а. развучено тесто, кора, јуфка. <i>Мешавина је замотана у <u>лист</u> теста, а затим пржена у дубоком уљу.</i> (<http://www.gastrotube.net>)</p> <p>б. истањена плоча метала.</p> <p>7. анат. задњи меснати део гњата суга. <i>Перуанац је изгорео у жељи да стигне лопту која је ишла пут корнер заставице и Улриха, који је стигао пре њега, брутално, са отвореним стопалом ударио у <u>лист</u> ноге.</i> (Блиц спорт)</p>
<p>ловац (2209)</p>	<p>1. човек који лови; онај који се радо бави ловом. – <i>Држао је ... изучена <u>ловца</u> из Чешке.</i> <i>фиг. Људско презрење, које штеди <u>ловца</u> мираза, погађа љубавника.</i></p> <p>3. у војскама неких земаља пешак у посебним одредима.</p>	<p>2. војн. борбени ратни авион. <i>На „Максу 2013” ће, иначе, први пут скупно летети три руска авиона пете генерације Т-50, а посебан интерес влада и за програм наступа вишенаменског борбеног авиона „миг 35Д”, као и за <u>ловац</u> „су-30СМ”. (Политика)</i> <i>Наиме, Saab је развио један од најмодернијих радара за <u>ловац</u> „грипен” који може да детектује предмете минималних димензија на великим удаљеностима. (Мој ауто)</i> <i>Иако нема никакве везе са авионима нити с технологијом</i></p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		<p>„невидљивости”, поједини елементи на каросерији атрактивног концепта неодољиво подсећају на <u>ловца</u> пете генерације! (Курир)</p> <p>Сухој ПАК ФА, под радном ознаком Т-50, је за сада главни руски програм за <u>ловца</u> пете генерације. (Правда)</p> <p>Овако пуца нови руски топ за <u>ловца</u> Т-50 (Vesti online)</p> <p>4. фигура у шаху.</p> <p>Након што је бели начинио 23. потез у партији Красенков против Звјагинсева (светско првенство 2004.), збијени црни пешаци су заграђивали црног <u>ловца</u>, тако да је црни практично играо са фигуром мање него бели. (<https://sr.wikipedia.org>)</p> <p>5. (Ловац) астр. назив једног сазвежђа.</p>
лутак (1171)	<p>2. ир. упадљиво дотеран, нагиздан мушкарац.</p> <p>(?) <i>Ја ћу послати Жантила на коњу у Ескарбас, мој отац треба да буде ваши сведок; иако је стар, ја знам да је то човек који ће ногом да згази тога <u>лутка</u> који каља част једне Негрелисове.</i> (ЕК)</p>	<p>1. лутка која представља мушкараца, пајак. – <i>Ја бих тако оног великог <u>лутка</u>.</i></p>
љубимац (1773)	<p>1. онај који је омиљен, онај који је најмилији, милији од осталих.</p> <p><i>Два клуба дошла по <u>љубимца</u> Делија, обештећење није мало!</i> (Hot sport)</p>	<p>2. бот. в. резеда. [→ 1. бот. зељаста, украсна биљка, катанац (2) Reseda odorata]</p>
мањак (1508)	<p>2. мушко дете још недорасло, малишан; патуљак.</p> <p>3. зоол. в. манић. [→ врста речне рибе грабљивице Lota lota]¹²¹</p>	<p>1. оно што мањка, недостаје, недостатак, дефицит. – <i>Кад се сазнало за <u>мањак</u> у благајни?</i></p>
Марс (1002)	<p>2. бог рата у староримској митологији.</p> <p><i>Bellingham верује да ова [Ботичелијева] слика из XV века не описује само Венеру и <u>Марса</u>, већ и Адама и Еву.</i> (<https://www.lookerweekly.com>)</p>	<p>1. четврта планета Сунчева система.</p> <p><i>Кинески свемирски програм намерава да пошаље астронаута на Месећ до 2025. и да спусти летелицу без људске посаде на <u>Марс</u> до 2020. године.</i> (Недељник)</p> <p><i>Аспекти које образује са транзитним планетама су прилично напети, ватрени Месећ</i></p>

¹²¹ У ОР је ово значење издвојено као посебна лексема, са другачијим акцентом (*мањак*).

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		<i>ће прво „налетети” на Марса, планету акције, сукоба и повреда чија је енергија (због ретроградног хода) извитоперена што може резултирати емотивним испадима чак и због ситница. (Вечерње новости)</i>
мач (2277)	3. зоол. морска риба са продуженом горњом чељусти у облику мача <i>Trachyrterus taenia</i> .	1. а. старинско хладно оружје с дугим правим сечивом насађеним на балчак. <i>У борби користим дворучну секиру јер се за мач треба увежбати. (Vesti online)</i> б. покр. метални украс који жене носе у коси. 2. фиг. а. војна сила; оружје. б. оштрица. 4. бот. в. сабљичица. [→ бот. биљка из пор. перуника, гладиола <i>Gladiolus communis</i>]
мачак (2899)	1. зоол. мужјак мачке. <i>Сам поглед на овог мачка Зен мајстора смирује (Ало)</i>	2. бот. биљка из пор. штитара, орјашица <i>Tordylium officinale</i> . Изр. купити мачка у врећи в. уз мачка (изр.) [→ мачку у цаку (врећи) куповати (узимати) примати, узимати нешто невиђено и непознато] <i>Нећемо да људима у кампањи нудимо мачка у врећи. Они морају да буду начисто коме дају глас. Потребна нам је персонализована политичка кампања у којој ће људи именом и презименом на себе преузети одговорност да ће нешто да ураде након избора. (Блиц)</i>
медвед (1322)	1. зоол. а. крупна звер гломазног тела обраслог дугом руњавом длаком и незграпног хода целим стопалом <i>Ursus arctos</i> . б. мн. породица таквих звери <i>Ursidae</i> . <i>Како бисте реаговали када бисте налетели на медведа? (Телеграф)</i> 2. фиг. незграпан и неспретан човек. <i>Полицајци су зачуђено и сумњичаво посматрали тог медведа од човека с белом марамницом у једној руци и наливнопером у другој како на коленима копа земљу и мрмља мантру на непознатом језику. (Г. Куић, Преостале приче)</i>	Велики Медвед, Мали Медвед астр. сазвежђа. <i>Код Маја [број седам] симболизује Великог Медведа. (Вечерње новости)</i> <i>Откад нисте видели ниједну звезду падалицу? Помислили жељу? Показали детету Великог и Малог медведа? (Ало)</i> <i>У возњи је „панда” веома једноставан ауто за употребу [...]. Уопште, завршна обрада, зазори, материјали су сасвим задовољавајући, а укупан утисак је да ће „малог медведа” ипак</i>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<i>За риђег <u>медведа</u> је бесмислено све оно где нема користи за њега, његове пулене и његовог газду Мишка! (<https://twitter.com>)</i>	<i>завети многи, без обзира на цену од 8.440 евра, која није ниска, за основни пакет опреме. (Политика)</i>
медиј (34333)	2. особа подложна хипнози којом се служе спиритисти у својим огледима. <i>Када су јој умрли супруг и кћер, посетила је духовног <u>медија</u> у Бостону који јој је рекао да је прогоне духови предака и да ће умријети ако престане градити вилу. (<https://net.hr>)</i>	1. а. средина у којој се што налази. б. мед. подлога за одгајивање клица. (РСЈ: информативно средство /радио, телевизија, новине/) <i>Накнада штете од, на пример, пола милиона динара не може да буде исти терет за <u>медиј</u> са националном фреквенцијом и за локални <u>медиј</u> којем је то шестомесечни буџет. (Слободна Европа)</i> 3. грам. глаголски род који означава глаголом исказан процес што се збива у самоме субјекту. <i>У активу је субјекат био активан, вољни вршилац, док је за <u>медиј</u> карактеристично значење стања, извесног не-вољног, тачније не-активног вршења радње: „радња [...] се дешава унутар субјекта” (Станишић 2006: 260). (НССУВД)</i>
млекар (1112)	1. онај који потрошаче снабдева, опскрбљује млеком, продавац или разносач млека. <i>На практичној обуци за <u>млекара</u> кандидат стиче знања и вештине о млеку као прехрамбеном производу. (<http://www.ouznanje.co.rs>)</i>	2. = <i>млекарник (1)</i> зграда или просторија у којој се млеко чува и разлива да се ухвати павлака, скоруп и сл., остава за млеко и млечне производе. <i>Планинка мора бити само једна. Њено је да води рачуна пре свега о чистоћи. Зато у <u>млекар</u> може да улази само планинка. Сви ми сир правимо слично. (РТС)</i>
модел (13761)	1. а. особа која уметнику служи као узор, према којој сликар или вајар, кипар обликује своје дело, или према којој писац даје неки лик у своме делу. – <i>Могоао [бих вас] ... узети за <u>модел</u>. Сликати вас крај мора.</i> <i>Глумица Шарлиз Терон (44) има новог дечка, канадског <u>модела</u> Габријела Обрија (40), бившег дечка Хале Бери са којом има ћерку Најлу. (Вечерње новости)</i> <i>Церард Батлер смувао <u>супермодела</u></i>	1. б. оно што служи као образац, узор. 2. узорак од дрвета, глине и другог материјала, калуп по коме се израђује или лије фигура од одговарајућег материјала. <i>Доставите <u>модел</u> за израду технологијом 3D штампe у 4 једноставна корака! (<https://voxellab.rs>)</i> 3. а. репродукција или схема неког објекта (у природној величини или у смањеном опсегу). <i>Анђелић је направио минијатурни</i>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p>(Мондо) <i>Њој је упала кашика у мед па ће у свом првом ангажману, уколико се преговори позитивно заврше, заменити <u>топ-модела</u> Нину Сеничар. (Ало)</i></p>	<p><i>модел</i> <i>фиће</i> и то је његово ауторско дело које ћемо за сада само ми продавати, рекла је она и додала да ће се „ливени <i>фића</i>” моћи купити у сребрној, златној и платинастој боји. (Блиц)</p> <p>б. узорак одеће, намештаја и др. који представља модну новост, који је друкчији од претходних. в. узорак према коме се израђује одећа, обућа и др. – <i>На хартији [је] кројио <u>модел</u> патика.</i></p> <p>4. пластично израђен лик природног или геометријског тела.</p> <p>5. техн. експериментални примерак нове машине, строја, конструкције и сл. на коме се испитују њена својства.</p> <p>(РСЈ: тип у оквиру одређене врсте производа /нпр. аутомобила/ различит од других типова) <i>Мада је нешто краћа (2 милиметра) у односу на <u>модел</u> који наслеђује, нова Ibiza има значајно веће међуосовинско растојање (95 милиметара), а самим тим и пространији кабински простор. (Вреле гуме)</i></p>
мозак (3270)	<p>4. <i>фиг. паметан и даровит човек. Не треба заборавити на највећег <u>мозга</u> <i>xx</i> операције, ненадмашног <u>Џејмија</u> који је цео тај збир тонова контролисао на један високо професионалан начин. (<http://oradio.rs>)</i> <i>Ти си једини човек који може да нам помогне. Велики поздрав за највећег <u>мозак</u> наше нације. (<https://www.vesti.rs>)</i> Изра. болесни (усијани) мозгови занесењаци, фантасте</p>	<p>1. анат. централни орган нервног система у човека и других кичмењака, краљешњака, мека материја која испуњава лубању и кичмени, хртенични канал <i>segebrum</i>. <i>Од свих морских паса, [мако ајкула] има највећег <u>мозак</u> у односу на запремину тела, па је научници посебно проучавају због њене интелигенције. (Мондо)</i></p> <p>2. покр. мождина, коштана срж.</p> <p>3. <i>фиг. памет, ум.</i> <i>Управо су те мале игрице, плес у двоје подстицајни, чине ме бољим дизајнером и усмеравају мој <u>мозак</u> у правцу у којем можда не бих кренуо. (Политика)</i></p>
непријатељ (6582)	<p>1. онај који је с киме у завади, свађи, онај који некоме жели или наноси зло (у односу на то лице). <i>Када родитељима у амбуланти скренем пажњу да дете има вишак</i></p>	<p>2. а. војн. онај против кога се води оружани рат, једна зарађена страна у односу на другу. – <i>На читавом одсјеку ... провлаче се сада кроз бодљикаве жице и бацају се на</i></p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p>килограма, већина ме гледа као најгорег <u>непријатеља</u> и касније ме заобилазе у широком кругу. (Политика)</p> <p>2. а. војн. онај против кога се води оружани рат, једна зараћена страна у односу на другу. б. онај који се бори за супротне интересе, који се налази на противној страни (у односу на класу, на народ, на масе). Током окупације Чехословачке и даље је успешно играо за Славију, али живот му се наглавачке окренуо након доласка комуниста на власт, јер су га они видели као класног <u>непријатеља</u> и назвали „буржујским идолом” и „оличењем буржоаске концепције спорта”. (Mozzart sport)</p> <p>3. а. онај који нешто сматра штетним и бори се против тога, противник. Макрон себе представља као „<u>непријатеља</u> национализма” и кандидата „отворене Француске која има своје интересе – безбедносне, економске и социјалне, које жели да брани, али оперише у отвореном свету”. (Newsweek)</p>	<p><u>непријатеља</u>.</p> <p>3. б. оно што наноси штету, несрећу, болест и сл. (?) Овај најдужи рат повео је још Ричард Никсон 1971. године проглашавајући наркотику за највећег <u>непријатеља</u> САД. (Политика)</p>
носач (1159)	<p>1. а. радник коме је занимање преношење терета. Аукцијска кућа „Винерс” саопштила је да је Ајнштајн написао кратку поруку на парчету папира за <u>носача</u> у хотелу у Јапану 1922. године умјесто напојнице у новцу, пренио је АП. (Блиц)</p> <p>б. онај који носи носила, какву носиљку и сл.</p>	<p>2. грађ. стуб, греда, подлога која носи оптерећење у некој конструкцији. До сада је главни распон закачено седам пари каблова [?], који се на стуб <u>носач</u> каче од 105. метра навише. (Политика) Суид је признао кривицу за угрожавање безбедности и кривични преступ, наводећи да није имао намеру никога да угрози када се прошлог месеца попео на <u>носач</u> моста због своје пасије према фотографији. (Блиц)</p> <p>3. анат. = носилац (4) први (вратни) пршљен, краљешак (на који се ослања лубања) atlas. Изра. ~ а в и о н а војн. ратни брод који носи већи број борбених авиона и који има платформу за њихово узлетање и слетање. Роботички копилот моћи ће</p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		<p>самостално да спусти летелицу на <u>носач авиона</u> и <u>помагаће пилоту сензорским подацима</u>. (Блиц) <i>Зато ће носача авиона „пратити фрегате или разарачи како би омели руске бродове да им приђу сувише близу”.</i> (Спутњик) <i>Тензије расту, САД послале носача авиона близу Кине</i> (Б92) (РСЈ: ~ звук /обично у мн./ грамофонска плоча, магнетофонска трака, аудио-касета, компакт-диск и сл. са аудио-записом /најчешће музиком/) <i>Енергију која се ослобађа током живих наступа Имелда и њен бенд преносе и на носач звука.</i> (Политика)</p>
носилац (9041)	<p>1. а. онај који што носи; носач (1б). б. онај који има нешто у телу, у себи, на телу; преносилац. „[...] <u>Комарац</u> када убоде <u>носиоца</u> вируса може га пренијети на здравог човјека”, истакао је шеф Службе за епидемиологију ЗЈЗ ТК Блашко Топаловић. (⟨https://www.nezavisne.com⟩) 2. онај коме је нешто признато; онај који је одликован неким одликовањем. <i>Испричаћу, за илустрацију, једну кратку причу: моја пратетка Меланија Мила Јерговић била је удата за Будимира Димитријевића, високог поштанског службеника, носиоца ордена Светог Саве и југословенске круне петог реда, резервног инжењеријског поручника и солунца.</i> (Политика) 3. поборник, заступник. <i>У Цркви се говори да овај архијереј, заједно са неколицином млађих владика, важи за главног носиоца идеје да је због нагомиланих проблема Цркви потребан млађи и витални патријарх.</i> (⟨http://www.novosti.rs⟩)</p>	<p>4. анат. = <i>носач</i> (3). [→ први (вратни) пршљен, краљешак (на који се ослања лубања), atlas]</p>
Обилић (1784)	<p>1. презиме. <i>Турски извори изливају гнев на <u>Обилића</u> али му признају велико јунаштво.</i></p>	<p>2. б. одликовање, орден који се додељивао за заслуге и храброст у рату (према презимену српског јунака Милоша Обилића). – <i>А</i> и</p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p>(http://www.riznicasrpska.net)</p> <p>2. а. фиг. јунак, херој (према презимену Милоша Обилића, јунака из наших народних песама, који је, по народном предању, у боју на Косову убио цара Мурата).</p>	<p><i>Симо домаћин за пример, из ратова донео на грудима <u>Обилића</u>.</i></p> <p>3. насеље и рудник угља на Косову, северозападно од Приштине.</p> <p><i>Додаје се да су у тој намери и успели, јер иако је четири-пет породица желело да се врати у <u>Обилић</u>, ипак није успело. (РТС)</i></p> <p><i>Звезда остала без бека, Ђоровић преишао у <u>Обилић</u>, нови Витезови Живковић и Ивошевић (Спортски журнал)</i></p>
објекат (27972), објект (351)	<p>1. а. предмет, ствар или биће на које је управљен људски рад, пажња или посматрање.</p> <p><i>Можете бити архитеката [!] који производи конзументичка добра и третира архитектуру као апстрактни <u>објекат</u>, или се морате унети и урадити нешто што неће остати само на површини, већ ће имати и нешто духовно... (Политика)</i></p> <p><i>Правилник не објашњава шта се дешава ако је веза искључиво сексуална, да ли је и то дозвољено или не. Да ли у случају чисто телесне, путене везе, без примеса ионако непотребних емоција, професор има право да испитује свој сексуални <u>објекат</u>? (http://www.e-novine.com)</i></p>	<p>1. б. војн. тачка, упориште, место и др. чијем се заузимању или уништењу тежи, или које се жели одбранити од непријатеља.</p> <p>2. грам. реч у реченици на коју прелази или на коју се односи глаголска радња, предмет.</p> <p><i>Пошто таква радња захтева трпиоца, прелазни глагол захтева допуну, и то прави <u>објекат</u>. (ЕК)</i></p> <p>3. фил. оно што постоји независно од наше свести.</p>
оператор (1561)	<p>1. лекар који врши операције, хирург.</p> <p><i>Фемтосекундни ласер погодан је и за <u>оператора</u> пошто омогућава знатно прецизније извођење операције, јер само прислањањем дела ласерске конзоле на око, фиксира се орган, па не може да се, као код класичне операције, око помера и тако отежава хирургу да прецизно изводи операцију. (Вечерње новости)</i></p> <p>2. оператер (1). [→ човек који снима, односно пројцира филм]</p>	<p>3. мат. знак којим се означава извођење операције (3б).</p> <p><i>Изаберите својство са листе Избор својства, одаберите <u>логички оператор</u> и откуцајте вредност коју желите да претражите. (https://support.office.com)</i></p>
орао (1379)	<p>1. зоол. а. највећа наша дневна птица грабљивица, која има снажне и оштре канџе, повијен горњи део кљуна Aquila.</p>	<p>3. песн. ратна застава.</p> <p>Изр. д в о г л а в и ~ хералдички симбол у облику орла са две главе на државном грбу неких монархија,</p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p>Ставили су камеру на <u>орла</u> и пустили га са највише зграде на свету. (Телеграф)</p> <p>б. мн. породица птица грабљивица Aquilidae, Accipitridae.</p> <p>2. фиг. јунак, херој.</p>	<p>као знак снаге и моћи</p> <p>Према усвојеном решењу, нови грб РС има у црвеном штиту сребрног <u>двоглавог орла</u> у полету, са по једним златним крином са обе стране орловог репа. (ЕК)</p> <p>Таџхуди, који је вођа Централне муслиманске духовне управе и југозападној руској републици Башкирији и главни муфтија Русије, предложио је да се дода муслимански полумесећ изнад једне од круна које красе <u>двоглави орао</u>, симбол те земље. (РТВ)</p> <p>Пилоти на преобуци – са супер галеба на <u>орла</u> (Мондо)</p>
орак (1060)	<p>Израчунат (в рд ~ а) човек с којим је тешко изићи на крај, непопустљив, несавитљив; б) тежак посао (?) <i>Ђоковић је наишао у Монфису на <u>тврдог орака</u> којег је успео да сломи после скоро два и по сата игре.</i> (Студио Б)</p> <p>(?) <i>Давид Гофан је разбио <u>тврдог орака</u> званог Томас Белучи – 2:1 (6(5):7, 6:3, 6:4).</i> (Mozzart sport)</p>	<p>1. бот. а. врста дрвета, воћка која се гаји због плода (коштаног) и дрвета које је погодно за техничку обраду Juglans regia; плод те биљке. <i>Орашасте плодови: сада је најквалитетније доба за <u>орак</u>, али и за друге плодове попут бадема и лешника.</i> (Политика)</p> <p>б. мн. пор. биљака Juglandaceae.</p> <p>2. покр. в. навртањ [→ оно што се наврти, матица за завртањ]</p>
орган (41862)	<p>2. б. представник неке установе, особа која врши одређене функције своје установе.</p> <p><i>Прихваћен је текст јавног обавештења које се односи на покретање поступка за одобравање годишњих програма у области спорта за наредну годину, као и предлог програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији града где је градоначелник Ужице предложен за надлежног <u>органа</u> који ће расписати оглас за давање у закуп пољопривредног земљишта. (<http://infoera.rs>)</i></p> <p>[Уп.:] <i>За надлежног <u>органа</u> одређује се Секретаријат за локални економски развој, привреду, пољопривреду, комуналне послове и заштиту животне средине – Служба за локални</i></p>	<p>1. физиол. део организма (човечјег, животињског или биљног) који врши одређену, специфичну функцију.</p> <p><i>До сада је Универзитетска клиника АКХ примала пацијенте из Србије уз услов да за сваку трансплантацију држава донира макар неки <u>орган</u>, што ми нисмо чинили јер не испуњавамо услове за члана Еуротранспланта.</i> (Политика)</p> <p>2. а. установа која врши одређене задатке, функције у области јавног, друштвеног и политичког живота. <i>Али, дописом од 2. августа 2016. извођач радова је обавестио инвеститора и надзорни <u>орган</u> да услед постојећег финансијског раскорака узрокованог непродужењем расположивости зајма, неће бити могуће завршити радове до 25. августа.</i> (Политика)</p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p><i>економски развој, привреду и пољопривреду.</i> (http://www.subotica.rs)</p>	<p>3. лист, гласило неке заједнице (удружења, групе, странке и сл.). 4. људски глас, звук гласа (са свима његовим могућностима и распоном). 5. оргуље.</p>
организам (4442)	<p>1. а. јединка живог света, органске природе, живо биће. (РСЈ: јединка живог света, органске природе /као биће са свим органима тела које чине биће човека или животиње/) (?) <i>Идеју „магичног метка” је први предложио Паул Ерлих, који је почетком 20. века постулирао да ако би се могло направити једињење које се селективно везује за <u>организам</u> који узрокује болест, онда би се токсин за тај <u>организам</u> могао испоручити заједно са агенсом селективности.</i> (https://sh.wikipedia.org) <i>Пушка за подводни риболов је посебно оруђе за лов које својим механизмом избацује мале ости или харпун у нациљану рибу или други морски <u>организам</u>.</i> (http://www.inet.hr)</p>	<p>1. б. скуп органа, ткива и др. који чине физички облик људског или животињског бића, тело. – <i>Ужива опијум уносећи га у <u>организам</u> на који дјелује разорно.</i> 2. фиг. организација, установа с одређеном наменом, функцијом у јавном, друштвеном и политичком животу. – <i>То начело ... дјествовало је на <u>организам</u> задруге разорно.</i></p>
оригинал (2304)	<p>4. фиг. необичан, особен човек.</p>	<p>1. а. својеручни рад аутора, изворник (1). б. рукопис са кога се слаже типографски слог. в. дело на језику на коме је написано према преводу тога дела. <i>Будући да смо имали среће да прочитамо италијански <u>оригинал</u> онда када се и појавио, чињеница да се ова књига коначно појавила и на српском обрадовала нас је и још једном потврдила да је реч о издавачу који слободномислећим читаоцима нуди квалитетно итиво.</i> (Данас) 2. примерак исправе снабдевен одговарајућим својеручним потписом, печатом и др. доказима веродостојности. <i>Код уписа будући бруцоши прилажу <u>оригинал</u> извода и лекарског уверења, а копију сведочанства и дипломе.</i> (Мој Нови Сад)</p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		<p>3. аутентичан, прави примерак чега; оно што служи као предмет репродуцирања, копирања. <i>Нови Комодор 64 је модеран и функционалан рачунар који личи на <u>оригинал</u> колико је то могуће, с обзиром на то да је сада „унутра” „Windows 7”. (Радио 021)</i> <i>Кинески економиста Ји Квиан наводи да произвођачи не би требало да покушавају да сузбију производњу фалсификата јер копија неке торбе, на пример, може послужити као бесплатна реклама за <u>оригинала</u>, јер ће жена која је угледа можда одлучити да купи праву ствар. (Мушки магазин)</i></p>
отац (24410)	<p>1. а. мушки родитељ, мушкарац према својој деци. <i>Репортери Курира посетили су јуче Миличин родни град, а њеног <u>оца</u> Слађана затекли смо на пијаци како продаје јабуке. (Курир)</i> б. фиг. творац чега, човек према своме делу. 2. мн. предак, праотац. 3. свештено, духовно лице (свештеник, калуђер, фратар), најчешће уз име (у директном обраћању и без имена, обично уз назив чина). <i>Човек који је иницирао ову идеју позва <u>оца</u> Петровића да изволи, овде или било где, на неки начин, да благосиља скуп, јер ништа неће радити без сарадње са црквом. (<https://www.vreme.com>)</i> 4. фиг. зачетник, покретач, оснивач. <i>За <u>оца</u> хуманизма и поету Петрарку, надахнуће за збирке канона и сонета била је Лаура де Новес, његова вечна муза. (Мондо)</i> 5. онај који замењује оца, који помаже сиромашне. 6. у обраћању старијем мушкарцу. 7. (Оцеви, Очеви) цркв. православни празник посвећен оцу (последња недеља пред Божић).</p>	<p>Изр. и отац и мајка нар. нешто најмилије и од највеће користи <i>(?) То је један психопата који [је] за новац у стању да прода <u>и оца и мајку</u>. (Ало)</i></p>
отпадак (1391)	<p>фиг. погрд. онај који је без икакве вредности; олош. <i>Када поново доживи дебакл,</i></p>	<p>оно што отпадне од чега. – <i>Опазивши <u>отпадак</u> од цигарете, нагло га подигне.</i></p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p><i>можда ће Јеремих коначно схватити да народ нема намеру да подржава Тадићевог потрчка и жути <u>отпадак</u>, да му не треба смутљивац који крије одакле му милиони евра за кампању, ко му их је дао и зашто, да ни у лудилу не помишља да да глас лажном патриоти који Србију пљује кад год може, само зато што му је показала где му је место и који се Србије сети само онда када му све друге опције пропадну, а задњица му се ужели фотеле и крканлука на рачун народа, пише у саопштењу. (Дневник)</i></p> <p><i>Отимачина за Фајенордовог бисера, Порто узима Атлетиков <u>отпадак</u>, Сион тражи новац за Бербатова! [...] Јувентус је куповином Алекса Сандра затворио позицију левог бека, па је тако Гиљерме Сикеира из Атлетика остао без „тезге“. То ће покушати да искористи Порто [...]. Сикеира би требало да напусти Висенте Калдерон као вишак после повратка Филипеа Луиса из Челсија. (Mozzart sport)</i></p>	
отров (1345)	<p>2. <i>фиг. зла, опака особа. – Што ниси најурио тог свог <u>отрова</u> [жену]?</i></p>	<p>1. <i>материја која унесена у људски или животињски организам делује штетно, а некад и смртоносно. Занимљиво је да је опосум имун на <u>отров</u> звечарке и не устручава се да убије ову змију ако га нападне. (Политика)</i></p> <p><i>– фиг. Ја ћу лијеват црницу у ухо кужни <u>отров</u>.</i></p>
пар (25982)	<p>3. <i>онај који је коме по каквој особини једнак.</i></p> <p><i>– [...] Размишљао сам само о преживљавању – тврди Тони, док је најлепша девојка са острва Катарина изузетно срећна што је у „Блицовом“ истраживању добила <u>пара</u> по лепоти – Тонија. (Блиц)</i></p> <p><i>Једино су Далматинци мало кризнији од Сицилијанаца, гдје би далматински „комад жене“ тешко нашао својег <u>пара</u> по висини.</i></p>	<p>1. <i>два истоврсна или подједнака предмета, који се употребљавају заједно, који врше заједно једну функцију и који чине једну целину. Читаоци у редовима чекају свој <u>пар</u> обуће (Курир)</i></p> <p>2. а. <i>две особе које се налазе заједно, које су повезане нечим заједничким; двоје (мушка и женска особа) као једна целина. б.</i> <i>две истородне животиње без разлике пола. в.</i> <i>две истородне животиње различитог пола (мужјак</i></p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	(https://www.slobodnadalmacija.hr) <i>Охрабрите старију децу да од свог депарца купе ситницу за свог <u>пара</u> из клупе или најбољег друга из дворишта. (Блиц)</i>	и женка). – <i>Дао ми попа пре неколико месеци један <u>пар</u> [голубова], па сад видиш шта имам.</i> 4. непром. мала количина чега, неколико. <i>Уместо тога, једноставно у чашу воде додајте <u>пар</u> комада воћа (на пример исецкана јабука, бобичаво воће, цитруси) па пустите да мало одстоји и имаћете право здраво освежење. (Vesti online)</i>
пас (9259)	1. домаћа животиња, сродна вуку, која служи човеку као заштита за чување куће и стоке, у лову и (на крајњем Северу) као запрега Canis familiaris. <i>Импозантни риђи тибетански мастиф продат је у Кини за милион и по евра, што је највиша цена плаћена за <u>пса</u> у свету, тврде кинески медији. (Политика)</i> 2. погрд. а. човек који својим поступцима изазива презир. б. полицијски агент.	3. (Пас) астр. име звезде. – <i>Осим тога – рекао је – ноћас морам сачекати звезду <u>Пса</u>. [...]</i> <i>Данас је астрономи бележе као Алфа Великог <u>пса</u>. (С. Настасијевић, Карло Мартел)</i>
пешак (2714)	1. онај који иде пешке, који се не вози или не јаше. <i>Висока казна предвиђена је и за обилажење возила које се зауставило да пропусти <u>пешака</u>. (РТС)</i> 2. војник који служи у пешадији. <i>Видим нико ти није одговорио на питање да ли они знају да ли ћеш остати цео војни рок у Зајечару. [...] Као пешадинца те чека класична обука за <u>пешака</u>. (http://www.paluba.info)</i> <i>Ђурђе је мислио да је, егзерциром на гренадире, показао како коњица јаше, неустрашиво, на <u>пешака</u>, како пуца, плутуном, из пиштоља. [...] То је био зид, шума, коња и јахача, која бљује ватру, а којој – тако му се чинило – никаква пехота не би могла да одоли. (ЕК)</i>	3. фигура у шаху, пион, пијурец: <i>макнути <u>пешака</u>.</i>
пилот (3548)	1. управљач летачким апаратом. <i>Решио сам да завршим школу за <u>пилота</u>, јер сам се плашио летења! (Мондо)</i>	2. грађ. дрвени, бетонски или челични стуб који служи за преношење оптерећења конструкције на чврсто тло. <i>Изр. аутоматски ~ аутоматски</i>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		уређај за управљање авионом и атерирање <i>Италијанска војска преузела је контролу над теретним бродом након што је откривено да је посада напустила Блу Скај и укључила <u>аутоматски пилот</u> који је усмеравао мотор директно ка обали.</i> (< https://www.glasamerike.net >) <i>Он је одмах искључио <u>аутоматског пилота</u> и извршио маневар заобилажења дрона, док је обавештавао капетана о присуству беспилотне летелице, саопштила је БЕА.</i> (< https://www.alo.rs >) <i>Пилот је летелицу подигао на прописану висину и пребацио на <u>ауто-пилота</u>.</i> (SEEBiz) <i>Tesla Motors је у јесен 2015. представио <u>ауто-пилот</u> за Модел S, а сада је овај систем унапређен увођењем опције за „даљинско паркирање”. (Б92)</i>
пливач (1340)	1. онај који плива; онај који зна пливати. <i>На крају је избор пао на <u>пливача Мајкла Фелса</u>.</i> (Спортски журнал)	2. техн. шупље тело које плива по површини течности и показује висину разине, нивоа.
повратник (1620)	1. а. онај који се враћа откуда. – <i>Свих петнаест година живота са њим само су чекање ... несаница што будно очекује лавез преровских паса на одоцнелог <u>повратника</u>.</i> б. исељеник који се вратио у своју земљу. 2. злочинац у поврату. <i>Краљевачка полиција расветлила је серију тежких крађа и ухапсили вишеструког <u>повратника Р.Б.</u></i> (Вечерње новости)	3. геогр. замишљени круг, удаљен од екватора 23°27' на север и југ, на којем Сунце при своме привидном кретању достиже највећу односно најмању висину изнад хоризонта, обратник, упоредник. <i>На данашњи дан, посматрано са северне Земљине полулопте, на својој привидној путањи по небу Сунце се налази на најнижој тачки и његови зраци под правим углом ударају у зимски <u>повратник</u>.</i> (Блиц) 4. војн. део топовске кочнице која помоћу челичних опруга враћа цев, после испаленог метка, у првобитни положај.
показатељ (2787)	2. банк. доносилац. – <i>Обавезе писмене на дуг, ако на <u>показатеља</u> гласе како су предане, већ су уступљене.</i>	1. оно по чему се може добити слика о кретању, току, развоју чега; број, цифра, графикон из којих се види резултат каквога рада.

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		Успешан одговор на тржишне изазове омогућило нам је, пре свега, спровођење мера за повећање оперативне ефика[с]ности: ефекат ових мера на <u>показатељ</u> ЕБИТДА се у првом кварталу процењује на 1,1 милијарду динара. (Недељник)
поклопац (1317)	З. зоол. а. врста морске рибе листа Solea. Изр. бити сваком лонцу ~ мешати се у све <i>Фармери су између Милана Тарота и Весне Ривас у изолацију послали певачицу, односно главну свађалицу или „поклопац сваком лонцу”, како воле да је називају. (Мондо)</i>	1. горњи део какве посуде, сандука и сл. који их покрива, затвара, заклопац. <i>Ставите руку на <u>поклопац</u> [малог лонца] како би чврсто остао на месту. (Телеграф)</i> 2. техн. нарочита (обично метална) плочица која затвара отвор каквог механизма кроз који пролази пара, плин и сл. <i>Ако је притисак добар одвртнути <u>поклопац</u> клипа и прстом пробати покренути клип. (http://www.najboljiauto.com)</i> З. зоол. б. део пужевље кућице operculum. в. део рибљег тела који покрива и заштићује шкрге. <i>Имају коштани ишкржни <u>поклопац</u> који ограничава простор у коме се налазе ишкрге. (https://anacvetkovic123.wordpress.com)</i> 4. бот. колутаст део семене чахуре који се у време клијања подиже operculum.
покривач (918)	2. занатлија који покрива кровове. <i>Код градње кућа градитељи су запослили бројне самосталне занатлије, зидара, тесара, <u>покривача</u> кровова, личиоца, столара, бравара и др. (http://www.academia.edu)</i>	1. а. оно што служи за покривање ради чувања чега, при спавању због хладноће итд. (марама, гуњ, јорган и сл.). <i>Скувао је шољу чаја, па легао у постељу. Док је навлачио <u>покривач</u>, морао је и нехотице да помисли како је био срећан тог јутра кад се пробудио. (ЕК)</i> б. оно чиме је што застрго, прекривено, застирач. – <i>Магла и дим стварају ... <u>покривач</u> за ову равницу.</i> З. покр. кров. – <i>Узе један угарак огња, метну га у <u>покривач</u> од куће.</i>
поп ¹ (3863)	1. световни, мирски свештеник католички или православни. <i>Мештани околине Крагујевца не</i>	2. разг. дечко, пуб у картама за играње. З. пиљак који се последњи тера

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<i>дају свог <u>пона</u>!</i> (iKragujevac)	кроз врата или капију у дечјој игри пиљака.
пратилац (1282)	<p>1. а. онај који прати кога. <i>Непознати средовечни Србин се представио као преводилац и представио му свог <u>пратиоца</u> као Арапина тврдећи да је шеик.</i> (Курир)</p> <p>б. онај који прати или спроводи кога ради заштите (РСЈ: помоћи и сл.) или да му покаже пут. – [...] <i>За оболелу децу и једног <u>пратиоца</u> седмодневни боравак не наплаћујемо – каже бивша професорка Слађана.</i> (Политика)</p> <p>4. муз. онај који прати на каквом инструменту при извођењу соло-партије.</p> <p><i>Имамо пет бодова предности у односу на првог <u>пратиоца</u> Манчестер сити, идем меч, по меч.</i> (Vesti online)</p>	<p>2. фиг. пропратна појава. <i>Кад већ помињемо трему, као неизбежног <u>пратиоца</u> сваког надметања, треба рећи да су такмичари имали прилику да се у деканату опусте уз понеку чашицу.</i> (<https://www.vreme.com>)</p> <p>3. астр. а. споредна планета која прати другу планету, сателит, трабант. [T]Е две овеће „космичке стене” налазиле су се у положајима који показују 10. и 14. сати и кружиле су пратећи главног Земљиног <u>пратиоца</u> око наше планете. (Политика)</p> <p>б. планета.</p>
првак (10664)	<p>1. а. онај који је између свих најбољи, први у нечему. б. спортиста или спортски колектив који је победио у такмичењу између градова, држава итд. <i>Гладовић (- 58 кг) је стартовао победом (8:7) над Молдавцем Димитровим и реванширао му се за пораз на Европском шампионату у олимпијским категоријама, а већ у четвртфиналу жреб му је на пут нанео Португалца Браганку, европског <u>првака</u> и првог победника.</i> (Политика)</p> <p>2. а. угледна, истакнута личност. б. вођа, општепризнати политички руковалац.</p> <p>3. особа која руководи чим, поглавар.</p>	<p>1. б. спортиста или спортски колектив који је победио у такмичењу између градова, држава итд. <i>Ривали из наше групе, међутим, биће на терену: Португал је у Лондону са 2:0 победио петоструког светског <u>првака</u> Бразил.</i> (Политика)</p>
прволигаш (1476)	спортски клуб или спортиста који је у првој лиги.	спортски клуб или спортиста који је у првој лиги. <i>Баново брдо [ФК Чукарички] напустио је Немања Обрадовић (28), који је појачао украјинског <u>прволигаша</u> Стаљ.</i> (Press)
предак (2689)	1. а. крвни рођак, сродник по очевој или материној линији у далекој прошлости (дед, баба, прадед,	2. мн. биљне, животињске врсте које су живеле давно пре садашњега времена.

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p>прабаба итд.). <i>Постоји и тумачење да је крсна слава настала као сећање на <u>претка</u> који је први примио хришћанство, односно на дан када је племе криштено. (Б92)</i> б. фиг. претходник у каквој активности, занимању и сл.</p>	<p><i>Када се подвуче црта долазимо до закључка да је нови НТС Опе М9 мали напредак у односу на М8, али ипак има довољно разлога да свог старог љубимца замените новим. Пре свега због камере и корисничког искуства, док дизајнерски и перформансама новајлија за 2015. није одмакао пуно у односу на <u>претка</u>. (Данас) Унутар кабине [аутомобила], са стилске стране, много ита подсећа на славног <u>претка</u>. Бела инструмент табла, кожа боје дувана у два тона [...] (Ауто портал)</i></p>
представник (31149)	<p>1. а. онај који представља, заступа чије интересе, изражава чије мишљење, назоре, погледе и сл. <i>За ово последње обавезно питајте <u>представника</u> агенције при првом сусрету. (Политика)</i> б. службена опуномоћена особа која представља, заступа своју државу у страниој, другој држави. 2. онај који представља, изражава какву активност, занимање, дух одређеног времена, епохе и сл. – <i>Тај хеленистички период имао је свог теоретског <u>представника</u> у Платону.</i> 3. типичан примерак, узорак какве биљне, животињске и сличне врсте. <i>Наш чамција успоравао је сваког пута када је желео да нам покаже неког <u>представника</u> животињског света.</i> (https://deniputuje.wordpress.com)</p>	<p>3. типичан примерак, узорак какве биљне, животињске и сличне врсте. <i>Такође, као контролни примерак поставио је и један лист, како би забележио реакције возача на <u>представника</u> флоре.</i> (https://www.b92.net)</p>
примат (848)	<p>(?) 2. служба и част примасова. (– <i>Зар он није епископ, и архиепископ, и примат Енглеске.</i>) <i>Рођен у Сирији 1946. године, покојни архиепископ Балиозијан стигао је у Аустралији [!] 1975. и служио као главни викар епархије Јерменске цркве, да би, седам година касније, био постављен за</i></p>	<p>1. првенство, прво место по рангу. – <i>Одавна се ... боримо за <u>примат</u> у подунавском базену. Настојале су папе да извојују себи првенство или <u>примат</u> међу кришћанским бискупима.</i></p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p><i>примата</i>. (Vesti online) примати мн. ред мајмуна најближих човеку.¹²² „[...] <i>Вирус може да се преноси са врсте на врсту, са једног на другог примата, а то укључује и нас; патогени вируси су са нама милионима година и они без икаквог проблема мењају свог домаћина</i>”, рекао је на конференцији за штампу један од истраживача доктор Дејвид Робинсон са Универзитета у Манчестеру, преноси британски веб-сајт „<i>Medical News Today</i>”. (Политика)</p>	
примерак (4828)	<p>1. а. сваки за себе од више једнаких предмета или животиња. б. свако напосе, јединка од више људи или животиња. – У својој путовању имао сам прилике видети само један <u>примерак</u> ове интересантне животиње.</p>	<p>1. а. сваки за себе од више једнаких предмета или животиња. <i>По потписивању уговора клијент добија кључ од сефа, док банка задржава други примерак.</i> (Политика) 2. пример (1). [→ оно што може послужити као узор, на шта се треба угледати]</p>
принц (2238)	<p>титула мушког члана владарске породице и особа која носи такву титулу (у западној Европи); син принчев. – <i>Сестра [јој се] удала не знам где за какова <u>принца</u>.</i></p>	<p>Изр. ~ к а р н е в а л а људска фигура која се носи у поворци и спаљује последњег дана поклада <i>Руља без лица отпусти кочнице, ослободи се друштвених стега и преда нагонима, једном у години слободно дигне глас против неправде и угњетавања и радосно запали <u>принца карневала</u>, лутку начињену од дрва, жељеза, сламе, тканине и фрустрација.</i> (<http://www.feral.news>)</p>
произвођач (13057)	<p>1. онај који својим радом производи материјална или духовна добра, стваралац, произвођилац. <i>За најбољег робног <u>произвођача</u> малина на традиционалној привредно-туристичкој [!] манифестацији Дан малине у Бранковини, проглашен је Милорад Ранковић.</i> (Б92)</p>	<p>2. фиг. stroj, машина која производи електричну енергију, генератор. <i>Према ономе што је након састанка јавно објављено, европски произвођачи су тада оптужили Кину, највећег светског <u>произвођача</u> челика, да</i></p>

¹²² Под одредницом *примат* обједињују се две одреднице из РСМ: *примат* и *примати* (мн.), пошто су истог порекла и значењски су повезане (обележјем „првенство”) и пошто је ова друга именица потврђена у једнини. Постојање једнинских облика констатовано је у РСЈ, али су ове одреднице и даље раздвојене, и то без хомонимских ознака.

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		<i>прекомерном производњом утиче на пад цена челика, што наноси штету европским произвођачима.</i> (Политика)
радикал (8152)	1. а. присталица одлучних мера, коренитих промена. б. припадник, присталица Радикалне странке. <i>Али, већ у новембру те године, одборници из Г17 плус, са председником Љубишиом Судимцем на челу, прелазе на страну ДС-а, па пошто привољеше и једног <u>радикала</u>, сазивају нову седницу СО и за њеног председника бирају баши Судимца.</i> (Политика)	2. мат. знак за кореновање ($\sqrt{\quad}$); резултат кореновања, поткорена величина. 3. (често у мн.) хем. група атома која се понаша као један елеменат и која непромењена пролази кроз низ хемијских реакција, али, већином, није у стању да постоји самостално. <i>Антиоксиданс се везује за слободни <u>радикал</u> и уместо <u>хелији</u>, слободни <u>радикал</u> даје електрон вишка њему.</i> (http://www.lifebynature.rs)
разговор (38256)	2. особа која усамљеноме доноси утеху и разоноду.	1. међусобни говор, причање двају или више лица; усмена размена мишљења, расправљање. <i>У саопштењу с тог састанка наведено је да клуб „пужа пуну подршку и стоји иза поступака тројице њених радника који су позвани на информативни <u>разговор</u> у МУП”. (Политика)</i>
рај (2412)	2. фиг. б. драга, љубљена особа.	1. према учењу разних религија, место блаженства где после смрти долазе душе праведника и где су, према Библији, боравили први људи. <i>Ако Бог постоји, идеш у <u>рај</u>, што значи бескрајну добит (Блиц) (?) Ти посљедњи грјеси, дакле, не могу никако бацити сјену на достојанствену и симпатичну ауторову фигуру што остаје децентно свијетлити, а они који се не слажу с тим нека организују поштено литерарно суђење па нека одлуче ко је за <u>раја</u> а ко за пакла, интелектуалног. (е-Новине) Једни су створени за ватре а други за <u>Раја</u>. (http://www.forum.hr) Велики Судац свијета раздијелит ће добре душе/људе за <u>раја</u> и лоше за пакла...</i> (http://www.zupablagajbuna.ba) 2. фиг. а. дивно, прекрасно место, угодно за живот. <i>Београђанка своју кућу од 250 квадрата претворила у <u>рај</u> за 107</i>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		мачака (Блиц) б. срећа, срећни дани.
рак (4801)	1. зоол. а. назив за разне животиње из истоименог разреда (односно љускара Crustacea), обично за речног рака, јастога и друге врсте сличне њима. б. мн. (ракови и раци) разред чланконожаца, зглавкара, за које су карактеристичне рачвасте ножице и сраслост грудног дела тела с главом, љускари Crustacea <i>Кавез је висио над водом и кад би наишла плима, само му је глава вирила изнад таласа, а за време осеке могао је руком под собом да ухвати <u>рака</u> или корњачу јер се тада вода мора повлачила, а надлазила вода реке, и он се прао слатком водом од слане.</i> (ЕК)	2. мед. тешка болест, која обухвата разне врсте малигних тумора carcinoma, cancer. <i>Зашто се ми не посветимо изучавању безбедности и да израђујемо и извозимо нанопречистаче и наномаске, пошто свака та невидљива мрвица материје када је удахнете изазива <u>рак</u> плућа?</i> (Политика) 3. (Рак) сазвезђе у Зодијаку и одговарајући зодијачки знак. <i>Уласком Венере у <u>Рака</u> 1. августа, ствари почињу да се одвијају у вашу корист, прв[е]нствено фина[н]сијска ситуација.</i> (Вечерње новости)
рачунар (3853)	2. рачуновођа. 3. математичар, рачунџија.	1. техн. уређај који аутоматски врши рачунску обраду убачених података, електронски уређај који врши најсложеније рачунске операције, компјутер. <i>Како најбрже, без кабла, пребацити слике, музику или видео снимке са телефона на <u>рачунар</u>?</i> (Паметни телефони)
реп (2440)	4. б. личност, особа мање вредности у некој групи, колективу, споредна личност. 5. јединка стоке, грло. Изр. л а с т и н ~ зоол. врста лептира Papilio machaon. <i>Уништени мравињак шумског мрави (Formica rufa) коштао ће 4.000 куна, одишете за шест заштићених врста лептира крећу се од 500 куна за <u>ластин реп</u> и пругасто једарце до 4.000 куна за аполона.</i> (< https://www.zadarskilist.hr >)	1. а. израштај (обично дужи) на задњем делу тела сисара као продужетак кичме. <i>Рекао ми је: „Шта ако неко стане псу на <u>реп</u> па он онда неког уједе?“</i> (24 сата) б. дуго перје на задњем делу тела у птица. в. крајњи, задњи део тела код риба, водоземаца, змија, инсеката. 2. а. задњи, завршни део нечега, оно што је насупрот предњем крају, глави, врху, почетку. – <i>Крило аероплана сину ... он се [о]кретао заносећи ... [глатким покретом] <u>реп</u>.</i> ¹²³ б. издужени (обично тањи, покретљивији, разређенији и сл.) део нечега. в. задњи део хаљине, одела, капута, skut који висе позади, шлеп. 3. ред, поворка људи који чекају да

¹²³ Пример је допуњен према издању које је ушло у ЕК.

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		на њих дође ред (да некуд уђу, купе нешто и сл.). 4. а. споредни, неважни саставни део нечега. – <i>Пракса ... је културу увијек стављала на <u>реп</u> свих могућих пописа.</i>
робот (845)	2. фиг. онај који је само слепи извршилац наређења или аутоматизованих поступака. (– <i>Постао си робот.</i>) (?) <i>Представио се широј публици као мајстор фудбала својим играма у Шахтјору, у Челси је стигао из Анџија, где се кратко задржао, и таман када смо мислили да треба само да нострификује диплому за Премијер лигу, 'Посебни' га је претворио у <u>робота</u> који извршава задатке, тако да смо ретко у прилици да гледамо његове бравуре у дресу 'Плаваца'.</i> (https://www.sportske.net)	1. аутомат изгледом сличан човеку, којим диригује електронски мозак и покреће га на низ често компликованих операција и покрета. <i>Професори нам помажу, а дешавало се да делове за <u>робота</u> набављамо на Најлон пијаци.</i> (Блиц) <i>Следеће године, ТЕРСО планира да пошаље у зону амфибијски <u>робот</u> ради даљег истраживања три реактора, у којима су се отопила нуклеарна језгра.</i> (в. Алексић 2017)
род (5394)	1. д. рођак, сродник. <i>Ја сам овог мог маленог створа [пса] <u>zavolela</u> toliko da ga sad gledam kao najrodjenijeg <u>roda</u> tj ne gledam ga vec ga smatram time</i> 📹 (https://www.ana.rs) [Уп.:] <i>Избегао је, наводно, из Републике Српске, а Шумадинци су га прихватили као најрођенији <u>род</u>.</i> (http://www.novosti.rs)	1. а. оно што је рођено, пород, потомство, врста. – <i>Штука ... кад нема шта – једе свој <u>род</u>. Били [су] на свијету, да само <u>продуље род</u>.</i> б. породица, породична лоза, сој. в. порекло (породично), генеза; друштвени степен, углед који од тога зависи. г. породица из које се потиче, најближа родбина, сродници (обично крвни, по оцу и мајци) уопште, својта. – <i>Женин <u>род</u> ни очима да види!</i> ђ. родбинска веза, сродство. е. (вок.) фам. као узречица у ословљавању (често са заменицом „мој”). 2. а. производ биљака који се развије из цвета или под земљом, плод. <i>Еколошко ђубриво повећава <u>род</u> и до 40 одсто</i> (Блиц) б. процес рађања, успевања, сазревања (плода). 3. а. свеукупни збир бића одређене врсте као целина, сој, раса, врста. б. народ (коме се припада), нација; завичај, домовина. <i>Архимандрит Стефан био је први учитељ Вука Стефановића</i>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		<p><i>Караџића, велики родољуб и слободар, изузетан духовник и интелектуалац, али и човек који је пострадао борећи се за свој <u>род</u>.</i> (Блиц)</p> <p>в. ист. примарни облик друштвено-економске организације у примитивној заједници, произашле од заједничког претка и међу собом везане крвним сродством, родовска заједница, племе, братство, генс.</p> <p>4. а. биол. јединица за класификацију биљака и животиња, виша од врсте, а нижа од фамилије. – <i>Ното наledi изгледа као један од најпримитивнијих чланова наше врсте, али има и изразито људска обележја – довољна да га сврстамо у <u>род</u> људи – рекао је Џон Хок, професор антропологије са Универзитета Висконсин.</i>¹²⁴ (Вечерње новости)</p> <p>б. врста или подврста неке духовне (научне, уметничке и сл.) делатности, области, грана, дисциплина. в. категорија, ред, тип (уопште). г. квалитет, ранг, степен, врста, вид.</p> <p>5. скуп нечега исте врсте или нечега сродног што чини целину, низ, ред.</p> <p><i>Хаубице, топови и ракете земља–земља по војној терминологији сврставају се у <u>род</u> артиљерије.</i> (Телеграф)</p> <p>б. пол, спол (људи, животиња).</p> <p>7. грам. а. својство неких врста речи да граматички облик имају у зависности од пола лица на које се односе, односно да такве облике имају на основу сличности или истоветности с претходним.</p> <p><i>У српскохрватском језику на савременој етапи развоја оне се аутоматски сврставају у мушки</i></p>

¹²⁴ Уп.: *John Hawks of the University of Wisconsin-Madison, said: "Overall, Homo naledi looks like one of the most primitive members of our genus, but it also has some surprisingly human-like features, enough to warrant placing it in the genus Homo. [...]"* (Telegraph)

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		<i>род</i> независно од наставка (осим ако се ради о називима лица женског пола – мадам, леди итд.). (НССУВД) б. својство глагола да својим значењем изразе активну радњу односно пасивно или медијално стање. <i>За глаголски <u>род</u> може се везати и термин дворекцијски глагол.</i> (НССУВД)
родитељ (14559)	1. а. отац. – <i>Замануо својом десном руком да удари свога <u>родитеља</u>.</i> б. мати. – <i>Но му мајка тадер бесједила: О Јоване, хајде пред пећину ... Он послуша <u>родитеља</u> свога.</i> в. фиг. старалац, васпитач, хранилац. 2. мн. а. отац и мати. б. мужјак и женка који имају своје потомство. 4. фиг. творац, оснивач, покретач.	3. биљна врста која се укршта с другом ради добијања нове врсте. – <i>Гавриловић је ... узео будимку за једног „<u>родитеља</u>” а јонатан и делишес јабуку за другог.</i>
светац (1390)	1. а. онај кога је црква после његове смрти прогласила светим због његових заслуга за веру. <i>Тако се звао и мученик који је погубљен у четвртном веку наше ере, после чега је проглашен за <u>свеца</u>.</i> (Политика) б. домаћи заштитник; крсно име, слава. 3. човек аскетског живота, пун врлина. <i>Шта о њему мисле други поглавари, најбоље је описао руски патријарх Алексије: „Срби имају <u>свеца</u> за патријарха”. (Блиц)</i>	1. б. домаћи заштитник; крсно име, слава. 2. празник, благодан. <i>У потиској варошици Мол, истраживач завичајне историје Иштван Барањи истраживао је предање, о томе, како је једна госпођа из тог места, на <u>светац</u> Огњену Марију замесила брашно и у врућу паорску фуруну ставила да се пече шест хлебова, од којих се – пет скаменило! (Дневник)</i>
секретар (21374)	1. а. онај који води административне послове неке установе, предузећа, организације или каквог лица, тајник, деловођа. <i>У вези са тим, министар Дачић је овластио државног <u>секретара</u> Марковића који треба да сачини предлог нове систематизације МУП-а.</i> (Политика) б. особа која води записник, записничар. 3. зоол. животиња палеотропске области <i>Serpentarius serpentarius</i> .	2. секретер. [→ писаћи сто] <i>Prodajem drveni <u>sekretar</u> и осуваном stanju.</i> (< https://www.goglas.com >) <i>Продајем <u>секретар</u> израђен око 1900 године</i> (< https://www.goglas.com >)
сељак (3951)	1. становник села; онај коме је основно занимање обрађивање	3. пешак у шаху, пион.

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	земље, земљорадник, ратар, тежак. 2. пеј. неваспитан човек, простак.	
семинар (1779)	1. а. облик практичних вежби на високим и вишим школама или скупно изучавање каквог специјалног стручног питања на високим школама. б. низ предавања са практичним вежбама организован ради стицања вишег степена квалификације. <i>Пријаве за семинар „Критичке праксе у области уметничке игре II” који ће бити одржан од 28. маја до 14. јуна, у оквиру 19. Фестивала кореографских минијатура, примају се до понедељка, 25. маја, саопштио је организатор Удружење балетских уметника Србије. (Блиц)</i> 2. група сродних предмета на високим и вишим школама; просторије за учење и наставу тих предмета. – <i>Те вечери се славни боем уписао у филолошки семинар.</i> 3. богословно училиште, семениште; зграда таквог училишта.	4. семинарац. [→ онај који учи у каквом (обично богословском) семинару] ¹²⁵
службеник (5703)	1. а. онај који се налази у служби, који врши службу, службено лице, чиновник, намештеник. <i>Тако је за надокнаде поводом 8. марта, новчане помоћи запосленима, надокнаде за рад у радним групама и за годишњу</i>	3. в. службеник. [→ цркв. књига која садржава текстове према којима се врши богослужење] <i>Штампали су службеник 1517. г., псалтир с последовањем и часловцем 1529. г., а требник 1531; послије те године непозната је</i>

¹²⁵ Пример који прати ово значење из Милићевићевог је *Беснућа* и гласи: „Заустави га семинар који је пролазио Илицом”. Међутим, у том роману се, према издању са сајта <<http://www.antologijasrpskeknjizevnosti.rs>>, наставља на следећи начин: „правећи вечерњу шетњу: дугачка поворка младих клерика сва црна; са широким шеширима који бацају сјенку на лице и праве га тамним; у уским мантијама, са црним појасима; већина са дугачким, испијеним, избријаним лицима, са наочарима, скидајући у један мах, лагано и дубоко, шешире, опазивши једног каноника, малог, забреклог у сало, с набубреним, руменим, чистим лицем, задовољног и спокојног, који се лагано мицао и пријатељски им климнуо главом. Они су пролазили ћутећи, лијено се провлачили улицама и уносили у свеже предвечерје, пуно смијеха и младог живота, нешто мрачно и туробно, налик на спровод”. Када се у обзир узме контекст, изгледа да Милићевић не мисли на једног „семинарца”, како наводи РМС, него на колектив. Додуше, лексикограф је пред собом могао имати и неке друге, недвосмислене примере овог значења.

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p>награду за најбољег <u>службеника</u> исплаћено укупно 150.326 евра. (Политика)</p> <p>б. следбеник какве идеје, покрета и сл.</p> <p>2. в. слуга.</p>	<p>даља историја <u>те штампарије</u>. (https://www.rastko.rs)</p>
случај (81234)	<p>1. в. особа на којој се таква појава јавља. – <i>Za kog me ti smatras? – Ja za izgubljenog <u>slucaja</u> .lol.gif: patetikos</i> (https://www.ana.rs) [Уп.:] <i>Уписивање колеџа је постало начин да се улови муж, да се 'укеба Госпођа Дипломирана', а ако неко до октобра не би нашао партнера, сматрали би га за изгубљен <u>случај</u>.</i> (Блиц)</p>	<p>1. а. оно што се догодило, збило, догађај. – <i>Спремао се да у недјељну проповијед уплете звонарев <u>случај</u>.</i></p> <p>б. појава, испољавање чега.</p> <p>2. повољан стицај околности који омогућује да се што учини, изврши. – <i>Застао је чекајући <u>случај</u> да изрече своје мисли.</i></p> <p>3. (обично у вези с предлозима: у, за) стање, ситуација, околности, прилике у којима се што догађа. – <i>Један део тога новца решили су да остане, нека се нађе за <u>случај</u> нужде.</i> (?) <i>Урадимо сада детаљнију анализу антизависности за <u>случаја</u> у коме операције трају више циклуса.</i> (http://forum.etf.rs) (?) <i>За оба <u>случаја</u> у плочи имамо исте таласне дужине флексионих таласа док у ваздуху имамо вредности таласних дужина од 2 m када је модуо еластичности 15 MPa а фреквенција 172 Hz, и 0,2 m за <u>случаја</u> када је модуо еластичности 1,5 GPa а фреквенција 1725 Hz.</i> (http://nardus.mpn.gov.rs) (?) <i>Слика 1 Таблица прелаза i-тог разреда регистра за <u>случаја</u> када се уписом управља помоћу сигнала такта; Слика 2 Таблица прелаза i-тог разреда регистра за <u>случаја</u> када се уписом управља независно од сигнала такта</i> [Уп.:] <i>за <u>случај</u> када се уписом управља помоћу сигнала такта</i> (https://rti.etf.bg.ac.rs)</p> <p>4. појава, околност, која није резултат неке законитости, правила, узрочне повезаности.</p> <p>5. (у прилошкој служби, у инстр.) случајно.</p>
спас (2294)	<p>2. (Спас) рлг. Спаситељ. <i>Дјево свенепорочна Марија,</i></p>	<p>1. а. избављење од опасности, спасење. – <i>Клонуће ме свлада.</i></p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<i>прижељно [!] моли <u>Спаса</u> са Анђелом хранитељем мојим, да ми дарује опроштај мојих прегрешења и исправљање живота; свагда ћу те благодарно величати као Матер Божију. (iKragијевас)</i>	<i>Нестала у <u>спас</u> посљедња ми нада. б. оздрављење, излечење. в. ослобођење, слобода. – Њему [ратнику] припада заслуга за <u>спас</u> отаџбине, он је спаситељ свога народа.</i>
старац (4102)	1. стар човек. <i>Посматрам <u>старца</u> како нешто стрпљиво прави од папира. (Политика)</i> 2. таст, пунац.	3. бот. жалфија <i>Salvia verticillata</i> .
страх (15115)	2. (обично с додатком: и трепет) онај који (оно што) изазива такво осећање. <i>Неподношљив бол мучи Батистуту, некадашњи <u>страх</u> и трепет за голмане (Телеграф)</i>	1. стање узнемирености, забринутости, бојазан од какве опасности (смрти, болести, казне и сл.). <i>Фаворити смо у том двомечу и нема разлога за <u>страх</u>. (Ало)</i> 2. (обично с додатком: и трепет) онај који (оно што) изазива такво осећање. <i>Путин прави свој КГБ, <u>страх</u> и трепет за све: Овако ће деловати челични ипијуни Русије (Телеграф)</i>
стрелац (4820)	1. онај који је вешт у стрелашу, који сигурно убија из ватреног оружја. <i>Завршетак хајке на лисицу у Сомбору, одавање почастии дивљачи и додела награда за најлепшу лисицу и најбољег <u>стрелца</u>. (<https://www.travelerbase.com>)</i> 2. а. првобитно ратник наоружан луком и стрелом; војник пешак наоружан ватреним оружјем. б. ист. припадник прве стајаће војске у Русији (у 16. и 17. ст.). 3. спорт. онај који вешто гађа у мету ватреним оружјем; онај који постиже поготке у такмичењу лоптом или нечим другим (у фудбалу, кошарци, хокеју у сл.). <i>Три пута, 1990, 1995 и 2005. проглашавана је за најбољег <u>стрелца</u> у свету, а 2000. године Међународна спортска стрелачка федерација (ISSF) ју је прогласила за најбољег <u>стрелца</u> 20. века. (<https://sr.wikipedia.org>)</i> <i>Имала је и другог најбољег <u>стрелца</u> укупно, Бразилца са хрватским</i>	4. (Стрелац) сазвезђе у Зодијаку у јужном делу неба. <i>(?) Уласком Сунца у <u>Стрелца</u> наредних месец дана срећа, радост и опет срећа, радост биће наши лајт мотив...Благо Стрелчевима...:-), али не само њима.... јер уласком Сунца у ово сазвезђе све слуги на оптимизам и боље расположење. (<http://zvezdanindnevnik.blogspot.com>)</i>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<i>пасошем Едуарда, који је био стрелац десет голова на седам утакмица, од којих су шест били пресудни. (Политика)</i>	
стуб (4176)	4. фиг. а. угледан, истакнут јавни радник. (РСЈ: угледна, истакнута личност на коју се може ослонити, у коју се може имати поуздања) <i>Барселона мерка Суботића! Каталонски „Спорт” открива да великан из Шпаније жели да ангажује репрезентативца Србије[,] <u>стуб</u> одбране Борусије из Дортмунда (Вечерње новости)</i>	1. а. у грађевинарству дрвени, метални, камени или зидани окомити подупирач најчешће ваљкастог облика који преноси терет надграђен на чврсту подлогу. <i>На снимцима се види да се велики део грађевине срушио када су кенијски војници унутар комплекса испалили гранате и срушили потпорни <u>стуб</u>. (Ало)</i> б. дугачка греда која, учвршћена у чему, стоји окомито, бандера (за електричне, телефонске водове, за вешање заставе и сл.), дирек. <i>Према првим информацијама, возач аутобуса је покушао да избегне судар с аутомобилом и притом ударио у <u>стуб</u> јавне расвете, пренела је агенција Хина. (Ало)</i> 2. једна од главних грана које се одвајају од стабла. 3. велика количина, маса чега (воде, дима, прашине, пламена и сл.) која има ваљкаст, вертикалан облик и диже се увис. <i>Вулкан Шивелуц, најсевернији активни вулкан на територији руске Камчатке, избацио је <u>стуб</u> пепела који досеже око 11 километара изнад нивоа мора, саопштило је одељење руског Министарства за ванредне ситуације на Камчатки. (Телеграф)</i> 4. фиг. б. сила, снага на коју се може ослонити, ослонац. <i>Познато је да Покрет „Двери” у свом деловању на прво место ставља породицу а жену истиче као <u>стуб</u> породице а самим тим и државе. (Šumadija press)</i>
таленат (1996), талент (2199)	1. б. особа са таквом способношћу, надарена, даровита особа. <i>Да не проглашавамо играче за <u>талента</u> на основу првог утиска и на основу резултата из млађих категорија. (MVP)</i>	1. а. изузетна способност за нешто, дар, даровитост, обдареност. – <i>Ја [сам] имала ... веру у његов <u>таленат</u> и ум.</i> 2. в. талант. [→ 1. стара грчка мера за тежину. 2. античка новчана

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		јединица] – Сваки од нас му плашт нек даде ... и к том по један скупоцјени <u>таленат</u> златни.
тањир (1437)	Изр. ~ од два лица дволичан, неискрен човек <i>Или ме волиш или не волиш! Једно или друго! Нећу тањир од два лица.</i> (Школска икона)	стони плићи округао суд са ширим рубом у који се сипа јело за сваког појединачно, пладањ; количина јела која стане у тај суд. <i>Сипајте кукурузно брашно у тањир и уваљајте крокете.</i> (Вечерње новости)
тип (10239)	1. б. онај који се одликује одређеном особином унутар исте врсте, изразити представник одређене групе људи. 3. фиг. пеј. особењак, настран човек; препредењак, покварењак, сумњив човек. – <i>Измишља преваре ... товари на ме дугове ... Таквог <u>типа</u> ја молити не могу и нећу.</i>	1. а. основни облик који је заједнички некој групи предмета и појава, образац, узрок, модел. <i>По свим тим подацима реч је, дакле, о релативно искусном пилоту за тај <u>тип</u> авиона и летелици која је технички солидно одржавана.</i> (Политика) 2. биол. највиша подврста, систематска категорија у систематици организама, живих бића, род, врста, скупина, сој.
тумач (913)	1. а. онај који нешто тумачи, објашњава. <i>Најпре се у првој половини године појавио избор из текстова Ноама Чомског Граматика и ум (о чему је у овом часопису писано) и потврдио га [Бугарског] као доброг познаваоца и <u>тумача</u> теорије Ноама Чомског, обавештеног селектора његових текстова и изврсног преводиоца.</i> (https://polja.rs) б. позоришни, казалишни глумац који тумачи улогу. <i>После представе, деда ме је увео у гардеробу где сам упознао <u>тумача</u> главне улоге (Зелковић – памтим му презиме).</i> (http://www.pozoriste-slavija.co.rs) в. особа која изражава нечију поруку, расположење, жељу. 2. онај који при разговору преводи с туђег језика. <i>Враћајући се кући мобилисан је у чувени Бачки батаљон, који је са српском војском прешао Албанију [!], па се тако дечак из лесковачког села поново нашао у Солуну, а будући да је знао француски, грчки</i>	3. а. објашњење каквога текста, критичке напомене, примедбе на какав текст, коментар. б. књига или додаток књизи који садржи објашњење о нечему. <i>Како је тада било још релативно 'ровито' вријеме – чак ме тада Гојко Борић нападао зашто Андрића нисмо превели; таква су времена била, тако блесава! – онда сам ја рекао да у <u>тумач</u> мање познатих ријечи и појмова који због масе туриста увијек постоје у Андрићевим књигама унесемо и неколико карактеристичних србизама типа 'ваздух', 'кисеоник' или тако нешто.</i> (Слободна Европа)

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<i>и турски, узет је за тумача.</i> (Jugmedia)	
ум (6267)	2. уман човек, умна особа. <i>О Милеви се углавном пишу пристрасне књиге због потребе да се неко наш повеже с неким ко важи за највећи <u>ум</u> свих времена.</i> (Политика) <i>Иако се већина признатих научника (укључујући и највећи <u>ум</u> данашњице, Стивена Хокинга) слажу да је путовање кроз време немогућ процес, поједини теоретичари завере са сигурношћу тврде да се оно константно догађа.</i> (Курир) <i>Радећи у релативној изолацији, он је постао најранији теоретски научник у Сједињеним Државама који је стекао међународну репутацију и кога је хвалио Алберт Ајнштајн као „највећег <u>ума</u> америчке историје”.</i> (https://sr.wikipedia.org)	1. а. човекова способност сазнања и мишљења, стваралачка духовна снага, интелект, памет. <i>То је врло фрустрирајући посао јер видите колико је тешко, готово немогуће, превазићи страхове који блокирају људски <u>ум</u>, видите како људи себе доживљавају као осуђене да воде своје животе у рату.</i> (Политика) б. способност правилног расуђивања, разум.
управљач (838)	1. онај који управља, влада, старешина. <i>Надбискуп из Пијемонта Доменико Калкањо, који је у фебруару именован за кардинала, а пре тога за <u>управљача</u> ватиканским некретнинама, потврдио је италијанским медијима да има необичан хоби – сакупљање оружја.</i> (Курир) 2. возач. <i>За све младе од 14 до 30 [година] старости спортско удружење „Супер активан”, уз подршку Градске Управе за спорт и омладину – Канцеларије за младе Града Новог Сада, омогућава бесплатну теоријску и практичну обуку ради стицања знања за полагање стручног испита за <u>управљача</u> моторног чамца.</i> (Дневник)	3. ручица којом се креће каква машина (крма, волан). – <i>Ухватио [је] једном руком за <u>управљач</u> топа.</i>
фактор (7630)	1. б. онај који о нечему одлучује, који је одговоран за нешто. (?) <i>Ако се сетимо случаја бившег председника Србије Слободана Милошевића који је одмах на</i>	1. а. покретачка снага, узрочник, чинилац. <i>Испитивања јавног мњења и кладионице највише шанси да поведу Европу дају двојцу Фијона и</i>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p>почетку балканске кризе постао „балкански касатин”, да би се затим преобратио у „<u>фактора</u> мира и стабилности на Балкану”, а онда ипак завршио као касатин, онда постаје јасније да овај рецепт Запада и није ништа ново. (Политика)</p> <p>[Уп.:] Просторију звану Република Српска Крајина, највећим делом, препустио је Хрватима њен неформални домаћин Слободан Милошевић. [...] Након таквог развоја догађаја, у ону РСК собу уселили су се и Американци, који су својим практичним умом закључили да ће им врло брзо бити потребни и трпезарија, купатило, дневна соба... Власник куће оглашен је за <u>фактор</u> мира и стабилности, Бањалука је стајала с коферима у руци, Косово су спржиле бомбе и мировни уговори, спаваћу собу несрећног домаћина, неколико година касније, погодила је <u>крстарећа ракета</u>. (Политика)</p> <p>2. пословођа, надзорник у штампарији, фабрици и сл.</p>	<p>Меркелове, али ако се само сетимо промашених прогноза за „брегзит” и америчке изборе, очигледно треба озбиљно рачунати и на <u>фактор</u> изненађења. (Политика)</p> <p>3. мат. број који се множи с којим другим бројем, чинилац (4).</p>
феномен (3682)	<p>2. оно што је изузетно, необично, ретко; необично способна личност, изузетак.</p> <p>Ипак, изгледа да овог пута нећемо дуго чекати на новог <u>феномена</u> из земље фудбала пошто је Сантос лансирао новог тинејџера Габријела Барбосу – Габигола. (Mozzart sport)</p> <p>[Уп.:] Како се Чак Бери трансформисао у <u>феномен</u> и постао кључна фигура у рађању модерне музике? (Недељник)</p>	<p>1. свака ствар, процес, збивање или појава коју опажамо нашим чулима, осетилима.</p> <p>Пројекат је, наводе, требало да укаже на <u>феномен</u> искоришћавања одбачених ствари и процес зараде од њихове препродаје након мањих интервенција. (Јужне вести)</p>
цвет (3002)	<p>5. фиг. а. драга, мила, врло лепа особа.</p> <p>Изра. водени ~ зоол. в. воденцвет [→ зоол. једнодневна лептирица <i>Ephemera vulgata</i>]; морски ~ зоол. врста планктона</p> <p>Лов на <u>водени цвет</u> могућ је помоћу јаког извора светлости. Привучени светлошћу, лептирићи долећу и падају на платно беле боје [...]</p>	<p>1. бот. орган расплођавања у биљака који се често одликује живим бојама и пријатним мирисом.</p> <p>Уочи Петровдана најстарији укућанин бере по један <u>цвет</u> петровца за сваког у кући. (Прва)</p> <p>2. време цветања. фиг. пун, снажан развитак, процват.</p> <p>3. оно што је налик на цвет а. шара,</p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p>(<https://forum.varalicar.com>) <i>Мушицу затим маказама подсечеш тако да подсећа на <u>водени цвет</u> који буцов веома воли.</i> (<https://www.sportskiribolov.co.rs>)</p>	<p>украc. б. бела пега, белега на челу неких животиња (коња, вола). в. покр. кружић косе заковрчене на темену. г. пламен (свеће). д. гранати облик железне рудаче. 4. фиг. мразне шаре на стаклу. 5. фиг. оно што се истиче својим квалитетима, што је најлепше, најбоље б. најбољи, најбиранији људи. – <i>Цвет јунака крије рака.</i> 6. фиг. руменило на лицу (као знак стидљивости). 7. врста друштвене игре. 8. као саставни део назива многих биљака.</p>
центар (53012)	<p>б. спорт. играч који је у фудбалу, хокеју, ватерполу распоређен у средишту. <i>Гнојава ангина спречила је <u>центра</u> наше репрезентације Душка Пијетловића да са нашим најбољим ватерполистима јуче отпутује у Рим.</i> (Политика)</p>	<p>1. а. мат. у геометријској фигури (кругу, лопти) тачка која је од свих тачака обима или површине подједнако удаљена. б. физ. тачка у којој се концентришу какви односи. 2. средина, средиште, средњи део града који се обично налази у средини градског простора. <i>Предлагао је и другу варијанту: да језгро Сремске Митровице премести на нову локацију, а садашњи ужи и шири <u>центар</u> да претвори у велико археолошко трагалиште и, потом, у туристичку атракцију!</i> (Политика) 3. место где је сконцентрисана каква активност, руководство, управа; град или насеље које има административни, културни, индустријски и сл. значај за какву област или земљу; највиши орган (органи) какве активности. – <i>Чим је настао намеснички режим, либерали су покушали да пренесу <u>центар</u> Омладине у Србију.</i> 4. војн. главни део војске у борбеној линији, за разлику од крила која се налазе са стране тога дела војске. 5. фиг. оно што је најглавније, око чега се све разврстава, скупља. <i>Први филм у историји који гледаоца ставља у <u>центар</u> радње: Hardcore Henry стиже у домаће биоскопе!</i> (Story) 7. пол. у буржоаском парламенту</p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		<p>партија која стоји између левице и деснице. (РСЈ: партије или парламентарне групе) <i>Лидер РВ оценио је да је ДОС 'одавно потрошен' и да је у оквиру њега потребно да се странке профилишу на десни <u>центар</u>, где види ДСС, <u>центар</u> – где је ДС, и леви <u>центар</u> странака, чији је блок најавио. (Блиц)</i></p> <p>8. анат. скуп нервних ћелија који регулише неку функцију у организму. <i>Дешифаци у 95 посто случајева имају <u>центар</u> за говор и споразумијевање путем језика смеишен у левој хемисфери мозга, док је са леворукима опет другачије. (Курир)</i></p>
цивил (6305)	<p>1. грађанско лице (за разлику од лица војничкој или свештеничког сталежа). <i>У јуну 2006. године хрватско тужилаштво је одбацило кривичну пријаву за ратне злочине почињене у овој акцији против генерала Младена Круљца и војника Томислава Абрамовића, који је по наређењу Круљца снајпером усмртио српског <u>цивила</u> Мирослава Вучковића уз образложење да је то било „уобичајено војно поступање у борбеном деловању у ратним операцијама”. (Политика)</i></p>	<p>2. грађански сталеж, грађанско занимање. – <i>Шта уради у Београду и како дође у <u>цивил</u>?</i></p> <p>3. грађанско одело. <i>Исправно схваћајући да се војним властима овако нешто не би свидјело, да би мајор Димитријевић, официр задужен за морално-политичку и контраобавјештајну дјелатност, ове ретке, не без разлога, доживио сумњивима и субверзивнима, војник је малу биљезницу сакрио под вешиом у лименом војничком ормарићу и није је показивао све док није поновно обукао <u>цивил</u>, кад се Хаустор поновно окупио и наставио гдје је стао прије <i>триста шездесет пет дана.</i> (http://www.vijesti.me)</i></p>
чиниолац (2426)	<p>2. онај који о чему одлучује. (?) <i>Пројекат је фокусиран на три области: системе асистенције возачу, повезаност аутомобила са мрежом саобраћајне сигнализације и на самог човека као кључног <u>чиниоца</u> у саобраћају. (Б92)</i></p> <p>3. починилац, извршилац каквог дела. <i>Велики светски писац посетиће</i></p>	<p>1. оно што условљава постојање чега; узрок или услов, покретачка снага, фактор. <i>Према оцени председника Владе, Србија је данас сасвим неоправдано талац негативне репутације коју је стекла 90-тих година прошлог века јер је из некадашњег произвођача регионалне нестабилности израсла у кључног [„кључног”] <u>чиниоца</u> стабилности и сарадње на</i></p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p>Београд [...]. Биће то прилика да важног <u>чиниоца</u> савремене светске књижевности угостимо и поделимо своје утиске о његовом делу. (Домино магазин)</p>	<p>западном Балкану. (Блиц) У претходне две године Социјалдемократска партија Србије је у Новом Саду показала да убрзаним кораком израста у озбиљног <u>чиниоца</u> политичке сцене у граду, Војводини и Србији. (Данас) Видео игре су се последњих година од средства за забаву и испуњавање доколице трансформисале у важан <u>чиниоца</u> социјализације и развоја деце, коме они посвећују доста времена. (Курир) Rockstar-ова матична компанија Take-Two редовно наводи GTA Online као главног <u>чиниоца</u> зараде у својим тромесечним извештајима, а чак се верује да је за компанију зарадила више од 500 милиона долара од микротрансакција. (Benchmark) 4. мат. број који се множи с неким другим бројем.</p>
члан (115765)	<p>1. припадник неког друштва, удружења, организације народа и сл. Али скромношћу одише његов карактер који га је водио и 2006. године, када је изабран за почасног <u>члана</u> Краљевске музичке академије у Лондону. (Политика) 2. ист. старешина или службеник, чиновник какве државне установе.</p>	<p>3. одељак, поглавље неког текста (закона, уредбе, правилника) који говори само о једној ствари или развија само једну мисао; исп. параграф. Међутим, месец дана касније Републичка скупштина избрисала је убачени <u>члан</u> и изменом закона дозволила граду да ограничи број таксиста. (Политика) 4. део веће целине. Глагол имати захтева још један реченични <u>члан</u> – прави објекат – зато што је прелазан: Иван има пса. (ЕК) 5. деоница винограда која је одвојена стазама од других деоница. – Отишао у свој виноград ... Прошао кроз <u>члан</u>-два. 6. а. анат. в. чланак (4а). б. бот. задебљање, чвор на стабљици биљке (трске, лозе и сл.), коленце; део стабљике од једнога задебљања до другог. в. мат. део двочланог или вишечланог израза. Полином Р множимо мономом М</p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
		<p>тако што сваки <u>члан</u> полинома P помножимо мономом M, па добијене производе саберемо. (http://elibrary.matf.bg.ac.rs)</p> <p>7. грам. врста речи несамосталног значења која у неким језицима даје посебну смисаону или граматичку вредност, речи уз коју се налази. Тако енглески, француски имају одређени и неодређени <u>члан</u>, па се чини да одређени члан носи собом сингуларно упућивачко значење. (НССУВД)</p>
<p>човек (60933)</p>	<p>1. друштвено биће које мисли, говори и располаже способношћу да ствара оруђа и да се њима служи у процесу друштвенога рада. <i>Рад можда јесте створио човека, али је тек доколица од њега направила уметника и филозофа.</i> (Mozzart sport)</p> <p>2. зрео, одрастао мушкарац.</p> <p>3. особа, личност као носилац високих моралних и карактерних особина. – <i>Ако родим крвника – убиће нечију мајку ... ако родим <u>човјека</u> – опет ће га заклати неко.</i></p> <p>4. припадник једнога народа, земље, сталежа, друштвеног реда, службе. <i>Ми смо говорили да се уместо партијских посматрача из Србије узму волонтери, чланови партија који живе у расејању, а ако хоће да пошаљу свог партијског <u>човека</u> да га сами и плате.</i> (Политика)</p> <p>5. муж, супруг. <i>Она је жена која истински воли свог <u>човека</u> и све ће за њега да уради.</i> (Блиц)</p> <p>6. а. у служби неодређеног субјекта реченице безличне по смислу. <i>Колико средина може да депримира <u>човека</u>, да гуши даровитост?</i> (https://www.blic.rs)</p> <p>б. разг. у значењу заменице „он”, кад се чије држање описује као разумљиво, логично.</p>	<p>Изр. бот. в. лепа човек [→ украсна биљка из пор. балзаминки <i>Impatiens balsamina</i>]</p> <p><i>У бетонску жардињеру (коју сам планирала да средим још прошле године, отворила сам чак и тему томе :D), планирам да засадим кадифе и „високог (или <u>депог</u>) <u>човека</u>, као и неке руже...</i> (http://www.svetbiljaka.com)</p>
<p>шах (1525)</p>	<p>1. назив за владоаца у Ирану. <i>Муџахедини иранског народа су група која је седамдесетих година</i></p>	<p>2. назив игре са 16 белих и 16 црних фигура које се помичу на табли од 64 црно-бела поља по</p>

	Аниматна значења	Инаниматна значења
	<p>са Ајатолахом Хомеинијем свргла иранског <u>шаха</u>, али се после сукобила с њим и прекинула сарадњу. (Дојче веле)</p>	<p>строго утврђеним правилима. Од оца је већ у четвртој години научио да игра <u>шах</u>, да би у осмој био један од најбољих кубанских играча. (РТС)</p> <p>3. шаховска табла са фигурама. Неко је овде у хотелу пре неколико дана купио <u>шах</u> и од тада се игра масовно. (<http://mondo.rs>)</p> <p>4. узв.: шах! опомена противнику кад је његов краљ доведен у опасност.</p>
шлем (831)	<p>Изр. плави шлемови војници које Организација уједињених народа шаље ради интервенције у земље у којима су угрожени светски мир и основна људска права.</p> <p>А и има довољно времена до Мундијала да се исправе ствари, направи нека „модерација”, да неко одглуми „<u>плавог шлема</u>”, помири стране... (<http://mondo.rs>)</p>	<p>заштитна метална капа, кацига. Сваки рудар има по једну [лампу] закачену за <u>шлем</u>, и она му светли оних осам сати смене. (Блиц)</p>

ПРИЛОГ 12

Мање фреквентне именице са семантичким расцепом

агнец (јагње : плашт), акреп (нар. скорпија : астр. сазвежђе), активатор (човек : механизам), алаук (радња : човек), алт (глас : човек), алфabetар (списак : човек), анализатор (човек : физ. призма), антагонист (човек : анат. мишић), антибарбарус (књига : човек), антипод (геогр. објекат : човек), арап (човек : агр. биљка), арнаут (човек : дуван), асигнат (упутница : човек), аскер (војник : војска), аутомат (механизам : фиг. човек), бабац (шаљ. човек : покр. орах), баждар (човек : кантар), баксуз (човек : неуспех), балван (трупцац : фиг. човек), бановац (човек : новац), баритон (глас : човек), барјак (застава : покр. човек), бас (глас : човек), бастард (човек : биол. биљка, фиг. мешавина), батић (маљ : зоол. птица), баук (биће : фиг. појава), бацач (спорт. човек : војн. оруђе), бекон (сланина : свиња), белај (невоља : ђаво), белац (човек : предмет), бележник (ист. човек : бележница), бенедиктинац (човек : ликер), берач (човек : направа), бизон (животиња : крзно), бискуп (човек : тртица), бодац (бодеж : нар. во), бодач (во : покр. мрежа), бомбардер (авион : човек), боровњак (борик : изр. д р о з д ~ зоол. животиња), брабоњак (измет : фиг. човек), брадан (зоол. орао : нумизм. новац), браник (војн. бедем : фиг. бранилац), брђанин (човек : војн. топ), брзак (ток : коњ, зоол. риба), бријач (човек : бритва), брисач (предмет : човек), бројач (човек : справа), бројилац (човек : мат. број), бувач (бот. биљка : зоол. инсект), будак (алатка : погрд. човек), буздован (нар. песн. оружје : погрд. човек), букавац (зоол. птица : бот. биљка), бундаш (човек : кожух), бурњак (место : зоол. покр. даждевњак), бухач (бот. биљка : зоол. инсект), вазал (човек : држава), вампир (празн. мртав човек, бот. биљка : фиг. човек), ваучер (гарант : чек), венчаник (човек : венац), великомученик (мртва особа : особа /?/), весник (човек : гласило), вечерњак (ветар : зоол. животиња), видок (човек : видик), виљушкар (зоол. јелен : нож), власац (зоол. црв : бот. биљка), воденичар (човек : бот. биљка), водењак (човек : анат. опна), вођ (човек : књига), вођар (вођњак : узгајивач), врабац (зоол. животиња : игра), враг (празн. биће : враголија), вратар (човек : мед. мишић), вратолом (човек : вратоломија), вртуљак (направа : зоол. паразит), вулкан (кратер : бог), гад (прљавштина : погрд. човек), гар (чађ : пас), гаравац (човек : мед. обољење), главар (човек : део самара), главаш (човек : бот. биљка), гладац (човек : турпија), гладиш (човек : бот. биљка), гласноговорник (звучник : фиг. заступник), глоговац (штап : зоол. лептир), годишњак (животиња : књига), горњак (ист. кмет : млински камен), готован (човек : биљка), грамофон (апарат : фиг. човек), гром (звук : фиг. човек), гудач (човек : необ. гудало), гуњ (огртач : фиг. сељак), гусеничар (зоол. инсект : техн. машина), гуштер (животиња : покр. мишић), давеж (особа : радња), дављеник (човек : мртав човек), давор (песн. певање : покр. пастув), дашчар (човек : објекат), двогидац (животиња : покр. виноград), двокрилац (летелица : зоол. инсект), дворник (човек : бот. биљка), деветак (животиња : нешто у вези с бројем 9), делатник (човек : заст. радни дан), делилац (човек : мат. број), депутат (изасланик : приход), дервиш (човек : направа), десетак (новац : животиња), дивљак (човек : биљка), доводник (покр. човек : ел. жица), догон (довоз : покр. дошљак), додељивач (човек : механизам), драгон (војник : појас), драгонер (војник : појас), дрвењак (предмет : фиг. човек), дроњак (крпа : фиг. човек), дроњо (човек : фиг. бујица), друкер (копча : човек), Дунавац (рукавац : човек), експонент (човек : мат. број), емисар (изасланик : техн. канал), ендем (биљка : животиња), еснаф (цех : човек), еспри (ум : изр. бел ~ човек), жандар (човек : карт. карта), жедњак (бот. биљка : зоол. паразит), женик (арх. човек : изр. песн. ц р н и ~ смрт), жмигавац (човек : сигнал), забавник (лист : индив.

забављач), завијач (завој : зоол. инсект), залац (човек : мед. црни пришт), залистак (поклопац : зоол. риба), западњак (ветар : фиг. човек), запат (животиња : приплод), звездан (хип. човек : бот. биљка), зврк (играчка : зоол. пуж), звучник (уређај : фиг. човек), зелениш (зеленило : фиг. младић), зеленко (коњ : топ), земник (песн. човек : ков. тунел), Зец (презиме : планина), златан (бот. биљка : зоол. риба), злогук (злослутник : слутња), зомби (мртав човек : човек), зубан (погрд. човек : агр. кукуруз), иверак (ивер : зоол. риба), идол (лик божанства : фиг. човек), изазивач (човек : фот. једињења), избацивач (део направе /?/ : човек),¹²⁶ извидник (војник : возило), извијач (војник : возило),¹²⁷ изворник (оригинал : зачетник, индив. врело), изданак (младица, мин. део слоја : фиг. потомак), излагач (човек : мат. број), измет (поган : дете/живинче, фиг. олош), Израил (Израелац : Израел), изрод (човек : покр. коров), илинштак (покр. месец : човек), имаго (инсект : /у *психоанализи*/ представа), имам (свештеник : део чибука), индивидуалитет (?) (личност : оригиналност), инкубус (демон : брига),¹²⁸ испирач (направа : човек), исправљач (човек : изр. ~ струје ел. справа), источник (извор : потомак), источњак (човек : ветар), јаблан (дрво : фиг. момак), јабучар (човек : воћњак), јад (осећање : човек), јаловак (човек : биљка), јаловац (живинче : дрво), Јапан (држава : нар. човек), јарам (направа : зоол. риба), јарац (зоол. животиња : предмет), јатак (човек : заст. јатаковање), једек (уже : нар. песн. коњ), јединак (син : метак), јединац (син : индив. оно што је једино), јеж (зоол. животиња : грађ. направа), јежак (животиња : бот. биљка), јежинац (зоол. животиња : бот. биљка), јежић (животиња : бот. биљка), јеленак (зоол. животиња : бот. биљка), јубиларац (човек : установа), јужњак (човек : ветар), јунфер (химен : човек), Јупитер (мит. бог : астр. планета), казивач (човек : предмет), каламар (покр. мастионица : зоол. лигња), калауз (водич : направа), калемар (човек : нож), камењак (покр. вук : јечам), камењар (место : зоол. животиња), капитулар (зборник : човек), капуцин (човек : пиће), карађоз (представа : мађионичар), каракул (овца : крзно), каранфил (бот. биљка : зоол. животиња), карбонар (човек : заст. покр. огртач), каћун (бот. биљка : во), кашикар (човек : машина), квекер (човек : капут), кентаур (биће : астр. сазвежђе), кеп (батина : фиг. крут човек), кец (карт. карта : човек), кист (четкица : фиг. сликар), китоловац (човек : брод), кицош (човек : покр. агр. биљка), клетвеник (човек : песн. држава), клизач (човек : техн. део машине), клин (предмет : изр. в р б о в ~ човек), кмет (човек : посад), козачић (човек : игра), козлић

¹²⁶ ОР код ове речи наводи два извора, *Речник штампарства и издаваштва* и *Речник нових речи*. У оба извора, *избацивач* је моносемична реч, али у првом има, чини се, инаниматно значење („Auswerfer“, „ejector“), а у другом аниматно („човек плаћен да из ноћних локала, дискотека и сл. избацује немирне и непожељне госте“). Дакле, семантички расцеп задире између лексикографских извора.

¹²⁷ У лексикографском извору (РСМ) не даје се дефиниција, него се знаком једнакости упућује на расцепљено значење им. *извидник* и наводи, изгледа, један пример за аниматно и један за инаниматно значење („Послали смо извијача у село и чекали у једној ... котлини“ : „Прелетео их извијач увече“).

¹²⁸ Лексикографски извор (РСАНУ) упућује на одредницу *инкуб*, где је пронађен семантички расцеп. Расцеп је, чини се, видљив и из примера s. v. *инкубус* („Као да су инкубуси повампирени духови предака“ : „Што се тиче оних Мама-Јумба, вјеруј ми да их, ко више ко мање, сви имамо. У виду некаквих шашавих фантома[, немоћно полетних крилатих гмазова,] инфантилних малоумности, или у виду инкубуса[, мутних поткожних зебња,] комплекса, несигурности, али имамо их сви“ /пример је допуњен по издању са сајта <<http://www.antologijasrpskeknjizevnosti.rs/>>).

(животиња : ногари), козодер (покр. рђаво време : човек), кокот (зоол. животиња : део пушке), кокошар (човек : кокошињац), коледар (заст. календар : човек), колектор (човек : физ. део машине), колос (див : фиг. објекат), кољач (човек : зуб), компаратор (човек : справа), кондуктор (ел. проводник : мед. човек), конзерватор (човек : апарат), коњак (коњ : покр. кост), коњић (животиња : део инструмента¹²⁹), коњиц (животиња : део инструмента), копач (човек : направа), копитњак (бот. биљка : зоол. шкољка), корал² (камен : зоол. животиња), косац (човек : покр. мера), косир (нож : изр. голуб ~ зоол. животиња), костур (скелет : фиг. човек), котрљан (бот. биљка : зоол. животиња), Кочијаш (астр. сазвежђе : презиме), коштунац (орак : фиг. човек), краљевић (човек : агр. јабука), краставац (бот. биљка : изр. морски ~ зоол. животиња), кредитор (човек : установа), кремен (камен : фиг. човек), крес (ватра : зоол. нар. животиња), крижак (ист. новац : зоол. животиња), крин (бот. љиљан : изр. морски ~ зоол. животиња), кројач (човек : нож), крпељ (зоол. животиња : бот. биљка), крсташ (барјак : ист. човек), Крушевац (град : презиме), кукољ (бот. биљка : фиг. човек), кунић (зоол. животиња : крзно), курбан (животиња : жртва), кусац (животиња : греда), кусур (новац : фиг. човек), кухар (човек : књига), кушач (човек : изр. камен ~ камен), лабуд (зоол. животиња : астр. сазвежђе), левијатан (биће : фиг. нешто огромно), ледењак¹ (глечер : фиг. човек), лексикон (књига : изр. живи ~ човек), лептирак (зоол. животиња : предмет), Лесковац (град : презиме), ливадар (човек : бот. биљка), листак (лист : изр. ~ златооки зоол. животиња), листар (лишће : зоол. животиња), литограф (штампар : уређај), логов (коњ : направа), лопар (лопата : зоол. риба), лопатар (млин : зоол. јелен), лужњак (посуда : зоол. покр. животиња), лумен (фиг. човек : физ. јединица), Луцифер (рлг. биће : астр. звезда Даница), љиљак (зоол. животиња : бот. јоргован), љутац (камен : човек), магарац (зоол. животиња : покр. део плуга), мазало (маст : пеј. човек), мамац (вабило : човек), манекен (човек : лутка), маникир (човек : радња), марабу (зоол. птица : украс), мартир (мртва особа : особа),¹³⁰ мастер (човек : калуп), махач (лепеза : човек), мацар (биљка : човек), мед (материја : изр. ~ и шећер човек /?/), медијум (средина : човек), међаш (камен : човек), мезимац (човек : фиг. прст), мекушац (човек : агр. орах), мелез (животиња : биљка), мелограф (човек : апарат), мењач (човек : техн. уређај), мерач (човек : справа), Меркур (мит. бог : астр. планета), мерџан (украш : изр. црвени ~ зоол. животиња), метер (човек : покр. мера), метиљ (зоол. животиња : бот. биљка), мешанац (биће : мешавина), мигавац (направа : зоол. покр. птица), микроб (животиња : биљка), микроорганизам (животиња : биљка),¹³¹ миксер (апарат : човек), милет (колектив : човек), мим (човек : представа), мињон (колач : човек), млечац (течност : зоол. животиња), млечњак (анат. зуб : животиња), модруљ (камен : зоол. животиња), молитвеник (књига : човек), монитор (необ. саветник : техн. апарат), мошус (зоол. јелен : материја), мравињак (станиште :

¹²⁹ Лексикографски извор (РМС) овде упућује на зоолошко значење, „коњиц (3б)”, али пример гласи: *Чекају ... лептирица прах на коњићу виолине.*

¹³⁰ Дефиниција овог супстантива из назначеног лексикографског извора, „мученик, патник”, можда допушта и другачију класификацију. Ако се им. *мученик* узме само у значењу „онај који се мучи” (као што је *патник* „онај који пати”), а не и у значењу „онај који је мучен и убијен због вере”, и ако се занемаре примери попут „Чујем да Срби оживљавају Дражу, да га уздижу за свог *мартира*” (ЕК) – *мартир* је именица са аниматном референцијом, додуше не сасвим „јасном”.

¹³¹ Лексикографски извор (РМС) изједначава ову именицу с расцепљеном именицом *микроб*, али им. *микроорганизам* има одређене специфичности (в. одељак 4.6).

птица),¹³² мрзовац (бот. биљка : изр. велики ~ зоол. лептир), мрачњак (човек : бот. биљка), мртац (мртав човек : човек), мртвак (човек : мртав човек), мртвац (мртав човек : фиг. човек), мужјак (животиња : део копче), музач (човек : покр. камен), муљ (талог : зоол. животиња), мутант (животиња : биљка),¹³³ мућак (јаје : фиг. човек), муцавац (човек : агр. покр. шљива), мученик (особа : мртва особа), муштулук (награда : фиг. човек), набијач (средство : човек), намет (порез : паразит), насловник (човек : установа), нафташ (човек : мотор), нерод (необ. човек : неродица),¹³⁴ нерц (зоол.¹³⁵ животиња : крзно), низам (војник : зб. војска), Никшић (град : презиме), новак (човек : покр. млад месец), номенклатор (човек : попис), носитељ (особа : појава), нотабилитет (углед : човек), ноћник (човек : ветар), ноћурак (бот. биљка : животиња), обарач (део пушке : човек), обележавач (човек : апарат), обешешак (човек : ков. закачка на капуту), објект (предмет : биће), обрст (павлака : човек), ован (зоол. животиња : ист. направа), огласник (гласник : огласи), одабирач (човек : ел. уређај), одашиљач (човек : техн. уређај), оклопник (ист. војник : фиг. воз), опанак (обућа : фиг. човек), оракул (пророчиште : фиг. човек), орлић (животиња : део оружја), ороз (животиња : окидач), осинак (гнездо : зоол. покр. оса), осмак (ученик : кукуруз), останак (радња : потомак), отпорник (човек : ел. предмет), отпремник (човек : техн.¹³⁶ уређај), очајник (човек : заст. → тело у гробу),¹³⁷ оштрач (човек : алат), пајак (кловн : лутка), палчић (палац : зоол. животиња), паметар (човек : књига), пањ (део дрвета : фиг. човек), паразит (животиња : биљка), пасјалук (пакост : човек), патуљак (човек : фиг. нешто ситно), паун (зоол. животиња : игра), паупер (човек : зб. сиротиња), пегавац (болест : орао), Пегаз (мит. коњ : надахнуће), педикир (човек : радња), пејсмејкер (коњ : мед. апарат), пекмез (маса : фиг. човек), персонал (особље : ист. човек), пескар (човек : стена), петак (новац : коњ), петао (животиња : ветроказ), петлић (животиња : новац), пешчар (стена : човек), пиколо (човек : муз. флаута), пилићар (човек : покр. живинарник), пион (шах. фигура : фиг. човек), писар (човек : изр. М о р з е о в ~ део апарата), плавац (коњ : вино), пламенац (застава : зоол. животиња), плашт (одећа : изр.

¹³² У ОР су *мр̀авињ̀ак* (РМС) и *мравѝњак* (РСАНУ) засебне одреднице, али су у РСАНУ обједињене, при чему је под 1 експлицирано „обично мр̀авињ̀ак”, а под 5 „мравѝњак, -њка”; под 2 је дат пример с обликом „мравињацима”. Чини се да је у одредницу *мравѝњак* у ОР издвојено само пето значење из РСАНУ. Ако је тако, према ОР семантичког расцепа нема ни код им. *мр̀авињ̀ак* ни код им. *мравѝњак*. С друге стране, ако одредница *мравѝњак* из ОР обухвата и 2. и 3. значење из РСАНУ, у полисемантичкој структури им. *мравѝњак* постоји дихотомија живо : неживо. Пошто се ова друга могућност не може искључити, одредница *мравѝњак* је задржана међу именицама са семантичким расцепом.

¹³³ У дефиницији датој у РМС, мутант је „[биол.] организам”, а пример гласи: „Природна стопа мутације [је] један мутант на 10.000 биљака.”

¹³⁴ У лексикографском извору су посебне одреднице *нѐр̀од* (особа) и *нѐрод* (особа/неродица/биљка), а у ОР једна одредница, *нѐр̀од*, са акценатским дублетом *нѐрод*. Зато се овде поступа као да ОР обједињује оне две одреднице у једну, мада би могло бити и да се у ОР мисли само на прву од одредница из РМС.

¹³⁵ Квалификатор, дат после ознаке „м”, вероватно се односи само на им. *нерц* као назив за животињу.

¹³⁶ Квалификатор претходи редном броју овог значења, што је вероватно омашка.

¹³⁷ Лексикографски извор (РМС) под 2 упућује на им. *очајаник*, а оданде, под 1, назад на *очајник*; под 2 је онамо значење „људско нераспаднуто тело у гробу”.

м р т в а ч к и ~ зоол. лептир), плетар (плетер : човек), Плутон (бог : планета, геол. стена), плућњак (бот. биљка : зоол. животиња), поводник (коњ : уже), поганац (човек : мед. чир), подметач (предмет : човек), подривач (оруђе : фиг. човек), подрумар (човек : књига), подсмех (осмех : погрд. човек), подузетник (особа : предузеће), подупирач (предмет : човек), поздер (отпаци : фиг. покр. човек, зоол. глиста), појав (појава : човек), показивач (човек : справа), покор (срамота : човек), полиграф (писац : машина), полип (зоол. животиња : мед. тумор), политир (радник : дрво), полутак (зец : новац), помагач (човек : помагало), поновац (човек : снег), пород (потомство : дете), порук (јемац : порука), поскок (скок : зоол. животиња), последак (крај : покр. потомак), потпаљивач (човек : предмет), почетник (човек : појава), правобранилац (човек : изр. ј а в н и ~ орган), празник (кошница : покр. сиромас), прапорац (звонце : фиг. човек), прасац (зоол. животиња : бот. биљка), праскавац (гас : птица), првенац (човек : фиг. оно што је прво), пребег (човек : радња), предњак (човек : двоколице), прекидач (човек : ел. справа), прељуб (чин : човек), преносник (човек : звучник), прескакало (пеј. човек : место), претварач (човек : физ. направа), привид (утвара : слика), пријемник (техн. уређај : човек), прикрп (човек : бот. биљка), прилепак (предмет : зоол. животиња), прирепак (допуна : погрд. човек), прислушкивач (човек : физ. апарат), провинцијал (човек : ист. подручје), проводник (човек : предмет), протагонист (човек : организација), протектор (човек : техн. део поклопца пнеуматичког обруча), прототип (праоблик : књиж. човек), прстац (зоол. животиња : бот. биљка), прцољак (дечак : ситница), пршут (месо : фиг. човек), пуж (зоол. животиња : техн. направа), пужић (животиња : украс), пузавац (фиг. човек : бот. биљка), пупак (пупољак : фиг. човек), пупољак (део биљке : фиг. човек), работник (радник : радни дан), раван (ход : коњ),¹³⁸ ражањ (предмет : зоол. животиња), разарач (човек : војн. брод), разводник (човек : техн. уређај), рањеник (човек : бот. биљка), расадник (место : фиг. човек), растављач (човек : справа), регенератор (направа : човек), регистратор (човек : досије), регулатор (техн. направа : човек), резач (човек : справа), релеј (апарат : војн. човек), реликт (ствар : живо биће), репак (део тела : изр. л а с т и н ~ зоол. животиња), рецептор (човек : орган), рецепијент (човек : хем. посуда), рибић (анат. мишић : зоол. животиња), рудокоп (рудник : заст. рудар), руководитељ (човек : књига), сабијач (човек : алат), савијач (човек : алатка), самац (човек : спорт. чамац), самртник (човек : мртав човек), самур (зоол. животиња : крзно), санитет (служба : човек), санцак (подручје : човек), Сатурн (бог : планета, ракетни систем),¹³⁹ сачинилац (човек : мат. број), сачинитељ (човек : мат. број), светњак (свећњак : зоол. свитац), свечар (човек : празновање), свињар (човек : покр. свињац), северац (ветар : човек), северњак (човек : ветар), секач (човек : техн. оруђе), секвестар (радња : човек), сен (хлад : особа),¹⁴⁰ сенат (веће : нар. песн. сенатор), сервисер (човек : фирма), сервус (роб : заст. поздрав), сигнализатор (справа : човек), сизерен (ист. човек : држава), симулакрум (слика : утвара), синак (човек : бот. биљка), скакач (човек : шаховска фигура), скарабеј (зоол.¹⁴¹ животиња : амулет), скелет (костур : фиг. човек), скорпион (зоол. животиња : астр. сазвежђе),

¹³⁸ Расцеп је у полисемантичкој структури именице на коју одавде упућује лексикографски извор (РМС) – *рахван*.

¹³⁹ Према јединственој одредници *Сатурн* у ОР у лексикографском извору (*Мала енциклопедија Просвета*) стоје три одреднице *Сатурн*, а семантички расцеп пролази између њих.

¹⁴⁰ РМС у истој одредници обједињује форму *с(ј)ен* и форму *с(ј)ена*: „сѣн¹, ијек. сјѣн, ж (ређе м) и сѣна, ијек. сјѣна, ж = сенка (1)”. Пример за значење „*веома суха, мршава особа*” садржи форму *сјена*.

¹⁴¹ Квалификатор је дат испред значења, али вероватно треба да се односи само на прво значење, „инсект тврдокрилац”, а не и на друго, „амулет”. Слично је, чини се, код им. *соко*.

скупљач (човек : изр. електрични ~ техн. уређај), смрад (мирис : погрд. човек), снајпер (пушка : човек), соко (зоол. животиња : ист. друштво), сом (зоол. животиња : шатр. новчаница), спроводник (човек : биол. нерв), србљак (Србин : књига), средњак (човек : прст), срчењак (човек : бот. биљка), старатељ (човек : изр. држава (земља) ~ држава), створ (биће : производ), стењак (лителица : зоол. животиња), стогодишњак (човек : књига), стрв (мртва животиња/човек : човек),¹⁴² стругач (човек : алат), суинвеститор (човек : установа), сунђер (животиња : предмет),¹⁴³ тамбур (добош : добошар), тантал (хем. елемент : човек), тегљач (брод. брод : радник), телескоп (справа : зоол. животиња), тенор (глас : певач), терминатор (човек : линија), тетовац (човек : пасуљ),¹⁴⁴ титан (човек : хем. елемент), ткалац (човек : бот. биљка), товар (терет : покр. магарац), токмак (маљ : човек), торпедо (пом. оружје : зоол. животиња), тотем (животиња : биљка), трабант (човек : астр. сателит), транспортер (уређај : човек), трансформатор (физ. справа : мађионичар), трапист (монах : сир), трбух (део тела : предак), трбушчић (део тела : предак), требињац (дуван : човек), трегер (носач : грађ. греда), трепет (стање : човек), трескавац (коло : човек), трећак (животиња : рој), трешњар (воћњак : зоол. животиња), тројанац (коло : дете), трут (животиња : покр. обољење), туљац (предмет : човек),¹⁴⁵ турбан (повез : зоол. животиња), Туропољац (човек : лук), ћутук (трупац : фиг. човек), увијач (омот : човек), уводник (чланак : човек), угледник (човек : узор), узрочник (човек : појава), ујак (човек : изр. ~ и з Америке срећа), уметак (комад : покр. мелез), уписник (човек : књига), упитник (грам. знак : човек), упљувак (траг од мува : фиг. човек), урок (поглед : биће),

---

¹⁴² Расцеп је наслеђен од им. *стрвина*, којом је им. *стрв*¹ дефинисана у РМС, а потврђен је и примерима датим за прво значење им. *стрв*¹: „Кад се ко дотакне ... стрва од нечисте звјерке ... ипак ће се оскврнути” : „Што си ти, стрве, преко међе моје заорô?” Овај последњи пример из поезије је (*Међа* Б. Чиплића), а контекст му гласи овако: „Она показује пут којим се кроз њиве ходи, | но она је и граница између имања, | њом чува газда њиву своју необграђену, | без коца и без оплете. | Доста је да је бразду крај свога ланца заоро, | нико му неће хтети имање његово не признати, | осим ако је нечовек, или харамија, разбојник, | но, онда ћемо се, брајко, за здравље слатко питати: | Што си ти, стрве, прико међе моје заоро? | Та њу је још мој аскурђел ралицом овде повуко, | и са твојим је претком свечани чинио споразум.”

¹⁴³ Расцеп се види у полисемантичкој структури именице којом је дефинисана им. *сунђер* (*служва*) и у примерима за им. *сунђер* („У сунђер му воду покупила” : „Служве (сунђери) толико су мало животињског изгледа, а толико су сличне ... стабљикама”).

¹⁴⁴ У ОР је одредница *Тетовац*, везана за *Правопис српскохрватскога књижевног језика*, и одредница *тетовац*, везана за РМС. У РМС је под одредницом *Тетовац* дато значење „становник Тетова” и, под 2, „(тетовац) агр. врста пасуља”, а у Правопису из 1960. „човек из Тетова” и „**тетовац** (грах, пасуљ)”. Изгледа да су у ОР та два значења раздвојена у посебне леме, што је у томе речнику укинуло семантички расцеп. Ипак, ова одредница остаје међу именицама са семантичким расцепом, зато што је стање такво у лексикографском извору, РМС. Слично је код одредница *требињац*, *Туропољац* и *Шпањолац*. Уп. и лексикографску обраду назива сазвежђа у РМС.

¹⁴⁵ Расцеп је у полисемантичкој структури им. *туљак*, са којом се у РМС им. *туљац* у одредници *туљац* под 1 изједначава („= туљак.”).

ускок (ист. човек : прелаз), усмеравач (човек : уређај),¹⁴⁶ усмеривач (човек : уређај), усуд (празн. биће : судбина), утоваривач (радник : техн. дизалица), утопљеник (мртва особа : особа),¹⁴⁷ фантом (утвара : модел), фијакер (кочија : човек), фрак (капут : фиг. ир. човек), хајдук (ист. човек : покр. направа, бот. биљка), Херкул (мит. јунак : астр. звезда), хермелин (животиња : крзно), хибрид (биљка : животиња), хидрант (уређај : зоол. животиња), хронограф (хроничар : мерење), царевац (човек : бот. биљка), царевић (човек : бот. биљка), целестин (минерал : папа), црв (зоол. животиња : фиг. мисао), црвац (животиња : боја), црвендаћ (зоол. животиња : шатр. новчаница), црвић (животиња : мисао), црвуљак (животиња : анат. апендикс), црљенац (бот. биљка : петао), црнокожац (човек : плод), црњак (вино : човек), чварак (оцвирак : фиг. човек), честитар (човек : књига), четверац (поет. стих : лов. јелен), четвртак (животиња : буре), чешаљ (предмет : изр. г у ј и н ~ зоол. животиња), чинитељ (узрок : човек),¹⁴⁸ чирак (свећњак : заст. шегрт), чистац (јаје : човек), читач (човек : техн. апарат), чичак (бот. биљка : фиг. човек), чупавац (човек : покривач), чучавац (нужник : младунче птице), цандар (човек : игра),¹⁴⁹ шарац (коњ : војн. оружје), швигарац (део бича : дечак), шестак (животиња : суд), шех (човек : шах. израз), шивач (човек : кожна трака), шиљбок (стражар : покр. нож), шкарт (роба : фиг. човек), шкорпион (животиња : сазвежђе),¹⁵⁰ Шпањолац (човек : дуван), шпедитер (превозник : кола), шпиц (шилјак : пас), шпицлов (човек : муштикла), штитник (бранилац : спорт. штит), штрик (уже : фиг. човек), шустер (обућар : игра), шушак (зоол. животиња : бот. биљка)

¹⁴⁶ Расцеп је наслеђен од им. *усмеривач*, којом је им. *усмеравач* дефинисана.

¹⁴⁷ Расцеп се читује у присуству расцепљене именице *дављеник* у дефиницији и у односу између дефиниције и израза „утопљеник се и за сламку хвата”.

¹⁴⁸ Ова именица изједначена је с расцепљеном именицом *чинилац*.

¹⁴⁹ Упућује се на расцепљену именицу *жандар*, а и дати примери илуструју расцеп („Мислили да сам цандар” : „Да одиграмо једног цандара”).

¹⁵⁰ Упућује се на расцепљену именицу *скорпион* (тј. на одредницу *скорпиони*).

ПРИЛОГ 13

Именице без семантичког расцепа са неочекиваним обликом акузатива једнине
или граничним статусом референта

<p>амур (0, 0, 16)¹⁵¹</p>	<p>[s. v. Āmūr] velika rijeka u istočnoj Aziji; iz nje je u naše ribnjake preseljena vrsta šarana koja kod nas dobro uspijeva, a i zove se āmūr. <i>Белоцркванска језера састоје се од 7 већих и више мањих вештачких језера. [...] Овде ћете наћи и смуђа, и шарана, и сома, <u>амура</u> и итуку.</i> (БК ТВ)</p> <p><i>Како изабрати свјежу рибу и спремити печеног <u>амура</u></i> (http://ribarskaprica.com)</p> <p><i>Састојци за <u>амур</u> са поврћем: [...]</i> (https://www.posnajela.rs)</p>
<p>арбун (2)</p>	<p>зоол. покр. морска риба тврдоперка ружичасте боје <i>Pagellus erythrinus</i>. <i>Имао сам и једног <u>арбуна</u>, али тај је вероватно грешком упеџан.</i> (https://vukovisadunava.com)</p> <p><i>Сервирање: На тањире за сервирање ставила сам по једног <u>арбуна</u>, обилато га посула припремљеном салсом и послужила са кришком лимуна и мало маслина и капра.</i> (https://www.jaukuhinji.com)</p> <p><i><u>Арбун</u> прво пржите на уљу, потом залијте вином и запеците у пећници.</i> (https://gastro.24sata.hr)</p>
<p>бакалар (126)</p>	<p>зоол. врста рибе из северних мора која се продаје осушена <i>Gadus morrhua</i>. <i>Тридесетједногодишњак је уловио <u>бакалара</u> тешког 19,75 кг.</i> (https://www.klix.ba)</p> <p><i>Рибари су ловили <u>бакалар</u> у овим водама од 1600. године. (Al Jazeera)</i> <i>Рибар из Норвешке Бјорн Фрилунд (64) упеџао је <u>бакалар</u> тежак 6 килограма [...].</i> (https://www.telegraf.rs)</p> <p><i>На први поглед, ово јело личи на стандардно припремљеног <u>бакалара</u>.</i> (Домино магазин)</p> <p><i>Након њихове спознаје да уз <u>бакалар</u>, који они праве на њихов традиционалан начин, одлично иде наш ајвар, рекли су ми да је то нешто најлепше што су икада пробали.</i> (Jug press)</p> <p><i>„Тропик експо” продаје пиринач, црне банане за кување, палмино уље и сушени <u>бакалар</u>.</i> (Вечерње новости)</p>
<p>бандар (0, 0, 2)</p>	<p>зоол. = <i>бандаш</i> греч. <i>Риболовци ће ловити рибе <u>грабљивице</u> сома, итуку, смуђа, <u>бандара</u> и друге, које су заступљене у језеру, саопштили су организатори.</i> (РТ Крагујевац)</p> <p><i>А исплати се увезбати како очистити <u>бандара</u> јер је веома укусан за</i></p>

¹⁵¹ Три цифре одговарају првим трима фазама вишестепене провере фреквенције у Корпусу савременог српског језика *СрпКор2013* (в. одељак 3.1).

	<i>јело.</i> (https://zanimljiv.org)
бандаш (0, 0, 2)	зоол. = <i>бандар</i> . [→ греч]
барбун (7)	зоол. врста морске рибе црвене боје, врло укусна меса <i>Mullus barbatus</i> . <i>Ту је и проблем: барбуна воли и грабљивица звана груј, која Мики ствара муке са мрежом, коју запетља да једва може да је размрси.</i> (http://www.pressonline.rs) <i>Делфини се хране рибом и ако се у мрежу ухвати више врста риба, делфин само приђе и као у супермаркету, све покупи. Врло циљано одабере, нпр. барбуна, трљу, дакле добар бокун.</i> (https://skalaradio.com) <i>Барбуна очистите, оперите и оциједите.</i> (https://www.topvita.info) <i>Састојци:</i> <i>6 барбуна [...]</i> <i>Очистите барбун тако да главе и утробе ставите у лонац. [...]</i> <i>Пажљиво филетирајте барбун јер је месо врло крхко.</i> (https://www.24kitchen.rs) <i>Састојци који ће вам бити потребни за барбун надевен козјим сиром: [...]</i> (https://kaufmax.rs)
бацил (298)	биол. једноћелична, једностванична бактерија штапићастог облика која узрокује тешке заразне болести <i>Др Кох је пронашао бацил туберкулозе и на конгресу у Лондону 1901. године је заступао тезу да се тог бацила не треба плашити.</i> (Блиц)
бргљун (7)	зоол. покр. врста сарделе, инђун <i>Engraulis encrasicolus</i> . <i>Док се велики број радова односи на студије планктонских стадија појединих врста риба у Јадрану, посебно на бргљуна (Engraulis encrasicolus L.) и на срделу (Sardina pilchardus Walb.), радова који се односе на састав и количину укупног ихтиопланктона има знатно мање.</i> (http://www.studiamarina.ac.me)
буцањ (6)	зоол. в. буцов (1). [→ 1. зоол. а. врста беле речне рибе <i>Alburnus mento</i> . б. врста слатководне кошљорибе <i>Aspius garah</i>]
буцов (0, 0, 2)	1. зоол. а. врста беле речне рибе <i>Alburnus mento</i> . б. врста слатководне кошљорибе <i>Aspius garah</i> . – Вијам га већ пола дана, али не знам више који мамац да ставим – пожалио се Бранислав Ковачевић, који је у чамцу у плићаку Шодроша чекао буцова. (Дневник) <i>Мешавином зачина истрљати целог буцова и утрљати зачине у резове убацити у џепиће резова бели лук [!].</i> (https://vukovisadunava.com) 2. фиг. одрастао дечак.
вирус (5362)	мед. узрочник заразних болести. <i>Пошто се ради о већ познатом вирусу типа А (H3N2), који је био у циркулацији и прошле године, велики део становништва је већ стекао имунитет на овај вирус, па је донекле заштићен од инфекције.</i> (Нови магазин) (РСЈ: 1. б. фиг. извор неког зла које се шири) <i>До тада се надамо да ће остале институције остати имуне на вирус несписмености [!].</i> (Noizz) (РСЈ: 2. /често с атрибутом „компјутерски“/ део /скривеног/ компјутерског програма који се сам /погајно/ активира, писан с намером да нанесе штету оперативном систему, уништи податке на нечијем компјутеру, спречи приступ подацима и сл.)

	<i>Неки од ових мејлова може да садржи линк или атачмент који се једним кликом претвара у <u>вирус</u> у вашем компјутеру. (Вечерње новости)</i>
вуковац ² (57)	зоол. врста морске рибе <i>Serranus scriba</i> .
гргеч (36)	зоол. врста ситније речне рибе са јаким бодљама <i>Perca fluviatilis</i> . <i>Путин упецао <u>гргеча</u> од 21 килограм (Телеграф)</i> <i>Уколико имамо <u>гргеча</u> на менију, који се мења на два месеца, онда је немогуће понудити изузетног <u>гргеча</u> сваког дана. (Блиц)</i>
доњак (1)	1. доњи камен у воденици. 2. назив за једну од играћих карата, дечко (4), пуб. – <i>Ви окрећете осмицу и бацате ... <u>жировског доњака</u>, па ће та будала још добити.</i>
ембрио (8)	биол. = <i>ембрион</i> заметац људског, животињског или биљног плода, фетус; клица. <i>Родитељи Соледад Пуертас и Андре Марискал захвалили су се медицинском тиму од 31 доктора и 14 истраживача, који су пажљиво одабрали <u>ембрио</u> чије су се карактеристике највише подударале са ткивом његовог брата. (Блиц)</i> – <i>фиг. Човјек би могао ... откривати чак и ... <u>ембрио</u> њихових хтјења.</i>
ембрион (463)	= <i>ембрио</i> . [→ заметац људског, животињског или биљног плода, фетус; клица] <i>Оскаровка Никол Кидман и пре ње глумица Сара Џесика Паркер постале су мајке захваљујући томе што је нека друга жена носила <u>ембрион</u> са њиховим јајним ћелијама. (Политика)</i> <i>Вучуревић је рекао да је СДС државотворна странка која је успела да оствари седам векова дуга настојања српског народа да западно од Дрине створи <u>макер</u> [!] <u>ембрион</u> српске државе. (Блиц)</i>
заметац (274)	1. а. биол. организам на почетном ступњу развјетка, ембрион, клица. <i>Није први пут да научници објаве да су клонирали људски <u>заметац</u>. (Политика)</i> б. <i>фиг. зачетак, почетак. – Одваљена се бразда пушила иза орача и сјећала на <u>заметац</u> новог живота. Осјетила је у себи <u>заметац</u> љубави оне љетне вечери.</i> 2. <i>покр. оно што се може приметити на раме, нарамак. – Прво <u>хтела заметац</u> [кукуруза] да отпразни, но јој се учинио лак, те га објеручке подигла са земље.</i>
зачетак (451)	1. <i>настајање; почетак.</i> <i>Заједничко свим људима различитих боја коже, имовинског порекла и политичких уверења јесте да испраћају стару и дочекују Нову годину верујући у бољитак који ће стићи одмах када казаљке сата означе поноћ и обележе крај једне године и <u>зачетак</u> нових 365 дана а 2008. је преступна, има дан више (29. фебруар). (Политика)</i> 2. <i>извор, порекло. – Ту наилазимо на посебни тип криминалне одговорности за туђи деликт, који имаде свој <u>зачетак</u> у француском закону.</i> 3. <i>заметац, ембрио.</i> <i>При томе сваки лекар мора да познаје лекове са изузетно штетним деловањем на <u>зачетак</u>, односно плод. Такви лекови ни под каквим условима не смеју се давати бременитим женама. (<https://www.lekarinfo.com>)</i>
зубатац (10)	зоол. врста морске рибе јако развијених и оштрих зуба <i>Dentex vulgaris</i> . – <i>Кад су били баи врх Кабла, уловише великог <u>зубаца</u>.</i>

	<p>Поред свих ових, корисницима Интернета већ познатих „чињеница” о Чаку Норису, постоји и листа онога што би Чак Норис учинио уколико би дошао у Србију, током 2009. године.</p> <p>[...]</p> <p>– Упецао би <u>зубатац</u> у Морави. (Политика)</p> <p>Награду је добио за уловљени <u>зубатац</u> од 6,8 килограма који је ухваћен у акваторијуму острва Мамула на улазу у Боку, на пендулу на којој је мамац била жива лигња. (Курир)</p> <p>У сећању је јутро увек ведро, али можда и јесу била таква; излизане камене плоче под ногама, чистач ципела увек на свом месту, рибарница ишири мирис мора, отац купује свежег <u>зубаца</u> за ручак. (Данас)</p> <p>Како Богдан Диклић припрема <u>зубатац</u> (Мондо)</p> <p><u>Зубатац</u> вадите из рерне, прелијте киселом павлаком (две чаше), поклопите, смањите температуру рерне и вратите рибу да се пече на тихој ватри још десетак минута. (Мондо)</p>
инђун (14)	<p>зоол. бргљун (врста сарделе).</p> <p>Рибари су традиционално у лов на <u>инђуна</u> кренули 15. сижечња, улов није слаб и ми смо кренули са сољењем раније него прије.</p> <p>(https://www.jutarnji.hr)</p> <p>Уз зимски на срделу од прошле године обавезан је и ловостај на <u>инђун</u>.</p> <p>(https://www.agrobiz.hr)</p> <p>Из хотела „Парк” у Будви на такмичење у Костољу дошао је Предраг Трифуновић који је на трпезу изнео лигње на жару, <u>инђуна</u> на рижоту, ораду, бранцина, козице на граделама, црни рижото обојен природном бојом сипе и још много тога. (Блиц)</p> <p>Оперите врло кратко сваки <u>инђун</u> испод текуће воде и немојте их држати натопљене у води док све то обављате.</p> <p>(https://kuzinaspogledom.com)</p>
јастог (117)	<p>зоол. врста великог морског рака, врло укусног меса <i>Homarus vulgaris</i>.</p> <p>Рибар из Кејп Кода ухватио ПЛАВОГ <u>јастога</u> (БК ТВ)</p> <p>Прошле ноћи сам тио и јео <u>јастога</u> као неки богаташ. (24 сата)</p> <p>Из црвене групе препоручује јабуке, паприке, вино, парадајз, трешње, јагоде, цвеклу, малине, брусницу, из наранџасте кајсију, манго, брескву, папају, поморанџу, рачиће, <u>јастог</u>, лосос. (Вечерње новости)</p> <p>Гозба коју би прождрао подразумевала је кавијар, купус, рибу, шампањац, <u>јастог</u> и око 14 врста пецива. (Блиц)</p> <p><u>Jastog najprije odledite pa ga operite , osusite i doljni dio prorezite skarama po cijeloj duzini .</u> (https://www.coolinarika.com)</p> <p><u>Јастог</u> искомадајте (ја сам купила готов искомадан)</p> <p>(https://www.coolinarika.com)</p>
кантор ² (12)	<p>зоол. покр. в. <i>сивац</i> <i>Cantharus Lineatus</i> (врста рибе).</p> <p>Иако није особито опрезан, <u>кантора</u> је најбоље ловити „а volo”, прибором без додатног отежања. (https://www.dubrovnikpress.hr)</p> <p>Што се тиче рибе за роштиљ понуда је разнолика, имамо <u>зубатац</u>, пагар, сараг, <u>кантор</u>, сабљарку, пешикана па све до плаве рибе као што је паламида, ишрун и скуша. (https://www.montenegro.travel)</p>
караш (0, 0, 13)	<p>зоол. слатководна риба, сродна шарану <i>Carassius carassius</i>.</p> <p>Вероватно их је растерао сом који је дошао на то место са намером</p>

	<p>да улови неког шарана или <u>караша</u>. (Блиц) Уошца за <u>караш</u> и белу рибу (<http://www.piroshop-eva.com>)</p> <p>Очистите <u>караш</u> од крљуштити оштрим ножем. (<https://bonapeti.rs>)</p>
крап (0, 0, 4)	<p>зоол. в. шаран [→ 1. а. позната врста слатководне рибе из реда кошљивица: обични ~ <i>Syrpinus carpio</i>. б. мн. породица тих риба <i>Syrpinidae</i>. 2. в. шарка (2). → зоол. змија отровница, присојкиња <i>Vipera berus</i>]</p> <p><i>Dobili smo od nedavno novog kolegu koji peca <u>krapa</u> na Skadarskom jezeru pa u njegovu cast pokrecem temu sa zeljom da saznamo o toj ribi vise detalja.</i> (<https://vukovisadunava.com>)</p> <p><i>Загрејемо рерну, <u>крапа</u> ставимо у дубљи плех, прелијемо га уљем и ставимо да се пече.</i> (Домино магазин)</p>
кумир (6)	<p>1. кип којем се многобошци клањају као божанству, идол; фетиш. <i>Створио сам је као дивљак свога <u>кумира</u>, да му стоји изнад пећинске ватре, заштита од грома, непријатеља, звијери, људи, неба, самоће, да тражи од њега обичне ствари али да захтијева и немогуће, да осјећа одушевљење али и огорчење, да се захваљује и да грди, увијек свјестан да би му без њега страхови били претешки, наде без коријена, радости без трајања.</i> (М. Селимовић, Тврђава /према <https://noizz.rs/>)</p> <p><i>Тко овамо дође да нешто затражи од кумира, код куће напише своју молитву на папир који се на том мјесту прожваче и пљуне на <u>кумира</u>.</i> (<https://hr.wikipedia.org>)</p> <p><i>Храм је обновљен, средњи део је оштећен, а место за <u>кумир</u> није пронађено.</i> (<https://sr.wikipedia.org>)</p> <p><i>Jasometti не има него ту јединицу, [...] зато обожава своју кћер као <u>кумир</u>. Она му је најљепша, [...].</i> (Шеноа, У акварију)</p> <p>2. фиг. предмет обожавања, одушевљеног клањања. <i>Али, заиста истакнутог државног прегаоца не треба претварати у <u>кумира</u> без иједне мане.</i> (<https://www.vesti.rs>)</p> <p>Изр. з л а т н и ~ новац.</p>
лангуст (0, 0, 0, 1)	<p>зоол. морски рак, јастог.</p> <p><i>Живог <u>лангуста</u> ставити у кипућу воду, где се претходно дода со, сирће, першун, мајчина душица, ловоров лист и кувати 40 мин.</i> (<https://www.vreme.com>)</p> <p><i>Рецепте за гратинираног <u>лангуста</u> или пастицаду на начин ратних куvara – Миме и Бјеле, моћи ћете да испробате на премијери која је заказана, нимало случајно, за 29. новембар.</i> (<https://www.hellomagazin.rs>)</p> <p><i>Због ниског садржаја масти, <u>лангуст</u> могу конзумирати и особе са прекомерном тежином.</i> (<https://bonapeti.rs>)</p>
лауфер (0, 0, 3)	<p>1. лака фигура у шаховској игри, ловац. <i>Лаза има круну, Ленка такође, Симо капу која асоцира на фигуру топа, Дунђерски капу која асоцира на скакача, Гаврило капу која асоцира на <u>лауфера</u>, а Љубица и Софија капе које асоцирају на пионе.</i> (<https://www.rastko.rs>)</p> <p>2. варв. узана дугачка простирка. – <i>Добили смо прекјуче <u>лауфер</u> за басамаке.</i></p>
лик (12756)	<p>1. лице, црте лица; изглед. – <i>Марков трг је опет попримио свој <u>лик</u> у сумору љетне ноћи.</i></p>

	<p>2. слика, појава; фигура.</p> <p>3. поет. личност уметничког дела с извесним карактеристичним одликама; личност уметничког дела уопште.</p> <p><i>Званични узрок глумчеве смрти је предозирање наркотицима, али многи верују да га је заправо „убио” лик Џокера, у који се толико уживео. [...] – [...] Претворио се у тог <u>лика</u>. То је било типично за Хита. Волео је да урања у ликове, али овог пута је отишао корак даље. Претворио се у Џокера на сваком нивоу – каже Ким. (Блиц)</i></p> <p><i>Талентовани глумац приступио је улози студиозно, користећи „метод глуму”, односно потпуно уживљавање у <u>лика</u>. (Мондо)</i></p> <p><i>Џад Апатоу, продуцент и глумац, рекао је да је Каније у својој приколици захтевао хитан састанак јер му се није свидела јакна коју његов лик носи.</i></p> <p><i>„[...] Био је бесан што нисмо посветили ’заслужену пажњу’ костиму за <u>лика</u> који је мање од 30 секунди пред камерама?! [...]” (Мондо)</i></p> <p><i>Неки њени спотови су рађени по узору на <u>лик</u> Елвире који је играла Мишел Фајфер. (Мондо)</i></p> <p><i>Васић је у овом наставку приче Стевана Сремца понео улогу Манета, али је у тај <u>лик</u> убацио и делић свог породичног наслеђа. (Noizz)</i></p> <p>4. мн. мат. различне површине омеђене затвореним, изломљеним или кривим линијама.</p>
лињак (0, 0, 2)	<p>зоол. слатководна риба из пор. шарана <i>Tinca vulgaris</i>.</p> <p><i>Од рибљег фонда имамо све – смуђа, сома, шарана, бабушке, итуке. У последње време имамо и <u>лињака</u>, који је забрањен. (РТС)</i></p> <p><i>Када спремате <u>лињака</u>, порепоручљиво [!] је да га зачините маслиновим уљем, лимуном, бибером, алевом паприком, мајораном, естрагоном, ориганом, мирођијом и першуном. (<https://bonapeti.rs>)</i></p>
липљан (0, 0, 4)	<p>зоол. в. липљен. [→ зоол. врста речне (ређе језерске) рибе сличне пастрмки <i>Thymallus thymallus</i> (Т. vulgaris, Т. vexillifer) из пор. Salmonidae, са великим љубичастим леђним перајем, белог, веома цењеног меса]</p> <p><i>У водама Шведске и Норвешке је на пример дозвољено узимати <u>липљана</u>, али постоје и минимална и максимална величина. (<http://www.musicar.rs>)</i></p> <p><i>Нимфица за пастрмку, а и <u>липљана</u>! Једноставна и класична. Може се правити у различитим бојама. (<http://www.musicar.rs>)</i></p>
лос ² (0, 0, 171)	<p>зоол. в. лосос¹. [→ зоол. а. крупна риба <i>Salmo salar</i> из пор. пастрмки, ваљкастог тела и веома цењеног меса, која живи у северним морима, а икру баца у слатким водама. б. мн. систематски назив за породицу пастрмки Salmonidae]</p>
лосос (252)	<p>зоол. а. врста рибе из пор. пастрмки <i>Salmo salar</i>. б. мн. систематски назив за породицу пастрмки Salmonidae.</p> <p><i>Тако, на пример, латински назив за <u>лососа</u> је <i>Salmo Salar</i>, а за дужичасту пастрмку <i>Oncorhynchus mykiss</i>. (Србија данас)</i></p> <p><i>Мост су изворно направили рибари који су долазили да лове <u>лосос</u>, а имао је само један рукохват. (Блиц)</i></p> <p><i>За Мадонуспремају [!] свежег <u>лососа</u> (Блиц)</i></p> <p><i>Намико Мурата каже за агенцију „Блумберг” да је, иако њено троје деце обожавају <u>лососа</u> или скушу за вечеру, престала да им спрема морску храну. (Блиц)</i></p>

	<i>Чини вам се да је тиринач одличан прилог уз <u>досос</u>? (24 сата) Луксузни супермаркет, пун увозне робе, продаје аустралијску говедину, норвешки <u>досос</u> и мусли – све по астрономским ценама – али у њему купују и <u>Корејци</u>. (Блиц)</i>
манић (0, 0, 5)	зоол. врста речне рибе грабљивице <i>Lota lota</i> . <i>Пеџароши из свих крајева Србије и гости из Словачке, Мађарске, БиХ и Хрватске провели су три дана уз Тису код Новог Бечеја пеџајући <u>манића</u>. (Дневник) Норвежани су све до 1950-их година користили клекино дрво да би правили удице за <u>манић</u>. (<https://sr.wikipedia.org>)</i>
мањак (1508)	[мањак] З. ¹⁵² зоол. в. манић. [→ зоол. врста речне рибе грабљивице <i>Lota lota</i>]
осигуравач (0, 0, 7)	= <i>осигуратељ</i> установа која је обавезна да накнади, односно исплати осигуранику штету према уговору о осигурању. (РСЈ: установа, организација или особа која уговара послове осигурања имовине и лица.) <i>То ће уједно бити и највећи одитетни захтев у последњих пет година за <u>осигуравача</u> „Дунав” и реосигуравача „Дунав Ре” – каже за „Блиц” Дејан Давидовић, помоћник директора компаније „Дунав Ре” за правне послове. (Блиц)</i>
оскар (0, 0, 15)	28 cm visoka pozlaćena brončana figura (predstavlja viteza oslonjenog o balčak mača) koju od ožujka 1929. „Academy of Motion Picture Arts and Sciences” u Hollywoodu podjeljuje kao nagradу za највише америчке умјетничке успјехе у филму за претходну годину, и то за најбољег глумца, за најбољу глумицу, за најбољу мушку и женску споредну улогу, за најбољи играни филм, кратки филм, crtани филм, документарни филм, за најбољу режисуру, за најбољу режиску књигу, за најбољу филмску глуму, најбољи филмски шлагер итд.; у новије је вријеме (1956) уведен оскар и за најбољи неамерички филм који је до тада добијао само почасну диплому; име – према анегдоти – по томе што је пригодом првог дијелjenja награде уочена случајна сличност figure s неким producentом именом Oskar (<i>isp.</i> Bambi; <i>v.</i> i Oscar humanus). <i>Погледајте глуму за <u>Оскара</u>! (Vesti online) Амбиција ми је да направим велики филм, филм за <u>оскара</u>, који ће бити достојан величине човека о ком говори. (Блиц) На мени је одговорност да произведем филм са добрим шансама за <u>Оскар</u>, а то је у потпуности реално. (Блиц)</i>
ослић (80)	1. дем. од осао; млад осао, магаре, магарчић. 2. зоол. морска риба грабљивица из пор. бакалара, слична штуки <i>Merlucius vulgaris</i> . <i>Лов на <u>Ослића</u> (<http://www.ribolovci.rs>)</i> <i>Најповољније је купити смрзнуту скушу или <u>ослића</u>, чија је цена око те цифре, више новца треба издвојити за шарана, пастрмку, сома или смуђа, а ако се неко одлучи за димљеног шарана, мораће да издвоји и више од 1.000 динара по килограму. (Дневник) Пробајте филете бранџина са агрумима, експрес тартар, <u>ослића</u> на поврћу, смуђа у белом вину, пикантне крокете... (Вечерње новости)</i>

¹⁵² У ОР, назначени лексикографски извор је РМС, али су тамо одреднице *мањак* и *мањак* обједињене s. v. *мањак*, где је значење „риба” треће по реду. То значење је пренето у преглед. Третман у ОР, узгред, заправо одговара третману у РСАНУ.

	<p>Додајте рендану шаргарену, а затим ситно исецканог <u>ослића</u>, којег такође треба да продинстате. (Ало)</p> <p>– [...] Највише купују скушу, <u>ослић</u> и пастрмку, и то углавном око килограм, па и до два – рекао нам је Милорад Васић из рибарнице „Златко”. (Ало)</p> <p>И ви можете на столу имати укусне посне залогаје уколико припремите паелу од поврћа, пуњени кромпир или динстани <u>ослић</u>. (Press)</p>
парамецијум (7)	<p>зоол. врста праживотиње која живи у стајаћим водама, а креће се помоћу трепетљика, трепала на површини тела, обична папучица <i>Paramecium caudatum</i>.</p> <p>Конјугација је карактеристична за <u>парамецијум</u>. (http://www.znanje.org)</p> <p>Ако бисте голим оком пожелели да видите <u>парамецијума</u> како плива у капи воде, морали бисте кап да увеличате толико да буде широка дванаест метара. (https://naukakrozprice.rs)</p> <p>Ја просто не могу да разумем како је могуће да се оваква жена, мајка, краљица удавала за оног <u>парамецијума</u> Ивана Маринковића!!! (https://www.instagram.com)</p>
плазмодијум (5)	<p>једноћелично живо биће, паразит у облику грудвице слузи који је узрочник маларије.</p> <p>Доктори Кенет Лонгмјуир и Ричард Робертсон, професори на Универзитету Калифорније у граду Ирвајну, испитивали су <u>плазмодијум</u>, микроорганизам који преноси маларију, и који „зна” како да се усмери директно на јетру. (https://nadlanu.com)</p> <p>Мухомуцетес су добиле назив од грчких речи муха (<i>sluz</i>) и мукетес (<i>gljive</i>), па их и код нас углавном зову слузаве гљиве. Захваљујући слузи која је карактеристична за <u>плазмодијум</u> (један од два стадијума у развику мухомуцета) ове гљиве се крећу, клизећи по површини на којој се налазе. (http://www.treasurekeepers.rs)</p> <p>Па мајку ти има ли ико, али ико у овој сметљарској држави да заустави овога <u>плазмодијума</u> од совјека Бачковица! (https://www.klix.ba)</p>
плод (4733)	<p>1. орган, део биљке који се развија из заметка цвета и који садржи семе (често се употребљава за јело); род, воће.</p> <p>У време калифорнијске „златне грознице”, рудари су били спремни да дају велике своје новца за <u>плод</u> лимуна. (PТC)</p> <p>2. заметак живог бића у матери, дете.</p> <p>Вирус може да се пренесе са мајке на <u>плод</u>. (Ало)</p> <p>Postovani doktore, ja sam u 28. Nedelji trudnoce i imam nedoumicu u vezi ishrane. Zaista volim paradajz i krstavce, ali se plasim da su tretirani pesticidima i da cu naskoditi bebi. Ja zaista nemam mogucnost da uzgajam povrce niti da kupujem od rodjaka, komsija, pa da znam da nije prskano. Kupujem kao i svi u gradu ili na pijaci ili u supermarketu. Kolika je opasnost po <u>ploda</u> ako jedem takvo povrce i postoji li neki savet kako se moze jesti, a da ne utice stetno? (https://www.stetoskop.info)</p> <p>3. фиг. производ, резултат какве делатности физичке или умне.</p> <p>Добио сам већу минутажу и поверење тренера, што сматрам за <u>плод</u> једног доброг рада. (MVP)</p>
пнеумокок (0, 0, 6)	<p>бактерија која узрокује, изазива пнеумонију.</p> <p>Никад нисам чула за <u>пнеумокок</u> нити сам знала да постоји вакцина. (Телеграф)</p>
покојник	<p>човек који је умро. – Свећеник је ишкропио <u>покојника</u>.</p>

(876)	(?) У „акцију” су ишли одмах након што би <u>покојник</u> покопали, а <u>ојалоићена</u> породица се удаљила од хумке. (Курир)
првомученик (0, 0, 4)	онај који се подвргао мучењу и дао живот за хришћанску веру. <i>Интересовање за <u>првомученика</u> Стефана објашњава се чињеницом да је Лонгин припадао братству Пећке патријаршије, можда учествовао у њеној обнови, тако да у његовом занимању за светог Стефана постоје и неки одрази политике Патријаршије и тенденција њених руководиоца за обнављањем српске државе (ЂОРОВИЋ-ЉУБИНКОВИЋ 1961: 56). (<http://www.academia.edu>) Православни верници данас прослављају Светог <u>првомученика</u> и архиђакона Стефана, дан у народу познат и као – Стевандан. (Србија данас)</i>
пуб (22)	карт. фигура у игри карата, долњак, дечко. <i>Играо сам на банку, имајући у рукама кеца, онда је дошла и десетка, али је банкар имао <u>пуба</u> и догурао и он до двадесет и један. (ЕК)</i>
парог (2)	зоол. врста великог морског рака без штисаљки <i>Palimurus vulgaris</i> . <i>Uz raka – <u>raroga</u>- to je njeći rak jadranskog mora. (<https://www.coolinarika.com>)</i>
рачић (63)	1. дем. од рак; младунче рака. <i>Најотпорнија бактерија на свету, пронађена пре 55 година у конзерви меса, преживљава радијацију која би убила и бубашвабу, а NASA је снимила <u>рачића</u> испод дебелог леда на Антарктику. (Политика)</i> <i>Један је снимљен да је појео <u>рачића</u>, а другом је под нос стављено да је умјесто телетине (број 12) на благајни откуцао свињетину (број 11) и тиме оштетио Spar за невјеројатних 20-ак куна. (Al Jazeera)</i> 2. паче.
сараг (0, 0, 1)	зоол. врста морске рибе <i>Sargus Rondeletti</i> . <i>Што се тиче рибе за роштиљ понуда је разнолика, имамо зубатац, пагар, <u>сараг</u>, кантор, сабљарку, пешикана па све до плаве рибе као што је паламида, ишун и скуша. (<https://www.montenegro.travel>)</i>
секс-симбол (0, 0, 4)	Особа позната по својој сексуалној привлачности (в. ОД ¹⁵³). <i>Од Морисона су направили <u>секс симбола</u> генерације. (Блиц) Бивша „чуварка плаже” и рекордерка по појављивању у „Плејбоју”, представила [!] је 16 модела купаћих костима, одела и хаљина које показују све стране њене личности – култни <u>секс симбол</u>, пин-ап девојку, али и успешну снажну жену. (РТВ)</i>
сим (1)	зоол. врста рибе из пор. кечиге, крупног раста (долази у Дунав и Саву из Црног мора ради икрења) <i>Acipenser glaber</i> . <i>„Надамо се да ћемо заједничким напорима бити у могућности да пронађемо <u>сима</u>, јер ће ово бити шанса за спас ове древне рибе која је сврстана у категорију критично угрожених на IUCN црвеној листи”, каже Душка Димовић, директорка WWF програма за Србију. (<http://www.wwf.rs>)</i>
скобаљ (0, 0, 5)	зоол. врста слатководне рибе, подуст <i>Chondrostoma nasus</i> . <i>– С обале је бацао мрежу и повремено вадио по неког крупног клена или <u>скобаља</u>.</i>

¹⁵³ Дефиниција је преузета из ОД јер Оташевићев *Речник нових и незабележених речи*, у ком су потражене леме у ОР означене са „О”, не садржи дефиниције.

	<i>Ево како ја спремам <u>скобаља</u>, некад кад ми није мрско зезати се око филетирања. (http://www.bih-ribolov.com)</i>
смуђ (90)	зоол. слатководна риба <i>Lucioperca sandra</i> из пор. гречка, зеленкасте боје, са више тамносмеђих попречних пруга, врло укусна меса <i>Не ловите <u>смуђа</u> на Палићу (Вечерње новости)</i> <i>– Пецамо преживеле кедере који су добар мамац за <u>смуђ</u> на Шлајзу, али нажалост, има и оних који ваде веће примерке пре него што угину и продају их на пијаци – причају пецароши. (Блиц)</i> <i>Успео сам да пласирам наши гулаш, роловано пиле, па и штуку и <u>смуђа</u> са орасима и црвеним луком – што је већ давно заборављени српски специјалитет. (Вечерње новости)</i> <i><u>Смуђ</u> очишћен од крљушти и шкрга кувати са додатком зелени, соли и зачина 10–15 минута, па када је риба кувана, направити запришку од путера и брашна. [...] Овим сосом прелити <u>смуђ</u>. (Политика)</i>
снешко (6)	обично у изразу: <i>Снешко Белић</i> човек од снега (фигура коју деца праве од снега). <i>Једна таква [слика] долази управо из Никшића где су два дечака направила <u>снешка</u> који стоји наопачке, па изгледа као да „изводи” стој на рукама. (Телеграф)</i>
сомић (9)	дем. од сом.
сомчић (11)	дем. од сом. <i>Дамир Дубравац Теча, риболовац из Тешиња, упецао је ових дана „<u>сомчића</u>” од 50 кила. (https://www.srbijadanas.com)</i>
стојадин (0, 0, 13)	шаљ. популарни назив за аутомобил „застава 101”. // По сличности између броја <i>сто један</i> и имена <i>Стојадин</i> . <i>И кад човек продаје половног „<u>стојадина</u>” мало га среди пре него што га изнесе на тржиште. (Вечерње новости)</i> <i>Овај „<u>стојадин</u>” је купио мој деда. (Политика)</i>
топ (2837)	1. војн. врста артиљеријског оруђа, ватрено оружје сразмерно широке, у новије време редовно изолучене цеви којим се обично на веће даљине испаљују експлозивни хици (гранате). <i>У возилу се налазе четрдесет две гранате за <u>топ</u>. (Србија данас)</i> 2. пуцањ таквог оруђа за време муслиманског поста рамазана као знак да се може јести. <i>Док мама припрема ифтар, ја, бабо и брат на балкону чекамо <u>топ</u>. (http://www.vjercoucitelji.ba)</i> 3. шах. фигура у игри шаха, кула. – <i>Покрену <u>топа</u> против учитељеве краљице. – Шек и шек до зоре!</i> 4. покр. већи смотак, труба тканине. <i>Zet daje punци po nekoliko aršina чоhe, punici <u>top</u> svile, a drugima rogјacima што је за koga. (https://archive.org)</i>
трихомонас (0, 0, 2)	паразит који живи обично у цревима и вагини, али је нађен и у мокраћној бешици човека; проузрокује проливе и вагинитис. <i>Раније сам имао проблема са простатом од хладне воде, бавио сам се кајаком па да ли је због тога или (скоро сам имао <u>трихомонас</u> и лечио сам га флазилем) можда друго нешто. (Лепота и здравље)</i> <i>Пре извесног времена о овој појави је отворено „проговорио” овдашњи недељник „Врањске” који је пренео изјаву др Зорице Мишић, специјалисте дерматовенеролога у врањском Дому здравља, која је саопштила да су у Диспанзеру имали случај дечака из оближњег села, који је после свог првог сексуалног искуства добио: гонореју,</i>

	<i>трихомонас, хламидију, кандиду, генитални херпес. (Политика)</i>
туњ (68)	зоол. = туна. [→ а. крупна морска риба селица <i>Thunnus thynnus</i> тамноплаве боје и укусна меса. б. мн. породица таквих риба <i>Thunnidae</i>] Сада је заиста превршена свака мера, јер је немилосрдан лов довео <u>туња</u> на руб истребљења. (Блиц) Тајна успешног лова на <u>туњ</u> јесте у добром риболову на мамац. (< http://feeds.natgeotv.com >) На жалост, тешко је поверовати да ће чланице ЕУ и друге земље које лове <u>туњ</u> послушати глас разума који допире из <i>WWF</i> . (Блиц) Када једете масну рибу – лосос, скушу, харинге, сардине, <u>туњ</u> или неку другу која садржи масти – то покреће многобројне нападе на угрушке. (Блиц)
угор (4)	зоол. врста морске јегуље укусна меса <i>Conger vulgaris</i> , груг. Турист уловио <u>угора</u> тешког 12 килограма. (< https://www.24sata.hr >) Ако сте остали без идеја шта да спремите за новогодишњу трпезу, ту је решење: Дали ће вам помоћи како да припремите хиљаду година стара јаја, <u>угора</u> (врсту морске јегуље) излазећег сунца или жабљу паштету, све то заливено коктелом од брендија, ђумбира и алеве паприке. (Блиц) Уз <u>угор</u> на бријунски начин као прилог послужите паленту или тјестенину. (< https://www.coolinarika.com >)
фетус (178)	заметак у утроби. Чоколада у трудноћи позитивно делује на <u>фетус</u> , утврдили су фински научници који су истраживање спровели на 300 трудница. (24 сата)
хлап (5)	зоол. в. рарог. [→ зоол. врста великог морског рака без штисаљки <i>Palimurus vulgaris</i>] На купалишту Жњан штапом ухватио <u>хлапа</u> (< https://www.slobodnadalmacija.hr >) Решење за апартмане у Рогозници је донео 20. јуна 2011. године, као датум издавања навео је 9. јун, а два месеца касније од рибара је добио <u>хлапа</u> вредног 250 куна (око 33 евра). (Б92)
ципал (1)	зоол. = <u>ципао</u> морска риба, скочац, скакавица <i>Mugil cephalus</i> . Како уловити ораду и <u>ципла</u> (< http://ribarskaprica.com >) Једном кад поједеш златног <u>ципла</u> онда нам јави како је било. (< http://www.forum.hr >) Очистити <u>ципал</u> , извадити кости и исећи на филете, затим га ставити у тигањ, додати исецкане куване комадиће бакалара и прелити са уљем. (< https://dejanmilosavljevic1968.blogspot.com >) <u>Ципал</u> и скушу очистите од костију и изрежите у облик дијаманта те их додајте икампима. (< https://salvia.hr >)
ципол (0, 0, 2)	ципал, ципао. Његов <u>ципол</u> капиталац тежио је 2304 грама, док је другопласирани Милан Батиновић уловио <u>ципола</u> од 1254 г, а трећепласирани Велимир Галов <u>ципола</u> од 1244 г. (< http://www.metkovic.hr >)
чик (368)	в. чикџ. [→ 1. зоол. врста слатководне рибе из пор. шарана, дугуљаца, ваљкаста тела и мале главе <i>Misgurnus fossilis</i> . 2. фиг. савитљив, прилагодљив, понизан човек. 3. живо, несташно дете]
чиков (10)	1. зоол. врста слатководне рибе из пор. шарана, дугуљаца, ваљкаста

	<p>тела и мале главе <i>Misgurnus fossilis</i>. <i>Чиков је изузетан мамац за сома, а осим сома <u>чикова</u> радо нападају и иштука, смуђ, болен и јегуља.</i> (http://www.vojvodina.cafe) 2. фиг. савитљив, прилагодљив, понизан човек. 3. живо, несташно дете.</p>
<p>цокер (132)</p>	<p>карта која у неким играма може заменити сваку карту. <i>Уколико неко од играча у рукама има <u>цокера</u> у тренутку када један од играча заврши партију, он се рачуна 20.</i> (http://www.igrajkarte.com) <i>Pitanje, da li moze dzoker uz <u>dzoker</u>, kao npr 7 , 6 , dzoker , dzoker, 3. I kad si na jednoj da li se ziva karta moze uzet</i> (http://www.igrajkarte.com)</p> <p>[Уп:] За „<u>цокер</u>” и премију од 70. 000 [!] евра, извучени су следећи бројеви: 4 1 7 7 7 9 (http://mondo.rs), 1. 2. 2019) <i>Такође, играчи нису имали среће ни са „цокером” вредним 20.000 евра. Комбинација за <u>цокер</u> је гласила 5 1 0 9 3 8.</i> (https://www.vesti.rs), 12. 2. 2019) <i>Такође, играчи нису имали среће ни са „цокером” вредним 20.000 евра. Комбинација за <u>цокера</u> је гласила 5 1 0 9 3 8.</i> (http://mondo.rs), 12. 2. 2019)</p> <p><i>Још само сутра излази купон за паметни сат, а уколико сте неки пропустили уз примерак „Блица” у суботу ћете добити <u>цокер</u> који вам може послужити као купон који недостаје. (Блиц) Benchmark наградна анкета: искористи <u>JOKER-а</u> [...] У случају да имате највише један нетачан одговор у анкети, имате право на <u>цокера</u>. Joker је слика коју управо објављујемо. (Benchmark)</i></p> <p>(РСЈ: б. фиг. резервни адут, резервни аргумент.) <i>Помоћник државног секретара Руско-белоруске уније Иван Макушок такође је изјавио да се војна инфраструктура у Белорусији преостала из времена Варшавског пакта, поготово силоси који су били опремљени ракетама са нуклеарним главама, а које су по распаду СССР-а повучене у Русију, и даље налази у одличном стању. „Враћање нуклеарних ракета у силосе захтева много мање времена од изградње радарског комплекса у Пољској, што у датој ситуацији може за Русију представљати право <u>цокера</u>”, сматра Макушок. (ЕК) <i>Додуше, републиканци имају још један јеврејски <u>цокер</u> – око 160.000 америчких грађана који живе у Израелу и имају право гласа. (Политика)</i></i></p>
<p>шаран (265)</p>	<p>1. а. позната врста слатководне рибе из реда кошљивица: обични ~ <i>Syrpinus carpio</i>. б. мн. породица тих риба <i>Syrpinidae</i>. <i>Нобл је упецао <u>шарана</u> од 22 килограма. (Куир)</i></p> <p><i>Кромпир обарите, процедите, посолите и побиберите, полијте са мало малсиновог [!] уља и послужите уз <u>шарана</u>.</i> (Ало) <i>Извадите из рерне, скините фолију, <u>шаран</u> попрскајте са мало маслиновог уља и пеците још 10 минута да се направи златна корица на шарану. (Ало) <u>Шаран</u> очистити, опрати под млазом воде, обавезно му извадити шкрге јер могу да дају горак укус јелу, па га ножем засећи плитко на неколико места. [...] Печен <u>шаран</u> извадити на овал, прелити га соком у коме се пекао и посути ситно сецканим першунуом.</i></p>

	<p>(https://www.posnajela.rs)</p> <p>2. в. шарка (2). [→ зоол. змија отровница, присојкиња <i>Vipera berus</i>]</p>
шкамп (51)	<p>зоол. врста малог црвенкастог рака <i>Nephrops norvegicus</i>. <i>Стјуарт [!] Фрејзер, рибар са Новог Зеланда, кренуо је на пецање са својим синовима, када је на 70 километара северно од Карикари Пенинсуле угледао наводно провидног „шкампа” на самој површини воде. (Телеграф)</i> <i>Амерички рибари ухватили шкампа од 45 цм!</i> (https://zanimljivostidana.com)</p> <p><i>Босиљак умјешајте када је јело ван ватре, а дијелом украсите на врху, угнијездите једног највећег шкампа на средину тањира и колут лимуна (прережите горњу кору колута и извртите тако да споља дођу троуглови, а кора унутра па у то ставите једног шкампа)</i> (http://www.serbiancafe.com)</p> <p><i>На сваки шкамп ставите једнаку количину надева и притисните га да би се изједначио (шкампи ће се при печењу савити око надева).</i> (https://www.krstarica.com)</p>
шкобаљ (0, 0, 2)	<p>зоол. 1. в. скобаљ. [→ зоол. врста слатководне рибе, подуст <i>Chondrostoma nasus</i>] <i>Рударци су ловили шкобаља, младицу и липљана. (Блиц)</i> <i>Осим младице, лове и друге рибе – пастрмку, липљен, шкобаљ. (Блиц)</i> 2. покр. жабља ларва, пуноглавац.</p>
шпар (0, 0, 2)	<p>зоол. врста морске рибе <i>Sargus annularis</i>. <i>Шпара и кнеза ћемо лако препознати, јер постоје само као таква једна врста. (http://www.molat.net)</i></p>

ПРИЛОГ 14

Примери за називе спортских тимова

Аполон	<p>Кадети Пазара дочекују <u>Аполона</u> (<i>Санџак хабер</i>)</p> <p>Кошаркаши Олимпијакоса лако су савладали <u>Аполон</u> из Патраса са 83:62 у оквиру 12. кола грчког шампионата. (<i>Курир</i>)</p> <p>Уз то, шпански тим је два пута водио, док је Борусија тек у другом полувремену сломила <u>Аполон</u> за 2:0. (<i>Блиц спорт</i>)</p> <p>Црвено-бели из Пиреја су као гости рутински савладали <u>Аполон</u> из Патраса резултатом 87:70, утакмица је била лишена неизвесности [!] још од самог старта. (<i>Sportske.net</i>)</p>
Бан	<p>Истим резултатом Слога из Петровца на Млави победила је Рудара у Костолцу, а у Аранђеловцу Шумадија је декласирала <u>Бана</u> из Рашке са 3:0. (<i>Šumadija press</i>)</p>
Борац	<p>Неизвесно је хоће ли Вујаклија у наставку првенства да игра за <u>Борца</u> или да паузира, нема га у чачанском тиму од 6. августа, кад се и појавила информација да ће да појача најтрофејнији српски клуб. (<i>Спортски журнал</i>)</p> <p>(?) Први клуб у Премијер лиги БиХ био му је Жепче, да би потом наступао за Рудар Приједор, бијељински Радник и <u>Борца</u> из Бањалуке из којег је и стигао у Витез. (<i>Спортски журнал</i>)</p> <p>Првенство у Омладинској лиги Србије почиње 17. августа, а Раднички 1923 у првом колу дочекује <u>Борца</u> из Чачка. (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Под вођством новог тренера Ивице Плавшића Каћани су на премијери направили прворазредно изненађење савладавши јесењег првака <u>Борца</u> убедљивим резултатом. (<i>Дневник</i>)</p> <p>Савладали су Младог радника у Радинцима (1:0), <u>Борца</u> из Жабара (4:1), Шумадинца 1913 у Наталинцима (1:0) и у 24. колу Зоне „Дунав” и Железничара из Пожаревца (2:0). (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Пораз у финишу утакмице за корак је <u>Борца</u> удаљио од опстанка? (<i>Спортски журнал</i>)</p> <p>Примећује се да из кола у коло све више суграђана бодри <u>Борца</u>, а они прави Чачани остају ту, на тој трибини, и када тим игра лоше. (<i>Глас западне Србије</i>)</p> <p>[...] па је почео да игра за Борац из Ваљева [...] – [...] Ипак, убрзо схвате да су погрешили кад виде моје бравуре, те кад схвате да „деда”, како ме онако навијачки одмах назову, буде главни разлог што њихов клуб не може да победи <u>Борца</u> из Рајковића. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>И оно чега се прибојавао тренер гостију, Стојан Тимарац, да ће <u>Борца</u> кренути баш против Козаре, то се и – догодило. (<i>Блиц</i>)</p> <p>НОВИ САД: Игралиште Борца, гледалаца 200, судија: Софтић (Бачинци), стрелци: Јашовић у 61. за <u>Борца</u>, а Вуковић у 75. минуту за Љуково. (<i>Дневник</i>)</p> <p>Дејан Унчанин и у 40 години успешно игра за <u>Борца</u>. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Тренери су убрзо учили његов таленат, па је почео да игра за <u>Борца</u> из</p>

<p>Ваљева, а кад је у Шапцу студирао Вишу пољопривредну школу, бранио је за тамошњи Раднички. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>Думић је наступао за <u>Борац</u> из Чачка, нишки Константин и Слогу из Краљева. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Поменута два играча су у једном периоду каријере заједно наступали за <u>Борац</u>, а потез Распудића је за сваку похвалу и пример је како треба да се понашају спортисти. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Андројић, који је кум прослављеног српског стручњака Жељка Обрадовића, као играч наступао је за Борац, Шибенку и Партизан, а тренерску каријеру градио је у родном Чачку, Машинцу, Напругу, Ахилесу на Кипру, а радио је и као шеф омладинских категорија Локомотиве из Ростова. (<i>Мондо</i>)</p> <p>Војводина у суботу дочекује <u>Борац</u>, са повратником на клупи, сјајним стручњаком Милорадом Косановићем, док у последњем колу стижу у Хумску. (<i>Политика</i>)</p> <p>Куп Србије у фудбалу: Звезда дочекује <u>Борац</u>, Вождовац – Партизан (<i>Политика</i>)</p> <p>Звезда дочекује <u>Борац</u> из Чачка, Партизан гостује у Новом Пазару и уколико оба тима остваре победу, предност црвено-белих, учи 154. дербија, када се „преполове” бодови износиће три бода. (<i>Спортски журнал</i>)</p> <p>Новосађани су на најтежем гостовању у 1. делу шампионата савладали <u>Борац</u> са 76:73. (<i>РТВ</i>)</p> <p>Фудбалери Спартака са 4:0 савладали <u>Борац</u> у гостима (<i>Subotica.com</i>)</p> <p>У финалу су бољим извођењем седмераца 31:30 савладали <u>Борац</u>. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Фудбалери Крупе су у комшијском дерби сусрету у оквиру 9. кола Премијер лиге БиХ савладали <u>Борац</u> са 2:0. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Ивањичани су у првом дуелу код куће савладали <u>Борац</u> са 2:1. (<i>Политика</i>)</p> <p>Кошаркаши ФМП-а у Железнику су савладали <u>Борац</u> из Чачка са 83:61. (<i>РТС</i>)</p> <p>Костић поново спасао <u>Борац</u> (<i>Глас западне Србије</i>)</p> <p>Здравко Рађеновић је био члан Радне групе која је у једном тренутку спасила <u>Борац</u> од гашења. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Лалатовић се вратио и спасао <u>Борац</u>: Град стао уз клуб, играчима мало пара и силна обећања (<i>Mozzart sport</i>)</p> <p>Вечина [!] Бањалучана ће на стадион, да бодри <u>Борац</u> против Сарајлија, тако да нам је то у овом тренутку приоритет. (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Са овог места мора да оде порука да ћемо подржати <u>Борац</u> и да ћемо учинити све да створи значајне резултате у региону. (<i>Блиц</i>)</p> <p><u>Борац</u> је подржала и компанија MOZZART, која се придружила спонзорском пулу најтрофејнијег фудбалског клуба Републике Српске. (<i>Mozzart sport</i>)</p> <p>Узгред, Звезда је победила <u>Борац</u>. (<i>Политика</i>)</p> <p>Тривуновић: Нисмо још шампиони, сви ће хтети да победе <u>Борац</u>. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Звезда је у септембру победила <u>Борац</u> (3:0), Младост (2:1) и поново Хајдук (1:0). (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Звезда је у одложеном мечу 32. кола надиграла <u>Борац</u> (1:5), вративши дуг са каматом. (<i>Дневник</i>)</p> <p>Звезда декласирала <u>Борац</u>! (<i>Србија данас</i>)</p> <p>Мега је декласирала <u>Борац</u> 73:37, најбољи је био Богдановић са 16 поена, а за <u>Борац</u> је Жиловић уписао 11. (<i>Б92</i>)</p>

Вождовац	<p>У претпоследњем мечу ове сезоне на свом терену фудбалери Партизана вечерас од 20 часова дочекују градског ривала <u>Вождовца</u> одлучни да у завршна три сусрета забележе исти број победа. (<i>Политика</i>)</p> <p>Партизан у среду дочекује градског ривала <u>Вождовац</u>, у четвртном колу националног првенства, после три узастопне победе. (<i>Б92</i>)</p> <p>Спартак у наредном колу гостује Борцу у Чачку, док Бачка на свом терену дочекује <u>Вождовац</u>. (<i>РТВ</i>)</p> <p>Фудбалери Спартака у дербију кола дочекују <u>Вождовац</u> (<i>Subotica.com</i>)</p>
Граничар	<p>Фудбалски клуб Хоргош 1911 савладао је <u>Граничара</u> из Ђале са 9:0 (3:0)- (<i>Дневник</i>)</p> <p>Стрелци: Јокић у 73. за <u>Граничар</u>, Јастребић у 14. (из пенала) и Младеновић у 58. и 81. минуту за Напредак. (<i>Дневник</i>)</p> <p>Стрелци: Ристивојевић у 74. за <u>Граничар</u>, а Николић у 50. и С. Симовљевић у 68. и 73. минуту за Хртковце (<i>Дневник</i>)</p> <p>Стрелци: Стефановић у 65. за <u>Граничар</u>, Перовић у 55. (из пе нала [!]) и Грујичић у 69. минуту за Јединство. (<i>Дневник</i>)</p>
Динамик	<p>Службени предстваник [!] КК Борца, Марко Ивановић честитао је стручном штабу и играчима на победи у првом колу Супер лиге Србије, када је Борац победио <u>Динамика</u> у Београду. (<i>Глас западне Србије</i>)</p> <p>Црвено-бели на Дорћолу победили <u>Динамик</u>, мада су знали да ће и у случају пораза бити први пред плеј-оф. (<i>Мондо</i>)</p> <p>Звезда је вечерас победила <u>Динамик</u> са 85:69, али је и пре меча имала обезбеђено прво место, пошто је Партизан изгубио од Мега Лекса. (<i>Sportske.net</i>)</p> <p>Партизан је у одличној форми, био би нам противник у полуфиналу, под условом да победимо <u>Динамик</u>, сјајну екипу. (<i>Вечерње новости</i>)</p>
Железничар	<p>У прва два кола, као и у претходној сезони Белошевчани гостују и састају се са Слободом у Чачку и Баном у Рашки, а тек у трећем колу пред својим навијачима дочекаће <u>Железничара</u> из Лајковца. (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Као и у претходној сезони, Победа Белошевац тек у трећем колу играће пред својим навијачима и угостиће <u>Железничара</u> из Лајковца. (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>У првом колу вратили су се са бодом из Радинца, а на свом терену победили су Слогу из Дрмна са 4:1 и <u>Железничара</u> из Смедерева са 5:0. (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Савладали су Младог радника у Радинцима (1:0), Борца из Жабара (4:1), Шумадинца 1913 у Наталинцима (1:0) и у 24. колу Зоне „Дунав” и <u>Железничара</u> из Пожаревца (2:0). (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Изузетак је Раднички који је у 13. колу српске лиге са 4:2 савладао <u>Железничара</u> у Лајковцу и врло је близу освајања јесење титуле. (<i>РТ Крагујевац</i>)</p> <p>„Смечерке” су сада претпоследње, са само бодом више од Динама, а у наредном колу дочекују <u>Железничар</u> из Лајковца. (<i>Ритам града Кг</i>)</p> <p>Панчевке, које су за сада најпријатније изненађење шампионата, на другој су позицији, дочекују <u>Железничар</u> и фавориткиње су, без</p>

	<p>обзира на промену тренера у лајковачком клубу. (<i>Дневник</i>)</p> <p>У наредном колу Наиса дочекује <u>Железничар</u> из Инђије. (<i>Јужне вести</i>)</p> <p>Други финалиста биће познат после данашњег сусрета у коме, од 19 часова, Дебељача дочекује <u>Железничар</u> из Инђије. (<i>Дневник</i>)</p> <p>Из редова нишке Наисе позване су пивот Марија Петровић и бек Христина Недељковић, док ће <u>Железничар</u> представљати бекови Андрија Мађар и Никола Дамњановић. (<i>Јужне вести</i>)</p> <p>Ово је круна и моје каријере и врхунски резултат који је стигао после мукотрпног и тешког рада екипе, и још више великог ангажовања руководства клуба на челу са председником Игором Новаковићем да стабилизују <u>Железничар</u> у сваком погледу и поведу га стазама успеха. (<i>Политика</i>)</p> <p>Визура је са 3:1 победила <u>Железничар</u> из Лајковаца [!], а до победе ју је предводила Наташа Ђикириз са 16 поена, док је Бјанка Буша додала два мање. (<i>РТ Крагујевац</i>)</p> <p>Одбојкашице Партизан Визуре победиле су <u>Железничар</u> са 3:1 (14:25, 25:13, 25:13, 25:14) у 11. колу Винер штедише [?] лиге и тако су се вратиле на прво место. (<i>Б92</i>)</p> <p>Одбојкашице Црвене звезде победиле су <u>Железничар</u> са 3:1 (25:22, 21:25, 25:20, 25:20) у 15. колу Винер штетише лиге Србије. (<i>Б92</i>)</p> <p>Рукометаши Војводине освојили су нова два бода за пут у Европу, пошто су на свом терену савладали <u>Железничар</u>. (<i>Дневник</i>)</p> <p>Нишке рукометашице савладале <u>Железничар</u> из Инђије са 30:23 у 15. колу Суперлиге и направиле лепу увертуру за двомеч четвртфинала Челенц купа против Галичанке. (<i>Јужне вести</i>)</p> <p>У последњој утакмици лигашког дела сезоне, Звезда лако савладала <u>Железничар</u>, који ће јој бити ривал и у првој рунди плеј-офа. (<i>Sportske.net</i>)</p> <p>Доста зависи од других резултата, „Смечерке” ће пробати у наредном колу да савладају <u>Железничар</u> у Лајковцу. (<i>РТ Крагујевац</i>)</p> <p>После других, веома квалитетних пет сетова, Варадинке су на лутрији тај-брејка добиле премију и савладале <u>Железничар</u> из Лајковца. (<i>Дневник</i>)</p> <p>Партизан је у Шапцу стигао до важне победе док је Војводина на свом терену савладала <u>Железничар</u> и наставила да прати лидера. (<i>Sportske.net</i>)</p>
Металац	<p>Партизан је у Церовцу победио <u>Металца</u> из Краљева са 3:2, а Тутин Мокру Гору са 1:0, док су Јошаница и Орловац у Новом Пазару играли нерешено 1:1. (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>(?) После пораза од Јошанице и Пријевора, у прва два кола, Слобода је одиграла нерешено са Трепчом и победила пре још <u>Металца</u> у Краљеву и као гост екипу Тутина, тако да се са десет бодова из доњег дела табеле преселила се [!] на пето место [!]. (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Победили су Омладинца из Новог Села код Врњачке Бање (3:0), <u>Металца</u> из Краљева (2:1), Младост из Опланића код Краљева (1:0) [!], Полет из Трбушана (3:1) и Јошаницу (1:0). (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Подсетимо, победио је нижеразредни БСК у Борчу [!] (4:0), играо нерешено са Младеновцем у Крагујевцу (0:0) и на Златибору победио <u>Металца</u> из Горњег Милановца (3:2). (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Наиме, Бетолингар Мисдонгард према изворима ESPN играјући за</p>

	<p>српског суперлигаша <u>Металца</u> из Горњег Милановца зарађује годишње 21 500 долара. (<i>Sportske.net</i>)</p> <p>Јуче су победили Слободу из Тузле, члана Прве лиге Босне и Херцеговине са 1:0 и тако забележили другу победу, јер су у првом сусрету савладали и <u>Металца</u> из Горњег Милановца са 3:2. (<i>Sumadija press</i>)</p> <p>Поред тога, шампион је пре месец и по дана у осмини финала нашег купа савладао <u>Металца</u> на свом терену с 3:1. (<i>Политика</i>)</p> <p>Домаћа Слобода, сјајно бодрена у препуној дворани у Великом парку, није успела да прикаже игру из прошлог кола кад је овде надвисила ваљевског <u>Металца</u>, па је коначних 21 разлике у корист Партизана реално приказаном на терену. [?] (<i>Политика</i>)</p> <p>Сигуран сам да би <u>Металца</u> у Горњем Милановцу гледало 5.000 људи. (<i>Политика</i>)</p> <p>Кошаркаши Партизана наставили су припреме пред старт КЛС Суперлиге победивши <u>Металац</u> на утакмци [!] затвореног типа. (<i>Hot sport</i>)</p> <p>Звезда је у петак победила <u>Металац</u> са 3:1, док ће Напредак сутра дочекати Партизан, Чукарички екипу Рада, а Војводина Бачку. (<i>Курир</i>)</p> <p>Фудбалери Партизана победили су на свом терену Младост са 3:1 у утакмици 11. кола Супер лиге Србије, док је Војводина са 1:0 победила <u>Металац</u> из Горњег Милановца. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>Цибона је у претходном колу АБА лиге победила <u>Металац</u> (77:73) без Јагодића Курице, док је Зубац провео на паркету само три минута. (<i>Мондо</i>)</p> <p>Тренер фудбалера Чукаричког Ненад Лалатовић оценио је да је његова екипа заслужено победила <u>Металац</u> у 33. колу Суперлиге Србије и изразио наду да ће тим из Горњег Милановца изборити опстанак у лиги. (<i>Блиц спорт</i>)</p> <p>Војводина је јуче победила <u>Металац</u> резултатом 0:3 (0:1), у 26. колу Супер лиге Србије. (<i>РТВ</i>)</p> <p>Фудбалери Партизана лако су победили <u>Металац</u> 3:0 (1:0) у 25. колу Суперлиге Србије. (<i>Н1 Инфо</i>)</p> <p>Драгана Џајић прва честитала Луки Аџићу на голу којим је Звезда победила <u>Металац</u> у Горњем Милановцу. (<i>Курир</i>)</p> <p>Црвена звезда победила <u>Металац</u> после великог преокрета. (<i>Србија данас</i>)</p> <p>Тренер кошаркаша Партизана Душко Вујошевић рекао је да се нада да ће црно бели [!] победити <u>Металац</u> и изаћи из деликатне ситуације у којој се налазе због пет везаних пораза. (<i>Курир</i>)</p> <p>Рома је победила <u>Металац</u> са 68:33 а Ређо Емилија Босну са 87:68. (<i>Sportske.net</i>)</p> <p>Мега победила <u>Металац</u>, али Ваљевци остају (<i>Mozzart sport</i>)</p> <p>У Купу нема поправног, Жарково је опомена за све нас из разлога што је претходно избацило доброг суперлигаша <u>Металац</u>. (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Зелено-бели из Макишке шуме направили су велико изненађење пошто су у 1/16 финала Купа Србије после извођења пенала елиминисали суперлигаша <u>Металац</u> из Горњег Милановца 5:4 (2:2). (<i>Телеграф</i>)</p> <p>И за <u>Металац</u> и за Чукарички победа и три бода у данашњем дуелу су императив. (<i>Б92</i>)</p> <p>Грађевинари су на Бањици савладали <u>Металац</u> минималним резултатом</p>
--	---

	<p>(1:0). (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Цибона је протеклог викенда савладала <u>Металац</u> (77:73), а у недељу гостује Партизану. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>Фудбалери Рада су на Бањици у директном судару савладали <u>Металац</u> из Горњег Милановца, голом Борка Веселиновића, у утакмици 36. кола Суперлиге Србије. (<i>Глас западне Србије</i>)</p> <p>Петровић: Да искористимо квалитет и савладамо <u>Металац</u> (<i>Блиц спорт</i>)</p> <p>Синоћ су на домаћем терену савладали <u>Металац</u> из Ваљева са 74:68 и тиме задржали добре изгледе за пласман у супер-лигу. (<i>РТВ</i>)</p> <p>Звезда савладала <u>Металац</u> након преокрета у самом финишу (<i>РТС</i>)</p> <p>У борби за финале завршног турнира Мега Лекс игра у суботу против екипе Вршца, која је у четвртак надиграла <u>Металац</u> из Ваљева (78:73). (<i>РТС</i>)</p> <p>Екипа Ненада Лалатовића је у првом полувремену у потпуности надиграла <u>Металац</u>, имала је у потпуности контролу над утакмицом, али осим неколико покушаја из даљине и из тешких позиција није озбиљније угрозила гол Немање Белића. (<i>Н1 Инфо</i>)</p> <p>Новосађани декласирали <u>Металац</u> (<i>Дневник</i>)</p> <p>До краја регуларног дела сезоне остало је још три кола, а у наредном Црвена звезда дочекује <u>Металац</u>, а Партизан гостује Мега Лексу. (<i>Б92</i>)</p> <p>Звезда у следећем колу игра против Партизана, док Бачка дочекује <u>Металац</u>. (<i>Спортски журнал</i>)</p> <p>Чукарички ће у недељу у 33. колу Суперлиге Србије дочекати <u>Металац</u>. (<i>Курир</i>)</p>
Млади радник	<p>Савладали су <u>Младог радника</u> у Радинцима (1:0), Борца из Жабара (4:1), Шумадинца 1913 у Наталинцима (1:0) и у 24. колу Зоне „Дунав” и Железничара из Пожаревца (2:0). (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Партизан је победио <u>Младог радника</u> са 6:0. (<i>Политика</i>)</p> <p>Одбојкаши Црвене звезде поражени су на свом терену од Спартака из Љига са 3:2, а Партизан као домаћин савладао <u>Млади радник</u> са 3:1 у мечевима 16. кола Винер штедише [?] лиге. (<i>Sportske.net</i>)</p> <p>У другом полуфиналном дуелу одбојкашице Партизана максималним резултатом су савладале <u>Млади радник</u>. (<i>Спортски журнал</i>)</p> <p>Пре ремија са црно-белима, Крагујевчани су убедљиво савладали <u>Млади радник</u> из Пожаревца са 36:21 16:10 [!]. (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Рибница је била боља од Новог Пазара 3:2, док је истим резултатом Јединство у Старој Пазови победило <u>Млади радник</u>. (<i>РТВ</i>)</p> <p>У седмом колу Суперлиге, одбојкаши Војводине НС семе победили су <u>Млади радник</u> из Пожаревца са 3:0. (<i>РТВ</i>)</p> <p>Смедерево је много боље играло у првом делу сезоне када су намучили и <u>Млади радник</u>, па победили Спартак, у наредном колу и Борац, али у другом делу сезоне то изгледа доста лошије, што је свакако добар тренд за Спартак. (<i>Subotica.com</i>)</p>
Морнар	<p>Раднички потопао <u>Морнара</u> (<i>Рутам града Кг</i>)</p> <p>Игокеа победила <u>Морнар</u> (<i>Курир</i>)</p> <p>АБА лига: Лабовић, Мавра и Пери сами победили <u>Морнар</u> (<i>Hot sport</i>)</p> <p>Црвена звезда је победила <u>Морнар</u> са 82:71. (<i>Mozzart sport</i>)</p>
Омладинац	<p>Победили су на свом терену Тутин, који је у недељу однео бодове са Бубња, са 3:0, Таково 4:0, Омладинца у Новом Селу 1:0 и у 10.</p>

	<p>колу пред својим навијачима и Металца из Краљева са 2:0. (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Победили су <u>Омладинца</u> из Новог Села код Врњачке Бање (3:0), Металца из Краљева (2:1), Младост из Опланића код Краљева (1:0) [!], Полет из Трбушана (3:1) и Јошаницу (1:0). (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Савладала је <u>Омладинца</u> из Новог Села код Врњачке Бање са 2:0, истим резултатом са којим је поражена на јесењем гостовању и тако се реванширала гостима истом мером. (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Војводина је савладала <u>Омладинца</u> у Степановићеву с 4:0 и Херцеговцем [!] у Гајдобри с 9:0, а у мечу са шампионом Мађарске Дебрецином, на његовом терену поражена је с 1:0 поготком из сумњиво досуђеног једанаестерца: – Приказаним у сусретима с нижеразредним противницима веома сам задовољан, као и првим делом дуела с Мађарима. (<i>Политика</i>)</p> <p>У наредном колу, Слобода је гост Карађорђа у Рибници код Краљева, а Водојажа у Грошници дочекује <u>Омладинца</u> из Новог Села код Врњачке Бање. (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>После успеха у првом колу у Грошници, где су са 3:0 савладали Водојажу, истим резултатом испратили су и <u>Омладинца</u> из Новог Села код Врњачке Бање. (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>„Грађевинари” су за недељу, 19. јануар, заказали прву проверу у зимском припремном периоду а за противника су одабрали <u>Омладинац</u> из Нових Бановаца. (<i>Sportske.net</i>)</p> <p>Војводина је била убедљива у прва два тест меча, Бачку Тополу је добила са 6:1, а <u>Омладинац</u> из Степановићева са 5:0. (<i>Радио 021</i>)</p> <p>У Печењевцу ће домаћи истоимени тим дочекати <u>Омладинац</u> у недељу од 17 часова. (<i>Jug press</i>)</p> <p>Фудбалери Бачке 1901 у суботу од 17 часова на „Стадиону крај сомборске капије” дочекују <u>Омладинац</u>. (<i>Subotica.com</i>)</p> <p>Борац је после уласка у Српску лигу прошле године остварио успех и пласманом у финале Купа Војводине. Елиминисао је <u>Омладинац</u> из Старих Бановаца (3:2), али је на „Карађорђу” у Новом Саду екипа Младости из Бачкој [!] Јарка однела пехар после бољег извођења пенала. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Тандем водећих забележио је тријумфе, те је Братство 1946 остало лидер, са два бода више, али и утакмицом више у односу на најближег пратиоца, <u>Омладинац</u>. (<i>Спортски журнал</i>)</p> <p>Стрелци: Срдих у 20. и 58. за Југовић, а Мрачајац у 74. минуту за <u>Омладинац</u>. (<i>Дневник</i>)</p> <p>Стрелци: Б. Лукач у 5. за <u>Омладинац</u>, а Црнковић у 48. минуту за Јединство. (<i>Дневник</i>)</p> <p>Бранио сам за <u>Омладинац</u>, а сањао да чувам мрежу Црвене звезде. (<i>Вечерње новости</i>)</p>
Партизан	<p>Само неколико утакмица које је као стартер одиграо за <u>Партизана</u> биле су довољне да Никола Нинковић поново доспе у жижу интересовања неколико иностраних клубова. (<i>Sportske.net</i>)</p> <p>Кошарек погађа са линије слободних бацања, а за <u>Партизана</u> погађа Копривица. (<i>Курир</i>)</p> <p>До краја утакмице било је нешто више од десет минута када је Милорад Мажић досудио други пенал за <u>Партизана</u>. (<i>Мондо</i>)</p>

Ово је била добра ситуација [!] за Партизана. (*Mozzart sport*)
Тако би требало да размишљамо, јер играмо за Партизана. (*Мондо*)
Сага око Зорана Тошића и преласка у Партизана готова је пошто ће крилни нападач у понедељак бити представљен. (*Б92*)
Самим тим отпала је могућност да Здјелар из другог покушаја пређе у Партизана. (*Mozzart sport*)
Величковић је један од највећих љубимаца „гробара”, који су се сваки пут надали његовом повратку у Партизана када се он враћао у Србију. (*Б92*)
Вилијамс је дошао у Партизана непосредно по доласку Џикића на клупу и показао се као веома важан играч у тиму црно-белих, а неретко је својим скоковима и поенима доносио битне победе екипи. (*Hot sport*)
(!) Млади фудбалер Партизана стигао на Градски стадион, где би у играма у дресу Спартакa могао би [!] да увери људе у Партизана [!] да је спреман за велика дела. (*Mozzart sport*)
(!) Што се Цибоне тиче, на почетку сезоне нико их није видео на фајнал фору, али су успели да вежу неколико победа и под диригентском палицом сјајног Дарија Шарића, налазе се тик уз Партизана и Будућности. (*24 сата*)
(!) Николић је такође казао како је Јовановића и Јанковића желео да доведе још у Динамику [: Динамик], а онда и у Партизана. (*Б92*)
Али ни по нас на Чаиру, ни по Партизана, понајмање по српски фудбал, ово није судњи дан. (*Mozzart sport*)
Црвена звезда уверљиво савладала Партизана у вечитом дербију. (Србија данас)
Имао је 20 година када је Жељо на данашњи дан савладао Партизана у Београду 4:0 и дошао до прве титуле. (*Al Jazeera*)
Војводина савладала Партизана у Хумској са 3:1 (*Политика*)
Фудбалери Јагодине тактички изванредном, чврстом, организованом, борбеном и ефикасном игром освојили су три веома важна бода у борби за опстанак у лиги, пошто су савладали Партизана у Хумској с 2:1 (0:0) и прекинули ниску црно-белих од 11 победа за редом, а уједно и 33 првенствена меча без пораза код куће од 5. маја 2007. (*Политика*)
Најпре је 3. новембра 1990. на стадиону у Хумској победио Партизана с 2:0 головима Веска Михајловића у 37. минуту са беле тачке и Илије Ивића у 58. (*Политика*)
Фудбалери Реала су голом Раула у 38. минуту победили Партизана са 1:0, у можда и најлошијем издању „краљевског” клуба у новој сезони. (*Блиц*)
Звезда победила Партизан 81 разлике! [...] Црвено-беле су у оквиру групе Б победиле Партизана 117:36 (25:9, 27:14, 35:4, 30:9) и истакле кандидатуру за одбрану трона. (*Спортски журнал*)
Они су победили Партизана и Хемофарма, показавши да имају добар тим, тако да не смемо да их схватамо олако. (*Šumadija press*)
Брзоноги Драган Миленковић, који је из Водојаже летос појачао Партизана, прошао је по десној страни и убацио лопту у противнички шеснаестерац, коју је Вукојичић пропустио до Петра Танкосића, коме није било тешко да савлада голмана Карађорђа Јовановића. (*Šumadija press*)
Двадесетпетогодишњак је тако забележио 22. погодак на 33 утакмице

<p>одигране за <u>Партизан</u>, од чега је 20 голова постигао у Суперлиги. (Б92)</p> <p>Сјајну јесен у црно-белом дресу, зачинио је са 11 голова, у 15 утакмица, колико је одиграо за <u>Партизан</u>. (Србија данас)</p> <p>Хоћу да играм за <u>Партизан</u> у овој сезони. (Mozzart sport)</p> <p>Као Сале Ђорђевић против Хрвата у Барселони, као Милош Теодосић против Шпанаца, као Душан Кеџман играјући за <u>Партизан</u> у Загребу. (Mozzart sport)</p> <p>Некада је играо за <u>Партизан</u>, а сада иде у Порторико: Камингс изашао из пензије и вратио се на паркет! (Mozzart sport)</p> <p>Ловерњ (25) је од 2012. до 2014. играо за <u>Партизан</u>, а и даље је љубимац навијача црно-белих. (Курир)</p> <p>Знате ли ко је све играо за <u>Партизан</u> против Нефчија пре само две године? (Mozzart sport)</p> <p>На трећем везаном дербију за <u>Партизан</u> погодио странац ког је актуелни спортски директор довео у клуб (Mozzart sport)</p> <p>За сада само Тресач поентира за госте, док за <u>Партизан</u> погађају Маринковић и Луковић – 67:42. (Mozzart sport)</p> <p>Полимље славило 90 година постојања, Ђорђе Јовановић погађао за <u>Партизан</u> (Спортски журнал)</p> <p>До краја утакмице било је још неколико прилика на обе стране, а Тавамба је два минута пре краја регуларног дела постигао трећи погодак за <u>Партизан</u>. (Политика)</p> <p>Први погодак за <u>Партизан</u> постигао је Урош Ђурђевић у 27. минуту. (Sportske.net)</p> <p>Једна за другом стижу добре вести за <u>Партизан</u>. (Mozzart sport)</p> <p>Са Марса се видело да је пенал за <u>Партизан</u>, а он није досудио. (Мондо)</p> <p>Да ли је оправдано досуђен пенал за <u>Партизан</u>? (Hot sport)</p> <p>Кошаркаши Црвене звезде уверљиво су савладале <u>Партизан</u> у осмом колу АБА лиге са 83:72. (Србија данас)</p> <p>Зета је пре два дана, такође на Златибору, савладала <u>Партизан</u> 1:0. (РТС)</p> <p>Мега савладала <u>Партизан</u>, одлични Ђоковић и Зубац (Спортски журнал)</p> <p>У финалу су убедљиво савладале <u>Партизан</u> 34:22. (РТВ)</p> <p>После велике борбе је хрватски тим у Загребу савладао <u>Партизан</u> – 87:78. (Вечерње новости)</p> <p>Подсећања ради, Звезда је у финалу Купа Радивоја Кораћа савладала <u>Партизан</u> са 74:64. (Press)</p> <p>Војводина је данас савладала <u>Партизан</u> резултатом 0:2. (Hot sport)</p> <p>Црвена звезда је и трећи пут ове сезоне савладала <u>Партизан</u>. (Sportske.net)</p> <p>Ватерполисти Војводине први пут савладале <u>Партизан</u> (Радио 021)</p> <p>После кадета Црвене звезде, и омладинци су у суботу савладале <u>Партизан</u> подно Маракане – 3:0 (2:0). (Телеграф)</p> <p>Било би сјајно да и трећи пут овог пролећа савладамо <u>Партизан</u>. (24 сата)</p> <p>Звезда је још једном овог пролећа савладала <u>Партизан</u>. (Дневник)</p> <p>Домаћин сигуран у Нишу, Мускетари победили <u>Партизан</u> у Београду (Спортски журнал)</p> <p>Рекли сте да ће Звезда победити <u>Партизан</u> и победила је. (Спортски журнал)</p> <p>Новосађани су у полуфиналу победили <u>Партизан</u> 1:0. (Мондо)</p> <p>Жао ми је што нисмо победили <u>Партизан</u> и ставили шлаг на торту. (Hot</p>
--

	<p><i>sport</i>)</p> <p>Када сам почињао да се бавим кошарком жеља ми је била да победим <u>Партизан</u>. (<i>Дневник</i>)</p> <p>Зашто Црвена звезда ове сезоне није победила <u>Партизан</u>? (<i>Курир</i>)</p> <p>Као и сваки навијач Звезде, волео бих да победимо <u>Партизан</u>. (<i>Mozzart sport</i>)</p> <p>Са Мордовијом сам, рецимо, победио <u>Партизан</u> са 1:0 летос. (<i>Hot sport</i>)</p> <p>Крагујевчани су победили <u>Партизан</u> у полуфиналу са 9:4. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>Играли смо изванредну кошарку 37 минута и победили <u>Партизан</u> његовим оружјем – а то је скок. (<i>Мондо</i>)</p> <p>За мене је сада најважније да победимо <u>Партизан</u> и останемо у трци за прво место. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>Будућност победила <u>Партизан</u> у Подгорици (<i>РТВ</i>)</p> <p>Амерички плејмејкер Ијан Бејкер (24, 185 цм) који је током лета појачао <u>Партизан</u> доживео је повреду на тренингу у склопу припрема за нову сезону, али га не очекује нарочито дуга пауза. (<i>Мондо</i>)</p> <p>Бранко Илич нови је играч Партизана. [...] „Данка Лазовића сам упознао у Русији, знам и Дринчића, а остале ћу упознати сутра”, додао је први играч који је појачао <u>Партизан</u> у летњем прелазном року. (<i>Мондо</i>)</p> <p>Голман Лазар Добојанов је поникао у Војводини, из које је прешао у Раднички, а ове сезоне је појачао <u>Партизан</u>. (<i>Дневник</i>)</p>
Полет	<p>У најбољој игри током 19 одиграних кола фудбалери Војводине из Башаида заслужено су победили домаћег <u>Полета</u> и тако, с обзиром да су Мокринчани играли нерешено, освојили прво место и пласирали се у Подручну лигу Зрењанин. (<i>Дневник</i>)</p> <p>Гостујући терен непремостива препрека за српсколигаша <u>Полета</u> (<i>Глас западне Србије</i>)</p> <p>Након само десетак дана рада на стицању физичке спреме тим са стадиона „Илија Пантелић” почео је и са припремним утакмицама, Слобода је изгубила од Црвене звезде из Руског Села (0:2), да би затим у Накову победила <u>Полет</u> (3:0). (<i>Дневник</i>)</p> <p>Ремија није било, а код куће су славили у Димитровграду, Балкански је био бољи од Пусте реке из Бојника (4:3), ГФК Дубочица је са 5:0 победила <u>Полет</u> из Лапљег села(КИМ) [!], Танско [!] Рајић је у Пироту био бољи (1:0) у дулеу [!] са Лесковачком Слогом. (<i>Jugmedia</i>)</p> <p>У последњем колу јесењег дела Српске лиге „Запад”, фудбалери Радничког 1923 осовјили су [!] бод на гостовању ФАП-у из Прибоја (1:1), док је Шумадија 1903 победила <u>Полет</u> из Љубића, на свом терену, резултатом 3:1. (<i>Ритам града Кг</i>)</p> <p>Стрелци: Кеча у 44. Чуданов у 75. и Ангеловски у 78. за <u>Полет</u>, Стојин у 2. Перишић у 4. Ивановић у 9. минуту за Делију (<i>Дневник</i>)</p> <p>Није се пред голом Марковића прославио и Јован Михајиловић у 25. минуту када је пропустио изгледну прилику за <u>Полет</u>. (<i>Глас западне Србије</i>)</p> <p>Голове за <u>Полет</u> постигли су Никола Пантовић у 28. и 37, Никола Кнежевић у 45, Милош Луковић у 48, Јован Михаиловић у 58. и Никола Василић у 65. минуту. (<i>Глас западне Србије</i>)</p>
Пролетер	<p>Фудбалери Партизана у шеснаестини финала Купа Србије од 18 часова</p>

	<p>дочекују прволигаша <u>Пролетера</u>. (<i>Политика</i>)</p> <p>Ипак, и после свега, носилац „дупле круне” шампион Србије београдски Партизан је успео да победи српског прволигаша <u>Пролетер</u> и пласира се у наредну рунду националног купа. (<i>Политика</i>)</p> <p>Бели дочекују <u>Пролетер</u> (<i>Пиротске вести</i>)</p> <p>У првој утакмици 10. кола Кошаркашке лиге Србије Смедерево је на свом терену убедљиво савладало <u>Пролетер</u> са 97:79. (<i>Sportske.net</i>)</p>
Рудар	<p>Истим резултатом Слога из Петровца на Млави победила је <u>Рудара</u> у Костолцу, а у Аранђеловцу Шумадија је декласирала Бана из Рашке са 3:0. (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Савладали су новајлију у Зони, <u>Рудара</u> са 1:0 и освојили бодове, који их одржавају у горњем делу табеле. (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Наставак за <u>Рудара</u> [...] наставак такмичења је изборио и Рудар из Пљевља [!], који је укупним резултатом 2:1 елиминисао арменски тим МИКА. (<i>Al Jazeera</i>)</p> <p>Партизан ће, ако прође <u>Рудара</u> из Пљеваља, у другом колу играти против победника дуела Иртиша из Казахстана с бољим из дуела Кефн Друидс из Велса и Тракаи из Литваније. (<i>Политика</i>)</p> <p>Металопластика је у гостима победила <u>Рудар</u> са 21:18 а најефикаснији код Шапчана био је Марјановић. (<i>Б92</i>)</p> <p>– С обзиром да желимо миран пут у Рим, морамо победити <u>Рудар</u> – закључио је Драган Богавац. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Цеље је у првом колу словеначког шампионата у регионалном дербију победило <u>Рудар</u> из Велења са 2:0. (<i>Политика</i>)</p> <p>Такође, на десет од 12 последњих утакмица ових ривала није пало више од два гола, а Будућност није савладала <u>Рудар</u> на девет од протеклих 12 мечева. (<i>Mozzart sport</i>)</p> <p>Црно-бели су, као и пре седам дана када су у Никшићу савладали <u>Рудар</u> 3:0, потврдили и у реваншу да су квалитетнији тим и головима Данила Пангића у 11, Огњена Ожеговића у 44. и Рикарда Гомеша у 83. минуту рутински прошли у наредну фазу. (<i>Политика</i>)</p> <p>Једну од многобројних препрека црно-бели су прескочили у суботу у Пљевљима, где су победили <u>Рудар</u> са 3:2. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Стрелци: Л. Пековић у 15. минуту за <u>Рудар</u>, Божиновић у 12. и 88. и Благојевић у 29. минуту за Партизан. (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>– [...] Тачно је да сам емотивно везан за <u>Рудар</u>, међутим, љубав према бившем клубу на терену неће постојати – изјавио је Богавац. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Игра на позицији нападача и током каријере наступао је за <u>Рудар</u>, Црвену звезду, Бурхаузен, Кобленц, Мајнц и Локомотиву. (<i>Sportske.net</i>)</p> <p>Прва лига РС: Дрина поразила <u>Рудар</u> (<i>Блиц</i>)</p> <p>Крчмаревећ води <u>Рудар</u> (<i>Спортски журнал</i>)</p> <p>Најбољи појединац утакмице Горан Перић довео је <u>Рудар</u> у вођство. (<i>Дневник</i>)</p>
Синђелић	<p>Тако су већ кренуле приче да ће у суботу сада већ извесни суперлигаш Јавор Матис препустити бодове Слободи како би опстала, да БСК против Пролетера као и Бежанија против Јединства Путеви сигурно добијају мечеве на свом терену, Моравац Орион неће имати већих проблема код куће са отписаном Мачвом, као ни</p>

	<p>Колубара са Бачком, а <u>Синђелића</u> већ многи виде као победника меча у Краљеву... (<i>Mozzart sport</i>)</p> <p>Ђурани су код куће минималним резултатом савладали <u>Синђелић</u>. (<i>Mozzart sport</i>)</p> <p>Фудбалери ОФК Београда су у 19. колу Прве лиге Србије савладали <u>Синђелић</u> минималним резултатом што је био њихов први тријумф после 13 утакмица. (<i>Б92</i>)</p> <p>Председник Моравца осврнуо се и на београдске клубове, БСК, Бежанију и <u>Синђелић</u>... (<i>Mozzart sport</i>)</p>
Спартак	<p>Подсетимо, Крагујевчани су, у протеклој сезони, победили <u>Спартак</u>, као гости са 3:2, али су Суботичани у пролећном делу ове сезоне однели бод са стадиона Чика Дача” [!]. (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Екипа Црвене звезде савладала је <u>Спартак</u> из Суботице са 89:60 у хали „Александар Николић” у осмом колу Кошаркашке лиге Србије. (<i>Б92</i>)</p> <p>Тријумф Јагодине на Карабурми, Војводина победила <u>Спартак</u> (<i>Политика</i>)</p> <p>Урадићемо и све што треба да првог дана победимо <u>Спартак</u>, који ове године игра одлично. (<i>Б92</i>)</p> <p>Фудбалери Рада су на Бањици победили <u>Спартак</u> са 2:0. (<i>РТС</i>)</p> <p>Кошаркаши Партизана су после преокрета у другом полувремену савладали <u>Спартак</u> у Суботици (81:75). (<i>Курир</i>)</p> <p>Сарајевска екипа је данас савладала <u>Спартак</u> резултатом 4:2. (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Истовремено, Војводина је савладала <u>Спартак</u> у Суботици 4:1. (<i>Студио Б</i>)</p>
Студент	<p>У наредном колу, прекопсутра [!], Крагујевчани на паркету Спортске хале „Гордана-Гоца Богојевић” дочекују <u>Студента</u> из Бајине Баште. (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Пионирке дочекују <u>Студент</u> из Ниша, а млађе пионирке гостују у Сврљигу истоименој екипи. (<i>Пиротске вести</i>)</p> <p>У четвртном колу женске кошаркашке лиге, Војводина је на Спенсу стигла до треће победе у првенству савладавши <u>Студент</u> 92:75. (<i>РТВ</i>)</p> <p>Кошаркашице „одувале” <u>Студент</u> из Ниша 80:31 (<i>Пиротске вести</i>)</p>
Топличанин	<p>Динамо решетао <u>Топличанина</u> (<i>OK radio</i>¹⁵⁴)</p> <p>Кадети одбојкашког клуба Врање савладали су <u>Топличанина</u> у Прокупљу са 3:0 и изборили пласман у Топ 16 најбољих екипа у Србији. (<i>OK radio</i>)</p> <p>Састав Раше Милића је од гостујућих тимова у првенству изгубио само сет, док је Словен ван Руме победио једино последњепласираног <u>Топличанина</u> у Прокупљу. (<i>Радио сто плус</i>)</p> <p>Лесковачки рукометаши победили <u>Топличанин</u> (<i>Jug press</i>)</p> <p>У петнаестом колу Друге женске кошаркашке лиге, [!] кошаркашице Актавис Академије победиле су <u>Топличанин</u> из Прокупља резултатом 59:41 (13:12; 15:10; 20:8; 11:11) (<i>Jug press</i>)</p> <p>У оквиру 3. кола Супер Б рукометне лиге Србије, екипа Врања 1957</p>

¹⁵⁴ Кандидат претпоставља да назив овог медија потиче од енглеског „ОК”.

	<p>савладала је на домаћем терену <u>Топличанин</u> из Прокупља са 34:30, полувреме 15:14. (<i>OK radio</i>)</p> <p>Након два пораза од учесника СЕНА лиге крагујевачког Радничког, рукометаши нишког суперлигаша уз доста муке савладали су на свом терену <u>Топличанин</u>, члана Прве лиге Исток. (<i>Јужне вести</i>)</p> <p>Теже него што се очекивало, Балкански је забележио нови првенствени тријумф пред око 400 навијача пошто је савладао <u>Топличанин</u> са 1:0 и тако задржао друго место на табели Нишке зоне после 13. кола. (<i>Јужне вести</i>)</p> <p>У име донатора, поклон је уручио његов друг и навијач „Топличанина” Миливоје Шубарановић који је истакао да је Коља, када је последњи пут био у Прокупљу и Србији, посетио и „<u>Топличанин</u>” и схватио да је клуб у лошем материјалном стању, па је зато одлучио да им барем мало помогне. (<i>Јужне вести</i>)</p> <p>Првих пола сата билио [!] је по пар прилика на обе старне [!], а онда је прорадио најбољи играч гостију Младеновић и довео <u>Топличанин</u> у вођство. (<i>OK radio</i>)</p> <p>– [...] У 3. колу Николић Академија [!] у суботу игра у Лесковцу са Борцем 016, а женска селекција клуба у недељу у 14 часова у Врању у сали Медицинско-Хемијске школе, [!] дочекује <u>Топличанин</u> из Прокупља – каже за ОК Radio тренер Срђан и Предраг Николић. (<i>OK radio</i>)</p> <p>Голове за <u>Топличанин</u> постигли су Немања Стојановић, Лука Пауновић и повратник у прокупачкој екипи и некадашњи капитен Предраг Младеновић. (<i>Јужне вести</i>)</p>
Хајдук Вељко	<p>Ту мислим, пре свега, на нас, потом нишки Синђелић, Моравац Орион из Мрштана и <u>Хајдук Вељка</u> из Неготина. (<i>OK radio</i>)</p> <p>Одбојкаши Топличанина победили су са 3:0 (25:19, 25:15, 25:18) последњепласирани <u>Хајдук Вељко</u> у 13. колу Друге лиге „Исток”. (<i>Јужне вести</i>)</p>
Шумадинац	<p>Савладали су Младог радника у Радинцима (1:0), Борца из Жабара (4:1), <u>Шумадинца 1913</u> у Наталинцима (1:0) и у 24. колу Зоне „Дунав” и Железничара из Пожаревца (2:0). (<i>Šumadija press</i>)</p> <p>Стрелци: Антонијевић у 14. минуту за <u>Шумадинац</u>, Станковић у 7. и Обрадовић у 43. минуту за Корићане. (<i>Šumadija press</i>)</p>

ПРИЛОГ 15

Примери за називе аутомобила

<p>авенсис</p>	<p>Утолико је посао за новог „<u>авенсиса</u>” тежи, јер мора да настави победнички низ, а великих такмаца у класи је све више. <i>(Политика)</i></p> <p>Све ово смо знали када смо за тест преузели „<u>авенсиса</u>” са омиљеним, мануелним мењачем и 1,6[-]литарским „де-4-де” дизелашем са 112 коња. <i>(Политика)</i></p> <p>delovi za <u>avensisa</u> limuzina karavan i hecbex</p> <p>Komplentan naslon za ruku za <u>avensisa</u> od 2003 do 2008</p> <p>Sve za <u>avensisa</u> 2001god</p> <p>Sedista za <u>avensisa</u> prednja zadnja i tapaciri od 2000 do 2002 god</p> <p>Toyota <u>avensis</u> trap sve vrste delova trapa za <u>avensisa</u> od 2003 god za prednji i zadnji branik od 2003 do 2006 sve za <u>avensisa</u> limuzinu, karavana, hecbek</p> <p>Za <u>Avensisa</u> 2. generacije(2003-2009)saljem brzom postom!</p> <p>Toyota специјална пролећна понуда за Yaris, RAV4, Auris, <u>Avensis</u> и Verso <i>(Ауто блог)</i></p> <p>Такође, можете да пробате и нови <u>Авенсис</u>. <i>(Ауто блог)</i></p> <p>Неки су и „побегли” из D-сегмента, као што је Honda, а Toyota разним варијацијама и освежењима покушава да одржи <u>Avensis</u> будним. <i>(Ауто магазин)</i></p> <p>Тојотин [Toyota] дизел мотор од 1,6 литара слови за изузетно економичан: уграђен у <u>Avensis</u> с четвора врата, просечно троши само 4,2 литра дизела на 100 km, док емисија угљен-диоксида (CO₂) износи 108 g/km. <i>(Ауто портал)</i></p> <p>Са дизајнерског аспекта, Аурис је унапређен по узору на већи <u>Авенсис</u>. <i>(Ауто магазин)</i></p> <p>Шеф дизајнера „Тојоте” Такаши Јамамото превезао је 5.000 километара кроз Европу како би разумео потребе купаца пре него што је сео за компјутер и почео да ствара нови „<u>авенсис</u>”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Сличан проблем постоји и код осталих „Тојотиних” модела осим код нове „короле”, чија би седишта требало да уграђују у „<u>авенсис</u>”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Квалитет, издржљивост и поузданост – били су увек највећи аргументи за „<u>авенсис</u>”, па је зато и у ранијим генерацијама био високо позициониран у табелама продаје „де” сегмента. <i>(Политика)</i></p> <p>Све то упаковано са савршеним доњим постројем и одличном изолацијом против буке учинило је <u>авенсис</u> савршеним аутомобилом за дуге вожње, добрим за кривудава путеве, али и лимузином којом смо без проблема и нервозе возили кроз београдске саобраћајне гужве, посебно ситуације стани – крени. <i>(Политика)</i></p> <p>Једноставно уласком у <u>авенсис</u> ушли смо у својеврстан свет тишине.</p>
-----------------------	---

	<p>(Политика) За добар ауто има да се плати. За овај <u>авенсис</u> тачно 27.100 евра. (Политика) (?) polovni delovi za <u>avensis original</u> motor za delove ako nekom treba glava motora, radilica, klipovi karter imamo i komplet motor koji svi ostali delovi za <u>avensis</u> 0d 2003 do 2006 za <u>avensis</u> od 1998god do 2002god t22 avensis karavan sve vrste delova trapa za <u>avensis</u> kao sa slike За <u>avensis</u> 2000god 2001god 2002god zastita ispod krila i sve ostale plastike sa slike za <u>avensis</u> Maska za <u>Avensis</u> od 1997-2003. За <u>Avensis</u> trece generacije karavan prefacelifting(2009-2012). За <u>Avensis</u> trece generacije prefacelift(2009-2012). Multimedia za <u>Avensis</u> 2003-2008. g. Altenator za <u>avensis</u> Dizne za <u>avensis</u> ispravne Turbina za <u>avensis</u> t25 2.0 D4d 85kw 116ks Deo je za <u>avensis</u> od2000god do2003god prekidač za klimu cd za <u>avensis</u> od 2003 do 2005god Polovni originalni delovi za <u>AVENSIS</u> 2003-2008. g. desno sediste suvozacevo za <u>avensis</u> od 2003do 2006god Pregradna mrezica za <u>Avensis</u> 2002. i starije generacije. od 2003 do 2009 karavan, limuzina hecbek sve vrste delova za <u>avensis</u> od 2003 do 2009 limuzina hecbek sve vrste delova za <u>avensis</u> За <u>Avensis</u> druge generacije(2003-2009). Odgovara za previu, <u>avensis</u>, corolu verso itd. .. 2.0d4d motor. . za <u>avensis</u> felne su extra očuvane kao nove.</p>
астон мартин	<p>Дозволу је добио тек са 24 године и то под сумњивим околностима, а од војне је дефинитивно одустао када је на путу ка Шкотској 1969. године слупао свог <u>Астон Мартина</u>. (<i>Press</i>) Екипа познате емисије о аутомобилима провозаће новог „<u>астон мартин</u>” по Црној Гори (<i>Мондо</i>) Источни одговор на „<u>астон мартин</u>” спаја класику са модерним (<i>Србија данас</i>) Ово га је навело да стави свој ретки примерак Бугатија под кључ – заједно са још неким скупим аутомобилима, укључујући и <u>Астон Мартина</u>. (<i>Курир</i>) Поред јахте, заплешено је и неколико скупих аутомобила, укључујући ферарије, ламборгиније, <u>астон мартин</u> и бугати. (<i>Блиц</i>) Желите уживо да видите <u>Астон Мартин</u> који је возио Џејмс Бонд? (<i>Вечерње новости</i>) МОЈИ снови су да једнога дана кад устанем угледам „<u>астон мартин</u>” у свом дворишту – каже Терзија. (<i>Вечерње новости</i>) Куртова сестра је бескућник, а Дејв је прошле недеље купио „<u>астон мартин</u>”. (<i>Мондо</i>) То не само да је било више у односу на било који спортски <u>Астон Мартин</u> већ више и него Rolls-Royce Silver Wraith II, тада један од најлукузнијих аутомобила на свету. (<i>Вреле гуме</i>) Бивша екипа „Топ Гира” обећава врхунску забаву а кратак трејлер је био довољан да приметимо Ферари, Мекларен, <u>Астон Мартин</u>,</p>

	<p>Алфу Ромео... (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Петнаестогодишњи фудбалер слупао <u>Астон Мартин</u> (<i>Ауто портал</i>)</p> <p>Клуб га очито добро плаћа када је успео себи да приушти један <u>Астон Мартин</u>. (<i>Ауто портал</i>)</p> <p>Главни лик био је убојити тајни агент који носи Савил Роу одела, вози <u>Астон Мартин</u>, воли своје мартиније протресене а не промешане и представља се као „Бонд, Џејмс Бонд”. (<i>РТВ</i>)</p> <p>Пре 5 година разбио је скупочени <u>Астон Мартин</u> због неопрезне вожње, а чим се извукао из аутомобила, скинуо се до голе коже како би проверио да ли је са њим све у реду. (<i>Курир</i>)</p> <p>Пропутовао је светом [?], учествовао на голф турнирима у Аустралији и на Тајланду, купио „астон мартин”, „масерати” и „хјундаи” (?). (<i>РТС</i>)</p> <p>Као Џејмс Бонд, Роџер Мур је на филмском платну наследио Шона Конерија, који је преферирао <u>Астон Мартин</u>. (<i>Press</i>)</p> <p>Са друге стране, уз <u>Астон Мартин</u>, Пагани, Теслу и не иду неки тешки кључеви, јер ти аутомобили делују тако софистицирано и префињено да је једноставно грех ружити их гвожђем, слижићете [!] се? (<i>Србија данас</i>)</p> <p>Римац ће производити батерије за <u>Астон Мартин</u> (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Чисте и бритке линије са стране воде до савршеног задњег дела, који је отмен, „скуп” и личи на „астон мартин”. (<i>Курир</i>)</p> <p>Загато улепшава <u>Астон Мартин</u> – стижу 2 нова модела (<i>Б92</i>)</p> <p>Фудбалске клубове им купују руски олигарски [!] и шеици, јагуар и ролс ројс имају стране власнике, а чак се и Џејмс Бонд пре неколико година дрзнуо да уђе у немачки BMW, а не у британски „астон мартин”. (<i>Недељник</i>)</p> <p>Један од најређих Астон Мартина не личи на <u>Астон Мартин</u> (<i>Б92</i>)</p> <p>Најављен кратком реченицом „Долази ускоро”, многи љубитељи узбуђено чекају на нови <u>Астон Мартин</u> који ће бити откривен у наредних неколико месеци. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Мушкарци обожавају Ford Mustang и <u>Aston Martin</u>, не воле VW Бубу и Smart (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>У њему, NBA звезда прескаче <u>Aston Martin</u> у покрету. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Он није прескочио <u>Aston Martin</u> већ Lamborghini Gallarada Superlegera [?]. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Обожава аутомобиле, вози сребрни „астон мартин”, исти какав је возио Џејмс Бонд у „Казино ројалу”, а понекад вози и рели. (<i>24 сата</i>)</p> <p>Сам креирај свој „астон мартин” (<i>Блиц</i>)</p> <p>Читава галаксија звезда, наводно, била је спремна да уместо њега ускочи у „астон мартин” – помињана су имена Идриса Елбе, Џејмса Нортонa, Тома Хардија, Ејдана Гарнера, Тома Хидлстона – иако су сви до једнога демантовали озбиљније преговоре у том смислу. (<i>Блиц</i>)</p> <p>С[т]удио „Итал дизајн” чувеног дизајнера Ђорђета Ђуђара направио је занимљив предлог за „астон мартин”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Неко ће рећи да ту лагуна личи на британски <u>Астон мартин</u> и биће у праву. (<i>Политика</i>)</p> <p>Не морам да живим у вили и да возим „астон мартин” или „ферари”! (<i>Политика</i>)</p> <p>Иако се он данас сматра за велики промашај и може се пронаћи на свим листама најгорих аутомобила икада произведених, Лагонда</p>
--	---

	<p>седан је сачувао <u>Астон Мартин</u> да не заврши истом судбином као велики број спортских произвођача 1970-их година. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Уз чињеницу да је кинеско тржиште друго по важности за <u>Астон Мартин</u>, очекује се да ће DB11 V8 бити премијерно представљен управо на предстојећем Сајму аутомобила у Шангају који своја врата за посетиоце отвара средином априла. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>У време када је David Brown купио <u>Aston Martin</u>, овај легендарни бизнисмен је купио још једног посрнулог британског произвођача возила, Лагонду [Lagonda]. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Он је додао да мада је он заговорник идеје да Њуи креира нешто за <u>Астон Мартин</u>, фирма из Ворвика није извор из којег гласине долазе. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>GM и Ford су такође имали успоне и падове, а током 1980-их година су пословали толико добро да су успели да купе Saab, Volvo, <u>Aston Martin</u>, Jaguar, Land Rover и остале познате произвођаче. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Clive Sutton је већ више од четврт века један од водећих британских дилера за <u>Aston Martin</u>, Bentley, Ferrari, Lamborghini, Porsche и америчке брендове, али такође нуди и тјунинг програм за Ford Mustang. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Henrik Fisker одрадио Thunderbolt за <u>Aston Martin</u> (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>У вези са најновијим пројектом, Fisker је направио незваничан повратак у <u>Aston Martin</u> да би креирао јединствени Thunderbolt. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Неки су критиковали <u>Астон Мартин</u> да не чине неке велике промене у свом дизајну, да су им сви аутомобили некако на исти калуп, али овим прототипом показали су да итекако умеју да дизајнирају потпуно нови модел. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Опционо се може добити комбинација црвене и црне коже, што је новост за <u>Астон Мартин</u>. (<i>Национална класа</i>)</p> <p>Међутим, господин Bernie Moreno који заступа <u>Aston Martin</u> у Кливленду, имао је привилегију да ипак обрне круг улицама. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Nissan су прошле године напустили Енди Палмер и Јохан де Нисхен, отишавши у <u>Aston Martin</u> односно Cadillac. (<i>Вреле гуме</i>)</p>
<p>јагуар</p>	<p>Слављеник још редовно вози свог <u>Јагуара</u> из 1953. године. (<i>Блиц</i>)</p> <p>– [...] Ђоле је платио жену да кува деци и диван је према њима – каже Сандуловић који је љут пошто је сазнао и да су Слађа и Игор покушали да продају његовог „јагуара” преко неке агенције због чега ће је тужити. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Током ноћи, ланчани инцидент је послао <u>Јагуара</u> којег вози Донатан Хирши у водећу посаду Ауди #28 и оба аутомобила су прошла са оштећењима, тако да [је] Ауди посада која је стартовала са пол позиције морала да обави дужу поправку задњег дела аутомобила. (<i>Национална класа</i>)</p> <p>Солитер му истопио „јагуара” (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Пенава је није имао, па је са Илијом Перовићем из Мељака потписао уговор и ту је највећим делом правио „јагуара”. (<i>Политика</i>)</p> <p>Вратио бијесни Мујо <u>Јагуара</u> у салон и, наравно, тражио натраг паре. (<i>e-Новине</i>)</p> <p>Његова супруга возила је <u>јагуара</u> једно вријеме. (<i>e-Новине</i>)</p>

Познати заводник обукао је одело и у филму има Јагуара. (*Press*)

Препознатљиви овални грил британског брэнда који је посматрачу са 100% сигурношћу говорио да управо гледа у Јагуара са истом прецизношћу којом то чине BMW „бубрези”, у будуће [!] ће морати да сиђе са „позорнице”... (*Вреле гуме*)

Jaguar Land Rover SVO (Special Vehicle Operations) одељење следећег месеца представља публици најмоћнијег Јагуара до сада. (*Total car*)

Оно што Јагуара XE чека је да своју конкурентност докаже у стварности. (*Вреле гуме*)

Испустио је сјајног јагуара љубичасте боје. (*Mozzart sport*)

Власник неисправног луксузног и скупог аутомобила налепио је на непокретног четвороточкаша транспаренте, на којима је писало: „Боље је имати магарца него Јагуара”, „Лажни ауто”, „Лажна компанија” и „Лажна услуга”. (*Vesti online*)

На врата будуће младе послала је фризера, шминкера и лепу венчаницу и, након што је све било спремно, послала Јагуара олд-тајмера да је доведе на венчање. (*Vesti online*)

Из воза у Јагуара (*Vesti online*)

Купио Мујо Јагуара XKR-S, нагазио га према Високом двјесто педесет, двјесто осамдесет, триста, кад изненада прозујао крај њега исти онај коњ. (*e-Новине*)

Маца Дискреција на улици плакала са просјакињом, нудили јој јагуара (*Трачара*)

Након фотографија којима су папараци „разоткрили” Јагуара, произвођач им је одговорио са читавим „албумом” C-X17 у атрактивној Italian Racing црвеној боји! (*Вреле гуме*)

Берлинска полиција саопштила је да је запленила „ламборгинија”, „аудија”, „јагуара” и „мерцедеса” након што су полицајци зауставили две уличне трке у Берлину. (*Блиц*)

Током трајања рекламе, Марк Стронг вози новог Јагуара F, и објашњава зашто је то тако, а помоћ му пружа Том Хидлстон из хеликоптера [!]. (*Блиц*)

Такође, један од њених главних јунака, детектив Далгиеш из Шкотланд Јарда је центлмен који пише поезију, воли џез и вози јагуара. (*Блиц*)

– [...] Недавно ми се указала прилика јер је један нови модел у граду био на продају, па сам продала свој „мерцедес CLK”, додала нешто пара и купила „јагуара” зелене боје – прича Слађа и открива да највише поверења има управо у аутомобил. (*Блиц*)

Готово све реплике које се тичу ове теме изговара управо сусед главног јунака који живи у раскошној вили на три спрата и вози јагуара. (*Блиц*)

Пијан слупао „јагуара”, и није му први пут! (*Блиц*)

Године 2013. први пут је слупао јагуара возећи са више од два промила алкохола у крви, а у несрећи је повређена и његова супруга Бранкица. (*Блиц*)

Од „бубе” направио „јагуара” (*Политика*)

Браца Димитријевић је умео да дође из великог света у своје Сарајево возећи јагуара, био је рокер и ексцентрик, знао је да буде у правом тренутку на правом месту. (*Политика*)

На првом снимку се види како девојчица багером ископава рупу за базен, а на другом како вози „јагуара”, док на сувозачевом

	<p>седишту седи Љубиша Буха. (<i>Политика</i>)</p> <p>Он је први довезао <u>јагуара</u> у Србију. (<i>Политика</i>)</p> <p>[Наслов:] Вељин пајтос скинуо <u>Јагуара</u> Брени и Боби [Поднаслов:] Фолк звезда и њен супруг остали без заступништва „Јагуара” и „Лендровеера” у Србији [...] (<i>Курир</i>)</p> <p>Али, док је део огромног профита одлазио на куповине престижних светских брендова – „Тата моторс” је купио „<u>Јагуара</u>” и „Лендровеера” – „Нова Индија” није оставила никакав дубљи траг међу обичним људима. (<i>Политика</i>)</p> <p>Власници и менаџмент спас из растућих невоља почињу да траже у неком партнеру. Највише заинтересован за тако нешто био је амерички Форд. Посао је склопљен 1990. Уз „<u>јагуара</u>”, у пакету је била још једна британска аутомобилска дика: „ленд ровер”. (<i>Политика</i>)</p> <p>За 18 година Форд није успео да свари „<u>јагуара</u>” (са „ленд ровером” је био нешто боље среће).</p> <p>Delovi za <u>jaguar</u> xj hladnjaci branici volan stop svetla farovi . . .</p> <p>Fabricki trokut za JAGUARA X TYPE</p> <p>alnaser za jaguara x type 2.0 benzin</p> <p>Volan jaguar xf za jaguara x f</p> <p>Fondmetal felne 5x108 imaju prstenove za renoa a mogu da idu i na Forda , <u>Jaguar</u> , Volvo-a i ostala vozila koji imaju promer 5x108 felne nisu krive varene i ostalo kako sam kupio tako su i ostale</p> <p>Prodajem Lavlju kandzu za <u>Jaguar</u> koja je jako malo koristenena .</p> <p>Ima jos dosta delova za <u>Jaguar</u> iz 1965god.</p> <p>Густ, иначе свештеник, жели да задржи и свој „<u>јагуар</u>”. (<i>Ало</i>)</p> <p>Бизнисмен Martin Lindsay паркирао је свој <u>Јагуар</u> XJ у улици Eastcheap у лондонском City-ју, али када се вратио, чекало га је непријатно изненађење – задњи део крова, С-стуб и ретровизор су били веома чудно деформисани, и то на још чуднији начин... (<i>Ауто магазин</i>)</p> <p>Браћаваши се кући из провода, Грдовић је свој скупоецени <u>Јагуар</u> паркирао у бетонски зид једне куће у Арбанасима, задарском насељу у којем и сам живи. (<i>БК ТВ</i>)</p> <p>Бразилац није успео да покрене свој <u>Јагуар</u>, што није приметио Раиконен и на стазу је морао да изађе сејфти-кар. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Хрватски певач Младен Грдовић изазвао је синоћ саобраћајну несрећу у којој је прошао са лакшим повредама, и слупао свој скупоецени „<u>јагуар</u>”, под дејством алкохола. (<i>Блиц</i>)</p> <p>„[...] После нам је Симовић причао да је, када се вратио у Чуметов <u>јагуар</u>, пустио музику до краја и певао”, рекао је Багзи на суђењу. (<i>Политика</i>)</p> <p>У огласу се наводи да је приказани <u>Jaguar</u> XJ220 возио победник Le Man-а из 1988., [!] Andy Wallace, и одговоран је за постављање 2 значајне прекретнице: достигнутих 300 km/h на Bruntingthorpe стази и успешном завршавању теста издржљивости од 24 часа на Millbrook полигону. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Украли су му и <u>Јагуар</u> и побегли. (<i>Блиц</i>)</p> <p>„Леони” је у Србији присутан од 2009. године, када је почела са радом фабрика за производњу кабловских систем [!] за БМВ у Прокупљу, а 2013. године у Малошишту код Дољевца отворена је фабрика за производњу аутомобилских каблова за „ленд</p>
--	---

	<p>ровер” и „<u>јагуар</u>”. (PTC)</p> <p>Кран пао на <u>Јагуар</u> ХКR-S (Ауто магазин)</p> <p>За сада није познато за колико ће бити продужено међуосовинско растојање, али оно за регуларни <u>Јагуар</u> ХЕ износи 2835 mm. (Ауто блог)</p> <p>Возило на сликама помало је налик на <u>Јагуар</u> С-Х75, а још једна ствар која је овим моделима заједничка је што се ниједан неће наћи у производњи. (Total car)</p> <p>Сад сви нападају Југославију и време једнопартијског система, али ти си возио „<u>јагуар</u>” и имао уговор за допрему кокаина кад снимаш албум? (Недељник)</p> <p>Ако је држава узимала 90%, како си успевао да купиш и „<u>јагуар</u>” и јахту и све? (Недељник)</p> <p>С обзиром да се знају стандарди за „Порше”, „<u>Јагуар</u>”, [„]Ренц ровер”, „БМВ”, онда не чуди да ова италијанска фирма тражи и раднике које [!] те услове могу да испуне. (Данас)</p> <p>Занимљиво је, да у Румунији пол[и]ција користи <u>Јагуар</u> ХFR. (Ауто магазин)</p> <p>Цена за <u>Јагуар</u> ХJR575 у Великој Британији износи 93.710 фунти. (Ауто блог)</p> <p>Јагуарово одељење SVO (Special Vehicle Operations) најављује да ће следећег месеца представити до сада најекстремнији и најснажнији друмски <u>Јагуар</u> икада. (Ауто блог)</p> <p>SVO је за <u>Јагуар</u> ХЕ SVR предвидео и агресивнији екстеријер (проширења блатобрана, предњи браник са саћастим отворима за ваздух, предњи спојлер, хауба са отворима за ваздух, прагови, задњи дифузор, спојлер на пртљажнику), нове алу точкове, спортски подешено ослањање, ел. контролисани LSD диференцијал, јаче кочнице (опционо и карбон-керамичке кочнице), спортски издувни систем, као и дотерани ентеријер са спортским седиштима и воланом. (Ауто блог)</p> <p>„Златни волан” за <u>Јагуар</u> ХF (Санџак хабер)</p> <p>Подсетимо, <u>Јагуар</u> ХJR покреће 5.0 V8 Turbo мотор максималне снаге 550 КС и максималног обртног момента 680 Nm. (Ауто магазин)</p> <p>Предвиђено је да погони који ће производити каблове за BMW, <u>Jaguar</u> и Land Rover буду завршени у наредне три године. (Данас)</p> <p>Са 4.726 mm је 21 mm дужи него раније, што га чини чак 102 mm дужим у односу на серију 3, 55 mm дужим у односу на <u>Јагуар</u> ХЕ и 40 mm дужим у поређењу са Мерцедесом С класе. (Вреле гуме)</p> <p>Ипак, запремина пртљажника је идентична са BMW-ом и Мерцедесом (седан верзије) – 480 l, а 25 l је издашнија у односу на <u>Јагуар</u>. (Вреле гуме)</p> <p>Да резимирамо: мушкарци воле аутоматике из истог разлога из којег више воле класични „<u>јагуар</u>” пре него модерну „тојоту”, или бирају плоче пре него cd. (Мондо)</p> <p>Боље је имати магарца него <u>Јагуар</u>. (Ауто портал)</p> <p>Овако магарци вуку „<u>јагуар</u>”! (Ало)</p> <p>Нецер је у то време имао <u>јагуар</u> Е. (Mozzart sport)</p> <p>У филму се, уз <u>Jaguar</u> ХJ, појављује Range Rover Evoque док ће главни глумац, у улози James Bonda, возити Aston Martin DB5, чиме се обележава 50 година од појављивања првог филма о тајном агенту James Bondu. (Вреле гуме)</p> <p>Овај <u>Јагуар</u> рекламирао је и генијални Стивен Хокинг, један од</p>
--	--

	<p>највећих умова данашњице, који је изјавио да му се „остварио сан да глуми злог лика”. (<i>Мондо</i>)</p> <p>Рахул је упрегао неколико магараца, који су испред представништва вукли његов бели <u>Јагуар</u>. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>На колима су били разни натписи попут „лажњак од аутомобила”, „боље је имати магарца него <u>Јагуар</u>”, док је на кров и око ветробрана ставио сламу, приказујући његово возило, као да је приколица са сеном коју вуку магарци. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Ново возило спада у категорију луксузних и личи на BMW и чак „<u>јагуар</u>”, у покушају дизајнера да конкуришу европским моделима који су све популарнији на овом континенту. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Желите да возите класични <u>Јагуар</u>? (<i>Total car</i>)</p> <p>Поред infotainment система који подржава Android и iOS апликације, а којим се управља преко 8-инчног дисплеја осетљивог на додир, уз <u>Јагуар</u> XE ће моћи да се добије ласерски head-up display, 3D предња камера и неколицина најмодернијих безбедносних система. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Водећи произвођач каблова за аутомобиле, пре свега за Бе-Ем-Ве [!] и „<u>Јагуар</u>”, упошљава у Србији 5.570 радника. (<i>PTC</i>)</p> <p>Када је реч о предњем делу немачког модела, на њему је приметна криза идентитета, јер својим изгледом Баварац, чини се, више жели да наликује на <u>Јагуар</u> XK прве генерације или на амерички Паноз Есперанте. (<i>Ауто портал</i>)</p> <p>Кејли су сређивали фризер и шминкер пре него што је закорачила у старински „<u>јагуар</u>” који је срећан пар одвезао до замка у којем је венчање било заказано. (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Разлог овог креативног бега је то што су хтели да купе спортски аутомобил, прецизније – „<u>јагуар</u>”. (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Форд Мустанг копира <u>Јагуар</u> (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Ауди који личи на <u>Јагуар</u> (<i>Ауто портал</i>)</p> <p>Младић који је убијен у Новом Београду је, како кажу, био члан групе Дејана Стојановића Кеке, возио је <u>јагуар</u>, држао кафић и имао досије у полицији. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Додуше, неки другари из детињства су га прозивали да вози „<u>Јагуар</u>”, али је он поручио да га није купио. (<i>Sportske.net</i>)</p> <p>Најстарији аутомобил на изложби је из 1928. године, а посетиоци ће моћи да виде и „Кадилак” из 50-их, „Крајслер” из 1936, „Мерцедес”, „<u>Јагуар</u>”. (<i>Данас</i>)</p> <p>Компанија Special Wedding Cars која се бави изнајмљивањем аутомобила поседује поменути Huracan, али и Aventador-a, неколико Rolls-Royce-a, Ferrari 488, <u>Jaguar</u> XJL, BMW i8 и Bentley Continental GT. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Манчестер сити је Јагуар, а не можете ставити знак ауто[-]школе на <u>Јагуар</u>. (<i>Блиц спорт</i>)</p> <p>До сада смо видели offroad вожњу гигантског Rolls Royce Phantom-a, burn-out Ferrari-ја F50, Ferrari Enzo у дрифту и запаљени <u>Jaguar</u> XJ220. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Мурињо је након тога отишао до своје канцеларије, испразнио сто, сео у „<u>јагуар</u>” и отишао да се никада више не врати. (<i>Недељник</i>)</p> <p>Поред аеро body пакета, модификованог огибљења, спортског издувног система и дотераног ентеријера, овај <u>Јагуар</u> ће одликовати и V8 мотор са компресором и 550КС. (<i>Ауто блог</i>)</p>
--	--

Бесплатан преглед за Volvo, Land Rover, Jaguar и Infiniti (*Ауто магазин*)

Луксузна кожа из Шапца за јагуар, порше и ферари (*Блиц*)

Седишта за „бентли” и „јагуар” из Шапца (*Блиц*)

Правиће кожна седишта за Лам[б]оргини, Порше, Јагуар и Ферари (*Блиц*)

Ако бих морао да радим нешто што ће бити испод мог уметничког и људског нивоа, онда бих за то тражио стан од 200 квадрата, „јагуар” и могућност да путујем по свету, али пошто тога наравно нема, не пристајем на компромисе. (*Блиц*)

У међувремену живи између Париза и Холивуда, скупља сервисе за чај, кинески порцелан, вози „крајслер” из 1939, BMW Z4 и „јагуар”. (*Блиц*)

По повратку у Велс, Пренс је поделио богатство са пет чланова своје породице и купио је најновији „јагуар” како би могао без проблема сваког радног дана да пређе 50-ак километара и стигне у шест ујутру на почетак своје смене. (*Блиц*)

Шездесете и седамдесете године прошлог века биле су лепе и безбрижне за многе, присећа се Радован Ђајић Ђаја, који је у то време провозао први „јагуар” по београдском асфалту, купљен од енглеске амбасаде, а захваљујући овом Дорџолцу прве плоче Елвиса Прислија и Фетса Домина вртеле су се на свим журкама у граду. (*Блиц*)

Хејвуд је возио сребрни „јагуар” са регистарским таблицама „007”, пише лист. (*Блиц*)

Глумци у Џејмс Бонд стилу у новој реклами за „Јагуар” (*Блиц*)

Двојица петогодишњака из Русије побегли су из вртића у намери да купе „јагуар” у салону аутомобила. (*Блиц*)

Када их је питала откуд они ту, малишани су рекли да су побегли из вртића и да желе да купе „јагуар” али немају новца. (*Блиц*)

Наиме, службеници полицијске станице Traunstein зауставили су скупочени „јагуар XF” словеначких регистарских таблица, који је возио 48-годишњи Босанац, који је путовао у Швајцарску. (*Блиц*)

Немачка полиција одузела је „јагуар XF”, вредан око 45 хиљада евра, преноси Радио[ ]Сарајево. (*Блиц*)

Возач је новинарима прво показао неколико возила која користе остали чланови краљевске породице, да би их затим одвео до краљичиних аутомобила, међу којима она најчешће користи „бентли”, „ролс-ројс”, „дајмлер” и „јагуар”. (*Блиц*)

Продају „јагуар” да сачувају клизалиште (*Блиц*)

Сандуловић је Слађани поклонио скупочени „јагуар”, који јој је после раскида везе украден. (*Блиц*)

Светски бренд у бранши, немачки „Зе-Еф”, који прави то и за „Јагуар” и „Ролс-Ројс”, осмислио је и произвео специјално за италијанског каубоја (не из „шпагети вестерна”) овај можда и најбитнији део SUV-а премијум класе. (*Политика*)

Бонд је чувен по „астон мартину” и „бентлију”, али је возио и „бе-ем-ве”, „ролс-ројс”, „јагуар”, „ауди”... (*Политика*)

Ја свој одржавам у Паризу код пријатеља Зорана и Душка Нишкановића, који имају најбољу гаражу у Француској за „ролс-ројс”, „бентли” и „јагуар”. (*Политика*)

Упркос двострукој тактици прерушавања – хвалисао се да је шпијун,

	<p>возио „<u>јагуар</u>” са бројем 007 и био, званично, трговачки представник ауто-марке „Астон Мартин”, који је Џемс Бонд возио у неколико филмова – дуго је био под присмотром кинеске обавештајне службе, али и „у зеници будног ока агената СИА у Кини”. (<i>Политика</i>)</p> <p>Остоја Мијаиловић, народни посланик СНС-а, за кога опозиција тврди да има изузетно сумњиву прошлост, а својевремено му се судило због привредног преступа, не хаје за оптужбе, већ припрема отварање заступништва за „<u>јагуар</u>” и „ленд ровер” и поручује: „И мрва кад згазите, оптужиће вас за убиство”. (<i>Ало</i>)</p> <p>Он је развијао импресивних 384 Nm обртног момента на само 3.200 о/мин., али је <u>Јагуар</u> бринуло што развија „само” 220 кс или 45 кс мање него проверени 3,8-литарски мотор. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Све строжије [!] регулативе о висини штетних материја у издувним гасовима приморавају <u>Јагуар</u> да разматра о [?] спуштању за класу испод будућег Q седана средње класе и представи још ефикаснији компакт модел са предњим погоном. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Произвођачи аутомобила често покушавају да пресликају возну динамику какву поседује BMW. [...] За <u>Јагуар</u>, опет, возна динамика неће бити главни детаљ. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Са компактним crossover сегментом (који је по димензијама возила готово идентичан средњој класи седана) који тренутно бележи рекордне бројке продаје, као и раста, мали CUV би вероватно имао више смисла за <u>Јагуар</u>. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>У овом сегменту велика је конкуренција [!], имате Porsche, Audi и Mercedes, а за <u>Jaguar</u> је ово први овакав ауто. (<i>Al Jazeera</i>)</p> <p>Убрзо је и <u>Јагуар</u> задесила слична судбина. (<i>Н1 Инфо</i>)</p> <p>Још деведесетих година Мика је радио иновативна creative-tech решења за UNIQLO и <u>Јагуар</u>, тренутно живи и ради у Лондону као freelance Technology Lead у компанији Google. (<i>Б92</i>)</p> <p>Новинарске екипе са свих меридијана смјењују се хватајући моменте историје за <u>Јагуар</u>, али и за Никшић. (<i>Слободна Европа</i>)</p> <p>Британац Џастин Вилсон, са 197 центиметара – највиши човек који се надметао у Формули, две сезоне је возио у Формули 1 за Минарди и <u>Јагуар</u>, а онда прешао на трке у САД. (<i>PTC</i>)</p> <p>GM и Ford су такође имали успоне и падове, а током 1980-их година су пословали толико добро да су успели да купе Saab, Volvo, Aston Martin, <u>Jaguar</u>, Land Rover и остале познате произвођаче. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Ово возило представља нову еру за <u>Јагуар</u>, пошто је у питању његов први електрични модел, а у производној форми се очекује у току следеће године. (<i>Total car</i>)</p> <p>Иако су Британци до сада урадили одличне ствари за BMW и <u>Jaguar</u> са овим Волвом [Volvom] су заиста надмашили сами себе. (<i>Ауто портал</i>)</p> <p>Кија је тиме постала четврта фабрика аутомобила у Словачкој, уз Фолксваген, PSA Пежо, Ситроен и <u>Јагуар</u>, а заједничким су радом земљу са 5,4 милиона становника претворили у глобалног лидера по броју произведених аутомобила на хиљаду становника. (<i>Б92</i>)</p> <p>Члан енглеског горњег дома Лорд Батачаруја [?] рекао је да су министри разматрали пакет помоћи од 667 милиона фунти за „<u>Јагуар</u>”, али је Лорд [?] Менделсон истакао да се група „Тата”</p>
--	---

	<p>mora sama snaћи. (Блиц)</p> <p>Он је казао да је инвестиција вредна 40 милиона евра и да ће радници производити делове за „волво” и „jaguar”, најмоћније европске и светске куће. (Политика)</p> <p>Нова кампања за „jaguar” коју је радио његов пријатељ такође је добар пример како се традиционалним огласима додаје нови креативни слој. (Политика)</p> <p>Kozni mf volan za jaguar xf ctanje odlicno</p> <p>Polovan volan za jaguar x type 90% ocuvan</p> <p>NOVI setovi sigurnosnih srafova za Jaguar E-Pace 2017-</p> <p>iPod iPhone AUX interface Cable za Rover i Jaguar, [...]</p> <p>NOVI setovi sigurnosnih srafova za Jaguar XK 1996-2015</p> <p>NOVI setovi sigurnosnih srafova za Jaguar XJ 2003-</p> <p>NOVI setovi sigurnosnih srafova za Jaguar XF 2007-</p> <p>NOVI setovi sigurnosnih srafova za Jaguar XE 2015-</p> <p>NOVI setovi sigurnosnih srafova za Jaguar X-Type 2004-</p> <p>NOVI setovi sigurnosnih srafova za Jaguar S-Type 2004-</p> <p>NOVI setovi sigurnosnih srafova za Jaguar F-Type 2013-</p> <p>Tipične dimenzije za FIAT (Brava, Bravo, Marea...), FORD, Jaguar i Mazdu prilikom fabričke ugradnje u prednja vrata.</p> <p>Zamajac sa setom kvacila u extra stanju za Jaguar X-type 2.0 dizel sa Fordovim motorom. . . .</p> <p>zglob desni sa sve poluosovinom, bez krsta za jaguar x-tupe, pase i na ford mondeo 2.0 tdci</p> <p>Poklopac je za Jaguar Xtype benzin 2.1 2.5 3.0</p> <p>Levi far za jaguar xf dioda od 2012 da 2015 blago ostecen vidi se na slikama</p> <p>Lavlja Kandza za Jaguar XJ</p> <p>Alu felne 18x5x108 za Reno, Ford, Jaguar, Peugeot sa gumama 225x40x18 ET 55 8 J</p> <p>polovni anlaser za jaguar tayp 2.0 benzin 12 v , kao i za mnoge druge vrste automobila doneti iz italije.</p> <p>Copavac 18 za Jaguar</p> <p>Philips Xenon svetla za Jaguar,ugradnja</p> <p>Delovi za jaguar s type 2.7d (1999-2007)</p> <p>Multimedija za jaguar x type</p> <p>Tocak odgovara na FORD JAGUAR VOLVO</p> <p>odgovaraju na range rover evoque, land rover frelander 2, discovery sport, jaguar e pace, f pace. . . .</p> <p>sifra 1115 nove alu felne 9.5jx20 et 45, cb63.4mm raspon rupa 5x108, odgovaraju na range rover velar, evoque, land rover frelander 2, discovery sport, jaguar e pace, f pace. . . .</p> <p>pasuju i za insigniju i jaguar i tuareg -a</p> <p>Njihove baterije se fabrički ugrađuju u Alfa Romeo, Maserati, Ferari, Audi, VW, Seat, Škodu, BMW, Opel, Hondu, Jaguar, Volvo, Mazdu i vozila drugih poznatih marki.</p> <p>Setovi kvacila sa zamajcem za Ford Mondeo i Jaguar x-type. . .</p> <p>Na prodaju fabricki zvcnici za Land rover Evoque novije generacije, takodje pase na Jaguar XF X250 , zvcnici za leva i desna vrata frontalni, novi nekorisceni ORIGINAL.</p> <p>Bavaria tehnik felne,6,5Jx16" ET 45mm,5x108mm. imaju centralni prsten, cijom izmenom odgovaraju za PSA, Freelander 2, Renault, Jaguar.</p>
--	---

	<p>Pasu na <u>jaguar</u>, <u>citroen</u>, <u>peugeot</u>, <u>ford</u>, <u>volvo</u>. . .</p>
јарис	<p>Французи праве <u>Yaris-a</u> за тржиште Северне Америке (<i>Национална класа</i>)</p> <p>Уз овај мотор у „<u>јариса</u>” ће се уграђивати и 1,0-литарски бензинац, а наравно, и овај „јарис” има своју хибридно верзију (више од 40 одсто продатих „јариса” је са хибридном погоном), а очекивања су да ће тај број све више расти. (<i>Total car</i>)</p> <p>Toyota се без дилеме потрудила да до детаља осмисли <u>Yaris-a</u> хибрида. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Видели смо „будућег <u>Yaris-a</u>”, а ево га и актуелни, и то у хибридној верзији. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Prednji amortizeri за <u>jarisa</u> 2002g d4d</p> <p>Trebaju mi dve original ratkapne за <u>yarisa</u>, točkovi r14</p> <p>Za <u>yarisa</u> 2005 pa na gore.</p> <p>Za <u>Yaris-a</u> treće generacije xp 130 (2013-. . .).</p> <p>Посетите најближи Toyota салон и тестирајте нови <u>Yaris</u> који је доступан за испоруку одмах, уз одличне услове финансирања и осигурања, као и могућност куповине старо за ново. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Toyota специјална пролећна понуда за <u>Yaris</u>, RAV4, Auris, Avensis и Verso (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>TMMF је инвестирала додатних 10 милиона евра, како би прилагодила <u>Yaris</u> специфичним захтевима новог извозног тржишта. (<i>Национална класа</i>)</p> <p>Toyota ће <u>Yaris</u> произведен у Француској извозити у Северну Америку (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Производња <u>Yaris-a</u> треће генерације је у Тојотином [Toyota] производном постројењу у Валенсијену (Француска) почела у јулу прошле године, а сада је највећи јапански произвођача [!] аутомобила најавио да ће <u>Yaris</u> произведен у Француској почети да извози и на северноамеричко тржиште. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Toyota Motor Manufacturing France је најне саопштио да ће од маја 2013. године почети да извози <u>Yaris</u> у САД, Канаду и Порторико. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Toyota је у <u>Yaris</u> инсталирала нови 1.5 VVT-iE мотор. (<i>Ауто магазин</i>)</p> <p>Помало је увредљиво да се Тојотина [Toyota] лимузина нуди само са дизелашем од 1.4 литра – па тај мотор је примерен за <u>Yaris</u>, али не и за Corolla. (<i>Данас</i>)</p> <p>Знали сте да Toyota поседује <u>Yaris</u> у лимузинској седан верзији? (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Разлог – већина возача <u>Yaris</u> вози у градским условима, где је потребнији већи обртни момент уместо турирање [?] гаса до тачке покретања турбине. (<i>Б92</i>)</p> <p>Интересантно је да Toyota није желела да у освежени <u>Yaris</u> угради свој нови турбо бензински мотор запремине 1.2 литра. (<i>Б92</i>)</p> <p>Уколико имате велику породицу, мораћете да заборавите на Микру [Micru] и <u>Yaris</u> и да евентуално покушате да пронађете неку Нисан Алмеру [Nissan Almeru], која због свог „досадног” дизајна има веома повољну цену. (<i>Данас</i>)</p> <p>Пре око месец дана, Toyota је представила скеч, који је послужио као тизер за „наоштрени” <u>Yaris</u>. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Проблем који је пријављен на укупно 14 модела произведених између</p>

	<p>2005. и 2010. године, укључујући популарни Камри и Королу, али и Јарис, Матрикс и RAV4, није међутим проузроковао нити несрећу нити повреде. (<i>Глас Америке</i>)</p> <p>У нови „јарис” који се прави у Француској [!] не само за европско тржиште уложено је 90 милиона евра, али да се не ради о пуком „затезању бора”, рестилизацији, говори податак да је у овом моделу уграђено чак 900 нових делова! (<i>Total car</i>)</p> <p>Очекује се да ће Suzuki изложити нови Swift, а Toyota је већ најавила редизајнирани Yaris. (<i>B92</i>)</p> <p>Лично, од свих Тојота [Toyota] највише волим управо Yaris! (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Понуђен је и такозвани Chic ниво опреме, који Yaris усмерава у веома елегантном правцу. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Toyota Motor Manufacturing France (ТММФ) је 25. априла произвела 2,5 милионити Yaris, модел чија је производња почела 2001. године. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Тојотина [Toyotina] фабрика у Француској је произвела 2,5-милионити Yaris (<i>Ауто магазин</i>)</p> <p>Запремина пртљажног простора износи 286 литара, што значи да је остала непромењена у односу на стандардни Јарис. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>На Touch & Go 6,1[-]инчном дисплеју се може пратити функционисање хибридног система и стање батерија, што такође разликује хибридни Yaris од оног стандардног. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>2014. године Toyota је у А и В сегменту представила потпуно нови Augo и нови Yaris. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Пре годину дана на нови Prius, Auris и Yaris чекало се до девет месеци, ове године то смо спустили на три до шест месеци. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Направити још бољи „јарис” од претходног модела, верујемо, било је изузетно тешко. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>На Женевском међународном сајму аутомобила (7. – 19. [!] марта), Toyota представља нови Yaris за 2017. годину, заједно са његовом спортском верзијом, Yaris-ом GRMN. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Нов 1,5-литарски бензински мотор за Yaris (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Подсетимо, Toyota Motorsport тренутно у понуди има Yaris, који је хомологиран у класи R1А. (<i>Ауто магазин</i>)</p> <p>Грци су у 2016. највише куповали Тојотин [Toyotin] Yaris, при чему је пласирано 5.307 комада. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Нови систем са 6,1[-]инчним екраном осетљивим на додир, навигацијом, апликацијама и приступом интернету чине нови „јарис” једним од најинновативнијих аутомобила у В сегменту. (<i>Total car</i>)</p> <p>За куповину модела Augo, на снази је бескаматно финансирање за износе до 5.000 евра, а за Yaris, Королу [Corolla], Auris и Verso до 7.000 евра. (<i>B92</i>)</p> <p>Toyota приказала жестоки Yaris (<i>Национална класа</i>)</p> <p>Toyota најавила спортски Yaris са 200 коња (<i>B92</i>)</p> <p>Нови Yaris можемо очекивати за неколико година, а једна од његових верзија би могао да нуде [!] спортски Yaris RS. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>У Тојоти [Toyota] би за такав спортски Yaris могли да употребе хибридни погон (комбинација бензинца и електромотора) или 1,5[-]литарски турбо мотор са неких 180КС [!]. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Akio Toyoda, председник компаније Toyota и Tommi Makinen, шеф тима Toyota Gazoo Racing WRC који ће припремати Yaris за</p>
--	---

	<p>светске рели стазе (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Motoring преноси да ће <u>Yaris</u> са побољшаним спецификацијама покретати 2.0-литарски четвороцилиндарски турбопуњени бензински мотор из Lexus NX 200t модела, где производи 235 коњских снага и 349 Nm обртног момента. (<i>Total car</i>)</p> <p><u>Yaris</u> у овој варијанти покреће 1,8-литарски агрегат са суперпуњачем који развија 205 коњских снага. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Toyota је саопштила да је нови 1,5[-]литарски бензински мотор један од агрегата који ће се уграђивати у нови <u>Yaris</u>. (<i>Национална класа</i>)</p> <p>Product manager у компанији Toyota, Alessandro Massimino, признаје да су до сада клијенти куповали [!] <u>Yaris</u> главом, а захваљујући променама, од сада ће куповати срцем. (<i>Ауто магазин</i>)</p> <p>На штанду француског произвођача „Пежо” хвале се продајом модела „208” чија је сајамска цена 10.590, док „Тојота” нуди „<u>јарис</u>” чија је сајамска цена 9.990 евра. (<i>Блиц</i>)</p> <p>„Тојота” подмладила RAV 4 и „<u>јарис</u>” (<i>Блиц</i>)</p> <p>То је, ипак, агрегат који је креиран да вуче мањи „<u>јарис</u>”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>По већ устаљеном обичају, „Тојота” за „<u>јарис</u>” нуди три основна пакета опреме – „тера”, „луна” и „сол”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>„Рено” представља „кађар”, „еспас” и „твинго”, али и нискобуџетни „докер степеј”, „Тојота” – „ајго” и „<u>јарис</u>”, „Пежо” нови „108”, „308 ге-ге” и „508”, а „Опел” нову градску „корсу” и „карл”. (<i>Политика</i>)</p> <p>Напомена: komplet nosac i metlica, rupa konusna precnik 8x6mm- за <u>aris</u> proizveden u japanu</p> <p>Напомена: komplet nosac i metlica, rupa konusna precnik 10x8mm- за <u>aris</u> proizveden u francuskoj</p> <p>Kozni volan за <u>Yaris</u></p> <p>Originalne polovne ratkapne за Toyota</p> <p>Fabričke за <u>Yaris</u></p> <p>Menjac за <u>aris</u> d4d 2003 god</p> <p>За <u>Yaris</u> prve generacije.</p> <p>Volan за <u>aris</u> kozni perfektan</p> <p>За <u>Yaris</u> trece generacije xp 130(2013-. ..).</p>
<p>југић</p>	<p>У овог „<u>југића</u>” више нитко неће провалити (<i>Total car</i>)</p> <p>Дешавало се да ме на путу снег завеје, па родитељи запрегом крену да спасавају мене и мог <u>југића</u>, последњих година помажу ми и припадници МУП-а који патролирају у Копненој зони безбедности. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Кад је купио свог „<u>Југића</u>”, почео је паралелно да вози кружне и брдске трке. (<i>ИнфоКГ</i>)</p> <p>Верујућу [!] у спретне руке мајстора Виктора, који је и ручно направио авион тако што је у њега уградио „ладин” мотор Бечејцима је остала нада да ће њихов „Рино” како зову свог <u>југића</u>, бити спреман да настави пут назад ка Србији, па све до родног Бечеја. (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Угланцаног и јаркоцрвеног „<u>југића</u>” из 1991. кога је Краљевчанин Милан Васиљевић платио 1.100 евра са поносом је јесенас паркирао пред локалном кафаном. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Морали смо да прештелујемо паљење како би мотор некако радио, а свог „<u>југића</u>” – ако сам на ту мешавину воде и сумњивога броја</p>

	<p>октана у њој уопште успевао да га покренем – нисам гасио на кључ него тако што бих нагло пуштао квачило у четвртој брзини. <i>(Блиц)</i></p> <p>„Југића” којим ће два млада Бечејца кренути пут Монголије уступила им је Нинославова мајка. <i>(Блиц)</i></p> <p>Да су се лопови намерачили баш на овог „југића” не би се много овајдили. <i>(Блиц)</i></p> <p>На паркингу комшија Милун пао ничице пред мог „југића”. <i>(Политика)</i></p> <p>Бечејци сада чекају да им мајстор Виктор оправи југића и да ће ускоро кренути награда за Србију. <i>(Ало)</i></p> <p>Мајстор нам је брзо поправио „југића” и није хтео ништа да наплати када је чуо у какву смо се авантуру упустили. <i>(Блиц)</i></p> <p>На пијаци половних аутомобила у Бојсију су за 950 долара купили белог „југића” (Yugo GVL), пренебрегнувши упозороње [!] да возило има одређених проблема и да им не препоручују дугачак пут до Лос Анђелеса. <i>(Total car)</i></p> <p>Када сам почео да возим југића, заједно смо се возили до Дома омладине. <i>(Време)</i></p> <p>Енглез који обожава „Југића” <i>(Мондо)</i></p> <p>Са аутомобилске сцене САД и Велике Британије нестао је 1992. године, када је и избио рат у бившој Југославији, каже Даст и „незналицама” објашњава да је „Z” знак Заставе из Крагујевца која је производила „Југића”. <i>(Мондо)</i></p> <p>Продаје југића да плати дуг за струју <i>(Курир)</i></p> <p>Димензије аутомобила, понеке линије и оштре ивице на каросерији, подсећају на легендарног „југића” управо из разлога да створе осећај носталгије код (бивших) власника тог аутомобила, док је име концепта сасвим случајно промењено. <i>(Мондо)</i></p> <p>Мокринчани слаби на југића и кеца: Умислили да су Пишоња и Жуга, обили и украли да се провозају <i>(Курир)</i></p> <p>За „југића” су углавном довољни прекидач за струју и неки јефтин аларм, док Ауди од 30.000€ тражи најбољу заштиту која постоји. <i>(Вреле гуме)</i></p> <p>Ко ће да украде „југића”? <i>(Вреле гуме)</i></p> <p>Американац продаје „југића” из 1988. за 5.000 долара <i>(Vesti online)</i></p> <p>Како да офарбате „југића” за 500 динара <i>(24 сата)</i></p> <p>Ово је аутић који је отерао у пензију легендарног „југића” <i>(Србија данас)</i></p> <p>Човек наговарио ЏИНОВСКЕ ГРЕДЕ У „ЈУГИЋА”! <i>(Телеграф)</i></p> <p>Да нису само некада популарни европски и јапански аутомобили ти које љубитељ[и] драг трке преправљају у праве мале звери, потврђује и један Грк по имену Vassilis, који се одлучио на, веровали или не, нашег „Југића”! <i>(Србија данас)</i></p> <p>Наставите низ... напишите нам у коментарима зашто ви волите легендарног „југића”, који данас прославља рођендан – први модел је склопљен ручно 2. октобра 1978. <i>(Мондо)</i></p> <p>Возач Бојан Милановић први пут је наступио на некој трци 2006. године, и то на кружној у Батајници, возећи „југића” са свега 19 година. <i>(Press)</i></p> <p>Нетко ће рећи: сваки циго свога коња хвали, али [!] без прегјеривања овај Голф поједе било којег Bmw-а М3, Туре R-а или Југића с Fiat-овим мотором с два турба у сваком тренутку. <i>(Ауто блог)</i></p>
--	---

Милан сада вози „југића” са рупом, а на мобилни телефон продавца из Крагујевца нико се не јавља. *(Блиц)*

Американци су толико ИСМЕВАЛИ „ЈУГИЋА”, а онда је он пројурio 160 километара на сат – ПО ЛЕДУ *(Блиц)*

Комшиница и ја смо пре две године купиле „југића” од познаника и до сада нам се аутомобил исплатио. *(Блиц)*

Трајковић, који је са другом Ђорђем Илчешином прошле године одвезао „југића” од Бечеја до Улан Батора у Монголији, сада се спрема за нову авантуру у коју би ретко ко смео да се упусти. *(Блиц)*

– Наш тим је направио пародију на рекламу за „ситроен С4”, тако што је старог „југића”, попут цртаних јунака Трансформерса, претворио у разиграног робота – каже Мирко, додајући да је тиму било потребно мање од шест недеља да направи спот. *(Блиц)*

Он је 1996. године ушао у „Гинисову књигу рекорда” када је преко лука старог Жежељевог моста прво превезао мотоцикл „сузуки”, а касније и „југића”. *(Блиц)*

Београђани поставили новогодишњу јелку на „југића” *(Блиц)*

Лопови изгубили „југића” *(Блиц)*

Мој деда је возио „југића”, ја сам плакала када је тај ауто требало да се прода. *(Блиц)*

Обрушио се део фасаде у Скадарлији и оштетио „југића”. *(Политика)*

Изгурао сам „југића” из гараже. *(Политика)*

Спаковао сам сендвич, флашицу „књаза” од пола литре, стартовао „југића”, кренуо у неизвесност... *(Политика)*

Прозвао сам га Милка и убацио у „југића”. *(Политика)*

Остављам Милкицу да чува „југића” наред колвоза. *(Политика)*

Дуго је возио „фићу”, потом мало бољег „југића”. *(Политика)*

Деценију и по касније, пред крај студија, отац ми је купио црвеног „југића”, наравно половног. *(Политика)*

Пред зору се повукосмо у „југића”. *(Политика)*

Паркира лепо испод крошње „југића” па у чамац. *(Политика)*

Потерао „југића” по полигону. *(Политика)*

Живке уђе у „југића”. *(Политика)*

Тенком на „југића” *(Политика)*

Има још једна мала ствар која, можда, више говори о слабој позицији наше државе пред страним инвеститорима него сва спољна политика: кад су Немци и Французи долазили у Чешку и Румунији [?], „Шкода” и „Дачија” су сачували свој знак – лого на аутомобилима, а „Застава” је своје стилизовано латинично „Z”, које је красило чувеног „југића”, морала да уклони. *(Политика)*

Frad filter ulja za Jugića

Kompletно paljenje за jugica skinuto sa jugica 2005 god

Znam da retko ko jos vozi popularnog jugica ali ako nekome treba evo jako dobro ocuvanih zadnjih farova за juga , cena je за oba pa kome treba tu sam.

Guma sa felnom за jugića или stojadina која je bila u rezervi i korišćena samo jednom.

Soferka за jugica

Odlican pezo motor за jugica

Plastika за jugica sto ide oko klime i radija.

	<p>Знаете ли колико људи жели да неком отпаду прода свој зарђали 25–30 година стар „југић”, „кеца”, Escort-a, Kadett-a, Golf-a и слично и купи 15 година стар Punto, Корсу [Corsu] или Clio у неупоредиво бољем стању и знатно безбеднији? (<i>Половни аутомобили</i>)</p> <p>Напад је одбијен, али пре неки дан радници тог предузећа нису пустили „југић” са војним таблицама, у којем су били мајстори и материјал за поправак старе телефонске централе да дође до зграде Музеја. (<i>Политика</i>)</p> <p>Због ниске цене, „југић” су третирали као „једнократан производ” који бисте купили детету када крене на колеџ, свесни да ће пре дипломирања аутомобил завршити на отпаду или на неком напуштеном паркингу. (<i>iKragujevac</i>)</p> <p>Драган Ђокић је возач у фирми, а има „југић” стар три деценије. (<i>Блиц</i>)</p>
<p>кадилак</p>	<p>Брус (65) је возио свог „кадилака” у фебруару када је отпозади ударио у „лексус” којим је управљала Ким Хоу. (<i>Мондо</i>)</p> <p>Неких давних година, док још није цркао рокенрол а рокери пристојно зарађивали од свирке, певач Дадо Топић купио је једног ислуженог Титовог „кадилака”, али се није усрећио. (<i>e-Новине</i>)</p> <p>За те паре је Дон купио <u>Кадилака</u> човече! (<i>Домино магазин</i>)</p> <p>Према њеним речима, он је њој и њеним пријатељицама обезбедио сто у луксузном менхетнском ресторану, платио рачун и послао „кадилака” да је врати у хотел. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Касније, кад смо се упознали, каже ми да вози „кадилака”, који је овде симбол луксуза, али много „гута”, док му је супруга за воланом „нисана”. (<i>Политика</i>)</p> <p>Председник савезне владе, Милан Панић, ми је, посредством свог шофера, деведесетих година, продао „кадилака”. (<i>Политика</i>)</p> <p>„Тренутно преговарамо како бисмо утврдили висину рачуна”, објаснио је у изјави за AFP, портпарол TFL-a, додајући да би Американци морали да плате 10 фунти (око 11,5 евра) по аутомобилу дневно, укључујући и за председнички <u>кадилак</u>, популарно назван „звер”. (<i>Курир</i>)</p> <p>Ја сам мој „кадилак” морао да продам. (<i>Правда</i>)</p> <p>Данас туристи могу да провозају <u>кадилак</u> из 52. који је возио искључиво Тито. (<i>Гдестинација</i>)</p> <p>Сео сам у онај зелени његов <u>Кадилак</u> који вози по острву, а с комбијем смо обишли све локалитете, осим Ванге. (<i>Press</i>)</p> <p>Стогодишњак је свој плави <u>кадилак</u> возио уназад и тако налетео на несрећне пролазнике који су викали и махали му, али он то није видео. (<i>Курир</i>)</p> <p>Године 1956, када ју је Гарет зауставио, глумица је већ била веома популарна и имала је личног возача, али је волела да вози свој „кадилак”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Војни камион је прешао на супротну страну пута и ударио у Патонов <u>кадилак</u>. (<i>Блиц</i>)</p> <p>„У истраживањима сам открио да је пет докумен[а]та о саобраћајној несрећи код Мајнхајма уклоњено из америчких архива, да је возач камиона који је ударио у Патонов <u>кадилак</u> одведен у Лондон пре него што је испитан, као и да није извршена аутопсија тела”, каже Вилкокс. (<i>Блиц</i>)</p>

Будући посетиоци Бриона треба да знају да им се може догодити да не виде Титов „кадилак”[ ]ако се одлуче на поподневни излет. *(Политика)*

У понуди су се нашла укупно 72 аутентична предмета, укључујући последњи Прислијев кадилак из 1977. који је достигао цену од 81.250 хиљада [?] долара. *(Политика)*

А Трамп им је рекао – зашто да седнете у мали лепо аутомобил када можете да возите овај велики, лепо и снажни кадилак који вам приличи. *(Политика)*

Полиција Новог Зеланда је замрзла неколико милиона долара и одузела један ружичасти „кадилак” и скраћену пушку-сачмару после претреса куће оснивача сајта Megaupload.com, међународно важне платформе за преузимање музике и филмова са интернета, којој је наређено да престане да ради. *(Курир)*

Foose оживљава Cadillac из 1935. године *(Ауто блог)*

Овако све изгледа у пракси: Возите Cadillac и морате да кочите пошто је на путу испред вас несрећа. *(Домино магазин)*

Претпоставља се да је цена тако висока јер је продавац после толико година постао везан за свој Cadillac и, у ствари, не жели да га неко купи, а оглас и прича о новом-старом аутомобилу слижуи [!] му као згодна реклама. *(Press)*

Тренутно није познато када ће се појавити СТ6 са V8 мотором, а очекује се да ће исти мотор покретати и будући велики Cadillac (ознаке СТ8 или СТ9) који треба да се појави [!] до краја ове деценије. *(Ауто блог)*

Од организатора Green је тражио да му обезбеде црни кадилак затамљених [!] стакала, како би могао да се вози градом. *(Трачара)*

Најстарији аутомобил на изложби је из 1928. године, а посетиоци ће моћи да виде и „Кадиллак” из 50-их, „Крајслер” из 1936, „Мерцедес”, „Јагуар”. *(Данас)*

Возио је бели кадилак натоварен патикама. *(Вечерње новости)*

Возио је ружичасти кадилак и коцкао се од Светог Стефана до Београда и Порторожа. *(Vesti online)*

У први мах више подсећа на воз са црним точковима него на развучени Cadillac, што уствари [!] и јесу већина лимузина. *(Total car)*

Мој лик, Реј, сада не види на једно око и не може да вози „кадилак”. *(B92)*

„Ценерал моторс” спрема хибридни „кадилак” *(Мондо)*

Избор је пао на Кадиллак из 1969. године, који је због величине кабине и снаге мотора био погодан за трансформацију у покретни ђакузи. *(Телеграф)*

Међутим, за разлику од својих родитеља који су поседовали Cadillac или Lincoln, јапији су захтевали производ који је млад у души исто као и они. *(Вреле гуме)*

Уместо да једноставно убаце модеран мотор у класични Cadillac, компанија Ringbrothers је урадила потпуно супротно. *(Ауто блог)*

Међутим, Меси који је возио кадилак једноставно [је] пројурио кроз гомилу не смањујући гас. *(Курир)*

Нови Кадиллак први пут ћемо моћи да видимо у јануару идуће године током инаугурације. *(Србија данас)*

Он ме стави у кадилак и из Вашингтона одведе у Њујорк на Академију

	<p>драмских уметности на Медисон авенији. (<i>Блиц</i>)</p> <p>И седне у <u>кадилак</u> и оде, а ја, јединац који се никад од мајке није одвајао, останем сам, самцит. (<i>Блиц</i>)</p> <p>До скора [!] је возио „линколн”, а сада вози „<u>кадилак</u>”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>То ти је исто као да продајеш рено из 1984. године и <u>кадилак</u> из 1970. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Иначе Дејвид и његова супруга Викторија су велики колекционари аутомобила, па у свом поседу имају Ролс Ројс, још два Поршеа, <u>Кадилак</u> и Цип. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Према његовој тврдњи, Силвана Бебић и Немања Штрбац су одвезли и нови „<u>кадилак</u>”, исти модел какав вози Викторија Бекам. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Кад је она запретила да ће у штампи да обелодани њихову везу у току председничке кампање, Хардинг је купио њено ћутање поклонивши јој „<u>кадилак</u>” и пут око света. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Отац јој је био близак са Мартином Лутером Кингом, возио је <u>кадилак</u> и носио скупа одела са ципелама од алигаторове коже. (<i>Блиц</i>)</p> <p>А ти кажеш да хоћеш „<u>кадилак</u>” (<i>Политика</i>)</p> <p>Драгашевић одржи ватрени патриотски говор, а затим свако седне у свој <u>кадилак</u> и оде кући. (<i>Политика</i>)</p> <p>Са друге стране, хвалили су његову „глуму” у реклами за „<u>кадилак</u>”. (<i>Политика</i>)</p> <p>Ворен Бафет је пре четири године купио „<u>кадилак</u>”, исте године када се скромно и оженио – церемонија је трајала 15 минута и обављена је не у неком луксузном хотелу него у дому његове сестре. (<i>Политика</i>)</p> <p>Име које је препородило <u>Cadillac</u> ће се преместити степеник више у тржишном позиционирању модела, када се појави редизајнирана верзија током ове године. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>ATS модел се показао као плодним [!] за <u>Cadillac</u> на тржишту, али ширењем [!] у више ценовне класе би могло да се покаже [!] као нешто већи изазов за луксузну дивизију GM-а, класу где влада немачка тројка. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Када је Ford основао потпуно нову дивизију 1956. године са циљем да нападне не само <u>Cadillac</u> већ и Rolls Royce и Bentley, она је носила управо Continental име. (<i>Србија данас</i>)</p> <p>А како и не би, када је то четврто највеће тржиште за <u>Cadillac</u>! (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Nissan су прошле године напустили Енди Палмер и Јохан де Нисхен, отишавши у Aston Martin односно <u>Cadillac</u>. (<i>Вреле гуме</i>)</p>
ленд ровер	<p>Коњевић (57) је возио „ленд ровера”, и сударио се са „аудијем” којег је возио Б.С. (53) из Београда. (<i>Мондо</i>)</p> <p>– [...] Онда смо ми то чистили првих пар година и прва рафтинг активност се десила у сезони 2008. године када смо спонтано пуким случајем купили неколико чамаца и једног <u>Land Rover</u>-а и касније их неколико година отплаћивао [?] – казао је Армин Амицић из „Уна Аква центра”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Али, док је део огромног профита одлазио на куповине престижних светских брендова – „Тата моторс” је купио „Јагуара” и „<u>Ленд ровера</u>” – „Нова Индија” није оставила никакав дубљи траг међу обичним људима. (<i>Политика</i>)</p> <p>Aluminijumske felne za <u>Land Rovera</u></p> <p>Alu felne sa sve rezervnim tockom za <u>Land Rovera</u></p>

Kuka za Land Rover-a

Turbina za Landrovera remontovana turbo servis Uzice sve novo garancija

Полиција је зауставила Моринин „ленд ровер” и приликом претреса код њега пронашла два пиштоља (марке „застава”) за која није имао дозволу. (*Блиц*)

Једном месечно седну у свој ленд ровер и одвезу се до оближњег села Виљафранка удаљеног 20 километара у набавку. (*Блиц*)

Зато вам данас представљамо овај блиндирани патролни Land Rover серије III, из 1975. године, који ових дана тражи новог власника преко популарног сајта eBay. (*Ауто портал*)

За овај Land Rover не постоје препреке (*Вреле гуме*)

Власник спрема овај чудновати Land Rover за продају путем аукције, а почетна цена износиће између педесет и шездесет хиљада фунти. (*Вреле гуме*)

Њега су са аеродрома извели припадници САЈ-а, а „land rover” у коме се налазио, пратило је још једно исто возило, као и два полицијска „пежо”. (*Блиц*)

Иако је у званичним посетама увек прате шофери, познато је да Елизабета воли да вози свој „Land Rover” сама по имању. (*Блиц*)

Сваки дан идем горе, на врх, најчешће пешке, ретко уловим „land rover” са чешким инжењерима. (*Политика*)

– Полицајци су успели да зауставе „ленд ровер” у ком су пронађене снајперска пушка „хеклер и кох Г3” са оптичким нишаном и пригушивачем, као и снајперска пушка непознате марке, већа количина муниције која одговара овим пушкама, чауре од овог оружја, као и други предмети – саопштено је из полиције. (*Курир*)

Јефтина кинеска копија поразила Ленд Ровер (BizLife)

„Леони” је у Србији присутан од 2009. године, када је почела са радом фабрика за производњу кабловских систем [!] за БМВ у Прокупљу, а 2013. године у Малошишту код Дољевца отворена је фабрика за производњу аутомобилских каблова за „ленд ровер” и „јагуар”. (*РТС*)

Увиђајна екипа запаљени „ленд ровер” пронашла је сакривеног у високом шибљу, до кога се долази земљаним путем који једним крајем излази на Добановце, а другим на Земун Поље. (*Блиц*)

Када је поново ухапшен, Флин је носио украдени прстен вредан 6.000 фунти и возио је украдени „ленд ровер” вредан 24.000 фунти, са своје четворо деце на задњем седишту. (*Блиц*)

Оптужница је веома детаљна тако да је наведено да су радови подразумевали нови први спрат, гаражу, кров, нове водовдне и електричне инсталације, а међу поклонима су роштиљ на гас, намештај и алати, као и замена старог „форда” за нови „ленд ровер”, намењен Стивенсовој кћерки Лили. (*Политика*)

Компанија „Wallis Adria д.о.о.”, генерални дистрибутер за Jaguar и Land Rover возила за подручје [!] Adria регије, представила [је] пословне планове за регију, као и производне глобалне планове за Jaguar и Land Rover. (*Вреле гуме*)

„Нова организациона структура доноси низ предности, пре свега новим купцима и досадашњим власницима”, каже руководилац продаје за Land Rover [ ]/[ ]Range Rover у Grand Motors-у, Лука Лазукић. (*Национална класа*)

Полиција је такође одузела од њих цео возни парк укључујући Land Rover, Citroen DS3, Peugeot 3008 и мотор Suzuki GSR, заједно са стотинама хиљада евра. (*Радио 021*)

Предвиђено је да погони који ће производити каблове за BMW, Jaguar и Land Rover буду завршени у наредне три године. (*Данас*)

Џејмс Катбертсон прерадио је пре више од пола века Land Rover Серије 2 и поставио га на гусенице. (*Вреле гуме*)

На снимцима можемо видети и Land Rover, као и прототип Jaguar CX-75. (*Ауто магазин*)

Grand Motors: Бесплатан преглед за Volvo, Land Rover, Jaguar и Infiniti (*Ауто магазин*)

За себе је задржао један скупочени амерички land rover и „mercedes 300“... (*Политика*)

Деценије успеха на најзахтевнијим путевима света и на десетине модела који су робусном конструкцијом постављали пример конкуренцији, за Land Rover и данас представљају тачку ослонца. (*Ауто блог*)

Ова година је баш испуњена историјским моментима за Land Rover. (*Вреле гуме*)

Теренци из Азије су већ стекли значајну репутацију и били врло близу освајању захтевног северноамеричког тржишта које је за Land Rover било изузетно далеко. (*Н1 Инфо*)

BMW је, наимае, Land Rover издвојио из Rover групације и продао га Ford-у. (*Н1 Инфо*)

GM и Ford су такође имали успоне и падове, а током 1980-их година су пословали толико добро да су успели да купе Saab, Volvo, Aston Martin, Jaguar, Land Rover и остале познате произвођаче. (*Вреле гуме*)

Њу је одмах затим купио BMW са циљем да добије успешни Mini и Land Rover, а остале дивизије су угашене. (*Вреле гуме*)

Ključ skakavac za Land Rover

Kuciste kljuca za Land Rover

Distanceri za Land Rover originalni

delovi za Land Rover serija II i III

Ključ za Land Rover

Nove [slušalice], za land rover [у категорији „Radio/CD/DVD за ауто“]

Radio blenda za Land Rover

fabrički radio-cd-mp3-aux za land rover.

LED FAROVI 7" za Jeep Wrangler, Nivu, Land Rover, Samuraj

Prodajem 4 ocuvane felne sa letnjim Hankook gumama 185/60/15 i adapterima za Audi b4 ili audi 80 raspon rupe 4x108 mogu i na Land Rover, cena za komplet, samo poziv, Bgd, Rusanj

Anaser za land rover

Altenator za land rover

Nova kontrolna Dim-Dip jedinica za Land Rover (Transformer/Main Relay - Dim-Dip Control Unit - Genuine Land Rover)

Klima za land rover

Komplet klima za land rover, boca, kompresor, mali hladnjak. .ispravno. .

Razne zabice za land rover.

Felne sa gumama za landrover 2005god

Iso adapter za BMW, Land Rover, Rover

ISO Adapter kabel za Land Rover, Rover, BMW.

Felna sa gumom za Land Rover

	<p>Fabricka felna sa gumom za <u>Land Rover</u>. Sve za vas <u>Land Rover</u> Alu felne - felge za <u>landrover</u> 15ke Alu felne 15ke za <u>landrover</u>. Ansleri za <u>Landrover</u> i ruske kamione Kapice ventila za <u>Lendrover</u> za volvo, <u>landrover</u>, pezo 308.</p>
<p>масерати</p>	<p>Ако је судити по прегледу огласа на сајту Мојавто.рс, Срби иако возе просечне аутомобиле, волели би да поседују „<u>масератија</u>” или „мустанга”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Нивин, пореклом Египћанка, је додала да је приметила да је неко оштетио и њене аутомобиле, „<u>Масератија</u>” и „Бентлија”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Гледао сам оваквог „<u>масератија</u>” с бугарским таблама на аутопуту пре неки дан. (<i>Политика</i>)</p> <p>После две дојаве полиција је 2009. деактивирала бомбу постављену под „<u>масерати</u>” Ивана Павловића Икера (43). (<i>Ало</i>)</p> <p>Његово хапшење изведено је неколико дана након што је у гаражи у центру Београда откривено да је под његов „<u>масерати</u>” постављена бомба. (<i>Ало</i>)</p> <p>Лондонска паук служба „дигла” му је скупочени „<u>масерати</u>”, вредан око 75.000 евра, због непрописног паркирања. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Ова четири скупочена четвороточкаша „надрљала су” када је возач гранд чирокија изгубио контролу над возилом, „скочио” преко минија и закуцао се у <u>масерати</u> и порше који су били паркирани испред хотела Епик у Мајамију. (<i>Мондо</i>)</p> <p>Интересантно је да је и Павловић пословима руководио из Београда, а за његово име јавност је први пут чула у јуну 2009, када је откривен експлозив постављен под његов „<u>масерати</u>” паркиран у гаражи у близини „Београђанке”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Полиција покушава да на основу видео[-]снимка из јавне гараже у Улици Драгослава Јовановића идентификује особе које су у понедељак по подне поставиле 400 грама пластичног експлозива ТНТ под „<u>масерати</u>” којим је управљала Ведрана К. (30). (<i>Блиц</i>)</p> <p>На суђењу Небојши Кнежевићу (32) и Братиславу Ђорђевићу (35), оптуженим да су средином јула прошле године у гаражи у центру Београда подметнули експлозив под „<u>масерати</u>” Ивана Павловића Икера (36), у четвртак 15. априла оптужба и одбрана требало би да изнесу завршну реч. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Највећи проблем у „Ниви” инспекторима СБПОК-а је представљала сумња да је цела акција била „проваљена”, јер је у јеку истраге, под Павловићев „<u>масерати</u>” постављена експлозивна направа велике разорне моћи. (<i>Политика</i>)</p> <p>Тако смо недавно могли да видимо погребну Porsche Панамеру [Panamera], али и <u>Maserati</u> модификован за превоз покојника. (<i>Press</i>)</p> <p>Инцидент је почео када је возач „Ренц ровера” пуцао у „<u>Масерати</u>” код једне коцкарнице у познатом хотелском кварту у Лас Вегасу, рекао је Џон Шиахан из полиције Лас Вегаса. (<i>Дневник</i>)</p> <p>Секси (бивши) затвореник каже да је био затрпан пословним понудама, а колико је зарадио говори и чињеница да сада живи у луксузној вили и вози скупочени „<u>масерати</u>” од 140.000 евра.</p>

	<p>(Мондо)</p> <p>Желиш „масерати“? (<i>Sputnik</i>)</p> <p>Из „ренџ ровера“ изрешетали „масерати“ (<i>Мондо</i>)</p> <p>Марија Тереза де Филипис (Италија)</p> <p>возила је „масерати“ у ери Хуана Мануела Фанђа, одбила је да пређе у „порше“ (<i>Курир</i>)</p> <p>– У првој изјави она је рекла да Османагића познаје из Бара и да је тог дана требало да од њега преузме скупоцени „масерати“ због снимања спота у Црној Гори – каже извор упућен у истрагу и додаје:</p> <p>– Црногорски инспектори су је испитивали дуже од колега у Београду. (<i>Ало</i>)</p> <p>Да једном за сва времена то демистификујемо, ја могу да купим <u>Масерати</u>, мој отац је нафтни магнат у Војводини, свега имамо, али ја нећу. (<i>Ало</i>)</p> <p>Прича се да је Радоман раније возио „масерати“, а недавно и „бентли“ са економским таблицама. (<i>Курир</i>)</p> <p>И није толико важно да ли желите да присуствујете повратку Мерцедеса на Новосадски сајам, да први пут у Аули Новосадског сајма видите „Масерати“, или да обиђете круг око Алфа Ромеа 4С, тренутно јединог примерка у Србији. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Купио сам га да могу да се одвезем у Сиднеј да купим <u>Масерати</u>. (<i>Press</i>)</p> <p>Купио је „хјундаи велостер“, као и „масерати“ вредан 36.000 долара. (<i>Курир</i>)</p> <p>Пропутовао је светом [?], учествовао на голф турнирима у Аустралији и на Тајланду, купио „астон маргин“, „масерати“ и „хјундаи“ (?). (<i>PTC</i>)</p> <p>Италијански OmniAuto је објавио рендер којим показује како замишља приступачни <u>Maserati</u>, направљен на бази Fiat-а 500. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>„Жињак вози <u>Масерати</u>, ја могу да му понудим Цокулу.“ [!] рекао је Николин. (<i>Sportske.net</i>)</p> <p>Унајмио тројицу да му мацолама полупају скупоцени <u>масерати</u> (<i>Радио 021</i>)</p> <p>Како пише талбоид [!] Сан, Балотели већ излуђује службенике у Ситију јер су они дужни да сваки пут иду по његов <u>Масерати</u>, а до сада је Балотели платио 10.000 фунти казне, ако је то уопште и приметио. (<i>Блиц спорт</i>)</p> <p>Волео бих да имам „мустанг булет“, на пример. Или неки „масерати“, можда. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>Наступајући за Манчестер Сити контраверзни фудбалер Ливерпула је преферирао Бентли и <u>Масерати</u>, а сада се одлучио за чувени црвени Ферари. (<i>Hot sport</i>)</p> <p>Fiat је познат по својим дизел агрегатима, а ту нарочито спадају мотори које Ferrari производи, пре свега за <u>Maserati</u>. (<i>Ауто портал</i>)</p> <p>Сораја је раније у полицији испричала да је од Османагића тражила да јој његов пријатељ позајми <u>масерати</u> за снимање спота. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Маркионе је објаснио да ће група „Фијат“, уместо „Ферарија“ користити „<u>Масерати</u>“ за надметање у сегменту луксузних, спортских аутомобила. (<i>Vesti online</i>)</p>
--	---

Он је нагласио да је Фијат доста уложио у Масерати и да сада може, по свим елементима, да се надмеће са Бентлијем и Поршеом. (B92)

Saureg је желео да креира своју визију „врућег” Metak-a, користећи искуство које је његова компанија имала у коришћењу алуминијума, те извајао ново тело за Масерати. (Вреле гуме)

Црногорци који играју за Катар добили по 2 милиона евра, стан и масерати (Курир)

Како је човек који је дизајнирао Порше, Ферари и Масерати кренуо ка већим изазовима (Телеграф)

„[...] Убрзо ћете међутим рећи: 'Хајде да се отарасимо коњског дела и да направимо 'масерати'[']', објашњава астроном са Института за истраживање ванземаљске интелигенције (SETI) у граду Маунтин Вју (Калифорнија). (Блиц)

Уз помоћ нове банковне шеме купио је сребрни „Масерати” са кожним седиштима и купио га у Сиднеју, а да био [!] дошао до Сиднеја купио је „Хјундаи велостер”, јер му је „Алфа ромео” био неисправан. (Блиц)

Ухапшена јер је лагала да су јој украли „масерати” (Блиц)

Тако је један Дарио из Туприје недавно за 18. рођендан добио нови „масерати” од 140.000 евра, око којег су стомак увијале трбушне плесачице и стриптизете. (Блиц)

По угледу на чувени масерати (Политика)

Дакле, нема сумње, осим атрактивног дизајна и предњег дела који неодољиво подсећа на масерати, агрегат који „троши као упаљач” је најјачи адут. (Политика)

Ухапшен осумњичени за подметање бомбе под „масерати” (Политика)

Полиција сумња да ја [!] управо Кнежевић једна од особа која је подметнула експлозив под „масерати”, чији је власник био Иван Павловић, који је два дана после овог догађаја ухапшен. (Политика)

Ослобођени оптужби за подметање бомбе под „масерати” (Политика)

У „Папарацо лову” (Пинк, среда у 21) најдужи прилог је био о Сораји (лансираној у „Великом брату”) у микрошорцу која вози бели „масерати”. (Политика)

FCA задржава Јеер, а продаје Alfa Romeo и Maserati? (Ауто блог)

Шеф Sergio Marchionne наводно тражи купца за Maserati и Alfa Romeo. (Ауто блог)

Ипак, вероватнији сценарио од претходног је да FCA издвоји, односно осамостали Maserati и Alfa Romeo, као што је својевремено учинила са Ferrari-јем. (Ауто блог)

То је довело и Porsche на ово тржиште, као и мотивисало Алфа Ромео и Масерати да пођу истим путем, а ту спадају и луксузни брендови, као што су Bentley и Rolls-Royce. (Total car)

Када се „Алфа ромео” повукао из такмичења 1952, Фанђо је прешао у „Масерати”, који је напусти[о] усред сезоне две године касније прешавши у „Мерцедес”, а када се „Мерцедес” идуће године повукао, прешао је у „Ферари”. (Курир)

Каријеру је окончао вративши се у „Масерати”. (Курир)

Како би пришао ширем кругу купаца, Ghibli ће бити понуђен и са дизел агрегатима, као и са новим twin-turbo V6 и V8 бензинским агрегатима развијеним од стране Ferrari-ја за Масерати. (Вреле гуме)

Један дубоки наклон од свих нас је свакако заслужио зато што је 1975.

	спасио од банкрота и пропасти један <u>Масерати</u> . (<i>Press</i>)
пасат	<p>Он се терети за кривично дело неовлашћено коришћење туђег возила, а како се сумња Д.Р. је „<u>пасата</u>” украо у Новом Саду, а аутомобил је истог дана нађен, пошто га је полиција зауставила у Србобрану. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Онда су одлучили да „<u>пасата</u>” продају и купио га је Ђуришић. (<i>Блиц</i>)</p> <p>(!) Како незванично сазнајемо, „<u>пасата</u>” је одбацио „југо” на супротну саобраћајну траку у тренутку када је наишао „фијат мареа”, којим је управљао Бела Ђавић, док је на месту сувозача седео Блашко Копиловић. У директном судару „југа” и „фијата мареа” на лицу места погинуле су три раднице „Родића” и угледни суботички привредник, власник и директор „Зрнка” Блашко Копиловић. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Претпоставља се да је „југо”, из разлога који још нису утврђени, прешао у супротни [!] коловозну траку и налетео на „<u>пасата</u>” којим је управљао Ненад М., а у коме је било још троје путника. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Рече да су му се покварила кола па мора да узме мог „<u>пасата</u>” и да ће га оставити на раскрсници за Пожегу. (<i>Политика</i>)</p> <p>Како „Политика” незванично сазнаје, Александар их је намамио да дођу у Крагујевац да би погледали „<u>пасата</u>” којим би он са Александром „пребио” дуг од 8.000 евра (полиција тврди [!] да је реч о 5.000), а онда их, под изговором да иду да виде ауто на царини, натерао да оду за Краљево, где их је и убио. (<i>Политика</i>)</p> <p>Чуо сам када је позвао Срђана да са њим оде до Крагујевца да виде тог „<u>пасата</u>”, с [!] дилемом – да ли би могао да га узме уместо дуга. (<i>Политика</i>)</p> <p>– [...] Неће вам ништа, гарантујем – објашњава Слађан, док стартује „<u>пасата</u>” и гази по гасу. (<i>Политика</i>)</p> <p>Разбио му <u>Passat</u>-а и дао му капу: Мееке-ов спортски потез након оштећења аутомобила једног од гледалаца (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>На тесту смо имали Renault Talisman караван, који право у очи гледа <u>Пасата</u> и Суперба... (<i>Ауто магазин</i>)</p> <p>Ципом претицао камион, па се закуцао у <u>пасата</u>: Несрећа се одиграла у неколико тренутака и десило се право чудо! (<i>Телеграф</i>)</p> <p>И док председница Скупштине Србије Маја Гојковић нема аутомобил, шеф посланичке групе владајућег СНС-а Александар Митровић поседује два „немца” – „ауди А4” и „<u>пасата 2000</u>”. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Украду голфа за минут, <u>пасата</u> за минут и по! (<i>Мондо</i>)</p> <p>Како је истрага утврдила, Стојановић је 25. августа у вечерњим часовима из свог „BMW”- [!] пуцао кроз отворен прозор у току вожње у „опел инсигнију”, у коју је испалио два метка, а затим у „<u>пасата</u>”, у који је испалио један хитац. (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Карамбол: Пасатом ударио у паркираног <u>пасата</u> (<i>OK radio</i>)</p> <p>Хонда ударила у <u>пасата</u> код Прешева: Мотоциклиста (29) тешко повређен (<i>Курир</i>)</p> <p>Возач мотоцикла „хонда” иностраних таблица ударио је у „<u>пасата</u>” врањских регистарских ознака. (<i>Курир</i>)</p> <p>Обилић: Попу украли <u>пасата</u> и новац (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>Волео бих половног „мерцедеса” више него други нови ауто, шта год да ми изаберете, BMW-а, „<u>пасата</u>”, „голфа”... (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Снимак су направили младићи који су били у аутомобилу који је све</p>

	<p>време пратио <u>Пасата</u> румских таблица, након што су имали мањи судар са њим. (<i>Радио 021</i>)</p> <p>Нашло се ту места за Шевролет Корвету, Шкоду Рапид Спорт, Фолксваген Бубу, <u>Пасата</u> и Голфа, Форд Мустанга, Нисан Скајлајна и Datsun-а 360Z. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Ево, сада возим „<u>пасата</u>” због спонзорског уговора. (<i>Блиц</i>)</p> <p>„Турирао” је „<u>пасата</u>” неколико пута, пише у службеној белешки. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Довезао сам мерцедеса и <u>пасата</u>. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Украо „<u>пасата</u>”, па ухапшен истог дана (<i>Блиц</i>)</p> <p>– Довезао сам се цитроеном до пумпе, онда сам узео <u>пасата</u> од свог друга и превезао Сањина преко ГП Увац – рекао је. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Украдемо „голф” за минуто, [!] „<u>пасата</u>” за 90 секунди... (<i>Блиц</i>)</p> <p>Бенцо украо „<u>пасата</u>”, ПРЕТУКАО радницу златаре и побегао с 55.000 КМ (<i>Блиц</i>)</p> <p>Настао на платформи, успешног покретљивог и удобног 407 (али и луксуза 607) којем је нијанса недостајала да би „победио” наоко, до сада, „непобедивог” („<u>пасата</u>”) „пежо 508”, са низом нових решења, конкурентношћу ценом, прети да смени са пиједестала „немачког билдера”. (<i>Политика</i>)</p> <p>„Фолксваген” је довезао новог „<u>пасата</u>”, „голф ер” и SUV „туарег”. (<i>Политика</i>)</p> <p>Само покоји редак у израелској штампи посветио се томе што Ешел не може да опрости Немцима за холокауст те се, уместо за „<u>пасата</u>” који му припада у складу са напредовањем у служби, определио за амерички „шевролет малибу”. (<i>Политика</i>)</p> <p>Па су се у госпићком ХЗЈЗ-у досјетили: неће тражити баш <u>Passat-a</u>, али ће тражити аутомобил који има све <u>Passat</u>-ове карактеристике. (<i>e-Новине</i>)</p> <p>То је неспоразум, ми смо, да вам будем искрен, жељели <u>Passat-a</u>. (<i>e-Новине</i>)</p> <p>Још један модел који је постављен на MQB платформу – Arteon наслеђује <u>Passat-a</u> CC и ценовно ће бити изнад „обичног” <u>Passat-a</u>. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Аналогна инструмент табла није напустила <u>Passat-a</u> – стандардне верзије биће опремљене класичном инструмент таблом. (<i>Ауто магазин</i>)</p> <p>Модел из Штутгарта је победио новог <u>Passat-a</u> и Ford Mustang-a. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>У Парламенту БиХ су тражили <u>Passat-a</u> за два гласа (<i>Al Jazeera</i>)</p> <p>Ако вам ни то није довољно, на вашег <u>Passat-a</u> В8 можете инсталирати спортски издувни систем. (<i>Ауто магазин</i>)</p> <p>Саобраћајна несрећа се догодила када се сударило три возила, на надвожњаку између Бановог брда и Цареве ћуприје, изнад хиподрома, када је „Фијатов” пик ап прешао на леву страну коловоза, ударио у <u>Пасат</u> и закачио такси возило. (<i>Правда</i>)</p> <p>Чеони судар аутомобила „пасат” и „BMW”, био је толико јак да су морали да интервенишу и ватрогасци који су секли „<u>пасат</u>” како би извукли повређене. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>Убицу је полиција већ ухапсила, а утврђено је да је Срђан повезао свог најбољег друга Недељковића да погледа <u>пасат</u> који му је жандарм нудио како би вратио дуг од 8.000 евра. (<i>Vesti online</i>)</p>
--	--

И данас имам „пасат”, караван, којим сам га шест година довозио у Београд. (*Mozzart sport*)

Друга патрола у којој су били Каличанин и Дејан Тадић, две вечери касније у Паковраћу, зауставила је „пасат” којим је управљао Милутин Жунић из Чајетине, и „дрегером” утврдила најпре 0,31, а петнаест минута касније 0,35 промила алкохола код возача[.] (*Глас западне Србије*)

Јаки таласи су носили „пасат” даље од обале и почео [је] да тоне. (*Вечерње новости*)

Новосађанин откупљивао свој „пасат” (*Дневник*)

Локалне новине су пренеле да је возач „тесле” додао гас, престигао „пасат”, задњим браником успоставио контакт са њим, а онда полако успоравао док се оба возила нису зауставила. (*РТС*)

Возач „тесле” заслужно [?] је назван херојем, јер је спречио даљу трагедију и безбедно зауставио „пасат” и највероватније спасао живот његовом возачу. (*РТС*)

И ту у шуми сам угледао наш „пасат” којим је и отишао из куће. (*Глас западне Србије*)

Полиција је у току ноћи, око 3.30 часова, у близини наплатне рампе Наис зауставила „пасат”, којим је управљао Ф. М, [!] и у којем је било 10 илегалних миграната, осам из Авганистана, и по један из Сомалије и Пакистана. (*Телеграф*)

Бесан на њу, сео је у свој „пасат” и три пута прешао преко њеног тела док није умрла. (*Телеграф*)

Џим Копинџер с одушевљењем вози свој Пасат. (*Б92*)

Рафал у „пасат”, иначе у власништву Иваниног супруга Љубе (36), по свему судећи је био испланиран. (*Вечерње новости*)

У „пасат” за чијим је воланом седела жена, у сачекуши у Сремској Каменици, рафал је испаљен из гепека другог возила које јој је препречило пут. (*Радио 021*)

Власник путничког возила се 19. маја уплашио и узнемирио када је спазио да змија улази у његов „пасат”. (*Ало*)

Он је ушао у „пасат” којим се Панић довезао, а потом му задао четири ударца ножем. (*Блиц*)

Тада је у њихов „пасат”, који је возила Славица, ударио воз који је ишао из смера Бањалуке према Добоју. (*Блиц*)

– [...] Тај сиви „пасат” је недавно узео – каже један комшија. (*Блиц*)

Њих двојица се сумњиче да су током ноћи између понедеља [!] и уторка у Дервенти, са паркинга испред стамбене зграде, украли „пасат”. (*Блиц*)

Они су у потери коју су сами организовали успели да од крадљивца преотму „пасат”, а од „голфа”, који је украден те ноћи, касније су пронађене само регистарске таблице. (*Блиц*)

„Пасат” је узео Борислав Самарџић кад је био директор. (*Блиц*)

Тада је у „пасат” Еракових ударила „мазда” којом је управљао Новица Црнадак (36) из Друговића. (*Блиц*)

Према незваничним информацијама, жена која је возила „пасат” је великом брзином налетела на аутобус, који се према тврдњама сведока, кретао споро. (*Блиц*)

Ту смо у шуми, прво угледали наш „пасат” којим је у петак, Анел и кренуо у град. (*Блиц*)

Аутобус је прошао кроз раскрсницу и најпре је ударио у „пасат” који је покушавао да скрене. (*Блиц*)

Ватра прогутала „пасат” Змаја од Шипова (*Блиц*)

Воз који је на пружном прелазу Грабовица код Добоја ударио у „пасат” у којем је била четворочлана породица Ђедовац вукао је ауто 470 метара пре него што је успео да се заустави. (*Блиц*)

Убица се вратио у „пасат” и са саучесником, који је возио, отишао ка Авали, где су запалили аутомобил у близини мотела „Хиљаду ружа”. (*Блиц*)

На лицу места смртно је страдала једна особа са мотоцикла и жена која је возила „пасат”, а у Дому здравља Љубушки од задобијених повреда је преминула друга особа са мотоцикла. (*Блиц*)

Локални медији, позивајући се на неслужбене информације, јављају да се несрећа догодила када је мотоцикл приликом претицања ударио у „пасат”. (*Блиц*)

Полицајац Младен Драгојлић, који живи у близини, помислио је да је видео „пасат” који је дан раније украден његовом брату. (*Блиц*)

На „пасат” којим је Драган управљао налетео је Игор Терзић (24) из Београда возећи „пунто” брзином од 120 километара на сат из погрешног смера, којим се кретао чак триста метара. (*Блиц*)

Триста метара даље, Терзић је „пунтом” чеоно ударио у „пасат”. (*Блиц*)

Дједовић је радио у Руднику „Дубраве” и недавно је добио унапређење на послу након чега је купио „пасат” у којем [је] живота лишио сина и кћерку свега неколико стотина метара даље од куће у којој је живео. (*Блиц*)

Он је рекао да је оружје сакрио Нинослав Константиновић, недалеко од неких гаража, где су довели „пасат” коришћен у атентату. (*Политика*)

Слађан урања у „пасат” и извлачи усисиваче, рукавице, четку, димиле и продужни кабл. (*Политика*)

Било да сте желели „мустанг” из 1992 [!] или „пасат” из 2007. године, није било никаквих проблема – увек би био баш ту, и то с повољном ценом на хауби. (*Курир*)

На њу је, док је возила „пасат” са затамњеним стаклима новосадских таблица, испаљено више од 20 метака, а нападач је побегао. (*Курир*)

Избор полиције пао је на „пасат” с моторима 2,0 TFSI и 3,2 FSI „пежо” 607 2,7 V6, „школа суперб” 2,8 V6, „бе-ем-ве” серије 3 и 5. (*Дневник*)

Пре пар месеци, немачки Фолксваген је представио нови „пасат”, који је, између осталих, у понуди имао и четвороцилиндрични 2.0-литарски TDI би-турбо мотор са 240КС(176кВ) [!]. (*Total car*)

Миљковић је возио пасат нишких регистарских ознака који се сударио са аутомобилом марке „BMW”, такође нишке регистрације. (*Вечерње новости*)

Ко би још пожело [!] Пасат поред Чарџера? (*Vesti online*)

„Нико ко седи за воланом свог новог Доц Чарџера од 470 коња неће помислити ’човече, баш бих волео да возим Пасат”, чује се глас наратора док се возач спрема да крене са семафора. (*Vesti online*)

БАЊАЛУЧКА полиција и рониоци ронилачког клуба „Бук” пронашли су јуче „пасат” и тело 25-годишње Милице Кукић из Лакташа, која се у недељу око 16 часова налазила у том аутомобилу, који је слетео у Врбас у месту Карановац, на магистралном путу Јајце–Бањалука. (*Вечерње новости*)

Како „Телеграф” сазнаје, до несреће је дошло када је возач београдских регистрација који је управљао „ципом” покушао да претекне два камиона, а онда се „закуцао” у пасат новосадских регистарских ознака који је долазио из супротног правца. (*Телеграф*)

Спаковао у „пасат” десторицу [!] илегалаца! (*Ало*)

До удеса је дошло када је теретно возило, регистарских ознака BG-350-ČF, којим је управљао Александар С. (29), из Ниша, крећући се из правца Зајечара ка Неготину, изненада прешло у супротну коловозну траку и директно ударило у „пасат” (ZA-001-ČZ), за чијим воланом је био Иван А. (31), из града на Тимоку. (*Вечерње новости*)

Ципом претицао два камиона, па ударио у пасат (*Курир*)

Улетео је у маказице и ударио у „пасат” новосадских регистарских ознака, који је долазио из правца Меленаца. (*Курир*)

Милан је возио „пасат” из правца Ниша ка Гадином Хану и на улазу у Прву Кутину прешао је на леву страну пута и директно се сударио са BMW-ом за чијим је воланом била Нишлијка Ивана Павловић (26). (*Ало*)

То је до сада најнижа цена за „поло”, баш као и за „пасат”, који је хиљаду евра јефтинији у односу на стандардне акцијске цене. (*Курир*)

Словенци су ухапшени 30. априла око 2.35 сати, када их је полиција у Поречу случајно открила док су возили пасат и кренули да возе супротним смером. (*Курир*)

По кривичној пријави, Денис Д. (1970) из Новог Сада и Владимир М. (1982) из Руменке украли су „пасат” у ноћи између 18. и 19. јуна и сместили га у једну гаражу, а затим су с Владимиром Т. (1986) из Сремске Каменице позивали власника с телефонских говорница и нудили му да откупи аутомобил за 2.000 евра. (*Дневник*)

Три девојчице и младић (22), који је и возио „волксвагенов” пасат, враћали су се из ноћног провода. (*Курир*)

VW ће понудити избор три мотора за „пасат”, укључујући дизел која [?] може да пређе скоро 800 миља са једним танком горива. (*Ауто блог*)

Ако данас, 11 година од престанка његове производње купујете „пасат” пете генерације морате рачунати на пар ствари. (*Ауто блог*)

„[...] Међутим, у поподневним сатима је стигла пријава да је један младић у селу Понорац пронашао ’пасат’ ком је била разбијена предња шофершајбна”, прича исти извор. (*Мондо*)

У суботу се јавио младић који није био обавештен о нестанку Анела Папића, али је приметио напуштен „пасат” с разбијеном шофершајбном недалеко од асфалтног пута у селу Понорац. (*Курир*)

Камион ударио у „пасат”, жена хитно одвезена у Ургентни (*Телеграф*)
Ухапшен Босанац који је мигранте послагао у „пасат” као сардине (*Телеграф*)

Ватра је захватила још два возила, „пасат” и „ровер”, док су расути делови, који су летели и по 50 метара даље, оштетили још неколико аутомобила на паркингу. (*Вечерње новости*)

Младић је возио „пасат” који се директно [!] сударио са возилом

	<p>„BMW” на путу Ниш – Гаџин Хан. <i>(Нови магазин)</i></p> <p>Према речима портпарола полиције Косова Баки Кељани, косовска полиција је у 01.40 сати после поноћи у суботу зауставила два возила марке голф 2 и <u>пасат</u> црвене боје. <i>(Ало)</i></p> <p>Према речима портпарола полиције Косова Бакија Кељанија, патрола је јуче после поноћи зауставила „голф” и „<u>пасат</u>”, а у аутомобилима је пронађена муниција и оружје, али и материјали који указују на делатност Исламске државе, а сумња се да су особе повезане са том терористичком организацијом. <i>(Телеграф)</i></p> <p>У близини Најлон пијаце, јуче око 16 сати, полиција је зауставила „<u>пасат</u>” са затамљеним [!] стаклима, у којем су се налазила тројица осумњичених. <i>(РТВ)</i></p> <p>Читаву деценију није се обнављао возни парк, а „флориду” и „<u>пасат</u>”, који чине возни парк, погребници су поправљали безброј пута. <i>(Дневник)</i></p> <p>Драгутин Шкробић, власник и директор фирме „Škrebić company” Теслић и председник Уније удружења послодаваца, има службени „<u>пасат</u>” стар три године. <i>(Блиц)</i></p> <p>Парламент ће телевизор платити 1.350 КМ, а према уговору из децембра 2015, ове године су нови „<u>пасат</u>” платили 66.900 КМ, док је „ауди А6” коштао чак 112.000 КМ. <i>(Блиц)</i></p> <p>Звезда „Гранда” Дарко Филиповић није скроман као старији колега: „Да сретнем правог Деда Мраза, пожелео бих да ми купи ауто, и то ’<u>пасат</u>’, обавезно металик сиве боје! [...]” <i>(Блиц)</i></p> <p>Пси у Бањалуци РАСТРГАЛИ „<u>пасат</u>” и „цету”! <i>(Блиц)</i></p> <p>Двојица ухапшених негирају умешаност, иако је, по наводима оптужнице, један мигрант Јакупија препознао као особу која им је објашњавала како да се сместе у „<u>пасат</u>”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Живот је изгубио возач „голфа” (26) крушевачких регистрација, који се закуцао у „<u>пасат</u>” чачанских регистарских ознака који је долазио из супротног смера. <i>(Блиц)</i></p> <p>„Комуналац” има „<u>пасат</u>” стар десетак година који она користи за службена путовања. <i>(Блиц)</i></p> <p>Наредних годину и по дана Туфекчић је у налоге уписивао други аутомобил – „<u>пасат</u>”, регистарских ознака 201-Ј-306. <i>(Блиц)</i></p> <p>Полиција је у уторак око 10.30 сати у Улици Друге сарајевске бригаде покушала да преконтролише „<u>пасат</u>”, али возач није хтео да се заустави. <i>(Блиц)</i></p> <p>Босанац продаје „<u>пасат</u>”, дрва нису укључена у цену <i>(Блиц)</i></p> <p>Црногорски тужиоци возили „<u>пасат</u>” украден са београдских улица <i>(Блиц)</i></p> <p>Истрагом је утврђено да је Јањуз возио службени „<u>пасат</u>”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Према нашим информацијама, до пуцњаве је дошло око 13 сати када је В. С. паркирао „<u>пасат</u>” испред једног кафића. <i>(Блиц)</i></p> <p>Два дана након тог догађаја ухапшен је Х. Н., који је возио „<u>пасат</u>”. <i>(Блиц)</i></p> <p>У тендеру који је расписала Општина Бановићи налазе се делови реченица из каталога за „<u>пасат</u>”, с минималним изменама. <i>(Блиц)</i></p> <p>Јовановић вози „<u>пасат</u>” стар пуних 29 година, а ја „фолксваген сирону”, која је први пут регистрована, веровали или не – 1971. <i>(Блиц)</i></p> <p>Најмање пет возила је учествовало у несрећи, која се десила након што је, према изјавама сведока, возач „шкоде октавиа” [!] С.С. (1986)</p>
--	--

	<p>на пуној линији претицао два возила испред себе, „<u>пасат</u>” и „ауди”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Ако већ возите легендарни „голф 2” или „<u>пасат</u>” већи терет без проблема могу да превезу. <i>(Блиц)</i></p> <p>Вози „<u>пасат</u>” стар шест година. <i>(Блиц)</i></p> <p>Нападаци су сели у „<u>пасат</u>” и побегли с места злочина. <i>(Блиц)</i></p> <p>Они додају да се Славиша запослио у Словенији, купио „<u>пасат</u>” и прикупљао грађу за кућу, а Јово се са породицом бавио узгојем пилића. <i>(Блиц)</i></p> <p>Предраг Бећирић (40) из Београда осумњичен је да је организовао групу која је од 18. јануара до 25. фебруара ове године преваром од наградних игра [!] добила три стана, 18 „фијата пунто”, као и „<u>пасат</u>[”] и „шкоду октавију” укупне вредности око 40 милиона динара, сазнаје „Блиц”. <i>(Блиц)</i></p> <p>У „<u>пасат</u>” спаковао десеторицу емиграната <i>(Блиц)</i></p> <p>Док се данас, по свему судећи, арче државни ресурси, Богољуб Карић је крајем 2005. наводно купио петоро посланика из разних странака и искеширао за сваког од њих по 200.000 евра, док су неки добили и „<u>пасат</u>”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Полиција је прексинаћ блокирала и претресла породичну кућу Дамира и Алмира Мандића у центру Подгорице и однела њихове аутомобиле – BMW подгоричких и „<u>пасат</u>” беранских таблица. <i>(Блиц)</i></p> <p>Иако је наследио функцију и кабинет, Димитријевић није наследио и стари службени „ауди 6”, већ нови „<u>пасат</u>”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Возим аутомобил који троши пет литара нафте, „<u>пасат</u>”, а променићу га кад ми тржиште понуди ауто који троши три литра нафте. <i>(Блиц)</i></p> <p>Наши функционери воле „ауди”, „шкоду” и „<u>пасат</u>” <i>(Блиц)</i></p> <p>Расим Љајић, један од најдуговечнијих министара, пре неколико година саопштио је да има део породичне куће од 80 квадрата у Новом Пазару, „<u>пасат</u>” из 1996. године (и да супруга вози „голф 3”) и 12.000 евра уштеђевине. <i>(Политика)</i></p> <p>Министар за рад и социјална питања Расим Љајић има део породичне куће од 90 квадрата у Новом Пазару, Влада Србије му плаћа изнајмљен стан у Београду, он вози „<u>пасат</u>” (1996.) [!] а супруга „голф 3” [и] има уштеђевину од 12.000 евра. <i>(Политика)</i></p> <p>Особа која га позове представи се крајње наивно и каже да је наручила рецимо нови „<u>пасат</u>” од неких лопова и да је тражила да буде искључиво „дизелаш”. <i>(Политика)</i></p> <p>Ова „црна серија” запечаћена је када је у Дудовици погинуо тридесетогодишњи возач „југа” који је ударио у „<u>пасат</u>” са двоје путника који су повређени. <i>(Политика)</i></p> <p>Интервентна полицијска патрола, јуче око 14 часова, у Карађорђевој улици, зауставила је „<u>пасат</u>” новопазарских регистарских ознака. <i>(Политика)</i></p> <p>Ауто-мафија му је украла „пасат”, али је полиција овог пута била ефикасна па је аутомобил пронашла за само сат времена. <i>(Политика)</i></p> <p>У Volkswagen-у су пред почетак лета припремили пет модификованих аутомобила за њихову „enthusiast show флоту”, и то три дотерана Golf-а, <u>Passat</u> и Цету [Jettu] GLI. <i>(Ауто блог)</i></p> <p>Тако, међутим, само изгледа, јер службени Хрвати, чим расходују пар</p>
--	--

	<p>година стари <u>Passat</u>, наручују и купују – исти тај <u>Passat</u>. (<i>e-Новине</i>)</p> <p>Питате ли их пак зашто сваки пут купују нови <u>Passat</u>, ако им већ након годину-двије не ваља, одговорит ће вам да је то једна поуздана њемачка лимузина. (<i>e-Новине</i>)</p> <p>Има, вели, некакав закон по којему институција система не може тек тако купити <u>Passat</u>, него мора расписати натјечај за набаву новог аутомобила. (<i>e-Новине</i>)</p> <p>Још неки модели ће користити благодети новог агрегата, укључујући [!] <u>Passat</u> и нови Audi S3 TDI. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>За најекономичнији <u>Passat</u> почетна цена износи 44.250 евра у седан верзији или 45.250 евра у караван изведби. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>То је Volkswagen Sport Coupe Concept GTE који има спортскији стајлинг у односу на стандардни <u>Passat</u>, док је са својих 487 cm дужине за 7 cm дужи у односу на садашњи Volkswagen CC. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Несрећа се догодила око 22.35 часова, када је „Passat” швајцарских регистрација ударио у „Passat” бујановачких таблица, паркиран на путу. (<i>OK radio</i>)</p> <p>Сви се још увек сећамо оштре критике од стране Greenpeace удружења упућеној [!] малом Дарт Вејдеру из рекламе за <u>Passat</u>, али чини се да Немци најзад почињу планету да схватају озбиљно. (<i>Total car</i>)</p> <p>Није лако поредити аутомобил из 2004.године [!], јер можете купити Алфу [Alfu] 156 стару око 12 година за 2.000€, али за тај новац можете одабрати <u>Passat</u> стар 18 година, из 1998.године [!], колико они коштају у просеку. (<i>Данас</i>)</p> <p>Ако би упоредили <u>Passat</u> из 2004. са Алфом [Alfom] 156 из 2004.године [!], можда би у просеку VW-ов аутомобил био у нешто бољем стању, али он кошта бар за 1.000–1.500€ више од италијанског аутомобила. (<i>Данас</i>)</p> <p>Дизајн Алфе [Alfe] 156 је толико добар да овај модел и данас изгледа атрактивно, што се и не може рећи за <u>Passat</u>, мада дозвољавам да мислите супротно. (<i>Данас</i>)</p> <p>Квариће вам се и Passat, јер уместо Алфе [Alfe] са реалних 300.000 km за тај новац можете купити <u>Passat</u> са око 500.000 km. (<i>Данас</i>)</p> <p>Ја до сада нисам пронашао <u>Passat</u> са мањом километражом, са ценом до 2.000€. (<i>Данас</i>)</p> <p>Ако га редовно одржавате, имаћете мање проблема са њим, него да сте купили <u>Passat</u>, Вектру [Vectru] или чак неку Тојоту [Toyota]. (<i>Данас</i>)</p> <p>А они не спадају у групу власника који могу да приуште оригиналне резервне делове, који су једнако скупи као оригинални делови за <u>Passat</u>. (<i>Данас</i>)</p> <p>Било да се на крају определите за <u>Passat</u>, Алфу [Alfu] 156 или Либру [Lybru], свакако одаберите верзије са TDI и JTD агрегатима, јер располажу великим обртним моментима а у просеку троше 6,5 l (1.9 TDI), односно 7,0 литара (1.9 JTD). (<i>Данас</i>)</p> <p>Да сам на вашем месту, радије би[x] купио Алфу [Alfu] 156 стару 12 година, него <u>Passat</u> са 18 година, јер то су неке године за пресу, а не за уживање у возњи. (<i>Данас</i>)</p> <p>Рестилизовани Голф би могао да добије и опциону [!], потпуно дигиталну инструмент таблу, попут 12,3-инчног Active Info</p>
--	--

	<p>Display-a, доступног за <u>Passat</u>. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Посредници су нам тражили да за два гласа, која би гласала за ову измјену, дамо <u>Passat</u> у вриједности 60.000 КМ (30.000 еура). (<i>Al Jazeera</i>)</p> <p>За оне који се одлуче за нови „<u>Passat</u>” каско осигурање обезбеђено је [!] током целог периода трајања закупа. (<i>Ауто портал</i>)</p> <p>Последњи случај крађе догодио се 14. октобра, када је лопов извезао <u>Passat</u> из фабричког круга, упркос покушајима обезбеђења да га зауставе. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Volkswagen открива нови <u>Passat</u> – премијера за месец дана (<i>Ауто магазин</i>)</p>
<p>пунто</p>	<p>До судара је дошло када је Сомборац Горан К. (1989) возећи пежо 206 неприлагођеном брзином, изгубио контролу над возилом и прешао у супротну траку ударивши у <u>пунта</u> којим је управљао Миљевић. (<i>Радио 021</i>)</p> <p>Ако ништа друго сачувао је „<u>пунта</u>” од паука. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Возач трамваја покушао је да закочи, али није успео и ударио је у „<u>пунта</u>”, а затим га вукао још неколико метара. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Подсећамо да је Михајловић осумњичен да је 6. маја својим „порше кајеном” прошао кроз црвено светло на раскрсници Булевара ослобођења и Улице Вељка Лукића Курјака и закуцао се у „<u>пунта</u>” којим је управљао покојни Драган Радоичић. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Сипао сам гориво у свог „<u>пунта</u>” и оставио га на паркингу у Булевару Арсенија Чарнојевића. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Несрећа се догодила на раскрсници Булевара ослобођења и Улице Вељка Лукића Курјака, када је Михајловић наводно својим „порше кајеном” ударио у „<u>пунта</u>” којим је управљао Радоичић, а потом је побегао са места удеса. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Саобраћајна несрећа која се догодила 6. маја на раскрсници Булевара ослобођења и Улице Вељка Лукића Курјака у Београду, када је фудбалер Рада Стефан Михајловић ударио својим „порше кајеном” у Радоичићевог „<u>пунта</u>”, а затим побегао, добила је пре три дана трагичан епилог. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Он се престројио у леву траку и налетео на „југа” и „<u>пунта</u>” који су ишли у правцу ка Лазаревцу. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Тако је један Ужичанин остао без аутомобила, јер му је паук због непрописног паркирања подигао <u>пунта</u>. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Повређена су двојица припадника МУП-а – Ј.Ђ. (28), који је управљао службеним возилом, и његов колега А.П. (30), као и две женске особе – С.Х. (30), која је возила „<u>пунта</u>”, и Л.Ж. (33), сувозач. (<i>Политика</i>)</p> <p>Fiat Argo мења <u>Пунта</u> [Punta] у Бразилу?! (<i>iKragujevac</i>)</p> <p>Примамо и дечији додатак за мале Годзилице, узео сам <u>Пунта</u> на ону акцију старо за ново, ма све супер. (<i>Jugmedia</i>)</p> <p>Камион у директном судару смрскао „<u>пунта</u>” (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Fiat прави новог <u>пунта</u> [punta] (<i>iKragujevac</i>)</p> <p>Па нећемо да возимо „<u>Пунта</u>”! (<i>e-Новине</i>)</p> <p>Један брачни пар је, каже, купио на кредит <u>пунта</u> и сада паре које би иначе давали на цигарете одвајају за рату кредита... (<i>РТВ</i>)</p> <p>Према неким непотврђеним најавима, Fiat планира да новог <u>Пунта</u> [Punta] понуди искључиво у варијанти са петоро врата. (<i>Вреле гуме</i>)</p>

	<p>„Алфа ромео” преврнуо „пунта” (<i>Дневник</i>) Јутрос су ми поново обили <u>пунта</u>. (24 сата) Наиме, као отмицара је описао човека са тетоважом змаја на руци који вози црног „пунта”, којег је заправо већ познавао из села. (<i>Блиц</i>) До несреће је дошло када је М. Д. који је [?] возећи „пунта” са једног локалног пута покушао да се укључи на магистралу и скрене лево према Ивањици. (<i>Блиц</i>) Грађани који су се јавили да купе „пунта” уз кредит чију камату субвенционира Влада Србије морају добро да процене да ли су способни да га отплаћују, јер уколико то не буду могли, држава им неће помоћи у томе. (<i>Блиц</i>) И у Министарству економије су потврдили да држава неће помагати онима који не буду били у стању да враћају кредит за „пунта”. (<i>Блиц</i>) Сада возим „пунта”. (<i>Политика</i>) Гледају „пунта” за 1.000 евра, али он им звучи некако српски. (<i>Политика</i>) Међутим, изван режима слободне трговине остали су цигарете, шећер, месо, телевизори, монитори, као и аутомобили, што је посебно погодило крагујевачку „Заставу”, одакле се већ месецима надају да ће без царине моћи да продају „пунта” на руском тржишту. (<i>Политика</i>) Ја сам возио „пунта”, а у „тојоти караван” били су Миљковић, Којић и особа коју не познајем. (<i>Политика</i>)</p> <p>Цео ауто-пут је згрануто гледао у овај „пунто”: Нико не разуме зашто је возач урадио ово! (<i>Телеграф</i>) Осми и девети четворточкаш добили су Миливој Маринац (78), пензионер из Зрењанина, и Здравко Анђелковић (48), дипломирани географ из Београда, десети „фијат” Милана Граховац (24), професор медицинске школе из Темерина, једанаести Ђорђе Крстић (33), стоматолошки техничар из Чачка, а последњи, дванаести „пунто” пронашла је Десанка Вујичић (58), пензионерка из Београда. (<i>Press</i>) Он је својим „порше кајеном”, возећи Булеваром ослобођења, прошао кроз црвено светло на раскрсници и у пуној брзини ударио у Радоичићев „пунто”, који се прописно кретао низ Вељка Лукића Курјака. (<i>Курир</i>) До несреће је дошло код станице Млаћево на барској прузи, када је брзи воз за Бар, који је с београдске железничке станице пошао у 9.10, налетео на „пунто” који је возио Митровић и који се из правца села Веселиновац укључивао на магистрални пут Ваљево–Београд. (<i>Ало</i>) Како сазнајемо, до удеса је дошло када је „ауди”, са црногорским таблицама започео претицање и директно ударио у „пунто”, београдске регистрације. (<i>Блиц</i>) Томислав Б. био очевидац несреће која се догодила 6. маја на раскрсници Булевара ослобођења и Улице Вељка Лукића Курјака у Београду, када се Михајловићев „порше кајен” закуцао у „пунто” Драгана Радоичића (54). (<i>Блиц</i>) Патрола стиже, блокира „пунто” и – испоставља се да су „отмицари” родитељи девојчице који су са пријатељем дошли да је врате у школу одакле је поново побегла. (<i>Блиц</i>)</p>
--	---

Зато је одлучио да провоза кола попут америчких младенаца, с конзервама закаченим за задњи део аутомобила, али је уместо натписа „Управо венчани”, његов пунто красила велика парола „Разведен”. *(Блиц)*

Он је успео да одвезе „пунто” око 300 метара даље, код „Супервера” на углу са Улицом Војислава Илића, одакле је позвао полицију и Хитну помоћ. *(Блиц)*

– [...] Девојка која је возила „пунто” из непознатих разлога је изгубила контролу над својим аутом, прешла у супротну траку којом је наишао „голф”, а затим је дошло до судара – објаснио је извор из истраге. *(Блиц)*

Обавештена је полиција која је покушала зауставити „пунто”, али дечак је дао гас и побегао. *(Блиц)*

У том моменту приметили су сиви „пунто” који је био паркиран двадесетак метара иза њих. *(Блиц)*

Возач и погођени младић пратили су „пунто” до угла Браће Југовића и Булевара деспота Стефана, када су застали и позвали полицију и Хитну помоћ. *(Блиц)*

На раскрсници обележеној саобраћајним знаком, у Катаринин „Пунто” ударио је „Волво” који је возио човек стар око 55 година. *(Блиц)*

Крстин подсећа да га нико није обавестио о Аничиној погибији и да не познаје жену која је возила „пунто”. *(Блиц)*

Судећи по траговима на лицу места, полицијска шкода је покушала да заобиђе „пунто” па је завршила у огради поред пута а на возилу су се активирали ваздушни јастуци. *(Блиц)*

Потом се вратио у „пунто”, који се великом брзином удаљио према Улици браће Југовића. *(Политика)*

Ускачи У Нови Пунто: Специјална акција Фијата за Сајам! *(Курир)*

Ускочите и ви у нови „пунто” и не дозволите да журка почне без вас. *(Курир)*

Осим посебно истакнуте понуде за „пунто” на штанду ће бити изложени модели брэнда „Фијат”: 500I породица „500L трекинг” и „500L ливинг”, „fiat 500 колор терапи”, „панда лонж”, „фримонт урбан”. *(Курир)*

За један „пунто” и једну „заставу 10” треба издвојити по 4.500 евра. *(Дневник)*

Замените половњак за најновији тип, пунто, или 500I уз велики попуст. *(Курир)*

Измењен је и задњи браник, који је нешто масивнији, као и облик задњих магленки и рикверц светла, а другачији је и лого за „пунто” који стоји испод знака „фијата”. *(Ауто блог)*

Полиција је одредила је [!] меру трезњења и задржавања до 12 сати младићу Л. С., који је у Јеврејској улици својим аутомобилом слупао полицијски „пунто”. *(Вечерње новости)*

То предузеће монтира „пунто” од делова који стижу из Италије а, [!] како се најављује, крајем ове године почеће и производњу новог модела аутомобила. *(Мондо)*

Рачунам да ћу са мојом платом од 400 евра, моћи колико[-]толико да одржавам неки Punto или Корсу [Corsu]. *(Данас)*

Имам мајстора и за Пунто, и мајстора који одржава Опеле и VW-е [?] аутомобиле. *(Данас)*

Биће вам потребан јако искусан мајстор, много времена, и живаца да пронађете Пунто који није хав[а]рисан, који није у „првој боји по

	<p>пети пут”, и који је исправан у сваком смислу те речи за 2.000 €. <i>(Данас)</i></p> <p>Док Европљани и даље чекају модел који ће заменити времешни <u>Пунто</u>, у Бразилу су објављене прве фотографије новог малог FIAT-овог хечбека који ће се продавати у тој земљи. <i>(Б92)</i></p> <p>За овај „<u>пунто</u>” инспирација је „браво” <i>(iKragujevac)</i></p> <p>Вечерас око 20 часова, у Кисачкој улици, у близини бензинске пумпе у Новом Саду, комбиноване екипе инспектора новосадске криминалистичке полиције и припадника жандармерије, у склопу активности по акцији Чистач, пресрели су црни <u>пунто</u>, београдских регистрација. <i>(Курир)</i></p> <p>У близини бензинске пумпе „Lukoil” у Кисачкој улици, оперативци су зауставили црни „<u>пунто</u>” београдских регистарских ознака, и муњевито из возила извукли тројицу, за које се незванично сазнаје, да имају криминалне досијее. <i>(Вечерње новости)</i></p> <p>„[...] За '<u>пунто</u>' сам у просеку добијао 4.500 евра, за 'октавије' и 'фабије' у просеку по 8.000 евра, па сам од продаје аутомобила добио укупно 299.000 евра”, рекао је Бећирић.</p> <p>Ухапшен изнуђивач док је улазио у <u>пунто</u>! <i>(Курир)</i></p> <p>Рус ће изабрати „шевролет” пре него српски „<u>пунто</u>”: Путинов човек открио тајне српско-руских односа <i>(Курир)</i></p> <p>На бразилском тржишту он мења <u>Punto</u> али и скупље верзије Палија [Palia] као и Bravo. <i>(Ауто блог)</i></p> <p>Према оптужници, Дејановић је, возећи службени „<u>пунто</u>” са упаљеним ротационим светлима, 25. августа 2008. године око 15.45 часова код Рушња прешао дуплу пуну линију и при брзини од 80 километара на сат, на месту где је [ограничење?] 60, ударио у „ладу”. <i>(Курир)</i></p> <p>Михајловић је побегао са лица места пошто је својим „порше кајеном” ударио у „<u>пунто</u>”, да би крајем месеца несрећни Радојичић подлегао повредама. <i>(Курир)</i></p> <p>А многи коментаришу да је певачица, на пример, за ове паре комотно могла да пазари солидан половни аутомобил – „<u>пунто</u>”, [„]форф [!] фијесту” или „рено клио”... <i>(Телеграф)</i></p> <p>Понесе их моћ чим „<u>пунто</u>” замене „мерцедесом”, а родно село Шарм ел Шеиком. <i>(Вечерње новости)</i></p> <p>Бизнисмен Јовица Стефановић Нини из Ниша никад није скидао фармерке уз које је умео да носи и џемпер са рупом испод пазуха, а возио је обичан „<u>пунто</u>”, службени ауто фабрике Мента из Падеја, облепљен рекламама за лековите траве и мелеме. <i>(Vesti online)</i></p> <p>Јавна набавка за „<u>пунто</u>” била је расписана у јулу прошле године, а за „фабију” крајем 2013. <i>(Вечерње новости)</i></p> <p>Међутим, председник општине Драган Трифуновић наглашава да је јавна набавка за „<u>пунто</u>” поништена и замењена тендером за куповину „фабије”. <i>(Вечерње новости)</i></p> <p>Знате ли колико људи жели да неком отпаду прода свој зарђали 25–30 година стар „југић”, „кеца”, Escort-а, Kadett-а, Golf-а и слично и купи 15 година стар <u>Punto</u>, Корсу [Corsu] или Clio у неупоредиво бољем стању и знатно безбеднији? <i>(Половни аутомобили)</i></p> <p>У реалности, мотор је више него довољан за „<u>пунто</u>”, иако је потребан нешто дужи залет да се ухвати жељена брзина. <i>(24 сата)</i></p> <p>Међу разлозима за пад продаје „пунта” на домаћем тржишту свакако је</p>
--	---

	<p>и онај који се односи на чињеницу да је већина купаца у Србији тај модел својевремено купила по принципу старо за ново, односно заменом старих аутомобила за нови „пунто” уз субвенцију државе од 1.000 евра и раније повољне кредите без учешћа и са каматом од 4,5 одсто на годишњем нивоу. (Б92)</p> <p>Већа субвенција за „пунто” на гас у програму „старо за ново” (Екатија)</p> <p>После сам возила „пунто” и чим сам га купила ударила сам куче, тако да ме својеврсна траума веже за тај ауто. (Вечерње новости)</p> <p>Да не грешим душу, можда је возач истог у претходној реинкарнацији возио <u>пунто</u>, па је мислио да је то исто и да нема апсолутно никакве разлике. (Jugmedia)</p> <p>– [...] Продаја је баш опала, јер има људи који су и одустали од продаје јер два, три месеца нису успели – каже Милан Марковић, који продаје „пунто” из 1999. године. (Блиц)</p> <p>– [...] Њих двојица су украли бели „пунто”[,] исписали „полиција” на њему и планирали да на Бежанијској коси пресретну и опљачкају транспорт новца, што је према њиховом мишљењу врхунац у разбојништвима – кажу у полицији. (Блиц)</p> <p>Они који су куповали субвенционисани „пунто” у ствари су били повлаштени јер им је то омогућено новцем пореских обвезника. (Блиц)</p> <p>Неупоредиво је лакше правити „пунто”. (Блиц)</p> <p>После тога, возач седа у „пунто” и улази у кабину са ваљцима. (Блиц)</p> <p>До сада је 80 фирми из Србије показало интересовање да праве делове за домаћи „пунто”. (Блиц)</p> <p>Ако добијемо дозволу да продајемо „пунто” и ван региона, правићемо и 20.000 ових возила годишње. (Блиц)</p> <p>До несреће је дошло када је Мирослав Цекић возећи „опел астру” прешао на леву страну и директно ударио у „пунто”. (Блиц)</p> <p>Он је возио „пунто”, а у возилу је била и његова супруга. (Блиц)</p> <p>Кад је реч о попустима, „Фијат” је на Сајму аутомобила понудио „пунто” по цени која је нижа за 500 евра за дизел и за 300 евра за плинску верзију. (Блиц)</p> <p>Они грађани који се одлуче за домаћи „пунто” имају најповољније услове кредитирања, захваљујући субвенционисаним зајмовима. (Блиц)</p> <p>Шумадинци извозе[ ]оружје у Ирак, а „пунто” у[ ]Египат (Блиц)</p> <p>Привреднике највише занимају краткорочни зајмови за обртна средства, а грађане, као што се и очекивало како да на рате купе „пунто”. (Блиц)</p> <p>У склопу мера за превазилажење кризе уз пакете повољнијих кредита предвиђена је и замена старих аутомобила за нови „пунто”. (Блиц)</p> <p>Данас крећу кредити за „пунто” (Блиц)</p> <p>Шеф посланичке групе ДС Борислав Стефановић и даље има две трећине трособног стана и „пунто” из 2008, али је остао остао [!] без уштеђевине. (Блиц)</p> <p>Повремено виђамо бели „пунто” како улази у двориште. (Блиц)</p> <p>Ова фирма може да прави још 30 делова од гуме или у комбинацији гуме и метала који се уграђују у домаћи „пунто”. (Блиц)</p> <p>Сви хоће „пунто” због мале камате (Блиц)</p> <p>Иначе, менаџмент „Застава ауто”, фабрике која ће на својој модерној</p>
--	--

	<p>роботизованој линији производити „пунто”, већ је три дана у Торину. <i>(Блиц)</i></p> <p>Грађани РС ће моћи да купе крагујевачки „пунто” по цени од 5.999 евра. <i>(Блиц)</i></p> <p>Младић је ушао у цивилни полицијски „пунто”, извадио хиљадарку и рекао: „Дајте робу”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Кажњенички паркинг сваки пут ме подсети на ауто-отпад или на предузеће које рециклира стара кола док препорођена „Црвена застава” производи пунто, друго, зар немате утисак да паук дејствује највећма у околини властитог паркинга? <i>(Блиц)</i></p> <p>Делове ауто-опреме израђене у овој фабрици тестирају стручњаци „Фијага” ради уградње у „пунто” и нови модел аутомобила који ће силазити са трака крагујевачке фабрике. <i>(Блиц)</i></p> <p>У глумицу, која је возила „Пунто” и није испоштовала првенство пролаза, ударио је „Волво” који је возио човек стар 55 година. <i>(Блиц)</i></p> <p>У овој компанији верују да долазе бољи дани и то због чињенице да држава неће целе године субвенционисати „пунто”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Наиме, све банке које дају кредите за „пунто” као инструмент обезбеђења траже меницу којом купац у ствари гарантује свом својом покретном и непокретном имовином да ће вратити цео кредит. <i>(Блиц)</i></p> <p>Поред опреза и доброг прерачунавања приликом предаје захтева за кредит за „пунто”, купци би требало да обиђу и неколико банака јер не нуде све исте услове. <i>(Блиц)</i></p> <p>Навала за „пунто” и намештај <i>(Блиц)</i></p> <p>Највероватније следеће недеље Влада ће усвојити програм замене старих аутомобила за „пунто” уз субвенцију државе од 1.000 евра. <i>(Блиц)</i></p> <p>Док се то не деси, фабрика је у власништву Србије, додао је он и навео да новац од продаје возила сада иде „Застави” која склапа пунто. <i>(Блиц)</i></p> <p>То значи да ће купци за „пунто” који користи гас морати да издвоје 8.100, а без субвенције 9.500 евра. <i>(Блиц)</i></p> <p>„Када стигну лотови, односно готови делови за ’пунто’, тог момента може да почне производња”, нагласио је он. <i>(Блиц)</i></p> <p>Било како било, тешко је замислити да ће неки од десетак директора у компанији сести у „пунто”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Ако возила склапају наши људи и ако постоји перспектива да се у тај „пунто” уграђује све више делова који су произведени у Србији, ја мислим да то треба подржати. <i>(Блиц)</i></p> <p>Возим југо и пунто, и то врло смишљено и полако. <i>(Блиц)</i></p> <p>Како сазнајемо у продајној мрежи која окупља све дилере возила која ће бити произведена у Крагујевцу купци који су заинтересовани за „пунто” по повољним условима ће моћи да дођу до аутомобила већ око 20. марта. <i>(Блиц)</i></p> <p>И поред тога што први контингент делова за „пунто” стиже из Италије, јасно је да ће током наредних месеци у производњу овог аутомобила, за који влада незапамћено интересовање, бити укључени и кооперанти из Србије. <i>(Блиц)</i></p> <p>У првом кораку, желимо да наше фабрике почну да производе делове за „пунто”, али и за остале произвођаче који овде планирају да монтирају [!] модела [?] аутомобила који су на њиховим</p>
--	--

	<p>досадашњим тржиштима дошли до „издисаја”. (Блиц)</p> <p>Како је за „Блиц” изјавио главни и одговорни уредник службеног сајта „Заставе” Драган Радојевић, представник јапанске компаније Такаши Конеко је „затражио контакт са одговорним људима у ’Застави’ због ’модернизовања [?] пре свега аутомобила ’флорида’ како би се уз домаћи ’пунто’, односно ’заставу 10’ продавао на тржиштима Блиског и Средњег истока и Африке”. (Блиц)</p> <p>На „пасат” којим је Драган управљао налетео је Игор Терзић (24) из Београда возећи „пунто” брзином од 120 километара на сат из погрешног смера, којим се кретао чак триста метара. (Блиц)</p> <p>Овог часа није познато због чега је Татјана К. која је возила „пунто” скренула на леву страну и ударила две жене које су, наводно, чекале аутобус. (Блиц)</p> <p>Од када је објављено да смедеревска фабрика штедњака, по угледу на замену старих возила за „пунто”, нуди нове у замену за старе шпорете, уз попуст од 20 одсто, у сектору продаје „Милана Благојевића” непрестано звоне телефони. (Блиц)</p> <p>Од силине удара тролејбус је ударио у полицијски „пунто” (М 90-33), за чијим воланом је био Драган Лазаревић (53), командир Одељења унутрашњих послова Палилула. (Блиц)</p> <p>Крећући се великом брзином, мотоциклисти су се закуцали у „пунто” са укљученом ротацијом, којим се патрола кретала из Масарикове улице ка Булевару краља Александра. (Блиц)</p> <p>Тренутно нико није могао да прецизира колико ће људи бити ангажовано у склапању лото[в?]а за „пунто”, који ће у почетку стизати из Италије. (Блиц)</p> <p>Како „Блиц” сазнаје у фабрици аутомобила, најсавременији гасни уређај који се уграђује у „пунто” испуњава све стандарде ЕУ, и еколошке и безбедносне. (Блиц)</p> <p>Њихова рачуница се базира на чистој економији, јер ће за оне који се одлуче да купе „пунто” на гас месечна рата у седмогодишњем кредиту бити већа за 16 евра месечно, док уштеда за резервоар који има капацитет од 32 литра износи 22 евра. (Блиц)</p> <p>Оно што је занимљиво јесте и то да ће сви власници „црногораца” моћи у оквиру програма старо за ново да замене старе аутомобиле, да уступе свој стари аутомобил и уз попуст до 1.000 евра купе „пунто”. (Блиц)</p> <p>Проблем је у томе што су алати за производњу делова за „пунто” прескупи за српске фабрике. (Блиц)</p> <p>Делови за „пунто” стижу [!] из иностранства (Блиц)</p> <p>Све је извесније да ће око 15.000 делова за „пунто” и даље стизати возовима из Италије будући да домаћи кооперанти некадашње „Заставе аутомобила” немају довољно ни новца, а ни жеље да учествују у послу века! (Блиц)</p> <p>Жика Остојић из Београда први је возач који је по систему старо за ново јуче предао свог старог четвороточкаша на рециклажу и заменио га за нови „Заставин” „пунто”. (Блиц)</p> <p>– Од ПДВ-а за сваки „пунто” добијамо по 1.000 евра, тако да на цену од 5.999 евра, наша држава узме 1.722 евра – рекао је Динкић. (Блиц)</p> <p>Програм замене старих аутомобила за Фијатов „пунто” из Крагујевца, уз попуст од 1.000 евра, почео је данас. (Политика)</p>
--	--

„Разговарамо са менаџментом Фијата и ако до половине године уведу уградњу делова српских произвођача у пунто Влада Србије ће повећати субвенције за рециклажу аутомобила”, казао је он. *(Политика)*

Почетак замене старих аутомобила за нови пунто неће помоћи само Застави. *(Политика)*

Према упутству објављеном на сајту Министарства економије (www.mef.gov.rs), купац који жели да купи пунто уз попуст од 1.000 евра, требало би прво да са продавцем склопи предуговор у којем се прецизира рок испоруке возила. *(Политика)*

Према упутству, купац је дужан да са тим документима оде код прод[а]вца аутомобила са којим ће закључити уговор којим је предвиђено остваривање попушта од 1.000 евра и купује пунто. *(Политика)*

Дилери „Заставиних” аутомобила почели су да продају „пунто” по бенефицираним условима, уз повољне кредите са каматом од 4,5 одсто на годишњем нивоу, али продаја овог модела аутомобила по систему „старо за ново” очекује се тек за месец дана. *(Политика)*

Кредити се одобравају уз фиксну каматну стопу од 4,5 одсто за „пунто” произведен у Крагујевцу и највише шест одсто годишње за остале производе, при чему је рок отплате од пет до седам година за аутомобиле и до пет одсто [?] за остале производе. *(Политика)*

Живим у очевој кући, возим „пунто” купљен на лизинг. *(Политика)*
Не може цео Крагујевац више да стане у „заставу”, „фићу” и „пунто”. *(Политика)*

Да им лепо објасни да је, рецимо, порез на нови аутомобил у Норвешкој 120 одсто, па да би[смо?] „пунто” који сада купујемо за седам хиљада, убудуће плаћали 15.400 евра! *(Политика)*

У овом тренутку примамо захтеве физичких лица за „пунто” и пољопривредну механизацију, али не и за кредите привреди. *(Политика)*

Крећући се уназад, ударио је у један „шевролет”, а потом приколицом налетео на „фолксваген поло” и још један „пунто”, који се закуцао у „дацију”. *(Политика)*

Није само за „пунто” могуће добити попуст уколико се стари аутомобил да на рециклажу и купи нови. *(Политика)*

Југ Србије без дилера за „пунто” *(Политика)*

То значи да ће житељи југа и југоистока Србије остати без дилера за „пунто”. *(Политика)*

Трошкови транспорта осигурања и гаранција за „пунто” у наредној години зависиће од обима продаје у Републици Српској. *(Политика)*

По мишљењу професорке Економског факултета др Данице Поповић, Србија овим мерама директно финансира централу у Милану, „из које потичу сви делови за ’пунто’”. *(Политика)*

Уместо нових модела „А” и „В” класе, Крагујевац је, а заједно с њим и Србија, добио стари „пунто”. *(Политика)*

Учешће од 30 одсто и за „пунто” *(Политика)*

Домаће дизалице за „пунто” *(Политика)*

Уговор о испоруци дизалица за „пунто”, како каже наш саговорник, само је почетак једне приче. *(Политика)*

Купио сам најјефтинији „пунто” за свастику у Београду. *(Политика)*
Тим поводом јуче смо настојали да од Небојше Тирића сазнамо како ће страни држављани моћи да под повољним условима купе „пунто”. *(Политика)*

Како објашњава саветник директора Агенције за приватизацију, та потврда је само предуслов за добијање права на субвенционисану куповину, јер ће крајњу реч дати продавац на основу кредитне способности грађан[ин]а који жели да купи нови „пунто”. *(Политика)*

Власник аутомобила који жели да кроз програм замене старо за ново купи крагујевачки „пунто”, своје старо возило мораће да преда на рециклажу. *(Политика)*

За нов пунто сада треба издвојити 7.300 евра. *(Политика)*

Реч је о крагујевачком предузећу „Промотор ИРВА”, које за прву уградњу у „пунто” прави дизалице, а за „500 L” мали инбус кључ, као део резервног алата. *(Политика)*

Те године у Крагујевцу је почела производња „заставе 10”, по лиценци за италијански „пунто”, и сви су се надали да ће „посао века” – годину дана после потписивања уговора са „Фијатом” и формирања заједничке компаније „Фијат аутомобили Србија” – нашој држави донети дуго очекиване извозне аранжмане. *(Политика)*

„Фијат” обнавља „пунто” *(Политика)*

Реч је о произвођачу лаких приколица „Застави ИНПРО”, државном предузећу у коме особе са инвалидитетом чине 70 одсто запослених, и приватној компанији „Промотор ИРВА”, која је већ ушла у посао са Италијанима, испоручујући ауто-дизалице за прву уградњу у „пунто”. *(Политика)*

После овако поражавајућих података о квалитету радне снаге, у тој фабрици аутомобила се већ шале да „пунто” праве на о-рук. *(Политика)*

Почетком те године у Крагујевцу би требало да крене производња новог модела, који ће на тракама заменити „пунто”. *(Политика)*

У Србији је „Истрабенц” разграно улагања и у друге области, а грађане ће свакако интересовати будућа судбина фирме „Застава Истрабенц лизинг д. о. о. Београд” која је протеклих дана, како су јавили словеначки медији, купцима у Србији унапред продавала италијански „пунто” који ће се склапати у Крагујевцу. *(Политика)*

Ма, нисам размишљала да свог „фићу” дам за хиљаду евра и доплатим за нови „пунто”. *(Политика)*

Да ли се макар један део или шраф за „пунто” производи у Србији? *(Политика)*

Холдинг компанија „Нишауто”, стоји у писму, према намерама „Фијата” требало би да остане оно што је и била – лидер тржишта великог дела Србије производима [?] италијанског произвођача аутомобила, али и резервних делова и опреме за „пунто”. *(Политика)*

Како нам је речено, ово је прави корак за стварање праве атмосфере за сарадњу којом ће неправда бити исправљена и према овој и многим другим фирмама, које су до сада успешно организовале пласман аутомобила, али и према великом броју становника овог дела Србије заинтересованих за „пунто”. *(Политика)*

– [...] Кинески партнер намерава да код нас обавља такозвану СКД монтажу, дакле да нам испоручује делове за камионе које бисмо монтирали у нашим погонима, као „пунто” у „Застави” – открива за „Политику” Мирко Стојовић, генерални директор ФАП корпорације. *(Политика)*

Камата за Пунто 4,5 одсто годишње *(Политика)*

Камата за „пунто” из Крагујевца ће бити 4,5 одсто годишње, а за остале производе до шест одсто годишње. *(Политика)*

Делови које производите моћи ће да се уграђују само у „заставу 10”, не и у наш „пунто”. *(Политика)*

Према његовим речима, до краја октобра би требало да буде окончана производња крупних делова, после чега ће кренути демонтажа старих производних линија и монтирање нових, с тим да ће остати само линија за „пунто”. *(Политика)*

Кредити за српски „пунто” *(Политика)*

А док се не обави успешна приватизација, очекујемо да влада донесе одлуку којом ће се давати субвенције купцима ФАП-ових возила, као што је у „Застави” урађено за „пунто”, а у ИМТ-у за тракторе. *(Политика)*

После „Заставиног” програма замене старих аутомобила за нови „пунто”, сличних потеза произвођача шпорета из Смедерева и Врања, конфекције „Тодор”, продаји по систему „старо за ново” придружила се и продавница ципела „Метро” у Јагодини. *(Политика)*

Дакле, остаје само „Застава ауто”, предузеће које тренутно само продаје „пунто”, односно „заставу 10”, а које ће, према најавама директора Зорана Богдановића, почетком 2007. кренути и са производњом овог модела аутомобила. *(Политика)*

Тим поводом Динкић је нагласио да од 15. априла почиње замена старих аутомобила за нови „пунто”. *(Политика)*

Крајем ове седмице у погонима крагујевачке фабрике аутомобила, под надзором италијанских стручњака, почела је монтажа шкољке за „пунто” који ће убудуће носити ознаку „Фијат”, а за почетак наредне седмице најављен је долазак у Србију потпредседника те компаније Алфреда Алтавиле. *(Политика)*

Тадић је обишао све излагаче на сајму, којих ове године има око 500, а на штанду „Фијата” је сео у „пунто” који крагујевачка Застава производи кроз стратешко партнерство са италијанским произвођачем. *(Политика)*

Зарада државе већа од субвенција за „пунто” *(Политика)*

Између тих крајности је наставак пројекта „старо за ново” којим ће грађани моћи да уз доплату стари „југо” замене за нови „пунто”. *(Политика)*

Први уговори са произвођачима ауто-делова из Србије биће потписани у јулу ове године, а циљ Владе Србије је да у „пунто” буде уграђено 51 одсто домаћих производа. *(Политика)*

Што се нас тиче, производња би могла да почне одмах, али морамо да сачекамо да из Италије стигну лотови, односно готови делови за „пунто”. *(Политика)*

У Министарству економије тврде да је то само почетак локализације производње делова за „пунто”, а већ сада се помињу домаћи произвођачи каблова и акумулатора. *(Политика)*

Иначе, од пре три недеље, када су у Крагујевац почели да пристижу

	<p>први склопови каросерија за „пунто”, „Застави” је испоручено 576 лотова. (<i>Политика</i>)</p> <p>Испорука делова за „пунто” биће настављена у нешто већем обиму током априла и маја, а у том периоду у крагујевачкој фабрици требало би да буде монтирано укупно три хиљаде аутомобила. (<i>Политика</i>)</p> <p>Стари „југо” за нови „пунто” (<i>Политика</i>)</p> <p>Рециклажом „југа”, старог 18 година, јуче је у Центру за рециклажу у Железнику званично стартовао владин програм замене старих аутомобила за нови крагујевачки „пунто”. (<i>Политика</i>)</p> <p>– [...] Сивометалик „пунто” поклонићу ћерки Биљани за рођендан – рекао је Жика Остојић из Бољеваца и додаје да процедура замене старог аутомобила за нови није компликована и не траје дуго. (<i>Политика</i>)</p> <p>Још не постоји прецизна рачуница по којој ће власници старих аутомобила у Србији моћи да купе нови „пунто” уз помоћ државе. (<i>Политика</i>)</p> <p>Иако је министар економије Млађан Динкић најавио је [!] да ће грађани уз доплату моћи да замене било који модел старог аутомобила за нови „пунто” уз државну субвенцију, рачуница још није направљена јер треба обавити разговоре са фирмама које се баве рециклажом старих аутомобила. (<i>Политика</i>)</p> <p>У Министарству економије се, наиме, размишља да старе марке аутомобила за нови „пунто” могу да замене и грађани држава у региону – Хрватске, БиХ, Македоније, Црне Горе и Албаније. (<i>Политика</i>)</p>
<p>стојадин</p>	<p>Када је изашао на пут, видео је шевролет у јарку и <u>стојадина</u>. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Ставиш пред Хрвата, метнимо, Љубиног старог зеленог „стојадина”, што си га синоћ у гаражи иза куће пребојио бијелим Јуполом: стриц из Сиња набави ти алку – баш праву, жељезну, украо је овога љета клинцима на дјечјој Вучковића алци – па је натакнеш на поклопац „стојкиног” мотора, и на крају мали Јозин, што има петицу из ликовног и свакога ђавла знаде нацртати, фломастером са стране великим словима напише „Мерцедес Окаш”. (<i>Н1 Инфо</i>)</p> <p>Брат је возио нашег плавог „стојадина”, а отац трактор. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>– [...] Возио сам свог „стојадина” без светала, син ми је направио „мачје очи” да бих могао ноћу да возим – прича Стојиљковић. (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Каже да би требала тешка мука да га снађе да истера „стојадина” и његову собу изда под кирију. (<i>iKragujevac</i>)</p> <p>У олдтајмеру овог необичног Бањалучанина имају прилику да уживају и суграђани, јер Анто сваке године „стојадина” одовози [!] на изложбу олдтајмера. (<i>iKragujevac</i>)</p> <p>На прагу века, Живорад чита без наочара, за лекове не зна, вози свог „стојадина” и планира да купи нови аутомобил (<i>Ало</i>)</p> <p>Свакога дана он нађе времена и за свог старог доброг „стојадина”, да га прегледа, утегне, провоза бар неколико километара, како би одржао кондицију, јер су и њега, како каже, притисле године. (<i>Ало</i>)</p>

Удес се десио јутрос после 10h када је 34-годишњи Милан Ј. из Ветерника возећи fiat ударио у стојадина у којем су се налазили страдали, а после неуспелог покушаја да га претекне. (*Радио 021*)

Овог „стојадина” возио сам око две године. (*Блиц*)

– [...] „Хјундаи матрикс” замениће мог старог „стојадина” – узбуђено прича Сударевић. (*Блиц*)

У изјави за „Блиц”, Марушић је рекао да је свог двадесет[једну годину старог „Стојадина” продао 18. октобра 2005. године извесном Ђурђу Тошићу из Београда. (*Блиц*)

Тада малолетни Слободан Бјекић неовлашћено је узео из Гутићевог дворишта његовог „стојадина” и, возећи у пијаном стању, тешко повредио Данијелу Јовановић из Рибара и Зорана Васића из Мајура. (*Политика*)

Зна се да је донедавно чувао, а можда га још увек има, „стојадина” којим је Панчевцима разносио пилиће и јаја из Самоша. (*Политика*)

Уколико неко од Вас вози ех милицијског/полицијског стојадина, редакција би желела да чује ваша искуства. (*Вреле гуме*)

Сећам се када је мој отац купио ону „128”, унапређеног Стојадина, били смо срећни... (*Ало*)

Веровали или не, механичари који су били део екипе, похвалили су „Стојадина” рекавши да се током пута није озбиљније кварео. (*Vesti online*)

Леонид Брежњев је био познат као љубитељ аутомобила и са задовољством је нашег Стојадина уврстио у своју колекцију. (*Ауто блог*)

Почиње све чешће аматерско фризирање мотора, дорађивање система за осветљење, уграђивање светала за маглу, и друге опреме која се није могла добити уз Стојадина. (*Ауто блог*)

Породична путовања у Трст су постајала честа јер су се на списковима за куповину гардеробе и кућних апарата све чешће налазили делови за FIAT 128, који нису били доступни у Југославији, а који су се могли уградити на Стојадина. (*Ауто блог*)

Са друге стране девојке које су на располагању имале Стојадина, увек су привлачиле више пажње, нарочито ако је Стојадин био модел Супер или Специјал, а возачко умеће спортског карактера; тај детаљ је постајао главна споредна ствар у очима мушкараца. (*Ауто блог*)

Студен[т]ски дани генерација наших очева везују Стојадина и за прослављање положених испита куповином грамофонских плоча у „Југотону” у чијој околини се тада паркинг доста тешко проналазио. (*Ауто блог*)

Сви филмски аранжмани на свадби су били употребљавани, од истрчавања из цркве или општине, у Стојадина, па пуним гасом одлазак на свадбено путовање, преко конзерви везаних за задњи браник па, понеко је умео и да се предомисли и да побегене [!] са венчања такође са гасом до пода. (*Ауто блог*)

Рођења детета су такође била везана за Стојадина, од тренутка када се будућа мама води у породилиште преко тренутка када срећног оца исцепају како отвори врата аутомобила било на путу да види своје дете или док то саопштава родбини. (*Ауто блог*)

Крај и за Стојадина (*Ауто блог*)

Према истраживањима Застава 101 Клуба, наш Стојадин је постао легендарни аутомобил у Пољској пре него што је наша аутомобилска јавност признала Стојадина за возило од историјског значаја. (*Ауто блог*)

Украле му стојадина, а он побеснео (*Правда*)

Филм Растанак хрватске редитељке Ирене Шкорић као главног протагонисту има још једног на овим просторима општепознатог четвороточкаша, заставу 101 – стојадина. (*e-Новине*)

Браво за Марка, али и Стојадина: Крагујевчанин у „застави” до Грчке (*iKragujevac*)

Марко седа у „Стојадина” и правац Грчка! (*iKragujevac*)

Петнаест минута касније, да скратим, у гостионици бројиш двадесет тисућа еура, дијелиш по педесет еурића стрицу из Сиња и маломе Јозином, па вадиш двјесто Љуби за „стојадина”. (*Н1 Инфо*)

Хит оглас за икс окс стојадина: Шлајфује, из гума жице вире, нема предње стакло, гаси се кад склоните ногу... (*Телеграф*)

Опreme се две[-]три породице, натрпају све у „стојадина”, и полако кроз гудуре и клисуре, све до мора. (*Телеграф*)

Најнеобичнија [!] крађа догодила се 4. [!] децембра 2011. године, кад је један млађи мештанин Мола код Аде, у одећи Деда Мраза, пијан украо „стојадина”, ударио у зид једне куће и задобио потрес мозга, прелом десне бутне кости и левог рамена. (*Курир*)

Сви су морали да воле Тита, ишли смо на море, возили „стојадина” и „фићу”, а све то од лажног благостања и кредита, следећи песму „Још смо дужни, ти одужи”. (*e-Новине*)

На незнатно проширење, једна продавачица је успјела да угура Стојадина. (*XXZ magazin*)

Првог у месецу примио бих плату (у „Новостима”); ставио новац у џеп; отишао у Заставу; купио стојадина за готов новац; одвезао се на београдски аеродром; сео у један од седам дневних авиона за Дубровник; прошетао Страдуном; попио кафу у Кнежевој палати; позвао такси; вратио се на аеродром Ћилипи; слетео предвече у Београд; одвезао се до Орача на роштиљ... (*Vesti online*)

„Стојадина” претворио у двосед, „Југа” у теретно возило (*РТВ*)

Немој сад да се понашаш као они напаљени клинци кад купе распалог Стојадина за триста евра па крену да га буце, да буде Бемве. (*Лепота и здравље*)

„Цена гвожђа на отпаду је око 22 динара килограм па се и за старог ’стојадина’, тешког близу тоне, може добити солидан новац”, каже за „Дневник” шеф групе у новосадској Полицијској управи за сузбијање крађа возила Александар Марсенић. (*Радио 021*)

Након десет година купио сам другог „фићу”, затим „стојадина”, сад возим „југо” стар 34 године, али иде одлично. (*Вечерње новости*)

И кад човек продаје половног „стојадина” мало га среди пре него што га изнесе на тржиште. (*Вечерње новости*)

Треба прошетати појединим улицама, додаје саговорник Новости, и видети праве дворце са високим оградама и видео-надзором, а да не говоримо о циповима и другим луксузним четвороточкашима са затамњеним стаклима, паркираним у центру града, где постоји забрана, које полиција заобилази у широком луку, док

	<p>обичне смртнике чак иако [?] из нужде морају накратко да зауставе свог „стојадина” одмах кажњава. (<i>Правда</i>)</p> <p>„Стојадина” не може ништа да заустави (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Мада је већина оних који су возили Заставине „фићу” или „стојадина” убеђена да је аутомобилска индустрија у Србији зачета 1953. године доласком италијанског Фијата у Југославију, историја показује да се то десило деценијама раније! (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Титулу [!] најсекси рекламе за <u>Стојадина</u> можда би могла да се додели овој фотографији згодне манекенке која позира на хауби у краткој хаљици. (<i>Србија данас</i>)</p> <p>Килиманцаро: прелепа црнкиња у реклами за <u>Стојадина</u> (<i>Economy</i>)</p> <p>Било је то неко давно време, када се седало у „стојадина” па правац у село код бабе и деде. (<i>Мондо</i>)</p> <p>– [...] Сачували смо и првог „фићу” са оним контра-вратима и „1.300” популарнији као „тристаћ”, и неколико аутомобила „101”, као на пример „стојадина” који је учествовао у експедицији Крагујевац–Килиманцаро, па последње произведене моделе „флориде”, „стојадина” и два „југа” – објашњава Радомир Петровић, заменик генералног директора Групе „Застава возила” и сада је већ сигурно последњи, тринаести директор „Заставе аутомобили”. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>А шта би било да су зауставили „стојадина” (<i>Мондо</i>)</p> <p>Покосио Живојина на бициклу, па <u>стојадина</u> без таблица закопао у песку (<i>Курир</i>)</p> <p>Како сазнајемо, пијан је возио „стојадина” који није имао таблице, нити је био регистрован. (<i>Курир</i>)</p> <p>Колеге су помислиле да је нека шала кад су угледале „стојадина” из којег су извиривале главе, руке и ноге. (<i>Курир</i>)</p> <p>– [...] Рекао им је да није могуће да толико људи стане у једног „стојадина” – препричава један од полицајаца. (<i>Курир</i>)</p> <p>Пијан као летва у старог „СТОЈАДИНА” нагурао 17 ЉУДИ! (<i>Санџак хабер</i>)</p> <p><u>Стојадина</u> држи у соби, воли га више од жене јер „мање троши” (<i>iKragujevac</i>)</p> <p>С обзиром на то да су му аутомобили специјалност, Анто их је имао много, а „стојадина” је, каже, возио само на море, док је остале аутомобиле користио за друге сврхе. (<i>iKragujevac</i>)</p> <p>Пали ауто, пали фрајере (дословно), мази се с девојком, али мази и легендарног <u>Стојадина</u>. (<i>Press</i>)</p> <p>Узео „стојадина” од таста и кренуо у пљачку да отплати кредит! (<i>24 сата</i>)</p> <p>Сва срећа па код нас нема подземне железнице јер би сигурно неко добио идеју да свог Југа [Yuga] или „<u>Стојадина</u>” опроба у трци са метроом. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Жељко Х. (36) са 2,33 промила алкохола у крви испред сеоске амбуланте сео у „стојадина” и возио га тридесетак минута (<i>Курир</i>)</p> <p>„Поклонио” <u>стојадина</u> паркинг служби (<i>Блиц</i>)</p> <p>На одлуку о одласку у затвор био је принуђен и Мирослав Н. (57) из Лесковца, који је возио старог „стојадина” са 2,01 промила алкохола у крви. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Имам „стојадина” старог више од деценије, а са „хјундаијем” сам решио све своје „аутомобилске проблеме”, можда и до краја</p>
--	---

	<p>живота. <i>(Блиц)</i></p> <p>Полиција је од револуције (ове последње) на овамо [!] изненада почела да показује знаке људскости и доброг укуса, па није послала плаво-белог „стојадина” да јурца пред колоном, већ некакав релативно елегантан црни аутомобил са ротационим светлима. <i>(Блиц)</i></p> <p>Моја жеља да купим „стојадина” била је велика, али су у Крагујевцу сви одмахивали руком уз коментар: „Нема шансе, аутомобиле дели лично генерални директор Првослав Раковић”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Кад Србин укрсти BMW и „стојадина”, резултат је бесна машина <i>(Блиц)</i></p> <p>Ових дана се спрема да среди и милицијског „стојадина” са ротацијом и сиреном. <i>(Блиц)</i></p> <p>Осим ношења терета на леђима и превртања тракторске гуме, „најјачи” су се такмичили и у ношењу кофера од по 125 килограма, вукли су трактор тежак четири тоне, дизали 830 килограма тешког „стојадина”, „распећу” са цаковима од по 15 килограма и такозваном мртвом дизању терета. <i>(Блиц)</i></p> <p>До скоро [!] је возио „стојадина”, а сада су га Ало! и Рада Манојловић наградили новим аутомобилом <i>(Блиц)</i></p> <p>Он иначе вози „стојадина” старог „као Библија” и помало се брине како ће се снаћи са овим новим, модерним четвороточкашем. <i>(Блиц)</i></p> <p>Цела бивша Југославија возила је легендарног „стојадина”, а да ли памтите и УРНЕБЕСНУ РЕКЛАМУ за тај аутомобил из седамдесетих година? <i>(Блиц)</i></p> <p>Под називом „ууго GT 5000 Сонсерт”, видимо „стојадина” какав нисмо могли никад ни да замислимо, величине „chrysler-а С 300”, са LED светлосном групом, 20-инчним фелнама и гумама ширине 265mm, те моћним [!] кочионим чељустима. <i>(Блиц)</i></p> <p>Он је кажњен са 2.300 динара или четири дана затвора, зато што је човек коме је октобра 2005. продао тада регистрованог „стојадина”, после пет месеци ухваћен да вози поменути аутомобил са истеклом саобраћајном дозволом! <i>(Блиц)</i></p> <p>Један од старих суграђана, који вози „стојадина” и тешко ће доћи до нових кола, истиче: „Држава је полицајцу дала бесплатно школовање, интернат, униформу, посао, пиштољ и палицу и кад стане на раскрсницу очекујући да му нешто пружим, одмах се растужим”. <i>(Политика)</i></p> <p>Фоторепортери из екипе сликали су „стојадина” са камилама, испред снежних врхова и, неизбежно, са лепим девојкама на обали Индијског океана. <i>(Политика)</i></p> <p>У међувремену, на другом крају града, оперативци Паркинг-сервиса односе неког „југа” или „стојадина”, како би деблокирали пролаз за неког право Београђанина. <i>(Политика)</i></p> <p>Отац и мајка су ценили моју помоћ, па су ми 1981. купили новог „стојадина”. <i>(Политика)</i></p> <p>Пита Пироћанац сина: Сине, ако завршиш факултет, који ауто да ти тата купи? „Стојадина” – одговори син. <i>(Политика)</i></p> <p>Али, хале, ја сам тражио „стојадина”! <i>(Политика)</i></p> <p>Судије су пресудиле да је Гутић, који се у тренутку несреће налазио у Бањалуци, одговоран што је у свом дворишту оставио незакључаног „стојадина”! <i>(Политика)</i></p>
--	--

	<p>Пред Нову годину проглашавани су хероји рада и ударници, отваране су прве самопослуге, „Застава” је избацивала новог „стојадина”, ницали су аутопутеви, фабрички погони ... [!] (<i>Политика</i>)</p> <p>Злосрећни човек, коме је пијани малолетник украо „стојадина” из дворишта и обогаљио двоје људи, а суд му продао на добош сву имовину, јер наводно није ваљано обезбедио опасну ствар (оставио кључеве у брави), већ другог дана штрајка глађу пао је у несвест и доспео у болницу, па су се његов правни и медицински положај опасно приближили. (<i>Политика</i>)</p> <p>Прича се да је тај систем имао много мана, али „било је и добрих страна – тада су у мом комшилуку сво [!] возили ’стојадина’, па кад неко купи ’ладу’, одмах сви питају – одакле му новци, сумњиво је то (смех)”. (<i>Политика</i>)</p> <p>После „фиће” одлучио је да купи „стојадина” а потом и новог „југа” који му је, каже, посебно прирастао за срце. (<i>Политика</i>)</p> <p>Ја сам у то време возила „стојадина” и имала плату пет марака. (<i>Политика</i>)</p> <p>За пола сата су поновно дошли по њихов стари „стојадин”. (<i>Newsweek</i>)</p> <p>Он је без питања узео очев „стојадин” и са двојицом другова пошао у десетак километара удаљен Ковиљ. (<i>Блиц</i>)</p> <p>„Стојадин” је узео од таста. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Овај „стојадин” је купио мој деда. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Од дела плена Јожеф Димовић је купио „стојадин” у којем је погинуо 18. августа у саобраћајној несрећи, а Драган Коломпар је још у бекству. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Керфуљ је пијан возио „стојадин” који није имао таблице нити је био регистрован, јавља „Курир”. (<i>Ало</i>)</p> <p>Први пут на одличној позицији у централној сајамској хали српски ентузијастички представили „југо”, „стојадин” и остале адуте (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Кад је пешице кренуо кући, на улици је видео откључани „стојадин” с кључем у контакт-брави. (<i>Курир</i>)</p> <p>Отац и син возе стари „стојадин” у „резалиште”. (<i>Press</i>)</p> <p>Близу зграде Скупштине града ушао је у „стојадин” у коме је власник оставио кључеве и стартовао аутомобил. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Стојадиновић је буквално демолирао полицијски „стојадин”, а кад су га коначно сместили у марицу, претио је да ће побити и полицајце и њихове породице, настављајући да прети и у згради полиције. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Раковића више нико није могао да спута, а у „Застави” су убрзо направљени планови за „стојадин” и друге моделе. (<i>Политика</i>)</p> <p>Гудељ је на бели „стојадин”, у коме су били Рајхл-Кир, потпредседник тадашњег Извршног већа Скупштине општине Осијек Горан Зобунџија, одборник Општинске скупштине Милан Кнежевић и председник Месне заједнице Тења Мирко Тубић, с удаљености од десетак метара испалио пун оквир из аутоматске пушке. (<i>Политика</i>)</p>
тигуан	<p>На њега је налетео VW Golf и одбацио <u>Tiguan</u>-а око 5 метара. (<i>Србија данас</i>)</p> <p>Према последњим подацима ЦИН, Никшић вози „тигуана” од 50.000 КМ, а ћерка Најра „поло” од 12.000 КМ. (<i>Блиц</i>)</p>

Webasto za Tiguan 2012-2017 vebasto

Vebasto za Tiguan 2012-2017

Mrežice u braniku za Tiguan

Mrežice u braniku sa otvorom za maglenke za Tiguan

Branik za Tiguan

Stel motor rucne kocnice za Tiguan 2008-2017

Servo motor rucne kocnice za Tiguan 2008-2017

NOV elektromotor rucne kocnice sa 6 i 12 zuba za pasata b6 b7 cc tiguan.

Kvaka na vratima za Tiguan 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Kamera odgovara za; tuarega, tiguan, porse kajena.

Kao Nov je ocuvan unutra spolja uvezen iz svajcarske prava kilometraza sve 4 nove gume zimске registrovan ozbiljni kupci neka ponude cenu samo realno molim zamena me zanima samo za tiguan 2.0 tdi tipska multimedija za tiguan, 3 modela u ponudi.

Automatski DSG menjac za Tiguan 2.0 TDI

Pasu na audija, pasata, tiguan, skodu, golfa, seata, mercedesa i ostale sa ovim promerom rupa.

Poluosovina za Tiguan DSG menjac 2.0 TDI 6 brzina

Plivajuci zamajac za Tiguan DSG menjace 6 brzina ODLICAN original.

Senzor ulja kartera za Tiguan

Vrsimo remont elentromotora rucne kocnice za passata b6 , b7 , tiguan , tourana , audi a6 , skode , seate i sve koje imaju ovakav ili slican motor kao sa slike.

Brava petih vrata za Tiguan

Spojler branika za tiguan

Srafovi za tockove za Tiguan

Fabricki Radio CD MP3 za Tiguan

Prekidac za svetlo za Tiguan crni ili hrom

Centralne brave, sajle za otvaranje vrata spolja i iznutra, spoljasnje kvake za Passate B6, Skodu Superb, Tourana, Tiguan itd. ...

Anlaser za Tiguan 2.0 TDI.

Volkswagen нуди шестогодишњу гаранцију за Atlas и Tiguan у САД
(Ауто блог)

Непосредно пре почетка Салона аутомобила у Њујорку, немачки произвођач је најавио да ће у понуду ставити шестогодишњу гаранцију, односно на 115.000 пређених километара за нови Atlas и Tiguan, који ће у продају кренути током ове године.
(Ауто блог)

С друге стране, Фолксваген ће оригинални „тигуан” у Кини продавати само са једним мотором: 1,4-литарским TSI бензинцем са 150 КС. (Мој ауто)

Међусовински размак већи је за 110мм у односу на стандардни Тигуан, што је резултовало повећањем простора за ноге путника на задњем седишту за 60мм и растом пртљажног простора за 115 литара. (Национална класа)

За оне који преферирају одлазећи Tiguan у односу на нову верзију, стижу добре вести: Volkswagen ће наставити да производи актуелну верзију паралелно са новом. (Total car)

Продукт менаџер за Tiguan Џеф Нг каже да је овај сегмент огроман и додаје: „Постоји широк спектар ценовних рангова, па за оне који

	<p>траже другачији садржај, другачију величину и другачију цену од онога што нуди актуелни Tiguan, ту је Tiguan Limited.” (<i>Total car</i>)</p> <p>Volkswagen је у нови <u>Tiguan</u> инсталирао модернизоване моторе нове генерације. (<i>Ауто магазин</i>)</p> <p>SUV-ови су све популарнији у свету па VW због тога брзо шири своју понуду која је до сада укључивала <u>Tiguan</u> и Touareg. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Посетиоци имају прилику да виде нове Реноове моделе „скеник”, „талисман” и „меган IV”, затим „форд мустанг”, Фолксвагенов „<u>тигуан</u>”, „ауди Q2”, „мерцедес Е класе”, као и Киине новитете „оптиму”, „соул” о „спортс” [?] и Тојотим [!] „мираи”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>uradjaj je tipski za <u>tiguan</u> i sve odgovara dzek na dzek bez ikakvih prepravki.</p> <p>za Golf / MK5 / MK6 / MK7 (2004-2014) за <u>Jetta</u> [али уп.: „Prednja maska za jetta i <u>golfa 2</u>”] / MK5 / MK6 (2006-) за Passat / B6 / B7 (2006-) за Passat / CC (2009-2012) за Polo (2010-) за Scirocco (2009-2014) за Sharan (2011-) за <u>Tiguan</u> (2012-) за Touran (2003-) за Touareg (2003-) за Amarok (2010-) за Caddy / MK3 (2004-) за CC (2012-) за EOS (2006-2011)</p> <p>Magistrala за <u>Tiguan 2.0 TDI</u></p> <p>DSG менјас за <u>Tiguan 2.0 TDI</u></p> <p>Bravica grpeka за Golf 5 , Passat B6 , <u>Tiguan</u> , Touran . . .</p> <p>Air Bag за trokraki volan за Passata b6, golf 5, <u>tiguan</u>, touran</p> <p>Branik за <u>Tiguan</u></p> <p>Set podizača за Passat B6, Golf 5, Golf 6, Caddy, <u>Tiguan</u>, Touran.</p> <p>VW set prekidača за Passat B6, Golf 5, Golf 6, Caddy, <u>Tiguan</u>, Touran.</p> <p>Zastitna + odbojna guma amortizera за A3, <u>Tiguan</u>, Sharan, Touran</p> <p>VW prekidač podizača prozora за Golf 5, Golf 6, Passat B6, Touran, <u>Tiguan</u>, Caddy.</p> <p>podizaci prozora за <u>tiguan</u> 20 eura</p> <p>Komplet od dva samolepljiva plasticna stikera за bocne krake volana за: Golf 6, passat b7 i cc, <u>tiguan</u>.</p> <p>Na prodaju novi motorčić ručne kočnice за Passat b6, b7, <u>tiguan</u>, Audi a6 sa 6 zuba.</p> <p>Ablender за Golf 5, Ablender за Golf 6, Ablender за Caddy, Ablender за Eos, Ablender за Golf Plus, Ablender за VW Jetta, Ablender за Scirocco, Ablender за <u>Tiguan</u>, Ablender за Touran.</p>
трабант	<p>Јенс Рајх је сазнао резултате избора преко радија, док је возио свог <u>Трабанта</u>: „Моја супруга и ја смо се возили ка Кући демократије да бисмо се тамо састали са пријатељима”, сећа се тадашњи кандидат Грађанског покрета DDR. (<i>Дојче веле</i>)</p> <p>Српски фића је промашај године, место му је уз <u>Трабанта</u> (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Одличан начин да дочекаш јутро уз <u>трабанта</u>, вартбурга и остале DDR лимузине. (<i>Лепота и здравље</i>)</p> <p>Спојили су ватрогасна црева на <u>трабанта</u> и пустили воду – резултат? Лудило! (<i>Србија данас</i>)</p> <p>Кад Амер „попљује” <u>Трабанта</u>... (<i>Vesti online</i>)</p> <p>ДеМуро одмах на почетку каже да никад није чуо за <u>Трабанта</u>. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Напљувао је легендарног <u>трабанта</u> – шта он зна! (<i>Србија данас</i>)</p> <p>Важно је да се сељачина (не можете друкчије да га назовете) похвалио</p>

	<p>како је на свом каналу представљао једног Ферарија, а сад мора <u>Трабанта</u>, јадничак. (Србија данас)</p> <p>Модел који ће послужити као основа за славног <u>трабанта</u> појавио се на сајму у Лајпцигу 1955[...] под ознаком AWZ P70. (Нови магазин)</p> <p>Нови мотор од 45 КС могао је да „потера” <u>трабанта</u> до 135 km/h што и није била нека брзина за остале аутомобиле, али превелика за, мада модификовану, ипак застарелу трабантову шасију. (Нови магазин)</p> <p>Ко је имао пара купио би Ладу, Wartburg-а, Дачију [Dacia] или Заставу, ко је био богат узимао би Шкоду или западно-европски [!] аутомобил, а осталима је остајало да чекају свог <u>Трабанта</u>. (Нови магазин)</p> <p>Може се рећи и да је Трабант представљао еколошку катастрофу на точковима јер му је издув био толико „убитачан” да становницима Западне Немачке није било дозвољено да их региструју, а када је часопис „Car and Driver” за потребе теста донео <u>Трабанта</u> у САД, владина агенција ЕТА није дала дозволу за вожњу на јавним улицама. (Нови магазин)</p> <p>Најлепша сећања има на време када је возио „<u>трабанта</u>” (Вечерње новости)</p> <p>Волим „<u>трабанта</u>” и лакше ћу ти дати „мерцедес” да возиш него „<u>трабанта</u>”. (Блиц)</p> <p>Горану Бреговићу су више пута крали аутомобиле, а познатом музичару је после треће крађе прекипело, одустао је од луксузних кола, па је купио јефтиног „<u>трабанта</u>” – понос и дику некадашње Источне Немачке. (Блиц)</p> <p>– У то време Чехословачка је – прича Невена – била земља реалног социјализма, мој професор на факултету возио је „<u>трабанта</u>”. (Блиц)</p> <p>Шест стотина уплате за ауто, а тек 601. добије „<u>трабанта</u>”. (Политика)</p> <p>Вратите нам <u>Trabant-а</u> (Ауто портал)</p> <p>Soferka za <u>trabanta</u> i zadnje staklo Soferka i zadnje staklo za <u>trabanta</u>.</p> <p>Delovi Za <u>Trabanta</u> Delovi za <u>trabanta</u> Nesto Je Novo A nesto Korisceno Moze delovi i posebno Originalni far sa rozetnom za <u>trabanta</u> glanc novo. Delovi za <u>trabanta</u>, od delova samo sto vidite na slikama</p> <p>Прво смо у његов „<u>трабант</u>” који користи мешавину уградили „фићин” мотор на бензин, потом смо инсталирали плин, а онда је у шали рекао: „Сада би могао да измислиш да ми аутомобил иде на воду”. (Press)</p> <p>Један високи румунски функционер нашао се, мимо своје воље, на насловним страницама 12 букурештанских дневника, након што су га двојица подофицира службе за обезбеђење важних личности, који га нису препознали, претукли зато што је споро возио свој „<u>трабант</u>”. (Блиц)</p> <p>– [...] У последње време се појавило толико поузданих и комфорних возила које [!] би државни функционери могли да користе, а чија је цена неупоредиво нижа од цене возила за чију је набавку влада расписала тендер – сматра Тодоровић и наводи да је у време док је 2000. године био на функцији потпредседника владе</p>
--	--

	<p>неколико месеци користио свој „трабант”. <i>(Политика)</i></p> <p>Иван Ружић је 17. септембра 2011. возио „рено клио” са 0,5 промила алкохола у крви и претицао је камион преко пуне линије, због чега се закуцао у „трабант” који је ишао из супротног смера, у ком су били мој таст и ташта Велимир и Милисавка Костић, као и њихов пријатељ Сента Ристић. <i>(Курир)</i></p> <p>Девојка је, према истрази, прво желела свој „трабант” да прода оптуженом, а затим се предомислила. <i>(Vesti online)</i></p> <p>Ја сам направио онај мерцедес аутомобил у којем се Хитлер возио, па сам направио Трабант, чувени социјалистички аутомобил и тако даље. <i>(РТС)</i></p> <p>У Источној Немачкој се на трабант чекало и по 15 година. <i>(Недељник)</i></p> <p>Само неколико година раније, када је један од најбољих играча Оберлиге Лутс Линдеман прелазио из Ерфурта у Карл Цајс, добио је „трабант” пун воћа. <i>(Mozzart sport)</i></p> <p>Уз „трабант” и „запорожец”, „вартбург” се најчешће виђао на путевима земаља источне Европе. <i>(Press)</i></p> <p>На насловној фотографији је Атила Иван, поносан на „трабант” из 1969. <i>(Дневник)</i></p> <p>Знате да свиње могу да поједу трабант, али нисте знали да га пужеви могу преврнути <i>(Србија данас)</i></p> <p>Модерни аутомобили са технички усавршеним системима нису имали проблема са служи на путу, али је клизава подлога била непремостива препрека за времешни Трабант који је после пораза од свиња (које могу да поједу пластичну каросерију) „подлегао” и од пужева. <i>(Србија данас)</i></p> <p>Пужеви преврнули Трабант на ауто-путу! <i>(Ауто блог)</i></p> <p>Свиња појела „трабант” – некад смо се шалили са овим источно-немачким [!] аутомобилом због материјала од ког је направљен. <i>(Ауто блог)</i></p> <p>„Трабант” од 4 деценије мењао за „фијат” <i>(Б92)</i></p> <p>Приче да су свиње појеле „Трабант” могле су се у шали чути доста дуго. <i>(Ауто портал)</i></p> <p>Августа 2009. године, немачки произвођач Херпа, изненадио је многе најавивши да ће у Франкфурту представити нови Трабант, који је још увек био у концептној фази. <i>(Ауто блог)</i></p> <p>Данас вам представљамо Трабант 21. века, у т[р]качком облику, са ни мање ни више Сузукијевим мотором под хаубом. <i>(Ауто портал)</i></p> <p>Док нису имали „трабант” живели су испод шатора од најлона. <i>(Press)</i></p> <p>Lang је радио у Sachsenring-у све до друге половине 80-их година и познато је да је често покушавао да наговори менаџмент да замене Трабант модернијим моделом способним да се супротстави конкурентима са Запада али су они [?] одбијани. <i>(Вреле гуме)</i></p> <p>На овом месту могуће је изнајмити и чувени „трабант”, аутомобил пластичне каросерије, који је уз 368 метара високи телевизијски торањ на Александер плацу свакако један од највећих симбола како DDR-а тако и целог источног блока. <i>(Блиц)</i></p> <p>Од једног човека купили смо „трабант” за 5.500 динара. <i>(Блиц)</i></p> <p>„Бонсек” му је основни алат помоћу ког је годинама склапао и паковао свој чамчић са кабином([!] 7.000 динара пореза годишње!) и сплав од тридесетак квадрата са кућицом пет пута мање квадратуре на њему(1.000 [!] динара пореза!), а металном</p>
--	--

	<p>тестером неретко поправља и остарели „трабант” у поодмаклој фази распадања(и [!] ту, ваљда, следује неки порез). <i>(Блиц)</i></p> <p>Затим се Улицом краља Петра спустио до краја Дорћола и својим ајфоном фотографисао трамваје, графите на зградама, један „трабант”, остатке плаката од претходних председничких избора, али и један од плаката који најављује наступ бенда „Duran Duran” на овогодишњем Егзиту. <i>(Блиц)</i></p> <p>Ватрогасци из Опина у источној Немачкој успели су да подигну трабант користећи смао [!] притисак воде. <i>(Блиц)</i></p> <p>Готово 20 година после уједињења Немачке, баварска индустрија аутомобила Херпа планира да поново избаци на тржиште „трабант”, некадашни [!] симбол Немачке Демократске Републике. <i>(Блиц)</i></p> <p>Возити „трабант” бар једном у животу постало је „ин” не само међу аутомобилским фанатичима већ и многобројним посетиоцима Берлина. <i>(Политика)</i></p> <p>Јасно, био је то Бреговић који ми је успут испричао да по Београду вози „трабант”, јер га нико не краде, „свима смрди и у њему си невидљив”. <i>(Политика)</i></p> <p>Migavac prednji za <u>Trabant</u> original Ruhla Na prodaju original nov nekoriscen prednji migavac za <u>Trabant</u>. U ponudi jos nekih delova za <u>Trabant</u></p> <p>Dihtuinzi novi za <u>trabant</u> original</p> <p>Rad kappe za <u>Trabant</u> / Wartburg original 2 Na prodaju originalne rad kappe za <u>Trabant</u> i Wartburg.</p> <p>lutka branika za <u>Trabant</u> original Na prodaju originalna lutka branika za <u>Trabant</u>. Nov Far za <u>Trabant</u> i sl.</p> <p>Presvlake zadnjih sedista za <u>Trabant</u> original Na prodaju originalne fabricke presvlake za <u>Trabant</u> za zadnja sedista, dvodelna, sedalni deo jedan komad + ledjni deo jedan komad, sa svojim originlanim lastrezima i kukicama za montazu. AC PUMPA za <u>trabant</u> je nova .</p>
туарег	<p>Брат му је полицајац, а наводно су купили тог „туарег” у Котежу за 12.000 евра. <i>(Вечерње новости)</i></p> <p>Предњи грил личи на „туарег”... Габаритима постаје конкуренција „аудију” Q7 <i>(Курир)</i></p> <p>Немачка компанија представила је, поред новог „пасата” и рестилизоване „туарег” и „цегу”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Тешка саобраћајна несрећа догодила се у украјинском граду Харкиву [!], када је млада наследница милионера ципом марке „лексус” ударила у „туарег”, а од силине ударца се њено возило потпуно окренуло преко крова и поново стало на точкове, да би затим ударило у групу људи који су стајали преко пута. <i>(Блиц)</i></p> <p>Odlične felne za <u>Tuarega</u> 17coli ,7,5jota , ET55 raspon 5x130 nisu varene niti krive Made in Germany.</p> <p>Kamera odgovara za; <u>tuarega</u>, tiguana, porse kajena.</p> <p>Imam kompletno sve delove za <u>Tuarega</u> i za kompletan Volkswagen program za sve modele i godišta.</p> <p>kupujem Bull bar za <u>Tuarega</u> kao sa slike ili slican</p> <p>Za <u>Tuarega</u> vazdusni amortizeri komplet</p> <p>Felne sa gumama za <u>Tuarega</u>, , Gume 235/65 R17 , , 5x120 , , 8-J , ,</p>

Komplet 300 evra sa gumama, , Felne posebno 200 evra, , oscuvane kao nove.

Gume i felne za tuarega

Alu felne 17-ice za tuarega sa dobrim zimskim gumama

Mreza , roletna iza zadnjeg sedista, za tuarega.

19"x9j ET60 BBS RD244 5x130(odgovaraju i za Touarega, Q7, . . .)

Mali i veliki amortizer za gepek za tuarega 2.5 do 2008. godine

Remenica kompleta za TOUAREGA TRANSPORTERA MULTIVANA

Na prodaju pneumatici,

za **Touarega, Cayena , AUDI Q7**

pasuju i za insigniju i jaguar i tuareg -a

Prodajem alu felne za Porsche Cayenne, odgovaraju i za Touareg-a, raspon 5x130, sa dobrim m+s gumama 255/55/18.

-Na prodaju remontovan kardan za Touareg-a

Крајем јуна, обезбеђење компаније приметило је „туарег” и позвало полицију, која је препознала Дијаза са снимака камера. *(Политика)*

Поповић је мајци својег детета плаћао рате кредита за стан, лизинг за „tuareg” који вози, рачуне за мобилни, али и шминку, као и спотове *(Вечерње новости)*

Петровић је сео у Северинин Touareg и кренуо према њему, али на начин да се одвезао кроз околне улице и пришао му с леђа. *(Блиц)*

У том погону VW већ израђује „туарег”, затим моделе „ауди Q7” и шасије за „порше кајен”. *(Дневник)*

Има онај виц – кад Црногорка види „туарег”, каже: „Јао, колики ’гольф’!” *(Курир)*

На „тигуану” је дебитовала нова „Фолксвагенова” генерација комон-рејл турбо дизел мотора, али то није једина иновација коју доноси аутомобил чији дизајн поприлично асоцира на већи „туарег”. *(Блиц)*

Фолксвагенов туарег смо испробали у различитим условима вожње и нигде није разочарао. *(Политика)*

У занимљивом осврту на конкурентски SUV који производи Bentley, Mueller-Oetvoes каже: „Bentayga никада неће имати ексклузивитет Rolls-Royce-a, јер је само добро камуфлирани Audi Q7 на чијој је платформи и настао, а на истој ће платформи Volk[s]wagen ускоро понудити и нови Touareg. [...]” *(Ауто блог)*

Такође, ако је судити по концепту који је претходио серијском моделу, у Touareg [he] ући и највећи екран мало закренут према возачу. *(Ауто блог)*

У њему би требало да се нађе места за седморо путника, а цена би требало да буде значајно мања у односу на Touareg. *(Total car)*

Такође, JE Design за Touareg купцима нуди и widebody kit са проширењима блатобрана, измењеним браницима и задњим кровним спојлером, нову маску и прагове, као и сет алу точкова од 22 инча, нови издувни систем са четири издувне цеви, модификовано огибљење и нове елементе у унутрашњости. *(Ауто блог)*

Очигледно је да уопште није једноставно дати одговор на то питање, а сада нам је Vo[l]kswagen задао додатне муке, представивши свој Touareg друге генерације илити у оригиналном називу – Touareg

	<p>Gold Edition. (<i>Total car</i>) За сада, доступан је само у тизер сликама, а очигледно је да му је задатак да угаба пут за нови <u>Touareg</u> . [!] (<i>Вреле гуме</i>) VW спрема нови <u>Touareg</u> (<i>Total car</i>) SUV-ови су све популарнији у свету па VW због тога брзо шири своју понуду која је до сада укључивала Tiguan и <u>Touareg</u>. (<i>Ауто блог</i>) Idu на Q7, Porsche Cayenne, Нови <u>Tuareg</u>. . . Originalni fabricki cd/mp3 за <u>Tuareg</u>. alu felne за <u>tuareg 5x130</u> Idu на Q7 Cayen i <u>Tuareg</u> Krovni nosač nov за <u>Touareg</u>. Kociione plocice Bosch, за <u>Touareg, Panamera, Cayenne felne 18-ce за <u>Touareg set</u></u> Odgvaraju за <u>Touareg</u>, Audi Q7. Tocak i kompresor на upaljac (mora da se naduva pre koriscenja) на prodaju, VW original за <u>Touareg</u>, Amarok, Transporter. Orginal vw felne за <u>touareg</u> Imam i за Passata B6, Golf 5, Touran, <u>Touareg</u>, Sharan itd. . . Glava motora за <u>Touareg 2.5 R5</u>, transporter t5, ispravna, ispitana, odradjen hidro test. Amortizeri gepeka за <u>touareg 2.5</u> Felne odgovaraju за Audi Q7, <u>Touareg</u>, Porsche Cayenne. за Golf / MK5 / MK6 / MK7 (2004-2014) за Jetta [али уп.: „Prednja maska за <u>jetta</u> i <u>golfa 2</u>”] / MK5 / MK6 (2006-) за Passat / B6 / B7 (2006-) за Passat / CC (2009-2012) за Polo (2010-) за Scirocco (2009-2014) за Sharan (2011-) за Tiguan (2012-) за Touran (2003-) за <u>Touareg</u> (2003-) за Amarok (2010-) за Caddi / MK3 (2004-) за CC (2012-) за EOS (2006-2011) podizaci prozora за <u>touareg 20 eura</u></p>
четворосед	<p>Smart је представио концептуални аутомобил Forfour – електрични <u>четворосед</u> који представља увод у следећу генерацију модела Forfour, који стиже на тржиште крајем 2014. године. (<i>Национална класа</i>) Погоњен је тјунираним битурбо V8 мотором снаге 670 кс. Овај <u>четворосед</u> погони до максималне брзине од преко 300 km/h. (<i>Вреле гуме</i>) <u>Четворосед</u> одликује изузетно низак коефицијент отпора ваздуха од .21 захваљујући активним аеро[-]компонентама попут предњег одбојника, бочних прагова и задњег дифузора. (<i>Вреле гуме</i>) Италијански произвођач је годину дана касније на тржиште избацио <u>четворосед</u> Еспада знатно конвенционалнијег дизајна, који је тек делимично био инспирисан концептом Марзаи [!]. (<i>Press</i>) Упознајте најбржи <u>четворосед</u> на свету, Бентли континентал суперспортс (<i>БК ТВ</i>) Ferrari је представио свој први <u>четворосед</u> са V8 турбо-пуњеним мотором. (<i>B92</i>) Ferrari дакле има GTC4Lusso, Porsche нуди Панамеру [Panameru] (прошле недеље је представљена друга генерација), а сада и у McLaren-у размишљају да купцима понуде <u>четворосед</u>. (<i>Ауто блог</i>) Немачка тјунерска кућа за „Мерцедесова” возила, „Брабус”, наставила је сарадњу са компанијом „Дајмлер АГ” и дорадила градске</p>

	<p>моделе марке „smart”, и то <u>четворосед</u> „Forfour” и двоседе „Fortwo” и „Fortwo cabriolet”. (<i>Србија данас</i>)</p> <p>Nissan је још једном унапредио свој спортски <u>четворосед</u> који је дебитовао давне 2007. године. (<i>Б92</i>)</p> <p>Citroen је у сарадњи са компанијом Volloge конструисао лаки електрични <u>четворосед</u> са отвореним кровом, инспирисан некадашњим јефтиним теренским возилом – моделом Mehari. (<i>Б92</i>)</p> <p>Настао на оригиналном VLC моделу, који је у своје време проглашен за најекономичнији <u>четворосед</u> на свету, нови VLC концепт наставља где је оригинални стао. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Овакво ценовно позиционирање ставља руски <u>четворосед</u> у исти кош са Дачијом [Дасијом] Logan и другим Ладиним моделима, ако се упореде категорије у којима се наведени налазе. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Опел најављује овај модел као урбани <u>четворосед</u>. (<i>Национална класа</i>)</p> <p>Porsche-ов <u>четворосед</u> погони 4,8[-]литарски twin-turbo V8 мотор, идентичан као онај у Cayenne-у Turbo, с тим што је овде реч о новим, титанијум-алуминијумским турбинама и снази од 550 КС. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Ferrari описује FF (Ferrari Four) као најсвестранији <u>четворосед</u> ове компаније, а уједно и први Ferrari са интегралним погоном. (<i>Национална класа</i>)</p> <p>Већи ForFour за сада остаје мистерија, мада су папараци успели да сликају глинени модел, повишеног крова и са пет врата, нешто што би могло бити основа за поменути <u>четворосед</u>, или се само ради о ранијем концептуалном предлогу. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Међутим, Ferrari тражи начин да прошири понуду Калифорније [Californије] са неколико варијанти, укључујући и <u>четворосед</u>. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>„[...] Да ли ће остати у актуелној 2+2 или ће нарасти у пуни <u>четворосед</u>, за сада није одређено”, додао је. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Наш аутомобил [Поршеову амфибију], <u>четворосед</u> без крова, руска армија је извадила из Волге, офарбала у црвено, и довезла на Дунав 1944. (<i>Блиц</i>)</p>
четвороточкаш	<p>Ненад Митровић из СНС-а је на свог <u>четвороточкаша</u> потрошио 357.590 динара, а на седнице долази из Бујановца. (<i>Ало</i>)</p> <p>Станија је наике прво да прво [!] провела код пластичара, па је онда „преузела” лепог <u>четвороточкаша</u>. (<i>Курир</i>)</p> <p>Након што је сео у <u>четвороточкаша</u> Роси је одвозао неколико кругова по стази, а потом је од Буша добио информације како да постигне максималну брзину. (<i>24 сата</i>)</p> <p>Овај 38-годишњи Швајцарац свог <u>четвороточкаша</u> опремио је феноменалним изумом. (<i>Total car</i>)</p> <p>Како пишу британски медији, овај необичан случај догодио се 29. августа поподне [!], када је директор компаније „Модерна Контракте” Мартин Линдзи паркирао свог <u>четвороточкаша</u> у центру Лондона. (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Као оправдање за свој поступак рекао је да је недавно у свог <u>четвороточкаша</u> уложио стотине фунти и да не жели да му „идиоти оштете понос и дику”. (<i>PTC</i>)</p> <p>Пошто није било довољно времена ни места да избегне <u>четвороточкаша</u>, мотоциклиста је ударио у задњи део</p>

	<p>аутомобила и завршио на стаклу. <i>(PТС)</i></p> <p>Власник неисправног луксузног и скупог аутомобила налепио је на непокретног <u>четвороточкаша</u> транспаренте, на којима је писало: „Боље је имати магарца него Јагуара”, „Лажни ауто”, „Лажна компанија” и „Лажна услуга”. <i>(Vesti online)</i></p> <p>Како „Ало!” ексклузивно сазнаје, након жучне расправе са Гогом, анонимни мушкарац је сео у свој аутомобил и намерно [!] се закуцао у певачициног <u>четвороточкаша</u>. <i>(Ало)</i></p> <p>Светлана Алексић добила је за 33. рођендан скупочени аутомобил од свог супруга Вељка Пиљикића, а колико је била срећна потврђују и фотографије на којима се види да је певачица одмах ускочила у свог <u>четвороточкаша</u> и провозала га по Београду. <i>(Ало)</i></p> <p>За то време, брзо су реаговали људи из екипе Реноа наоружани противпожарним апаратима и угасили буктињу која је претила да прогута <u>четвороточкаша</u>. <i>(Телеграф)</i></p> <p>Довољан је један поглед на овог <u>четвороточкаша</u>, па да пожелите да одмах крене серијска производња. <i>(Total car)</i></p> <p>Сволан каже и да ће новог <u>четвороточкаша</u> највероватније делити са двадесетчетворогодишњим сином Јованом, али се придошлици у породици Јовановић свакако највише обрадовао њен најмлађи члан. <i>(Ало)</i></p> <p>Неко би рекао „превише посла”, али Ерик очигледно обожава свог <u>четвороточкаша</u>... <i>(Телеграф)</i></p> <p>– [...] Чим је угледала кроз прозор болнице скупоченог <u>четвороточкаша</u>, знала је од кога је, па је позвала бизнисмена и читала му буквицу – започиње причу добро обавештен извор и наставља: [...] <i>(Ало)</i></p> <p>Нико није приметио када је, највероватније неко од возача, у често „тесној” улици због паркираних аутомобила, закачио Пајтићевог <u>четвороточкаша</u>. <i>(Ауто блог)</i></p> <p>Сава Величковић (68) из Ниша, власник аутомобила „тојота корола” који је пронађен запаљен у спомен[-]парку Бубањ, јутрос се изненадио када испред зграде није затекао свог <u>четвороточкаша</u>. <i>(Блиц)</i></p> <p>Како би га ујутру сачекало чисто возило Лука је око поноћи посетио бензинску станицу „ОМV” како би средио свог <u>четвороточкаша</u>. <i>(Блиц)</i></p> <p>Несвакидашња сцена у новобеоградским блоковима – ауто марке „пунто” оборио је један од контејнера постављених на оближњем тротоару, а онда је возач свог <u>четвороточкаша</u> оставио тако насред улице! <i>(Блиц)</i></p> <p>Истине ради, постоји и основана сумња да је возач црног „мерцедес” ципа дотерао канте за смеће баш на пешачки прелаз како би сачувао свог <u>четвороточкаша</u> од „паука”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Иако је остало непознато да ли је животиња везана за <u>четвороточкаша</u> „у паузи”, или је коњ морао да трчи за возилом у покрету. <i>(Блиц)</i></p> <p>Директор ове издавачке куће и председник стручног жирија, довезао се својим аутомобилом, али сва пажња није била упрта у његовог <u>четвороточкаша</u> већ у његову мајицу. <i>(Блиц)</i></p> <p>Милан Поповић из Бањалуке је узео каско полису осигурања за свог <u>четвороточкаша</u>, јер се осећа безбедније. <i>(Блиц)</i></p> <p>Иако је била на пола третмана и са свежом фарбом на коси, Бојана је</p>
--	--

	<p>истрчала из салона и појурила да спасе свог <u>четвороточкаша</u>. <i>(Блиц)</i></p> <p>Аутор приложеног видеа одлучио се да свог <u>четвороточкаша</u> са свега 40-ак „коња” испод хаубе, Југа Корала 45, старог 30-ак година, потера од нуле до „стотке”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Коала не одустаје све док не стигне <u>четвороточкаша</u>, а онда скаче на точак и не одваја се од њега. <i>(Блиц)</i></p> <p>У први мах није био сигуран шта се догодило, да ли су <u>четвороточкаша</u> однели радници ЈКП „Паркинг сервис” или је неко украо возило. <i>(Блиц)</i></p> <p>Додуше, тад нисам имала мог верног <u>четвороточкаша</u>... <i>(Политика)</i></p> <p>Полицијском истрагом утврђено је да је <u>четвороточкаша</u> украла организована група, а лопови су „југа” одвукли шлеп камионима. <i>(Политика)</i></p> <p>Зато је прота, обучен у мајицу и панталоне, јуче иза поднева у порти качио свог <u>четвороточкаша</u> на друга кола да их одшлепа до мајстора. <i>(Политика)</i></p> <p>Загледамо с подозрењем <u>четвороточкаша</u> док Миливоје седа за волан, пали трактор произведен још 1953. године, и спретно њим маневрише да би нас уверио да је у возном стању. <i>(Политика)</i></p> <p>Већ је кренуо у „Паркинг сервис”, кад је крајичком ока испод дугачке „цераде” од платна опазио свог <u>четвороточкаша</u>, „тапацираног[?]” мајицама, брустхалтерима и чарапама. <i>(Политика)</i></p> <p>Свог <u>четвороточкаша</u>, како додаје, купио је од породичне пријатељице Ирене Каракашевић у новембру 2009. године, уредно плативши порез на пренос власништва и дажбине пререгистрације. <i>(Политика)</i></p> <p>Наш папарацо ју је усликао на бензинској станици OMV, на Новом Београду, али глумица није тамо збринула само свог <u>четвороточкаша</u> него је и себи приуштила ужитак. <i>(Блиц)</i></p> <p>Гледаоци су били сувише близу да би схватили да возач неће успети да обузда свог <u>четвороточкаша</u>, нису успели да реагују и побегну. <i>(Блиц)</i></p> <p>Ако, ипак, помислите [!] да можете да их избегнете, немојте се заваравати: по неколико контролора биће стационирано на свакој бензинској пумпи у граду и, пре него што вам дозволе да наточите гориво у свог <u>четвороточкаша</u>, провераваће када сте последњи пут валидирали своју картицу. <i>(Телеграф)</i></p> <p>Становници Банкерове улице у Тузли одлучили су да науче памети власника скупоценог теренца „BMW X5” који је паркирао свог <u>четвороточкаша</u> испред њихових гаража. <i>(Ауто блог)</i></p> <p>Власник је успео да скрене пажњу на свог <u>четвороточкаша</u>, била то грешка или не. <i>(БК ТВ)</i></p> <p>Међутим, предуслов да подигнете свог <u>четвороточкаша</u> је уплата мандатне казне Министарству унутрашњих послова, која износи 5.000 динара. <i>(Телеграф)</i></p> <p>Сви који су у ситуацији да живе у великом граду, уместо да јуре место на отвореном где би паркирали свог мезимца <u>четвороточкаша</u>, могу да размисле о куповини гараже. <i>(Б92)</i></p> <p>Због тога је Огилвијева констатација имала и додатни, крајње суптилни утицај на потенцијалне купце који, разуме се, нису оклевали да за свог новог <u>четвороточкаша</u> издвоје позамашну суму новца. <i>(MojaFirma.rs)</i></p>
--	--

	<p>Опширније о предивно очуваним примерцима прочитајте у новом „Ауто Билду”, у којем још можете да прочитате и закључке са тестова различитих профила гума за популарне категорије возила, уз анализу неколико профила и димензија, где ће читаоци само [?] донети одлуку да ли ће на <u>четвороточкаша</u> монтирати, летње, 4x4, спортске, или чак универзалне гуме, које су на тестовима показале све боље резултате... (<i>Мој ауто</i>)</p> <p>Како би што квалитетније тестирали свог новог <u>четвороточкаша</u>, челници корејске ауто-компаније „Хјундаи”, пустили су више од 40 мајмуна да се дословно иживљавају на аутомобилу. (<i>РТС</i>)</p> <p>Посланик је пазарио и <u>четвороточкаша</u>. (<i>Ало</i>)</p> <p>Познати колекционар уметничких дела, који се често може видети путујући по Лондону у колони „ролс-ројс фантома”, одлучио је да у своју гаражу уврсти <u>четвороточкаша</u> на ком би му позавидео и Брус Вејн. (<i>РТС</i>)</p> <p>Овај пензионисани столар управо је у част своје супруге направио уникатног <u>четвороточкаша</u>. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Он је, како се сазнаје, возио <u>четвороточкаша</u> и на њему једанаестогодишњег дечака. (<i>БК ТВ</i>)</p> <p>Такође, имајући у виду да у Реал Мадриду, као један од најталентованијих европских кошаркаша, зарађује сасвим довољно новца да себи може да приушти неки новији и комфорнији ауто, сва је прилика да ће, кад стекне право, Лука себи пазарити новог <u>четвороточкаша</u>, а овог црвеног „фићу” оставити само за украс. (<i>Курир</i>)</p> <p>Поводом плодноне сарадње, која траје 11 година, немачки произвођач возила је сваком првотимцу краљевског клуба доделио <u>четвороточкаша</u>, а затим поделио присутне играче на промоцији у два тима у намери да провери ко се боље сналази за воланом. (<i>Mozzart sport</i>)</p> <p>Филм Растанак хрватске редитељке Ирене Шкорић као главног протагонисту има још једног на овим просторима општепознатог <u>четвороточкаша</u>, заставу 101 – стојадина. (<i>e-Новине</i>)</p> <p>Самоуслужно прање аутомобила је сјајан начин да за мало новца угланцате свог <u>четвороточкаша</u>. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Један од најпопуларнијих ММА бораца данашњице Конор Мекгрегор похвалио се на друштвеним мрежама како је пазарио новог <u>четвороточкаша</u>. (<i>Курир</i>)</p> <p>Недавно је потрошио чак два милиона евра да купи новог <u>четвороточкаша</u>! (<i>Ало</i>)</p> <p>Каже се да су аутомобили љубимци за мушкарце, и да често више брину о његовом, него о свом изгледу, те да је најлакше повредити мушкарца ако упропастите његовог <u>четвороточкаша</u> (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Немачки Volkswagen представио је свог новог <u>четвороточкаша</u>, модел Golf R. (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Тамара сада има и новог <u>четвороточкаша</u>. (<i>Press</i>)</p> <p>Док се у Србији представља први домаћи електроаутомобил чијим батеријама треба шест сати пуњења за 150 километара вожње, у фабрици Tesla motors-а најављују <u>четвороточкаша</u> који ће са једним брзим пуњењем моћи да се вози 800 километара. (<i>Нови магазин</i>)</p> <p>На друштвеним мрежама се појавио снимак човека који је усред јаког</p>
--	---

	<p>невремена изашао напоље не би ли заштитио свог <u>четвороточкаша</u>. (<i>БК ТВ</i>)</p> <p>Прослављени српски стручњак Слободан Сантрач решио је да се понови и да промени <u>четвороточкаша</u>, пошто је виђен у Нисановом салону на Дорћолу. (<i>Ало</i>)</p> <p>Њој су радници ЈКП „Видрак” до сада написали чак 115 казни због тога што није платила паркирање за свог <u>четвороточкаша</u>. (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Увек оперите свог <u>четвороточкаша</u> и унутра, никада само споља. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>Са лакоћом можете усисати Вашег <u>четвороточкаша</u>, јер допуњива батерија усисивача, капацитета 7,2V, може издржати и вишеструке задатке. (<i>Ало</i>)</p> <p>Ко је онда бољи да упореди <u>четвороточкаша</u> са двоточкашем, ако не он... (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Обе екипе возиле су тада чувеног југословенског <u>четвороточкаша</u> „фићу”. (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Ж.Р. је тада као петнаестогодишњак у раним јутарњим сатима Никшићем возио <u>четвороточкаша</u>, а његов сувозач је био В.С. (<i>Курир</i>)</p> <p>Поставио је дечкића на <u>четвороточкаша</u>, а своју жену замолио да му донесе нешто из кола. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Многи свог омиљеног <u>четвороточкаша</u>, како кажу не би мењали ни за који други, пазе га, улепшавају, дотерују. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>Међу вечерашњим званицама у импозантном објекту у оквиру шопинг центра „Стадион”, представницима [!] аутомобилских марки, јавним личностима и осталим гостима, биће паркиран и „Златни ауто”, што је био својеврстан подвиг организатора, пошто је требало једног прелепог <u>четвороточкаша</u> подићи изнад града и сместити у дворану на начин који баш и није уобичајен! (<i>Ало</i>)</p> <p>То је уједно добра прилика да останете без 50 евра уколико свог <u>четвороточкаша</u> паркирате испред кампа Ловишће. (<i>Ало</i>)</p> <p>У сред [!] бела дана, око поднева, у време саобраћајних гужви, возач аутомобила сиве боје је зауставио свог <u>четвороточкаша</u> на самом улазу у паркинг. (<i>OK radio</i>)</p> <p>Баш ту, на самом улазу у подземни пролаз и станицу Беовоза, један возач успео је да прогура свог <u>четвороточкаша</u>. (<i>Телеграф</i>)</p> <p>У полицију су дошла обојица – власник гараже да пријави да се у њој налази нешто сумњиво, а власник аутомобила да их обавести да је коначно нашао свог <u>четвороточкаша</u>. (<i>Ало</i>)</p> <p>Белим спрејем [!] оивичио је део тротоара и исцртао „ауди” знак и на тај начин заузео стално место за свог <u>четвороточкаша</u>. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>Најновији предлог за будућу Ниву не спада ни у једну од ове две групе, већ је инспирацију нашао у британском Range Rover Evoque SUV-у и трансформише [!] модел у правоградског спортског <u>четвороточкаша</u>. (<i>Ауто портал</i>)</p> <p>Наиме, ако је судити по извештају о имовини и приходима од 01. марта 2017. године, који је доступан на сајту Агенције за борбу против корупције народни посланик СДА Санџака у Скупштини Србије пазарио је <u>четвороточкаша</u>. (<i>Ало</i>)</p> <p>А најмлађи учесник скупа, Милан Павловић Ћоле (20) из Смедерева, испричао нам је да је људима чудно када виде неког тако младог</p>
--	---

	<p>да вози фићу, али напомиње и да овог <u>четвороточкаша</u> не би мењао ни за какав други. <i>(Блиц)</i></p> <p>Међутим, када неко ко жели да освежи свог вољеног <u>четвороточкаша</u> на Google-у укуца „ауто-перионица Београд”, велике су шансе да од вашег сајта неће бити ни трага ни гласа у резултатима. <i>(Блиц)</i></p> <p>Зима је за нама и време је да возачи припреме свог <u>четвороточкаша</u> за лепо време. <i>(Блиц)</i></p> <p>Ово возачи максимално користе, па аутомобиле остављају на тим локацијама, а избегавајући да плате обавезе не либе се да свог <u>четвороточкаша</u> оставе и на зеленим површинама, пешачким зонама, улазима у зграде... <i>(Блиц)</i></p> <p>Са машном можда би изгледао као незграпно спакован поклон, али најлон кеса и селотејп били су штит који је један Панчевац употребио за свог <u>четвороточкаша</u> током јучерашњег невремена. <i>(Блиц)</i></p> <p>Тртоар у Улици др Драге Љочић на Карабурми постао је недавно и брендиран откако је један од комшија решио да обележи паркинг место специјално за свог <u>четвороточкаша</u> – логом „аудија”. <i>(Блиц)</i></p> <p>„[...] Уз Toyota осигурање клијенти ће истовремено уштедети и своје време, јер смо им омогућили да за свог омиљеног <u>четвороточкаша</u> обезбеде Каско осигурање у нашим продајно-сервисним местима”, рекао је Едиз Хусовић [!], регионални директор постпродаје у овој компанији. <i>(Блиц)</i></p> <p>Управо један такав јурио је улицама Лондона, али се то није добро завршило ни по његовог <u>четвороточкаша</u> љубимца, нити по паркирани ауто који се задесио на путу. <i>(Блиц)</i></p> <p>У далекој периферији навикли сте да свог <u>четвороточкаша</u> (ако га имате) чувате у породичној гаражи, али ипак чешће користите аутобус, јер немате новца за толико горива. <i>(Блиц)</i></p> <p>Која јавна личност има неколико аутомобила, која вози савршеног <u>четвороточкаша</u>, а која ужива у чарима аута од 700.000 евра, сазнајте у видеу. <i>(Блиц)</i></p> <p>Један Београђанин пронашао је јединствен и бесплатан начин да заштити свог <u>четвороточкаша</u>, без разних аларма, сајли, сигурносних канци... <i>(Блиц)</i></p> <p>Зоран Павловић, економски аналитичар, каже да куповина скупочених аутомобила није показатељ да ли има кризе код наших грађана, него је суштина раслојавање које постоји у нашем друштву између људи који купују најјефтинија возила и оних који су у стању да потроше готово незамисливе цифре за једног <u>четвороточкаша</u>. <i>(Блиц)</i></p> <p>– [...] И родитељи и сестра имају аутомобиле, претпостављали смо да ће и Александра ускоро добити <u>четвороточкаша</u> – наводе наши саговорници. <i>(Блиц)</i></p> <p>Но, ово није први пут да седа у свог <u>четвороточкаша</u>. <i>(Блиц)</i></p> <p>Уколико колима идете на летовање у Грчку, треба добро да се информишете о паркинг местима у самом летовалишту, јер уколико непрописно паркирате свог <u>четвороточкаша</u>, можете остати без таблица, што свима може загорчати одмор. <i>(Блиц)</i></p> <p>Већ први дан од како је на снази жута зона за паркирање у горњем делу Дорћола, станари, али и запослени у овом крају љутито одмахују главом – нити има више места, нити, када га пронађу,</p>
--	--

	<p>могу да оставе свог <u>четвороточкаша</u> на дуже. <i>(Блиц)</i></p> <p>До тог дана, како сазнајемо, Миролjub Ћ. није возио <u>четвороточкаша</u> који није регистрован за јавни саобраћај. <i>(Блиц)</i></p> <p>Ненад Стевић, власник ауто-куће „Ројал Спид”, увозника половних возила из иностранства, каже да нема сумње да грађани чекају наредну годину како би себи приуштили новог <u>четвороточкаша</u> по што повољнијој цени. <i>(Блиц)</i></p> <p>Наиме, овај [!] домаћин је на зид своје оградe само приковао врата од гараже како би са „забраном паркирања” осујетио све у намери да баш ту оставе свог <u>четвороточкаша</u>. <i>(Блиц)</i></p> <p>Нити да се плаше да ће им <u>четвороточкаша</u> однети „паук”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Власник црног, луксузног аутомобила одлучио је да свог <u>четвороточкаша</u> паркира на сред Трга др Зорана Ћинђића у Обреновцу, у пешачкој зони. <i>(Блиц)</i></p> <p>Проналазак паркинг места у главном граду одавно није лак посао, те поједини возачи заобилазе сва правила не би ли негде „углавили” свог <u>четвороточкаша</u>. <i>(Блиц)</i></p> <p>Бахати возач скупог аутомобила марке „ламборгини хуракан” паркирао је синоћ свог <u>четвороточкаша</u> на тротоар у Улици краља Милутина, али ту се није зауставио. <i>(Блиц)</i></p> <p>Дакле, остаје и даље питање где ће урадити атест власници возила који ставе ксенон фарове, рол-барове, прагове и како ће регистровати свог <u>четвороточкаша</u>. <i>(Блиц)</i></p> <p>Ако нисте платили неколико паркинг казни могли бисте да дођете у ситуацију да вашег <u>четвороточкаша</u> затекнете са „канцом” или „лисицама” на точковима! <i>(Блиц)</i></p> <p>Један од оних који су управо пазарили луксузног <u>четвороточкаша</u> управо се спремао да се освежи када је чуо Вучићеве речи, замало се није загрцнуо. <i>(Блиц)</i></p> <p>Жика Остојић из Београда први је возач који је по систему старо за ново јуче предао свог старог <u>четвороточкаша</u> на рециклажу и заменио га за нови „Заставин” „пунто”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Борба за парче слободног простора за <u>четвороточкаша</u> почиње од раних јутарњих сати. <i>(Политика)</i></p> <p>На недавно одржаној Недељи дизајна у Милану „Тојота” је представила <u>четвороточкаша</u> „сетсуна”, аутомобил који је скоро у целости направљен од дрвета. <i>(Политика)</i></p> <p>И по „теорији ината”, која се често поклапа и са праксом, то може да вам се дешава редовно, стално, сваког дана све док не поступите по закону, тачније пазарите гуме и монтирате их на вашег <u>четвороточкаша</u>. <i>(Политика)</i></p> <p>Како се срећна земља радника и сељака развијала, било је мало лакше приуштити себи <u>четвороточкаша</u>. <i>(Политика)</i></p> <p>Ипак, целу протеклу годину потрошио је да састави само за своју душу омиљеног <u>четвороточкаша</u>. <i>(Политика)</i></p> <p>Претходни напад на раднике јавних комуналних предузећа догодио се у понедељак ујутру у Улици проте Милорада Павловића када је радника ЈКП „Водовод и канализација”, који се спремао да почне да поправља мрежу, испребијао возач аутомобила који је „очешао” свог <u>четвороточкаша</u> о багер. <i>(Политика)</i></p> <p>Иако су цене половних аутомобила већ пале због кризе, Здравковић сматра да је онима који планирају да пазаре <u>четвороточкаша</u> боље да се стрпе још мало. <i>(Политика)</i></p>
--	---

Хоће ли се, можда, несавесни возачи замислити ко ће бити тај функционер када буду по ко зна који пут паркирали свог четвороточкаша на трамвајским шинама? (*Политика*)

Певачица је продала свој стари четвороточкаш, додала новац и пазарила нови „ауди”, а наш папарацо ју је усликао баш у тренутку док је тестирала своје возило. (*Ало*)

Наиме, певачица је дошла да погледа кафић свог брата Марка, а свој четвороточкаш је оставила на тротоару, а након неколико минута радници Паркинг сервиса су га подигли и одшлепали на оближњи плац за непрописно паркирана возила. (*Ало*)

Он је свој омиљени четвороточкаш пре две недеље пронашао у Вуковару, али лопови су га у међувремену пребацили на другу локацију. (*Курир*)

Они су после ручка у једном престоничком ресторану улетели у Кежманов луксузни четвороточкаш, а након што су стигли на жељену локацију, изашли су видно нерасположени. (*Ало*)

Осми и девети четвороточкаш добили су Миливој Маринац (78), пензионер из Зрењанина, и Здравко Анђелковић (48), дипломирани географ из Београда, десети „фијат” Милана Граховац (24), професор медицинске школе из Темерина, једанаести Ђорђе Крстић (33), стоматолошки техничар из Чачка, а последњи, дванаести „пунто” пронашла је Десанка Вујичић (58), пензионерка из Београда. (*Press*)

– [...] Њих двоје су помислили да се полицајци шале са њима, али када су видели да су озбиљни, збуњено су напустили свој четвороточкаш – изјавио је за Ало! извор близак певачици и додао да је Сека била шокирана када су почели да претресају цео аутомобил. (*24 сата*)

Наиме, наш папарацо усликао је Богољуба Карића како излази видно задовољан из зграде Председништва Србије и улази у свој четвороточкаш. (*Ало*)

С обзиром на то да се Јешић пре неколико месеци подновио новим „аудијем”, чија се цена креће од око 80.000 евра и више, а да „Порше мобилити” даје лизинг како за „порше” возила тако и за „ауди”, изгледа да овај скупоцени четвороточкаш плаћа парама женине фирме. (*Ало*)

Директор „Гранд продукције” Саша Поповић је очигледно право са породичног ручка сео у свој луксузни четвороточкаш и дошао на снимање. (*Ало*)

Први дан је протекао у знаку интересовања за тај четвороточкаш, али до закључења листа нико га није одвезао из сајамских хала. (*Блиц*)

Атрактивне водитељке су пре одласка на посао око шест ујутру посетиле бензинску станицу где су опрале свој луксузни четвороточкаш, а судећи по фотографијама Ксенија се одлично снашла у прању аутомобила. (*Блиц*)

У Србији је последњих месец дана постало јако популарно „OMV Top Wash” прање аутомобила, па су овај тренд прве пожелеле да пробају водитељке које су за свега четири минута опрале целокупан четвороточкаш. (*Блиц*)

Полиција у јужној Енглеској је отишла корак даље! Њиховој мотоциклистичкој екипи, придружили су четвороточкаш Ariel

	<p>Atom прилично чудне конструкције који нуди перформансе најбржих мотоцикала. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>– Уколико паркирате <u>четвороточкаш</u> на снегу, неколико пута га возите напред-назад бар за пола метра, како бисте га ујутро лакше извезли на улицу – закључује Драган Симић. (<i>Total car</i>)</p> <p>Власник чачанске конфекције „ПС фешна” Предраг Пантовић дао је, некадашњем омбудсману и лидеру Покрета слободних грађана, Саши Јанковићу луксузни <u>четвороточкаш</u> за потребе предизборне кампање. (<i>Ало</i>)</p> <p>Но чини се да имиџ „обичног грађанина” није дуго задржао јер је за потребе кампање на изборима за шефа државе опет засео у луксузни <u>четвороточкаш</u> и њиме обављао бројне обавезе. (<i>Ало</i>)</p> <p>Каћа је на питање о куповини новог аутомобила рекла да не жели да прича о цифрама, али да планира да пазари нов <u>четвороточкаш</u>. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Нови суперлуксузни модел коштаће око 1,3 милиона евра, а произвођач планира да на улице ускоро „избаци” и хибридни <u>четвороточкаш</u> који ће користити искључиво енергију својих батерија. (<i>Press</i>)</p> <p>Илон Маск подигао је чаршав са „модела икс” и у седишту компаније у Фремонту у Калифорнији коначно представио дуго очекивани <u>четвороточкаш</u>. (<i>PTC</i>)</p> <p>Три различита начина вожње су на располагању возачима „кварца”. Основни, када <u>четвороточкаш</u> покрећу електрични мотори и може да пређе 50 километара. (<i>PTC</i>)</p> <p>Цена од 10 и више милиона евра за класични спортски аутомобил није реткост, али, продавац луксузних аутомобила из Bischofswiesen-а у Немачкој жели толику суму новца за један модерни <u>четвороточкаш</u>. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Власник Масератија, чија је цена скоро пола милиона долара, био је љут на тамошњег препродавца аутомобила од којег је купио скупочени <u>четвороточкаш</u>. (<i>Радио 021</i>)</p> <p>За култни <u>четвороточкаш</u> фанови прикупили 2000 евра и комплетно разоружали Тома Хенкса! (<i>Story</i>)</p> <p>НЕЗАПАМЋЕНА трагедија догодила се на Ђурђевдан у селу Мургаш код Уба, када је седмогодишњу Маријану Јанковић из Чајетине усмртио стриц Владан Кузељевић (40) док је возио <u>четвороточкаш</u> „квал”. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>Одлазак у перионицу одузима мање времена и труда, али ако ваш <u>четвороточкаш</u> оперете сами, за 30 минута изгубићете најмање 145 калорија. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>Од возила у власништву има три аутомобила – мерцедес, порше и мини купер, два чамца, ски санке, моторцикл и <u>четвороточкаш</u>. (<i>Данас</i>)</p> <p>Солидних 1.400 кубика, моћних 120 „коња”, 5.000 обртаја у минути и обртни моменат од 206 Nm, чине овај <u>четвороточкаш</u> врло поузданим на отвореном путу. (<i>Ауто блог</i>)</p> <p>Иако смо сматрали да су то само приче ради подизања еуфорије око самог брэнда, јапанска компанија је сада дала конкретније знаке да жели да произведе овај ипак [?] <u>четвороточкаш</u>. (<i>Вреле гуме</i>)</p> <p>Такође, док је раније искуство са купцима аутомобила било такво да су сви желели да у свој нови <u>четвороточкаш</u> седну одмах, ова година донела је неке новине – повећану спремност на чекање</p>
--	--

	<p>аутомобила са жељеном опремом. (<i>Курир</i>)</p> <p>Наиме, први арапски супер аутомобил коштаће 2,5 милиона евра, а сваки од седморо будућих власника (колико је планирани број произведених модела) добиће <u>четвороточкаш</u> у чијој изградњи ће бити коришћени драгуљи и племенити метали, а добиће и револуционарни интерактивни холограмски дисплеј. (<i>Ауто портал</i>)</p> <p>Сматра могућим и прелазак на <u>четвороточкаш</u>, касније, а можда и аутомобил. (<i>Magyar Szo</i>)</p> <p>Припадници полиције у Бујановцу у сарадњи са припадницима Противтерористичке јединице, у дворишту куће, у селу Самољица пронашли су 29 миграната, пиштољ у илегалном поседу, као и два возила са фалсификованим регистарским таблицама, <u>четвороточкаш</u> и три возила за која се сумња да су коришћена у извршењу кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи. (<i>Jugmedia</i>)</p> <p>Жене су просто полуделе од среће, али, осмех им је нестао с лица када су схватиле да ће морати да плате порез од 7.000 долара за свој нови <u>четвороточкаш</u>. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>На снимку се види како „ратни робот бајкер” вози мали <u>четвороточкаш</u> по кружној стази. (<i>Б92</i>)</p> <p>Пре „господара прстенова” каже да је возио најпознатији <u>четвороточкаш</u> из породице VW – „голф”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Често се дешавало да их папараци усликају како возе <u>четвороточкаш</u> у тренутку док нису везани. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Да би грађанин купио <u>четвороточкаш</u>, потребно је да обезбеди учешће или депозит, а већина банака тражи и да рата не прелази 30 одсто месечних прихода. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Поседује и <u>четвороточкаш</u> „polaris RZR titanium”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Наиме, возач доставног возила није се зауставио на пружном прелазу, па је у овај <u>четвороточкаш</u> ударила локомотива путничког воза и преполовила га. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Гала славље „Auto Bild-a” поводом избора за најбољи <u>четвороточкаш</u> године (<i>Блиц</i>)</p> <p>Наиме, након што је свој <u>четвороточкаш</u> оставио испред контејнера у улици Раде Битанке, становници овог дела Мост[а]ра оставили су му необичан поклон. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Наиме, када је завршена обнова ове улице, јавио се проблем са малим паркинг местима која су била толико уска да је било немогуће паркирати <u>четвороточкаш</u>. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Због тога су становници овог мегалополиса нашли начин да заобиђу забрану вожње тако што су куповали још један ауто, па би њега користили онда када је забрана важила за њихов први <u>четвороточкаш</u>. (<i>Политика</i>)</p> <p>Пролазници, који су необични <u>четвороточкаш</u> запазили шетајући Теразијама, имали су различита мишљења о „Гугловом” мапирању. (<i>Политика</i>)</p> <p>Уредили смо и један наш заједнички <u>четвороточкаш</u> – „опел кадет” из 1977. који смо купили после дужег погађања са старим власником. (<i>Политика</i>)</p> <p>А како мало наших суграђана може себи да приушти нови <u>четвороточкаш</u>, многе би могло да обрадује и смањење царина на робу широке потрошње. (<i>Политика</i>)</p>
--	--

	<p>Јевтин, поуздан, практичан, радни и парадни <u>четвороточкаш</u> куповали су и на кредит. <i>(Политика)</i></p> <p>Познат је значај када продајете добро очуван, гаражиран аутомобил, без трунке рђе, или занемарени <u>четвороточкаш</u>. <i>(Политика)</i></p>
--	---

ПРИЛОГ 16

Примери за називе награда

Ардалион	<p>Специјалног „<u>Ардалиона</u>” за аутентичан сценски израз добила је словеначка представа без речи „Кад сам био мртав”. (<i>РТС</i>)</p> <p>Дирекција ЈПФ-а је са великим жаљењем примила током фестивала вест о смрти глумца Петра Краља, барда српског глумишта који је међу многобројним наградама имао и <u>Ардалиона</u>, а добио га је 2011. године за улогу Николе Коса у представи „Доктор Шустер” Душана Ковачевића и [!] извођењу Звездара театра. (<i>e-Новине</i>)</p> <p>Идем код њега да испослујем неког <u>ардалиона</u> за Хамлета. (<i>Блиц</i>)</p> <p>На истој манифестацији Нада Шаргин је добила „<u>Ардалиона</u>” за најбољу женску улогу, а Марина Вукасовић Меденица „<u>Ардалиона</u>” за најбољу костимографију. (<i>Блиц</i>)</p> <p>И ове године својим улогама снажно је обележила овдашњи културни живот; на позоришној сцени је за тумачење лика Надежде у представи „Није смрт бицикло” (ЈДП) добила и „<u>Ардалиона</u>”, а на великом платну у филмовима „Монтевидео бог те видео” и „Практичан водич кроз Београд” остварила хвале вредне роле. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Цвеле је стварно најбољи и сигурно ће добити „<u>Ардалиона</u>” за најбољу мушку улогу! (<i>Блиц</i>)</p> <p>Седам кандидата за <u>Ардалиона</u> (<i>Блиц</i>)</p> <p>Жири којим је председавао позоришни критичар Владимир Стаменковић, одлучио је да „Ардалион” за најбољу женску улогу припадне Радмили Томовић-Гринвуд за улогу Мелите у Крлежиној „Леди”, Атељеа 212, за мушку Петру Краљу за главну улогу у представи „Доктор Шустер”, Душана Ковачевића, коју су извели глумци „Звездара театра” из Београда, а аутор ове представе, Душан Ковачевић ће добити „<u>Ардалиона</u>” за најбољи текст. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Награда за сценографију припашће Герославу Зарићу за сценску поставку представе „Јегоров пут” будванског „Град театра”, у режији Виде Огњеновић, док ће „<u>Ардалиона</u>” за костимографију добити Бојана Никитовић за костиме у Крлежиној „Леди”, у режији Дејана Мијача. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Специјални „<u>Ардалион</u>” жири је доделио извођачкој и ауторској екипи загребачке представе „С друге стране” за слободу театарске игре, заједнички истраживачки рад и аутентични стваралачки поступак. (<i>Политика</i>)</p> <p>Стручни жири (Дејан Мијач, Жељка Турчиновић, Радивоје Динуловић, Наташа Нелевић и Зоран Љутков) доделио је овом комаду „<u>Ардалион</u>” за најбољу представу, а та одлука сложила се и са вољом фестивалске публике која је „Иванов” оценила највишом оценом (4,75). (<i>Политика</i>)</p> <p>Најбољом мушком улогом проглашена је игра Предрага Ејдуса у „Иванову”, док су „<u>Ардалион</u>” за најбољу женску улогу</p>
-----------------	---

	<p>равноправно понеле Наташа Јањић за ролу у комаду „Приче из бечке шуме” загребачког Казалишта Гавела, и Хана Селимовић из победничког „Иванова”. (<i>Политика</i>)</p> <p>Специјални „<u>Ардалион</u>” жири је доделио позоришту из Зенице које се остварењем „Моја фабрика” исказало посвећеношћу проблемима сопствене заједнице. (<i>Политика</i>)</p> <p><u>Ардалион</u> за епизодну улогу понео је хрварски [!] глумац Ведран Живолић који је у представи која је затворила Фестивал „Радни наслов Антигона” Загребачког казалишта младих играо Хемона. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Домаћин Фестивала Народно позориште из Ужица добило је специјални Ардалион за представу „Уметност и доколица”, текстописца Стива Тешића, Ужичанина и јединог српског оскарровца. (<i>Блиц</i>)</p> <p>„Злочин и казна” добио је <u>ардалион</u> за најбољу представу, Златко Свибен који је чувено дело Достојевског поставио на сцену проглашен је за најбољег редитеља, док је Фрањо Дијак носећи лик Раскољникова освојио признање за најбољег глумца. (<i>Блиц</i>)</p> <p><u>Ардалион</u> за најбољег младог глумца освојила је Џенана Џанић за улогу Слободанке у представи „Гребање, или како се убила моја бака” у продукцији Босанског народног позоришта из Зенице. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Награда за најбољу женску улогу припала је Анити Манчић за лик Надежде у представи „Није смрт бицикло (да ти га украду)” ЈДП-а, док је Сандра Љубојевић понела <u>ардалион</u> за епизодну улогу коју је остварила у комаду „Радничка хроника” Народног позоришта Републике Српске из Бањалуке и Стеријиног позорја. (<i>Блиц</i>)</p> <p>На церемонији доделе награда појавили су се Олга Одановић, која је за лик Јање у „Белој кафи” Народног позоришта Београд добила „<u>ардалион</u>” за епизодну улогу, и Марина Вукасовић Меденица, награђена за костим у истој представи. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Специјални „<u>Ардалион</u>” жири је доделио ауторском тиму представе „Животињска фарма”, Хрватског народног казалишта Ивана пл. Зајца из Ријеке и то за сценски дизајн представе у целини (сценографија – Андраш Урбан, костимографија – Бјанка Урсолов, музика – Ирена Драговић Поповић, обликовање светла – Далибор Фугошић). (<i>Данас</i>)</p> <p><u>Ардалион</u> за најбољу мушку [!] добио је Фрањо Дијак, који у „Злочину и казни” тумачи Раскољникова. (<i>e-Новине</i>)</p>
Бамби	Швајци добио „ <u>бамбија</u> ”, Ана сијала као холивудска дива (<i>Телеграф</i>)
Бамби Орфеј	<p>У конкуренцији за првог <u>Бамби Орфеја</u> било је девет још необјављених дечјих песама, а награду је добио Миладин Берић из Бањалуке, док је похваљена песма Виолете Јовић из Ниша. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Ова више него талентована девојчица је на конкурс, који је био анониман јер је жири знао само шифре аутора – освојила и <u>Бамби Орфеј</u> који је ове године додељен за најлепшу песму намењену деци. (https://naslovi.net)¹⁵⁵)</p>
Београдски победник	<p>Подсетимо да је Огрестин филм, који је приказан и на Међународном фестивалу у Београду освојио Награду критике Небојша Ђукелић и „<u>Београдског победника</u>” за најбољи филм у мањинској српском [!] копродукцији. (<i>РТВ</i>)</p> <p><u>Београдског победника</u> за изузетан допринос филмској уметности добиће</p>

¹⁵⁵ Пример је на сајту *Наслови* пронађен ручном претрагом, а не аутоматском.

	<p>Љубиша Самарџић, а <u>Београдског победника</u> за досадашње стваралаштво Карлос Саура. (<i>Story</i>)</p> <p>Освојио је и „Златну рукавицу” и „<u>Београдског победника</u>”, а неколико пута проглашаван је и за најбољег спортисту Пожаревца и Браничевског округа. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Аутор чија су остварења „Ватрене кочије”, „Алтамира”, „Револуција”... ушла у филмске антологије, који је током вишедеценијске каријере постао препознатљив по ангажману и лајтмотиву који се провлачи кроз готово сва његова дела – борби појединаца против неправде сваке врсте, изјавио је примајући „<u>Београдског победника</u>” да та награда припада и свим уметницима с којима је сарађивао у својим филмовима. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>Иако ме је болест спречила да примим <u>Београдског победника</u>, моја радост и захвалност је немерљива. (<i>Данас</i>)</p> <p>Шест предузећа добило <u>Београдског победника</u> (<i>BizLife</i>)</p> <p>Глумачка легенда бивше Југославије и Србије, Љубиша Самарџић, добио је <u>Београдског победника</u> за изузетан допринос филму. (<i>Србија данас</i>)</p> <p>Награђен је био и шпански редитељ Карлос Саура који је добио <u>Београдског победника</u> за досадашње стваралаштво. (<i>Србија данас</i>)</p> <p>Остварење Бојана Вулетића добило је „<u>Београдског победника</u>” за најбољи филм, режију, сценарио. (<i>РТС</i>)</p> <p>Мирковић је 1979. године освојио сребрну медаљу на Европском првенству у Келну, освојио је „Златну рукавицу”, „<u>Београдског победника</u>”, проглашаван је својевремено за најбољег боксера ондашње државе. (<i>Мондо</i>)</p> <p>У оквиру Главног програма, за главну награду Феста, „<u>Београдског победника</u>”, и 10.000 евра надметаће се 15 остварења из 12 земаља: „Црни ветар” Хусеина Хасана Алија (Ирак), „Лајла М” Мијке де Јонг (Холандија), „Инверзија” Бехнама Бехзадија (Иран), „Маларија” Парвиза Шахбазија (Иран), „(М)Ученик” Кирила Серебреникова, „Пикова дама” Павела Лунгина (Русија), „Топлотни удар” Аргириса Пападимитропулоса (Грчка), [...]. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Касније је освојио <u>Београдског победника</u> на 45. Фесту за најбољи домаћи филм, као и награде за најбољи сценарио, режију и женску улогу (Мирјана Карановић). (<i>Блиц</i>)</p> <p>Мој главни циљ је да покушам да опет освојим <u>Београдског победника</u>, да у будућој Лиги достојно браним боје свог клуба, да оправдамо поверење својих навијача и потврдимо да су нам амбиције у првенству сасвим реалне. (<i>Политика</i>)</p> <p>Освојио је и Златну рукавицу и <u>Београдски победник</u>, а неколико пута проглашаван је и за најбољег спортисту Пожаревца и Браничевског округа. (<i>Курир</i>)</p> <p>(?) Оба признања – и „<u>Београдски победник</u>” и „Златни печат” доживљавам као велику почаст. (<i>Вечерње новости</i>)</p>
Гонкур	<p>Правило је да једном када добијете „<u>Гонкура</u>” не можете више да будете у конкуренцији, јер је то награда изнад свих других, тако да са те стране не морам да бринем јер се моје књиге више неће наћи у трци за неку награду, бар не у Француској. (<i>Политика</i>)</p> <p>Мада право „<u>Гонкура</u>” није добио, овај роман о издаји овенчан је Великом наградом за роман Француске академије. (<i>Политика</i>)</p>

	<p>Након министарки из редова „видљиве мањине”, зашто не и једна Афрофранцускиња за <u>Гонкура</u>? Али не, овде није реч о роману емигранткиње [...]. (<i>Политика</i>)</p> <p>Леметр је почео као писац кримића, а <u>Гонкура</u> је добио тек када је написао роман о Првом светском рату и послератној Француској. (<i>Нови магазин</i>)</p> <p>Међу њима је и роман „Беседа о паду Рима”, за који је Жером Ферари добио „<u>Гонкура</u>”. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>(?) И у Француској имамо <u>Гонкур</u> гимназијалаца. (<i>Политика</i>)</p>
Греми	<p>Дјук Думонт, ди џеј и продуцент хитова „Ocean Drive” и „I Got U” познатих у целом свету, био је номинован за <u>Гремија</u> 2014. године за хит „Need U”, представник је „deer house” сцене. (<i>Н1 Инфо</i>)</p> <p>Композитор номинован за <u>Гремија</u>, светски признати DJ и амбасадор Детроита свакако ће одушевити своје фанове на фестивалу, а и освојити срца клабера који нису упознати са његовим радом (колико год то било немогуће). (<i>Story</i>)</p> <p>Вилијамс је прошле године био номинован за <u>Гремија</u> за сарадњу са Робинотом Тикијем на „Blurred Lines” и француским електронским дуом „Daft Punk” који су били велики прошлогодишњи победници Гремија. (<i>Студио Б</i>)</p> <p>Брофман је врсни продуцент, а за <u>Гремија</u> је номинован због још једне сарадње са Kanye West-ом, и то на нумери „New Slaves”. (<i>Noizz</i>)</p> <p>Кит Урбан еуфоричан због две номинације за <u>Гремија</u> (<i>PTC</i>)</p> <p>У борби за <u>Гремија</u> нашао се Урбанов албум Ripcord, као и његов соло наступ где је извео нумеру Blue Ain't Your Color. (<i>PTC</i>)</p> <p>За <u>Гремија</u> је била номинована 46 пута. (<i>Свет</i>)</p> <p>Џеј-Зију девет номинација за <u>Гремија</u> (<i>PTC</i>)</p> <p>Рекордер међу уметницима номинованим за <u>Гремија</u> ове године је, са чак девет прилика за освајање престижне награде, репер Џеј-Зи. (<i>PTC</i>)</p> <p>Тејлор Свифт домаћица проглашења номинација за <u>Гремија</u> (<i>24 сата</i>)</p> <p>Призната од стране музичких критичара и колега, Meshell је десет пута била номинована за <u>Гремија</u>. (<i>Недељник</i>)</p> <p>За прва два, два пута је био номинован за <u>Гремија</u>. (<i>Данас</i>)</p> <p>Рок, који је и текстописац, у каријери се опробао у разним стиливима, од хип-хопа, хард рок до ка[н?]трија, неколико пута је био номинован за <u>Гремија</u>, а у јавности је познат и као бивши муж старлете Памеле Андерсон. (<i>Глас јавности</i>)</p> <p>Биће то микс нових и познатих уметника, комбинација номинованих за <u>Grammy-ја</u> [Grammyja] у последње две године и оних са Spotify плејлисте [playliste]. (<i>MTB Србија</i>)</p> <p>За пети студијски албум „Give the People What They Want,” из 2014. године била је номинована за <u>Гремија</u>. (<i>Телеграф</i>)</p> <p>„Ashes & Fire” уловио је номинацију за <u>Grammy-ја</u> [Grammyja], а ништа мање успешан није био нити насљедник, једноставног назива „Ryan Adams”, чији сингл „Gimme Something Good” је такођер уловио номинацију за најгласовитију америчку гласбену награду. (<i>Balkan Rock</i>)</p> <p>Успеси и наклоност критике наставила се и са изласком другог студијског албума „This Is All Yours” 2015. године номинацијом за <u>Grammy-ја</u> [Grammyja] у категорији најбољег алтернативног музичког албума. (<i>MTB Србија</i>)</p>

Била је номинована за Гремија пошто је написала и изводила песме у „Нешвилу” Роберта Алтмана где је играла кантри певачицу. (*Блиц*)

Године 1991, песма „Ice Ice Baby” номинована је за Гремија за најбољу реп нумеру. (*Блиц*)

У едицији су се до сад појавиле књиге које су потписали Рај Кудер, Леонард Коен и Вуди Гатри, а како је казао Пауновић, штампањем јединог романа Стива Ерла желели су да исправе две неправде према њему: да је код нас мало познат као музичар иако је 14 пута био номинован за Гремија (Музичког [!] Оскара) а освојио је три, [...]. (*Блиц*)

Три пута номинована за Гремија, уз четири албума који су ушли у Топ 10 R&V албума и једним који је завршио на првом месту, са преко 1,4 милиона албума продатих у САД и 5 милиона продатих широм света, Анци се са правом може назвати једним од најз[н]ачајнијих светских R&V и соул женских извођача. (*Блиц*)

Имала је чак 30 номинација за Гремија, а девет пута је и освојила ову ласкаву награду. (*Блиц*)

За Гремија је била номинована 46 пута. (*Политика*)

Гомез, недавно номинован за „Гремија”, киднапован је непосредно по завршетку концерта његове групе, одржаног 2. децембра у граду Мичоакану. (*Политика*)

Свеже номиновани за Grammy, Justin је певао на распродатом концерту уживо и то у добротворне сврхе. (*МТВ Србија*)

У конкуренцији за Греми налазе се и канадски репер Дрејк и млади Цастин Бибер. (*Радио 021*)

Добитник је и 4 номинације за Греми и Латин Греми. (*РТВ*)

Два пута су номиновани за Греми. (*Дојче веле*)

Читав њен наступ био је посвећен чувеној певачици Elle Fitzgerald, као и [!] њен албум из 2002. године „For Ella” за који је и добила номинацију за Grammy. (*Jugmedia*)

Адел фаворит за Греми (*Политика*)

Бјорк је више пута раније номинована за Греми, али никад није освојила награду. (*Блиц*)

Британска певачица Адел, чији је албум „25” најпродаванији албум у свету 2015. године, није на списку номинованих за Греми јер је њен албум изашао после истека датума за подношење пријава уметника за ту престижну музичку награду. (*Политика*)

Годину дана касније постао је најмлађи добитник данске награде Jazzpar, а потом је уследила прва номинација за Grammy (за соло на плочи Џоен Брекин) и учествовање на албуму који је ту награду добио („Two Against Nature” – Steely Dan). (*Политика*)

Овај уметник неколико пута биран је за најбољег цез гитаристу у анкети часописа „Даун бит”, а међу бројним признањима које [!] је добијао током каријере његов албум „Uberjam” пре три године био је номинован за Греми. (*Политика*)

Много је награда иза Вас, али и поред шест номинација за Греми, то признање Вас заобилази? (*Политика*)

Следећа плоча „Flow” номинована је за Греми, а актуелни „A Tale of God’s Will” и добија ову најугледнију награду музичке индустрије. (*Политика*)

Упркос бројним критикама да овај догађај често запоставља право стање на светском музичком тржишту и укусе публике, као и да

	<p>доприноси „гомилању награда” ионако великих звезда, за <u>Греми</u> се из године у годину надмеће све већи број угледних музичара и бендова широм света. (<i>Политика</i>)</p> <p>Плоча је номинована за <u>Греми</u>, као и албуми „Coming about” и „Allegresse”, за истог издавача. (<i>Политика</i>)</p> <p>Историјска линија се наставља истом снагом – деби албум последњег Геријевог пулена Џулијана Лејца номинован је за <u>Греми!</u> (<i>Политика</i>)</p> <p>Започео је успешну соло каријеру, више пута је номинован за <u>Греми</u> и био најбољи џез пијаниста на планети 2002. године. (<i>Политика</i>)</p> <p>Денис Ферер је представник афро-хауса, познат по номинацији за <u>Греми</u> за албум ремикса, за који је песму „Don't Believe In Love” певала Дајдо. (<i>Политика</i>)</p> <p>Чак четири пута је у избору магазина „Reader Poll” био биран за најбољег џез гитаристу године, а када томе додамо и неколико номинација за <u>Греми</u> јасно је да нам у госте стиже доајен светске музичке сцене. (<i>Политика</i>)</p> <p>Његова најсвежија издања су „Уживо из Јапана”, са пијанисткињом Маргом Аргерич (номинација за <u>Греми</u>), Менделсонова дела са Серђом Тиемпом, снимак уживо Штраусовог „Дон Кихота” и Дворжаков Концерт за виолончело уз пратњу Берлинске филхармоније којом је дириговао Зубин Мехта. (<i>Политика</i>)</p> <p>Изузетно цијењени глазбеници, чланови Тота су, као дио свог матичног бенда те самостални и session глазбеници, судјеловали у стварању више од 5000 албума који су се продали у преко 500 милијуна примјерака и „ухватили” 200 номинација за <u>Grammy</u>. (<i>Balkan Rock</i>)</p> <p>Више пута номинована је за <u>Grammy</u>, објавила је неколико самосталних студијских и live албума а о поштовању које њене колеге имају према њој довољно говоре бројне сарадње које је остварила са неким од највећих музичара нашег времена (Jeff Beck, Buddy Guy, Slash, Warren Haynes). (<i>Noizz</i>)</p> <p>И док је Ariana Grande номинована за <u>Grammy</u> за свој албум „Dangerous Woman”, звезда није једина која би могла да има више номинација. (<i>MTV Србија</i>)</p> <p>Говоривши за HelloGiggles, Ellis је објаснио зашто је осетио потребу да изрази фрустрацију што Ariana није номинована за <u>Grammy</u> и зашто је толико воли. (<i>MTV Србија</i>)</p> <p>Jamie је штићеница издавачке куће Gotee Records и 2012. године била је номинована за <u>Grammy</u> у категорији најбоље савремене хришћанске песме (Hold Me). (<i>MTV Србија</i>)</p> <p>Такође је снимила три албума са М. Вордом (M. Ward) као фолк-рок дуо „She&Him” и била је номинована за <u>Греми</u> за песму „So Long” снимљену за анимирани филм „Вини Пу”. (<i>B92</i>)</p> <p>Од изласка првог албума 2010. године, Gregory је растао и музички и као кантаутор, те је, након што је био номинован за <u>Grammy</u> и за први и за други албум, његова каријера била додатно лансирана у висине наградом за најбољи вокални џез албум на Grammy наградама 2014. године. (<i>PTB</i>)</p> <p>Ово није први пут да се Drake окоимио на <u>Grammy</u>. (<i>MTV Србија</i>)</p> <p>Доказала се и као певачица, њени албуми низали су номинације за <u>Grammy</u>, а окитила се наградама отпевавши „Colors of the Wind”, насловну нумеру Дизнијевог цртаћа „Покахонтас”. (<i>Noizz</i>)</p> <p>Justin је том песмом зарадио и своју прву номинацију за <u>Grammy</u>, а када је</p>
--	---

	<p>ET разговарао са DJ-ом током тог догађаја, Diplo је испричао сличну причу. <i>(MTB Србија)</i></p> <p>Протеклу годину обележили су нови албум и истоимени хит сингл Sugar и сарадња са звездама као што су Моби, J.U.D.G.E, Акон и Moguai уз номинације за <u>Греми</u>. <i>(PTC)</i></p> <p>Иза себе има на десетине номинација за <u>Греми</u>, а прошле године је, управо за албум са саставом „Trip”, добио своју десету цез награду SESAC, коју додељује једина америчка агенција за музичка, ауторска и извођачка права. <i>(PTC)</i></p> <p>Ове недеље објављене су номинације за <u>Grammy</u> 2017, а Beyonce предводи листу са чак 9 номинација. <i>(MTB Србија)</i></p> <p>Овај мултиталентовани момак, који је номиниран [!] у чак седам категорија за <u>Grammy</u>, померио је и помера границе музике mainstream-а, јер готово да не постоји пројекат у коме није учествовао, било као аутор или текстописац, било као извођач. <i>(Mjuz news)</i></p> <p>Међутим, Наталина верзија остала је свима у сећању и постала поп евергрин, а певачица је номинирана за <u>Греми</u> у категорији најбоље поп певачице. <i>(Мондо)</i></p> <p>Њен албум из 2008, „Day After Tomorrow”, добио је похвале критичара и номиниран је за <u>Grammy</u>, а његово издање пратила је PBS Америчка Masters премијера њене животне приче, „Joan Baez: How Sweet The Sound”. <i>(Б92)</i></p> <p>Иако је неки називају најгором Бонд песмом икада, спот је био номиниран за <u>Греми</u>. <i>(OK radio)</i></p> <p>Тејлор Свифт је по свему судећи рачунала на <u>Греми</u>. <i>(24 сата)</i></p> <p>Песма „Joyful noise” објављена је 2008. на албуму који је номиниран за <u>Греми</u> за најбољи рок или реп госпел албум. <i>(Мондо)</i></p> <p>Meghan је уз <u>Grammy</u> добила и ужасне поруке <i>(MTB Србија)</i></p> <p>Мислите да сам због тога одлучио да повучем свој албум из трке за <u>Grammy</u> ове године? <i>(MTB Србија)</i></p> <p>Више од годину дана је провео на америчким и британским топ листама, достигао је мулти платинасте тираже широм света и нашао се у номинацији за <u>Греми</u> у категоријама Best New Artist и Best Rock Song („Stupid Girl”). <i>(Домино магазин)</i></p> <p>Први албум номиниран је за <u>Греми</u> у категорији најбољег dance/electro албума. <i>(Мондо)</i></p> <p>Судећи по Entertainment Tonight, који су први јавили ову вест, Bey је виђена на проби за <u>Grammy</u> са играчима у Лос Анђелесу. <i>(MTB Србија)</i></p> <p>Њујоршком басисти и композитору Мајк Паркеру придружује се двапут номиниран за <u>Греми</u> Frank Parker (Kurt Elling Quartet) на бубњевима и ватрени тенор саксофониста из Кракова Славек Пезда. <i>(iKragujevac)</i></p> <p>Међутим, текстописац Tom Higgenson је признао да [је] песму, која је добила и номинацију за <u>Grammy</u>, написао о девојци истог имена, која је побегла од њега! <i>(Mjuz news)</i></p> <p>Највише номинација за <u>Греми</u>, десет, ове је године је [!] добио амерички репер Еминем. <i>(Курир)</i></p> <p>Између осталог, свираћу Концерт за мандолину Авнера Дормана, познатог израелског композитора, који ми је донео номинацију за <u>Греми</u> и коме се увек радо враћам. <i>(Данас)</i></p> <p>Музика из игре Journey номинирана за <u>Grammy</u> <i>(Benchmark)</i></p> <p>Бенд је поновио успех са албумом „Reggae Dancer” из 1994. године који је</p>
--	---

	<p>добио другу номинацију за <u>Греми</u>. (Блиц)</p> <p>После шест номинација [!] за <u>Греми</u> у категорији „World music”, коначно су 2014. освојили ову награду за албум „Savor Flamenco”. (Блиц)</p> <p>Први Србин номинован за <u>Греми</u> (Блиц)</p> <p>Иако се релативно кратко бави музиком, Тејлор је постигла значајна достигнућа, а њен трећи албум „Speak Now” продат је у више од пет милиона копија у свету, а добила је и номинацију за „<u>Греми</u>” у категорији најбољег кантри албума. (Блиц)</p> <p>Еминему највише номинација за „<u>Греми</u>” (Блиц)</p> <p>Сам крај изузетно плодне 2010. обележили су и номинацијом за <u>Греми</u>. (Блиц)</p> <p>Освојио је две МТВ музичке награде, једну Билборд награду и две номинације за <u>Греми</u>. (Блиц)</p> <p>За тај пројекат је добио прву номинацију за <u>Греми</u>, 2008. године. (Блиц)</p> <p>Ејми има шест номинација за <u>Греми</u>. (Блиц)</p> <p>Њен други албум „Back to Black” из 2006. године добио је ше[с]т номинација за <u>Греми</u>, између осталог за најбољег уметника, за албум године и песму године. (Блиц)</p> <p>На концерту ће бити изведени Фемијеви највећи хитови са свих десет објављених албума, од којих су четири била номинована за „<u>Греми</u>”. (Блиц)</p> <p>Schiller има 7 златних плоча, 2 златна DVD-а, 2 платинасте плоче, награђен је „Echo” наградом, „Opus” наградом за звук и имао је неколико номинација за <u>Grammy</u>. (Блиц)</p> <p>Тимоти Ламбесис (33), певач хеви метал бенда „As I Lay Dying”, који је био номинован за <u>Греми</u>, признао је у уторак да је унајмио плаћеног убицу да му убије супругу од које је већ неко време био растављен, али не и разведен. (Блиц)</p> <p>Песма „Nothing left” са овог албума номинована је за <u>Греми</u> у категорији хеви метала. (Блиц)</p> <p>Феномен је наставио и са актуелним синглом „Breathe”, а његова сарадња са Duke Dumont-ом на хиту „I Got U” донела је обојници номинацију за <u>Греми</u>! (Блиц)</p> <p>Субота на Арени увек представља највеће хитмејкере, а први у низу је Duke Dumont, чије су летње химне „Ocean Drive” и „I Got You” освојиле прва места топ листа уз номинацију за <u>Grammy</u>! (Блиц)</p> <p>Први је објављен је [!] шест месеци после „Full Moon Fever”, добио је три номинације за <u>Греми</u>, и освојио једну награду: за најбољу рок изведбу групе. (Блиц)</p> <p>И премда је после тога Макартни са својом соло каријером остварио невероватна достигнућа – 12 номинација за <u>Греми</u>, шест првих места на топ-листама, платинасте синглове са Мајклом Џексоном и Стивијем Вондером, излет у класику, наступ у Бакинџемској палати, плоче са Канџеом и Ријаном – увек је био и остаће, пре свега, један од Битлса, дефинисан тим златним, славним годинама Чупаваца из Ливерпула. (Блиц)</p> <p>Албум је само у САД достигао платинасти тираж, а посебан успех имала је песма „Praise You” са сјајним спотом познатог редитеља Спајка Џонса, који је добио три МТВ награде и две номинације за <u>Греми</u>. (Блиц)</p> <p>– [...] Дуго их слушам, имају 26 ауторских албума, седам пута су новиновани [!] за <u>Греми</u>, а два пута су га освојили – каже Бунфорд. (Блиц)</p>
--	---

	<p>Њихов домаћин на београдском концерту биће Хорнсман Којот који је, иначе, свирао и аранжирао комплетну дувачку секцију на Перијевом албуму „Back on the Controls” који је био номинован за <u>Греми</u>. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Након укупно 13 номинација међу којима три номинације за <u>Греми</u> и две за МТВ музичке награде и пет освојених признања (Critics Choice Awards и Teen Choice Awards између осталих), као и спектакуларног наступа на Тајмс Скверу за дочек 2016. године, можемо слободно рећи да је „See You Again” обележила 2015. годину и на добром је путу да постане хит за сва времена. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Млада уметница има уговор са дискографском кућом SonyBMG, директорка је сопственог фестивала, добитница је награде Ехо класик за 2007. годину и номинације за <u>Греми</u> исте године. (<i>Блиц</i>)</p>
Добричин прстен	<p>Октобарску награду добио је 1983, <u>Добричин прстен</u> 2001, а 2009. године награђен је статуетом Златни ћуран за животно дело. (<i>Story</i>)</p> <p>Током живота, овај легендарни глумац награђиван је бројним признањима а 1983. године добио је „<u>Добричин прстен</u>”. (<i>Телеграф</i>)</p> <p>Навикли смо да сваке године израђујемо „<u>Добричин прстен</u>”, који се додељује глумцима, и он је један од наших брендова, јер нас представља широм земље. (<i>Правда</i>)</p> <p>Добио је велики број најважнијих награда, укључујући [!] <u>Добричин прстен</u> за животно дело. (<i>PTC</i>)</p> <p>Исто важи и за „<u>Добричин прстен</u>”. (<i>Вечерње новости</i>)</p>
Еми	<p><u>Емија</u> је добио за споредну улогу у комедији „The Famous Teddy Z”. (<i>Н1 Инфо</i>)</p> <p>Следе Бразил и Француска са по две награде, док су Аустралија, Јужна Кореја и Немачка понеле једног <u>Емија</u>. (<i>Б92</i>)</p> <p>Ко је убио Лору Палмер, питање је које је преко ноћи хипнотисало нацију и серијалу који као аутори потписују Марк Фрост и Дејвид Линч донео три Златна глобуса, једног <u>Емија</u> и десетине других телевизијских признања и номинација. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>Серија је постигла изузетну популарност, стекла армије обожавалица и освојила пет Емија укључујући <u>Емија</u> за режију за Керија Фукунага који је режирао све епизоде. (<i>Press</i>)</p> <p>АМС-ов „Breaking Bad”, прича о наставнику Волтеру Вајту који је постао дилер наркотика, добио је, другу годину заредом, најважнију награду, <u>Емија</u> за најбољу драму а већ четврти пут Брајан Кренстон је отишао кући са наградом за најбољег глумца. (<i>PTB</i>)</p> <p>АВС-ова „Modern Family” која се бави динамиком једне савремене породице освојила је петог узастопног <u>Емија</u> у категорији комедије. (<i>PTB</i>)</p> <p>Иако велики сервиси нису имали такмичаре у драмским категоријама, Џулијана Маргулис добија [!] је <u>Емија</u> као најбоља драмска глумица за улогу у CBS-овој серији „The Good Wife”. (<i>PTB</i>)</p> <p>Џим Парсонс је освојио четвртог <u>Емија</u> за улогу штребера Шелдона у CBS-овој комедији „The Big Bang Theory” [!] (Штребери) док је Луис-Драјфус освојила трећег <u>Емија</u> за улогу потпредседнице Селине Мејер у политичкој сатири НВО-а „Veep”. (<i>PTB</i>)</p> <p>Комичар Луис С.К. освојио је другог <u>Емија</u> за свој шоу „Louie” а лажне вести Стивена Колберта „The Colbert Report” добиле су <u>Емија</u> за најбољи варајети програм другу годину за редом. (<i>PTB</i>)</p> <p>Министерија [?] „ Fargo” рађена према истоименом филму браће Коен дала</p>

	<p>је FX-у првог <u>Емија</u> за програм али су глумци из серије остали кратких рукава, нарочито Били Боб Торнтон. <i>(PTB)</i></p> <p>Кабловска телевизија НВО освојила је више Емија од било које друге телевизије са 19 победа од 99 номинација али није била претерано успешна у главним категоријама, а њихова „Игра престола” (<i>Game of Thrones</i>) поново је изгубила у трци за <u>Емија</u> иако је била фаворит фанова. <i>(PTB)</i></p> <p>Кокс је номинована за <u>Емија</u> што је прва номинација једне отворено трансродне особе. <i>(B92)</i></p> <p>Ова је двоминутна реклама освојила <u>Емија</u> за најбољу рекламу у 2011. <i>(Vesti online)</i></p> <p>По 22 шансе за <u>Емија</u> за „Суботом увече уживо” и „Вестворлд” <i>(PTC)</i></p> <p>Ова некад веома популарна серија, коју је пратило 10 милиона гледалаца по епизоди и која је добила 4 номинације за <u>Емија</u> и једну за Златни глобус, прати тинејџерку Џоун Цирарди (Амбер Тамблин) чија се породица тек преселила у нови град. <i>(Мондо)</i></p> <p>Ова 32-годишња глумица је, поред Глобуса, добила и <u>Емија</u> и награду Удружења глумаца. <i>(Курир)</i></p> <p>Перка редитеља Винсена Минелија и холивудске легенде Џуди Гарлан, Минели (66) једна је од ретких која је освојила Оскара, <u>Емија</u>, Грамија и Тони награду. <i>(Press)</i></p> <p>„Боунс” је неколико пута номинована за <u>Емија</u>, а продуценти Фокса сада су најавили да ће размотрити евентуално снимање 11 сезоне. <i>(Вечерње новости)</i></p> <p>Метју Винер освојио <u>Емија</u> за „Људе са Менхетна” <i>(Вечерње новости)</i></p> <p>Хајди је продуцент и водитељ ријалити програма „Пројекат модна писта”, који јој је донео <u>Емија</u> 2013. <i>(Блиц)</i></p> <p>Сценаристкиња и извршна продуценткиња Мојра Волеј Бекет, три пута номинована за <u>Емија</u>, („Чиста хемија”, <i>Breaking Bad</i>), сада нам доноси мрачну и напету серију, која се на неустрашив начин бави истраживањем изопачености и гламура балетског света. <i>(Блиц)</i></p> <p>Стрицова је више од 60 година својих [!] храпавим гласом и смелим држањем доминирала њујоршким Бродвејом и лондонским Вест Ендом, а добила је и <u>Емија</u> за улоге у серијама „30 Rock”, „Ред и закон”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Иако су локални таблоиди немилосрдно критиковали серију због неосетљивости према жртвама, „Елитна јединица” је одлично примљена код критике и публике, освојивши и <u>Емија</u> за најбољу страну драму 2002. године. <i>(Блиц)</i></p> <p>Звезда „<i>Breaking Bad</i>”-а Брајан Кранстон, који игра наставника-нарко боса Волтера Вајта, ове године освојио је <u>Емија</u> за ту улогу, телевизијски еквивалент Оскару. <i>(Блиц)</i></p> <p>Кандидати за <u>Емија</u> међу глумцима у драми су Џон Хам, Стив Бушеми, Кајл Чендлер, Мајкл Си Хол, Хју Лори и Тимоти Олифант. <i>(Блиц)</i></p> <p>Кети Бејтс, Кони Бритон, Миреј Инос, Маришка Харгитеј, Џулијана Маргулис и Елизабет Мос номиноване су за <u>Емија</u> за најбољу глумицу у драми. <i>(Блиц)</i></p> <p>Претенденти на награду за најбољег глумца у комедији су Алек Болдвин, Луис Си Кеј, Стив Карел, Џони Галеки, Мет Лебланк и Џим Парсонс, док се за <u>Емија</u> за најбољу глумицу у комедији намећу Иди Фалко, Тина Феј, Мелиа Макарти, Лора Лани, Марта Плимптон и Ејми Полер. <i>(Блиц)</i></p> <p>У категорији комичне серије, другу годину за редом тријумфовала је „30</p>
--	---

	<p>Rock” с Алеком Болдвином, који је, након седам номинација, коначно добио <u>Емија</u> за најбољу мушку улогу. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Глумица Тина Феј награђена је за најбољу женску улогу у истој серији, а добила је <u>Емија</u> и за сценарио. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Пол Ђамати је добио <u>Емија</u> за најбољу мушку улогу у категорији мини серија/телевизијски филм за улогу у „Џону Адамсу” – серији о животу другог председника САД, док је Лора Лани награђена за најбољу женску улогу у истом остварењу. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Пета неправда учињена је серији „Downton Abbey” која никако да добије <u>Емија</u> као најбоља драма или мини серија. (<i>Блиц</i>)</p> <p>На шестом месту је Елизабет Мос која никако да добије <u>Емија</u> у категорији најбоље глумице и то за улогу у серији „Mad Men”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Мартин Скорсезе освојио је <u>Емија</u> за најбољу режију драмске серије („Царство порока”). (<i>Блиц</i>)</p> <p>Британски глумац Хју Лори, који већ има два Златна глобуса али не и <u>Емија</u>, могао би можда да добије награду за улогу Грегорија Хауса у серији „Хаус”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Еклстон је награђен за улогу у Би-Би-Сијевој ТВ серији „Accused” (Оптужени), која је такође добила <u>Емија</u> за најбољу драмску серију. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Почасног међународног <u>Емија</u>, којег додељују оснивачи те награде, добио је Најцел Литгоу, извршни продуцент риалитија „Амерички идол” и „So You Think You Can Dance”, а награду му је уручила поп звезда Лејди Гага. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Почесног [!] међународног <u>Емија</u>, којег додељује директорат награде, добио је индијски медијски могул Субаш Чандра, који је пре двадесетак година основао прву индијску приватну телевизију Зи. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Роберт за своје филмове до сада добио око 20 престижних награда, укључујући и <u>Емија</u> 2000. за филм о Тесли. (<i>Политика</i>)</p> <p>Серија „Modern Family” освојила је трећег <u>Емија</u> за редом као најбоља комедија, као и награде за најбољег споредног глумца (Ерик Стоунстрит), најбољу споредну глумицу (Џули Боувен) и најбољег редитеља (Стивен Левитан). (<i>Политика</i>)</p> <p>Звезда серије „Црно више није у моди” Лаврен Кокс постала је прва трансродна звезда номинована за <u>Емија</u> и која се појавила на насловној страници „Тајма”. (<i>Политика</i>)</p> <p>Мур је позната по томе што детаљно истражује сваку своју улогу, а та преданост донела јој је „<u>Емија</u>” за портрет гувернерке Аљаске и ултраконзервативне републиканке Саре Пејлин. (<i>Политика</i>)</p> <p>За улогу у „Мешу”, једној од најдуговечнијих серија телевизије СиБиЕс, добио је <u>Емија</u> 1980. године. (<i>Политика</i>)</p> <p>Глумица је Мериен, пријатељицу главне јунакиње Сибил, која јој је донела јединог „<u>Емија</u>” у богатој каријери, као и награду „SAG”. (<i>Политика</i>)</p> <p>Ево како изгледа листа номинованих за „Emmy”: [...] (Noizz)</p> <p>Прва сезона полицијске драме је добро примљена на фестивалима и поред осталих награда номинована је за Златни глобус и <u>Еми</u>. (<i>РТС</i>)</p> <p>Док је крио болест, снимао је ситком „Спин сити”, а за улогу Мајка Флаертија добио је <u>Еми</u>, три Златна глобуса, и две награде Удружења глумаца. (<i>Мондо</i>)</p> <p>Улога Тириона Ланистера, „лајавог”, духовитог и несташног</p>
--	--

	<p>Баука, донела му је <u>Еми</u> и Златни глобус. (<i>Мондо</i>)</p> <p>Амазон, у почетку интернет књижара са звоном које би се огласило кад би неко нешто купио (неко од пријатеља и/или родбине), сада је гигант од 500 милијарди долара, који нуди и низ својих производа, од таблета Киндл, који им је једна [!] од успешнијих пројеката, преко телевизијских серијала („Transparent” је прошле недеље освојио Златни глобус и <u>Еми</u>), до чак седам модних брендова. (<i>Курир</i>)</p> <p>Ипак, да каријеру и многобројне награде, номинације за престижни Златни глобус и <u>Еми</u> дугује више таленту, а мање томе што је родитељима као мали испао из руку право на главу, сведочи и последња хит серија Better Call Saul („Боље позовите Сола”, понедељком у 22.00 на каналу Еј-Ем-Си). (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>Од Оскаром и Емијем награђеног редитеља Мартина Скорсезеа, добитника Златног глобуса и за <u>Еми</u> номинованог Мика Цегера, и за Оскара номинованог, а вишеструким Емијем награђеног Теренса Винтера, серија Винил смештена је у Њујорк 1973. године, и прати живот Ричија Финестре, директора издавачке куће [!] који воли кокаин, у проблематичном је браку и на челу је компаније која губи сјај. (<i>Story</i>)</p> <p>(?) Цулија Драјфуз неће памтити <u>Еми</u> само због награде! (<i>24 сата</i>)</p> <p>Сваке године емитовања серије био је номинован за <u>Еми</u>, и освојио га је три пута. (<i>Мондо</i>)</p> <p>За улогу Сали номинована је за <u>Еми</u> и Златни глобус. (<i>Мондо</i>)</p> <p>Фамозни капетан Кирк из „Звезданих стаза” написао је и десетине књига, и у каријери освојио <u>Еми</u>, Златни глобус, али и медаљу за истакнути јавни допринос, највише признање које NASA додељује некоме ко не ради у тој организацији. (<i>Мондо</i>)</p> <p>Улога шашавог хомосексуалца Џека Мекфарланда донела је Хејзу један <u>Еми</u>, четири награде SAG и шест номинација за Златни глобус. (<i>Мондо</i>)</p> <p>„Она је урадила заиста добар посао са филмом ’Селма’, али ’Селма[’] је заслужила <u>Emmy</u>,” рекао је за редитељку Аву [Avu] DuVernaу и филму [!] о животу Martin-а Luther-а King-а. (<i>MTB Србија</i>)</p> <p>„[...] Не можеш да освојиш <u>Еми</u> ако улоге једноставно не постоје”, поручила је тада глумица. (<i>PTB</i>)</p> <p>Гагина песма „Til It Happens To You” освојила <u>Emmy</u> (<i>MTB Србија</i>)</p> <p>Плодни текстописац, Diane Warren освојила је <u>Emmy</u> за најбољу оригиналну музику и текст за песму „Til It Happens To You” на додели Creative Arts Emmy у суботу вече, 10. септембра. (<i>MTB Србија</i>)</p> <p>1975. године је добио улогу детектива Рона Хериса у серији „Барни Милер”, која му је обезбедила номинацију за <u>Еми</u> 1982. године. (<i>B92</i>)</p> <p>На додели награде „Дневни Еми” – у оквиру које се такмиче најбољи дневни телевизијски програми, глумац Џонатан Џексон, који је добио <u>Еми</u> као најбољи глумац драмског серијала за улогу у пројекту „Главна болница”, свима је обелоданио да је прешао у православље. (<i>Курир</i>)</p> <p>Рикман никад није добио Оскара (освојио је Златни глобус, <u>Еми</u>, Бафту и многе друге), али му то уопште није представљало проблем. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Дмитриј је плесач и кореограф који је номинован за <u>Еми</u>. (<i>Телеграф</i>)</p>
--	--

Јул је обележила и Лаврен Кокс из серије „Црно више није у моди” која је номинована за Еми, што је прва номинација једне отворено трансродне особе у историји. (*Свет*)

Објављене номинације за Еми (*Дневник*)

ДЕМПСИ је захваљујући доци Шепарду неколико пута био проглашаван за најсексепилнијег мушкарца на свету, згрнуо је милионе долара рекламирајући познате модне брендове и окитио се с две номинације за Златни глобус и једном за Еми, а само од серије је инкасирао 70.000.000 „зелембаћа”! (*Вечерње новости*)

Улога Џоија Трибијанија, коју је тумачио 12 година у серији, донела је Леблону по три номинације за Еми и Златни глобус. (*Мондо*)

Највише номинација за Еми за Westworld и Saturday Night Live (*Недељник*)

Њерка глумице Џуди Гарланд и режисера Винсента Минелија, Лајза Минели (65) једна је од ретких уметница која је добила све најзначајније америчке награде за шоу бизнис: Оскар, Златне глобусе, Тони, Еми и Греми. (*Глас јавности*)

Добио сам Феликса, Цезара, био сам номинован за ЕМИ, домаће награде да и не рачунам. (*Vesti online*)

Е, па, да сам присталица Хилари Клинтон, до сада бих освојио Пулицерову награду, као и Еми, Пибоди, Оскара, а добио бих и понуде за објављивање књиге. (*БК ТВ*)

mts и Pickbox вам представљају нову серију „Бул”, инспирисану животом популарног психолога и ТВ лица др Фила Мекгроа, који је својим саветима помогао хиљадама људи и освојио наклоност публике, много награда и чак 27 номинација за Еми. (*Мондо*)

Према његовом животу је прошле године снимљен филм „Не познајете Џека” (You Don’t Know Jack), који је Ал Паћину донео Еми и Златни глобус за главну мушку улогу. (*Радио 021*)

Потом је помогао Мајклу Дагласу да освоји Еми и Златни глобус за улогу Либерачија у ТВ филму „Мој живот с Либерачијем” (Behind the Candelabra), па се придружио филму „Чаробни Мајк XXL” као продуцент, камерман и монтажер. (*Недељник*)

Ексклузивна премијера 2. сезоне за Еми номиноване серије „Хирург” (The Knick), у режији оскаровца Стивена Содерберга, је на Сinemaх-у заказана за суботу, 17. октобар у 22.00h, само дан након америчке премијере. (*Story*)

Трит Вилијамс, који је играо у гомили филмова и ТВ серија, три пута је номинован за Златни глобус, два пута за награде Удружења глумаца (SAG) и једном за Еми. (*Мондо*)

Одри је једна од свега девет уметника који су покупиле [?] све главне награде које се додељују у свету шоу-бизниса (Еми, Оскара, Греми и Тони). (*Прва*)

Истина, није прва награда која је додељена VR филму, то је узео Sleepy Hollow, али јесте први оригинални VR пројекат који је добио Еми. (*Нова енергија*)

Један је од ретких глумаца који су освојили „троструку круну” – Оскара, Еми и награду „Тони”. (*Ало*)

Динклац је за улогу Тириона Ланистера освојио Еми и Златни глобус. (*Мондо*)

Добитница је и шест Златних глобуса, била је номинована за многе филмске и ТВ награде, укључујући 18 пута за Еми и Оскара, а пре две године је освојила почасног Оскара. (*Мондо*)

За ту улогу је добила Еми, два Златна глобуса, четири Screen Actors Guild

	<p>награде и признање асоцијације критичара. <i>(Блиц)</i></p> <p>Међутим, током последњих 12 месеци, како се број оригиналних серија све више умножава, приметан је пад у квалитету, пад који ће се вероватно одразити и на предстојеће номинације за <u>Еми</u> (ТВ еквивалент Оскару), које ће бити објављене 14. јула. <i>(Блиц)</i></p> <p>Млада композиторка и диригенткиња из Београда која тренутно живи у Лос Анђелесу и ради у Холивуду, радила је као асистент композитора Џефа Русоа на музици за серију „Фарго” која има 18 номинација за „<u>Еми</u>”, међу којима је и номинација Џефа Русоа за музику. <i>(Блиц)</i></p> <p>Као један од најразноврснијих [!] соло уметника, Стинг је освојио још 10 Гремија, две Брит награде, Златни глобус и <u>Еми</u>, четири пута је био номинован за Оскара, једном за Тонија, па за награду века коју додељује „Billboard” magazine и титулу „Особа године”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Осим одласка Росарио из серије, сценаристи ће се позабавити и одсуством Грејсине маме, Боби Адлер, коју је незаборавно тумачила Деби Рејнолдс у 10 епизода, што јој је донело и номинацију за <u>Еми</u> 2000. године. <i>(Блиц)</i></p> <p>Шон Бин освојио <u>Еми</u> за улогу трансвестита <i>(Блиц)</i></p> <p>Бут је 1980. освојио <u>Еми</u> за главну улогу, вође култа Цима Цоунса у ТВ филму „Guyana Tragedy: The Story of Jim Jones.” <i>(Блиц)</i></p> <p>Серије „Западни свет” и „Суботом увече уживо” освојили по 22 номинације за „<u>Еми</u>” <i>(Блиц)</i></p> <p>Међутим, већина ће га се сећати као Расела Хакстабла из хит серије „Козби шоу” (1984–1992), улоге која му је 1986. донела номинацију за <u>Еми</u>. <i>(Блиц)</i></p> <p>Популарни риалити шоу „Амерички идол” изгубио је „<u>Еми</u>” пету годину заредом, и то од све популарнијег риалитија „Amazing Race”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Глумица Кетрин Хејлг [!] је проглашена за најбољу споредну глумицу у серији „Увод у анатомију”, а Тери Квин је освојио „<u>Еми</u>” за улогу мистериозног Цона Лејка у серији „Изгубљени”. <i>(Блиц)</i></p> <p>Робин је за улогу освојила Златни глобус и имала пет номинација за <u>Еми</u>. <i>(Блиц)</i></p> <p>Вајола је 2015. освојила <u>Еми</u> за овај лик. <i>(Блиц)</i></p> <p>Маслани је за ове силне ликове освојила <u>Еми</u> 2016. <i>(Блиц)</i></p> <p>Филм је освојио бројне награде, укључујући и „<u>Еми</u>” 2014. године. <i>(Блиц)</i></p> <p>Она је иначе била номинована за <u>Еми</u> за своју телевизијску емисију. <i>(Блиц)</i></p> <p>Две године касније добио је улогу Фила Фиша у ситкому „Барни Милер”, где је глумио две сезоне (1975–1977), што му је донело три номинације за <u>Еми</u> за најбољег споредног глумца. <i>(Блиц)</i></p> <p>Прошле године освојила је свој први <u>Еми</u>, уговорила рекламу за „Бадвајзер” која се емитовала током „Супербоула”, објавила је деби филм Trainwreck... <i>(Блиц)</i></p> <p>– [...] С обзиром на исполитизовану атмосферу [!] која је очигледно захватила наши [!] продукцију, не видим како бих могао да се вратим на снимање – додао је Тамбор, који је за улогу трансродне особе Море Феферман добио <u>Еми</u>, Златни глобус и награду Удружења глумаца. <i>(Блиц)</i></p> <p>– [...] Нисам навикла да клинци мисле како сам кул – признаје 65-годишња глумица која је већ након прве сезоне освојила <u>Еми</u>, Златни глобус и Награду удружења америчких глумаца. <i>(Блиц)</i></p> <p>Серија „Људи са Менхетна” је четири године за редом освајала <u>Еми</u> за</p>
--	---

	<p>најбољу драму, тако да јој овогодишња пета номинација може можда донети рекорд у освајању Емија. <i>(Блиц)</i></p> <p>Топ 10 серија и глумаца који су изостављени из трке за <u>Еми</u> <i>(Блиц)</i></p> <p>Први на листи је Џон Хам најбољи драмски глумац за улогу у серији „Mad Men” и чланови Академије за телевизију, која додељује <u>Еми</u>, сада имају још једну годину да исправе ту неправду. <i>(Блиц)</i></p> <p>„Лутер” је до сада имао 11 номинација за <u>Еми</u>, а Идрис Елба је за улогу освојио Златни глобус, награду Удружења америчких глумаца и награду Избора критичара. <i>(Блиц)</i></p> <p>Серија је имала масовни успех у САД и постала неамерички ТВ програм са највише номинација за <u>Еми</u>: од 69 номинација освојила је 15 награда, као и три Златна глобуса. <i>(Блиц)</i></p> <p>(?) Деколте за „<u>Еми</u>” Кристине Хендрикс <i>(Блиц)</i></p> <p>Оскаровка Кејт Винслет је освојила свој први „<u>Еми</u>” за улогу у ТВ драми „Милдред Пирс”. <i>(Блиц)</i></p> <p>„Модерна породица” по други пут је освојила <u>Еми</u> као најбоља хумористична серија, а екипа серије „Downtown Abbey” кући је отишла са шест награда. <i>(Блиц)</i></p> <p>Овај филм је номиниран за <u>Еми</u> у чак 18 категорија. <i>(Блиц)</i></p> <p>Рег Кејти је добио <u>Еми</u> за улогу Фредија Хејза, власника омиљеног ресторана Френка Андервуда, кога је играо Кевин Спејси. <i>(Блиц)</i></p> <p>Метју је изјавио како је изненађен због номинације и захвалио се целој екипи серије, која му је омогућила да се истакне и заради прилику да освоји престижни „<u>Еми</u>”, као и да је поласкан што се нашао у кругу тако талентованих глумаца. <i>(Блиц)</i></p> <p>Серија „The Street” која прати животне приче становника једне улице у Манчестеру, добила је <u>Еми</u> за најбољу драмску серију. <i>(Блиц)</i></p> <p>Патриша Аркет, која је освојила <u>Еми</u> за улогу медијума након прве сезоне, каже да јој није досадило извесно понављање које се подразумева у игрању Алисон Дубоа јер је то веома блиско реалности. <i>(Блиц)</i></p> <p>Глумац Џејмс Спајдер, који игра у серији о адвокатима „Бостон лигал”, имао је разлог за славље, јер је добио „<u>Еми</u>” за најбољег глумца у драмској серији, док је Вилијам Шатнер, који глуми у истом остварењу, добио признање за најбољу епизодну мушку улогу. <i>(Блиц)</i></p> <p>Најбоља глумица је Патриша Аркет, која игра у серији „Медијум”, док је њена колегиница Блајд Данер, која се појављује у серији „Хаф”, добила „<u>Еми</u>” за најбољу женску епизодну улогу. <i>(Блиц)</i></p> <p>– [...] Ако не добијем <u>Еми</u>, нећу умрети – нашалио се Менкен у интервјуу за Франс прес. <i>(Блиц)</i></p> <p>Имала је рекордан број номинација за „<u>Еми</u>” (24) од којих је освојила најважнији – за најбољу драмску серију. <i>(Политика)</i></p> <p>Исту плату остварили су „Фајн Бродерс” који су занимљивим рекацијама [!] на видео игрице освојили и дневни „<u>Еми</u>”, а воде емисију „Реакција на то” на једној дечијој телевизији. <i>(Политика)</i></p> <p>Пресрећна сам што је Русо номиниран за <u>Еми</u>, и то за серију на којој сам радила као део тима. <i>(Политика)</i></p> <p>Глумици Сузан Сарадон ово ће бити прва сарадња са Марфијем, док је Лангова са њим већ сарађивала током прве четири сезоне хит серије „Америчка хорор прича” која јој је донела пети „Златни глобус”, као и други и трећи „<u>Еми</u>” који су придодати осталој богатој колекцији глумачких награда које је добила у каријери. <i>(Политика)</i></p>
--	--

„Империја” је већ изостала са листе номинованих за „Еми”, док је Хенсонова, ипак, била међу фаворитима за освајање титуле најбоље глумице. *(Политика)*

Нико не спомиње пету номиниовану [!] – „Игру престола” – као могућег победника иако је баш она освојила главни „Еми” прошле године. *(Политика)*

Њени глумци нису, међутим, и поред бројних номинација, успели да уграбе ниједан Еми, па су сврстани међу највеће губитнике. *(Политика)*

Овој проседој жени од 60 година захвалила је глумица Клер Дејнс када је примила Еми за најбољу глумицу. *(Политика)*

Номинације за Еми: „Игра престола”, па сви остали *(Политика)*

Ово је њена шеста номинација за „Еми” у каријери, и прва награда. *(Политика)*

Меги Смит освојила је трећи „Еми” за улогу грофице Вајолет Кроли коју је глумила шест година. *(Политика)*

Поред ње, на победничком постољу може да се нађе и хакерска драма „Господин робот” која је у јануару освојила награду „Златни глобус”, као и шпијунска серија „Американци” која је после четири године трајања на малим екранима, тек ове године добила прилику да освоји „Еми”. *(Политика)*

Иначе, Дејвисова је, у септембру прошле године, за ову главну улогу освојила „Еми”, први који је отишао у руке једној Афроамериканки. *(Политика)*

После пет година владавине, „Модерна породица” није освојила „Еми”. *(Политика)*

Ко се радује, а ко љути после објаве номинација за Еми *(Политика)*

Иако „Штребери” нису освајали Еми у категорији најбоља комедија, до сада су увек били номиновани. *(Политика)*

Иако Тараци П. Хенсон има шансу да освоји Еми за улогу Куки у „Империји”, продуцент серије Ли Данијелс разочаран је што је номинација измакла глумцу Теренсу Хауарду, али и остатку талентоване глумачке екипе ове серије. *(Политика)*

Серија о агенту СИА који трага за несталим маринцем у Ираку за којег се сумња да планира терористички напад, освојила је Еми и за најбољи сценарио као и Еми за најбољег глумца и глумицу у драмској категорији, које су понели Британац Демијан Луис и Клер Дејнс. *(Политика)*

... а борбу за „Еми”? *(Политика)*

Играо је у бројним ТВ серијама и филмовима, и „Еми” најзад добио за улогу пензионера који се свети убицама своје ћерке у серији „Fatal Vision”. *(Политика)*

Програм је освојио и Еми у категорији „најбоља ријалити емисија”. *(Политика)*

Једанаест номинација за „Еми” и три за „Златни глобус”, необјашњив су успех за остварење које вређа својим постојањем. *(Политика)*

Освојила је 21 „Еми”. „гостовала” у „Симпсоновима”, красила насловне стране „Венити фера”, „Ролингстоуна”, „Њујоркера”... *(Политика)*

Прљаве борбе за што бољу политичку позицију, које су у први план ставиле фантастичне глумце Кевина Спејсија и Робин Рајт, одушевиле су критику и гледаоце, а екипа је више пута освајала „Златни глобус” и „Еми”... *(Политика)*

Посебне похвале за њу стигле су током емитовања последње сезоне ове

	<p>веома гледане драме која је од 2008[.] до 2011. освајала <u>Еми</u> за најбољу серију, али постоји велика шанса да се то понови и ове године. <i>(Политика)</i></p> <p>Одлична глумачка екипа предвођена Едом О’Нилом и Софијом Вергаром, и тим сценариста заслужни су за сваки освојени <u>Еми</u>. <i>(Политика)</i></p> <p>За разлику од друге две, ситкому „Parks and Recreation” ово је последња прилика да осовји [!] <u>Еми</u> пошто је ове године емитована последња епизода. <i>(Политика)</i></p> <p>На зачељу листе налази се Робин Рајт која је за улогу у серији „Кућа од карата” добила 5,5 милиона и номинацију за „<u>Еми</u>”. <i>(Политика)</i></p> <p>Иако је добитница Златног глобуса Џоана Фрогат у благој предности због освајања ове награде почетком године, Лена Хеди је добила велики публицитет са контроверзном сценом па ће борба за <u>Еми</u> бити жестока. <i>(Политика)</i></p> <p>Са завршетком „Људи са Менхетна”, Хендриксовој је ово последња прилика да освоји <u>Еми</u> за улогу Џоан Харис. <i>(Политика)</i></p> <p>„Шоу Џуди Гарланд” са Френком Синатром и Дином Мартином донео јој је више номинација за <u>Еми</u>, награду Тони за наступе у Њујорку (Палас театар). <i>(Политика)</i></p> <p>Елен води дневну емисију Елен Деценерис Шоу за који је освојила велики број телевизијских награда, укључујући и <u>Еми</u>. <i>(Политика)</i></p> <p>Менделсону и Келију ово је прва, а Картеру четврта могућност да освоји <u>Еми</u>. <i>(Политика)</i></p> <p>Године 2011, Каминг је успео да дође на листу номинованих, али не и да освоји <u>Еми</u>. <i>(Политика)</i></p> <p>„Даунтонска опатија” је освојила: „Златни глобус”, „<u>Еми</u>” и ВАФТА и ушла у Гинисову књигу рекорда захваљујући високим оценама критичара. <i>(Политика)</i></p> <p>Лена Вејти, прва афроамеричка сценаристкиња која је добила „<u>Еми</u>” („Master of none”) сада потписује нову драмедију – „The Chi” о животу становника јужног Чикага. <i>(Политика)</i></p> <p>Тридесетогодишња Американка за ову улогу овенчана је наградом за најбољу глумицу у драмској серији, коју додељују ТВ критичари, док је номинована и за „Златни глобус” и „<u>Еми</u>”. <i>(Политика)</i></p> <p>Ова рола донела јој је две награде „SAG” и једног „Златног глобуса”, док је пет пута била номинована за „<u>Еми</u>”. <i>(Политика)</i></p>
<p>Златни беоцуг</p>	<p>Наиме, постоји 18 категорија за „Златни беоцуг”, међу којима је и она за менаџере у култури, просвети и медијима. <i>(Вечерње новости)</i></p> <p>Али када сам добио <u>Златни беоцуг</u> „за трајни допринос култури Београда” заиста сам се осећао моћно. <i>(Политика)</i></p> <p>Шта вам је, при честитању за „Златни беоцуг”, рекао колега Сергеј Трифуновић? <i>(Политика)</i></p> <p>Добио је и „Златни беоцуг”, награду за трајни допринос култури. <i>(Политика)</i></p> <p>За допринос српској култури и уметности добио је више државних одликовања међу којима Вукову награду и <u>Златни беоцуг</u>. <i>(Блиц)</i></p>
<p>Златни глобус</p>	<p>Називали су је „лепогицом епских размера”, била је четири пута номинована за <u>Златног Глобуса</u>, а данас је мета таблоида и пап[а]раца јер свој живот не може да доведе у ред. <i>(Noizz)</i></p> <p>Номинован је 14 пута за Оскара и 18 пута за <u>Златног глобуса</u>. <i>(Радио 021)</i></p> <p>За улогу у акционом трилеру у ком је глумио раме зу [!] раме са Томом Хенксом освојио је награду ВАФТА, а поред Оскара, био је</p>

	<p>номинован и за <u>Златног глобуса</u> и глумачку струковну награду SAG. (<i>Story</i>)</p> <p>У трци за најбоље драмско остварење су и „Captain Phillips”, „Gravity”, „Philomena” и „Rush”, док ће се у категорији комедије или мјузикла за <u>Златног глобуса</u> борити и „Her”, „Inside Llewyn Davis”, „Nebraska” „The Wolf of Wall Street”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Зна само да нема намеру да гледа „Фантомску нит”, филм који му је донео номинације за <u>Златни глобус</u>, Бафту, Оскара и награду Удружења америчких филмских критичара. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Омаж филмовима страве из осамдесетих са Виноном Рајдер у улози мајке несталог дечака добио је две номинације за <u>Златни глобус</u> и награду Удружења глумаца за најбољи ансамбл. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Ова нумера Визу је донела номинацију за <u>Златни глобус</u> и уједно је највећи фаворит за освајање Оскара! (<i>Блиц</i>)</p> <p>„Скупљачи перја” освојили су Гран при у Кану, Златну арену на Пулском фестивалу, били у најужем избору за Оскара и за <u>Златни глобус</u> за најбољи страни филм... (<i>Блиц</i>)</p> <p>Мелиса је најпознатија по улози бисексуалне докторке Сејди Харис у „Уводу у анатомију”, а била је номинована и за <u>Златни глобус</u> за улогу у НВО-вој драми „In Treatment”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Мјузикл „La La Land” пре[д?]води фаворите за „<u>Златни глобус</u>” са седам номинација, а у стопу га прате главни „супарници”: драме „Moonlight” са шест и „Manchester By The Sea” са пет. (<i>Блиц</i>)</p> <p>За <u>Златни глобус</u> такмиче се још и свемирски трилер „Гравитација”, филм о сомалијским пиратима „Капетан Филипс”, породична драма „August: Osage County” и Мартин Скорсезеов тросатни еп о скандалозном свету финансија „Вук са Вол стрита”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Режисери који се такмице [!] за <u>Златни глобус</u> су Алфонсо Куарон (Гравитација), Дејвид О. Расел (Америчка превара), Александар Пејн (Небраска), Пол Гринграс (Капетан Филипс) и Меквин за „12 година ропства”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Глумица, која је четири пута била номинована за <u>Златни глобус</u>, добила је награду ВАФТА за улогу у филму „Изгубљени у преводу”. (<i>Политика</i>)</p> <p>„Ратни коњ” номинован је за <u>Златни глобус</u> за најбољи филм и најбољу музику. (<i>Политика</i>)</p> <p>Филм, који је већ номинован за <u>Златни глобус</u> у САД, такође ће бити приказан ван конкуренције. (<i>Политика</i>)</p> <p>Даглас је номинован за <u>Златни глобус</u> за филм „Вол Стрит: новац никад не спава”. (<i>Политика</i>)</p>
Златни делфин	<p>Српски еколошки филм Плодови зиме освојио <u>златног делфина</u> у Кану (https://naslovi.net)</p> <p>Филму је недавно припала и награда на Босфорус Филм Фестивалу у Истанбулу, где је <u>Златни делфин</u> – награду за најбољег глумца добио Никола Ристановски. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Добила је најпрестижније награде које се могу добити на луткарској сцени па и „<u>Златни делфин</u>” за улогу Цицана у представи „Румена и стари лав” на интернационалном фестивалу у Варни у Бугарској, 1984. године. (<i>Политика</i>)</p>
Златни лав	<p>Мајкл Фасбендер фаворит за <u>Златног лава</u> за глуму на Мостри (<i>Блиц</i>)</p>

	<p>Филм је међу претендентима на <u>Златног лава</u>. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Филмови Мајкла Мура и Тома Форда у трци за <u>Златног лава</u> (<i>Блиц</i>)</p> <p>У конкуренцији за „<u>Златног лава</u>” је и нови филм Никите Михалкова – „12”, у којем редитељ игра главну улогу. (<i>Политика</i>)</p> <p>Велики простор ове године је отворен и за филмске дебитанте који су равноправно уврштени у трку за „<u>Златног лава</u>” и друга фестивалска одличја. (<i>Политика</i>)</p>
Златни леопард	<p>У драми која је освојила „<u>Златног леопарда</u>” на фестивалу у Локарну Мирјана Карановић тумачи лик Руже, Београђанке која 30 година живи у Швајцарској, жене која се представља као хладна и професионална, док у себи крије тугу и усамљеност, али и снагу да раскине везе са прошлошћу која је била болна по њу. (<i>Политика</i>)</p> <p>Кинески режисер Ли Хонгкћи добио је <u>Златног леопарда</u> за филм „Зимски распуст” на 63. међународном фестивалу у Локарну, завршеном у суботу. (<i>Политика</i>)</p> <p>У главном такмичарском програму у Локарну светску премијеру имаће 18 дугометражних филмова који ће се надметати за <u>Златног леопарда</u> чији ће добитник бити саопштен 15. августа. (<i>Политика</i>)</p> <p>Међу претендентима на <u>Златног леопарда</u> биће филмови кинеске редитељке Сјаолу Гуо „She, a Chinese”, јапанског синеасте Маморуа Хосоде „Summer Wars” и француског режисера Лорана Пероа „L’Insurge” са Мишелом Пиколијем у главној улози. (<i>Политика</i>)</p> <p>Не треба заборавити да је <u>Златног леопарда</u> 1970. године освојио и српски редитељ Бранко Плеша за филм <u>Лилика</u>. (<i>Блиц</i>)</p>
Златни печат	<p>Тадашњи директор Југословенске кинотеке Радослав Зеленовић је Живојиновићу уручио <u>Златни печат</u> Кинотеке за изузетан допринос филмској уметности. (<i>Прва</i>)</p> <p>Наш саговорник, који је недавно у Београду примио „<u>Златни печат</u>” Југословенске кинотеке („Увек је лепо примити награду и бити у Београду”) на питање може ли филм мењати људе и свет учинити бољим, одговара: [...]. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>У сваком случају он пита да ли би могао добити нови <u>Златни печат</u>. (<i>Vesti online</i>)</p> <p>Глумица која је каријеру започела као гимназијалка, одиграла је више од 80 филмских и ТВ улога, сарађујући са култним југословенским редитељима, а поршле [!] године добила је и „<u>Златни печат</u>”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Недавно је добио „<u>Златни печат</u>”, признање Југословенске кинотеке за допринос филмској уметности. (<i>Политика</i>)</p>
Златни ђуран	<p>Као млад глумац, само у једној години добио је три значајна признања: „<u>Златног ђурана</u>” у Јагодини, „Златни лоровов вијенац” у Сарајеву и Стеријину награду. (<i>Вечерње новости</i>)</p> <p>Сека Сабљић добила „<u>Златног ђурана</u>” (<i>Нови магазин</i>)</p> <p>У Јагодини си, на 45. Позоришном фестивалу најбољих комедиографских остварења Србије „Дани комедије”, добио <u>Златног ђурана</u> за улогу Саве Очаچارу у „Клаустрофобичној комедији” Душка Ковачевића. (<i>Недељник</i>)</p> <p>„<u>Златног ђурана</u>” за животно дело, највећу награду фестивала ове године је добила глумица Рада Ђуричин. (<i>Press</i>)</p> <p>Али када сам добио <u>Златног ђурана</u> за животно дело, сви ме зову. (<i>Блиц</i>)</p>
Зоранов брк	<p>Поред Виолете Голдман у конкуренцији за „<u>Зоранов брк</u>” нашли су се и Андрија Даничић, Стеван Пиале, Лидија Цветић, Милош Милић,</p>

	<p>Маја Лукић која је заменила Искру Брајовић, Радомир Николић, Саша Јоксимовић и Драгица Ристановић, али је мишљење жирија било усаглашено са мишљењем публике судећи по аплаузу који је добила добитница награде. <i>(Блиц)</i></p> <p>„<u>Зоранов брк</u>” могао је добити готово сваки од глумаца, али се жири ипак одлучио за госта у представи Дејана Тончића. <i>(Политика)</i></p> <p>На фестивалу Дани „Зорана Радмиловића” синоћ је изведен комад „Свети Георгије убива аждаху” Атељеа 212, а „<u>Зоранов брк</u>” добио је Ненад Јездић за бравурозно тумачење улоге поручника Тасића. <i>(Политика)</i></p> <p>Није међутим било никаквог спорења око једногласне одлуке стручног жирија да „<u>Зоранов брк</u>” додели Немањи Јовановићу за улогу Богдана Васића у ужичкој представи. <i>(Политика)</i></p> <p>Приказана је друге фестивалске вечери, а те исте вечери, тај исти жири је у тој представи доделио „<u>Зоранов брк</u>” глумцу Љубомиру Бандовићу за бравурозну улогу Салка Халиловића. <i>(Политика)</i></p>
<p>Лауреус</p>	<p>Новак ни кандидат за <u>Лауреус</u> <i>(Б92)</i></p> <p>Значило би ми да је [!] још једном освојим <u>Лауреус</u>, што би била круна свега што [сам] урадио у 2015. години. <i>(Телеграф)</i></p> <p>Не може се избећи утисак да је наш тенисер већ на почетку ове године најавио кандидатуру за трећи <u>Лауреус</u>! <i>(Политика)</i></p> <p>Хвала мом тиму, без њих не бих добио „<u>Лауреус</u>” <i>(Политика)</i></p> <p>Логично је да од Федерера и Надала <u>Лауреус</u> треба да наследи тенисер који је обојици помрачио славу и као цунами срушио дотадашњу хијерархију. <i>(Политика)</i></p> <p>(?) На страну све закулисно, што <u>Лауреус</u> ближи Оскару, Јамајчанин је по природи свога спорта једини конкурент Србину. <i>(Политика)</i></p> <p>Иако је српски тенисер за шест месеци шест пута победио тог истог Надала – у шест узастопних финала – не значи да ће од њега наследити и <u>Лауреус</u>, на фебруарској свечаности у Лондону. <i>(Политика)</i></p> <p>Био сам на скијању на Копаонику, примио <u>Лауреус</u>, дружио се са пријатељима. <i>(Политика)</i></p> <p>Веома сам почаствован што сам добио <u>Лауреус</u> и Карађорђеву звезду. <i>(Политика)</i></p> <p>Септембра прошле године, управо после блиставог њујоршког краја сезоне којом је заслужио <u>Лауреус</u>, лондонски „Економист” је објавио своје виђење Новака Ђоковића, које је могло не само да уздрма овдашња осећања да је српски јунак једнако цењен и у остатку света, већ и да их дубоко повреди. <i>(Политика)</i></p>
<p>Орфеј</p>	<p>У конкуренцији од 30 песама златног <u>Орфеја</u> добио је Новица Соврлић из Косовске Митровице, сребрни Орфеј припао је Горану Мракићу из Румуније, а бронзани Александру – Саши Јовановићу. <i>(Vesti online)</i></p> <p>Годинама се надао да ће сачинити жири који ће му испунити жељу и наградити га „Златном струном”, као што је себи доделио „<u>Орфеја</u>” на првом фестивалу, и сам написао хвалоспев своје неприметном дару. <i>(Политика)</i></p> <p>(?) „Златни <u>орфеј</u>”, један од најугледнијих српских књижевника [!] Петар Пајић, добио је „за савремени печат и трајан допринос српској културној баштини” а састоји се од повеље, новчаног износа и уметничке слике, дар Музеја наивне и маргиналне уметности.</p>

	<p>(<i>Политика</i>) „Поморавски орфеј” је уручио књижевник, члан жирија Слободан Жикић. (<i>Политика</i>)</p>
Печат Народног позоришта	<p><u>Печат Народног позоришта</u> за посебан допринос животу и раду овог театра примили су његови некадашњи чланови и руководиоци драмски писац Миодраг Илић и балетски играч и педагог Душан Симић. (<i>Актер</i>)</p> <p><u>Печат Народног позоришта</u>, такође, по одлуци управника, добила је првакиња Дrame Соња Јауковић, а Сребрњак Народног позоришта балетски уметник и критичар Милица Зајцев. (<i>Свет</i>)</p> <p>На почетку промоције в. д. управника Народног позоришта Дејан Савић уручио је Манојловићу <u>Печат Народног позоришта</u>. (<i>Н1 Инфо</i>)</p> <p>Божидар Ђуровић доделио је „<u>Печат Народног позоришта</u>”, високо признање националног театра, сер Дереку Џејкобу, једном од осам оснивача „Ројал нешенел театра” и добитнику награде „Еми” за 2001. годину. (<i>Политика</i>)</p>
Пибоди	<p>Е, па, да сам присталица Хилари Клинтон, до сада бих освојио Пулицерову награду, као и Еми, <u>Пибоди</u>, Оскара, а добио бих и понуде за објављивање књиге. (<i>БК ТВ</i>)</p>
Сребрни делфин	<p>Савковићев филм освојио <u>Сребрног делфина</u> у Кану (<i>Студио Б</i>)</p>
Сребрни леопард	<p>Њени филмови су освојили бројне награде, на пример, <u>Сребрног леопарда</u> на фестивалу у Локарну за филм „33 призора из живота” или награду Теди на Берлинару за филм „W imie...”. (<i>Б92</i>)</p> <p>Са својим првим филмом „Пријатни дани” мађарски сценариста и редитељ Корнел Мундруцо (1975) 2002. у Локарну освојио је „<u>Сребрног леопарда</u>”, а са филмовима „Јохана”, „Делта” и „Нежни син- Франкештај пројекат” [?] такмичио се на Канском фестивалу чији је један од миљеника. (<i>Политика</i>)</p>
Сребрни медвед	<p>Ипак, пре две године, Панахијев филм „Затворена завеса” приказан је на Берлинару и тада је добио <u>Сребрног медведа</u> за сценарио. (<i>Дојче веле</i>)</p> <p><u>Сребрног медведа</u> за најбољу глумицу добила је Kim Minhee за улогу у јужнокорејском филму „On the Beach at Night Alone”, а за најбољег глумца проглашен је Георг Фридрих из Аустрије, за улогу у филму „Сјајне ноћи”. (<i>Курир</i>)</p> <p>Награду Златни лав за најбољи филм 73. Венецијанског фестивала освојио је филипински аутор Лав Дијаз за готово четворочасовни филм „Жена која је отишла”, пошто је зимус у Берлину за осмоипочасовни филм „Успаванка за жалосну тајну” освојио <u>Сребрног медведа</u> – Награду Алфред Бауер. (<i>Радио 021</i>)</p> <p>Францускиња Миа Хансен Лав освојила је <u>Сребрног медведа</u> за режију за филм „Ствари које ће доћи” у коме главну улогу игра Изабел Ипер. (<i>Данас</i>)</p> <p>Тунижанин Мајд Мاستура освојио је <u>Сребрног медведа</u> за улогу у филму „Хеди”, љубавној причи у периоду након „арапског пролећа”, а исто признање припало је и Данкињи Трине Дирхолм за улогу у полуаутобиографском филму Томаса Винтерберга „Комуна”, о његовом детињству седамдесетих година прошлог века. (<i>Данас</i>)</p> <p>Панахи је 2013. освојио <u>Сребрног медведа</u> за најбољи сценарио за „Closed Curtain”, филм који је снимео у тајности изазвавши тако протест иранске владе. (<i>РТВ</i>)</p>

Председавајући жирија који додељује Златног и Сребрног медведа је амерички режисер и сценариста Дарен Аронофски. (PTB)

„Ана, љубави моја”, љубавна драма румунског редитеља Калина Петера Нецера такође је добила Сребрног медведа, али за монтажу. (Радио 021)

Филм је добио „Сребрног медведа” на овогодишњем Берлинском фестивалу. (Блиц)

Прошле године Златног медведа добио је ирански режисер Асгар Фархади за филм „Развод: Надер и Симин”, који је донео и Сребрног медведа главним глумцима. (Блиц)

У Берлину је освојио Сребрног медведа – Специјалну награду жирија за „Arizona Dream” (1993). (Блиц)

Од када је 1966. освојио Сребрног медведа у Берлину за филм „La Caza”, постао је један од најугледнијих европских аутора и током целе следеће деценије уживао статус најпознатијег шпанског редитеља. (Блиц)

У Венецији је освојио Златног лава 2000. за „Круг”, у Берлину Сребрног медведа 2006. за „Офсајд”. (Блиц)

Светска премијера одржана је на Берлиналу, где се филм нашао у главном такмичарском програму и конкуренцији за престижног Сребрног медведа. (Блиц)

Елена Окопнаја однела је Сребрног медведа за изузетан уметнички допринос – костим и сценографију. (Блиц)

Филм је освојио Сребрног медведа у категорији најбољи филм, а Мујић исту награду у категорији најбоља мушка улога. (Блиц)

Фајфер, која је 1992. освојила Сребрног медведа за улогу у филму [!] „Поље љубави”, каже да осећа да се правила мењају. (Блиц)

На фестивалу се годишње прикаже до 400 филмова, а око 20 њих се налази у такмичарском програму за Златног и Сребрног медведа. (Блиц)

Иако је његов филм био најбоље оцењен међу критичарима акредитованим у Берлину, Аки Каурисмаки добио је „само” Сребрног медведа за режију, одлучио је жири на челу са Полом Верхувеном. (Блиц)

Светску премијеру филм је имао у фебруару на Берлинском филмском фестивалу, где је освојио „Сребрног медведа”, а код нас је приказан на Фесту. (Блиц)

„Сребрног Медведа” за режију добио је редитељ из Кореје Ким Ки-Дук, аутор филма „Самарићанка”. (Блиц)

Бинош је редовни гост Берлинала а 1997. добила је Сребрног медведа за улогу у „Енглеском пацијенту” за који је потом добила и Оскара. (Блиц)

Филм је освојио Сребрног медведа на последњем фестивалу у Берлину и друге важне награде на фестивалима у Мексику и Колумбији. (Блиц)

„Сребрни медвед” за најбољу режију освојио је ирански редитељ Asghar Farhadi за изврстан (за многе и најбољи) филм „Све о Ели”, виђен још првих фестивалских дана. (Политика)

„Сребрни медвед” за најбољу режију освојио је немачки редитељ Кристијан Пецолд за филм „Барбара”, фестивалски Гран при специјал припао је мађарском редитељу Бенцеу Флигауфу за филм „Само ветар”, [...]. (Политика)

<p>Сребрњак Народног позоришта</p>	<p>Печат Народног позоришта, такође, по одлуци управника, добила је првакиња Дrame Соња Јауковић, а <u>Сребрњак Народног позоришта</u> балетски уметник и критичар Милица Зајцев. (<i>Свет</i>)</p> <p>Савић је указао да је Ступица освојила бројне награде, али да није добила <u>сребрњак Народног позоришта</u>, јер је већ престала да игра када је установљен, и стога јој га је уручио на рођенданској светковини. (<i>Актер</i>)</p> <p>Том приликом, у знак захвалности за све што је учинила за своју матичну кућу, в. д. управника Дејан Савић уручио јој је <u>Сребрњак Народног позоришта</u>. (<i>Политика</i>)</p>
<p>Цезар (Сезар)</p>	<p>Међу номинованим глумцима за <u>Цезара</u> били су и Жерар Депардје, Жан-Пјер Бакри, Венсан Касел и Франсоа Дамјен. (<i>РТВ</i>)</p> <p>„Мустанг” редитељке Демиз Гамзе Ергивен, постао је фаворит за француску филмску награду, иако није освојио највише номинација за <u>Цезара</u>, али је номинован за најбољи страни филм за престижног Оскара чија ће додела бити 28. фебруара у Лос Анђелесу. (<i>Актер</i>)</p> <p>Седам филмова у трци за <u>Цезара</u> (<i>Блиц</i>)</p> <p>Син Жерара Депрађеа, [!] Гијом који је октобра прошле година [!] умро у 38. години од упале плућа, постхумно је номинован за <u>Цезара</u> за главну улогу за ролу у остварењу „Versailles”. (<i>Блиц</i>)</p> <p>Упркос наградама у Кану и номинацијама за <u>Цезара</u> и Оскара, филм Рашида Бушареба, чији је оригинални наслов „Ендижен” („Староседеоци”, али овде је реч о иронији па би у слободном преводу гласио „Наши људи” или „Наши земљаци”), своју највећу победу извојевао је на политичком пољу. (<i>Политика</i>)</p> <p>Бовоаов филм, посвећен седморици француских монаха отетих и убијених 1996. за време грађанског рата у Алжиру, био је номинован за <u>Цезара</u> у 11 категорија. (<i>Политика</i>)</p> <p>После успешне манекенске каријере, Белучијева је први глумачки успех имала 1996. филмом „Апартман” за који је номинована за <u>Цезара</u> као глумица која обећава. (<i>Политика</i>)</p>

БИОГРАФИЈА

Кандидат је рођен 22. X 1987. године у Сомбору, где је завршио основну и средњу школу. У школској 2005/2006. години био је изабран за ђака генерације Општине Сомбор. 2010. године дипломирао је на Групи за српски језик и књижевност на Филолошком факултету Универзитета у Београду, а 2011. на Катедри за српски језик са јужнословенским језицима истог факултета завршио мастер студије. 2011. године је и уписао докторске студије на Филолошком факултету у Београду (модул Српски језик).

Од 2014. године ради као асистент за предмет *Савремени српски језик* на Катедри за српски језик са јужнословенским језицима Филолошког факултета у Београду. Држи вежбе из предмета *Морфологија и творба речи српског језика*, *Савремени српски језик I* и *Специјални курс: Морфологија српског језика*.

Написао је неколико научних радова, у којима се бави морфологијом и творбом речи српског језика и методиком наставе српског језика.

Изјава о ауторству

Име и презиме аутора Данило Алексић

Број индекса 11125/д

Изјављујем

да је докторска дисертација под насловом

Категорија аниматности и форма акузатива у српском језику

- резултат сопственог истраживачког рада;
- да дисертација у целини ни у деловима није била предложена за стицање друге дипломе према студијским програмима других високошколских установа;
- да су резултати коректно наведени и
- да нисам кршио/ла ауторска права и користио/ла интелектуалну својину других лица.

Потпис аутора

У Београду, 2. 7. 2019.

Данило Алексић

Изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада

Име и презиме аутора Данило Алексић

Број индекса 11125/д

Студијски програм Српски језик

Наслов рада Категорија аниматности и форма акузатива у српском језику

Ментор проф. др Весна Ломпар

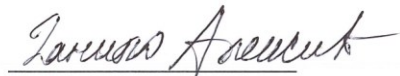
Изјављујем да је штампана верзија мог докторског рада истоветна електронској верзији коју сам предао/ла ради похрањена у **Дигиталном репозиторијуму Универзитета у Београду**.

Дозвољавам да се објаве моји лични подаци везани за добијање академског назива доктора наука, као што су име и презиме, година и место рођења и датум одбране рада.

Ови лични подаци могу се објавити на мрежним страницама дигиталне библиотеке, у електронском каталогу и у публикацијама Универзитета у Београду.

Потпис аутора

У Београду, 2. 7. 2019.

Изјава о коришћењу

Овлашћујем Универзитетску библиотеку „Светозар Марковић“ да у Дигитални репозиторијум Универзитета у Београду унесе моју докторску дисертацију под насловом:

Категорија аниматности и форма акузатива у српском језику

која је моје ауторско дело.

Дисертацију са свим прилозима предао/ла сам у електронском формату погодном за трајно архивирање.

Моју докторску дисертацију похрањену у Дигиталном репозиторијуму Универзитета у Београду и доступну у отвореном приступу могу да користе сви који поштују одредбе садржане у одабраном типу лиценце Креативне заједнице (Creative Commons) за коју сам се одлучио/ла.

1. Ауторство (CC BY)
2. Ауторство – некомерцијално (CC BY-NC)
3. Ауторство – некомерцијално – без прерада (CC BY-NC-ND)
4. Ауторство – некомерцијално – делити под истим условима (CC BY-NC-SA)
5. Ауторство – без прерада (CC BY-ND)
6. Ауторство – делити под истим условима (CC BY-SA)

(Молимо да заокружите само једну од шест понуђених лиценци.
Кратак опис лиценци је саставни део ове изјаве).

Потпис аутора

У Београду, 2. 7. 2019.

1. **Ауторство.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце, чак и у комерцијалне сврхе. Ово је најслободнија од свих лиценци.

2. **Ауторство – некомерцијално.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце. Ова лиценца не дозвољава комерцијалну употребу дела.

3. **Ауторство – некомерцијално – без прерада.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, без промена, преобликовања или употребе дела у свом делу, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце. Ова лиценца не дозвољава комерцијалну употребу дела. У односу на све остале лиценце, овом лиценцом се ограничава највећи обим права коришћења дела.

4. **Ауторство – некомерцијално – делити под истим условима.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце и ако се прерада дистрибуира под истом или сличном лиценцом. Ова лиценца не дозвољава комерцијалну употребу дела и прерада.

5. **Ауторство – без прерада.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, без промена, преобликовања или употребе дела у свом делу, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце. Ова лиценца дозвољава комерцијалну употребу дела.

6. **Ауторство – делити под истим условима.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце и ако се прерада дистрибуира под истом или сличном лиценцом. Ова лиценца дозвољава комерцијалну употребу дела и прерада. Слична је софтверским лиценцама, односно лиценцама отвореног кода.